T. C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
ARKEOLOJİ BİLİM DALI

ALTINTAŞ KÖKENLİ MEZAR STELLERİ

DOKTORA TEZİ

İbrahim ARCAGÖK

BURSA-2025

T. C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
ARKEOLOJİ BİLİM DALI

ALTINTAŞ KÖKENLİ MEZAR STELLERİ

DOKTORA TEZİ

İbrahim ARCAGÖK

Danışman

Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN

BURSA-2025

T. C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Arkeoloji Anabilim Dalı, Arkeoloji Bilim Dalı'nda 712047001 numaralı İbrahim ARCAGÖK'ün hazırladığı "Altıntaş Kökenli Mezar Stelleri" başlıklı Doktora Tezi ile ilgili savunma sınavı, 17/07/2025 günü saat 13:00 – 14:00 saatleri arasında yapılmıştır. Alınan cevaplar sonunda adayın tezinin başarılı olduğuna oybirliği ile karar verilmiştir.

Üye

(Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)
Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN
Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Prof. Dr. İ. Hakan MERT
Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Doç. Dr. Filiz İNANAN
Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Prof. Dr. Asuman BALDIRAN
Selçuk Üniversitesi

Üye

Prof. Dr. Birol CAN
Uşak Üniversitesi

17/07/2025

Yemin Metni

Doktora tezi olarak sunduğum "Altıntaş Kökenli Mezar Stelleri" başlıklı çalışmanın bilimsel araştırma, yazma ve etik kurallarına uygun olarak tarafımdan yazıldığına ve tezde yapılan bütün alıntıların kaynaklarının usulüne uygun olarak gösterildiğine, tezimde intihal ürünü cümle veya paragraflar bulunmadığına şerefim üzerine yemin ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: İbrahim ARCAGÖK

Öğrenci No: 712047001

Anabilim Dalı: Arkeoloji

Programı: Arkeoloji

Tezin Türü: [ ] Yüksek Lisans / [X] Doktora / [ ] Sanatta Yeterlilik

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı	: İbrahim ARCAGÖK
Üniversite	: Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitü	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	: Arkeoloji
Bilim Dalı	: Arkeoloji
Tezin Niteliği	: Doktora Tezi
Sayfa Sayısı	: xvii + 494
Mezuniyet Tarihi	: … / … / 20…
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN

ALTINTAŞ KÖKENLİ MEZAR STELLERİ

Doktora tezimizin konusunu Kütahya, Altıntaş / Soa kökenli olabilecek mezar stelleri oluşturmaktadır. Tezimizi Altıntaş'ta üretildiğini düşündüğümüz 194 adet mezar steli oluşturacaktır. Roma İmparatorluk Dönemi'nde Anadolu'da Frigya bölgesinde kırsal bir nüfus yaşamaktadır. Döneme dair önemli izler barındıran, günümüze kadar ulaşmayı başarabilmiş heykeltıraşlık eserleri içerisinde bir grubu oluşturan mezar stellerinin yerel stilde üretildiği anlaşılmaktadır. Altıntaş, bölgede kendine özgü mezar steli üretmeyi başarabilmiş yerleşimlerden bir tanesidir. Bursa Arkeoloji Müzesi mezar steli koleksiyonunda yer alan bir grup stel kendine özgü özellikleri ile dikkat çekmektedir. Bu nedenle tezimizde bu grubun mercek altına alınmasına karar verilmiştir.

Yaklaşık 1908 yıllarından bu yana yapılan bilimsel yayınlarda Altıntaş mezar stellerinden bahsedilmektedir, ancak bugüne kadar bu steller bir ana başlıkta ele alınmamıştır. Yaptığımız araştırmalar neticesinde Altıntaş kökenli mezar stellerinin yerelde kalmadığı, yurtiçinde ve yurtdışında değişik müzelere dağıldığı anlaşılmaktadır. Tezimiz kapsamındaki mezar stellerinden 134 tanesi daha önce değişik çalışmalarda yayımlanmış, 60 tanesi ise ilk defa tarafımızdan ele alınacaktır. Böylece Altıntaş mezar stelleri bir başlık altında toplu olarak ilk defa kapsamlı bir şekilde ele alınmış olacaktır.

Yaptığımız literatür araştırmasına göre mezar stellerimizin üretim yerine konu antik kent Soa'dır. Bu antik kent günümüzde Kütahya İlinin, Altıntaş İlçesi sınırlarında

yer alan ve ilçenin yaklaşık 9 km doğusunda ilçe ile aynı isme sahip olan Altıntaş Köyü sınırları içerisinde kalmaktadır. Soa ile ilgili de yeterli araştırma yapıldığı söylenemez. Altıntaş Köyü içerisinde çok sayıda Roma, Geç Roma ve Geç Antik Çağa tarihlenebilecek devşirme malzemelere rastlanılmıştır. Bu nedenle Antik Soa'nın modern yerleşimin altında kaldığı düşünülmektedir. Soa'nın Roma İmparatorluk Dönemi'nde önceleri kome statüsüne sahip küçük bir yerleşim olduğu, MS 3. yüzyıl ile birlikte gelişerek bir şehir haline geldiği öngörülmektedir. Soa'nın şehir haline gelmesinde yakın çevredeki mermer ocakları önemli bir rol oynamış olmalıdır.

Altıntaş mezar stellerinde görülen üslup Roma İmparatorluğu'nun başka bölgelerinde görülmemektedir. Mezar stelleri tamamen kendine özgü özellik yansıtırlar. Bunda aralarında büyük bir zaman farkı olsa da Dağlık Frigya Bölgesi'ndeki Frig Kaya Anıtları önemli rol oynamış olmalıdır. Zira, Frig kaya anıtlarında görülen zengin bezeme anlayışı stellerimizde de kendini hissettirmektedir. Örneğin, mezar stellerimizdeki resim alanı için ayrılmış nişlerin içerisine boşluk kalmayacak şekilde insan büstlerinin yerleştirilmesi Frig kaya anıtlarının ön cephelerinde bulunan nişlerin içerisindeki Ana Tanrıça heykellerini anımsatmaktadır. Yine bazı stellerimizin alınlıklarında görülen aslan-boğa mücadelesi kompozisyonunun kökeninde de Frig etkisinin bulunduğu düşünülmektedir.

Altıntaş Bölgesinde, özellikle Altıntaş ve Çakırsaz Köyleri civarında Dokimeion ocaklarından geri kalmayan kaliteli mermer yatakları bulunmaktadır. Bu atölyelerdeki heykeltıraşlık eserleri de bu bölgeden çıkarılan mermerlerle üretilmektedir. Burada çalışan ustalar aynı zamanda Appia (Pınarcık) ve Kotiaeion'da (Kütahya) da çalışmış olmalıdırlar. Bu durum steller üzerindeki heykeltıraş imzalarında da görülmektedir. İşlenmek üzere hazırlanmış steller, teslim yerlerinde işlenerek tamamlanmış olmalıdırlar.

Atölyede üretilen mezar stellerine tipolojik olarak bakıldığında en kalabalık grubu tek katlılar ile üçgen alınlıklılar oluşturmaktadır. Katlı steller ile alınlığı kemer veya düz biçimde işlenmiş olanların sayısı daha azdır. Stellerin sağ ve sol kenarları çoğunlukla naiskos olarak yapılmışsa da az sayıda çerçeve ile sınırlandırılmış stelimiz de bulunmaktadır. Stellerimiz arasında bir miktar da kapı tipli üretilmiş mezar steli mevcuttur. Bunlar haricinde bölgede bulunmuş ancak kırık ve eksik olmaları nedeniyle

herhangi bir gruba dâhil edilemeyen mezar steli parçası da tezimize dâhil edilmiştir. Stellerimizdeki erkek figürlerinde görülen sağ elin göğüs üzerine konulması geleneği, MÖ geç 4. yüzyıldan beri görülen bir duruş şeklidir.

Çalışmamızda toplam 16 adet atölye belirlenmiştir. Ancak bu atölyeler keskin biçimde birbirlerinden ayrılmazlar, benzer özellikleri fazla olup teknik bazı detaylarda farklılıklar bulunmaktadır. Bu atölyeler stel tipolojisi, resim alanını sınırlayan pilasterlerin altlık kısımları ile başlık kısımları, pilasterler üzerindeki süsleme unsurları, resim alanlarının verilme biçimleri ve kapı tipli olmalarına göre belirlenmiştir. Bu bölgede bulunmuş olmasına rağmen stil olarak farklı üretilmiş bir grup mezar stelimiz daha bulunmaktadır. Bunlar da diğer atölyeler başlığı altında incelenmiştir.

Stellerimiz üzerinde yer alan kabartmalardan o dönem yaşantısı hakkında bilgiler edinebilmekteyiz. Tarım ve hayvancılıkla ilgili olarak en sık işlenen saban çeken öküzler veya saban kabartması bölgede çiftçiliğin önemli geçim kaynaklarından biri olduğunu ortaya koyar. Erkek figürlerinin ellerinde tuttuğu kırbaç ise at yetiştiriciliğinin bölgede varlığını kanıtlar. Genellikle pilaster süslemesi olarak kullanılmış üzüm salkımı ve bazı erkek figürlerinin ellerinde tahra ile betimlenmesi üzüm bağlarına önem verildiğini düşündürmektedir. Kabartmalarda yoğun olarak kullanılan ve okuryazarlığa işaret eden yazı takımları (balmumu tableti, kalem, kalemlik, kitap, rulo, parşömen vb.), bölgede eğitime verilen önemin bir diğer göstergesidir. İğ - öreke, kalathos (yün sepeti), ayna, tarak, parfüm şişesi gibi kadınlarla doğrudan ilintili nesneler, süslenme ve zarafetin yansıtılmasına vurgu yapmaktadır. Bunların yanı sıra dönem inancını yansıtan bazı mitolojik karakterler de az sayıda işlenmiştir. Stel üzerindeki kabartma insan figürlerinde bazen tek erkek veya tek kadın, bazen karı - koca birlikte ve bazen de bunlar çocuklarıyla birlikte tüm bedenlerini gösterecek şekilde ayakta ve cepheden işlenmişlerdir. Katlı olanlarında ise üst katta verilen figürler genellikle büst şeklinde işlenmiştir. Bu durum bize o dönemde aile bağlarına verilen önemi göstermektedir.

Mezar stellerimizin tarihlendirilmesinde kabartma insan figürlerinin saç-sakal verilme biçimi, gözbebeği işlenmesi, elbise kıvrımları ve büstlerde görülen matkap işçilikleri gibi kriterlere göre yapılmıştır. Yazıtında tarih bulunan steller ise bölgede kullanılan Sulla Erası'na göre tarihlendirilmiştir. Stellerin üretim tarihine bakıldığında

yaklaşık MS 130 yılından başlayıp MS 325 yılına kadar kesintisiz bir şekilde üretimin devam ettiği görülür. Ancak MS 2. yüzyılda ve 3. yüzyılın ilk yarısında üretim oldukça azdır. 3. yüzyılın ortasından itibaren sayı tekrar artmaya başlar ve Geç Antik Çağ' kadar devam eder. Atölyede insan figürlerinde kullanılan saç kuaförünün zaman zaman imparatorları takip ettiği ancak bazen yerel stildeki saç biçimlerinin de kullanıldığı görülmüştür. Stellerimizde Roma imparatorlarından Hadrian (MS 117-138) ve eşi Vibina Sabina, I. Philippus (Arap)'ın (MS 244-49) eşi Marcia Otacilia Severa, Florianus (MS 276), Probus (MS 276-82), Numerianus (MS 283-84) ve I. (Büyük) Constantin (MS 306-337)'in portre tipleri görülür. Atölyede erkek figürlerinde kısa saç, spiralli saç ve dalgalı saç türleri görülür. Kadınlarda ise ortadan ikiye ayrılmış önden arkaya doğru dalgalı biçimde giden saç tipi yaygın olarak kullanılmıştır. Atölyede erken üretimlerde figürlerin portreleri ile elbise kıvrımlarında matkabın yüzeysel, MS 3. yüzyılın ortasından itibaren ve Geç Antik Çağ'da ise daha derin uygulandığı gözlemlenmektedir.

Katalog kısmında mezar stellerimizin detaylı tanımları yapılmış, üzerindeki Antik Yunanca yazıtlar yayınlandı ise Türkçe çevirisiyle birlikte konulmuş, yayınlanmamış ise sadece transkriptine yer verilmiştir.

Doktora tezimizde özellikle atölyeler üzerinde durulmuş ve onların özellikleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Stellerimizin üretildiğini düşündüğümüz Soa antik kentinde günümüze dek herhangi bir bilimsel arkeolojik kazı söz konusu değildir. İleride yapılacak kazılar neticesinde ele geçirilecek in situ mezar stelleri bunların Soa antik kenti ile bağlarını daha açık şekilde gösterecektir. Altıntaş'ta şu ana dek en kapsamlı epigrafik çalışma Marc Waelkens, Stephen Mitchell, James Potter ve Barbara Levick tarafından 1993 yılında yapılarak Monumenta Asiae Minoris Antiqua serisinin 10. cildinde *"Monuments from Appia and the Upper Tembris Valley, Cotiaeum, Cadi, Synaus, Ancyra Sidera and Tiberiopolis"* başlığı ile yayımlanmıştır. Bölgede yeni bulunan yazıtları da içeren güncel bir epigrafik çalışmanın yapılması önem taşımaktadır. Bu sayede Antik Çağda bölge hakkında daha çok bilgi sahibi olmamız mümkün hale gelecektir.

Anahtar Kelimeler: Stel, Mezar Steli, Altıntaş, Soa.

ABSTRACT

Name and Surname	: İbrahim ARCAGÖK
University	: Bursa Uludağ University
Institution	: Institute of Social Science
Field	: Archaeology
Branch	: Archaeology
Degree Awarded	: Doctorate
Page Number	: xvii + 494
Degree Date	: … / … / 20…
Supervisor	: Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN

GRAVE STELES OF ALTINTAŞ ORIGIN

The subject of our doctoral thesis is grave steles that may be of Kütahya, Altıntaş / Soa origin. Our thesis will consist of 194 grave steleas that we think were produced in Altıntaş. During the Roman Imperial Period, a rural population lived in the Phrygian region of Anatolia. It is understood that the grave steleas, which constitute a group among the sculptural works that have survived to the present day and contain important traces of the period, were produced in a local style. Altıntaş is one of the settlements in the region that has managed to produce its own unique grave steles. A group of steles in the Bursa Archaeological Museum grave stele collection attracts attention with their unique features. For this reason, it was decided to examine this group in our thesis.

Since approximately 1908, the Altıntaş grave steles have been mentioned in scientific publications, but to date these steles have not been addressed under a main heading. As a result of our research, it is understood that the Altıntaş grave steles did not remain local, but were scattered in different museums in Turkey and abroad. Of the grave steles within the scope of our thesis, 134 have been previously published in various studies, and 60 of them will be addressed by us for the first time. Thus, the Altıntaş grave steles will be addressed comprehensively under one heading for the first time.

According to our literature research, the place of production of our tomb steles is the ancient city of Soa. This ancient city is located within the borders of Altıntaş District of Kütahya Province and is approximately 9 km east of the district, within the borders of Altıntaş Village, which has the same name as the district. It cannot be said that sufficient research has been done on Soa. Numerous spolia materials that can be dated to the Roman, Late Roman and Late Antique Ages have been encountered in Altıntaş Village. For this reason, it is thought that Ancient Soa lies beneath the modern settlement. It is predicted that Soa was a small settlement with the status of a commune during the Roman Imperial Period, and that it developed and became a city in the 3rd century AD. The marble quarries in the vicinity must have played an important role in Soa becoming a city.

The style seen in the Altıntaş tomb steles is not seen in other regions of the Roman Empire. The tomb steles reflect completely unique characteristics. Although there is a great time difference between them, the Phrygian Rock Monuments in the Mountainous Phrygia Region must have played an important role in this. Because, the rich decorative approach seen in the Phrygian rock monuments is also felt in our steles. For example, the placement of human busts in the niches reserved for the picture area in our tomb steles, without leaving any space, is reminiscent of the Mother Goddess statues in the niches on the front facades of the Phrygian rock monuments. Again, it is thought that the origin of the lion-bull fight composition seen in the pediments of some of our steles also has a Phrygian influence.

In the Altıntaş region, especially around the Altıntaş and Çakırsaz villages, there are quality marble deposits that are no less than the Dokimeion quarries. The sculpture works in these workshops are also produced with the marbles extracted from this region. The masters working here must have also worked in Appia (Pınarcık) and Kotiaeion (Kütahya). This situation is also seen in the sculptor signatures on the steles. The steles prepared for processing must have been processed and completed at the delivery locations.

When we look at the tomb steles produced in the workshop typologically, the most crowded group is single-storey and those with triangular pediments. The number of storey steles and those with arched or flat pediments is less. Although the right and

left edges of the steles are mostly made as naiskos, we also have a few steles bordered by frames. There are also a few tomb steles produced in the door type among our steles. Apart from these, a tomb stele fragment found in the region but not included in any group due to being broken and incomplete has also been included in our thesis. The tradition of placing the right hand on the chest seen in the male figures in our steles is a posture seen since the late 4th century BC.

A total of 16 workshops were identified in our study. However, these workshops are not sharply separated from each other, they have many similar features and there are differences in some technical details. These workshops were determined according to the stele typology, the base parts and capital parts of the pilasters that limit the picture area, the decorative elements on the pilasters, the way the picture areas are given and whether they are door types. Although found in this region, we have another group of tomb steles that are produced differently in style. These are also examined under the title of other workshops.

We can obtain information about life in that period from the reliefs on our steles. The most frequently depicted images of oxen pulling ploughs or plough reliefs related to agriculture and animal husbandry show that farming was one of the important sources of income in the region. The whip held by male figures proves the existence of horse breeding in the region. The grape clusters, which were generally used as pilaster decorations, and the depiction of some male figures with tahra (iron handled cutting tool) in their hands suggest that importance was given to vineyards. Writing sets (wax tablets, pens, pencil cases, books, scrolls, parchments, etc.), which are used intensively in reliefs and indicate literacy, are another indication of the importance given to education in the region. Objects directly related to women, such as spindles, kalathos (wool baskets), mirrors, combs, and perfume bottles, emphasize the reflection of adornment and elegance. In addition to these, some mythological characters reflecting the beliefs of the period were also depicted in small numbers. The relief human figures on the stele are sometimes depicted standing and frontally, showing their entire bodies, as a single man or a single woman, sometimes a husband and wife together, and sometimes they are depicted with their children. In the multi-story ones, the figures on

the upper floor are usually depicted as busts. This shows us the importance given to family ties at that time.

The dating of our tomb steles was done according to criteria such as the hair and beard style of the relief human figures, the processing of the pupils, the folds of the clothes and the drill work seen on the busts. The steles with dates in their inscriptions were dated according to the Sulla Era used in the region. When we look at the production date of the steles, we see that production continued uninterruptedly from approximately 130 AD until 325 AD. However, production was quite low in the 2nd century AD and the first half of the 3rd century. The number started to increase again from the middle of the 3rd century and continued until the Late Antiquity. It was seen that the hairdresser used on the human figures in the workshop sometimes followed the emperors, but sometimes local hair styles were also used. Our steles show portraits of the Roman emperors Hadrian (117-138 AD) and his wife Vibina Sabina, Marcia Otacilia Severa, wife of Philippus I (Arab) (244-49 AD), Florianus (276 AD), Probus (276-82 AD), Numerianus (283-84 AD) and Constantin I (the Great) (306-337 AD). In the workshop, short hair, spiral hair and wavy hair are seen on male figures. In women, the hair type that was parted in the middle and went wavy from front to back was widely used. It is observed that in early productions in the workshop, the drill was applied superficially on the portraits of figures and the folds of dresses, and from the middle of the 3rd century AD and in the Late Antique Period, it was applied more deeply.

In the catalogue section, detailed descriptions of our grave steles were made, if the Ancient Greek inscriptions on them were published, they were included with their Turkish translations, if they were not published, only their transcripts were included.

Our doctoral thesis focused particularly on the workshops and attempted to reveal their characteristics. There has been no scientific archaeological excavation to date in the ancient city of Soa, where we believe our steles were produced. In situ grave steles to be found as a result of future excavations will more clearly demonstrate their connection with the ancient city of Soa. The most comprehensive epigraphic study in Altıntaş to date was conducted by Marc Waelkens, Stephen Mitchell, James Potter and Barbara Levick in 1993 and published in the 10th volume of the Monumenta Asiae

Minoris Antiqua series under the title *"Monuments from Appia and the Upper Tembris Valley, Cotiaeum, Cadi, Synaus, Ancyra Sidera and Tiberiopolis"*. It is important to conduct an up-to-date epigraphic study that includes newly discovered inscriptions in the region. In this way, it will be possible for us to obtain more information about the region in the Ancient Age.

Keywords: Stele, Grave Stele, Altıntaş, Soa.

ÖNSÖZ

Bursa Arkeoloji Müzesi mezar steli açısından dünyanın en büyük koleksiyonlarından birisine sahiptir. Değişik bölgelerden toplanan steller arasında Altıntaş'tan geldiği kayıtlı olan bir grup, dekorasyon ve işçiliği ile diğerlerinden ayrılmaktadır. Birbirine çok yakın olan bu örneklerin Altıntaş'ta ne işi var sorusu bu doktora tezinin hazırlanmasında en önemli çıkış noktası olmuştur. Tez kapsamında yaptığımız araştırmalarda Kütahya iline bağlı Altıntaş ilçesinin Altıntaş Köyünde Soa isimli bir antik kentin olduğu ve değişik müzelere dağılmış olan koleksiyonunun bu yerleşimden dünyaya dağıldığı anlaşılmıştır.

Altıntaş stelleri konusuna beni yönlendiren ve bu konuda desteğini hiçbir zaman esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Mustafa Şahin'e çok teşekkür etmek istiyorum. Onun bu yönlendirmeleri olmasaydı belki de bu çalışma gerçekleşmemiş olacaktı.

Benden yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen Bursa Uludağ Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü'nün diğer tüm akademisyenlerine de içtenlikle teşekkür etmek istiyorum.

Çalışmam için bana izin veren ve gerekli kolaylıkları sağlayan Bursa Müze Müdürlüğü, Bilecik Müze Müdürlüğü, İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü, Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi Müdürlüğü, Kütahya Müzesi Müdürlüğü, Afyonkarahisar Müzesi Müdürlüğü, Uşak Müzesi Müdürlüğü, İzmir Müzesi Müdürlüğü ve Manisa Müzesi Müdürlüğü çalışanlarına çok teşekkür ederim.

Tez kapsamında Bursa Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Dr. David French Kütüphanesi, İstanbul'da yer alan Alman Arkeoloji Enstitüsü (DAI) ile Ankara'da bulunan İngiliz Arkeoloji Enstitüsü (BIAA) kütüphaneleri ziyaret edilmiştir. Yardım ve desteklerinden dolayı kütüphane çalışanlarına teşekkür ederim.

Çalışmalarımın arazi ve araştırma aşamasında proje desteğinde bulunan Türk-Amerikan İlmi Araştırmalar Derneği (ARIT)'e de teşekkür etmek istiyorum.

Tez çalışmamla ilgili epigrafi konusunda bana destek olan, yazıtlarda gerekli düzenlemeleri ve Türkçe çevirileri yapan ve fotoğraf arşivinden beni yararlandıran hocam Prof. Dr. N. Eda Akyürek Şahin'e de ayrıca teşekkür ederim.

Tezimi yazdığım süre boyunca sürekli yanımda olan, tezin oluşumuna fikirleriyle katkılar sağlayan değerli arkadaşım Dr. Ömer Can Yıldırım'a da çok teşekkür ediyorum.

Bana maddi manevi her konuda destek olan ve belki de bu süreçte kendilerini de biraz yormuş olduğum aileme de sonsuz teşekkür ederim.

Yaklaşık dört yıllık bir sürecin sonunda hazırladığımız bu tezin bilim dünyasına faydalı olmasını diliyor, konu ile ilgili ileride yapılacak araştırmalara öncülük etmesini ümit ediyorum.

İbrahim ARCAGÖK

Bursa 2025

İÇİNDEKİLER

ÖZET iv
ABSTRACT viii
ÖNSÖZ xiii
İÇİNDEKİLER xv
GİRİŞ 1
1. Konu ve Kapsam 1
2. Amaç ve Çalışmanın Bölümleri 3
3. Araştırma Tarihi 4
4. Yöntem 9
ÖN ÇALIŞMALAR 10
1. ALTINTAŞ MEZAR STELLERİNİN TANIMI VE KÖKENİ 12
2. TİPOLOJİ 23
3. ALTINTAŞ ATÖLYELERİ 29
Atölye 1 33
Atölye 2 33
Atölye 3 34
Atölye 4 34
Atölye 5 35
Atölye 6 35
Atölye 7 35
Atölye 8 36
Atölye 9 36
Atölye 10 36
Atölye 11 37
Atölye 12 37
Atölye 13 37

Atölye 14 38

Atölye 15 38

Atölye 16 38

Diğerleri 39

4. İKONOGRAFİ **40**

3.1. Tarım ve Hayvancılıkla İlgili Olanlar 40

3.2. Meslekle İlgili Olanlar 45

3.3. Okuryazarlıkla İlgili Olanlar 49

3.4. Erkeklerle İlgili Olanlar 52

3.5. Kadınlarla İlgili Olanlar 53

3.6. Gençlerle İlgili Olanlar 57

3.7. Hayvanlar 58

3.8. Mitolojik Karakterler 63

3.9. Diğerleri 67

5. TARİHLEME **69**

6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ **79**

7. KATALOG **86**

7. 1. TEK KATLILAR 86

7.1.1. Tek Katlı, Üçgen Alınlıklılar 86

7.1.2. Tek Katlı, Kemer Alınlıklılar 207

7.1.3. Tek Katlı, Düz Alınlıklılar 222

7.1.4. Tek Katlı, Belirsiz Alınlıklılar 228

7. 2. KATLILAR 241

7.2.1. Katlı, Üçgen Alınlıklılar 241

7.2.2. Katlı, Kemer Alınlıklılar 285

7.2.3. Katlı, Düz Alınlıklılar 302

7.2.4. Katlı, Belirsiz Alınlıklılar 311

7. 3. KATI BELİRSİZLER 314

7.3.1. Belirsiz, Üçgen Alınlıklılar 314
7.3.2. Belirsiz, Düz Alınlıklılar 321
7.3.3. Belirsiz, Belirsiz Alınlıklılar 322
7. 4. KAPI TİPLİLER (KT) 349

KAYNAKÇA 400
GÖRSEL LİSTESİ 412
GÖRSELLER 425

GİRİŞ

1. Konu ve Kapsam

Antik Çağda ölüm kavramı insan hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Ölen kişinin ardından yakınları bunlar adına birtakım cenaze ritüelleri yerine getirirlerdi. Yunan ve Roma dünyasında prothesis (ölüyü son yolculuğuna hazırlama)[1] ve ekphora (ölünün evden mezara kadar götürülüşü)[2] konularının görsel sanatlarda yaygın olarak işlenmiş olması, insanın ölüsüne ne kadar önem verdiğini göstermektedir.

Mezar alanında yapılan bazı uygulamalar vardır. Bunların en önemlisi mezarın başına dikilen stellerdir. Mezarların başında yer alan stellerin üzerinde çeşitli figürler ve yazıtlar bulunur. Figürlü betimlerde genellikle ölen kişiyi temsil eden konulara yer verilir, yazıt kısmında ölen veya steli yaptıran kişinin adı, sosyal konumu gibi bilgilere yer verilmektedir[3].

Kütahya iline bağlı Altıntaş ilçesi günümüzde modern bir yerleşim yeridir. İlçede yaptığımız incelemelerde ilçe merkezine 9 km mesafede ilçe ile aynı adı taşıyan Altıntaş isimli bir köy olduğu ve Soa antik ketinin buraya lokalize edildiği anlaşılmıştır. Doktora konusunu oluşturan mezar stellerinin kaynağı burasıdır.

Söz konusu yerleşim Frigya bölgesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Antik yerleşimin bulunduğu arazi güney-kuzey doğrultulu uzanan Porsuk Çayı (Tembris) ve kolları tarafından sulanmaktadır. Güneybatısı Murat Dağı ile sınırlı, kuzeybatısında Aizanitis bölgesi, kuzeyinde Kotiaeion (Kütahya) kenti bulunmakta olup doğusu Şaphane Dağına (Afyon) kadar ovalık bir alandır. Kuzey-güney yönlü uzanan Dağlık Frigya Bölgesi ise Soa'nın doğu sınırını oluşturmaktadır (Harita 1). Çalışmamız kapsamında yer alan Soa (Altıntaş)'a ait olduğunu düşündüğümüz 194 adet mezar stelinden 134 adedi daha önce yayımlanmış, 60 tanesi ise ilk defa bu çalışmada yayımlanacaktır.

Soa kenti, özellikle Roma İmparatorluk Dönemi'nin 2. ve 3. yüzyıllarında üretilen mezar stelleri ile görünür hale gelmektedir. Kendine özgü formları ile Antik Çağın diğer mezar plastiğinden ayrılıp bir grup oluşturan mezar stellerinin özelliklerini

[1] Kızıl 2017, 37-39.
[2] Kızıl 2017, 39-40.
[3] Yıldırım 2014, 11.

ortaya koymak, tipolojileri ve ikonografilerine açıklık getirmek ve yayıldıkları coğrafi bölgeleri belirlemek çalışmamız kapsamındaki birkaç başlık arasında yer alacaktır.

Çalışma kapsamında yöredeki statü sahibi kişilerin konumunu mezar steli üzerine ne şekilde yansıttığının yanı sıra kişinin mesleği ve okuryazarlığı hakkındaki bilgiler de ortaya konacaktır. Bunun yanı sıra hayvan ve bitki motifleri ile tarım ve hayvancılık teknolojileri ile ilgili bazı bilgiler edinmeye çalışılacaktır. Figürlerin işlenişinde gözlenen stil yorumlanacak ve kıyafet biçimleri hakkında da bilgiler edinilmeye çalışılacaktır.

Soa mezar stellerindeki bazı özellikler dikkatimizi çekmektedir. Steller genellikle üçgen alınlıklı olup alınlığın ortasında, sağında ve solunda palmet süslemesi bulunmaktadır. Figürler genellikle aile üyelerini temsil etmektedir. Tek başına erkek, tek başına kadın, karı-koca ve bunlar bazen yanlarında çocuklarıyla beraber gösterilmişlerdir.

Bu grubu oluşturan steller üzerinde figürlerin işlenişinde bazı farklılıklar dikkatimizi çekmektedir. Figürlerin gözleri iri ve çekik işlenirken yüz ifadeleri katı ve donuktur. Eller gövde ile orantısız biçimde iri olarak verilmiş, parmaklar ise ince-uzun işlenmiştir. Figürlerin sağ elleri genellikle göğüs üzerine konmuş vaziyette, sol elleri ise daha çok aşağıya doğru sarkıtılmış ve cinsiyete göre bir nesne tutmaktadır. Erkeklerde daha çok kişinin okur-yazar olduğuna işaret eden kitap ve ayrıca tahra, kırbaç gibi mesleğe dayalı öğeler görülürken kadınlarda ise yoğun olarak iğ-öreke betimi kullanılmıştır. Kuş ise çocuklar tarafından tutulmaktadır. Yine figürlerin başlarının çevresinde de cinsiyete göre kabartma şeklinde ayna, tarak, kitap vs gibi bazı belirteçler verilmiştir. Figürlerin giymiş olduğu elbiselerin kıvrımlarına bakıldığında genellikle düz çizgiler halinde ve daireye yakın yuvarlak biçimlerde verilmiştir. Ayrıca kıyafetlerin ucunda yer alan püsküllerin ince işçiliği dikkat çekmektedir. Yetişkin figürlerinin yanında betimlenmiş çocuk figürlerinde de yetişkinler ile aynı özellikler görülebilmektedir.

Stellerin alınlıkları ile üst kenarlarının genellikle kabartma veya kazıma palmet motifleriyle bitirildiği dikkat çekmektedir. Stellerin sağ ve sol kenarlarında yer alan pilasterlerin üzeri çoğunlukla bitkisel motiflerle bezelidir. Bunlar arasında en yoğun kullanılanı ise üzüm ve asma yaprağı motifidir. Diğerlerinde sarmaşık yaprağı ve çeşitli çizgisel motifler bulunmaktadır. Bir grup stelde alt tarafta çiftçilik mesleğini temsil

eden tarla süren çift öküz motifi ya da tek başına saban motifi yer almaktadır. Bazı steller üzerinde ise pedum (ucu kıvrık çoban asası) bulunmaktadır.

Bu motiflerin ikonografisi üzerinden Roma İmparatorluk Dönemi'nde, Frigya Bölgesi sınırları içerisindeki Soa antik kenti civarında yaşayan yerel halkın geçim kaynakları, dönemin önemli meslekleri, tarım ve hayvancılık kültürü hakkındaki bilgiler tez konumuz kapsamında ortaya konmaya çalışılacaktır.

Şunu da özellikle belirtmek isteriz ki, tez çalışmamız epigrafik çalışmayı içermemektedir. Yazıtlarla ilgili çalışmanın konunun uzmanlarınca ele alınmasının daha makul olacağı değerlendirilmiştir. Ancak steller üzerinde bulunan Antik Yunanca yazıtlardan daha önce yayını yapılmış olanların Türkçe çevirileri yapılarak teze dâhil edilmiştir. Steller üzerinde bulunan Antik Yunanca yazıtların ise sadece transkriptleri ile yetinilmiştir.

2. Amaç ve Çalışmanın Bölümleri

Soa / Altıntaş mezar stelleri ile ilgili şimdiye kadar münferit çalışmalar yapılmıştır. Kütahya'dan Bursa, Bilecik, Ankara, Afyon, Uşak, İzmir, Manisa, İstanbul ve yurtdışında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Illinois Urbana-Champaign Üniversitesi'ndeki Krannert Sanat Müzesi, Kuzey Carolina Sanat Müzesi (Raleigh, Kuzey Carolina; Amerika Birleşik Devletleri), Virginia Üniversitesi Fralin Sanat Müzesi, (Charlottesville, Virginia; Amerika Birleşik Devletleri), Benaki Müzesi (Atina/Yunanistan), Malcove Koleksiyonu (Toronto Üniversitesi/Kanada), Basel Antika Müzesi ve Ludwig Koleksiyonu (İsviçre), Heykel Koleksiyonu ve Bizans Sanatı Müzesi (Berlin, Almanya) ve Louvre Müzesi (Paris, Fransa)'ya dağılmış çok sayıda mezar steli bugüne kadar bir başlık altında toplanmamıştır (Grafik 1). Amacımız bu tez ile Altıntaş kökenli olabilecek mezar stellerini bir arada değerlendirmektir. Antik dönemde Roma İmparatorluğu toprakları içerisinde yer alan bir eyalet yerleşiminde, kendine has özellikleri barındıran bir atölye bu çalışmada bütün yönleri ile ele alınacaktır.

Çalışmamızın toplam yedi bölümden oluşması öngörülmüştür. Çalışmamızın ilk bölümünde "Altıntaş Mezar Stellerinin tanımı ve kökeni" ele alınacaktır. Bu bölümde öncelikli olarak Altıntaş kökenli mezar stelleri ile ilgili yayınlar bir araya getirilecektir. Daha sonra ise Soa kentine özgü mezar stellerinin ilk ne zaman ortaya çıkmış olabileceği, varsa oluşum aşamasında etkilendiği kültürler saptanmaya çalışılacaktır.

İkinci bölüm "Tipoloji" bölümüne ayrılacaktır. Bu bölümde stellerimiz öncelikle tek katlı, katlı ya da kapı tipli olmak üzere kendi içinde sınıflandırılacaktır. Daha sonrasında ise steller, alınlık tipine göre ve naiskos veya çerçeveli olmalarına göre alt gruplara ayrılacaktır. Bu çalışma ile en az ve en çok tercih edilen stel tiplerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. "Altıntaş atölyeleri" kısmında mezar stellerimiz üzerindeki mevcut bazı detay özelliklerinden hareket edilerek bunların üretilmiş olabileceği atölye ya da atölyeler tespit edilmeye çalışılacaktır. Bu kapsamda pilasterler üzerinde verilmiş bitkisel kabartmalardan, bazı stellerde görülen karı-koca büstlerinin üzerini kaplayacak şekilde verilmiş girland motiflerinden yararlanılacaktır. Ayrıca stel tipolojisi ve resim alanlarının verilme biçimi de göz önünde bulundurulacaktır. Bunun yanı sıra kapı tipli olan mezar stellerinde dört bölüme ayrılmış olan kapının üst iki sırası ve alt iki sırasında simetrik verilmiş kabartmalar, kapı tutma yerinin sağdan sola doğru birleştirilmiş olması gibi özelliklerin atölye özelliği olup olamayacağı ayrıntılı biçimde ele alınacaktır. Yine bu bölümde atölyenin üretim yapmaya başladığı tarihten üretimin sonlanıncaya kadarki olan süreç ve bu süreçte görülen değişimler ortaya konmaya çalışılacaktır. "İkonografi" bölümünde mezar stellerimiz üzerinde yer alan figürler ve motiflerin anlamları üzerinde durulacaktır. "Tarihleme" bölümünde ise mezar stellerimizin taşıdığı özellikler göz önünde bulundurularak olası üretim tarihleri hakkında önerilerde bulunulacaktır. "Değerlendirme ve Sonuç" bölümünde mezar stellerini yukarıda saydığımız başlıklar altında inceledikten sonra genel değerlendirmelerde bulunulacaktır. "Katalog" bölümünde ise tezimize konu olan Altıntaş kökenli olduğunu düşündüğümüz mezar stellerinin detaylı dokümantasyonuna yer verilecektir.

3. Araştırma Tarihi

Antik dönemde mezar steli üretimi yaptığı bilinen Altıntaş atölyesinden bazı modern kaynaklarda bahsedilmektedir. Ancak yalnızca bu atölyeye ayrılmış bir yayın bulunmamaktadır. Yapılan yayınlarda genellikle Frigya bölgesi heykeltıraşlık eserleri anlatılırken içerisinde Altıntaş atölyelerinden de bahsedilmiştir.

Gustave Mendel 1908 tarihinde Atina'da yayınlanan *"Musées Impériaux Ottomans, Catalogue des Sculptures Grecques, Romaines et Byzantines du Musée de Brousse"* isimli kitapta Bursa Arkeoloji Müzesi'nde bulunan heykeltıraşlık eserleri

arasında Altıntaş bölgesi mezar stellerine de yer vermiştir[4]. Bu çalışma aynı zamanda Altıntaş mezar stelleri hakkında yapılan ilk yayın olma özelliği taşımaktadır.

G. Mendel aynı çalışmayı *"Musées Impériaux Ottomans, Catalogue des Sculptures Grecques, Romaines et Byzantines du Musée de Brousse"* başlığı altında değişiklik yapmadan bu defa 1909 yılında "Bulletin de Correspondance Hellénique" isimli derginin 33. cildinde tekrar yayımlamıştır[5].

Ernst Pfuhl ve Hans Möbius tarafından 1977 - 79 tarihinde yayımlanan *"Die Ostgriechischen Grabreliefs"* adlı külliyat[6], Anadolu mezar stelleri konusunda bugüne kadar yapılmış en kapsamlı çalışmadır. Bu çalışmada da Altıntaş bölgesi mezar stellerinin bazılarından bahsedilmektedir[7].

Elsa Gibson tarafından 1978 yılında kaleme alınan *"The Rahmi Koç Collection: Inscriptions. Part I, Grave Monuments from the Plain of Altintaş"* isimli makalede Rahmi Koç Koleksiyonunda yer alan Altıntaş kökenli mezar stelleri üzerindeki yazıtlar yayımlanmıştır[8]. Gibson makalede Roma Dönemi'ne tarihlediği 12 adet mezar stelinin yazıtına yer vermesinin yanı sıra steller üzerindeki kabartmaların anlamlarına da değinmiştir[9]. Tembris (Porsuk) Nehri'nin üst kısımlarının Altıntaş Ovası'na aktığından söz ederek verimli bu arazilerde yetiştirilen zengin üzüm asmalarının ve güçlü öküzlerin yöre halkı tarafından taşa yansıtıldığını aktarır[10].

Gibson, Soa antik kentini günümüzdeki Altıntaş İlçesi'nin Altıntaş Köyü'ne lokalize eder. Kendine has olağanüstü gerçekçi bir üslubu olan ve gerçek insan boyutlarına yakın ölçülerde yapılan mezar taşlarının, bu bölgede daha öncesinde ve sonrasında benzerlerinin görülmediğinden bahseder. Gibson'a göre bu durum kırsal refahın ve kültürün kanıtlarıdır. Bu halk çiftçilik için gerekli olan hayvanlara ve aletlere

[4] Mendel 1908. Altıntaş mezar stelleri için bkz. 38-52 vd.
[5] Mendel 1909. Altıntaş mezar stelleri için bkz. 286-300 vd.
[6] Pfuhl - Möbius 1977-79.
[7] Altıntaş mezar stelleri için bkz. Pfuhl - Möbius 1977-79, Kat. 248, Taf. 47; Kat. 297, Taf. 54; Kat. 356, Taf. 59; Kat. 464, Taf. 76; Kat. 465, Taf. 76; Kat. 478, Taf. 78; Kat. 479, Taf. 78; Kat. 480, Taf. 77; Kat. 578, Taf. 91; Kat. 580, Taf. 92; Kat. 581, Taf. 92; Kat. 582, Taf. 92; Kat. 596, Taf. 94; Kat. 597, Taf. 94; Kat. 598, Taf. 95; Kat. 605, Taf. 303; Kat. 637, Taf. 97; Kat. 638, Taf. 97; Kat. 783, Taf. 115; Kat. 793, Taf. 116; Kat. 1153, Taf. 173; Kat. 1155, Taf. 173; Kat. 2114, Taf. 305; Kat. 2123, Taf. 305; Kat. 2146, Taf. 307; Kat. 2147, Taf. 307; Kat. 2162, Taf. 308; Kat. 2165, Taf. 310; Kat. 2172, Taf. 311.
[8] Gibson 1978.
[9] Gibson 1978, 2-7.
[10] Gibson 1978, 1.

sahip olmanın yanı sıra; güzelliğe, zarafete ve eğitim-öğretime de önem veren insanlardan oluşmaktaydı[11].

Altıntaş'a ait mezar stellerinin genel karakterinden da bahseden Gibson, bu stellerin genellikle kapı ya da niş formunda üretildiğini söyler. Stellerin üst kısmı ise akroterli bir alınlığa veya kemer şeklinde lentoya sahiptir. Stellerin sağ ve solundaki pilasterlerin üzerinin Altıntaş Ovası'nın zengin asmalarıyla canlı bir şekilde süslendiğini aktarır. Sağ ve sol pilasterlerin ve alınlığın vurgulu yapılmasının bir sebebinin de Frig kaya anıtlarını anımsatmak ve resim alanındaki insan figürlerinin inceliğini arttırmak için kasıtlı olarak kaba ve çıkıntılı bırakıldığından söz eder. Steller genellikle günlük yaşamı temsil eden sahnelerle, cenaze töreni veya mitolojik öneme sahip motiflerle bezenmiştir[12].

Marc Waelkens'in 1986 tarihli *"Die kleinasiatischen Türsteine, typologische und epigraphische Untersuchungen der kleinasiatischen Grabreliefs mit Scheintür"* isimli kitabında Anadolu'daki mezar stelleri üzerindeki kabartmaların tipolojisi ve yazıtların epigrafisi üzerine yapılan çalışmalar anlatılmıştır[13]. Kitabın katalog bölümü bölgelere ayrılarak yapılmıştır. Katalog çalışması, Frigya bölgesi kendi içerisinde kuzey, merkez ve güney olacak şekilde üç alt başlığa ayrılarak yapılmıştır. Kitapta Kütahya (Kotiaeion) bölgesi ile sınırlı bir mezar steli atölyesi grubunun olmadığından söz edilir. Waelkens, Kütahya (Kotiaeion)'da belgelenmiş olan mezar steli gruplarının Altıntaş Ovası (Appia ile birlikte) ve Yukarı Tembris (Porsuk) Ovası'ndaki antik yerleşim alanlarının dağılımına bakıldığında, Roma İmparatorluk Dönemi'nde Kotiaeion, Appia ve Yukarı Tembris'te aynı atölye ve taş ustalarının çalışmış olması gerektiği sonucuna varmaktadır. Kütahya'ya son birkaç yüzyılda dışarıdan çok sayıda mezar steli geldiği için Kütahya'nın mezar stellerinin kökeninin belirsiz olduğunu iddia etmektedir[14]. Waelkens ayrıca kapı tipli mezar stellerini tipolojik açıdan sınıflayan ilk bilim insanıdır. Yaptığı denemede mezar steli tiplerini tümülüs kenarlarındaki mezar stelleri, serbest duran mezar stelleri, mezar alanlarında inşa edilmiş mezar stelleri, özel

[11] Gibson 1978, 1-2.
[12] Gibson 1978, 2.
[13] Waelkens 1986.
[14] Waelkens 1986, 88. Waelkens'in burada kastettiği şey; Phrygia bölgesine Türklerin yerleşmesinden sonra, mezar stellerinin yeniden kullanıma girmesiyle orijinal yerlerinin tespit edilemiyor oluşudur. Ayrıca bkz. Duman 2019, 22; Erdinç 2020, 41.

formlu mezar stelleri ve ilgili anıtlar olmak üzere toplam dört gruba ayırmış, bu grupları Tip A'dan başlayarak Tip M'ye kadar harfler ile isimlendirmiştir: tümülüs kenarlarındaki mezar stellerini A ve B, serbest duran mezar stellerini C, D, E, F, G ve H harfleriyle, mezar alanlarında inşa edilmiş mezar stellerini J, K, L harfleriyle ve özel formlu mezar stelleri ve ilgili anıtları (kaya kabartmaları) M harfi ile kodlamıştır[15].

Monografide yer alan Altıntaş kökenli mezar stellerini Tip C içerisinde irdeleyen Waelkens, stelleri "Tip C Altıntaş 1" ve "Tip C Altıntaş 2" olmak üzere kendi içinde iki gruba ayırmıştır[16]. Bu gruplardan birincisi Antoninus Pius (MS 138-161) döneminden MS 3. yüzyılın ortalarına kadar olan bir aralıkta üretimi yapılmış olanlardır[17]. Bu grubun özelliği alınlık kısmının çıkıntılı, kapı söveleri ve lento kısmının da iki fascialı olmasıdır. 2. grup ise 3. on yıldan 3. yüzyılın 2. yarısına kadar olan aralıkta (MS 230-250) üretilmiş olan diğer gruptur. Bu gruptakilerin alınlık kısmı çıkıntılı olmayıp, lento ve söve fasciaları hafifçe girintilidir[18]. Kapı biçimli mezar stelleri ile ilgili iki tane de şema yer almaktadır. Bu şemalardan birincisi "sağ taraftaki çıkıntılı kilit plakasının sol tarafa asma yaprağı şeklinde dekoratif bağlantı parçasıyla bağlananlar" ve ikincisi "sol tarafta yuvarlak kapı tokmağı verilmemiş sağ taraftaki yuvarlak kilit plakasına sahip olanlar" şeklindedir[19].

1993 yılında Marc Waelkens, Stephen Mitchell, James Potter ve Barbara Levick tarafından Monumenta Asiae Minoris Antiqua serisinin 10. cildinde yayınlanan *"Monuments from Appia and the Upper Tembris Valley, Cotiaeum, Cadi, Synaus, Ancyra Sidera and Tiberiopolis"* isimli çalışmada Altıntaş ve civarındaki yerleşimlerde yer alan mezar plastiğine ait eserlerin yazıtları ele alınmaktadır[20]. Bu çalışmada Frigya bölgesinde ve özellikle Yukarı Tembris Vadisi'nde Roma ya da Geç Roma Dönemi'nde taşra heykellerinin en zengin ve en dikkat çekici üretimlerinin yapıldığından söz edilmektedir[21]. Heykeltıraşlık eserlerinin genellikle buluntu yerlerinin belirli

[15] Waelkens 1986, 3-10.
[16] Waelkens 1986, 89-91.
[17] Waelkens 1986, 89-90.
[18] Waelkens 1986, 90-91.
[19] Waelkens 1986, 90.
[20] MAMA Vol X, 1993.
[21] MAMA Vol X, xxviii.

olmayışından ötürü, bu konudaki boşluğun karşılaştırılabilir materyallerin dikkatli bir şekilde tartışılmasıyla kapatılması gerektiğine değinilir[22].

Bu çalışmada Altıntaş bölgesinde birkaç heykeltıraşın varlığından da söz edilir. Bazı heykeltıraşların eserlerine imza bıraktığı, üslup analizinden yola çıkarak imzasız bazı eserlerin de onlara atfedilmesini mümkün kıldığı ifade edilir. Bilinen bu ustalardan en eskisinin erken Severuslar döneminde faaliyet gösteren Mourmateli Teimeas olduğu, daha sonra oğlu Zelas ve onun çağdaşı olan Alexandros ve Epityncanos tarafından bu mesleğin devam ettirildiği aktarılır. Bunun yanı sıra geç Severuslar döneminde Andromachos isimli bir ustanın da ayrı bir atölyede daha farklı bir tarzda üretim yaptığından bahsedilir[23].

Thomas Lochman tarafından 2003 yılında yayımlanan *"Studien zu kaiserzeitlichen Grab- und Votivreliefs aus Phrygien"* isimli kitapta Waelkens'in önerileri de dikkate alınarak Tembris bölgesi için bir tipoloji yapılmış ve oluşturulan bu tipolojinin kronolojik gelişimi de gösterilmiştir[24]. Lochman'ın bu çalışmasında mezar stelleri; üçgen alınlıklı kapı biçimli stel, çerçeveli kapı biçimli stel, kare alanlı nişli stel, kemer alanlı nişli stel ve katlı steller olmak üzere beş farklı grupta ele alınmaktadır[25].

Burak Takmer tarafından 2018 yılında yayımlanan *"Kotiaion Yazıtları Üzerine Notlar I- Kotiaion Civarında İmparator Azatlıları ve İmparator Arazileri"* isimli makalede bölgede Frigya Epiktetos bölgesindeki bazı yazıtlardan bahsedilmektedir[26]. Bu yazıtlar Roma'da mali görevli olan kişiler (procurator) ve azatlı kölelerle ilişkilendirilmiştir. Söz konusu makalede bu yazıtların bölgede geniş imparator mülkü arazilerinin varlığını belgelediğinin yanı sıra imparator mülkü mermer ocaklarının varlığını da belgelediğinden bahsedilmektedir[27]. Makalede Frigya bölgesinde özel mülkiyet ve imparatorluk mülkiyetlerinin genişleme sebebinin, büyük üretim ve tüketim yapan Dokimeion ve Altıntaş mermer ocaklarının varlığıyla açıklanmaktadır[28]. Ayrıca

[22] MAMA Vol X, xxviii.
[23] MAMA Vol X, xxix-xxx; İznik 2006, 250-251; Erdinç 2020, 98-99.
[24] Lochman 2003, 55-75.
[25] Lochman 2003, 60.
[26] Takmer 2018, 423-445.
[27] Takmer 2018, 423.
[28] Takmer 2018, 434.

buradan çıkartılan önemli ticaret ürünü olan mermerlerin Roma İmparatorluğu tarafından oluşturulan bağımsız idari alt birimlerle yönetildiği ifade edilir[29].

Stephen Mitchell'in 2023 yılında çıkarmış olduğu *"The Christians of Phrygia from Rome to the Turkish Conquest, Ancient Judaism and Early Christianity 117, Early Christianity in Asia Minor 4"* isimli kitapta da bölge yerleşimleri hakkında bilgiler verilir[30]. Yukarı Tembris Vadisi'nde büyük öneme sahip olmayan iki yerleşim birimi olduğundan söz eder. Bunların birisi Appia, diğeri ise Soa'dır. Appia yerleşiminin geç Helenistik dönemde ΑΠΠΙΑΝΩΝ veya ΑΠΠΙΑΝΩΝ ismiyle sikke bastırdığını ve günümüzde Pınarcık (Abya) köyü ile özdeşleştiğini söyler. Soa'yı ise eski ismi Kurd Köy olan ve günümüzde Altıntaş olarak adlandırılan köye lokalize eder. Kitapta yazıtlara göre Soa'nın sivil bir organizasyonun kriterlerine uygun olacak şekilde MS 3. veya 4. yüzyılda bir βουλή ve δῆμος'a sahip olduğundan bahsedilir[31].

4. Yöntem

Çalışmaya başlarken öncelikle Soa kökenli olabilecek ve yakın veya uzak çevre müzelerine dağılmış olan mezar stellerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle antik dönemde Frigya bölgesi sınırlarında kalan Kütahya ve civar illerde yer alan arkeoloji müzeleri ile diğer büyük müzeler ziyaret edilerek Altıntaş kökenli olası mezar stelleri tespit edilecek ve bunlar fotoğraflanarak envanter kayıtları yapılacaktır.

Benzer bir araştırmanın Türkiye dışında yer alan müzelerde de yapılması gerekmektedir. Yurtdışında bulunan müzeleri tezimiz kapsamında ziyaret etmemiz mümkün değildir. Bu nedenle kütüphane ortamında müze katalogları ve müzelerin online katalogları taranacaktır. Bu amaçla Bursa Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Dr. David French Kütüphanesi, İstanbul'da yer alan Alman Arkeoloji Enstitüsü (DAI) ile Ankara'da bulunan İngiliz Arkeoloji Enstitüleri (BIAA) ziyaret edilecektir. Kütüphane çalışmaları esnasında ayrıca dijital veri bankaları da taranacak ve Altıntaş Atölyesinden bahsedilen yayınlara ulaşılmaya çalışılacaktır.

[29] Takmer 2018, 425.
[30] Mitchell 2023.
[31] Mitchell 2023, 198.

ÖN ÇALIŞMALAR

Tezimize konu olan mezar stellerinin üretim yerine konu olan Soa Antik kenti, Kütahya İli'nin Altıntaş İlçesi'ne bağlı Altıntaş Köyü'ne lokalize edilmiştir. Altıntaş kökenli mezar stellerinin kaynağını araştırmak amacıyla Altıntaş Köyü'nde yüzey araştırması yapılması gerekmektedir. Bu nedenle ilk araştırmaya Altıntaş'ta yüzey araştırması ile başlanmıştır (Resim 1).

Köyde yaptığımız incelemelerde burada eski kalıntıların köy içerisine gelişigüzel dağılmış vaziyette olduğu görülmüştür. Köyün yeni camisinin hemen yanında yol kenarında antik dönem köprü yapısı dikkatimizi çekmiştir (Resim 2 - 3). Köy içerisinde bir sulama kanalı üzerine inşa edilmiş modern bir köprünün her iki kenarına da bir mezar steli ile mimari parçalar konulduğu görülmüştür (Resim 4 - 5). Köy içerisinde yaptığımız gezide burada derli toplu bir antik kent görülememiştir.

Bölgede Roma İmparatorluk Dönemi'nden beri günümüze kadar yerleşim olduğu düşünülürse antik kente ait kalıntıların sonraki dönem yerleşimcileri tarafından devşirme olarak kullanılmış olması beklenmelidir. Nitekim köy içerisinde yer alan bir evin yıkıntıları arasında görülen Doğu Roma (Bizans) dönemine ait sütunlar ile cami bahçesinde yer alan Doğu Roma (Bizans) dönemine ait sütunların günümüzde mezar taşı olarak işlevlendirilmesi bu duruma örnek gösterilebilir (Resim 6 - 7).

Yüzey araştırması kapsamında Kütahya ilinde yer alan Kütahya Müzesi, Dumlupınar Üniversitesi Müzesi, Özel Tugay Müzesi ve Aizanoi Örenyeri de ziyaret edilmiş ve buradaki Altıntaş kökenli olabilecek mezar stellerinin fotoğraflanması yapılarak envanterlenmiştir.

Bunun dışında yaptığımız ön çalışma sonucunda Bursa Arkeoloji Müzesi, Bilecik Müzesi, Afyonkarahisar Müzesi, Uşak Müzesi, İzmir Arkeoloji Müzesi, Manisa Müzesi, Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ne bağlı Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi ve İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nde de Altıntaş kökenli olabilecek mezar stelleri olduğu belirlenmiş, ardından bu müzelerden gerekli izinler alınarak stellerin envanter bilgileri temin edilerek fotoğrafları çekilmiştir.

Elde ettiğimiz kaynaklarda yayınlanmış olan ancak şu an nerede oldukları bilinmeyen bazı mezar stelleri de ilgili kaynaklardaki fotoğraflara atıfta bulunularak tezimizde yayınlanmıştır.

Bunun yanı sıra Türkiye dışında yer alan müzelerin online katalogları taranmış ve Altıntaş kökenli olabilecek mezar stelleri belirlenmiştir. Bunların da ilgili web sayfalarından fotoğrafları ve diğer envanter bilgileri temin edilmiştir.

Ayrıca kütüphane çalışmaları da yapılmıştır. Bu bağlamda ilk olarak Bursa Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Dr. David French Kütüphanesi ziyaret edilmiştir. Ardından İstanbul'da yer alan Alman Arkeoloji Enstitüsü (DAI) ile Ankara'da yer alan İngiliz Arkeoloji Enstitülerine (BIAA) gidilmiş ve buralarda da kaynak taraması yapılmıştır.

Ayrıca, dijital veri bankalarından Altıntaş atölyesinden bahsedilmiş olan yayınların pdf formatları elde edilmeye çalışılmıştır.

1. ALTINTAŞ MEZAR STELLERİNİN TANIMI VE KÖKENİ

Altıntaş mezar stellerini anlamak için Soa / Altıntaş yerleşimine ve bu yerleşimin civarındaki mermer atölyelerinin etkinliklerine bakmak istiyoruz. Tezimizin bu bölümünde Altıntaş mezar stellerini üreten ve kullanan bu halkın şehir statüsüne ve civarda etkinlik gösteren mermer ocaklarına dair bilgiler ortaya konmaya çalışılacaktır. Bunun yanı sıra bu atölyedeki stilin oluşumuna kaynaklık etmiş olabilecek unsurlar açıklanmaya çalışılacaktır. Bunun için de bu konuda çalışma yapmış olan bilim insanlarının bilgileri bir araya getirilecektir.

Elsa Gibson, 1978 tarihli "*The "Christians for Christians" Inscriptions of Phrygia"* isimli kitabında, Frigya bölgesi içerisinde Yukarı Porsuk Vadisi'ne yerleşen bu halkın MS 3. yüzyılda büyük boyutlarda ve yüksek sanatsal kalitede, zengin bir epigrafik anıtlar ürettiğinden söz eder. Ancak Gibson bunların aniden görülmeye başladığını aktarırken kökeni hakkında bilgi vermez. Çalışmasını daha çok epigrafiye ayıran Gibson, Altıntaş mezar stelleri üzerinde yer alan nesnelerin anlamlarına da değinir. Mezar stelleri üzerindeki kabartma bazı öğelerin, örneğin aslan ve boğa içeren alınlıkların ve özgün Frig kapılarının işlenmesinin sebebi olarak Roma Frigya halkının bu formun hem kökenini hatırlatmak hem de heykeltıraşlık eserinin inceliğini arttırmak olduğunu söyler[32].

Gibson mezar stelleri üzerindeki yazıtlarda geçen bazı kelimelerin benzerliğinden hareketle, bunların yerel bir Roma ocağında veya yakınlardaki mezar taşı atölyelerinde üretilmiş olması gerektiği çıkarımında bulunur[33].

Halkın dini inanışı konusunda ise hem paganizme hem de Hristiyanlık inancına ilgili duyulduğundan bahseden Gibson, Küçük Asya'da din karmaşasının yaşandığı dönemlerde Frigya'nın da bu durumdan etkilendiğini ve bölgede Montanizm'e, Hristiyanlığa ve diğer ateşli dinlere yönelim olduğunu aktarır[34].

Marc Waelkens'in 1986 tarihli *"Die kleinasiatischen Türsteine, typologische und epigraphische Untersuchungen der kleinasiatischen Grabreliefs mit Scheintür"*

[32] Gibson 1978, 1.
[33] Gibson 1978, 1.
[34] Gibson 1978, 2.

isimli kitabında Soa / Altıntaş kentini, burasının da içinde yer aldığı Yukarı Tembris (Porsuk) Vadisi olarak daha genel bir tabir altında kullanır ve bölgeyi Kotiaeion ve Appia kentleri ile birlikte değerlendirir. Çünkü Waelkens'a göre Kotiaeion'un yalnızca kendisine ait kapı taşları üreten bir atölyesi bulunmadığından Appia ile birlikte Altıntaş Ovası'nda ve Yukarı Tembris (Porsuk) Ovası'nda Roma İmparatorluk Dönemi'nde aynı taş ustaları çalışmışlardır. Buna kanıt olarak ise bu taşların buluntu yerlerinin bahsi geçen bölgelere yayılmış olması olarak açıklanır[35]. Yani aslında Waelkens'ın burada söylemek istediği şey Kotiaeion, Appia ve Soa atölyelerinin tamamının Altıntaş Vadisi'nde yer aldığıdır. Diğer bir deyişle Altıntaş Vadisi'nde yer alan atölyeler Kotiaeion, Appia ve Soa kentleri için üretim yapmış olmalıdır.

Waelkens, Kotiaeion'da son yüzyıllarda çok sayıda mezar taşının yeniden kullanılması nedeniyle, bunların bir yerden başka bir yere taşınması dolayısıyla orijinal yerlerinin bilinemediğini, bu nedenle Kotieaion mezar taşlarının kökeninin belirsiz olduğuna da dikkat çekmektedir[36].

Waelkens ayrıca, Soa'nın önceleri köy iken daha sonraları İmparatorluk Dönemi'nde şehir haline geldiğine ve bu kentin civarında Dokimeion'dan pek de farklı olmayan mermer ocaklarının bulunduğundan söz eder. Bu bölgedeki taş ocaklarının ise en geç Domitian (MS 81-96) döneminde imparatorluk mülkiyeti haline geldiğini söyler. MS 3. yüzyılda bölgede yayılmaya başlayan Hristiyanlığa mensup toplulukların yerleştiğinden söz eder ve bunlar arasında Montanistlerin olup olmadığının ise belirsiz olduğuna dikkat çeker[37].

1993 yılında Marc Waelkens, Stephen Mitchell, James Potter ve Barbara Levick tarafından Monumenta Asiae Minoris Antiqua serisinin 10. cildinde yayınlanan *"Monuments from Appia and the Upper Tembris Valley, Cotiaeum, Cadi, Synaus, Ancyra Sidera and Tiberiopolis"* isimli çalışmada Soa / Altıntaş ile ilgili bazı bilgiler verilir. Soa'nın günümüzdeki Altıntaş Köyü'nde antik bir köy olduğundan bahsedilir. Σοηνῶν meclisi ve yerel halkı tarafından yerel soylulardan birine ve MS 3. veya 4. yüzyılda yaşamış bir imparator için yazıtlar dikildiğini aktarır[38]. Kuruluşu MÖ 2. veya

[35] Waelkens 1986, 88.
[36] Waelkens 1986, 88.
[37] Waelkens 1986, 88.
[38] MAMA Vol X, xliv.

1. yüzyıla kadar dayanan Appia'nın bağımsız bir şehir olduğu dönemlerde Soa'ya toprak vermiş olabileceğinden söz eder[39]. Soa toponiminin (yer adı bilimi) Altıntaş'ta bulunan 3 yazıttan bilindiğini aktarır. Bunların birisinin meclis ve halk tarafından ayrı ayrı onurlandırılmış özel bir şahıs olan Fl. Allianus Quartinus için dikildiği, diğerinin de MS 3. veya 4. yüzyılda bir imparator için yazılmış yazıt olduğunu söyler. Yazıtlardan üçüncüsü ise Βεννεί Σοηνῶν için imparator Traian adına dikilmiş bir adak yazıtıdır. Bu yazıtlardan yola çıkarak Soa'nın hem günümüz Altıntaş Köyü'ne lokalize edildiği, hem de en azından geç İmparatorluk Dönemi'nde özerk bir şehir haline geldiği iddia edilmektedir[40].

Çalışmada bölgede üretim yapmış olan heykeltıraşlık atölyelerinden de bahsedilir. Genel olarak Frigya'da ve özellikle de Yukarı Tembris (Porsuk) Vadisi'nde Roma veya Geç Roma dünyasının herhangi bir yerindeki en zengin ve en dikkat çekici bölgesel, taşra heykeltıraşlıklarından birisinin üretildiği aktarılır. Bu atölyelerin bu kadar kaliteli üretim yapmasının bir sebebi olarak da rahatça oyulabilen kaliteli taşların ve özellikle de mermerin bölgedeki varlığıdır. Yukarı Tembris Vadisi'ndeki ocaklarda, günümüzdeki Çakırsaz ve Altıntaş Köyleri civarında Dokimeion'dan pek de farklı olmayan heykeltıraşlık eserlerinin üretildiğini aktarır. Araştırmacılar tarafından taşlar üzerinde kopyalanan bazı bloklar üzerindeki taş ocağı işaretlerinin, Dokimeion taş ocakları gibi bunların da imparator mülkü olduğunu ve Synnada'nın yönetim merkezinde bulunan bazı yetkililerin kontrolü altında olduğu aktarılır[41].

Bu çalışmada Waelkens'in yaptığı araştırmalara da değinilir. Buna göre Yukarı Tembris Vadisi'nde imparatorluk sömürüsüne ilişkin en son kanıt MS 156 yıllarıdır. MS 2. yüzyılın sonlarında ise taş ocaklarının özel müteahhitlere kiralandığı ve bundan sonrasında üretimin ihracat için değil de bölgesel pazar için yapılması nedeniyle mezar taşı üretiminin muazzam bir artış gösterdiği kaydedilir[42].

Çalışmada bu bölgedeki Hristiyan mezar stelleriyle ilgili birtakım bilgilere de yer verilir. Buna göre Yukarı Tembris Vadisi'nde Hristiyanlar için dikilen mezar stelleri serisi vardır. Ancak yazıtlardan anlaşıldığına göre erken dönem Hristiyan kitabelerinin yalnızca bir kısmında din belirtilmektedir. Bu steller çoğu zaman cenaze töreni

[39] MAMA Vol X, xvi.
[40] MAMA Vol X, xvi.
[41] MAMA Vol X, xxviii-xxix.
[42] MAMA Vol X, xxix.

formülleri veya Hristiyan sembolleri ile tanımlanmışlardır. Ancak Yukarı Tembris Vadisi'ndeki Hristiyan metinlerinin Montanist bir topluluktan gelip gelmediğinin tartışmalı olduğundan söz edilir[43].

William Tabbernee de 1997 tarihli *"Montanist Inscriptions and Testimonia: Epigraphic Sources Illustrating the History of Montanism"* isimli monografisinde Soa / Altıntaş yerleşimi hakkında bilgiler verir. Buna göre Soa, Yukarı Tembris Vadisi'ndeki Appia ve Kotiaeion dışında tek büyük antik yerleşim yeriydi. MS 3. yüzyıldan sonraki bir zaman diliminde (en geç MS 4. yüzyılın ortalarına kadar) bir şehir haline gelinceye kadar Appia'ya bağımlıydı. Antik Soa yerleşimi günümüzde Altıntaş Köyü'nde yer almaktadır. MS 3. yüzyılda esas olarak tarımsal nitelikte olan ancak muhtemelen orijinal imparatorluk çıkarlarından sorumlu olan mermer ocaklarını da içeren imparatorluk arazileri, Yukarı Tembris Vadisi'nin büyük bir bölümünü kaplıyordu. Soa, Altıntaş Ovası'nın iki büyük ocağının arasında yer alıyordu. Bu ocakların biri modern Çakırsaz köyünde, diğeri ise modern Altıntaş'ın birkaç kilometre güneydoğusunda yer almaktaydı [44].

Thomas Lochman tarafından 2003 yılında yayımlanan *"Studien zu kaiserzeitlichen Grab- und Votivreliefs aus Phrygien"* isimli kitapta Altıntaş Vadisinde bulunmuş olan mezar stellerinin, kendisinin merkez atölye olarak isimlendirdiği atölyede üretildiğini söyler. Tembris Platosu'nu, Frigya'nın diğer kırsal alanlarından bile daha kırsal olduğunu, merkezinde önemli bir şehir bulunmayan ve ağırlıklı olarak çiftçi nüfusun yaşadığı bir yer olarak tanımlar[45].

Lochman, Soa Antik Kenti'nin daha sonra Roma İmparatorluk Dönemi'nde şehir haline geldiğini aktarır. Bölgenin diğer bir kentinin Appia olduğunu ve bu bölgenin yerleşim yerlerinin çok sayıda köy ile karakterize edildiğini söyler. Tembris Ovası'nın büyük bir kısmının en geç imparator Hadrian döneminden bu yana imparatorluk mülkü olduğunu ve Altıntaş ve Çakırsaz yakınındaki taş ocaklarının ilgi

[43] MAMA Vol X, xxxvi.
[44] Tabbernee 1997, 180.
[45] Lochman 2003, 55-56.

gördüğünü söyler. Ayrıca bölgedeki bazı arazilerin MS 1. yüzyılda buraya yerleşmiş olabilecek Romalı zengin ailelere ait olabileceğini de söyler[46].

Tembris Nehri'nin üst kesimlerindeki düzlük olan bölgelerde neredeyse tüm ana kabartma türlerinin üretildiğinden söz eder. Bunlar kapı tipli mezar stelleri, adak stelleri, mezar stelleri ve steller, tondolar ve büstlerdir. Bunlar içerisinde en kalabalık grubun da mezar kabartmaları olduğunu söyler. Bunların yanlarının ve arkasının işlenmemiş şekilde ve mermer malzemeden yapıldığının altını çizer. Ana atölyenin en parlak dönemlerinde büyük tüm Frigya'nın, hatta belki de Küçük Asya'nın en büyük ve etkileyici mezar kabartmalarını ürettiğini iddia eder. Ancak ekonomik krizin başladığı geç dönemlerde daha küçük boyutlu mezar stellerinin üretildiğini aktarır[47].

Tembris Platosu'nda rölyef üretiminin tarihi hakkında da bilgiler veren Lochman, Hadrian döneminden başlayarak MS 4. yüzyılın başlarına kadar yapıldığını söyler. Üretimin çoğunluğunun geç Antoninus ve Severus döneminde yapıldığını, üretim tarihi olarak verdiği bu aralığın başında ve sonunda ise yalnızca birkaç kabartma yapıldığını ileri sürmektedir[48].

Lochman bölgedeki ilk kabartmaların, buradaki toprak sahibi olan küçük bir Roma vatandaşı sınıfı veya geniş imparatorluk bölgesini yöneten azat edilmiş kişiler için yapıldığını savunur. Ancak çok geçmeden ağırlıklı olarak yerel nüfus da bir alıcı olarak ortaya çıkmıştır. İsimleri bilinen Frig heykeltıraşlarının da çoğunun Tembris Ovası'ndan gelmesinin buradaki yerel heykeltıraşlığın önemini ortaya koyduğunu aktarmaktadır. Bu kadar zengin stel üretilebilmesinin sebebi ise Altıntaş Köyü ve Çakırsaz Köyü'nde bulunan iki yerel mermer ocağıdır[49].

Lochman bölgedeki atölyelerle ilgili olarak da önemli bilgiler verir. Ona göre Appia ve Soa kentleri ile Altıntaş'ın mermer ocaklarını içeren bölgenin merkezinde daha büyük bir atölye kompleksi olmalıydı. Bunun dışında kendisinin güneydoğu atölyesi olarak adlandırdığı bir ocağın da ovanın güneydoğusunda yer alan yerleşimlere üretim yapmış olabileceğini aktarır[50].

Merkez atölyesinin MS 2. yüzyılda faaliyete başlayan ve en fazla sayıda üretim yapmış atölye olduğunu hem kapı tipli stelleri hem de nişli stelleri üretmiş olduğunu,

[46] Lochman 2003, 56.
[47] Lochman 2003, 56.
[48] Lochman 2003, 57.
[49] Lochman 2003, 58.
[50] Lochman 2003, 61.

ilerleyen zamanlarda ise kuzeyde Aizanoi ve batıda Kadoi bölgelerine kadar genişlediğinden söz eder. Bu merkez atölyesinin sınırları içerisinde buna bağlı daha küçük şubeler oluşturulduğunu, buralarda daha düşük kalitede stel gruplarının oluşmuş olabileceğini ve bunun bir sebebinin de düşük kalitedeki taşlardan üretilmiş olmasından dolayıdır. Ancak kapı stellerinin tasarımlarının aynı olduğunu, bu nedenle bunların merkez atölyesi ustaları tarafından yapıldığını söyler. Ağır mermer blokların uzun mesafelerde taşınmasındansa, heykeltıraşın seyahat etmesinin daha kolay olması nedeniyle ustaların gezmiş olduğunu iddia eder[51].

Güneydoğu atölyesinin ise heterojen görünüme sahip kapı tipli ve özellikle nişli stelleri ürettiğinden bahseder. Güneydoğu atölyesi muhtemelen daha küçük iki atölyeden oluşmaktadır. MS 160/70 yıllarında büyük merkez atölyesinin kollarından birkaç atölye ortaya çıkmıştır ancak çok geçmeden ise MS 180/90 civarında bu atölyeler birleşmiştir. Bu şekilde birleşen bu atölye bundan sonra artık bölünmemiştir ve hem kapı tipli hem de nişli steller üretmeye devam etmiştir[52].

Bunlar dışında daha güneyde bu atölyelerin üretimlerinden daha gösterişsiz olan mezar stellerinin üretildiği alt grupların da olduğundan bahsedilir. Bunların da güneydoğu atölyesinin daha sonraki bir şubesinin burada çalışmış olabileceğiyle açıklanmaktadır[53].

Lochman'a göre her ne kadar atölyeler merkez ve güneydoğu olarak ikiye ayrılıyor olsalar da bunlar arasında karşılıklı ilişki olduğundan bu bölünme katı bir bölünme değildir. Altıntaş'ta ve Appia Vadisi'nin Altıntaş Ovası'nın ağzındaki köylerde her iki atölyenin de ürünlerine rastlanılmıştır. Bu alanda her iki bölge örtüşmektedir[54].

Lochman ayrıca bazı mezar ve adak stelleri üzerindeki imzalardan dolayı bölgedeki heykeltıraş isimlerinden de bahsetmektedir. Bölgede bilinen çok fazla heykeltıraş imzası olmasına rağmen, bunun Tembris Platosu'nun bir özelliği olarak yorumlamamak gerektiğini, çünkü heykeltıraşlık eserlerinin çok fazla olmasından dolayı heykeltıraş isimleri bulunanların oranının göz ardı edilebilecek kadar az olduğunu aktarır. 14 adet mezar steli ve 5 adet adak steli üzerindeki toplam 19 adet eser

[51] Lochman 2003, 61.
[52] Lochman 2003, 61.
[53] Lochman 2003, 61.
[54] Lochman 2003, 61-62.

üzerinde 12 farklı heykeltıraş isminin günümüze ulaştığından bahseder. Bu heykeltıraşlardan Apollonios, Menandros, Epitynchanos, Helios, Alexandros, Teimeas ve Zelas isimli olanlarının konu ve üslup bakımından merkez atölyesine dâhil olduklarını; Andromachos, Appas, Trophimos ve Aur. Tatianos'un ise güneydoğu grubunun heykeltıraşlarından olduğundan bahseder. Ancak bu heykeltıraşların serbestçe seyahat edebilmeleri nedeniyle iki ayrı heykeltıraş tarafından imzalanmış tek eserlerin de bulunduğunu ve bunlarda iki atölyenin de özelliklerinin görülebileceğini söyler. Örneğin Zelas ve Epitynchanos her iki atölyede de çalışmışlardır. Bunların yanı sıra bu atölyelere farklı ustaların katılmış olması, çeşitli ortak çalışmalar ve ustaların zamanla oluşturdukları üslup değişiklikleri ile bazı eserlerin tanınmış heykeltıraşlara atfedilmelerini de zorlaştırmaktadır[55].

Lochman, Altıntaş atölyelerinin stili hakkında da yorum yapmaktadır. Tembris Vadisi'ndeki kabartma sanatının en önemli özelliği, insan vücudunun tasvir edilme şeklinin kendine has üslupla verilmesidir. Özellikle güneydoğu atölyelerinde çoğunlukla bedenlerin hareketli verilmeye çalışıldığı görülmektedir. Bunlar da kıvrımlarla sağlanmaya çalışılmıştır. Bu anlayışla bedenlerin plastik görünümü bastırılmaya çalışılmıştır. Ancak bu durum merkez atölyesinin tek biçimli tarzıyla karşılaştırıldığında, güneydoğu atölyelerinde hem huzursuz görünen ve hem de daha az gerçekçi görünen figürler meydana getirilmiştir. Bunun iki temel sebebi vardır; birincisi özellikle güneydoğu atölyelerinde eğitimsiz olan ancak plastik görünüm için çabalayan yetersiz taş ustaları, diğeri ise özellikle merkez atölyesindeki heykeltıraşların, heykel tasarımı konusunda yetenekli olmalarına rağmen hacimli parçaları düz formlara indirgeyerek bilinçli bir şekilde sadeleştirmesi. Lochman'a göre aslında bu eserler yeniden üretimin beceri eksikliğinden değil, bilinçli bir stil arzusunun sonucu olarak yaratılmışlardır. Önemli kısımların vurgulanması, diğer kısımların bunlar kadar özenilmeden yapılması, katı cephesellik ve basitleştirilmiş formlara indirgeme, bunların bilinçli bir tasarım anlayışıyla yapıldığını göstermektedir. Tüm bunlar bizi bu atölyelerde Yunan kanonik (genel olarak kabul edilen) tarzında üretim yapmaya çalışmayan, daha rasyonel ve alışılmışın dışına çıkarak kendi ölen kişi imajını çizen bir stil yaratıldığı sonucuna ulaştırmaktadır[56].

[55] Lochman 2003, 97-99.
[56] Lochman 2003, 107.

Görüldüğü üzere bu bölge ile ilgili çalışma yapmış olan bilim insanlarının üzerinde birleştiği bazı konuları şu şekilde özetleyebiliriz:

- Antik Soa yerleşiminin önceleri köy statüsünde olduğu ve daha sonradan yaklaşık MS 3. yüzyılda veya 3. yüzyılın başları dolaylarında şehir haline geldiği;
- Bölgede kaliteli taş ve mermer ocaklarının bulunduğu;
- Altıntaş mezar stellerinin Yukarı Porsuk Vadisi veyahut diğer adıyla Altıntaş Vadisi'nde dağılım gösterdiği;
- Atölyede MS 2. yüzyılda başlayıp 3. ve 4. yüzyıllarda devam eden kesintisiz bir üretimin olduğu;
- Soa'nın kendine özgü bir tarzının olduğu ve bu tarzın daha önce görülmediği;
- Atölyede üretilen mezar stellerinin Frig kaya anıtlarından köken almış olduğu ve
- Bölgede Hristiyanlığın yayılmaya başlamasıyla birlikte, mensup olunan bu dinin mezar stelleri üzerindeki kitabelerin bazılarında açıkça belirtildiği, bazılarında ise cenaze töreni formülleriyle veya Hristiyanlık sembolleri uygulamasıyla gösterildiği ifade edilmektedir.

Bilim insanlarınca Frig kaya anıtlarından köken almış olduğu ifade edilen Altıntaş mezar stelleri ile ilgili biz de Frig kaya anıtlarına değinmek istiyoruz. Charles Texier, Friglerin Anadolu'ya birinci göçleri sonrasında geldikleri bölgede yerleşim yeri kurmak için bölgenin doğal taşı olan işlenmesi kolay tüf taşını oyarak kendilerine evler, tapınaklar ve mezarlar yaptığından bahseder. Bölgeye ilk göç eden Frig topluluklarının mağaralarda oturduğunu, ancak bu mağaraların yeraltı kaya konutları şeklinde yapıldığını aktarır. Friglerin yapı tarzından da bahseden Texier, öncelikle yumuşak toprakta delik ve in yaptıklarını, daha sonra ise üzerinin konik şeklinde bir çatıyla kapatıldığını söyler[57].

Eskişehir, Afyon ve Kütahya illerini kapsayan Dağlık Frigya olarak adlandırılan bölgede yer alan Frig kaya anıtları açıkhava tapınağı işlevini görmekteydi. Kaya anıtları üzerinde yer alan kapı şeklindeki nişlerin içerisine tanrıça Kybele heykelleri yerleştirilmekteydi. Bu kaya anıtları üçgen alınlıkları, akroterleri ve beşik çatı şeklindeki süsleme özellikleri ile dikkati çekmektedir. Kayalara oyulmuş bu anıtların

[57] Texier 2002, 263.

cephesi bitkisel ve geometrik desenlerle süslenmiştir. Alınlıkların bazılarında ise sfenks veya aslan kabartmaları işlenmiştir.

Bu anıtların şüphesiz en önemlilerinden biri Midas Anıtıdır[58]. Midas Anıtı cephesindeki zengin süslemeleri ile dikkati çekmektedir. Üçgen çatısı, tepe akroteri, ortasında heykel yerleştirmek için açılmış olan niş Altıntaş mezar stellerine de yansımıştır. Bunun yanı sıra Bahşayiş Anıtı[59] da üçgen alınlıklı verilmiştir ve anıtın ortasına derin bir niş açılmıştır. Bu nişin sağında, solunda ve üzerindeki alanlarda özenli işçilikle yapılmış geometrik desenler dikkati çekmektedir. Aslankaya Anıtı[60] da üçgen biçiminde ve çatısı sivri olacak şekilde ana kayaya oyularak oluşturulmuştur. Cephesinde bir niş bulunur. Bu nişin sağ ve sol kenarı, açık kapı kanadı şeklinde verilmiştir. Niş içerisinde de olasılıkla ana tanrıça heykelinin bulunması gereken yerin sağında ve solunda aslan kabartmaları vardır. Üçgen alınlığının içerisinde karşılıklı sfenks kabartmaları verilmiştir. Anıtın üst tarafına, üçgen alınlığın dış kısmına da yine karşılıklı aslan kabartmaları verilmiştir. Frigler tarafından bitirilememiş bir anıt olan Burmeç Anıtının[61] üçgen alınlığının içerisinde karşılıklı sfenks kabartmaları işlenmiştir.

Areyastis Anıtı[62] da diğer Frig anıtları gibi ortasında genişçe alçak bir niş bulunur ve bunun sağında, solunda ve üzerinde geometrik süslemeler işlenmiştir. Üçgen şeklinde verilmiş olan alınlığın akroteri de iki boynuz biçiminde verilmiştir. Küçük Yazılıkaya (Bitmemiş Anıt)[63] da Areyastis Anıtına oldukça benzer biçimde işlenmiştir. Deliklitaş Anıtı[64] da ihtişamlı görüntüsüyle dikkati çeker. Anıt yüksekçe bir ana kayanın

[58] Perrot - Chipiez 1892, 81-82, Fig. 48; Naumann 1983, 47; Tüfekçi-Sivas 1997, 42-52, Levha 9-23; Tüfekçi-Sivas 2004, 938 vd., Resim 1, 5-6; Polat 2008, 426, Fig. 3; Berndt-Ersöz 2012, 40; Oral 2014, 103, Levha 1; Tokmak 2017, 7-10, Resim 2; Şahin 2018, 193 vd., Resim 12; Özcan 2022, 39-41, Resim 2.22, Çizim 2.2.

[59] Perrot - Chipiez 1892, 103-104, Fig. 61; Özkaya 1997, 93, Fig. 3; Tüfekçi-Sivas 1997, 57-62, Levha 30-41; Tüfekçi-Sivas 2004, 938 vd., Resim 7-8; Polat 2008, 426, Fig. 5; Oral 2014, 104, Levha 4; Şahin 2018, 190, Resim 3; Özcan 2022, 42-43, Resim 2.24; Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023, 928.

[60] Perrot - Chipiez 1892, 149, Fig. 108; Naumann 1983, 43-45; Tüfekçi-Sivas 1997, 77-83, Levha 58-69; Polat 2008, 426, Fig. 7; Oral 2014, 104, Levha 5; Tokmak 2017, 13-14, Resim 5; Şahin 2018, 191 vd., Resim 6; Özcan 2022, 54-55, Resim 2.33.

[61] Tüfekçi-Sivas 1997, 76, Levha 55-57; Özcan 2022, 53-54, Resim 2.32; Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023, 929.

[62] Perrot - Chipiez 1892, 95, Fig. 58; Tüfekçi-Sivas 1997, 35-41, Levha 2-7; Polat 2008, 426, Fig. 2; Oral 2014, 103, Levha 3; Tokmak 2017, 10-12, Resim 3; Şahin 2018, 190, Resim 2; Özcan 2022, 38-39, Resim 2.21; Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023, 927.

[63] Perrot - Chipiez 1892, 99, Fig. 59; Tüfekçi-Sivas 1997, 53-56, Levha 24-29; Polat 2008, 426, Fig. 4; Oral 2014, 103, Levha 2; Tokmak 2017, 17, Resim 8; Şahin 2018, 190, Resim 1; Özcan 2022, 41-42, Resim 2.23; Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023, 928.

[64] Bu anıt bazı yayınlarda Deliktaş Anıtı olarak da geçmektedir. Perrot - Chipiez 1892, 87-88, Fig. 50; Naumann 1983, 46; Özkaya 1997, 93, Fig. 1; Tüfekçi-Sivas 1997, 84-87, Levha 70-79; Tüfekçi-Sivas

cephesine, alınlığı sivri olacak biçimde yontulmuştur. Üst kısımları çoğunlukla tahrip olmuş anıtın ön kısmındaki nişin sağ ve sol kenarları açık bir kapıyı anımsatacak şekilde kabartmalarla verilmiştir. Maltaş Anıtı[65] da ana kayaya adeta bir tapınak cephesi biçiminde işlenmiştir. Üçgen alınlıklı verilmiş olan bu anıtın cephesindeki geometrik desenler etkileyicidir ve ön kısmına kapı biçiminde niş oyulmuştur. Aslantaş ve Yılantaş Kaya Mezarları[66] üzerine de devasa boyutlarda aslan kabartmaları işlenmiştir. Döğer Asar Kaya Anıtı[67] ve Kumcaboğaz Anıtı[68] da dikdörtgen bir niş şeklinde yapılmış ve üçgen çatısıyla naiskos görünümünde işlenmiş diğer Frig anıtlarındadır. Büyük Kapıkaya[69] ve Küçük Kapıkaya[70] Anıtları da nişli ve geometrik süslemelere sahip olan diğer Frig kaya anıtlarındır.

Bahsi geçen Frig kaya anıtları genellikle ana kayaya oyulmuş ve cepheleri zengin biçimde süslenmiştir. Süsleme unsuru olarak zengin geometrik süslemeler, güçlü, kuvvetli hayvan olan aslanlar ve mitolojik sfenksler tercih edilmiştir. Bu anıtlar uzaklardan bile görülebilecek şekilde, çevresine hâkim bir noktada yapılmış yüksek boyutlu, ihtişamlı anıtlardır. Çatıları üçgen biçiminde verilmiş ve tapınağı andırmaktadırlar. Ön kısımlarında ortaya oyulmuş kapı biçimindeki nişlerin içerisine kendileri için kutsal olan ana tanrıçanın heykelini yapmışlar ve bu alanlarda dini ritüellerini gerçekleştirmişlerdir.

Frig kaya anıtları ihtişamıyla kendilerinden yüzyıllar sonra bile bölgede yaşayan halkları etkilemeyi başarmıştır. Altıntaş mezar stellerinde de yoğunluklu olarak akroterli üçgen alınlık ve zengin süslemeler görülmektedir. Ancak üzüm salkımı ve sarmaşık şeklindeki diğer bitkisel süslemeler yerel halkın katkısı olmalıdır.

2004, 938 vd., Resim 9-10; Oral 2014, 106; Özcan 2022, 34-35, Resim 2.17; Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023, 927.

[65] Perrot - Chipiez 1892, 102, Fig. 60; Naumann 1983, 47; Tüfekçi-Sivas 1997, 67-75, Levha 49-54; Polat 2008, 426, Fig. 6; Oral 2014, 106, Levha 6; Tokmak 2017, 13, Resim 24, 27; Şahin 2018, 190 vd., Resim 13; Özcan 2022, 52-53, Resim 2.31; Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023, 929.

[66] Perrot - Chipiez 1892, 107, Fig. 64; Perrot - Chipiez 1892, 111-12, Fig. 65; Özkaya 1997, 93, Fig. 2; Berndt-Ersöz 2012, 38; Tokmak 2017, 15-16, Resim 6-7; Şahin 2018, 190-91, Resim 4-5.

[67] Naumann 1983, 48; Tüfekçi-Sivas 1997, 115-16, Levha 110-11; Özcan 2022, 58-59, Çizim 2.8; Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023, 929-30.

[68] Naumann 1983, 46; Tüfekçi-Sivas 1997, 105-107, Levha 99-101; Polat 2008, 426, Fig. 8; Özcan 2022, 55-56, Resim 2.34; Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023, 929.

[69] Naumann 1983, 45; Tüfekçi-Sivas 1997, 109-11, Levha 103-106; Polat 2008, 426, Fig. 9-10; Özcan 2022, 57, Resim 2.36; Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023, 929.

[70] Naumann 1983, 45-46; Tüfekçi-Sivas 1997, 112-14, Levha 107-109; Tüfekçi-Sivas 2004, 940 vd., Resim 3; Polat 2008, 426, Fig. 11; Şahin 2018, 191 vd., Resim 9; Özcan 2022, 57-58, Resim 2.37; Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023, 929.

Altıntaş stelleri Frig kaya anıtlarında olduğu gibi dikdörtgen biçiminde nişli yapılmış ve bu nişlerin içerisine Friglerde kullanılan ana tanrıça heykeli yerine ölen kişiyi temsil eden insan figürleri yerleştirilmiştir. Kapı biçimli mezar stelleri de yine Friglerdeki gibi nişli verilmiş ve bu nişin içerisi, kendilerinin katkısı olan panellere ayrılmış ve panellerin içerisine de birtakım nesneler yerleştirilmiştir. Frig kaya anıtlarının bölgede daha sonradan yerleşen halk üzerinde etkilerinin olduğunu ve Roma İmparatorluk Dönemi'nde Altıntaş Atölyelerinde çalışan taş/mermer ustalarının bu anıtlardan aldığı ilhamla üretim yaptığını söylemek yanlış olmayacaktır.

2. TİPOLOJİ

Şimdiye kadar yaptığımız çalışmaların sonucunda Altıntaş kökenli olabilecek 194 adet mezar steli belirlenmiştir. Mezar stellerimiz tipolojik olarak gruplara ayrılırken bazı özellikleri göz önünde bulundurulmuştur. Mezar stellerimizin gruplandırılması 3 kritere göre yapılmıştır. Burada genelden özele doğru hareket edilmiştir. Bu kapsamda ilkin stellerin katına göre genel bir sınıflama yapılmıştır. Burada 'Tek Katlı, Katlı, Kapı Tipli ve Belirsizler' olarak 4 ana grup oluşturulmuştur. Ana sınıflamadan sonra alınlık tipine göre alt bir sınıf oluşturulmuştur. Burada da 'Üçgen Alınlıklılar, Kemer Alınlıklılar, Düz Alınlıklılar ve Belirsizler' olarak 4 sınıf ortaya çıkarılmıştır. Stellerin alınlık tiplerine göre ayrılmasından sonra steller, sağ ve sol kenarlarının yapılış biçimine göre ayrı sınıflara bölünmüştür. Burada da 'Naiskos, Çerçeveli ve Belirsizler' olarak 3 farklı grup belirlenmiştir.

Mezar stellerimiz gruplandırıldıktan sonra katalog numaraları belirlenmiştir. Katalog numaraları oluşturulurken isimlendirme stel tiplerinin baş harfleri dikkate alınmıştır.

Buna göre; gruplandırmada belirlenen 3 kritere göre bitişik soldan sağa sırayla 3 harften oluşan kodlama sistemi yapılmıştır.

1. sıradaki harf stelin katını belirtmektedir. Tek Katlılar (T), Katlılar (K), Belirsizler (B) ile kodlanmıştır.

2. sıradaki harf stelin alınlık tipini belirtmektedir. Üçgen Alınlıklılar (Ü), Kemer Alınlıklılar (K), Düz Alınlıklılar (D) ve Belirsizler (B) ile kodlanmıştır.

3. sıradaki harf ise stelin sağ ve sol kenarların yapılış biçimini ifade etmektedir. Naiskoslar (N), Çerçeveliler (Ç) ve Belirsizler (B) ile kodlanmıştır.

Tüm gruplarda belirsiz olanları ifade etmek için (B) harfi kullanılmıştır.

Kapı Tipli olan steller ise yalnızca iki harften oluşan (KT) ile kodlanmışlardır.

Katlara Göre	**Alınlık Tipine Göre**	**Sağ ve Sol Kenarlarına Göre**
T	Ü	N
K	K	Ç
B	D	B
	B	
KT		

Örneğin;

TKÇ => Tek Katlı, Kemer Alınlıklı, Çerçeveli.

KKN => Katlı, Kemer Alınlıklı, Naiskos.

BBB => Belirsiz, Belirsiz, Belirsiz.

Katalog çalışmamızı yaparken stellerimiz tipolojiye göre sınıflandırdığımız başlıklar altında toplanmıştır. Katalogda her grup kendi içerisinde kronolojik olarak sıralanmıştır. Harflerden oluşturulan grup adlarından sonra yanlarına 1, 2, 3… şeklinde rakamlar eklenerek kronolojik sıralama sağlanmıştır.

ALTINTAŞ KÖKENLİ MEZAR STELLERİ			
TEK KATLILAR (T)	KATLILAR (K)	BELİRSİZLER (B)	KAPI TİPLİLER (KT)
ÜÇGEN ALINLIKLILAR (TÜ)	ÜÇGEN ALINLIKLILAR (KÜ)	ÜÇGEN ALINLIKLILAR (BÜ)	(26)
NAİSKOS (TÜN) (60)	NAİSKOS (KÜN) (9)	BELİRSİZLER (BÜB) (6)	
ÇERÇEVELİ (TÜÇ) (14)	ÇERÇEVELİ (KÜÇ) (16)		
KEMER ALINLIKLILAR (TK)	KEMER ALINLIKLILAR (KK)		
NAİSKOS (TKN) (6)	NAİSKOS (KKN) (6)		
ÇERÇEVELİ (TKÇ) (2)	ÇERÇEVELİ (KKÇ) (3)		
BELİRSİZLER (TKB) (1)			
DÜZ ALINLIKLILAR (TD)	DÜZ ALINLIKLILAR (KD)	DÜZ ALINLIKLILAR (BD)	
NAİSKOS (TDN) (2)	NAİSKOS (KDN)	BELİRSİZLER (BDB)	

	(2)	(1)	
ÇERÇEVELİ (TDÇ) (1)	ÇERÇEVELİ (KDÇ) (3)		
BELİRSİZLER (TDB) (1)			
BELİRSİZLER (TB)	BELİRSİZLER (KB)	BELİRSİZLER (BB)	
NAİSKOS (TBN) (6)	NAİSKOS (KBN) (1)	NAİSKOS (BBN) (5)	
ÇERÇEVELİ (TBÇ) (1)	ÇERÇEVELİ (KBÇ) (1)		
BELİRSİZLER (TBB) (3)		BELİRSİZ (BBB) (18)	

Şema 1- Altıntaş kökenli mezar stellerinin gruplandırılması sonrası sayısal gösterimi[71].

Tezimize konu toplam 194 adet mezar stelinin tipolojik olarak gruplandırmasını yaptıktan sonra katına göre bakıldığında en fazla stelin 97 adetle tek katlı stel olduğunu görüyoruz. 41 adet mezar steli ise katlı olarak üretilmiştir. 30 adet mezar stelimizin de resim alanı sayısı belirsizdir.

Alınlık tipine göre baktığımızda ise 105 adet stel ile en çok üçgen alınlıklı stelin varlığı gözümüze çarpar. Bunu ikinci sırada 18 adet stelle kemer alınlıklı stel izler. Üçüncü sırada da 10 adet stelle düz alınlıklı stel yer almaktadır. 35 adet stelimizin ise üst yapısı belirsizdir.

Stellerin sağ ve sol kenarlarının yapılış biçimlerine göre bakıldığında ise 97 adet stelle en çok naiskos stel tercih edilmiştir. 41 adet stel ise çerçeveli üretilmiştir. 30 adet stelin ise sağ ve sol kenarı belirsizdir.

Stellerimizden 26 adedinin ise kapı tipli olarak üretildiğini görmekteyiz (Şema 2).

Tek Katlı Steller	TÜN 1, TÜN 2, TÜN 3, TÜN 4, TÜN 5, TÜN 6, TÜN 7, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, TÜN 11, TÜN 12, TÜN 13, TÜN 14, TÜN 15, TÜN 16, TÜN 17, TÜN 18, TÜN 19, TÜN 20, TÜN 21, TÜN 22, TÜN 23, TÜN 24, TÜN 25, TÜN 26, TÜN 27, TÜN 28, TÜN 29,

[71] Şema içerisindeki yeşil renk stelin katını, mavi renk alınlık tipini, pembe renk ise sağ ve sol kenarlarının yapılış biçimini göstermektedir.

	TÜN 30, TÜN 31, TÜN 32, TÜN 33, TÜN 34, TÜN 35, TÜN 36, TÜN 37, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 40, TÜN 41, TÜN 42, TÜN 43, TÜN 44, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 49, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 52, TÜN 53, TÜN 54, TÜN 55, TÜN 56, TÜN 57, TÜN 58, TÜN 59, TÜN 60, TÜÇ 1, TÜÇ 2, TÜÇ 3, TÜÇ 4, TÜÇ 5, TÜÇ 6, TÜÇ 7, TÜÇ 8, TÜÇ 9, TÜÇ 10, TÜÇ 11, TÜÇ 12, TÜÇ 13, TÜÇ 14, TKN 1, TKN 2, TKN 3, TKN 4, TKN 5, TKN 6, TKÇ 1, TKÇ 2, TKB 1, TDN 1, TDN 2, TDÇ 1, TDB 1, TBN 1, TBN 2, TBN 3, TBN 4, TBN 5, TBN 6, TBÇ 1, TBB 1, TBB 2, TBB 3
Katlı Steller	KÜN 1, KÜN 2, KÜN 3, KÜN 4, KÜN 5, KÜN 6, KÜN 7, KÜN 8, KÜN 9, KÜÇ 1, KÜÇ 2, KÜÇ 3, KÜÇ 4, KÜÇ 5, KÜÇ 6, KÜÇ 7, KÜÇ 8, KÜÇ 9, KÜÇ 10, KÜÇ 11, KÜÇ 12, KÜÇ 13, KÜÇ 14, KÜÇ 15, KÜÇ 16, KKN 1, KKN 2, KKN 3, KKN 4, KKN 5, KKN 6, KKÇ 1, KKÇ 2, KKÇ 3, KDN 1, KDN 2, KDÇ 1, KDÇ 2, KDÇ 3, KBN 1, KBÇ 1
Katı Belirsiz Olan Steller	BÜB 1, BÜB 2, BÜB 3, BÜB 4, BÜB 5, BÜB 6, BDB 1, BBN 1, BBN 2, BBN 3, BBN 4, BBN 5, BBB 1, BBB 2, BBB 3, BBB 4, BBB 5, BBB 6, BBB 7, BBB 8, BBB 9, BBB 10, BBB 11, BBB 12, BBB 13, BBB 14, BBB 15, BBB 16, BBB 17, BBB 18
Üçgen Alınlıklı Steller	TÜN 1, TÜN 2, TÜN 3, TÜN 4, TÜN 5, TÜN 6, TÜN 7, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, TÜN 11, TÜN 12, TÜN 13, TÜN 14, TÜN 15, TÜN 16, TÜN 17, TÜN 18, TÜN 19, TÜN 20, TÜN 21, TÜN 22, TÜN 23, TÜN 24, TÜN 25, TÜN 26, TÜN 27, TÜN 28, TÜN 29, TÜN 30, TÜN 31, TÜN 32, TÜN 33, TÜN 34, TÜN 35, TÜN 36, TÜN 37, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 40, TÜN 41, TÜN 42, TÜN 43, TÜN 44, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 49, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 52, TÜN 53, TÜN 54, TÜN 55, TÜN 56, TÜN 57, TÜN 58, TÜN 59, TÜN 60, TÜÇ 1, TÜÇ 2, TÜÇ 3, TÜÇ 4, TÜÇ 5, TÜÇ 6, TÜÇ 7, TÜÇ 8, TÜÇ 9, TÜÇ 10, TÜÇ 11, TÜÇ 12, TÜÇ 13, TÜÇ 14, KÜN 1, KÜN 2, KÜN 3, KÜN 4, KÜN 5, KÜN 6, KÜN 7, KÜN 8, KÜN 9, KÜÇ 1, KÜÇ 2, KÜÇ 3, KÜÇ 4, KÜÇ 5, KÜÇ 6, KÜÇ 7, KÜÇ 8, KÜÇ 9, KÜÇ 10, KÜÇ 11, KÜÇ 12, KÜÇ 13, KÜÇ 14, KÜÇ 15, KÜÇ 16, BÜB 1, BÜB 2, BÜB 3, BÜB 4, BÜB 5, BÜB 6
Kemer Alınlıklı Steller	TKN 1, TKN 2, TKN 3, TKN 4, TKN 5, TKN 6, TKÇ 1, TKÇ 2, TKB 1, KKN 1, KKN 2, KKN 3, KKN 4, KKN 5, KKN 6, KKÇ 1, KKÇ 2, KKÇ 3
Düz Alınlıklı Steller	TDN 1, TDN 2, TDÇ 1, TDB 1, KDN 1, KDN 2, KDÇ 1, KDÇ 2, KDÇ 3, BDB 1
Alınlık Tipi Belirsiz Olan	TBN 1, TBN 2, TBN 3, TBN 4, TBN 5, TBN 6, TBÇ 1, TBB 1, TBB 2, TBB 3, KBN 1, KBÇ 1, BBN 1, BBN 2, BBN 3, BBN 4,

Steller	BBN 5, BBB 1, BBB 2, BBB 3, BBB 4, BBB 5, BBB 6, BBB 7, BBB 8, BBB 9, BBB 10, BBB 11, BBB 12, BBB 13, BBB 14, BBB 15, BBB 16, BBB 17, BBB 18
Naiskos Steller	TÜN 1, TÜN 2, TÜN 3, TÜN 4, TÜN 5, TÜN 6, TÜN 7, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, TÜN 11, TÜN 12, TÜN 13, TÜN 14, TÜN 15, TÜN 16, TÜN 17, TÜN 18, TÜN 19, TÜN 20, TÜN 21, TÜN 22, TÜN 23, TÜN 24, TÜN 25, TÜN 26, TÜN 27, TÜN 28, TÜN 29, TÜN 30, TÜN 31, TÜN 32, TÜN 33, TÜN 34, TÜN 35, TÜN 36, TÜN 37, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 40, TÜN 41, TÜN 42, TÜN 43, TÜN 44, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 49, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 52, TÜN 53, TÜN 54, TÜN 55, TÜN 56, TÜN 57, TÜN 58, TÜN 59, TÜN 60, TKN 1, TKN 2, TKN 3, TKN 4, TKN 5, TKN 6, TDN 1, TDN 2, TBN 1, TBN 2, TBN 3, TBN 4, TBN 5, TBN 6, KÜN 1, KÜN 2, KÜN 3, KÜN 4, KÜN 5, KÜN 6, KÜN 7, KÜN 8, KÜN 9, KKN 1, KKN 2, KKN 3, KKN 4, KKN 5, KKN 6, KDN 1, KDN 2, KBN 1, BBN 1, BBN 2, BBN 3, BBN 4, BBN 5
Çerçeveli Steller	TÜÇ 1, TÜÇ 2, TÜÇ 3, TÜÇ 4, TÜÇ 5, TÜÇ 6, TÜÇ 7, TÜÇ 8, TÜÇ 9, TÜÇ 10, TÜÇ 11, TÜÇ 12, TÜÇ 13, TÜÇ 14, TKÇ 1, TKÇ 2, TDÇ 1, TBÇ 1, KÜÇ 1, KÜÇ 2, KÜÇ 3, KÜÇ 4, KÜÇ 5, KÜÇ 6, KÜÇ 7, KÜÇ 8, KÜÇ 9, KÜÇ 10, KÜÇ 11, KÜÇ 12, KÜÇ 13, KÜÇ 14, KÜÇ 15, KÜÇ 16, KKÇ 1, KKÇ 2, KKÇ 3, KDÇ 1, KDÇ 2, KDÇ 3, KBÇ 1
Sağ ve Sol Kenarı Belirsiz Olan Steller	TKB 1, TDB 1, TBB 1, TBB 2, TBB 3, BÜB 1, BÜB 2, BÜB 3, BÜB 4, BÜB 5, BÜB 6, BDB 1, BBB 1, BBB 2, BBB 3, BBB 4, BBB 5, BBB 6, BBB 7, BBB 8, BBB 9, BBB 10, BBB 11, BBB 12, BBB 13, BBB 14, BBB 15, BBB 16, BBB 17, BBB 18
Kapı Tipli Steller	KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 5, KT 6, KT 7, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 13, KT 14, KT 15, KT 16, KT 17, KT 18, KT 19, KT 20, KT 21, KT 22, KT 23, KT 24, KT 25, KT 26

Şema 2- Altıntaş kökenli mezar stellerinin tipolojik gruplandırılması sonrası gösterimi.

Altıntaş atölyelerinde dikkati çeken unsurlardan birisi de kadın veya erkek cinsiyet fark etmeksizin figürlerin sağ ellerinin gövdeye yatay biçimde göğüs üzerine konulmuş olmasıdır. Çocuklar da bezen bu pozisyonda gösterilmiştir. Bu duruşun kökeni MÖ 4. yüzyılın sonlarına tarihlenen Aishines heykeline kadar dayanmaktadır[72]. Delos'ta bulunmuş olan ve MÖ 138/7 yıllarına tarihlenen Dioskurides heykelinde de görülmektedir[73]. Helenistik ve Roma İmparatorluk dönemlerinde kullanımı devam etmiştir. Bu duruşta sağ kol dirsekten kırılarak sağ el göğüs üzerinde durur ve el himationu kavrar. Sol kol ise dirsekten hafif kırılarak vücuda paralel olacak şekilde

[72] Richter 1965, 338, Fig. 1369.
[73] Lewerentz 1993, 18-23, 51-52, Kat. 1.1, Abb. 1; Şahin 2000, 73; Tepebaş - Canlı 2020, 189.

yandan aşağı doğru sarkar. Bu duruş zaman içerisinde ölen kişinin sosyal statüsüne vurgu yapar. Bu duruş ile kişinin aristokrat olduğu mesajı verilir[74]. Stellerimizde genellikle sağ kol önce düz indikten sonra dirsekten kırılarak ön kol ve el vücuda yatay olarak konumlandırılmıştır. Kol kıyafetin içinde, el ise açıkta verilmiştir. El parmakları dikkat çekici biçimde belirgince verilmiştir. Bu duruş pozisyonu stel sahibi ya da sahiplerinin iyi bir Romalı vatandaş olduğunu göstermektedir[75]. Devletini seven ve ona sadık insanlar olduğu mesajı verilmeye çalışılmıştır.

[74] Tepebaş - Canlı 2020, 189.
[75] Özcan 2014, 147-48.

3. ALTINTAŞ ATÖLYELERİ

Doktora tezimize konu olan Altıntaş mezar stellerinin araştırılması esnasında birtakım zorluklarla da karşılaşılmıştır. Bu konuda çektiğimiz en büyük güçlük, bu bölgede şu ana dek herhangi bir arkeolojik kazının olmayışı nedeniyle Soa antik kentinin tam olarak yerinin konumlandırılmamış olmasıdır. Her ne kadar Soa antik kenti bilim insanlarınca Altıntaş İlçesi'nin Altıntaş Köyü'ne lokalize edilmiş olsa da[76] günümüzde kenti oluşturan yapıların bir arada bulunamamış olması, Soa antik kenti ile stellerimiz arasında bağ kurmayı güçleştirmektedir. Üzülerek belirtmek isteriz ki, mezar stellerinin kaçak kazılarla çıkarılarak yerlerinin değiştirilmesi de stellerin buluntu yerinin tespit edilmesini zorlaştırmaktadır. Nitekim Kütahya Müze Müdürlüğü'ne müsadere yolu ile gelmiş mezar stelleri bu durumu açıkça ortaya koymaktadır[77]. Ayrıca ilgili müzelerde yer alan stellerin envanter kayıtlarının yetersiz oluşu da bazı stellerin buluntu yerlerinin belirlenmesini zorlaştıran bir diğer faktördür. Geçmiş yıllarda bilim insanlarınca görülerek yayını yapılmış bazı steller, sonraki yıllarda kaybolduğundan bunların akıbeti belli değildir. Bu stellerin günümüzde nerede oldukları bilinmemektedir. Bu nedenle bu steller görülememiş ve ilgili yayınlar üzerinden bilgileri temin edilerek teze dâhil edilmişlerdir[78]. Bazı stellerin ise geçmişte yayınlanmış fotoğraflarında tam oldukları ancak günümüze gelinceye kadar bazı kısımlarında kopmalar meydana geldiği ve kısmi olarak eksildikleri görülmüştür[79].

Bunların yanı sıra mezar stelleri günümüze gelinceye kadar tekrar kullanım görmüşlerdir. Özellikle stellerin orta kısmına bir delik açılıp köylerde çeşme olarak kullanım gördüğü bilinmektedir[80]. Bu şekilde kullanılan bazı steller daha sonradan bulundukları yerden de sökülerek müzeye taşınmıştır. Bazı stellerin üzerine Hristiyanlık döneminde Hristiyanlıkla ilgili birtakım işaretler/semboller kazınmıştır[81]. 19. ve 20. yüzyıllarda bölgede yaşayan Ermeni halk tarafından da bazı steller yeniden

[76] Bkz. Gibson 1978, 2; Gibson 1978, 5; Waelkens 1986, 89; MAMA Vol X, xliv; Tabbernee 1997, 180; Lochman 2003, 56; Mitchell 2023, 198.
[77] Bu bilgiye Kütahya Müze Müdürlüğü'nden alınan izinle temin edilen envanter fişlerinden ulaşılmıştır. Kat. TÜN 6, TÜN 22, TÜN 53, TÜN 59, TÜÇ 7, TÜÇ 11, TKN 2, TBÇ 1, KÜÇ 7, BBB 7, KT 20, KT 26.
[78] Kat. TÜN 11, TÜN 14, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, TÜN 34, TÜN 42, TÜÇ 1, TKN 1, TBN 1, TBN 5, TBN 6, TBB 2, KÜN 2, KÜÇ 10, KKN 2, BBN 2, BBB 1, KT 13, KT 14, KT 16, KT 17, KT 21.
[79] Kat. TÜN 50, TÜN 59, TBN 1, KÜN 3, KÜN 5, KT 12.
[80] Kat. TÜN 11, TÜN 37, TÜN 52, TÜN 59, TDÇ 1, BBN 4, BBB 13, KT 17, KT 24.
[81] Kat. TÜN 7, TÜN 18, TÜN 21, KÜÇ 10, KT 18.

kullanılmıştır. Bu maksatla stel yüzeyinin bazı bölümleri kazınarak orijinal kabartmaları yok edilmiş; kazınan bu kısmın üzerine de Ermenice yazıtlar yazılmıştır[82]. Bazı mezar stellerinin bölgede geçmiş yıllarda çamaşır yıkama taşı olarak kullanıldığı ve bu nedenle steller üzerindeki bazı bezeme ve motiflerin aşındığı veya silindiği bilinmektedir[83]. Olasılıkla bir yere yerleştirilmek üzere yanlardan ve üst kısımdan kesilerek bütünlüğü bozulan steller de mevcuttur[84].

Mezar stellerinin birçoğunun günümüze tüm olarak korunagelmemiş olması, bazen bir stelin yalnızca küçük bir parçasının günümüze ulaşmış olması karşılaştığımız dezavantajlı durumlardan bir diğeridir. Bazı steller sağlam olarak korunmuş olsa dahi özellikle üzerindeki insan figürlerinin başları tahrip edilmiştir[85]. Üzerindeki Antik Yunanca yazıtların bir kısmının ya da tamamının kazındığı steller de mevcuttur[86]. Bazı steller ise malzemenin kendi yapısından dolayı günümüze gelinceye kadar zaman içerisinde aşınmış veya gözenekli hale gelmiştir. Bu nedenle üzerindeki kabartmalar da kısmen veya tamamen kaybolmuştur. Bazı stellerin ise uzun yıllar açık havada durmasından dolayı doğal ve biyolojik faktörlerden kaynaklı yüzeyinde yosunlaşmalar/kararmalar oluşmuş, bazılarının yüzeyi ise kısmen veya tamamen kalker tabakasıyla kaplanmıştır. Açıklanan bu sebeplerden dolayı mezar stellerimizin bazılarının orijinal buluntu yerlerini belirlemek imkânsızlaşmış, tahribatlardan dolayı da üzerindeki kabartmalardan yola çıkarak atölye tespitini yapmak güçleşmiştir.

Altıntaş mezar stellerinden şimdiye kadar bazı yayınlarda bahsedilmiştir. Ancak yayınların birçoğunda bunlardan Altıntaş bölgesi steli olarak bahsedilmiştir[87]. Altıntaş atölyeleri ile ilgili yapılmış yayın sayısı ise oldukça azdır. Bu konuda yapılan çalışmalardan biri Marc Waelkens'in 1986 tarihli *"Die kleinasiatischen Türsteine, typologische und epigraphische Untersuchungen der kleinasiatischen Grabreliefs mit*

[82] Kat. TÜÇ 8, TKN 3, KÜN 6, KÜÇ 4, KÜÇ 13, KT 21, KT 22.
[83] Erdinç 2020, 41. Kat. TÜÇ 11.
[84] Kat. TÜN 20, KÜN 1, KÜÇ 16.
[85] Kat. TÜN 14, TÜN 24, TÜN 25, TÜN 28, TÜN 29, TÜN 34, TÜN 35, TÜN 37, TÜN 42, TÜN 45, TÜÇ 7, TÜÇ 8, TÜÇ 14, TKN 3, TKN 5, TKN 6, TKÇ 1, TKÇ 2, TDN 2, TDÇ 1, TBN 1, TBN 3, TBB 3, KÜN 6, KÜN 8, KÜÇ 1, KÜÇ 3, KÜÇ 4, KÜÇ 6, KÜÇ 10, KÜÇ 12, KKN 2, KKN 3, KKÇ 3, KDÇ 2, KDÇ 3, KBN 1, KBÇ 1, BÜB 5, KT 1, KT 2, KT 6, KT 8, KT 11, KT 12, KT 13, KT 14, KT 18.
[86] Kat. TÜN 37, TÜN 45, TÜÇ 7, TÜÇ 14, TDN 2, TBB 3, KÜN 6, KÜÇ 1, KÜÇ 4, KÜÇ 13, KKÇ 3, KT 18.
[87] Bkz. Mendel 1908; Mendel 1909; Pfuhl - Möbius 1977-79; Gibson 1978; MAMA Vol X, 1993; Tabbernee 1997; Takmer 2018; Mitchell 2023.

Scheintür" isimli kitabıdır[88]. Waelkens, Altıntaş stellerini Kotiaeion, Yukarı Tembris (Porsuk) Vadisi ve Appia başlığı içerisinde ele almıştır[89]. Bu bölgenin stellerini Tip C grubu içerisinde ele almıştır. Stellerdeki ortak özellik ise üçgen alınlığın bulunduğu stelin üst kısmına açılmış yarım daire veya yarım daireden biraz fazla kemer şeklindeki resim alanına sahip steller olmalarıdır. Ancak bunlar haricinde yerel taş ustalarınca yapılmış olabilecek diğer grup stellerinin de bir miktar görüldüğünden söz eder[90]. Waelkens, kapı tipli mezar stellerini ise Tip C Altıntaş 1 ve Tip C Altıntaş 2 şeklinde iki alt başlığa ayırır ve bunların kronolojilerini verir. Bu ayrımı, stellerin üzerinde yer alan kabartmalarda görülen süsleme unsurlarının teknik farklılıklarına göre yapmıştır[91]. Tip C Altıntaş 1'i ise kapı tiplilerde üst sağ taraftaki panelden sol panele doğru bağlanan yaprak şeklindeki bağlantı elemanının var veya yok oluşuna göre 2 şemaya ayırmıştır[92].

Waelkens, Tip C Altıntaş 1 ve 2 diye alt başlığa ayırdığı bu stel gruplarının olasılıkla farklı atölyelerde üretilmiş olabileceğini ve bunlara bağlı taş ocaklarının olması gerektiğinden söz eder[93]. Bunun yanı sıra steller üzerinde yer alan bazı imzalardan dolayı olasılıkla bu atölyelerde çalışmış olabilecek bazı heykeltıraş isimlerinden de söz etmektedir[94].

Altıntaş atölyeleri ile ilgili yapılmış diğer bir çalışma ise Thomas Lochman tarafından 2003 yılında yayımlanan *"Studien zu kaiserzeitlichen Grab- und Votivreliefs aus Phrygien"* isimli kitaptır[95]. Waelkens'ın yaptığı çalışmaların da dâhil edildiği bu kitap şu ana kadar yapılmış en kapsamlı çalışmadır. Lochman bu bölgedeki atölyeleri "Merkez Atölyesi" ve "Güneydoğu Atölyesi" olarak ikiye ayırır[96]. Merkez atölyesinin Appia ve Soa kentleri ile Altıntaş'ın mermer ocaklarını içeren bölgenin merkezinde yer alması gereken bir atölye kompleksi şeklinde olması gerektiğini söyler. Güneydoğu atölyesinin ise ovanın güneydoğusunda yer alan yerleşimlere üretim yapmış olabileceğini söyler[97]. Zamanla merkez ve güneydoğu atölyelerine bağlı daha küçük

[88] Waelkens 1986.
[89] Waelkens 1986, 88.
[90] Waelkens 1986, 89.
[91] Waelkens 1986, 89-90.
[92] Waelkens 1986, 90.
[93] Waelkens 1986, 90.
[94] Waelkens 1986, 90-91.
[95] Lochman 2003, 55-56.
[96] Lochman 2003, 61.
[97] Lochman 2003, 61.

atölyelerin de ortaya çıktığını söyler[98]. Ancak Lochman bu iki atölye arasındaki ayrımın çok katı olmadığını ve iki grubun da birbiriyle etkileşim içinde olduğunu özellikle vurgulamaktadır[99].

Lochman ayrıca mezar stelleri üzerindeki heykeltıraş imzalarından bahseder ve yazıtlarda geçtiğine göre bölgede faaliyet gösteren bazı taş ustası isimlerini de aktarır. Toplam 19 adet eser üzerinde 12 farklı heykeltıraş isminin günümüze ulaştığını söyler. Lochman bu ustaların serbestçe gezmiş olabileceğini, bazı eserler üzerinde iki heykeltıraşın da imzasının bulunduğunu ve bunlar üzerinde her iki atölyenin de özelliklerinin görüldüğünden söz eder[100]. Yani Lochman'a göre atölyeler ikiye ayrılmış olsa bile bir atölyeye bağlı usta, seyahat ederek diğerinde de çalışabilmektedir.

Yukarıda Altıntaş atölyeleri ile ilgili şimdiye kadar yapılan çalışmalardan bahsedilmiştir. Bu başlığın bundan sonraki bölümünde ise bizim yaptığımız çalışmalar anlatılacaktır.

Yaptığımız çalışmaların sonucunda Altıntaş'ta 16 adet atölye olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Belirlediğimiz bu atölyelerden 2 tanesinde ise yalnızca kapı tipli stel üretilmiştir. Tespit ettiğimiz atölyeler; Atölye 1, Atölye 2 … şeklinde ardışık rakamlarla isimlendirilmiştir. Yaptığımız bu sıralama en yoğun üretim yapılandan en az üretim yapılan atölyeye olacak şekilde düzenlenmiştir. Kapı tipli olanlar ise en sondaki iki grup içerisinde ele alınmıştır. Ayrıca belirlediğimiz bu atölyelerin haricinde kırık ve eksik olmaları nedeniyle atölye belirlenmesinin mümkün olmadığı bir grup stel ve bunun yanı sıra bu bölgede bulunmuş olmasına rağmen üslup olarak farklı tarzda üretilmiş olan mezar stelleri de bulunmaktadır. Bunlar da "Diğer Atölyeler" başlığı altında ele alınacaktır.

Altıntaş atölyelerini belirlemeye çalıştığımız bu çalışma; stel tipolojisi, resim alanını sınırlayan pilasterlerin altlık kısımları ile başlık kısımları, pilasterler üzerindeki süsleme unsurları, resim alanlarının verilme biçimleri ve kapı tipli olmaları temel alınarak yapılmıştır. Atölyelerde bu özelliklerden biri veya birkaçının birlikte görüldüğü tespit edilmiştir.

[98] Lochman 2003, 61.
[99] Lochman 2003, 61-62.
[100] Lochman 2003, 97-99.

Atölye 1

Atölye 1 kapsamına aldığımız toplam 52 adet mezar steli bulunmaktadır[101]. Bu atölye içerisindeki stellerin çoğunluğu üçgen alınlıklıdır. Alınlık kısmı korunmuş olanların içerisinde çok az bir kısmı kemer alınlıklıdır (TKN 1 ve TKN 3). Alınlığın üst kısmı ile iki kenarında palmet süslemeleri mevcuttur. Atölyede resim alanları genellikle tek katlı tercih edilmiştir. Yalnızca KÜN 1, KÜN 2 ve KÜN 5 nolu stellerimiz iki katlı olarak verilmiştir. Diğerleri ise tek katlıdır. Resim alanlarının sağ ve sol kenarları birer pilasterle vurgulanarak naiskos görünümündedir. Sağ ve sol pilasterlerin üzerinde belirgince üzüm salkımı kabartması bulunur, bunlar bazen ortada veya üst kısımda birer asma yaprağı kabartmasıyla birlikte verilmişlerdir. Pilasterlerin altlık kısımları çoğunlukla 3'er yatay şeritle gösterilmiştir. Başlık kısımları ise çoğunlukla bitişik V şeklinde çizgilerle gösterilmiştir. Stellerin resim alanındaki kabartma insan figürleri tüm vücut olarak ayakta ve cepheden verilmiştir. Figürlerin kıyafetleri düz ve yuvarlak şematik çizgilerle gösterilmiştir.

Atölye 1 sayıca en fazla stel üretildiğini saptadığımız atölyedir. Üretim yılları MS 220'li yıllardan başlar yaklaşık MS 305 yıllarında son bulur (Grafik 2). Pilaster başlıklarının üst kısmı ile alınlığın kenar palmeti arasında kalan boşluklar ile stelin alt kısmındaki boşluklara yazıtlar yazılmıştır. Yazıtlar bazen resim alanı ile stelin alınlık kısmına da taşırılmıştır.

Atölye 2

Atölye 2 içerisinde toplam 18 adet mezar steli bulunmaktadır[102]. Bu atölye stel tipolojisine göre belirlenmiştir. Bu atölyenin en büyük özelliği, resim alanı büyük ve görkemli sütunların içerisine alınmıştır. Sütunların arasında büyük boyutlu verilmiş insan figürlerine adeta bir kaya anıtı görünümü kazandırılmıştır. Sütun gövdeleri kimi zaman kare formlu[103], kimi zaman silindirik formlu[104] yapılmışlardır. Sütun başlıkları

[101] Kat. TÜN 2, TÜN 4, TÜN 5, TÜN 6, TÜN 7, TÜN 14, TÜN 15, TÜN 16, TÜN 17, TÜN 18, TÜN 19, TÜN 20, TÜN 21, TÜN 22, TÜN 23, TÜN 24, TÜN 25, TÜN 27, TÜN 28, TÜN 29, TÜN 30, TÜN 32, TÜN 44, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, TÜÇ 1, TÜÇ 2, TÜÇ 3, TÜÇ 4, TÜÇ 5, TÜÇ 6, TÜÇ 7, TÜÇ 8, TÜÇ 11, TKN 1, TKN 3, TBN 3, TBB 1, TBB 2, KÜN 1, KÜN 2, KÜN 5, BBN 2, BBB 4, BBB 6, BBB 7 ve BBB 18.

[102] Kat. TÜN 3, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, TÜN 11, TÜN 53, TÜN 54, TÜN 57, TÜN 58, TKN 2, TKN 6, KÜN 9, KKN 4, KKN 5, KKN 6, KKÇ 3, KDN 1 ve BBN 4.

[103] Kat. TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, TÜN 11, TÜN 53, TÜN 54, TÜN 57, TÜN 58, TKN 6, KÜN 9, KKN 4, KKN 5, KKÇ 3 ve KDN 1.

ve kaideleri de belirgince işlenmişlerdir. Resim alanı kemerli verilmiş olanlarında, figürün omuz hizasının yukarısında olan boyun ve baş kısmının içinde yer aldığı kemer kısmı, yanlardan vurgulu ve zemini de bir basamak daha yukarıda olacak şekilde verilmiştir. Atölyede üretim yaklaşık MS 220 - 300 yılları arasında gerçekleşmiştir (Grafik 3).

Atölye 3

Atölye 3 içerisinde toplam 10 adet mezar steli bulunmaktadır[105]. Bu atölye stel tipolojisine ve pilaster başlıklarına göre belirlenmiştir. Bu atölye grubundaki stellerin tamamı büyük taş veya mermer bloklardan yapılmışlardır. Resim alanını sınırlayan sağ ve sol pilasterlerin başlıkları üzerinde U formlu bir çizgi ve bu çizgi içerisinde verilmiş yaprak motifleri bulunur. Resim alanını sınırlayan pilasterlerin gövdesi üzerinde genellikle üzüm salkımıyla birlikte asma yaprağı veya diğer bitkisel kabartmalar işlenmiştir. Figür kıyafetleri de düz çizgilerle ve yuvarlak şematik çizgilerle gösterilmiştir. Atölyede üretim yaklaşık MS 176 yılından başlayarak MS 300 civarına kadar devam etmiştir (Grafik 4).

Atölye 4

Atölye 4 içerisinde toplam 8 adet mezar steli bulunmaktadır[106]. Bu atölye stel tipolojisi ve figür kıyafetlerine göre belirlenmiştir. Bu atölyede resim alanını sınırlayan sağ ve sol pilasterlerin hem altlık kısımları hem de başlık kısımları aynı unsurlarla süslenmiştir. Özellikle yuvarlak daireler ve V şeklinde çizgiler tercih edilmiştir. TDN 1 ve TBN 4 nolu stellerde pilasterler V şeklinde çizgilerle, TBN 5, TBN 6, BBB 15 ve BBB 17 nolu stellerde ise dairelerle süslenmiştir. Pilasterlerin gövdesi üzerinde genellikle sarmaşık yaprağı kabartması bulunur[107]. Bazılarında ise çizgisel süslemeler mevcuttur (TBN 4 ve TBN 5). Figürlerin sol elleri genellikle dikey şekilde aşağı sarkıtılmıştır. Figür kıyafetlerinin kıvrımları, gövde kısımlarında çoğunlukla yuvarlak şekilde çizgilerle, elbiselerin etek kısımları ise düz çizgilerle gösterilmiştir. Yuvarlak ve dikey kıvrımlar genellikle birbirlerine paralel olacak şekilde ve neredeyse eşit mesafeli

[104] Kat. TÜN 3, TKN 2, KKN 6 ve BBN 4.
[105] Kat. TÜN 1, TÜN 33, TÜN 37, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 40, TÜN 41, TÜN 55, TÜÇ 9 ve KKN 1.
[106] Kat. TDN 1, TBN 4, TBN 5, TBN 6, BBB 10, BBB 15, BBB 16 ve BBB 17.
[107] Kat. TDN 1, TBN 6, BBB 10, BBB 15, BBB 16 ve BBB 17.

işlenmişlerdir. Kıyafetler vücut hareketlerine göre şekil almıştır. Bu atölyede üretim yaklaşık MS 240 - 300 yılları arasında olmuştur (Grafik 5).

Atölye 5

Atölye 5 içerisinde 7 adet mezar steli bulunmaktadır[108]. Bu atölye stel tipolojisine göre belirlenmiştir. Bu atölye grubundaki stellerin tamamı tek katlı verilmiştir. Resim alanlarının üst kısmı kemerli biçimde verilmiştir. Ayakta ve cepheden verilmiş figürlerin başları üzerinde kuşak bulunmaktadır. Bulunmayanların ise kemer şeklindeki resim alanın üst kenarı kuşak biçiminde verilmiştir (TÜN 36 ve TKN 5). Stelin alınlığı üzerinde ve pilasterler üzerinde bitkisel kabartmalara yer verilmiştir. Figürlerin tamamı uzun boylu olacak şekilde verilmiştir. Atölyede üretim yaklaşık MS 240 - 300 arasında yapılmıştır (Grafik 6).

Atölye 6

Atölye 6 içerisinde toplam 7 adet mezar steli bulunmaktadır[109]. Bu atölye ana resim alanlarının verilme biçimlerine göre belirlenmiştir. Bu atölyede resim alanı veya katlılarda alt resim alanındaki figür ya da figürler; resim alanının sağında ve solunda yer alan çerçevelerin iç kısımlarında ayrıca sütunların arasında verilmiştir. Baş kısımları yuvarlakça bir kemer içine oturtulmuştur. Bu haliyle stel içerisindeki figürlere naiskos içerisinde duruyormuş gibi bir hava katılmıştır. Atölyede üretim yaklaşık MS 240 - 300 yılları arasında yapılmıştır (Grafik 7).

Atölye 7

Atölye 7 içerisinde toplam 7 adet mezar steli bulunmaktadır[110]. Bu atölye stel tipolojisine göre belirlenmiştir. Bu atölyenin karakteristik özellikleri resim alanını sınırlayan sağ ve sol pilasterlerin genellikle ince birer çerçeve şeklinde verilmiş olmasıdır. Bu ince görünüm stellerin alınlık kısımlarında da kendini hissettirmektedir. Figür kıyafetleri ise düz çizgilerle ve yuvarlak şematik çizgilerle verilmiş ancak

[108] Kat. TÜN 13, TÜN 34, TÜN 36, TÜN 42, TKN 5, TKÇ 2 ve KÜÇ 7.
[109] Kat. KÜN 8, KÜÇ 3, KÜÇ 6, KÜÇ 12, KKN 3, KKÇ 2 ve BBB 14.
[110] Kat. TÜÇ 12, TÜÇ 13, TÜÇ 14, TKB 1, TBÇ 1, KÜÇ 2 ve BBN 3.

hareketlidir. Atölyede üretim yaklaşık MS 240 - 290 yılları arasında yapılmıştır (Grafik 8).

Atölye 8

Atölye 8 içerisinde toplam 7 adet mezar steli bulunmaktadır[111]. Bu atölye stel tipolojisine göre belirlenmiştir. Bu atölye grubundaki stellerin tamamı katlı olarak verilmiştir. Üst resim alanında büstler yer almakta, alt resim alanında ise büstlere ya da diğer öğelere yer verilmiştir. Stellerde alt resim alanları kare şeklinde verilmiştir. Üst ve alt resim alanını ayıran alanlarda ve özellikle alt resim alanının kenarlarında çizgisel şekilde (zikzak vs.) süsleme öğelerine yer verilmiştir. Atölyede üretim yaklaşık MS 220 - 300 yılları arasında yapılmıştır (Grafik 9).

Atölye 9

Atölye 9 içerisinde toplam 7 adet mezar steli bulunmaktadır[112]. Bu atölye stel tipolojisine göre belirlenmiştir. Bu gruptakilerin tamamı 2 katlı olup üçgen alınlıklıdır. Üçgen alınlığın kenarlarında palmet kabartmaları verilmiştir. Üzeri kemer şeklinde verilmiş olan üst resim alanlarında cepheden büstler, dikdörtgen biçiminde verilmiş alt resim alanlarında ise cepheden figür ya da figürler verilmiştir. Altta yer alan resim alanının üst kenarı genellikle palmetle süslenmiştir. Pilasterlerin gövdesi üzerinde de üzüm salkımıyla birlikte asma yaprağı veya sarmaşık kabartması bulunur. Atölye yaklaşık MS 240 - 284 yılları arasında faaliyette bulunmuştur (Grafik 10).

Atölye 10

Atölye 10 içerisinde toplam 6 adet mezar steli bulunmaktadır[113]. Bu atölye stelin resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan pilasterlerin tipolojisine göre belirlenmiştir. Pilasterlerin başlık kısımları, detayları işlenmemiş bitişik şekilde üçlü dikey yapraklarla süslenmiştir. Altlık kısımları ise bazen 2'li bazen ise 3'lü ince yatay şeritlerle gösterilmiştir. Pilasterlerin gövdesi üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunur. Figür kıyafetlerinin kıvrımları yuvarlakça ve dikey çizgisel hatlarla

[111] Kat. KÜÇ 8, KÜÇ 9, KÜÇ 10, KÜÇ 11, KÜÇ 15, KDÇ 1 ve KBÇ 1.
[112] Kat. KÜN 3, KÜN 4, KÜN 6, KÜN 7, KÜÇ 4, KÜÇ 5 ve BÜB 3.
[113] Kat. TÜN 26, TÜN 31, TÜN 49, TBN 2, KDN 2 ve KBN 1.

gösterilmiştir. Kıyafetlerin sol kolun üzerinden aşağı doğru sarkıtılmış olan kısımları ince işçilikli kıvrımlarla gösterilmiş ve uçları sivri biçimli püsküllerle sonlandırılmıştır. Atölye yaklaşık MS 260 yılından 4. yüzyılın başlarına kadar faaliyet göstermiştir (Grafik 11).

Atölye 11

Atölye 11 içerisinde 4 adet mezar steli bulunmaktadır[114]. Bu atölye stel tipolojisine göre belirlenmiştir. Stel üzerindeki resim alanları kare şeklinde verilmiştir. Alınlık üzerindeki boşlukta nesneler, hayvanlar veya büst kabartması verilmiştir. İnsan figürlerin tamamı büst şeklinde verilmiştir. Atölye yaklaşık MS 240 - 280 yılları arasında faaliyet göstermiştir (Grafik 12).

Atölye 12

Atölye 12 içerisinde 3 adet mezar steli bulunmaktadır. Bu steller TDN 2, TDB 1 ve TBB 3 numaralı stellerdir. Bu atölye hem stel tipolojisi hem de figür duruşları ve kıyafetlerine göre belirlenmiştir. Stel tipolojisine bakıldığında stelin dış kenarları ince çerçeve şeklinde yapılmıştır. Figürlerin göğüs üzerinde duran sağ ellerinin manto dışına alınma şekli ile aşağı sarkıtılmış olan sol ellerin konumlanma şekli birbirine benzerdir. Figürlerin üzerindeki elbise kıvrımları hemen hemen aynı yönde verilmiştir. Kadın ve erkeklerde elbisenin alt kısımdaki bitirilme şekli ve sol kolun üzerinden sarkan kıyafetin ucu birbirine benzer biçimde püsküllü verilmiştir. Figürler uzun boyludur. Atölye Geç Antik Çağ'ın başlarında, yaklaşık MS 280 - 300 civarında faaliyet göstermiştir (Grafik 13).

Atölye 13

Atölye 13 içerisinde 2 adet mezar steli bulunmaktadır. Bunlar TDÇ 1 ve KDÇ 3 nolu stellerdir. Bu atölye stel tipolojisine göre belirlenmiştir. Her iki stel de dikdörtgen şeklinde ve düz alınlıklı verilmiştir. Resim alanları da dikdörtgen biçimde verilmiştir. Üst ve alt resim alanları, birer çerçeve ile ayrılmaktadır. Çerçevelerin kenarları üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile kazıma bitkisel motifle süslenmiştir. Figürlerin

[114] Kat. TÜÇ 10, KÜÇ 1, KKN 2 ve KKÇ 1.

tamamı büst şeklinde verilmiştir. Steller MS 3. yüzyıl içerisinde üretilmiş olmalıdırlar (Grafik 14).

Atölye 14

Atölye 14 içerisinde 2 adet mezar steli bulunmaktadır. Bu steller KÜÇ 14 ve KÜÇ 16 numaralı stellerdir. Bu atölye stelin alınlığı ile resim alanının kenarında yer alan bitkisel bezemelerin benzerliğine göre belirlenmiştir. Alınlıkta palmet ve spiral şeklinde bitki motifi bulunurken, resim alanının kenarında sarmaşık ve üzüm salkımıyla birlikte sarmaşık yaprağı motifi bulunur. Her iki stel de Geç Antik Çağ'a tarihlenmektedir (MS 300 - MS 325 civarı) (Grafik 15).

Atölye 15

Atölye 15 içerisinde 16 adet mezar steli bulunmaktadır[115]. Stellerin tamamında alt kısım gerçek kapı şeklinde yapılmış ve panellere ayrılarak verilmiştir. Panellerin ortasında birtakım nesnelerin kabartmalarına yer verilmiştir. Üst ve alt panellerin arasında yatay kasetler yer alır. Paneller ortadan dikey şekilde yalancı bir sütunla ayrılmaktadır. Kapı bölümünün üst kısmında ise büstlere yer verilmiştir. Bu atölyede üretim yaklaşık MS 130 yılından itibaren 325 yılı civarına kadar devam etmiştir (Grafik 16).

Atölye 16

Atölye 16 içerisinde 10 adet mezar steli bulunmaktadır[116]. Stellerin tamamında alt kısım gerçek kapı şeklinde yapılmış ve panellere ayrılarak verilmiştir. Panellerin ortasında birtakım nesneler yer almaktadır. Bu atölyenin en önemli özelliği; üst panellerden sağdakinde yer alan yuvarlak şekilli anahtar mekanizmasının sol panelde yer alan yaprak şeklindeki kapı tutma yerine bir menteşe ile bağlanıyor olmasıdır. Üst ve alt panellerin arasında yatay kasetler yer alır. Paneller ortadan dikey şekilde yalancı bir sütunla ayrılmaktadır. Kapı bölümünün üst kısmında ise büstlere yer verilmiştir. Bu

[115] Kat. KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21 ve KT 26.
[116] Kat. KT 5, KT 6, KT 7, KT 13, KT 17, KT 20, KT 22, KT 23, KT 24 ve KT 25.

atölyede üretim, kapı tipli diğer atölye olan Atölye 15 ile paralel şekilde yaklaşık MS 130 yılından itibaren 325 yılı civarına kadar devam etmiştir (Grafik 17).

Diğerleri

Yaptığımız çalışma sonucunda 28 adet mezar stelinin diğer atölyeler başlığı altında incelenmesi gereği duyulmuştur. Burada inceleyeceğimiz stellerin bir kısmı Altıntaş bölgesinde bulunmuş olmasına rağmen stil olarak farklı tarzda üretime sahip olmalarından dolayı belirlediğimiz bu atölyelere atfedilememiştir. Bu steller olasılıkla Altıntaş atölyelerine dışarıdan katılan ustalar tarafından üretilmiş olan stellerdir. Bu steller 11 adetten oluşmaktadır[117]. Bunlar olasılıkla MS 240 ile 325 yılları arasında üretilmiş olmalıdırlar.

Yine bu başlık altında incelediğimiz 17 adet mezar stelinin ise ne yazık ki kırık ve eksik olmasından dolayı üzerlerinde atölye belirlemeye yetecek kadar veri bulunmamaktadır[118]. Bunlar da yine olasılıkla MS 130 ile 325 yılları arasında üretilmiş olmalıdırlar (Grafik 18).

[117] Kat. TÜN 12, TÜN 43, TÜN 52, TÜN 59, TÜN 60, TKN 4, TKÇ 1, TBN 1, KÜÇ 13, KDÇ 2 ve BBN 5.
[118] Kat. TÜN 35, BÜB 1, BÜB 2, BÜB 4, BÜB 5, BÜB 6, BDB 1, BBN 1, BBB 1, BBB 2, BBB 3, BBB 5, BBB 8, BBB 9, BBB 11, BBB 12 ve BBB 13.

4. İKONOGRAFİ

Mezar stelleri üzerinde bulunan kabartmaların anlamları steller üzerine genellikle yazılmamaktadır. Şu ana dek bilinen yalnızca bir örnekte kabartmaların anlamlarına değinilmiştir[119]. Roma İmparatorluğu sınırları içerisinde üretilen ve kullanılan mezar stelleri üzerinde, birbirinden uzak coğrafyalarda farklı stillerde işlenmiş olsalar da aynı nesneleri görmemiz mümkündür. Roma İmparatorluğu topraklarında yaşayan halk tarafından bu kabartmaların anlamlarıyla ilgili olarak ortak bir paydada buluşulduğu bilinse de bölgesel olarak farklılıklar da olabilmektedir. Bununla paralel biçimde steller üzerinde görülen betimler, bize o bölgede hangi kültün daha etkin olduğunu veya gündelik hayat ile ilişkin önemli fikirler verebilmektedir. Biz burada Frigya bölgesi sınırları içerisinde kalan Soa antik kenti ve territoryumunda yaşayan halkın mezar stelleri üzerine aktardığı belli başlı betimlerin anlamlarını açıklamaya çalışacağız.

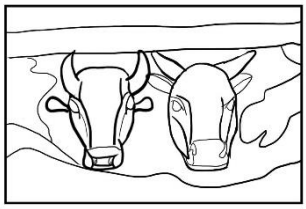
3.1. Tarım ve Hayvancılıkla İlgili Olanlar

Bu alt başlıkta, öküz başları[120] (Çizim 1), saban çeken öküzler[121] (Çizim 2) ve tek başına verilmiş sabanları[122] (Çizim 3) bir arada değerlendirmek istiyoruz. Bu betimler stellerimiz üzerinde yaygın biçimde kullanılmıştır.

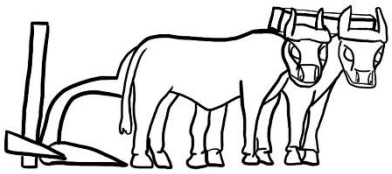
Saban, iki öküz tarafından çekilerek tarla sürmek için kullanılan bir tarım aleti olup steller üzerinde erkeklerin olduğu tarafta verilmiştir[123]. Öküzlerin başlarına bir boyunduruk ile bağlanmaktadır. Ahşaptan yapılmaktadır ve toprağa temas eden kısmında ucu sivri bir demir mevcuttur[124]. Bu alet topağı bir miktar kazarak alt üst eder ve havalandırır. Arkasında duran birisi sabanı tutarak onu yönlendirir. Tohumu toprağa atmadan önce yapılan işlemdir. Öküzler, Altıntaş Ovası'nın tarımsal yaşamında birincil

[119] Bu stel İstanbul Arkeoloji Müzelerinde 4033 envanter numarası ile korunan mezar stelidir. Bkz. Küçükcan 2019, 29; Yıldırım 2014, 34; Erdinç 2020, 84.
[120] Üzerinde öküz başları kabartması bulunan stellerimiz için bkz. Kat. KT 14.
[121] Üzerinde saban çeken çift öküz kabartması bulunan stellerimiz için bkz. Kat. TÜN 15, TÜN 33, TÜN 36, TÜN 37, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 55, TÜN 56, TÜÇ 3, TÜÇ 10, TÜÇ 13, TKB 1, KÜN 1, KÜN 6, KÜN 7, KÜÇ 1, KÜÇ 8, KÜÇ 9, KÜÇ 14, KKN 1, KKÇ 1, KDN 2, BBN 2, BBN 4, BBN 5, BBB 7, BBB 15, BBB 18, KT 3, KT 6, KT 7, KT 23.
[122] Üzerinde tek saban kabartması bulunan stellerimiz için bkz. Kat. TÜN 43, TÜN 57, TKN 5, KÜÇ 7, KKÇ 3, KDÇ 3, BBB 9, KT 5, KT 8, KT 10, KT 11, KT 16, KT 22, KT 26.
[123] Sabanın detaylı tanımı için bkz. Yıldırım 2021, 166-68.
[124] Yıldırım 2022, 218.

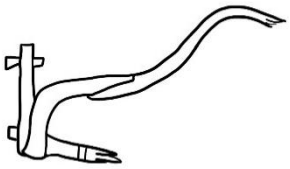
öneme sahipti[125]. Stel sahibinin tarla sahibi, çiftçilikle uğraşan birisi olduğunu göstermektedir[126]. Saban çeken öküzler veya tek başına verilmiş saban motifinin gayret, vicdanlılık, sıkı çalışma ve kadere uymanın sembolü olduğu da bazı bilim insanlarınca dile getirilmiştir[127].

Çizim 1- Öküz başları.

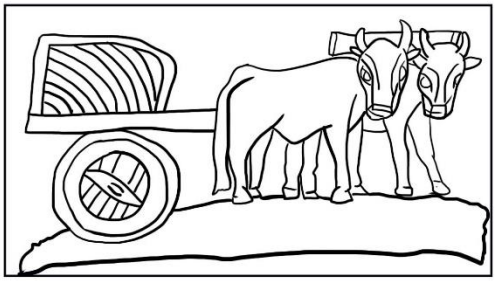

Çizim 2- Saban çeken öküzler.

Çizim 3- Saban.

Bir adet mezar stelimiz üzerinde de kağnı arabası kabartması görülmektedir[128] (Çizim 4). Araba, üzerinde bir saman balyası ile gösterilmiştir. Kağnı arabaları da aynı saban çeken öküzlerde olduğu gibi öküzlerin başına boyunduruk ile bağlanmaktadır. Bu arabalar tahtadan yapılmaktadır. İki tekerleklidirler ve tekerlekler birbirine ortadan bir göbekle bağlanmaktadır. Dingil üzerine konulan yatay tahtalar ile yük taşıma kısmı oluşturulmaktadır. Yük ve eşya taşımada kullanılan araçtır. Stel sahibinin mesleğine işaret etmektedir[129].

Çizim 4- Kağnı arabası.

Üvendire ise hayvanları dürtmek için kullanılan aletlerden biridir[130] (Çizim 5). Özellikle öküzlerle tarla sürülmesi esnasında ve ayrıca kağnı arabalarında hayvanların hareket etmesini sağlamak ve onları yönlendirmek için kullanılmaktadır. Üvendire ince

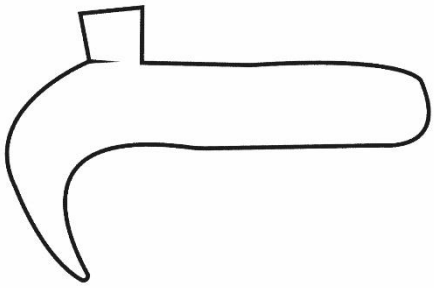
[125] Gibson 1978, 2.
[126] Waelkens 1986, 91; MAMA IX, xlix; Schörner 2005, 256; Bozoğlu 2010, 70; Grüll 2023, 98.
[127] Wujewski 1991, 29.
[128] Kat. TÜN 56.
[129] Yıldırım 2021, 170.
[130] Kat. TÜN 5, TÜN 56, BBB 4.

uzun bir sopa şeklinde olup bir ucu elde tutmayı kolaylaştırmak için yassı ve geniş yapılmışken, diğer ucuna hayvana batırmak için sivri bir cisim çakılmaktadır. Stel sahibinin çiftçi olduğuna işaret eder ve kağnı sürebildiğini gösterir[131].

Çizim 5- Üvendire.

Tahra mezar stellerinde erkeklere ait bir betim olarak kullanılmıştır[132] (Çizim 6). Şeklen oraga benzese de oraktan farklı olarak oval kısmın arkasında kare şeklinde bir çıkıntı bulunur. Asma budama bıçağı olarak adlandırılabilir. Üzüm salkımını sapından kesmeye ve asma dallarını budamaya yaramaktadır[133]. Bu betim bağcılıkla ilişkilidir[134]. Zengin üzüm asmalarının ekili olduğu Altıntaş Vadisi'nde tahranın kullanıldığını göstermektedir[135].

Çizim 6- Tahra.

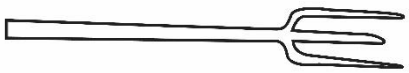
[131] Yıldırım 2021, 170, 199.
[132] Kat. TÜN 4, TÜN 12, TÜN 20, TÜN 21, TÜN 22, TÜN 23, TÜN 28, TÜN 34, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 49, TÜN 50, TÜN 56, TÜÇ 5, TBB 2, KÜN 2, KÜN 5, KÜN 8, KÜÇ 7, KDN 2.
[133] Yıldırım 2022, 218.
[134] Pfuhl - Möbius 1979, 279; Waelkens 1986, 91; MAMA IX, xlix; Schörner 2005, 256; Cappelletto 2017, 252-53; Erdinç 2020, 86.
[135] MAMA IX, xlix; Erdinç 2020, 86.

Orak da yine tarımla ilgili olan aletlerdendir (Çizim 7). Stellerimiz üzerinde az sayıda mevcuttur[136]. Yarım çember şeklinde olan bir bıçak kısmı ile buna bağlı bir saptan oluşmaktadır[137]. Ekinleri biçmeye yaramaktadır. Kol gücüne dayalı bir alet olması nedeniyle aynı zamanda kişinin çalışkanlığını gösterdiği şeklinde de yorumlanmıştır[138].

Çizim 7- Orak.

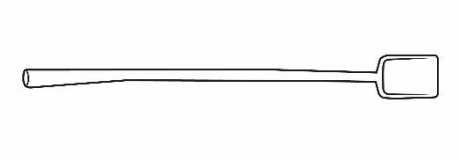
Yaba da tarımla ilgili olan aletlerdendir[139] (Çizim 8). Genellikle ahşaptan yapılmaktadır. İnce uzun sopa şeklinde bir kısım ile çatal şeklinde dişleri olan bölümden oluşmaktadır. Hafif rüzgârda harman savurma işinde ve saman yüklemede kullanılmaktadır. Mezar stellerimiz üzerindeki yabalar 3'er dişlidir. Çiftçilikle ilgili işleri göstermektedir.

Çizim 8- Yaba.

Kürek de yine tarımla ilgili olan diğer aletlerdendir[140] (Çizim 9). Ahşap sopa şeklinde ince uzun bir sap ile buna bağlanmış genişçe bıçak kısmından oluşmaktadır. Toprağı kaldırmaya ve atmaya yarayan bir alettir. Yalnızca bir stelde mevcuttur. Yabada olduğu gibi bu da çiftçilikle ilgili işleri göstermektedir.

[136] Kat. TÜN 43, TBÇ 1, KT 8.
[137] Orağın detaylı tanımı için bkz. Yıldırım 2021, 186-87.
[138] Yıldırım 2014, 35.
[139] Kat. TÜN 16, TÜN 57, TÜÇ 13.
[140] Kat. TÜÇ 13.

Çizim 9- Kürek.

Altıntaş mezar stelleri üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı motifi de yaygın olarak kullanılmıştır. Bunlar en çok stellerin sağ ve sol pilasterleri üzerine işlenmiştir [141] (Çizim 10). Bazı stellerin alınlık kısmında da bu motife rastlamak mümkündür[142] (Çizim 11). Üzüm salkımları genellikle ortada yer alan S şeklinde kıvrımlı dalın kenarlarından sarkar biçimde, dal kıvrımlarının merkezindeki boşluğa yerleştirilmiştir. Asma yaprağı da zaman zaman dalın orta veya üst kısmına işlenmiştir. Üzüm öncelikle Antik Yunan'ın şarap tanrısı Dionysos'u akla getirse de bu bölgedeki stellerin üzerindeki anlamı, tanrısal nitelikten ziyade daha çok günlük yaşamla ilgilidir[143].

Frigya'nın zengin akarsular ile sulanan verimli toprakları tarıma oldukça elverişlidir[144]. Günümüzde yörede birçok tarım ürününün yetiştirilmesi, bölgenin Roma İmparatorluk Dönemi'nde bağcılık ve buna bağlı olarak da şarap üretiminin de önemli miktarda olması gerekliliğini anımsatmakta[145], böylelikle de bağcılığın yerli halkın önemli geçim kaynaklarından birisi olması gerekliliğini düşündürmektedir[146]. Stellerimiz üzerindeki bazı erkek figürlerinin de ellerinde tahra tutması[147], bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. Üzüm asmalarının betim açısından mezar ve adak stelleri üzerinde yoğun bir şekilde kullanılması yöredeki bağcılık geleneğinin güçlü yönünü ayrıca göstermelidir.

[141] Kat. TÜN 2, TÜN 4, TÜN 5, TÜN 6, TÜN 7, TÜN 12, TÜN 14, TÜN 15, TÜN 16, TÜN 17, TÜN 18, TÜN 19, TÜN 20, TÜN 21, TÜN 22, TÜN 23, TÜN 24, TÜN 25, TÜN 26, TÜN 27, TÜN 28, TÜN 29, TÜN 30, TÜN 31, TÜN 32, TÜN 33, TÜN 37, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 40, TÜN 41, TÜN 44, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 49, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 55, TÜN 56, TÜÇ 1, TÜÇ 3, TÜÇ 4, TÜÇ 7, TÜÇ 8, TÜÇ 9, TÜÇ 11, TKN 1, TKN 3, TBN 2, TBB 1, TBB 2, KÜN 1, KÜN 2, KÜN 3, KÜN 5, KÜN 6, KÜN 7, KÜN 8, KÜÇ 1, KÜÇ 4, KÜÇ 5, KKÇ 1, KDN 2, KDÇ 3, KBN 1, BBN 2, BBN 5, BBB 4, BBB 6, BBB 18, KT 3.

[142] Kat. TÜN 1, TÜN 36, TÜN 40, TKN 5, TDN 1, TDÇ 1, KÜN 7, KÜÇ 7, KÜÇ 8, KKN 6, KKÇ 3, KT 5, KT 23, KT 24.

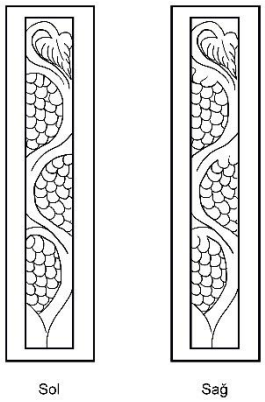
[143] Pfuhl - Möbius 1979, 544; Wujewski 1991, 50.

[144] Strabon, XII.4.5; XII.8.12, 15; XIII.4.5; XIII.4.13; Gibson 1978, 1; Parman 2002, 45; Yıldırım 2021, 20; İznik 2022, 18, 22.

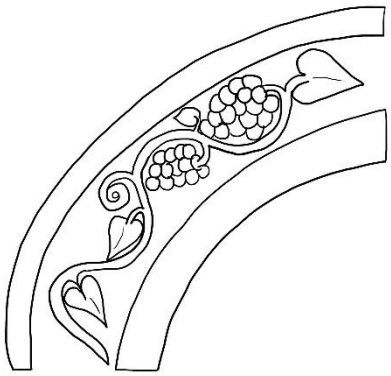
[145] Parman 2002, 45-46; Yıldırım 2021, 67.

[146] İznik 2018, 767-68.

[147] Kat. TÜN 4, TÜN 20, TÜN 21, TÜN 22, TÜN 23, TÜN 28, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 50, TÜN 56, TÜÇ 5, TBB 2, KÜN 5.

Çizim 10- Pilasterler üzerinde üzüm salkımı.

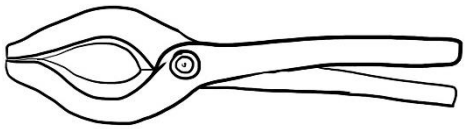
Çizim 11-Alınlıkta üzüm salkımı.

Sonuç olarak tarım ve hayvancılıkla ilgili olan bu betimler bir taşra yerleşimi olan bölgede tarımın önemli geçim kaynaklarından biri olduğunu göstermektedir[148].

3.2. Meslekle İlgili Olanlar

Bu bölümde mesleğe işaret edebilecek motifleri tanıtmak istiyoruz. Çiftçilik de bir meslek grubu olsa da genel anlam ifade etmesi ve bu mesleğe ait birden fazla belirteçe steller üzerinde yer verilmesi, çiftçiliği Tarım ve Hayvancılık başlığı altında değerlendirmemizde etkili olmuştur.

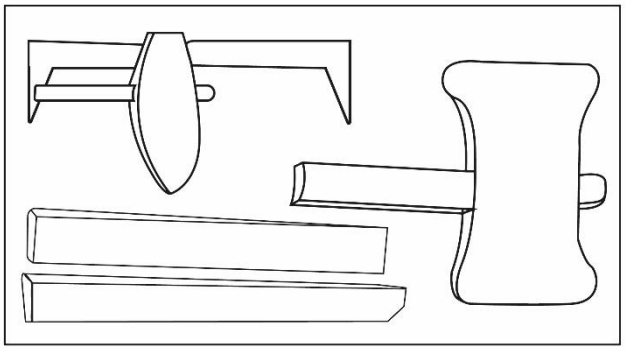
Steller üzerinde meslekle ilgili olduğunu düşündüğümüz ilk belirteç pense olup (Çizim 12) yalnızca bir örnek üzerinde erkeğin elinde tutulmaktadır (TÜN 41). Kişinin zanaatini göstermekte olup dönemin meslek gruplarından biri olan demirciliğe işaret etmektedir[149]. Eritilen bir madenin ısıtılması veya ateş yardımı ile şekillendirilmesi işlemlerinde kullanılmaktadır.

Çizim 12- Pense.

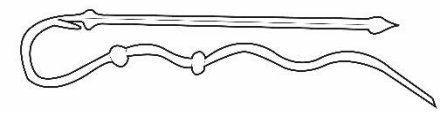
[148] Cumont 1966, 431; İznik 2018, 766-67; Yüksekdağ 2024, 43.
[149] Yıldırım 2022, 217-18.

Çekiç, keski, tokmak ve sıkıştırıcı alet bir mezar stelimizde bir arada verilmiştir (KÜÇ 9) (Çizim 13). Bunlar taş ustası aletleridir[150]. Keski, farklı formları olsa da genellikle ince-uzun şekilde metalden yapılan bir el aletidir. Genellikle bir ucu düz, diğer ucu ise sivridir. Mermer veyahut taş bloklarından daha küçük parçalar koparmaya ve bunların yüzeyini düzeltmeye yaramaktadır. Çekiç ve tokmak ise keskinin düz olan tarafına vurarak taşa değen diğer yatay sivri ucun taşın içine doğru hareket etmesini sağlar. Sıkıştırıcı alet ise bir kumpas görevi görür. Ölçü almaya yaramaktadır.

Çizim 13- Çekiç, keski, tokmak ve sıkıştırıcı alet.

Kırbaç erkeklere özgü bir alettir[151]. At yetiştiriciliği mesleğine işaret etmektedir[152]. Dönem şartları düşünüldüğünde at, halk için önemli bir hayvandır[153]. At ulaşımda kullanılan en temel hayvanlardan birisidir. Bunun yanı sıra savaşlarda da süvarileri taşır. At yetiştirme işi dönemin önemli mesleklerinden bir tanesidir. Kırbaç, elde tutmak için yapılmış ince uzun bir çubuk ve bu çubuğa bağlanan ince uzun esnek deri kısımdan oluşmaktadır (Çizim 14). Atı hızlandırmak için deri kısım ile atın sırtına vurulmaktadır. Steller üzerinde kırbacın çubuk kısmı düz, deri kısmı ise S şeklinde kıvrımlı olarak gösterilmiştir. Kırbaç günümüzde halen aynı işleviyle kullanılmaktadır.

Çizim 14- Kırbaç.

[150] Phufl - Mobius 1979, 542; Yıldırım 2022, 221; Yüksekdağ 2024, 56-57.
[151] Kat. TÜN 2, TÜN 6, TÜN 8, TÜN 19, TÜN 20, TÜN 26, TÜN 27, TÜN 29, TÜN 30, TÜN 33, TÜN 36, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 40, TÜN 44, TÜN 45, TÜÇ 9, TKN 5, TDN 2, TBN 2, TBN 3, TBB 3, KÜN 4, KÜN 6, KÜN 7, KÜN 8, KÜÇ 5, KÜÇ 7, KÜÇ 14, KKN 1, KBN 1, BBN 5, BBB 12, KT 4, KT 8.
[152] Waelkens 1986, 91; Yüksekdağ 2024, 49.
[153] Parman 2002, 46; İznik 2018, 772-73.

Pedum TÜN 57, TÜÇ 12 ve KT 21 katalog numaralı steller üzerinde görülmektedir. Bu alet ucu kıvrık bir asa şeklinde yapılmış olup çobanlar tarafından koyunu bacağından yakalamak için kullanılan bir alettir (Çizim 15). Koyun yetiştiriciliği anlamını taşımaktadır[154]. O dönemde koyun, halkın önemli geçim kaynaklarından bir tanesidir. Yünü, derisi, eti ve sütünden yararlanılmaktadır. Dönemin önemli mesleklerinden bir tanesidir[155]. Stel sahibinin koyun yetiştiricisi olduğunu göstermektedir.

Çizim 15- Pedum.

Kılıç, kalkan, mızrak ve kama ise savaş aletleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Şüphesiz imparatorluk döneminde savaşmak için gerekli olan askerler taşra yerleşiminden de karşılanmaktaydı. Roma ordusunda yer almak toplumda prestijli olarak görülmektedir. Kişiyi Roma ordusunun bir askeri ve aynı zamanda kahraman ve vatansever gibi göstermek amacıyla steller üzerindeki figürlerle birlikte işlenmiştir[156]. Kendi memleketlerinde koruyucu hizmette bulunmuş olmalıdırlar[157].

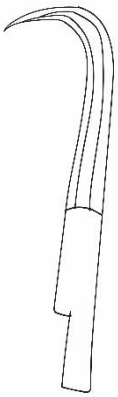
Kılıçlar bir tutma yeri ve metal kesici kısımdan oluşur[158] (Çizim 16). Kılıcın uç kısmı yarım daire şeklinde verilmiştir. Yarım daire şeklinde olan bu kısım genellikle erkek figürlerinin boyunlarının arka kısmında yer almaktadır.

Kalkanlar genellikle yuvarlak biçimde işlenmiş[159], bazıları ise püsküllü olarak verilmiştir[160] (Çizim 17).

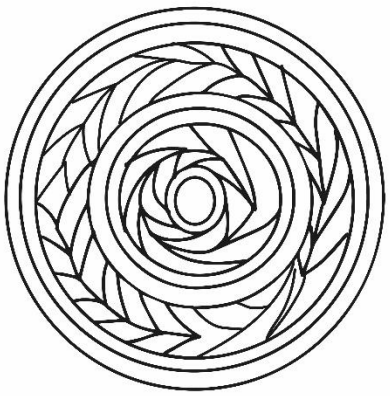
[154] Waelkens 1986, 91; Cappelletto 2017, 255.
[155] İznik 2006, 95-96 vd.; İznik 2018, 770-71.
[156] Phufl - Mobius 1979, 543; Yüksekdağ 2024, 26-31.
[157] Lochman 2003, 77.
[158] Kat. TÜN 15, TÜN 32, TBB 1.
[159] Kat. TÜN 15, TÜN 32.

Mızraklar, ince uzun ucu sivri sopa şeklinde gösterilmişlerdir[161] (Çizim 18).

Kamalar ise erkek figürleri tarafında sağ elle tutulur biçimde, karın kısmı üzerinde yatay duracak şekilde gösterilmiştir[162] (Çizim 19). Bir tutma yeri ile keskin metal kısımdan oluşmaktadır. Bıçak kısmı kısadır. Wujewski'ye göre silah tasvirleri ölen kişinin cesaretine ve ahlaki değerlerine gönderme yapmak amacıyla da kullanılmış olabilir[163].

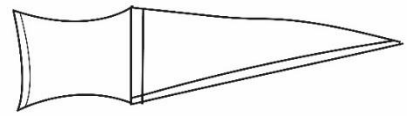

Çizim 16- Kılıç.

Çizim 17- Kalkan.

Çizim 18- Mızrak.

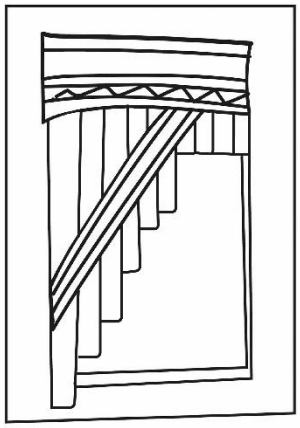

Çizim 19- Kama.

Pan flüt (diğer adıyla syrinx), mezar stellerimizden yalnızca bir tanesi üzerinde görülmektedir (KÜÇ 2). Pan flüt kısadan uzuna doğru birkaç sıra bitişik borudan oluşan bir sisteme sahiptir (Çizim 20). Üfleme ile çalınmaktadır. Boruların her biri farklı bir nota sesi çıkarmaktadır. Antik Roma'da festivallerde, dini ve cenaze alaylarında ve ziyafetlerde çalınmaktadır[164]. Genellikle kamıştan veya ahşaptan yapılmaktadır. Adını doğa ve çobanların Yunan tanrısı Pan'dan alır ve bu tanrı genellikle bu enstrümanla

[160] Kat. KÜN 1, BBB 13.
[161] Kat. TÜN 32, TBB 1, BBN 2, BBB 13.
[162] Kat. TÜN 15.
[163] Wujewski 1991, 51.
[164] Deighton 2012, 69-70; Sarıboğa - Akıncı 2017, 9 vd.; Abbas - Gürsoy 2022, 161.

tasvir edilir[165]. Kişinin mesleğinin müzisyen olabileceğini veyahut müzikle ilgilenen birisi olabileceğini göstermektedir.

Çizim 20- Pan flüt.

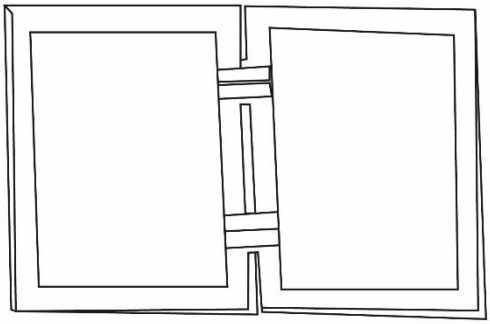
3.3. Okuryazarlıkla İlgili Olanlar

Roma İmparatorluk Dönemi'nde Kotiaeion'un merkezinde ünlü okullar bulunmaktaydı[166]. Halk Yunan kültürüne katılmaktan gurur duymuş ve bunu yazıtlarda da dile getirmiştir[167]. Steller üzerindeki okuma ve yazma ile ilgili olan bu nesneler stel sahibi olan kişinin eğitimli ve okur-yazar olduğunu göstermektedir[168]. Bu bölgenin toplumunda okuma-yazma oranının yüksek olduğu, basit okur-yazarlığın bile gurur kaynağı olduğu bilinmektedir[169]. Steller üzerine çokça işlenmesi bu durumu ortaya koymaktadır.

Balmumu tableti[170], kalem[171], kalemlik[172], kitap[173], rulo[174] ve parşömen[175] ikonografisini birbirleriyle yakından ilgili olması nedeniyle bir arada değerlendirmek

[165] Yüksekdağ 2024, 88-89.
[166] Waelkens 1986, 91.
[167] Waelkens 1986, 91.
[168] Phufl - Mobius 1979, 544; Bozoğlu 2010, 70; Erdinç 2020, 86.
[169] Gibson 1978, 1; Grüll 2023, 102.
[170] Kat. TÜN 3, TÜN 21, TÜN 31, TÜN 33, TÜN 34, TÜN 35, TÜN 36, TÜN 38, TÜN 42, TÜN 43, TÜN 56, TÜN 60, TÜÇ 9, TÜÇ 13, TKÇ 1, TKÇ 2, KÜN 1, KÜN 3, KÜN 4, KÜN 5, KÜN 7, KÜN 8, KÜN 9, KÜÇ 1, KÜÇ 7, KÜÇ 12, KÜÇ 13, KKN 1, KKN 5, KKN 6, KKÇ 1, KKÇ 2, KKÇ 3, KDN 1, KDÇ 1, KDÇ 2, BBN 1, BBN 2, BBB 14, BBB 15, KT 3, KT 4, KT 6, KT 11, KT 14, KT 16, KT 17, KT 18, KT 20, KT 22, KT 23, KT 26.
[171] Kat. TÜN 3, TÜN 33, TÜÇ 9, TÜÇ 13, TKN 3, KÜÇ 3, KDÇ 2, KT 18, KT 26.
[172] Kat. TÜN 1, TÜÇ 9, TÜÇ 13, TKN 4, TKN 5, KÜÇ 3, KKN 1, KKN 6, KDÇ 2, BBN 2, BBN 15, KT 14, KT 20, KT 22, KT 23, KT 25, KT 26.
[173] Kat. TÜN 57, KT 12.

istiyoruz. Bunlar okuma ve yazma araç-gereçleridir ve erkeklere özgü nesnelerdendir[176]. Stel sahibi olan kişinin eğitimli ve okur-yazar olduğunu göstermektedir[177]. Herkesin eğitimli olmadığı toplumda okur-yazar olan kişiler ayrıcalıklı olarak görülmekteydi. Genellikle ahşap veya metal malzemeden yapılan, iki kanada sahip tabletin içerisine balmumu konulmaktaydı (Çizim 21)[178]. Üzerine yazı yazılan bu balmumunun, düzleştirilerek üzerine tekrar yazı yazılması mümkündü. Kanatlar ise menteşelerle birbirine bağlanmaktadır. Kalem ise bu balmumunun üzerine yazı yazmaya yarayan alettir[179]. Kamıştan, metal malzemeden ve bazen ise kemikten yapılan adına kalamus denen kalemler ince-uzun forma sahip olup bir yazı yazma aracıdır (Çizim 22)[180]. Kalemler bazen balmumu tabletinin her iki kanadının arasında gösterilmiştir.

Çizim 21- Balmumu tableti.

Çizim 22- Kalem.

Ayrıca stellerimiz üzerinde kalemlik de bulunmaktadır. İçerisinde birden fazla kalem bulunan, deri veya kumaştan yapılmış dikey dikdörtgen kutu şeklinde verilmiştir (Çizim 23)[181]. Kitap da üzerine yazı yazılan bir okuma nesnesidir (Çizim 24). Kişinin bilge oluşuna vurgu yapılmaktadır. İki adet stelimiz üzerinde mevcut olan kitap TÜN 57 numaralı olanda açık, KT 12 numaralı olanda ise kapalı biçimde gösterilmiştir.

---

[174] Kat. TÜN 1, TÜN 21, TÜN 43, TÜN 47, TÜN 57, TÜN 59, TÜÇ 9, TÜÇ 13, TÜÇ 14, TKN 3, TKN 4, TKN 5, TKÇ 1, TKÇ 2, TDB 1, TBÇ 1, KKN 1, KKN 6, KDN 1, BBN 2, BBN 4, KT 5, KT 17, KT 18, KT 22, KT 23, KT 24, KT 25.

[175] Kat. TKB 1, BBB 10, KT 20.

[176] Fıratlı - Robert 1964, 30; Lochman 2003, 191; Grüll 2023, 101-2.

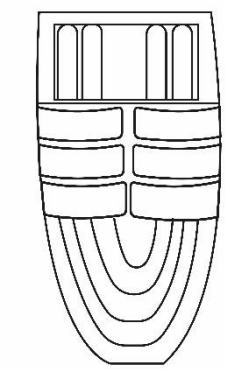
[177] Gibson 1978, 3; Gibson 1980, 60; Waelkens 1986, 91; MAMA IX, xlix; Lochman 2003, 76; Schörner 2005, 256; Kelp 2013, 79; Dinç - Fındık 2021, 255.

[178] Mullen - Bowman 2021, 16-17; Willi 2021, 49-55.

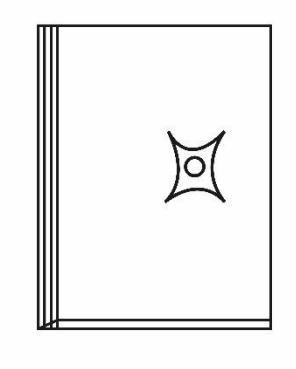
[179] Yüksekdağ 2024, 20.

[180] Grüll 2023, 109-10. Roma İmparatorluk Dönemi'nde yazı yazma araçlarının detayları için bkz. Willi 2021, 33-44.

[181] Pfuhl - Möbius 1979, 542; Willi 2021, 82-87; Grüll 2023, 102.

Çizim 23- Kalemlik.

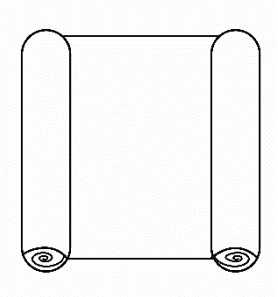

Çizim 24- Kitap.

Rulo ve parşömen ise deriden veya papirüsten yapılmaktadır[182]. Genellikle yuvarlakça sarılmış şekilde kapalı veya bazen yarı açık şekilde gösterilmiştir (Çizim 25, 26). Üzerine yazı yazmaya yaramaktadır[183]. Bu nesne de stel sahibinin okur-yazar oluşuna vurgu yapar. Kişinin eğitimli oluşunun yanı sıra kariyer ve iş durumunu gösterdiği şeklinde de düşünülmektedir[184]. Çok sayıda stelimizde görülen yazı araç gereçlerinin bölge halkının edebi kültüre verdiği önemin yanı sıra Hellenleşmeyle de gurur duyduğu şeklinde görüş de mevcuttur[185].

Çizim 25- Kapalı rulo.

Çizim 26- Yarı açık rulo.

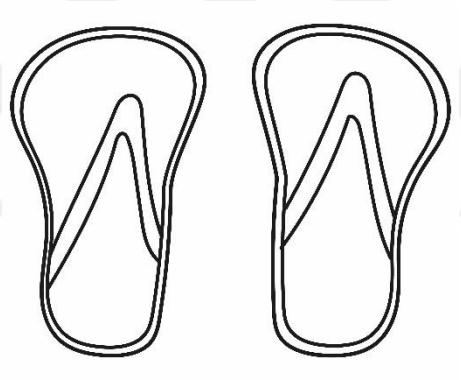
Wujewski balmumu tableti, kitap, rulo ve parşömenlerin eskatolojik (son, nihai kader, dünyanın sonu) bir sembol olduğunu öne sürer. Ona göre üzerine yazı yazılan bu nesneler ölen kişinin hayat kitabını, kaderini ve kaçınılmaz alın yazısını temsil ediyor olmalıdır. Bunun yanı sıra Hristiyanlık döneminde açık şekilde gösterilen parşömen,

[182] Mullen - Bowman 2021, 16-17; Willi 2021, 57-61.
[183] Grüll 2023, 103.
[184] Pfuhl - Möbius 1979, 542; Bağdatlı-Çam 2023, 97.
[185] Grüll 2023, 97.

balmumu tableti ve kitapların İncil'e gönderme yapıyor olabileceği de aktarılmaktadır[186].

3.4. Erkeklerle İlgili Olanlar

Sandalet, stellerimizden yalnızca bir tanesi üzerinde görülmektedir (KÜN 1). Bir tabandan oluşur ve ayak başparmağı ile işaret parmağını ayıracak şekilde kayışa sahiptir (Çizim 27). Anlam olarak temizliğe işaret etmektedir. Bilindiği üzere Roma imparatorluk dönemde hamam kültürü oldukça gelişmiştir. Beden temizliği gündelik hayatta önemli bir yer tutmaktadır. Spor müsabakalarından sonra mutlaka yıkanılmaktadır. Bedenen ve ruhen temizlenme, arınma anlamlarını taşımaktadır. Wujewski de bunun arınma ritüeliyle bağlantılı olduğunu söyler. Ölümden sonra arınmış olan kişinin kurtuluşu olduğu ve sandaletin hayat yolunun sonu anlamı taşıdığını aktarır[187].

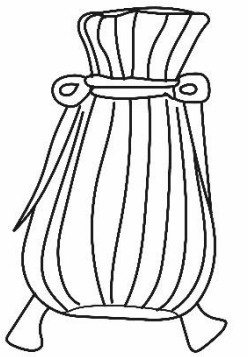

Çizim 27- Sandalet.

Kese de erkeklere özgü kullanılan nesnelerden biridir. Genellikle deriden imal edilmektedir ve para kesesi olarak kullanmıştır. Torba şeklinde olup ağız kısmı iple bağlanarak kapatılmaktadır (Çizim 28)[188]. Steller üzerinde kese, parayla ilgilidir ve finansal gücü gösterir[189]. Kişinin zengin, varlıklı bir tüccar olduğunu göstermektedir[190].

[186] Wujewski 1991, 23; Küçükcan 2019, 23.
[187] Wujewski 1991, 39-40.
[188] Antik Roma'da kullanılan bir para kesesi görseli için bkz: https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Para_kesesi#/media/Dosya%3AML_-_Geldbeutel.jpg (30.10.2024 tarihinde erişildi).
[189] Schörner 2005, 256.
[190] Lochman 2003, 76; Yüksekdağ 2024, 112-13.

Kese TÜN 42, TÜN 43, TÜÇ 13, KÜN 7, KÜN 9, KKN 5, BBB 15, KT 7, KT 19, KT 21, KT 23 ve KT 25 numaralı stellerimiz üzerinde yer almaktadır.

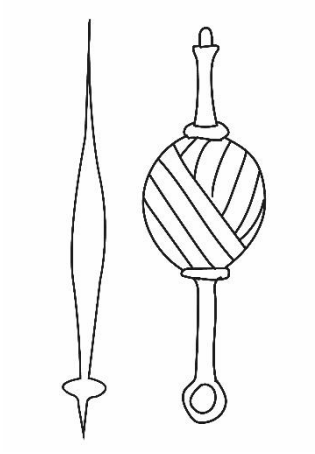
Çizim 28- Kese.

3.5. Kadınlarla İlgili Olanlar

İğ-öreke ve kalathos (yün kutusu) gibi gereçlerin de kadınlara özgü olduğunu düşünüyoruz[191]. İğ-öreke kadınlar tarafından yünden kıyafet yapımında kullanılan aletlerdir. İğler, üzerine yuvarlak biçimde sarılı yün ile birlikte gösterilmektedir (Çizim 29).

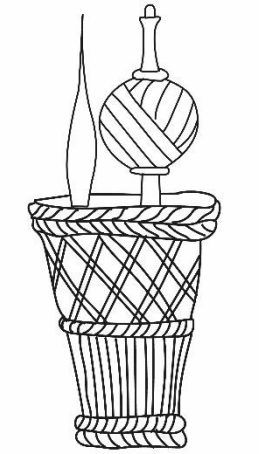
Öreke ise yünü işleme esnasında ipliğin sarılarak şekil verildiği, alt kısmında ipin düşmesini engelleyen bir halkası bulunan kalınca iğne şeklinde bir alettir[192]. Stellerimizin resim alanlarında bulunan kadınlar tarafından ellerinde en fazla tutulan nesne iğ-örekedir. Kadınların zarafetini ve ev içi faaliyetlerini göstermesinin yanı sıra[193] aynı zamanda kadının ev içi çalışkanlığını, titizliğini, maharetini ve erdemini de göstermektedir[194]. Gibson'a göre bu betim kadının başlıca mesleklerinden birini göstermesinin yanı sıra iyi bir eş olduğunu da gösterir[195].

[191] Fıratlı - Robert 1964, 30; Bozoğlu 2010, 70; Bağdatlı-Çam 2023, 97.
[192] Üzerinde iğ-öreke betimi bulunan stellerimiz için bkz. TÜN 4, TÜN 9, TÜN 10, TÜN 11, TÜN 12, TÜN 15, TÜN 18, TÜN 19, TÜN 20, TÜN 23, TÜN 24, TÜN 25, TÜN 28, TÜN 29, TÜN 30, TÜN 33, TÜN 34, TÜN 35, TÜN 36, TÜN 37, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 40, TÜN 41, TÜN 42, TÜN 44, TÜN 45, TÜN 48, TÜN 50, TÜN 54, TÜN 56, TÜN 57, TÜN 58, TÜÇ 2, TÜÇ 3, TÜÇ 4, TÜÇ 8, TÜÇ 9, TÜÇ 10, TÜÇ 12, TÜÇ 13, TÜÇ 14, TKN 1, TKN 2, TKN 5, TKN 56, TKÇ 1, TKÇ 2, TKB 1, TDN 1, TDN 2, TBN 3, TBN 4, TBN 5, TBN 6, TBB 1, TBB 2, TBB 3, KÜN 1, KÜN 2, KÜN 3, KÜN 4, KÜN 5, KÜN 7, KÜN 9, KÜÇ 2, KÜÇ 3, KÜÇ 7, KÜÇ 8, KÜÇ 9, KÜÇ 10, KÜÇ 12, KÜÇ 13, KÜÇ 15, KKN 1, KKN 2, KKN 4, KKN 5, KKN 6, KKÇ 1, KKÇ 2, KKÇ 3, KDN 2, KDÇ 1, KDÇ 2, KBN 1, BÜB 2, BBN 5, BBB 4, BBB 10, KT 1, KT 2, KT 5, KT 6, KT 7, KT 8, KT 9, KT 11, KT 12, KT 14, KT 17, KT 19, KT 23, KT 25, KT 26.
[193] Waelkens 1986, 91; Lochman 2003, 77, 191; Erdinç 2020, 86.
[194] Wujewski 1991, 11; MAMA IX, xlix; Schörner 2005, 256; Yüksekdağ 2024, 7.
[195] Gibson 1978, 3.

Çizim 29- İğ-öreke.

Kalathos da yün kutusu ya da yün sepeti, yani yünlerin içerisine konulduğu kutu olarak kullanılmaktadır (Çizim 30). Genellikle kadın figürlerinin yanında verilmiştir[196]. Kadının ev işinin tipik işaretidir[197]. Bu betim de kadınların varlıklı ve soylu olduğunu göstermektedir[198]. Kalathosun üzerinde zaman zaman iğ-öreke de gösterilmiştir. Wujewski'ye göre dokumacılıkla ilgili olan bu nesneler antik dönemde günlük hayatta kadınlar tarafından evlilik seremonileri dâhil yaygın biçimde kullanılmıştır. Ancak bunların yünü ip haline getirme işlemi esnasındaki dairesel hareketleri nedeniyle kozmoloji ve zamanı temsil ettiği de söylenmektedir[199].

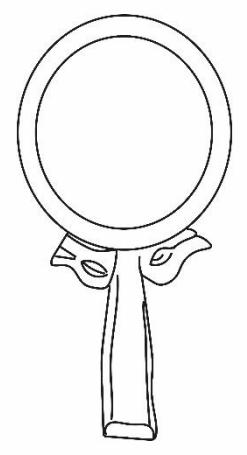
Çizim 30- Kalathos (yün kutusu).

[196] Üzerinde kalathos betimi bulunan stellerimiz için bkz. TÜN 43, TÜN 57, TÜÇ 13, TKN 5, TKB 1, TDÇ 1, TBN 4, TBN 5, KÜN 4, KÜN 9, KÜÇ 9, KÜÇ 10, KÜÇ 12, KÜÇ 14, KÜÇ 15, KKN 1, KKN 2, KKÇ 1, KKÇ 2, KKÇ 3, KDÇ 1, BÜB 1, BBB 3, KT 1, KT 2, KT 5, KT 6, KT 8, KT 9, KT 11, KT 13, KT 14, KT 15, KT 16, KT 17, KT 21, KT 23, KT 24, KT 25, KT 26.
[197] Pfuhl - Möbius 1979, 541; Waelkens 1986, 91; Lochman 2003, 76.
[198] Yüksekdağ 2024, 7.
[199] Wujewski 1991, 11.

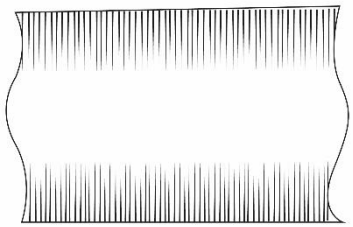
Capelleto tarafından ortaya atılan bir görüşe göre ise iğ-öreke ve kalathos, bahsi geçen anlamları da içermekle beraber aynı zamanda kadının insan türünün devamındaki rolü nedeniyle doğum, yaşam ve ölüm sürecinin bir temsili olabileceği şeklinde de yorumlanmıştır[200].

Ayna, tarak, saç iğnesi, parfüm şişesi süslenmede kullanılan kadınlara özgü nesnelerdendir[201]. Stellerimiz üzerinde ayna ve tarak genellikle birlikte işlenmişlerdir. Ayna, bir mezar stelimizde ayakta duran genç bir kız figürünün sol elinde tutulmaktadır (KÜN 3). Aynalar genellikle bir kulp ve yuvarlakça yansıtmalı bronz kısımdan oluşmaktadır[202] (Çizim 31). Taraklar bazen çift taraflı ve araları çizili olarak gösterilmiştir[203] (Çizim 32). Saç iğnesi de küçük ince uzun silindirik ve bir ucu hafif sivri formdadır[204] (Çizim 33). Parfüm şişeleri de zaman zaman ağzı tıpa ile kapatılmış biçimde verilmiştir[205]. Genellikle alt kısmı düz, gövde kısmı hafif şişkince ve ağız kısmı bir miktar yukarı çekilmiş şekilde gösterilmişlerdir (Çizim 34). Kadının kendine özen gösterdiği, bakımlı olduğu mesajı verilmektedir; genel çerçevede kadının güzelliğine ve zarafetine vurgu yapılmaktadır[206]. Lochman'a göre Frigya Bölgesi'nde yaşayan kadınlar da tarla işleriyle uğraşıyordu. Ancak kendilerini gerçekte olduğu gibi değil de alışılagelmiş temsil biçimine göre etrafındakiler tarafından görülmek istediği gibi tasvir edilmiştir[207].

[200] Capelleto 2017, 260.
[201] Fıratlı - Robert 1964, 30; Küçükcan 2019, 23.
[202] Üzerinde ayna betimi bulunan stellerimiz için bkz. TÜN 11, TÜN 12, TÜN 14, TÜN 35, TÜ 36, TÜN 38, TÜN 52, TÜN 57, TÜN 60, TÜÇ 9, TÜÇ 13, TKN 2, TKN 5, TKN 6, TKÇ 1, TKÇ 2, TKB 1, TDN 1, TBÇ 1, KÜN 1, KÜN 3, KÜN 6, KÜÇ 8, KÜÇ 12, KÜÇ 14, KÜÇ 15, KKN 4, KKN 5, KKN 6, KKÇ 1, KKÇ 3, KDN 1, KDÇ 1, BÜB 1, BÜB 2, BDB 1, BBB 14, KT 5, KT 17, KT 18, KT 22, KT 24, KT 25, KT 26.
[203] Üzerinde tarak betimi bulunan stellerimiz için bkz. TÜN 10, TÜN 11, TÜN 12, TÜN 28, TÜN 33, TÜN 35, TÜN 36, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 52, TÜN 55, TÜN 57, TÜN 60, TÜÇ 9, TÜÇ 12, TÜÇ 13, TKN 2, TKN 5, TKÇ 2, TDN 1, TBN 1, TBÇ 1, TBB 3, KÜN 1, KÜN 4, KÜN 5, KÜN 6, KÜN 7, KÜÇ 5, KÜÇ 7, KÜÇ 8, KÜÇ 10, KÜÇ 12, KÜÇ 13, KÜÇ 14, KÜÇ 15, KKN 4, KKN 6, KKÇ 1, KKÇ 2, KKÇ 3, KDN 1, KDN 2, KDÇ 1, KDÇ 2, BÜB 1, BÜB 2, BDB 1, KT 2, KT 5, KT 7, KT 8, KT 9, KT 11, KT 15, KT 16, KT 17, KT 22, KT 23, KT 26.
[204] Üzerinde saç iğnesi betimi bulunan stellerimiz için bkz. TÜÇ 13, KT 26.
[205] Üzerinde parfüm şişesi betimi bulunan stellerimiz için bkz. TKÇ 2, KKN 4, KKN 6, BÜB 2.
[206] Gibson 1978, 3; MAMA IX, xlix; Lochman 2003, 76, 191-92; Erdinç 2020, 86.
[207] Lochman 2003, 192-93.

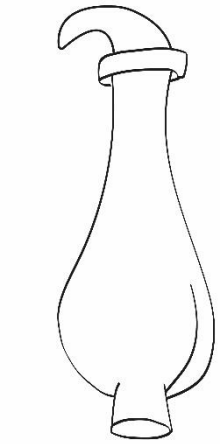
Çizim 31- Ayna.

Çizim 32- Tarak.

Çizim 33- Saç iğnesi.

Çizim 34- Parfüm şişesi.

Wujewski ayna ile ay arasında bağlantı kurmuştur. Ona göre ayın kendi üzerine vuran güneş ışığını yansıttığı gibi ayna da üzerine vuran ışıkla kadının silüetini yansıtmaktadır. Antik dönemde ölümden sonra ruhların aya gideceği inancından hareketle aynanın da eskatolojik bir anlam içerdiğini ve ahiret inancıyla yakından ilişkili olduğunu söylemektedir[208]. Mezar bağlamındaki ortaya çıkan aynaların kişinin diğer dünyaya bakabileceği bir yer ve kendi ruhuyla iletişim kurmanın bir yolu olarak işlev gördüğünü iddia etmektedir[209].

Tarakla ilgili görüşlerini de aktaran Wujewski, saç taramanın ölüm karşısında önemli olamayacağını, bu nedenle bunun sembolik bir anlamı olabileceğini söyler. Ona

[208] Wujewski 1991, 15.
[209] Wujewski 1991, 16.

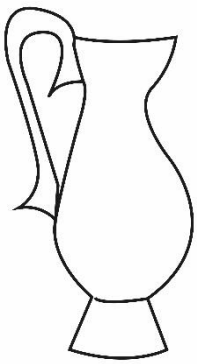
göre tarağın şeklinin yağmur damlalarını andırması nedeniyle ölüm yoluyla bedenin yok edilmesi ve yeni bir hayata başlamayı ifade etmektedir[210].

3.6. Gençlerle İlgili Olanlar

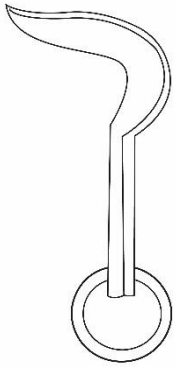
Oinochoe ve strigilis de beraber kullanılan ve erkeklere özgü nesnelerdendir[211]. Palaestra (güreş okulu) ile ilgili aletlerdir[212]. 1 adet stelimiz üzerinde oinochoe; içine yağ konulan, ağız kısmı yonca formunda olan küçükçe bir kap şeklinde gösterilmiştir (Çizim 35).

Strigilis ise güreş vs gibi vücudun yağlanması ile yapılan spor müsabakalarında vücut üzerinde biriken pisliği kazıyarak atmaya yarayan alettir. Genellikle bronzdan yapılan strigilisler, bir tutma yeri ve yarım daireye yakın formda olan kazıma kısmından oluşmaktadır (Çizim 36). Kişinin güçlü kuvvetli ve spor müsabakalarında başarılı olduğuna vurgu yapılmaktadır. Bunun yanı sıra ölen kişinin hayat mücadelesini temsil ettiği şeklinde yorumlar da mevcuttur[213].

Stigilisin sporla ilgili olduğunu kabul eden Wujewski, bunun ayrıca yaşam ile agon (yarışma) arasındaki paralelliğe gönderme yaptığını da aktarır[214]. Wujewski ayrıca yağın insanın ruhunu simgelediği, yağın içine konulduğu kabın ise bedenini simgelediğini söylemektedir[215].

Çizim 35- Oinochoe.

Çizim 36- Strigilis.

[210] Wujewski 1991, 19.
[211] Kat. KÜÇ 3.
[212] Kelp 2013, 79; Bağdatlı-Çam 2023, 96.
[213] Wujewski 1991, 31; Dinç - Fındık 2021, 255.
[214] Wujewski 1991, 38.
[215] Wujewski 1991, 26.

3.7. Hayvanlar

Kartal TÜN 1, TÜN 33, TÜN 34, TÜÇ 14, KÜÇ 1, KÜÇ 3, KÜÇ 14, KKN 5, BBB 3, KT 5, KT 21 ve KT 25 katalog numaralı stellerimiz üzerinde görülür. Kartal Apotheosis'in (tanrılaştırma) hayvanıdır[216]. Bu olay kişinin ölümünden sonra yapılmaktadır. Ölümlü bir kişinin öldükten sonra kendisini ölümsüz kılma, tanrılaştırmasıdır[217]. İnanışa göre kişinin ruhunun gökyüzüne taşınması kartal ile yapılmaktadır[218]. İnsanda cennete doğru uçabilen ruhsal ilkeyi temsil eder[219]. Mezar stelleri üzerindeki bu betim ölen kişiyi sözde tanrılaştırmak için kullanılmıştır. Kartal aynı zamanda Roma mitolojisinde göklerin tanrısı olan Jupiter'in atribütlerinden de bir tanesidir[220]. Frigya bölgesinde erkeklere özgü bir hayvan olarak kullanılmıştır (Çizim 37)[221]. Lochman'a göre ölümden sonraki kurtuluşun garantörü olduğuna inanılan hayvanlardan birisidir[222]. Fiziki gücü ve kuvveti göstermektedir[223].

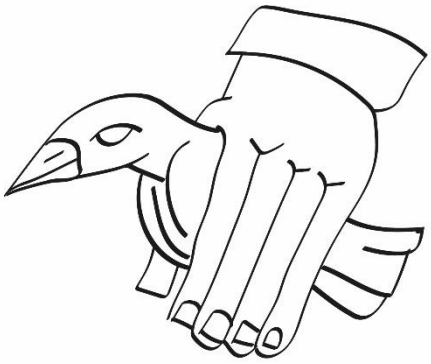

Çizim 37- Kartal.

Evcil kuş bilinen en eski popüler evcil hayvan olmalıdır[224]. Stellerimiz üzerinde kuşlar belli bir stilde, birbirine benzer şekilde işlenmiştir[225]. Bu betimin özellikle belli

[216] Waelkens 1986, 91; MAMA IX, xlix; Erdinç 2020, 86.
[217] Şahin 2016, 354 vd.; Arcagök - Şahin 2024, 61-62.
[218] Pfuhl - Möbius 1979, 525; Wujewski 1991, 45; Lochman 2003, 211; Çelik - Albayrak 2019, 63.
[219] Cooper 1978, 58; Bozoğlu 2010, 66.
[220] Lochman 2003, 211; Laflı 2017, 165.
[221] Waelkens 1986, 91; MAMA IX, xlix; Lochman 2003, 211; Erdinç 2020, 107.
[222] Lochman 2003, 217.
[223] Yüksekdağ 2024, 130-31.
[224] Waelkens 1986, 91; Davis 2012, 135.
[225] Kat. TÜN 7, TÜN 10, TÜN 17, TÜN 20, TÜN 21, TÜN 34, TÜN 43, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 51, TÜN 53, TÜN 57, TÜN 58, TÜÇ 5, TÜÇ 8, TÜÇ 9, TÜÇ 10, TÜÇ 13, TÜÇ 14, TKÇ 1, TKB 1, TDN 1, TDÇ 1, TBN 2, TBB 3, KÜN 1, KÜN 2, KÜN 3, KÜN 4, KÜN 9, KÜÇ 2, KÜÇ 3, KÜÇ 4, KÜÇ 12,

bir kuş türünü değil de gündelik hayatta insanlarla aynı çevrede yaşayan ve etkileşim içinde olan kuş türlerinin genelini; örneğin serçe, kırlangıç, karga, güvercin vs gibi kuşları temsil ettiğini düşünmekteyiz. Antik Roma'da kuşların da köpekler gibi evcil hayvan olarak beslendiği ve sıklıkla çocuklarla ilişkilendirildiği bilinmektedir[226]. Gündelik hayatta insanlarla ve özellikle çocuklarla arkadaşlık ilişkisi içerisinde olan bir hayvandır[227]. Kuş steller üzerinde genellikle çocuk figürleri tarafından tutulmaktadır (Çizim 38)[228]. Çocukların evcil havyanı olarak düşünülebilir. Kuşların kitonik (yer altı dünyası ile ilgili) olduğu, bu nedenle elinde tutulan çocukların ruhlarını temsil ettiği yönünde görüşler de mevcuttur[229].

Çizim 38- Elde tutulan evcil kuş.

Evcil kuş bazen de kalathosların üzerine veya kalathosun içerisindeki iğ-örekenin üzerine konmuş biçimde de gösterilmiştir[230] (Çizim 39). Gibson bu betimin kadının çalışırken şarkı söylediğini gösteriyor olabileceğinden bahsederken[231]; Pfuhl-Möbius ise yün sepetinin üzerine konmuş ya da sandıktan bir şey çıkarır şekilde işlenmiş kuşlara özel bir anlam yüklememek gerektiğini söyler[232]. Waelkens de bunun evcil kuş betiminden öte bir şey olmadığını söylemektedir[233].

KÜÇ 14, KKN 1, KKN 2, KKN 3, KKÇ 1, KKÇ 3, BÜB 1, BÜB 2, BBN 3, BBB 3, KT 4, KT 5, KT 6, KT 9, KT 14, KT 21, KT 23, KT 24.

[226] Lazenby 1949, 299; Davis 2012, 131.

[227] Neils - Oakley 2003, 181, 307.

[228] Lochman 2003, 77. Kat. TÜN 7, TÜN 17, TÜN 20, TÜN 21, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 51, TÜN 53, TÜÇ 5, TÜÇ 8, TÜÇ 9, TÜÇ 13, TBN 2, KÜN 1, KÜN 2, KÜÇ 3, KÜÇ 4.

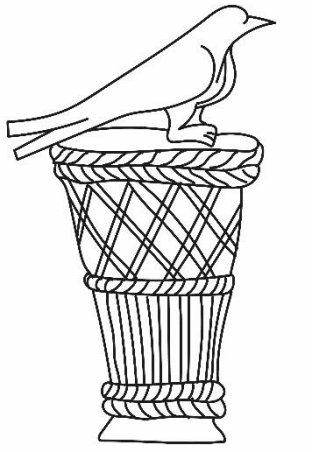
[229] Fıratlı - Robert 1964, 30; Wujewski 1991, 44; Davis 2012, 139; Yüksekdağ 2024, 127.

[230] Kat. TÜN 57, TÜÇ 13, TKB 1, KÜN 4, KÜÇ 14, KKN 1, KKÇ 1, KT 5, KT 6, KT 9, KT 14, KT 21, KT 23.

[231] Gibson 1978, 3.

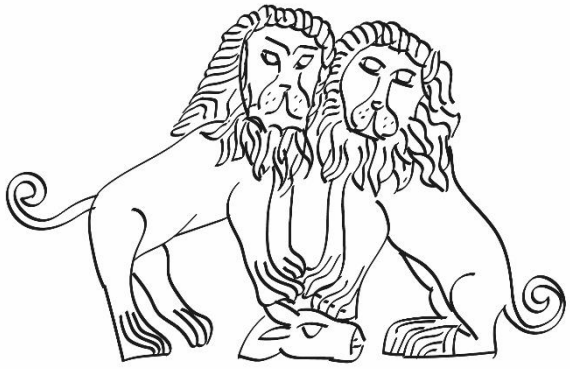
[232] Pfuhl - Möbius 1979, 528.

[233] Waelkens 1986, 91.

Çizim 39- Üzerine evcil kuş konmuş kalathos.

Aslan da mezar stellerimiz üzerinde görülen hayvanlardan birisidir (TÜN 55, KÜÇ 13, KKN 2, KKN 4, KKÇ 3, KDÇ 2). Stellerimiz üzerinde görülen aslanlar, bir tanesi hariç olmak üzere (KDÇ 2) alınlık ortasında antitetik verilerek bir boğanın üzerine basmaktadırlar (Çizim 40). Lochman'a göre antitetik verilmiş olan aslanlardan solda yer alan erkek aslan erkeği, sağda yer alan dişi aslan ise kadını temsil ediyor olmalıdır[234]. Aslanın boğa üzerine basmasını ise doğuya ait bir motif olarak kabul eder ve ölümün içinden geçilmesi anlamına geldiğini savunur[235].

Çizim 40- Boğa başına basmış antitetik aslanlar.

Aslan güçlü, kuvvetli ve cesur bir hayvandır. İhtişamıyla eski zamanlardan beri insanoğlunun dikkatini çekmiştir. Aslan ölümün gücünü gösterir ve aynı zamanda

[234] Lochman 2003, 76. Ayrıca bkz. MAMA IX, xlix; Erdinç 2020, 86; Parker 2023, 98.
[235] Lochman 2003, 210; Bozoğlu 2010, 67.

koruyuculukla da ilişkilidir[236], bir nevi mezar bekçisi rolü üstlenir[237]. Cesaretin bir simgesi olarak da gösterilmiştir[238]. Avını yakalamış aslan motifi, insanı beklenmedik bir şekilde yakalayan ani ölümü sembolize etmektedir[239]. Aslanın aynı zamanda eskatolojik işlevi de vardır. Ölen kişinin bedeni üzerinden kendi ölüm kaderini yaşadığı anlamı taşımaktadır[240]. Aslan, tanrıça Kybele'nin hayvanlarından biri olduğu için[241] ölümden sonra Kybele'ye dönüleceği inancı da vardır[242]. Bu bağlamda ölü bedenlerin kurtuluş beklentisinin garantörü ve ölümsüzlük umudunun temsilcisi olan bir hayvandır[243].

Mezar stellerimizin bazıları üzerinde yunus balığı kabartması bulunmaktadır (Çizim 41) (TÜÇ 9, KÜÇ 3, KKN 4, KDÇ 2, BÜB 1, KT 26). Bu betim olasılıkla denizlerin tanrısı Poseidon ile ilişkili olmalıdır. Yunus balığı Poseidon'un hayvanlarından bir tanesidir. Anlamı olasılıkla kurtarıcı ve ruhların taşıyıcısı, ruhlara yer altında rehberlik etme olmalıdır[244]. Ölülerin deniz yolculuğuna[245] veya ruhun ölüm denizi boyunca kutsanmış adalara yolcuğu işaret ettiği şeklinde yorumlar mevcuttur[246]. Yunus balığının bir pagan motifi olduğu, mitolojiye göre kahramanların ve erdemli insanların son dinlenme yeri olan Elysion Çayırları'na geçişi temsil ettiği şeklinde yorum da bulunmaktadır[247]. Wujewski'ye göre erken Hristiyanlık sanatındaki yunus figürleri, İncil'de geçen bir hikâyeyle bağlantılı olarak Mesih ve dirilişin sembolüydü[248]. Bu nedenle biz de bu betimin Hristiyanlık dinine mensup aileler tarafından din tercihleri nedeniyle betimlenmiş olabileceğini düşünmekteyiz.

---

[236] Cooper çift işlenmiş aslanların kapıların, geçitlerin ve hazinelerin koruyucusu olduğunu; aslan ve boğanın birlikte işlendiği sahnenin ise ölümün sembolü olduğunu söyler. Bkz. Cooper 1978, 98-100. Pfuhl - Möbius 1979, 526; Naumann 1983, 51; Waelkens 1986, 47; Wujewski 1991, 47; MAMA IX, xlix; Kortanoğlu 2019, 732-34; Erdinç 2020, 86; Parker 2023, 98.

[237] Lochman 2003, 210; Bozoğlu 2010, 67; Kelp 2013, 79.

[238] Wujewski 1991, 47.

[239] Wujewski 1991, 48.

[240] Lochman 2003, 210.

[241] Naumann 1983, 49-52.

[242] Lochman 2003, 210. Kortanoğlu, kapı tipli mezar stellerinin alınlıkları üzerinde karşılıklı duran aslan betimlerininin, bölgedeki Frig kaya anıtları üzerinde görülen Kybele ikonografisini yansıtan karşılıklı aslan betimlerinden etkilenilerek yapılmış olduğunu söyler. Bkz. Kortanoğlu 2012, 299-303. Bunun yanı sıra Kortanoğlu, Dağlık Frigya'da yer alan Roma İmparatorluk Dönemi anıtsal oda mezarlarının cephelerinde yer alan ve Kybele'yi temsil eden karşılıklı aslanların da Frig kaya anıtlarından esinlenerek yapıldığını söyler. Bkz. Kortanloğlu 2016, 264.

[243] Lochman 2003, 217.

[244] Yüksekdağ 2024, 183-84.

[245] MAMA IX, xlix; Erdinç 2020, 86.

[246] Cooper 1978, 54; Waelkens 1986, 47; Kitchell 2014, 57.

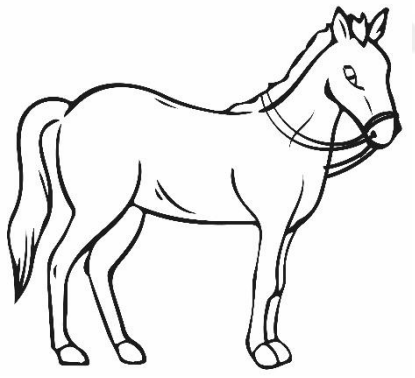
[247] Gibson 1978, 3.

[248] Wujewski 1991, 47.

Çizim 41- Yunus balığı.

At da insanoğlunun çok eskiden beri evcilleştirdiği hayvanlardan biridir. Önemli bir binek hayvanıdır. Günlük hayatta insanlara çeşitli işlerinde yardımcı olmuş, insanlarla dostluk kurmuştur[249]. Savaşlarda süvarileri taşımak için kullanılmaktadır. Ayrıca avcılıkta da kullanılmıştır. Tarımla ilgili işlerde kullanılmasının yanı sıra[250] gündelik hayatta da binek hayvanı olarak kullanılmaktadır. At yetiştiriciliği Frigya bölgesinin önemli meslekleri arasındadır[251]. Atın zekâyı, bilgeliği, aklı, asaleti, dinamik gücü ve çabukluğu temsil ettiği şeklinde görüşler mevcuttur[252]. Bakımının masraflı olması nedeniyle Antik dönemde zenginliği de göstermekteydi[253]. Galip gelenlerin, kahramanların ve kahramanlaştırılan ölülerin hayvanıdır[254]. Kişiyi yüksek statülü göstermektedir. At betimleri TBN 5, TBB 1, KÜÇ 15 ve KKN 5 numaralı steller üzerinde yer almaktadır (Çizim 42).

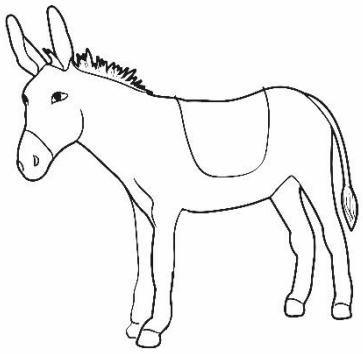

Çizim 42- At.

Eşek stellerimizden yalnızca bir tanesi üzerinde görülmektedir (Çizim 43) (KÜÇ 15). Eşek hem sabırlı ve inatçı hem de dayanıklı bir hayvandır[255]. Antik dönemde

[249] Kitchell 2014, 88-89.
[250] Schörner 2005, 256.
[251] Parman 2002, 46; İznik 2018, 772-73.
[252] Cooper 1978, 85.
[253] Kitchell 2014, 89.
[254] Vermeule 1972, 57.
[255] Cooper 1978, 54.

kendisine ağır işler yaptırılmıştır. Ulaşımda ve tarımda da kullanılmışlardır. Kayalık ve dağlık tarım alanlarında iyi iş görmüştür[256]. Değirmenlerde tahıl öğütmede ve üzüm bağlarında çalıştırıldıkları bilinmektedir[257]. Öküzlerde olduğu gibi tarlada saban çekme işinde de çalıştırılmışlardır[258]. Kaba yemle beslendiği için daha düşük gelirli kişiler tarafından tercih edilmiştir[259]. Stel sahibinin tarımla ilgili işlerde uğraştığını ve varlıklı olduğunu göstermektedir.

Çizim 43- Eşek.

3.8. Mitolojik Karakterler

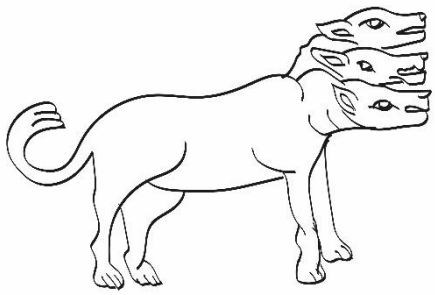
Herakles Antik Yunan tanrılarından biridir, Antik Roma'da ise Herkules ismini almıştır (Çizim 44). Kahramanlığa, ölümsüzlüğe işaret eden bir karakterdir[260]. Mitolojiye göre Jupiter ve ölümlü Alcmena'nın oğulları olan Herkules, karısı Megara ile çocuklarını öldürmüştür. Günahlarının kefareti için ise Miken kralı Eurystheus'un hizmetine girmesi ve kralın her dediğini yapması gerekmektedir. Kral da kendisine 12 tane çok zor görev vermiştir[261]. Herakles (Herkules) bu görevleri yerine getirmiştir. Bu görevlerden bir tanesi de cehennem köpeği Cerberus'u yer altında yakalayarak yeryüzüne getirmektir[262]. Cerberus ise yer altı tanrısı Hades'in köpeği ve ölüler dünyasının bekçisidir[263]. Genellikle 3 başlı veya bazen çok başlı olarak tasvir edilir, kuyruğu yılan şeklinde ve sırtından kara yılanlar çıkan bir yaratıktır (Çizim 45)[264].

[256] Kitchell 2014, 57.
[257] Kitchell 2014, 58; Yüksekdağ 2024, 172.
[258] Yüksekdağ 2024, 171.
[259] Kitchell 2014, 57.
[260] LIMC IV-1 1988, 728-31; Durukan 2020, 161.
[261] Erhat 1996, 131-34; Cömert 2010, 106-116; Durukan 2020, 46-50.
[262] LIMC V-1 1990, 85-100; Erhat 1996, 133; Cömert 2010, 112-13; Durukan 2020, 50.
[263] LIMC VI-1 1992, 24-32.
[264] Erhat 1996, 166.

Herkules ve Cerberus KÜÇ 15, KKN 3, BÜB 1 ve KT 6 numaralı stellerde birlikte verilmiştir. TÜN 33, TÜN 34 ve TÜÇ 9 numaralı stellerde ise Cerberus tek başına verilmiştir. Bu betim yer altı ile ilişkilidir ve ölümsüzlüğü ve ölümü yenmeyi sembolize etmektedir[265]. Antik dönemde ölümden korkmayan insanın idealini yansıtan bir figürdü[266]. Pfuhl - Möbius'a göre de bu betim ölümün fatihi ve güçlü bir koruyucu tanrı olarak steller üzerine işlenmiştir[267].

Çizim 44- Herkules (Herakles).

Çizim 45- Cerberus.

Cupid (Antik Yunan'da Eros) Antik Roma mitolojisinde aşk, şehvet ve arzu tanrısı olarak bilinir[268]. Evrende birleşme ve üremeyi sağlayan güçtür[269]. Stellerimiz üzerinde yalnızca bir tanesinde üzgün Cupid (Eros) tasviri bulunmaktadır (Çizim 46) (BBB 3). Bu betim olasılıkla Cupid'in ölümün derin uykuya dalma ile ilgili anlamını yansıtıyor olmalıdır[270].

[265] Waelkens 1986, 91.
[266] Wujewski 1991, 47.
[267] Pfuhl - Möbius 1979, 499; LIMC V-1 1990, 1005-7.
[268] LIMC III-1 1986, 850-52; Cömert 2010, 63.
[269] Erhat 1996, 100.
[270] Şahin 2004, 736-37.

Çizim 46- Cupid (Eros).

Sol (Antik Yunan'da Helios) Antik Roma mitolojisinde Güneş tanrısıdır ve genellikle başında ışın tacı ile gösterilir[271]. Üzerine ışık vuran her şeyi görebilme yeteneğine sahiptir. Bu nedenle suçluları görüp onları cezalandırmaktadır[272]. Ölen kişinin sonraki hayatının aydınlık olabilmesi, iyi şeyleri görebilmesi amacıyla stellerimiz üzerinde betimlenmiş olmalıdır (Çizim 47) (TÜN 13, TÜN 43, KKN 3).

Çizim 47- Sol (Helios).

Hecate Anadolu'lu bir tanrıçadır[273]. Geceye ve karanlığa hükmeden ve aynı zamanda büyü, sihir ve ruhani varlıklar gibi karanlık güçleri de elinde bulunduran

[271] Erhat 1996, 127-28; Temür 2009, 63.
[272] Cömert 2010, 80.
[273] Akyürek-Şahin 2016, 112; Akyürek-Şahin 2016, 7.

bakire bir tanrıça olarak karşımıza çıkmaktadır[274]. Ay tanrıçası olarak da bilinir ve aynı zamanda yer altı dünyası ile yeryüzü arasında gidip gelebilen bir figürdür[275]. Genellikle farklı yönlere bakacak şekilde üç başlı olarak tasvir edilmiş olan tanrıçanın bu görüntüsü onun çok yönlü oluşuna vurgu yapmaktadır[276]. Lagina'da adına tapınak yaptırılmıştır. Frigya bölgesinde ölülerin tanrıçası olarak tapınıldığı ve kendisinden korkulduğu bilinmektedir[277]. Ayrıca stele zarar vermek isteyenleri Hecate lanetiyle uzak tutmak için de işlenmektedir[278]. Stellerimiz üzerinde yalnızca bir tanesinde bulunmaktadır (KT 5). Burada cepheden yan yana duran 3'lü kadın şeklinde verilmiştir (Çizim 48). Steller üzerindeki anlamı, ölüm yolculuğunda kişiyi kötücül varlıklardan uzak tutmaktır.

Çizim 48- Hecate.

Medusa, mitolojiye göre Gorgo kardeşlerden biridir[279]. Yüzü çok korkunçtur ve saçlarından yılanlar çıkar[280]. Korkunçluğu o kadar fazladır ki, kendisine bakan kişiyi taşa çevirir[281]. Medusa'nın Roma İmparatorluk Dönemi'nde gerçekçi bir insan formunda işlendiği bilinmektedir[282]. Stellerimiz üzerinde yalnızca bir tanesi üzerinde betimlenmiştir (Çizim 49) (KT 3). Medusa başı kanatlı verilmiştir. Apotropaik bir

[274] Cumont 1966, 181-82; Erhat 1996, 120; Akyürek-Şahin 2016, 106-7; Akyürek-Şahin 2016, 4; Cömert 2010, 47-48.
[275] LIMC VI-1 1992, 985-88; Karagöz 2002, 304-5; Has 2021, 467-68.
[276] Akyürek-Şahin 2016, 106-7; Akyürek-Şahin 2016, 4.
[277] Lochman 2003, 90.
[278] Lochman 2003, 90; Akyürek-Şahin 2016, 106-7; Akyürek-Şahin 2016, 4.
[279] LIMC IV-1 1988, 285-87; Grimal 1998, 217.
[280] Temür 2009, 18-39.
[281] Cömert 2010, 104.
[282] Laflı 2017, 162.

anlam taşımaktadır[283], koruyuculukla ilişkilidir[284]. Ölen kişinin metaforu, beden değiştirmenin sembolü olarak mezarlarda kullanılmıştır[285]. Gorgo tasviri antik dönemde mimarlık yapıları ile heykel ve seramik sanatında da sevilerek kullanılmıştır. Kötülüklerin, kötü ruhların uzaklaştırılması amacıyla işlenmiştir[286].

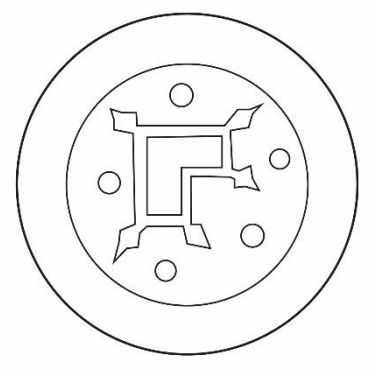

Çizim 49- Medusa.

3.9. Diğerleri

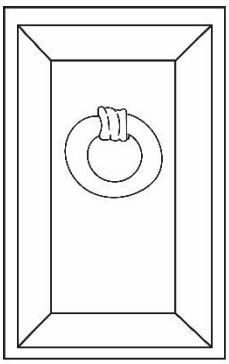
Anahtar deliği, kapı tipli mezar stellerinde görülmektedir[287]. Bunlar stelin alt kısmını oluşturan kapı bölümünde ortadan dikey ve yatay olarak dörde ayrılmış panellerin arasında gösterilmektedir. Anahtar deliği genellikle L şeklinde bir formda verilmekte ve bir dairenin içerisinde yer almaktadır. Bu dairelere de kilit aynası ismi verilmektedir. L şeklindeki anahtar deliğinin köşelerinde bazen sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntılar verilmiştir. Kilit aynasının bazıları üzerinde küçük yuvarlak çivi delikleri de gösterilmiştir (Çizim 50). Bu betim tanrıça Hecate'yle ve onun yeniden doğuş özelliğiyle ilişkilendirilmektedir[288]. Ayrıca ölümün geri dönüşü olmadığını temsil ederken ölü ruhlarının da dünyaya geri gelmesini önleme işlevi görmekteydi[289].

[283] Kortanoğlu 2006, 90; Erdinç 2020, 86, 137.
[284] MAMA IX, xlix; Kortanoğlu 2006, 90; Bozoğlu 2010, 65.
[285] Kortanoğlu 2006, 90.
[286] Durukan 2020, 177.
[287] Kat. KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 5, KT 6, KT 7, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 13, KT 14, KT 15, KT 16, KT 17, KT 18, KT 19, KT 20, KT 21, KT 22, KT 23, KT 24 ve KT 25.
[288] Karagöz 2002, 305-6; Has 2021, 466-68; Yüksekdağ 2024, 94.
[289] Wujewski 1991, 36.

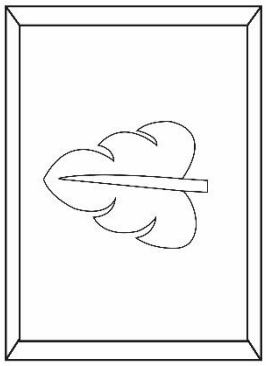

Çizim 50- Anahtar deliği.

Kapı tokmağı da kapı tipli mezar stellerimiz üzerinde görülmektedir[290]. Stellerimiz üzerinde çoğunlukla yuvarlak halka biçiminde (KT 1'de çift halkalı) verilmiş (Çizim 51), ancak U formunda (KT 4 ve KT 11) ve M formda (KT 3) olanları da mevcuttur. Kapı tutma yerinin yaprak şeklinde verildiği stellerimiz de mevcuttur (Çizim 52)[291]. Yaprak şeklinde verilmiş kapı tutma yerleri, hemen yanlarındaki panelde bulunan kilit mekanizmalarına bir pim yardımıyla bağlanmaktadırlar. Kapı tipli mezar stellerinde temsili bir kapıyı tamamlayıcı bir unsurdur. Gerçek hayatta bunlar olasılıkla kapıyı çalma, açma ve kapatma işine yaramaktaydı[292].

Çizim 51- Halka şeklinde kapı tokmağı.

Çizim 52- Yaprak şeklinde kapı tutma yeri.

[290] Kat. KT 1, KT 3, KT 4, KT 5, KT 6, KT 7, KT 8, 10, KT 11, KT 13, KT 17, KT 18, KT 19, KT 20, KT 22, KT 23, KT 24 ve KT 25.
[291] Kat. KT 5, KT 6, KT 7, KT 13, KT 17, KT 20, KT 22, KT 23, KT 24 ve KT 25.
[292] Bozoğlu 2010, 71-72; Erdinç 2020, 155.

5. TARİHLEME

Tezimizin bu bölümünde mezar stellerimiz en erken olandan başlamak üzere kronolojik olarak tarihlendirilmeye çalışılacaktır. Stellerimizin bir kısmı bilim insanlarınca daha önce tarihlendirilmiş ancak burada steller tek tek değil, yayınlanmış ve yayınlanmamış olanların tamamı bütüncül olarak değerlendirilecektir. Bilim insanlarınca ilgili stel için önerilen tarihlere katalog kısmında yer verilmiştir. Tarihleme yapılırken şu kriterler göz önünde bulundurulacaktır: Steller üzerindeki kabartma insan figürlerinin saç-sakal verilme biçimi, gözbebeği işlenmesi, elbise kıvrımları ve büstlerde görülen matkap işçiliklerine göre tarihlendirilmeye çalışılacaktır. Ayrıca yazıtta geçen bir tarih varsa, stelin buna göre tarihlenmesi sağlanacaktır.

Çalışmamız kapsamında insan figürlerinin portre özellikleri benzer olanlar bir araya getirilmiştir. Bunlar yayınlı ise ilgili yayında hangi tarih aralığına verildiği belirlenmiştir. Ardından yayınlanmamış olanlar, yayınlı olan benzerleri ile yan yana getirilmiştir. Ayrıca yayınlı olanların hangi gerekçelerle o tarihlere verildiği ortaya konmuş ve ilgili tarihlerde Roma İmparatorluğu'nda hangi portre özelliklerinin dönem modası olarak kullanıldığı ortaya konularak yayınsız olan steller tarihlendirilmeye çalışılmıştır.

Altıntaş atölyelerinde üretimin başladığı erken dönemlerde az sayıda stel gözlemlenmektedir. Atölyede şu ana dek bilinen en erken stelleri Roma İmparatoru Hadrian (MS 117-138) dönemine tarihlememiz mümkündür. Bunlardan KT 1, KT 2 ve BBB 1 numaralı olanların Hadrian'ın eşi Vibia Sabina'nın portre tipinde yapıldığını görüyoruz[293]. Bu nedenle bu stelleri MS 130-40 yıllarına tarihlendirmek istiyoruz. KT 3 numaralı stelde ise erkek figüründe imparator Hadrian'ın saç ve sakal tipi bulunmaktadır[294]. Bu nedenle bu steli de aynı tarihe (MS 130-40) veriyoruz.

TÜN 1 numaralı stel ise yazıtına göre tarihlendirilmektedir. Stel üzerindeki yazıtta MS 176/77 tarihi geçmektedir. Bu nedenle steli bu tarihe veriyoruz.

[293] Özgan 2013, 162-69 Res. 172 - 178.
[294] Özgan 2013, 133-52 Res. 139 - 146.

MS 3. yüzyıla gelindiğinde üretimin yavaş yavaş artmaya başladığını görmek mümkündür. Atölyede MS 3. yüzyılın ilk yarısındaki dönemde üretilen steller üzerindeki portrelerde matkabın derin uygulanmadığını görüyoruz. Saç kıvrımları yüzeysel gösterilmiştir. Bu nedenle TÜN 2, TÜN 3, KDÇ 1, BBN 1 ve BBB 2 numaralı stelleri MS 220-40 aralığına vermek istiyoruz.

Yine yazıtına göre MS 239/40 yıllarına tarihlediğimiz TÜN 4 nolu stel önemlidir. Çünkü MS 235'li yıllarda Roma İmparatorluğu'nda 'Asker İmparatorlar Dönemi' başlar. Bu dönem imparator portrelerinde görülen kısa saç tipi bu stelimizdeki portrede de görülmektedir. Saçlar arkadan öne doğru ince çizgilerle getirilmiştir. Yine bu steldeki erkek figürü ile aynı saç tipinde verilmiş olan TÜN 5, TÜN 6, TÜN 7, TÜÇ 1 ve BBB 4 numaralı stelleri de biz MS 240-60 yıllarına tarihlemek istiyoruz.

Bu yılların erkek portreleri birbirine benzer yapıldığı kadar kadın portreleri de birbirine benzer şekilde yapılmıştır. Ayrıca erkek ve kadınların yüzleri birbirine benzemektedir. Çene kısmı dar alın kısmı daha genişçe olan yüz şekline sahiptirler. Belirgin göz kapaklarına sahip badem göz, ince dik bir burun ve altta küçükçe ağız verilmiştir. Elbise kıvrımları da düz ve yuvarlak çizgilerle şematik gösterilmiştir. Kadınlarda atölyeye özgü saç tipi olarak değerlendirebileceğimiz ortadan ayrılmış, önden arkaya doğru çizgisel biçimde kavisli giden saç biçimi mevcuttur. Başı açık olan kadınlar küt saçlı gösterilmiş ve saçın kulak altındaki kısmı ince çapraz çizgilerle gösterilmiştir. TÜÇ 2 numaralı stelde yan yana iki kadın figürü bulunmaktadır. Her iki kadının portresinin de TÜN 4'teki kadınla hem portre hem de elbise kıvrımı olarak benzer oluşundan ötürü TÜÇ 2 stelini de biz aynı tarihe (MS 240-60) yıllarına vermek istiyoruz.

TÜN 14 numaralı mezar stelini ise yazıtta geçen tarih nedeniyle MS 245/46 yıllarına tarihlendiriyoruz. Stelde tek kadın figürü verilmiştir. Portre kısmen tahrip olmuştur ancak korunan izlere göre MS 240-80 arası süreklilik gösteren kadın portrelerine uygun olacak şekilde yapıldığı anlaşılmaktadır. Kıyafet kıvrımları da bu tarih aralığındaki stellerle benzeşmektedir.

MS 3. yüzyılın ortalarından itibaren Altıntaş atölyelerinde yeni saç tipleri de görülmeye başlanır. Bunlardan biri MS 240-60 yılları arasına tarihlediğimiz, kadın ve

erkek portrelerinin birbirine benzer olduğu portrelerin devamı şeklindedir. Burada figürlerin yüzleri aynı kalmış ancak erkek figürlerinde saçlar değişmeye başlamıştır. Kısa verilmiş olan bu saçların alın üstündeki kısmına spiral eklenmiştir. Saçlar arkadan öne doğru hafifçe kavisli gelir. Yüzün sağ yarısındaki saçların ucu sağa spiralli, sol yarısındakilerin uçları ise sola spiralli olacak şekilde sonlandırılmıştır. Kadın figürlerinin yüzlerinde ve saç tiplerinde ise henüz bir değişim görülmez. Saçlarda matkap 240-60'lı yıllara göre biraz daha derin uygulanmaya başlanmıştır.

Asker kıyafeti giymiş ve silahlı gösterilmiş TÜN 15 numaralı steldeki figür de asker olmasına rağmen kısa saçlı değil de bu yeni oluşturulan spiralli saç tipinde verilmiştir. Bunun yanı sıra Kat. TÜN 16, TÜN 17, TÜN 18, TÜN 19, TÜN 20, TÜN 21, TÜN 22, TÜN 23, TÜN 24, TÜN 25, TÜN 26, TÜN 27, TÜN 28, TÜÇ 3, TÜÇ 4, TÜÇ 5, TÜÇ 6, TBN 2, KÜN 1, KÜN 2, KÜN 3 ve BBB 5 numaralı stellerde de bu yeni oluşan spiralli saç tipi görülür. Bu nedenle biz bu stelleri MS 260-80 yıllarına tarihlemeyi uygun buluyoruz.

TÜÇ 7, TÜÇ 8, TÜN 29 ve TKN 3 numaralı stellerdeki portreler tamamen değil ancak kısmen tahrip olmuşlardır. Korunan portre izlerinden anlaşıldığı kadarıyla ve ayrıca elbise kıvrımları bu dönem stellerine benzer olduğu için bu stelleri de MS 260-80 yıllarına tarihlendirmekteyiz. Ayrıca TÜN 31, TÜN 32, TBN 3, TBB 2, KBN 1 ve BBN 2 numaralı stellerimizde portre kısımlar korunmamış ancak elbise kıvrımlarının bu dönem stelleri ile benzeşmesi nedeniyle yine bunların da MS 260-80 yıllarına tarihlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyoruz. TÜN 30'da ise erkek figürünün portresi korunmamış, kadınınki korunmuştur. Figürlerin elbise kıyafetleri MS 240-80 aralığındaki figürlere benzer ancak kadının portresi MS 260-80 yıllarına tarihlediğimiz TÜN 17, TÜN 19, TÜN 23, TÜN 24, TÜN 25, TÜN 28, TÜÇ 3 ve KÜN 2 numaralı stellerdeki kadın portrelerine benzediğinden dolayı bu steli de MS 260-80 yıllarına tarihlendiriyoruz.

MS 3. yüzyılın ortalarından itibaren erkek figürlerinde görülmeye başlayan bir diğer saç tipi de saçların ince çizgilerle dağınık biçimde verilmesidir. Saçların uçları genelde sivri biçimde sonlandırılmış olup sağa veya sola bakacak şekilde yönlendirilmişlerdir. Bu saç tipi bazen tek katlı, bazen iki katlı gösterilmiştir. TÜÇ 10, KKN 1, BÜB 2 ve BÜB 3 numaralı stellerde bu saç tipi tek katlı olarak uygulanmıştır.

TÜN 33, TÜÇ 9, TKN 4, KKÇ 1, KÜN 4, BÜB 1 ve KT 5 numaralı stellerde ise iki katlı olarak uygulanmıştır. Yine bu stelleri de MS 260-80 aralığına tarihlendiriyoruz.

KT 4 numaralı stelimizdeki büstlerde spiralli ve dağınık saç tipi birlikte verilmiştir. Büstlerden solda olanı uçları sağa ve sola bakacak şekilde spiralli verilmişken sağdakinin saçları ise arkadan önce doğru hafifçe dalgalı geldikten sonra uçları hafifçe sağa ve sola bakacak şekilde sivri şekilde sonlandırılmıştır. Aynı durum KT 6 numaralı stelimizde de geçerlidir. Bu stelde solda olan büstün saçlarının uçları sivri olacak şekilde dalgalı saç tipinde, sağda olan büstün saçları ise iki katlı spiralli olarak gösterilmiştir. Bu iki steli de MS 260-80 yılları arasında değerlendiriyoruz.

KKN 2 numaralı stelimizde ise büstler tahrip olmuştur. Bu steli TÜÇ 10 ve KKÇ 1 stellerindeki büstlerde görülen elbise kıvrımları benzerliğine göre MS 260-80 aralığına tarihlendiriyoruz.

TÜN 34 stelindeki erkek ve kadın portreleri çoğunlukla tahrip olmuş, ancak kadının korunan saçlarının TÜÇ 10 ve KKÇ 1 nolu stellerdeki kadının saçlarına olan benzerliği nedeniyle bunu da MS 260-80 yıllarına tarihlendirmekteyiz.

Bir grup mezar stelimizde elbise kıvrımları MS 240-60 ve 260-80 arasına tarihlediğimiz steller ile benzeşmektedir. Bu stellerin portreleri tahrip olmuştur. Saçların kısa ve düz mü veya önleri spiralli olacak şekilde mi verildiği anlaşılamamaktadır. Bu nedenle TÜN 35, TÜÇ 11, TKN 1, TBB 1, KÜÇ 1, KÜN 5, KÜN 6, KDÇ 2, BBB 6 ve BBB 7 numaralı stelleri elbise kıvrımlarına göre MS 240-80 yılları arasına tarihlendirmek istiyoruz.

Bir grup mezar stelimizdeki kadın portrelerinde ise I. Philippus (Arap)'ın (MS 244-49) eşi Marcia Otacilia Severa'nın saç tipi görülür[295]. Bu portelerde saçlar ortadan ikiye ayrılmış, yanlara doğru bir sıra çukur bir sıra tümsek olacak şekilde gider ve ense üzerinde yanlara doğru açıldıktan sonra sonlanır. TÜN 12, TÜN 13, TÜÇ 12, TÜÇ 13, TDN 1, TKB 1, TÜN 11, TBÇ 1, TKN 2, KÜÇ 2, KÜÇ 3 ve KÜÇ 4 numaralı stellerimizdeki kadın figürlerinin portrelerinin Marcia Otacilia Severa portrelerine benzerliği nedeniyle bunları MS 240-50 yıllarına tarihlemek istiyoruz.

[295] Varner 2001, 53, Fig. 5; Özgan 2015, 189-93, Res. 193-99.

Bu stellerdeki portreleri korunmuş erkek figürlerinde ise MS 3. yüzyılın ortalarından itibaren görülmeye başlayan saçların ince çizgilerle dağınık biçimde verildiği saç tipi görülür. BBB 3 numaralı stelimizde bir kısmı korunmuş erkek portresinin bu stellerde görülen erkek portrelerine benzerliği dolayısıyla bu steli MS 240-50 yılına tarihliyoruz. TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10 ve TBN 1 nolu stellerimizi de elbise kıvrımlarının Marcia Otacilia Severa portre tipinin görüldüğü stellerdeki elbise kıvrımlarına benzerliğinden dolayı bunları da MS 240-50 yılına tarihliyoruz.

MS 270-80'li yıllarda erkek figürlerinde spiralli saç modası devam eder. Spiralli saç biçimi bu yıllarda Roma İmpatarorları Florianus[296] (MS 276) ve Numerianus[297] (MS 283-84) portrelerinde de görülmektedir. Bu yıllarda figürlerin yüzleri çok değişmez, kadın ve erkek yüzlerinin birbirlerine benzerliği devam eder. Ancak saçlardaki spiraller biraz daha belirginleşir. Saçlar zaman zaman tümden belirgin şekilde spiralli verilir zaman zaman ise yalnızca uçları spiralli gösterilir. Bazen alın üstünde spiraller tümden aynı yönde verilirken bazen başın sağ yarısındakiler sağa, sol yarısındakiler ise sola spiralli verilir. Bu çeşitlilik olasılıkla usta tercihleriyle alakalı olmalıdır. Kadınlarda ise erkek saçlarındakiyle aynı matkap derinliğinde olacak şekilde ortadan ikiye ayrılmış saçlar, önden arkaya doğru dalgalı/çapraz çizgilerle gitmektedir. Bu dönem elbise kıvrımları da MS 220'lerden beri süregelen kıvrımlarla aynı yönde verilirken derinlik biraz daha artmıştır. TÜN 38, TÜN 39, TÜN 40, TÜN 41, TÜN 42, KÜÇ 5 ve KT 7 nolu steller MS 270-80 yıllarına tarihlediğimiz stellerdir. Bunlardan TÜN 40, TÜN 41, KÜÇ 5 ve KT 7 numaralı olanlarda erkek figürlerinde saçların uçları sağa ve sola spiralli olarak verilmişken TÜN 38 ve TÜN 39'da ise saçlar yalnızca sağa doğru spiralli verilmiştir. KÜÇ 5'te ise üstte yer alan erkek büstünün saçları sağa doğru spiralli, altta yer alan erkek figürünün saçları ise sola doğru spiralli işlenmiştir.

Yine erkek figürlerinde saçların spiralli verildiği TÜN 51 ve KÜN 7 nolu stellerimizdeki portreler Roma İmparatoru Numerianus'unkine (MS 283-84) benzer biçimde işlenmiştir. Her iki steldeki erkek figürlerinin saçlarının ucu sağa spiralli

[296] Sikkelerdeki Florianus portreleri için bkz. nomosag.obolos.37,L.461; NAC.A153,L.738. Ayrıca mermer Florianus portresi için bkz. https://roman-empire.net/people/florian (erişim tarihi: 29.05.2025).

[297] Sikkelerdeki Numerianus portreleri için bkz. Savoca Numismatik GmbH & Co. KG - Online Auction 270 Silver, Lot 600; Savoca Numismatik GmbH & Co. KG - Online Auction 270 Silver, Lot 601. Ayrıca mermer Numerianus portresi için bkz. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portraitkopf_des_Numerianus.png (erişim tarihi: 29.05.2025).

biçimde verilmiştir. Bunun yanı sıra Numerianus portrelerinde olduğu gibi gözler üst gözkapağının altına doğru kaymış şekilde ve hafifçe sağa devrik gösterilmiştir. Bu nedenle bu stelleri biz MS 283-84 yıllarına tarihlendiriyoruz.

TÜN 43 numaralı stelde kadın ve erkek figüründe; KT 8 numaralı olan stelde ise korunagelmiş kadın portresinde Roma İmparatoru Probus'un (MS 276-82) özellikleri görülür[298]. Figürlerin gözbebekleri derince oyulmuştur. Bu nedenle bu iki steli de Probus dönemine yani MS 276-82 yıllarına tarihliyoruz.

Atölyeye eklenen spiralli saçlar sonraki dönemlerde de devam etmektedir. Nitekim yazıtı nedeniyle MS 281/82 yıllarına tarihlenen TÜN 50 numaralı stel bunu kanıtlar niteliktedir. Bu steldeki portrede kadın ve erkek figürlerinin yüzlerinin biraz daha uzadığını görmekteyiz. Ayrıca spiralli verilen bu saçlarda önceki yıllara göre daha derin matkap uygulandığından saçlar daha sert görünüşlüdür. Ayrıca erkek figürlerinin saçlarındaki her bir spiralli saç boğumunun arası dikey olarak matkapla ayrılmıştır. Derin matkap uygulaması erkek figürlerinin sakallarında da kendini göstermektedir. Ayrıca kıyafet kıvrımları da önceki dönemlere göre daha derin işlenmiştir. Bu özellikteki portreye ve kıvrımlara sahip TÜN 44, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48 ve TÜN 49 numaralı stelleri biz MS 280-90 yıllarına tarihlendirmek istiyoruz. TÜN 45 numaralı stelde portreler kısmın korunmuş kısmen ise tahrip olmuştur. Portelerin korunduğu kadarıyla kadın ve erkek figürlerindeki saçların ve yüzlerin TÜN 44 ile benzer olması nedeniyle bunu da MS 280-90 yıllarına tarihlendirmekteyiz.

KT 9 numaralı steldeki kadın büstü; gözlerinin iri olması, saç aralarının derin matkapla verilmesi, kalın boynu ve elbise kıvrımlarının derinliği nedeniyle Geç Antik Çağ özellikleri gösterir. Bu stelin alınlığının sağ ve sol kenarlarında açılan naiskosların içinde cepheden verilmiş bir kız ve bir erkek çocuğu bulunmaktadır. Bu çocuklardaki portreler TÜN 44'teki kadın ve erkek porteleri ile benzer şekilde işlenmiştir. Bu nedenle bu steli de MS 280-90 yıllarına tarihlendirmekteyiz. BBB 8 nolu stelimizde portre çoğunlukla tahrip olmuş ancak saçların kabarık verildiği anlaşılmaktadır ve sakallarda matkap derince işlenmiştir. Bu nedenle bu steli de MS 280-90 yıllarına veriyoruz. BDB 1 numaralı steldeki kadın ve erkek portresinde de gözler iri verilmiş, saçlar kabarık ve

[298] Özgan 2015, 253-55, Res. 267.

araları derin matkapla işlenmiş, elbise kıvrımları da derince işlenmiştir. Bu steli de MS 280-90 yıllarına tarihlendiriyoruz. BBN 3 numaralı stelde portreler iyi korunmamış olsa da gözlerin iri verildiği, saçların kabarık olduğu ve kıyafet kıvrımlarının derin verildiği anlaşılmaktadır. TÜÇ 14 numaralı stelde portreler korunmamış ancak saçların kabarık verildiği ve elbise kıvrımlarının derin işlendiği görülmektedir. TBB 3 numaralı stelimizde de portreler korunmamış ancak elbise kıvrımları derince verilmiş ve kıvrımlar TÜÇ 14 numaralı stel ile benzerlik göstermektedir. Bu nedenle bu 3 stelimizi de (BBN 3, TÜÇ 14 ve TBB 3) MS 280-90 yıllarına tarihlendiriyoruz. Yine KT 10 numaralı steldeki kısmen korunmuş erkek ve kadın büstü de kabarık saçları, iri gözleri ve kalın boyunları nedeniyle MS 280-90 yıllarına tarihlediğimiz bir diğer steldir.

BBN 4, BBB 9 ve BBB 10 numaralı stellerin portre kısımları eksik olup günümüze ulaşmamıştır. Ancak bunlarda elbise kıvrımlarının birbirleriyle benzer olduğu görülür. Figürlerde katı cephesellik hâkimdir ve kıvrımlar sert verilmiştir. Dolayısıyla bu stelleri biz MS 3. yüzyılın 2. yarısına tarihlendirmek istiyoruz.

TDB 1 numaralı stelimizde portrelerin yüzeyi aşınmıştır. Korunduğu kadarıyla portrelerde saçlar kabarık verilmiştir. Figürlerin boyunları uzamaya başlamıştır. Figürler katı verilmiş, elbise kıvrımları derin işlenmiştir. Bu nedenle bu steli MS 3. yüzyılın son çeyreğine (MS 275-300) tarihlendiriyoruz.

TÜN 53, TÜN 54, TKÇ 1, KT 11 ve KT 12 numaralı stellerimizde portreler iyi korunmamıştır. Anlaşılabildiği kadarıyla figürlerde yüzler büyükçe, saçlar kabarık verilmiştir. Figürlerin boyunları kalındır. Bu nedenle bu stelleri olasılıkla MS 3. yüzyılın sonlarına tarihlendiriyoruz.

Bir kısım stelimizde ise portreler ya tamamen tahrip olmuş ya da eksiktir. Ayrıca çoğunluğunda elbise kıvrımları da aşınmıştır. Bu durum nedeniyle üzerlerinde tarihlemeye yarayacak herhangi bir veri günümüze ulaşmamıştır. Altıntaş atölyelerinde üretim yoğunluğunu da göz önünde bulundurarak bunların da MS 3. yüzyıl içerisinde üretilmiş olabileceğini değerlendiriyoruz. MS 3. yüzyıla tarihlenmesi muhtemel stelellerimiz TÜN 52, TBN 4, TDÇ 1, KÜÇ 6, KÜN 8, KDÇ 3, KKN 3, KKÇ 2, BÜB 4, BBN 5, BBB 11, BBB 12, BBB 13, BBB 14, KT 13, KT 14, KT 15, KT 16, KT 17, KT 18 ve KT 19 numaralı olan stellerimizdir.

Geç Antik Çağ'a gelindiğinde Altıntaş atölyelerinde mezar steli üretiminin devam ettiğini görüyoruz. Bu dönemde spirali saç modeli halen kullanılmaktadır. Bu dönemde figürlerin yüzleri biraz daha yukarı ve aşağı çekilmişçesine uzamıştır. Gözler ise daha iri şekilde gösterilmektedir. Figürlerin boyunları biraz daha kalınlaşarak uzamıştır. Figür boyları da önceki dönemlere göre daha yüksek olup figürler katı cephesel gösterilmektedir. Elbise kıvrımları da derin kanallar açılarak gösterilmektedir.

Bu tip stellere TÜN 36 nolu stel güzel bir örnektir. Stel üzerinde yer alan kadın, erkek ve çocuk figürlerinde yüzler uzun, gözler iri verilmiştir. Saçlarda derin matkap işçiliği görülür. Erkek figüründe saçların ön kısmı sağa ve sola spiralli şekilde verilmiştir. Figür boyları uzamış, boyunlar kalın ve elbise kıvrımları da derin verilmiştir. Bu nedenle bu steli MS 300 civarına tarihlendiriyoruz. Bu stel ile benzer saç kuaförüne sahip TÜN 58, KKN 4, KBÇ 1, KÜÇ 7, KÜÇ 8, KÜÇ 9, KÜÇ 11, KÜÇ 12 ve KÜÇ 13 nolu stelleri de yine MS 300 civarına tarihlemekteyiz. Yine portreleri tahrip olmuş ancak elbise kıvrımlarının bu stellerle benzer oluşu nedeniyle KKÇ 3, TDN 2 ve TKN 5 nolu stelleri de MS 300 civarına tarihlemekteyiz.

Yine figürlerde kalın boyun, iri göz, kabarık saç ve derin matkap uygulaması ile Geç Antik Çağ portre özellikleri gösteren TKÇ 2, KKN 6, TKN 6, KÜÇ 14, KÜÇ 15 ve KT 22 nolu stelleri de MS 300 civarına tarihlemek uygun olacaktır. BÜB 5 ve KÜÇ 10 nolu stellerin portreleri tahrip olmuş ancak korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla bu dönem özellikleri bunlarda da mevcuttur. Bu nedenle bunları da MS 300 civarına veriyoruz. TÜN 37 ve TÜN 55 numaralı stellerde figürler tamamen tahrip olmuşsa da figürlere ait bir miktar iz kalmıştır. Korunan izlere göre figürler uzun boylu ve boyunları kalınca verilmiştir. Bunları da bu grup stellerle aynı tarihe yani MS 300 civarına veriyoruz.

KDN 1, KÜN 9, KKN 5, KT 20, KT 21 ve TÜN 57 numaralı steller de MS 300 civarına tarihlediğimiz diğer stellerdir. Bu stellerde de figür boyları uzundur. Gözler iri olup boyunlar kalındır. Saç ayrımlarında ve kıyafetlerde derin matkap kullanılmıştır. Figürlerin yüzleri birbirine benzemektedir. Bunlardan KDN 1, KT 20 ve KT 21 nolu stel ile KÜN 9 nolu stelin alt kısmında yer alan figürde saçlar metal sertliği görünümünde olup, saçların uç kısımları spiralli verilmiştir. TÜN 57'de ise bu saç türü

iki katlı olarak verilmiştir. KÜN 9'da üstte yer alan figürlerde ve KKN 5'teki figürlerde ise dalgalı saç tercih edilmiştir.

TÜN 59, TBN 5, TBN 6, BBB 15, BBB 16 ve BBB 17 numaralı stellerde ise portreler korunmamış, elbise kıvrımlarının bu döneme tarihlediğimiz TÜN 57, KDN 1, KÜN 9 ve KKN 5 ile benzer olması nedeniyle bunları da biz MS 300 civarına tarihlendirmek istiyoruz.

TÜN 56 ve BBB 18 numaralı steller yazıtlarından dolayı MS 304/5 yıllarına tarihlendirilmektedir. Bunlardan TÜN 56 numaralı olanı iyi korunmuş, BBB 18 numaralı olan stelin ise yalnızca alt kısmına ait parça korunagelmiştir. TÜN 56 numaralı steldeki erkek figürlerinde spiralli saç şekli görülmektedir. Hem figür boylarının hem de boyunların uzadığı belirgin şekilde görülmektedir.

KDN 2 nolu stelimizde de porteler Geç Antik Çağ özelliği yansıtmaktadır. Figürlerin boyunları kalın ve uzamıştır. Figürlerin gözleri iridir, gözbebekleri belirgince vurgulu işlenmiştir. Saçlarda derin matkap uygulaması görülür. Erkek figürlerinin saçları önceki dönemde gördüğümüz saç tipinin devamı niteliğindedir. Saçlar arkadan öne doğru derin matkapla hafifçe kavisli gelerek ön kısımda uçları sağa ve sola spiralli biçimde sonlandırılmıştır. Bu steli de biz MS 4. yüzyılın başlarına tarihlendirmek istiyoruz.

Altıntaş atölyesini kronolojik olarak sınıflandırdığımızda son grup Roma İmparatoru I. (Büyük) Constantin (MS 306-337) dönemine denk gelmektedir. Geç Antik Dönem özellikleri gösteren bir grup stelimizde I. Constantin'in portre özellikleri hâkimdir[299]. İmparatorun portrelerinde saçlar kısa verilmiştir. Derin matkapla işlenmiş saçlar arkadan öne doğru metal sertliğinde gelerek önde uçları sivri olacak şekilde sonlandırılmıştır. KT 23, KT 24 ve KT 25 nolu stellerimizdeki portreler imparatorun özellikle saç tipine benzer verilmiştir. TÜN 60 ve KÜÇ 16 nolu stellerimizde ise hem saçlar hem de gözbebekleri I. Constantin portelerine benzer biçimde işlenmiştir. KT 26 nolu stelde erkek figürünün saçları spiralli şekilde verilmiş ancak erkek ve kadının göz bebekleri I. Constantin portrelerindeki gibi vurgulu işlenmiş, BÜB 6 nolu stelde verilmiş tek kadın büstündeki gözler de I. Constantin portelerindeki gözlere benzer

[299] Doğer 2009, 287-93, Res. 266-72.

biçimde vurgulu işlenmiştir. Bu nedenle TÜN 60, KÜÇ 16, BÜB 6, KT 23, KT 24, KT 25 ve KT 26 nolu stelleri biz MS 325 yılı civarına tarihlendirmek istiyoruz.

Altıntaş atölyelerinde üretimin Roma İmparatoru Hadrian (MS 117-138) döneminden itibaren başladığını düşünmekteyiz. Ancak şu ana kadar bilinen örnekler üzerinden bu erken dönemde az sayıda stelin üretildiği söylenebilir. Üretimde özellikle MS 3. yüzyılda, hatta yüzyılın ortalarından itibaren artış yaşanır. Geç Antik Çağ'da da devam eden üretim I. (Büyük) Constantin döneminin sonlarına kadar kesintisiz bir şekilde devam eder. Yaptığımız tarihleme çalışması sonucunda elde ettiğimiz bu durum bilim insanlarının Soa antik kentinin önceleri köy statüsünde olduğu, daha sonraları MS 3. yüzyıl dolaylarında şehir haline gelmiş olması gerektiği; bu dönemde bölgedeki mermer ocaklarının aktif hale geldiği ve bu nedenle de yoğun heykeltıraşlık eserlerinin üretilmiş olması gerektiği tezini de destekler niteliktedir[300].

[300] Bkz. Gibson 1978, 1; Waelkens 1986, 88; MAMA Vol X, xvi-xxviii; Tabbernee 1997, 180; Lochman 2003, 56; Mitchell 2023, 198.

6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Roma İmparatorluk Dönemi'nde Anadolu'da kendine özgü mezar steli üreten Altıntaş atölyeleri dikkatimizi çekmiş, tezimiz bu atölyenin özelliklerinin araştırmasına ayrılmıştır. Mezar stellerimize kökenlik ettiğini düşündüğümüz Soa antik kenti, antik dönemde Frigya Bölgesi içerisinde yer almaktadır. Bu kent günümüzde Kütahya ilinin Altıntaş ilçesi sınırları içerisinde yer alan ve ilçe ile aynı isme sahip Altıntaş Köyü'nde yer almaktadır. Soa'nın kuzeyinde Kotiaeion (Kütahya), kuzeybatısında Aizanoi, hemen batısında ise fazla araştırılmamış olan Appia (Abya, Pınarcık) bulunmaktadır. Soa'nın güneybatısı Murat Dağı ile sınırlı, ayrıca kuzeydoğusu ve doğusu Frig kaya anıtlarını da içinde barındıran Dağlık Frigya Bölgesi ile sınırlıdır. Bu bölge aynı zamanda Porsuk (Tembris) Nehri'nin doğduğu yerler olduğundan tarıma elverişli verimli topraklardan oluşmaktadır. Porsuk (Tembris) Nehri'nin doğarak aktığı bu yukarı kesimlere Altıntaş Vadisi denilmektedir.

Tezimizle ilgili olarak yaptığımız ön çalışmalarda öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Yaptığımız bu çalışmada Gustave Mendel ile birlikte yaklaşık 1908 yılından beri günümüze kadar gelen süreçte çeşitli yıllarda Altıntaş mezar stellerinden bahsedilmiş olduğu görülmüştür. Ancak bu yayınlarda genellikle mezar stellerinin buluntu yeri Altıntaş olarak belirtilmiş ve burada bir atölye olması gerektiği şeklinde yorumlar yapılmıştır. Altıntaş atölyesi ile ilgili en geniş çalışmalar 1986 yılında Marc Waelkens[301] ve 2003 yılında Tomas Lochman[302] tarafından yapılmıştır. Ancak Waelkens'in çalışması ağırlıklı olarak kapı tipli mezar stellerinin tipolojisi ve epigrafisini içermektedir. Lochman ise Frigya bölgesindeki imparatorluk dönemi mezar ve adak stelleri üzerine yaptığı çalışmaları anlatmıştır. Lochman Altıntaş'ta bir merkez atölyesi bir de güneydoğu atölyesi olabileceğini aktarmaktadır[303]. Görüldüğü üzere geçmiş yıllarda yapılan çalışmalarda atölye ile ilgili çalışmalar çok detaylı olmayıp yüzeysel kalmıştır. Tezimizin en büyük hedeflerinden birisi de Altıntaş stellerini tek tek irdeledikten sonra bütüncül olarak değerlendirmektir.

[301] Waelkens 1986.
[302] Lochman 2003.
[303] Lochman 2003, 61.

Literatür taraması yapıldıktan sonra Altıntaş mezar stellerinin günümüzde nerelerde bulunabileceği araştırılmıştır. Yaptığımız çalışma sonucunda Altıntaş kökenli mezar stellerinin ülkemizde Kütahya ili başta olmak üzere İç Anadolu bölgesi, Marmara bölgesi ile batı Anadolu bölgesi müzelerine dağılmış olduğu ve bazı yurtdışı müzelerine kadar gittiği görülmüştür. Yurtiçindeki müzelerden gerekli izinler alınarak mezar stellerinin fotoğrafları çekilmiş ve envanter bilgileri temin edilmiştir. Yurtdışında bulunan stellerin ise online ortamda bilgileri temin edilmiştir. Yaptığımız araştırmalar sonucunda yurtiçi ve yurtdışı müzelerinde Altıntaş kökenli toplamda 194 adet mezar steli olduğu belirlenmiştir. Yine yaptığımız arazi çalışmaları kapsamında Altıntaş Köyü'ne gidilmiş ve burada Roma, Geç Roma ve Geç Antik Çağ'a tarihlenebilecek bazı kalıntılar yerinde gözlenmiştir (Resim 1-7).

Ön çalışmalar tamamlandıktan sonra tezimizin yazımına geçilmiştir. Tezimiz toplam 7 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde 'Altıntaş Mezar Stellerinin Tanımı ve Kökeni' anlatılmıştır. Bu bölümde öncelikli olarak Soa antik kentinin kuruluşu ile ilgili ve bölgedeki mermer ocaklarının faaliyetleri ile ilgili bilgiler bir araya getirilmiştir. Yaptığımız araştırmanın sonucunda Soa'nın önceleri köy statüsünde olduğu ve yaklaşık MS 3. yüzyıl dolaylarında şehir haline geldiği saptanmıştır. Bununla paralel olarak bölgedeki mermer ocaklarının faaliyetlerinde artış gözlemlenmektedir. Bu ocaklarda Dokimeion'dan pek de farklı olmayan heykeltıraşlık eserleri üretilmiştir. Bu bölgede yapılan epigrafik çalışmalar sonucunda ortaya konmuş 12 adet heykeltıraş isminden de bahsedilmektedir[304]. Ağır taş ve mermer blokların hareket ettirilmesindense bu ustaların gezici olduğu fikri makul görülmektedir. Bu atölyede üretilen mezar stellerinin üslup olarak Roma İmparatorluğu'nda daha önce görülmediği, ilk defa bu atölyede görüldüğü fikri bilim insanlarınca da ortaya konulmuştur[305]. Ayrıca Altıntaş'ta mezar steli üreten bu ustaların Dağlık Frigya Bölgesi'nde yer alan Frig kaya anıtlarından esinlendiği de ortaya koyduğumuz sonuçlardan bir diğeridir[306]. Stellerimiz Frig kaya anıtlarında olduğu gibi zengin süslemelere sahiptir. Ayrıca Frig kaya anıtlarının cephesine açılan nişin içerisine Kybele heykeli yerleştirilirken büyük boyutlu verilmiş stellerimizin resim

[304] Lochman 2003, 97-99.
[305] Bkz. Gibson 1978, 1; Gibson 1978, 2; MAMA Vol X, xxviii; Lochman 2003, 107.
[306] Gibson 1978, 1; Gibson 1978, 2.

alanında ayakta cepheden verilen insan figürleriyle steller ölen kişinin anıtı şekline dönüştürülmüştür.

Tezimizin 'Tipoloji' bölümünde ise mezar stellerimiz öncelikli olarak 'Tek Katlı, Katlı, Kapı Tipli ve Belirsizler' olarak 4 ana gruba ayrılmıştır. Ardından 3 harften oluşan bir kodlama sistemi yapılmıştır. Bunlar katına göre, alınlık tipine göre ve sağ ve sol kenarların yapılış biçimine göre düzenlenmiştir. Harflerin 1. sırası Tek Katlılar (T), Katlılar (K), Belirsizler (B) ile 2. sırası Üçgen Alınlıklılar (Ü), Kemer Alınlıklılar (K), Düz Alınlıklılar (D) ve Belirsizler (B) ile 3. sırası ise Naiskoslar (N), Çerçeveliler (Ç) ve Belirsizler (B) harfleriyle kodlanmıştır. Kapı Tipliler ise (KT) harfleri ile kodlanmıştır. Yaptığımız bu çalışmanın sonucunda katına göre 97 adet stelin tek katlı olduğu ve 41 adet stelin katlı olduğu görülmüştür. Alınlık tipine göre 105 adet stelin üçgen alınlıklı olduğu, 18 adet stelin kemer alınlıklı olduğu ve 10 adet stelin de düz alınlıklı verildiği görülmüştür. Stellerin sağ ve sol kenarlarının yapılış biçimlerine göre bakıldığında 97 adet stelin naiskos şeklinde, 41 adedinin ise çerçeveli verildiği görülmüştür. Stellerimizin 26 adedi ise kapı tipli üretilmiştir.

Altıntaş mezar stellerinde en çok dikkatimiz çeken hususlardan bir tanesi de figür duruşlarında görülen sağ ellerin genellikle göğüs hizasına yatay şekilde konumlandırılmış olmasıdır. Yaptığımız araştırma sonucunda bunun kökeninin MÖ geç 4. yüzyıla tarihlenen Aishines heykeline kadar dayandığı[307] ve Delos'ta bulunmuş olan ve MÖ 138/7 yıllarına tarihlenen Dioskurides heykelinde de görüldüğü belirlenmiştir[308]. Bu duruşla stel sahibinin aristokrat gibi gösterilmeye çalışıldığı, devletini seven ve ona sadık iyi bir Romalı vatandaş gibi gösterilmeye çalışıldığı ortaya konulmuştur.

'Altıntaş Atölyeleri' bölümünde ise atölyeler sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Bu çalışma stel tipolojisi, resim alanını sınırlayan pilasterlerin altlık kısımları ile başlık kısımları, pilasterler üzerindeki süsleme unsurları, resim alanlarının verilme biçimleri ve kapı tipli olmalarına göre yapılmıştır. Stellerimizde bu özelliklerin biri veya birkaçının birlikte görüldüğü tespit edilmiştir.

[307] Richter 1965, 338, Fig. 1369.
[308] Lewerentz 1993, 18-23, 51-52, Kat. 1.1, Abb. 1; Şahin 2000, 73; Tepebaş - Canlı 2020, 189.

Tarafımızca yapılan çalışmaların sonucunda Altıntaş atölyelerinde toplamda 16 adet atölye belirlenmiştir. Bu atölyeler Atölye 1, Atölye 2 … şeklinde isimlendirilmiş ve sayıca en fazla olandan en az olana doğru gidilmiştir. En fazla üretimin yapıldığı 1. atölyede toplam 52 adet mezar steli bulunmaktadır. 2. atölyede 18 adet, 3. atölyede 10 adet, 4. atölyede 8 adet, 5. 6. 7. 8. ve 9. atölyelerde 7'şer adet mezar steli bulunur. 10. atölyede 6 adet, 11. atölyede 4 adet, 12. atölyede 3, 13. ve 14. atölyelerde ise 2'şer stel bulunur. Atölye 15 ve 16'da yalnızca kapı tipli steller mevcuttur. Atölye 15 içerisinde 16 adet kapı tipli mezar steli bulunur. Atölye 16 içerisinde ise 10 adet kapı tipli mezar steli bulunur ve Atölye 15'ten farkı ise stelin kapı bölümünde bulunan üst panellerden sağdakinde yer alan yuvarlak şekilli anahtar mekanizmasının sol panelde yer alan yaprak şeklindeki kapı tutma yerine bir menteşe ile bağlanıyor olmasıdır.

Bunlar haricinde ayrıca 28 adet mezar steli bu sınıflamaların içerisine dâhil edilememiştir. Bunlardan 11 adedi bu bölgede bulunmuş olmasına rağmen üslup olarak farklı olması nedeniyle, 17 tanesi ise kırık ve eksik olmasından dolayı üzerinde atölye belirlemeye yarayacak herhangi bir unsur bulunmadığı için Diğer Atölyeler başlığı altında incelenmiştir.

'İkonografi' bölümünde ise mezar stellerimiz üzerinde yer alan kabartmaların anlamlarına değinilmiştir. Bu kabartmalar da gruplara ayrılmış ve birbirleriyle ilişkili olan nesneler aynı başlık altında verilmiştir. Nesnelerden tarım ve hayvancılıkla ilgili olanlar yoğun olarak kullanılmıştır. Bunlar öküz başları, saban çeken öküzler, tek başına verilmiş sabanlar, kağnı arabası, üvendire, tahra, orak, yaba ve kürektir. Bu kabartmalar kırsal nüfusa sahip Soa antik kentinin en önemli geçim kaynağının tarım olduğunu, bölge halkının çiftçilik yaparak geçimini sağladığını göstermesi bakımından önem taşır. Ayrıca pilasterler üzerinde sıkça resmedilmiş üzüm salkımı ve erkeklerin elinde tuttuğu tahra birlikte değerlendirildiğinde yörede bağcılığın da önemli olduğu anlaşılmaktadır. Meslekle ilgili olan kabartmalarda pense kişinin demirci olduğunu; çekiç, keski, tokmak ve sıkıştırıcı alet ise taş ustası olduğunu göstermektedir. Kırbaç da erkeklere özgü bir alet olup at yetiştiriciliği mesleğine işaret etmektedir. Ucu kıvrık bir asa şeklinde yapılmış olan pedum ise koyun yetiştiriciliğini göstermektedir. Savaş aletleri olarak karşımıza çıkan kılıç, kalkan, mızrak ve kama ise kişiyi kahraman ve vatansever

olarak göstermektedir. 1 adet stelimizde görülen pan flüt ise kişinin müzisyen olduğunu veya müzikle ilgilendiğini göstermektedir.

İkonografide yoğun olarak kullanılan diğer grup okur-yazarlıkla ilgili olanlardır. Bu nesneler balmumu tableti, kalem, kalemlik, kitap, rulo ve parşömendir. Bazen erkekler ellerinde bir rulo veya kitap tutarken gösterilir. Bunlar halkın eğime ne kadar önem verdiğini, toplumda okuma yazma bilenlerin ayrıcalıklı görüldüğünü ortaya koymaktadır. 1 adet stelimizde yer alan sandalet ise erkeklere özgü kabartmalardan olup beden temizliğine o dönemde verilen önemi ortaya koyar. Yine bazı stellerde erkeklere özgü verilmiş kese kabartması ise para kesesi anlamına gelir ve kişinin finansal gücüne vurgu yapar.

Mezar stellerimizde yoğun biçimde görülen bir diğer kabartma grubunu kadınlara özgü olanlar oluşturmaktadır. Bunlar iğ-öreke, kalathos (yün kutusu), ayna, tarak, saç iğnesi ve parfüm şişesidir. İğ-öreke kadınların sol elleri tarafından en çok tutulan nesnedir. İğ-öreke ve kalathos yün eğirme işleriyle ilgilidir. Bunlar kadının ev içi meziyetlerini ve zarafetini gösterir. Ayna, tarak, saç iğnesi ve parfüm şişesi de kadının güzelliğine ve kişisel bakımına ne kadar önem verdiğini göstermektedir.

Stellerimiz üzerinde az sayıda görülen strigilis ve oinochoe ise daha çok gençlerle ilgilidir. O dönemde genellikle beden sporlarında kullanılan bu nesneler vücudu temizlemeye yarar ve aynı zamanda kişinin spor müsabakalarında başarısına ve hayat mücadelesine vurgu yapmaktadır.

Stellerimiz üzerinde az sayıda hayvan kabartması da görülür. Bunlardan kartal Jupiter'in atribütü ve tanrılaştırmanın hayvanıdır. Evcil kuş yalnızca çocukların elleri tarafından tutulur ve onların ruhunu temsil eder. Aslan mezar koruyucusu rolünü üstlenir. Yunus balığının ise kurtarıcı ve ruhların taşıyıcısı anlamına geldiği düşünülmektedir. At ve eşek ise gündelik hayatta binek hayvanı olarak ve ayrıca tarımsal faaliyetlerde kullanılan hayvanlardandır.

Az sayıda mezar stelimiz üzerinde bazı mitolojik karakterler gösterilmiştir. Bunlar Herkules ve Cerberus, Cupid (Eros), Sol (Helios), Hecate ve Medusa'dır. Herkules ve Cerberus ölümü yenmeyi, Cupid (Eros) ölümün derin uykusunu, Sol

(Helios)'un ölen kişinin sonraki hayatının aydınlık olabilmesi, iyi şeyleri görebilmesini, Hecate'nin stele zarar vermek isteyenleri uzaklaştırmak amacı taşıdığını ve Medusa'nın da ölen kişinin metaforu, beden değiştirmenin sembolü olarak mezarlarda kullanıldığını söylemek mümkündür.

Kapı tipli mezar stellerimiz üzerinde görülen anahtar deliği ise ölen kişinin ruhunun dünyaya geri gelmemesi amacını taşıdığı, kapı tokmağının ise gündelik hayatta temsili bir kapının aksamını göstermesi bakımından mezar stelleri üzerinde verildiği söylenebilir.

'Tarihleme' kısmında ise stellerimiz kronolojik olarak ele alınmıştır. Tarihleme çalışması stellerdeki insan figürlerinin saç-sakal işlenme biçimi, gözbebeği vurgulanması, elbise kıvrımlarına göre ve kullanılan matkap derinliğine göre yapılmıştır. Ayrıca yazıtta geçen bir tarih varsa yerel tarihe göre (bölgede Sulla Erası kullanılmıştır) tarihleme yaptığımız stellerimiz de mevcuttur. Yaptığımız tarihleme çalışmasında bilinen örneklerden Altıntaş atölyelerinde en erken mezar steli üretiminin Roma İmparatoru Hadrian (MS 117-138) döneminde yapıldığı söylenebilir. Oluşturduğumuz kronolijde öncelikle yazıtta verilen tarihlere göre steller tarihleri bilinenler adı altında kronolojik bir sıralamaya tabi tutulmuş, tarihi bilinmeyenler bilinenlerle karşılaştırılıp stilkritik yardımıyla tarihlenmeye çalışılmıştır. Nitekim Hadrian'ın eşi Vibia Sabina'nın portre tipinde üretilmiş kadın büstleri mevcuttur. Atölyede üretim özellikle MS 3. yüzyılın ortalarından itibaren yoğunlaşır. Bu dönemde saç tipleri çeşitlenir. Asker İmparatorlar Dönemi'nde görülen kısa saçlar yerini spiralli saça bırakır. Bunun yanı sıra yine yüzyılın ortalarında dalgalı bir saç türü daha ortaya çıkar. Bazı mezar stellerimizdeki kadın figürleri I. Philippus (Arap)'ın (MS 244-49) eşi Marcia Otacilia Severa'nın saç tipine göre tarihlendirilmiştir. Portreleri Roma İmparatorları Florianus (MS 276), Probus (MS 276-82) ve Numerianus (283-84) portrelerine benzer işlenmiş mezar stellerimiz de bu imparatorların dönemine tarihlenmişlerdir.

MS 3. yüzyılın sonlarına doğru büstlerdeki saçlar ve sakallar biraz daha derin matkapla işlenmeye başlar. Figürlerin gözleri irileşmeye başlar. Ayrıca figür boylarının uzamasının yanı sıra boyunlar da uzar ve kalınlaşır. Altıntaş atölyelerinde Geç Antik Çağ'da da mezar steli üretimi devam eder. Bir grup mezar stelinde ise Roma İmparatoru

I. (Büyük) Constantin'in (MS 306-327) portre özellikleri görülür. Bu nedenle bu steller de I. (Büyük) Constantin dönemine tarihlendirilmişlerdir. Şu ana kadar varlığı bilinen steller üzerinden Altıntaş atölyelerinde Roma İmparatoru Hadrian (MS 117-138) döneminden başlayıp I. (Büyük) Constantin'e kadar üretim yapıldığı ortaya konulmuştur. Ancak ileride ortaya çıkması muhtemel mezar stellerinin bu tarihe etki etmesi de olasıdır. Tarihleme ile ilgili ulaştığımız bu sonuç, Lochman'ın Altıntaş atölyelerinde Hadrian döneminden başlayıp Geç Antik Çağ'a kadar üretim yapılmış olması gerektiği fikriyle de paralellik oluşturmuştur[309].

Tezimizin son bölümü 'Katalog' kısmına ayrılmıştır. Katalog bölümü stellerin tipolojisine göre yapılmış olup her bir grup kendi içerisinde kronolojik olarak sıralanmıştır. Katalog numarası oluşturulurken her bir stelimize tipoloji kısmında yapmış olduğumuz 3 harfli kod sistemi uygulanmış ve bu kodlara sırasıyla 1, 2, 3 … şeklinde ardışık rakamlar eklenmiştir. Katalog kısmında mezar stellerimiz tek tek tanımlanmıştır. Steller üzerinde Antik Yunanca yazıtlara da yer verilmiştir. Ancak tezimiz epigrafi çalışmasını içermediğinden daha önce yayımlanmış olan yazıtların Türkçe çevirileri de eklenmiştir. Yazıtı yayımlanmamış olan stellerin yazıtı ise okunabildiği kadarıyla büyük harflerle ilgili kısma eklenmiştir.

[309] Lochman 2003, 57.

7. KATALOG

7. 1. TEK KATLILAR

7.1.1. Tek Katlı, Üçgen Alınlıklılar

7.1.1.1. Tek Katlı, Üçgen Alınlıklı, Naiskoslar (TÜN)

Kat: TÜN 1 (Resim 8).

Korunduğu Yer: Uşak Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 13.1.71.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 216 cm, Gen: 87 cm, Kal: 20 cm.

Malzeme: İnce grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Sol üst köşesi kopmuştur. Stel üzerinde oldukça uzun ve etkili çatlaklar vardır. Ayrıca kısa ve uzun etkisiz çatlaklar da vardır. Resim alanındaki figürün burnu ve ağzının bir kısmı tahrip olmuştur.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Stel özenli işçiliğe sahiptir. Stelin alınlığının sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması vardır. Alınlığın tepe noktasında yuvarlakça bir niş bulunmaktadır. Nişin içerisinde cepheden verilmiş başı sağa dönük kartal kabartması vardır. Nişin üzeri ile alınlığın tepe noktası arasına palmet kabartması sıkıştırılmıştır. Tepe noktasındaki palmet ile sağ ve soldaki palmetlerin arası üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslüdür. Resim alanını sağdan ve soldan korinth düzeninde verilmiş iki pilaster sınırlar. Pilasterlerin gövdesi spiral şeklinde bitki motifi ile süslüdür. Spirallerin uçlarında sarmaşık yaprağı, üç yapraklı çiçek rozeti ve yuvarlakça çiçek rozeti bulunmaktadır. Pilaster başlıkları ile köşe palmetlerinin arasındaki düz alanlarda iki tarafta da Antik Yunanca yazıt bulunur:

	[- -]CAN	κὲ Ἀντωνι-
2	[- -]ΠΟC	ὰς Αππης υ-
	[- -]ONTE	ἱῷ κὲ{αι} Τυχ-

4	[- -]NOC Χα-	ὴς ἐνάτη[ρ]
	[ρ]ίτωνι	κὲ Κύριλλα
6	ἀδελ-	σύμβι[ος]
	[φ]ῷ	

- - - - - - -nos erkek kardeşi Khariton için ve Antonias Appes oğlu için ve yengesi Tykhes ve karısı Kyrilla.

Resim alanının üzeri kemer şeklinde verilmiştir. Kemerin dış hattı bitkisel bir kuşakla vurgulanmıştır. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş bir erkek figürü bulunmaktadır. Figür kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafeti ayağına kadar inmektedir. Figürün sağ bacağı önde, sol bacağı ise geriye atılmıştır. Bu bacak hareketinden dolayı kıyafetin sol bacaktaki kısmı biraz yukarıya çıkmıştır. Kıyafetin bir ucu sol kolun üzerinden aşağı doğru sarkıtılmış ve ucu iki püsküllü olarak bitirilmiştir. Figürün sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde bir rulo tutmaktadır. Figürün saçları kavisli buklelerle araları çizilerek gösterilmiştir. Gözbebekleri vurgulanmış, saçlarının altından kulakları gösterilmiştir. Figür ayağına bir sandalet giymiştir. Figürün sağ kolunun altındaki dar boşlukta bir kalemlik kabartması verilmiştir. Stelin alt kısmında, sağ pilasterin alt hizasında bir balmumu tableti kabartması bulunur. Stelin altında ekphora (cenazenin götürülüşü) sahnesi işlenmiştir. Biri önde üçü arkada olan sağa doğru gider pozisyonda 4 at tarafından çekilen araba üzerinde bir sürücü, ölü ve ölüyü tutan bir figür verilmiştir. Kıyafetinden anlaşıldığı kadarıyla ölü, bir kadındır ve kendisini tutan ise bir erkektir. Ölüyü tutan erkeğin sol eli dirseğinden yukarı kaldırılmış ve elinde bir sopa tutmaktadır. Cenaze arabasının hemen arkasında baş kısmı aşınmış üzgün pozisyonda duran kısa tunik giyimli bir erkek vardır. Sağ elinde bir kutu tutmaktadır. Ölüyü tutan adam da sağ eliyle bu kutuya bir şey koyar gibi verilmiştir. Bu figürün solunda ise ayakta cepheden üzgün duran uzun kıyafet giyimli bir kadın kabartması vardır. Sağ elini başına yaslamış, sol kolu da gövde üzerinde durmakta ve sol kolun dirseğini desteklemektedir. Cenaze sahnesinin üzerinde bir yazıt vardır:

[- - - - - - - - - - -] Ἀντώνιος υἱὸς κὲ Ἀντωνᾶς κὲ Πεῖνος

2 ΜΗΘΗ · ΑΙΑΚΟC κὲ Χαρίτων πάτρωνι γλυκυτάτῳ μνη-

μνήμης χάριν·

4 ἔτους σξα′ μη(νὸς)

Πανήμου λ′

- - - - - *oğlu Antonios ve Antonas ve Peinos* - - - - - *ve Khariton biricik amcaları için hatırası nedeniyle (bu mezarı yaptırdılar). 261 yılında, Panemos ayının 30'unda.*

Stel en altta ortada genişçe bir zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: Sulla Erası'na göre MS 176/77 (Lochman 2003, 268; Yazar).

Lit: Lochman 2003, 268, Kat. II 192, Taf. 12, Abb. 42; Varinlioğlu 2022, 143-44, No: 210, Pl. 287, Fig. 210.

Krş: TÜN 33, TÜÇ 9, KKN 1, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 41, TÜN 40, TÜN 37, TÜN 55.

Kat: TÜN 2 (Resim 9).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 75 cm, Gen: 59 cm, Kal: 7 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin alt kısmı eksiktir. Resim alanındaki figürün bacak hizasından itibaren, sağ ve sol pilasterlerin ise biraz daha yukarı hizasından itibaren alt tarafı eksiktir. Yüzeyde genel olarak aşınma vardır, ancak kabartmalar seçilebilmektedir. Yüzeyde fazla etkili olmayan çatlaklar vardır. Stel yüzeyi kısmi olarak kalkerle kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın tepe noktasında, sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması mevcuttur. Resim alanı sağdan ve soldan üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslü pilasterlerle çevrilidir. Başlıkları V şeklinde bitişik çizgilerle vurguludur. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasındaki düz alanlarda Antik Yunanca yazıtlar bulunur:

AYPACKΛ-
2 ΗΠΙΑΔΗC
K(E)TATIA-
4 NHCTEK-
NΩKYPIΛ[Λ]-
6 ΩN

K(E)EPMHCA-
ΔΕΛΦΩΜ-
NHMHC
XAPIN

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü vardır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Yüzü üçgenimsi verilmiştir. Saçlar arkadan öne doğru çok derin olmayan hafifçe belirgin dalgalı çizgilerle vurgulanmış olup başın bir basamak yükseğinde yapılmıştır. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde bir kırbaç tutmaktadır.

Tarih: MS 220-40 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 3 (Resim 10).

Korunduğu Yer: İstanbul Arkeoloji Müzeleri, Envanter No: 14.426.

Buluntu Yeri: Lochman bu stelin Dumlupınar İlçesi, Eyidemir Köyü'nde bulunmuş olabileceğini iddia etmektedir.

Ölçüleri: Yük: 64 cm, Gen: 64 cm, Kal: 7 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Mezar steli sol pilaster başlığının altından, resim alanındaki figürün gövdesinden ve sağdaki

pilasterin gövdesinin üst hizasından itibaren kopmuş olup alt kısımları eksiktir. Resim alanındaki figürün sağ kolu yüzeyden kopmuştur. Figürün çenesinde, burnunda ve yanaklarında az miktarda aşınma vardır. Stel yüzeyinde az miktarda etkisiz çatlak vardır. Yüzey kısmen ince bir kalkerle ve yosunla kaplanmıştır. Mevsimsel şartlardan dolayı yüzeyde kararmalar oluşmuştur.

Tanımı: Mezar stelinin pilaster altlıklarıyla birlikte gövdeleri ve figürün gövdesinden itibaren alt kısmı kayıptır. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kabartma palmetler bulunmaktadır. Sağ köşe palmeti ile tepe palmeti arasında bir balmumu tableti ile bunun üzerinde yatay verilmiş bir yazı kalemi kabartması bulunur. Resim alanını sağdan ve soldan iki silindirik gövdeli pilaster sınırlamaktadır. Bunlardan yalnızca sağ taraftakinin gövdesinin üst kısmı korunagelmiştir. Pilaster başlıkları ise sütun gövdesinden biraz daha genişçe silindirik biçimli verilmiş ve en üstte genişçe halka biçiminde sonlandırılmıştır. Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir erkek kabartması verilmiştir. Figürün yalnızca gövdesinden yukarısı korunagelmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidir. Sol kolunu yandan aşağı doğru sarkıttığı anlaşılmaktadır. Sağ kolu tamamen kopmuştur. Korunan ize göre eli göğsü üzerinde olmalıdır. Figürün saçları kabarık biçimde verilmiştir. Saçlar arkadan öne doğru dağınık hafif dalgalı biçimde gelmektedir. Saçları altından kulakları gösterilmiştir.

Tarih: MS 190 yılı civarı (Lochman 2003, 268); MS 220-40 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 268, Kat. II 199, Taf. 12, Abb. 43.

Krş: TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: TÜN 4 (Resim 11).

Korunduğu Yer: Krannert Sanat Müzesi (Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Illinois Urbana-Champaign Üniversitesi'nde yer almaktadır.)

Buluntu Yeri: Frigya Bölgesi.

Ölçüleri: Yük: 96 cm, Gen: 50 cm, Kal: 6 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Çok ufak eksikleri bulunmaktadır. Alınlığın tepe kısmı üzerinde sola doğru bir kopma vardır. Alınlığın sol alt köşesinde küçük bir kopma vardır. Sağ ve sol pilasterlerin dış kısmında birer tane darbe izi bulunmaktadır. Stelin sağ alt köşesi yüzeyden kopmuştur. Resim alanındaki erkek figürü ile erkek çocuğu figürünün elbiselerinin alt kısmı üzerinde çapraz biçimli bir çatlak vardır. Bunun dışında yüzeyde kısmi aşınmalar vardır. Yüzeyi ince bir kalker tabakasıyla kaplamıştır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve sivri üçgen alınlıklı biçimde verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde çizgisel teknikte palmetler vardır. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Pilasterlerin altlık kısmı 3'er şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları üzerinde bitişik V'lerden oluşan çizgiler bulunur. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında iki tarafta da düz alanlar bulunur.

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden 3 insan figürü bulunur. Solda erkek, sağda kadın ve ikisinin arasında alt kısımda küçük boyutlu verilmiş bir erkek çocuğu figürü bulunur. Erkek çocuğunun başı, yanındaki figürlerin gövde hizasındadır. Erkek ve kadının başlarının üzerini, üzeri çapraz çizgilerle vurgulanmış bir kuşak kaplamaktadır. Erkek ve kadının başları arasında Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

ET
2 OYC
ΤΚΔ

Her üç figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları şematik çizgisel hatlarla verilmiştir. Erkek figürü ve erkek çocuğu figürünün kıyafetleri diz kapaklarının biraz daha aşağısına kadar, kadınınki ise ayaklarına kadar inmektedir. Kadın başı kapalı verilmiştir. Her üç figürün de el parmakları vücuda oranla uzun verilmiştir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol

elleri aşağı doğru sarkıtılmıştır. Erkeğin sol elinde bir tahra, kadınınkinde iğ-öreke bulunurken erkek çocuğunki boştur. Erkek figürü ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Figürlerin yüzleri birbirine benzemektedir. Badem gözler ve altta küçük bir ağız vardır. Erkek figürünün yüzü sakallı verilmiş ancak detaylar gösterilmemiştir. Saçları arkadan öne doğru neredeyse düz gelen çizgilerle alın üzerinde küt şekilde bitirilmiştir. Kadının boynunda ortası yatay çentiklerle vurgulanmış bir kolye vardır. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, yarım daire ve çapraz şeklindeki ince çizgilerle önden arkaya doğru gitmektedir. Çocuğun saçları da aralarında biraz mesafe bulunan düz çizgilerle arkadan öne doğru gelerek uçları küt şekilde bitirilmiştir. Çocuk da erkekte olduğu gibi ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Stelin alt kısmı düzdür. Bu alanda 3 satırlık yazıt bulunur:

AYPAΛEZANΔPOCK(E)ΦΛABI-
2 ACTEKNΩKYPIΛΛHK(E)EAY-
TOICZΩITECMNHMHCXAPIN

Stel en altta ortada bir zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: Sulla Erası'na göre MS 239/40 yılları (Terry - Ousterhaut 1980, 14-28; Krannert Sanat Müzesi[310]; Yazar).

Lit: Terry - Ousterhaut 1980, 14-28, Fotoğraf 1 ve 14-19; Koch 1990, 121 vd., Abb. 21; Lochman 1990, 505, Bei. 52, Fig. 1.

Krş: TÜN 2, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 5 (Resim 12).

[310] Detaylı bilgi için bkz: https://kam.illinois.edu/collection-highlight/grave-stele (02.05.2024 tarihinde erişildi.)

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 10201.

Buluntu Yeri: Aslanapa İlçesi, Bezirgan Köyü (Altıntaş İlçesi'nin 28 km kuzeybatısı).

Ölçüleri: Yük: 82 cm, Gen: 43 cm, Kal: 9 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin yalnızca resim alanındaki figürün ayaklarından itibaren aşağısı yatay biçimde kopmuş olup eksiktir. Onun dışında iyi korunmuştur. Sağ pilasterin üzerinde fazla etkili olmayan bir çatlak vardır. Yüzeyde çok ufak çaplı aşınmalar vardır. Yüzey çoğunlukla ince bir kalker tabakasıyla kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar stelinin üçgen alınlığının üstü ile sağ ve sol köşeleri stilize kazıma palmet ile süslenmiştir. Ancak aralarında hiç boşluk kalmamıştır. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan pilasterlerle sınırlandırılmıştır. Pilasterlerin altlık kısımları eksiktir. Başlık kısımları ise bitişik V şeklinde çizilmiş çizgilerle vurgulanmıştır. Pilasterlerin üzeri ile alınlıktaki palmetlerin arasında kalan düz alanda her iki tarafta da Antik Yunanca yazıtlar bulunur:

	ΑΥΡΑ-	ΑΓΑΘ-
2	ΛΕΖΑ-	ΟΝΙΚ
	ΝΔΡΟ-	ΜΝΗΜ-
4	CΑΝΥΨ-	ΗCΧΑ-
	ΙΩ	ΡΙΝ

Üzeri kemerli verilmiş resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü yer almaktadır. Kıyafetinden ve sakalsız oluşundan dolayı olasılıkla çok genç birisini temsil etmektedir. Diz kapaklarına kadar inen kısa tunik bir elbise giymiştir. Elbisenin üzeri sadedir. Yaka kısmında ters U biçiminde ve en alt kısmında U şeklinde çizilmiş kıyafet detayı vardır. Saçları arkadan öne doğru düz ve çok hafif dalgalı olacak şekilde derin olmayan çizgilerle gösterilmiştir. Badem gözleri vardır. Göz çerçeveleri belirgin verilmiştir. İnce uzun bir burun ve altta küçük bir ağzı vardır. Her iki kolunu da aşağı doğru

sarkıtmıştır. Parmakları ince uzun verilmiştir. Sol elinde bir üvendire tutmaktadır.

Tarih: MS 240-60 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 6 (Resim 13).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 125 cm, Gen: 59 cm, Kal: 9,5 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu kötü durumdadır. Kırılarak üç parçaya ayrılmıştır. Orta kısımda soldan sağa çapraz ve alt sol köşeden çapraz biçimde kırılmıştır. Alınlığın üst sağ kenarında kopma, diğer kısımlarında yoğun aşınma vardır. Sol yazıt alanının ortasından çapraz şekilde palet izi geçmektedir. Yazıtlı alanlarda aşınma vardır. Sağ pilaster çoğunlukla tahrip olmuştur. Sağ alt köşede bir kopma, sol alt köşede çok küçük bir kopma vardır. Stel yüzeyi çoğunlukla aşınmıştır.

Tanımı: Üçgen alınlığa sahip olan mezar steli tek katlı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın tepesinde, sağ ve sol köşelerinde palmet süslemesi bulunmaktadır. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Korunan sol pilasterin altlık kısmı 3 şeritle vurgulanmıştır. Pilasterlerin başlık kısımları V şeklinde bitişik çizgilerle vurgulanmıştır. Her iki kenarda da pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

ΑΥΡΦΙ- Κ(Ε)ΤΡΟ-

2	ΛICKO-	ΦIMAN-
	TEKNO	OCAΔE-
4	…ΓC	ΛΦΩM-
	…H	NHMH-
6	…	CXAPIN

Üzeri kemer şeklinde verilmiş olan resim alanda ayakta cepheden bir erkek figürü bulunur. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet diz kapağının bir miktar altına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıtılmış olan sol elinde belli belirsiz bir kırbaç tutmaktadır. Arkadan öne doğru gelen ince çizgilerle vurgulanmış saçları vardır. Badem gözlere sahiptir. Stelin alt kısmı düzdür. En altta ortada zıvanaya ait bir iz bulunmaktadır.

Tarih: MS 240-60 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 7 (Resim 14).

Korunduğu Yer: Louvre Müzesi (Paris, Fransa). Envanter No: 4/69.

Buluntu Yeri: İlgili müzede üretim yeri (Kotiaeion, Kütahya?) olarak belirtilmiştir.

Ölçüleri: Yük: 77 cm, Gen: 34,5 cm, Kal: 6,5 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Alınlığın tepe noktasında çok küçük bir kopma vardır. Sol pilaster başlığının bulunduğu kenarda küçük kopmalar vardır. Sağ alt köşesinde küçük bir kopma vardır. Resim alanındaki figürün elbisesinin alt kısmında yatay/hafif çapraz bir palet

izi vardır. Sağ pilaster başlığının üstünden başlayıp resim alanındaki figürün yüzünden geçerek sol pilaster başlığı üzerinde biten bir çatlak vardır. Yüzeyde az miktarda kısmi sararma vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kazıma palmetler bulunur. Palmetlerin arasında neredeyse boşluk kalmamıştır. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlamaktadır. Pilasterlerin altlık kısmı gösterilmemiştir. Başlık kısımları üzerinde ise bitişik V'lerden oluşan çizgiler bulunmaktadır. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında iki tarafta da kısa birer düz alan bulunmaktadır. Üzeri kemerli verilmiş resim alanında ayakta cepheden bir erkek çocuğu figürü verilmiştir. Figür diz kapaklarına kadar inen sade bir kıyafet giymiştir. Elbisesinin üst kısmında ters U biçiminde iki çizgi ile gösterilmiş bir desen vardır. Aynı desen elbisesinin en alt kısmında da U biçiminde gösterilmiştir. Elbise kollarının uçları ise 3'er halka oluşturacak şekilde yuvarlak çizgilerle gösterilmiştir. Çocuk her iki kolunu da yanlardan aşağı doğru sarkıtmıştır. El parmakları vücuda oranla ince-uzun işlenmiştir. Parmak uçlarında tırnakları gösterilmiştir. Çocuk sağ elinde bir kuş, sol elinde ise bir üzüm salkımı tutmaktadır. Ayaklarına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Çocuk badem gözlü verilmiş ve göz kapakları belirgince işlenmiştir. Aşağıda küçük bir ağza sahiptir. Saçları arkadan öne doğru düzenli ince çizgilerle gelmektedir. Çocuğun başının sağında ve solunda kalan boşlukları dolduracak şekilde daha sonradan birer tane güneş haçı kazınmıştır. Resim alanında çocuğun bacaklarının sağında ve solunda kalan boşluklarda Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

ἀδε- χά-
2 λφῷ ριν.
μνή-
4 μη-
ς

erkek kardeşi için hatırası nedeniyle.

Stelin alt kısmında sol tarafta dikdörtgen şeklindeki bir metop içerisinde sağa doğru ilerler pozisyonda başları cepheden gövdeleri ise profilden verilmiş yan yana duran boynuzlu iki öküz kabartması verilmiştir. Akalarında saban işlenmemiştir. Alt kısımda sağda yazıt bulunmaktadır:

Αὐρ(ήλιος) Τροφίμων
2 Κρευρηνὸς καὶ
Βερονίκης τέκ-
4 νῳ Τροφίμῳ καὶ
Τροφίμος καὶ Τρ[ο]-
6 φιμιάνης καὶ Εὐ[τυ]-
χιανὸς

Kreurena'lı? Aur(elius) Trophimon ve Beroneikes oğulları Trophimos için ve Trophimos ve Trophimianes ve Eutykhianos.

Stel en altta ortada yer alan zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: MS 3. yüzyıl (Wujewski 1991, Fig. 57); 3. yüzyılın son çeyreği (MS 275-300) (Louvre Müzesi)[311]; MS 240-60 (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 207-8, Kat. 783, Taf. 115; Wujewski 1991, Fig. 57.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 8 (Resim 15).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 15279.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Akçaköy Köyü.

Ölçüleri: Yük: 108 cm, Gen: 44,5 cm, Kal: 13 cm.

[311] Bkz. https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010278097# (05.05.2024 tarihinde erişildi.)

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Resim alanındaki figürün burun kısmında ve ayak parmaklarında bir miktar kopma vardır. Stelin altındaki yazıtlı alanın üzerinde az miktarda tahribat, sağ ve sol kenarlarında küçük kopmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı olup tek katlı verilmiştir. Alınlığın üst noktası ile sağ ve sol köşelerinde palmet süslemesi mevcuttur. Palmetlerin arası ise birer kıvrıkdal motifi ile doldurulmuştur. Resim alanı sağdan ve soldan köşeli yapılmış iki pilasterle sınırlandırılmıştır. Pilasterlerin altlık kısımları iki basamaklı köşeli verilmiştir. Başlık kısımları üzerinde dikey iki yaprak bulunur ve bunların ortasında spiral şeklinde bitkisel bir kabartma yer alır. Pilasterlerin gövdesi sade verilmiştir. Sol pilasterin üst kısmında Antik Yunanca bir yazıt vardır:

ΖΗΛ-
2 ΑCΛ-
ΑΤΥ-
4 ΠΟC

Resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet bacağın alt kısmını bir miktar gösterecek kadar aşağı inmektedir. Ayaklarına sandalet giymiştir. Figürün saçları iki katlı, dalgalı, spiral şeklindeki bukleler halinde verilmiştir. Yuvarlakça yüzü vardır. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol eli aşağı sarkıtılarak bir miktar öne alınmıştır. Sol elinde bir kırbaç tutmaktadır. Stelin alt kısmında 5 satır yazıt bulunur. En altta ortada ise zıvana vardır. Yazıt:

ΤΡΟΦΙΜΟCΜΑΙΟ.ΚΑΙΠΡΕΙΜΑΕΡΜΗ
2 ΤΕΚΝΩΕΠΟΙΗCΑΝΜΝΗΜΗCΕΝΕΚ-
ΚΟΝ❦ΤΙCCΑΝΠΟCΟΙCΕΙΧΕΙΡΑΝΤ[Η]-
4 ΝΒΑΡΥΦΘΟΝΟΝΟΥΤΩCΑΩΡΟΙCΠ[ΕΡ]-

[I]ΠΕCOITOCYNΦOPAIC

Tarih: MS 240-50 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: TÜN 9 (Resim 16).

Korunduğu Yer: İzmir Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 247.

Buluntu Yeri: Muğla İli, Milas İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 105 cm, Gen: 61 cm, Kal: 26 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Üçgen alınlığın tepe kısmı yatay biçimli kopmuştur. Sol alt kenarda pilaster altlığının bir kısmı ile yazıtlı alanın bir kısmını etkileyecek şekilde kopma vardır. Resim alanındaki figürün yüzünde aşınma vardır. Yüzeyinde etkisiz çatlaklar vardır. Yüzeyde bazı yerlerde çizilmeler vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın sağ ve sol köşelerinde palmet süslemesi bulunur. Her iki palmet ile alınlığın tepe noktasına giden kenarlarında bir kısmı korunagelmiş spiral şeklinde bitkisel kabartma mevcuttur. Resim alanını sağdan ve soldan iki kalınca pilaster sınırlar. Altlık kısımları yatay biçimli genişçe verilmiştir. Başlık kısımları üzerinde ise 3'er tane dikey yaprak motifi vardır. Soldaki başlıkta, ortadaki yaprağın ortasında dikey bir çizgi bulunur ve yaprakların arasında daha küçük yapraklar verilmiştir. Başlıkların üzerinde sağda ve solda dikdörtgen şeklinde iki düz alan bulunur. Bu düz alanların iç kısmı, resim alanının üzerini oluşturan kemer şeklindeki nişin çerçevesi ile bağlantılıdır. Resim alanının üzerindeki nişin dış kısmında bulunan üçgen biçimli iki çerçeve ile stele tapınak cephesi görünümü kazandırılmıştır. Pilaster başlıkları üzerindeki alandan başlayıp resim alanının üst çerçevesi üzeri boyunca devam eden Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

ΜΕΚΛΗCCΩΚΡΑΤΟΥΑΜΜΕΙΑΝΤΗΝΗΑΥΤΟΥCΥΝΒΙ…CΑΝΜΝΗΜΗ
CΧΑΡΙΝ

Ayrıca sol pilasterin gövdesi üzerinde de yazıt bulunmaktadır:

ΕΤΗΑC
2 CΥΜΝΕ-
ΒΙΩCΑΝ
4 ΧΘ
ΝΕΙΚΗ-
6 ΦΟΡΟΥ
ΘΥΓΑΤ-
8 ΗΡΚΑΙ
.ΜΜΙ
10 [- -]

Stelin resim alanında ayakta cepheden bir kadın figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafetin bir ucu sol koldan kalınca bir tomar şeklinde aşağı doğru sarkıtılarak ucu iki püsküle sonlandırılmıştır. Kadının kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Kadının sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıtarak hafif içe doğru çektiği sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Kadının boynunda ortada yuvarlakça, bunun sağında ve solunda birer tane sarmaşık yaprağı şeklinde sarkacı olan kolye bulunur. Başı kapalı olarak verilmiştir ancak saçlarının ön kısmı örtü altından görünmektedir. Saçlarının ön kısmında üzerinde küçük halkalar bulunun bir saç bandı vardır. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, ilk boğumlar yarım daire şeklinde çizgilerle, yan kısımlar ise hafif dalgalı çizgilerle yanlardan arkaya doğru gitmektedir. Kadın figürü bir miktar öne doğru gelmiş ince dikdörtgen bir platformun üzerinde durmaktadır. Stelin alt kısmında iki satır yazıt bulunduktan sonra alt kısım düz biçimde sonlanır. Yazıt:

ΑΝΠΟCOICEIXEIPATHNBAPYΦΘONON

2 ΟΥΤΩCAΩPOICΠΕΡΠΕCOITOCYNΦOPAIC

Tarih: MS 240-50 (Yazar).

Lit: Waelkens 1986, 92, dn. 184, Taf. 32 İzmir, Kültür Park Müzesi Inv. Nr. 247; Koch 1990, 126 vd., Abb. 26.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: TÜN 10 (Resim 17).

Korunduğu Yer: İstanbul Arkeoloji Müzeleri, Envanter No: 20.1.

Buluntu Yeri: Kütahya İli.

Ölçüleri: Yük: 63 cm, Gen: 38,5 cm, Kal: 4 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Mezar steli, resim alanındaki figürün diz kapaklarından itibaren yatay biçimli kesilmiş olup alt kısmı eksiktir. Alınlığın tepesi ile sağ kenarında kopma vardır. Sağ ve sol pilasterlerin dış kenarlarında düzensiz kopmalar vardır. Sol pilasterin alt kısmı yüzeyden çapraz biçimli kopmuştur. Mezar steli yoğun bir şekilde aşınmıştır. Kabartmalar ve figürün yüzü aşınmadan olumsuz etkilenmiştir. Stel yüzeyinde gözenekler oluşmuştur.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmet kabartmaları bulunmaktadır. Sağ köşe palmeti ile tepe palmeti arasında bir tarak, tepe palmeti ile sol köşe palmeti arasında ise küçük bir küre üzerinde duran sağına dönük profilden bir kuş kabartması verilmiştir. Resim alanını sağdan ve soldan üzeri kazıma zikzakla süslü iki pilaster sınırlar. Altlık kısımları eksiktir. Başlık kısımları üzerinde dikey biçimli detayları vurgulanmamış üçer tane yaprak motifi bulunur. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında kalan alanda aşınmadan dolayı oldukça silikleşmiş Antik Yunanca yazıtlar bulunur:

ΑΥΡΤΑΤ- ……

2	A..ACH	.ΚΠ…
	.ΩPAC	……
4	…YK..Y	MNHMHC
	……	XAPIN

Resim alanının üzeri kemerli ve üç basamaklı olacak şekilde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir kadın figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimli kadının başı kapalıdır. Kıyafeti uzundur. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttığı sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Kadının yüzü tahrip olmuştur. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, yanlara ve arkaya doğru dalgalı biçimde gitmektedir. Saçlarının altından kulakları gösterilmiştir. Boynunda bant şeklinde bir kolye vardır.

Tarih: MS 240-50 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: TÜN 11 (Resim 18)[312].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Pfuhl - Möbius'a göre stel Kotiaeion'da bulunmuş ve 1924'te Kütahya'da yer almaktaydı.

Ölçüleri: Yük: 89 cm, Gen: 41 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Mermer

Korunma Durumu: Genel hatlarıyla iyi korunmuş bir mezar stelidir. Üçgen alınlığın en üst noktasında bir kopma vardır. Resim alanında altta ortada olasılıkla çeşme olarak kullanılmak üzere sonradan yuvarlakça bir delik açılmıştır. Resim alanındaki figürün yüzü aşınmıştır. Sağ pilasterin üst noktasından başlayıp sol pilasterin alt kısmına doğru çapraz biçimde inen bir kırık vardır. Bunun dışında yüzeyde yer yer deformasyonlar vardır.

[312] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Pfuhl - Möbius 1977, 153, Kat. 480, Taf. 77.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlıdır. Alınlığın üst noktasında ve her iki köşesinde palmet kabartması vardır. Üst palmet ile sağ köşe palmetin arasında bir tarak ve şişe kabartması yer alır. Üst palmet ile sol köşe palmetin arasında ise bir çiçek rozeti ve ayna kabartması yer alır. Resim alanını sağdan ve soldan üzeri sarmaşık kabartması ile süslü pilasterler sınırlar. Başlık ve altlık kısımları büyükçe vurgulanmıştır. Altlık kısmında önce yüksekçe bir dikdörtgen, altında ise iki şerit bulunmaktadır. Yüksekçe verilen başlık kısmının üzeri ise dikey yaprak motifleriyle süslüdür. Resim alanı üzeri kemerli bir alan içerisinde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir kadın figürü yer almaktadır. Kadının baş kısmı, her iki pilaster başlığının üst noktası arasında yer alan yatay biçimli bir basamak üzerindedir. Kadın başı açık verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet ayak bileklerine kadar inmektedir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sağ elinde iğ-öreke tutmaktadır. Sol eli ise aşağı sarkıtılmış ve hafifçe öne alınmıştır. Kıyafetin bir ucu sol kolun üzerinden aşağı doğru sarkıtılmış ve ucu iki tane püsküllü olarak verilmiştir. Stelin alt kısmında 7 satırlık Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır. Yazıt bir mezar şiiridir (epigram). 3 yaşında ölen küçük kız Matrona için mezar şiiri (babası Tryphon ve annesi Eutykhia):

1. mısra	ἄρτ[ι] με γευομένην ζωῆς βρέφος ἥρ|πασε δαίμον
2. mısra	οὔπω τριέτιν ἤδη, ἔτρε|φεν ἔνθα Τρύφω(ν) με·
3. mısra	[Μά]τρωνα δὲ ὄν|[ομ]α ἦν· καὶ ἤθελε μ’ ὄλβιον εἶναι·
4. mısra	[ἡ δει|νὴ δέ] με Μοῖρα καθήρπασε καὶ μ’ ἐδά|[μασσε],
5. mısra	καὶ μέγα λυπεῖ τῆς μεμνησμέ[νης | - - - - - -]
6. mısra	[Τ]ρύφων παντάγαθος καὶ Εὐτυχ[ία - - - - | - -]
7. mısra	[ἀμφ’ ἐμ’ ὀδυρό]μενοί μ’ ἐ[τύ]πωσαν [τῷδ’ ἐπὶ τύμβῳ.]

Sağ pilaster üzerinde:

8. mısra	καλὸν τέ|κνον ἀω|ροθανέν *sic* |
9. mısra	οὐκ οἶδα εἴ|τε κακῶν | αἴτιον εἴτε | ἀγαθῶν.

Daimon (kötü kader) beni, henüz üç yaşında bile olmayan ve hayatı yeni tatmaya başlayan (ben) çocuğu, Tryphon'un beni büyüttüğü yerde yağmaladı (alıp götürdü). Adım Matrona'ydı ve o (Tryphon) benim mutlu olmamı istiyordu. Ama korkunç kader tanrıçası beni aldı ve yendi (yok etti). İyi Tryphon ve Eutykhia - - - - benim için yas tuttular ve beni burada, mezarın üzerinde tasvir ettiler, beni, çok erken ölen ve iyilik ve kötülük hakkında hiçbir şey bilmeyen güzel çocuğu.

Tarih: Bizans öncesi Frig steli (Pfuhl - Möbius 1977, 153); MS 3. yüzyıl (Wujewski 1991, Fig. 55); MS 240-50 (Yazar).

Lit: Buckler vd. 1924/25, 167, No. 158, Pl. XXII; Pfuhl - Möbius 1977, 153, Kat. 480, Taf. 77; Koch 1990, 129, Abb. 27; Wujewski 1991, Fig. 55; Merkelbach - Stauber 2001, 284, No. 16/32/06.

Krş: TÜN 3, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: TÜN 12 (Resim 19).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 550

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Yeşilyurt (Keçiler) Köyü.

Ölçüleri: Yük: 132 cm, Gen: 79 cm, Kal: 17 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Stelin sol üst kenarı dikey biçimde kopmuş olup eksiktir. Stelin üst kısmında sağdan sola resim alanından da geçen bir kırık vardır. Sol pilasterin alt kısmında çapraz bir çatlak vardır. Yüzeyde yoğun miktarda aşınma vardır. Yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar ile kopmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın korunan sol kenarının üzeri sarmaşıkla süslüdür. Alınlığın en tepesinde küçük bir tahra kabartması vardır. Üçgen alınlığın sağ kenarında bir kuşak içerisinde alt alta iğ-öreke kabartması vardır. Alınlığın sağ dik kenarında ise bir ayna ve tarak kabartması bulunmaktadır. Alınlığın sağ dik kenarı, kadın figürünün omuz hizasına kadar inmektedir. Bu kısmın bitimi aşağı doğru eğimli olacak

şekilde verilmiş ve üzeri pilaster başlığı olacak şekilde bitişik V harfleri ile vurgulanmıştır. Bu kısmın altı her iki kenardan da resim alanının sınırını oluşturacak şekilde stilize üzüm asması ve üzüm salkımı kabartması ile sınırlandırılmıştır. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü bulunur. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet kıvrımları acemice çizgilerle gösterilmiştir. Kıyafet erkekte diz kapağının biraz altına, kadında ise ayak bileklerinin bir miktar üzerine kadar inmektedir. Ayakları vücuda oranla küçük kalmıştır. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Sol kolları yandan aşağı doğru sarkıtılarak elleri hafif öne alınmıştır. Her ikisinin de eli boştur. Erkeğin saçları hafif dalgalı biçimde kabarık olarak verilmiştir. Kadının saçları araları bir sıra düşük bir sıra yüksek olacak şekilde ve araları yatay şekilde çizilerek gösterilmiştir. Stelin en altında zor okunabilen bir yazıt bulunmaktadır:

[Ἀ]ππιανός Αππα ὁ κὲ βουλ[ευτ]ὴς υ[ἱεῷ Φ]λαβήῳ κὲ [έαυ]-
2 [τῷ] κὲ υείὸς Μενέλαος κὲ νύνφη Απης κὲ ζῶς ἐα[υ]-
[τῷ] κὲ πατρὶ Αππᾳ κὲ Νανᾳ μητρὶ γονεῦσιν μ-
4 [ν]ήμη<ς> χάριν· ἐμνήθη κὲ Μενέλαον τὸν ἀδεφόν,
[ὁ] δὲ πατήρ, Τατις κὲ πάτρα, Απη<ν> τὴν πενθέρά<ν>.
6 Ἀώρου τάφος ἐστίν, ὁδοίπορε, μὴ ἀδικήσης·
ὧδε γὰρ οὐχ ὁσίως ἦλθεν <Φ>λαβίας ἀπὸ σ-
8 ῆμα τοῦτο.

Appa'nın oğlu, şehir meclisi üyesi Appianos (bu mezarı) oğlu Flavius'un anısına ve hayatta iken kendisi için, oğlu Menelaos ve gelini Apes ile birlikte kendisi için (yaptı). ve ebeveynleri; babası Appa ve annesi Nana için. O kardeşi Menelaous'u da hatırladı, ve onun babası ve halası Tatis gelinleri Apes'i hatırladı. Bu, zmansız ölen birinin mezarıdır yolcu! (ona) haksızlık etme, çünkü, adaletsiz bir şekilde Flavias'ın bu mezarından geldi.

Tarih: MS 240-50 (Yazar).

Lit: Drew-Bear vd. 2007, 258-59.

Krş: -

Kat: TÜN 13 (Resim 20).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8952.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 155 cm, Gen: 81 cm, Kal: 24 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Alınlığın tepesi kopmuş, yan kenarlarında da kopmalar vardır. Alınlığın üzeri tamamen aşınmıştır. Sağ ve sol pilasterler çoğunlukla yüzeyden kopmuş, kalan kısmı da aşınmıştır. Stelin alt kısmı yoğun bir şekilde aşınmıştır. Resim alanındaki figürler seçilmekle birlikte yoğun biçimde aşınmışlardır. Figürlerin başlarında tahribat vardır. Stelin ortasında dikey biçimli etkili bir çatlak vardır. Bunun dışında da etkili/etkisiz çatlaklar vardır. Yüzeyde mevsimsel şartlardan dolayı kısmi kararmalar görülmektedir.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Stelin alınlığının üzerindeki kabartmalar tamamen aşındığından ne oldukları seçilememektedir. Stelin alınlık kısmı, resim alanının yanındaki çerçevelerden bir basamak yukarıda verilmiştir. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde oldukça silik ve zor görülebilen üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Başlık kısımları içeriden genişleyerek alınlık kenarı ile birleşmektedir. Altlık kısımları tahrip olmuştur. Resim alanının üzeri, çerçevesi belirgin kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü vardır. Her iki figürün başlarının arasındaki boşlukta üstte oldukça tahrip durumda Sol (Helios) büstü bulunmaktadır. Başlarının arasındaki boşlukta 3 satır kısa bir Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

τὸν Θεόν / σοι μὴ ἀδι/κήεις.

Tanrı adına (bu mezara) zarar verme!

Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Elbise kıvrımları basit çizgilerle vurgulanmıştır. Erkeğin kıyafeti bacaklarının alt kısmını bir miktar açıkta bırakacak kadar inerken, kadınınki ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol kolları aşağı doğru sarkıtılmış ancak sol elleri tahrip olmuştur. Figürlerin başları tahrip olmuşsa da saçlarının kabarık verildiği anlaşılmaktadır. Kadın başı açık, kısa ve küt saçlı verilmiştir. Stelin alt kısmında sol tarafta oldukça aşınmış durumda sağa doğru gider pozisyonda başları cepheden gövdeleri profilden verilmiş iki öküz bulunmaktadır (olasılıkla arkalarında yer alan sabanı çekmektedirler). Stelin alt kısımda sağ kısımda herhangi bir şey görülmemektedir. Stelin yazıtları olasılıkla kaybolarak günümüze ulaşmamıştır.

Tarih: MS 4. yüzyıl veya geç 4. yüzyıl? (Tabbernee 1997, 409-12); MS 240-50 (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1977, 173, Kat. 580, Taf. 92; Koch 1990, 128, Abb. 23; Tabbernee 1997, 409-12, Kat. 65, Fig. 74, Pl. 26 No. 65.

Krş: TÜN 34, TÜN 42, TÜN 36, KÜÇ 7, TKN 5, TKÇ 2.

Kat: TÜN 14 (Resim 21)[313].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Christian Naour tarafından Murat Dağı'nın güneybatısındaki bir köyde fotoğraflanmıştır[314].

Ölçüleri: -

Malzeme: -

Korunma Durumu: Mezar steli iyi korunmuş durumdadır. Alınlığın sağ kenarında bir aşınma vardır. Sol pilasterin orta kısmının sağında küçük bir kopma vardır. Sağ pilasterin başlık kısmı aşınmıştır. Sağ alt köşede küçük bir kopma vardır. Resim alanındaki kadının yüzünün sol yarısı ile ağız kısmında tahribat vardır. Yüzeyinde derin olmayan çatlaklar vardır.

[313] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 270-71, Kat. II 222, Taf. 15, Abb. 52.
[314] Lochman 2003, 270.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı biçimde verilmiştir. Üçgen alınlığın ortasında, sağ ve sol kenarlarında palmet süslemesi mevcuttur. Merkezi palmet ile sol kenardaki palmetin arasında yatay biçimde verilmiş bir ayna kabartması vardır. Alınlığın sol pilaster başlığı ile köşe palmeti arasında, sağ pilaster başlığı ile köşe palmeti arasında ve stelin alt kısmında Antik Yunanca yazıtlar vardır:

ἔτους [Ἀ]μιαν-
2 σος΄ Αὐρ. [τ]ης θυ-
Φιλάγα- [γ]ατρὶ Ἀ-
4 θος κὲ μιαντ[ῆ]
γλυκυτάτῃ
6 μνήμης χάριν.

276 yılında. Aur(elius) Philagathos ve Amiantes biricik kızları Amiante'nin hatırası nedeniyle.

Sağ ve sol pilasterlerin üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslenmiştir. Bunların başlık kısmı V şeklinde çizgisel kazıma ile altlık kısmı ise üçer şeritle vurgulanmıştır. Resim alanında ayakta cepheden bir kadın figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Başı kapalıdır. Saçları ön taraftan bir miktar görünmektedir. Saçları iki katlı olarak küçük bitişik dikey halkalar şeklinde gösterilmiştir. Kadının sağ eli manto dışında, göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Kıyafet ayaklarına kadar inmektedir. Kadının ayaklarında sandalet vardır. En altta zıvanaya ait bir iz korunagelmiştir.

Tarih: MS 245/46 (Lochman 2003, 270-71; Yazar).

Lit: Lochman 2003, 270-71, Kat. II 222, Taf. 15, Abb. 52.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN

16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 15 (Resim 22).

Korunduğu Yer: İzmir Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 3583.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 99 cm, Gen: 50,5 cm, Kal: 5 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Sol köşe palmeti ve bunun altındaki yazıtlı alanın dış kısmındaki küçük bir kopma dışında eksiği bulunmamaktadır. Yüzeyde bazı yerlerde aşınma ve deformasyon vardır. Yüzeyde etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kazıma palmet süslemesi vardır. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Altlık kısımları 3'er şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları üzerinde bitişik V'lerden oluşan çizgiler vardır. Pilaster başlıkları ile köşe palmetlerinin arasındaki alanda her iki tarafta da Antik Yunanca yazıt vardır:

	[AY]PZH	ΓΛΥΚΥ
2	. ΩNK(E)	TATΩ
	ATIΛ-	MNH-
4	HCΔIOΔOTΩ	MHC
	TEKNΩ	XAPIN

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden asker kıyafeti giymiş bir erkek figürü vardır. Üzerinde zırhlı giysi vardır. Kıyafetin göğüs ve etek kısmı dikey çizgilerle, karın kısmı ise yatay çizgilerle vurgulanmıştır. Karın kısmında yuvarlak tokalı bir kemer vardır. Her iki eli de aşağı sarkıtılmıştır. Sağ elinde bir kama tutmaktadır. Sol elinde ise bir kalkan ve ucu ensenin arkasına doğru giden bir kılıç tutmaktadır. Kalkanın üzerinde dışta ve ortada ikişer çizgiyle verilmiş yuvarlaklar vardır. Merkezde de bir

yuvarlak vardır. Yuvarlakların arası çelenkle süslüdür. Bacaklarının alt kısmında zırhlı dizlik vardır. Ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Figürün saçları arkadan öne doğru kıvrımlı gelerek uçları sola doğru spiralli şekilde sonlandırılmıştır. Badem gözlüdür. Küçükçe bir ağzı vardır. Resim alanının alt kısmında ortada sağa doğru gider pozisyonda başları cepheden gövdeleri profilden verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. En altta ortada bir kısmı korunagelmiş zıvana ile stel sonlanmaktadır.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 16 (Resim 23).

Korunduğu Yer: Basel Antika Müzesi ve Ludwig Koleksiyonu (İsviçre).

Buluntu Yeri: Frigya Bölgesi.

Ölçüleri: Yük: 78,5 cm, Gen: 41 cm, Kal: 6 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Stelin alınlığının sol kenarında bir kopma vardır. Alınlığın sağ köşesi üzerinde çok küçük bir kopma vardır. Yüzeyde az sayıda çok küçük çatlak vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepe noktası ile sağ ve sol köşelerinde kazıma palmetler bulunur. Palmetlerin arasında neredeyse hiç boşluk kalmamıştır. Stelin resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlamaktadır. Pilasterlerin altlık kısımları 3'er şeritle gösterilmiştir. Başlık kısımları üzerinde ise kazıma bitişik V'lerden oluşan çizgiler bulunmaktadır.

Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında kalan alanlarda her iki tarafta da Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Αὐρ(ήλιος) κὲ Τατι-
2 Τελεσ- ανὴς
φοριαν- τέκνῳ
4 ὸς

Aur(elius) Telesphorianos ve Tatianes oğulları

Üzeri kemerli verilmiş resim alanında ayakta cepheden bir erkek çocuğu figürü verilmiştir. Diz kapaklarının altına kadar inen kısa tunik bir kıyafet giymiştir. Ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Kıyafet detayları yukarıdan aşağıya düz verilmiş dikey çizgilerle gösterilmiştir. Kıyafetin kollarının ön kısımları yuvarlak şekilli çizgilerle 4 bitişik halka oluşacak şekilde verilmiştir. Erkek çocuğu her iki kolunu da yandan aşağı düz biçimde sarkıtmıştır. El parmakları vücuda oranla ince-uzun çizgilerle gösterilmiştir. Parmaklarının uçlarında tırnakları da gösterilmiştir. Çocuk sol elinde küçük bir üçlü yaba tutmaktadır. Çocuğun yüzü hafif yukarı doğru çekilmiş şekilde yuvarlakça verilmiştir. İri badem gözlere sahiptir ve göz kapakları kalınca vurgulanmıştır. Aşağıda küçükçe ağzı vardır. Saçları arkadan öne doğru ince çizgilerle gelmiş, en ön kısmı düz bitirilmiş, geriye kalan kısımları ise spiralli şekilde sonlandırılmıştır. Stelin alt kısmında 4 satırlık yazıt bulunmaktadır:

Τροφίμῳ κὲ τὰ τέκνα αὐτῶν Γελά-
2 σις κὲ Κοδρᾶτος κὲ Ἀμαζῶν κὲ Αμμι-
ας κὲ Ἀλεξανδρία κὲ Τατιανὴς
4 ἀδελφῷ μνήμης χάριν.

Trophimos için ve bunların çocukları Gelasis ve Kodratos ve Amazon ve Ammias ve Aleksandria ve Tatianes erkek kardeşleri için hatırası nedeniyle (bu mezarı yaptırdılar).

Stel en altta ortada bir zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: Yaklaşık MS 240-280 yılları (Lochman 1990, 488-91); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 1990, 488-91, No. 264.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 17 (Resim 24).

Korunduğu Yer: Bilecik Müze Müdürlüğü, Envanter No: A-418.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Altıntaş Köyü.

Ölçüleri: Yük: 110 cm, Gen: 56 cm, Kal: 10 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi korunmuş durumdadır. Sol alt köşesinde bir kopma vardır. Alınlık çerçevesi üzerinde palmetlerin bulunduğu kısımda ve yazıt alanlarında yüzeysel tahribatlar bulunmaktadır. Figürlerin yüzlerinde kısmi aşınmalar vardır. Stel yüzeyinde küçük çatlaklar ile yer yer kararmalar mevcuttur.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı biçiminde verilmiştir. Alınlığın üst kısmı ile sağ ve sol köşelerinde palmet süslemeleri bulunur. Resim alanının sağ ve sol kenarlarında üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslü pilasterler vardır. Bu pilasterler V şeklinde çizgisel başlık ile vurgulanmıştır. Sol pilasterin altlık kısmı 3 şerit ile vurgulanmışken, sağdaki ise tahrip olmuştur. Pilaster başlıklarının üzeri ile köşe palmetlerinin arasında her iki tarafta da Antik Yunanca yazıtlar bulunur. Resim alanı içerisinde üst tarafta da bir yazıt vardır. Yazıtlar şu şekildedir:

	Διομ-		Αμίᾳ κὲ Τροφίμῳ		τέκν-
2	ήδη-	2	κὲ Διομήδῃ	2	οις, Ἀ-
	ς Ἀλ-				λέξαν-
4	εξά-			4	δρος ἀ-

νδρο-
6 υ κὲ Δό-
μνα

δελφοῖ-
6 ς
μνήμ-
8 ης χ-
άριν.

Aleksandros oğlu Diomedes ve Domna çocukları Amia, Trophimos ve Diomedes için, Aleksandros kardeşleri için anısı vesilesiyle (bu steli diktiler).

Resim alanı üst kenarı kemerli biçimde verilmiş bir niş içerisindedir. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş 3 figürden solda ve sağda olanlar erkek, ortada olanı ise kadındır. Figürler eşit boyda verilmiştir. Vücut duruşları birbirinin aynısıdır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Erkeklerde kıyafet diz kapağının hemen altına, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafetler çizgisel hatlarla vurguludur. Figürlerin yüz biçimleri birbirine benzer işlenmiştir. Gözler iri, suratlar ciddi ifadeye sahiptir. Gözlerin dış konturu belirgin şekilde vurgulanmıştır. Erkeklerin saçları arkadan öne doğru araları çizili dalgalı bukleler halinde gelip uçları spiralli biçimde bitirilmiştir. Kadının enseye kadar inen küt saçı vardır. Ortadan ikiye ayrılmış saçları ince çizgilerle yanlardan arkaya doğru gitmektedir. Boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Sol el parmağında yüzük vardır. Her üç figür de sağ ellerini manto dışına alıp göğüs üzerine koyarak selamlama pozisyonunda durmaktadır; aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinde ise başı sola dönük birer kuş tutmaktadırlar. Soldaki erkek kapalı bir ayakkabı giymişken, ortadaki kadın ile sağdaki erkek figürü açık sandalet giymişlerdir. Stelin alt kısmı düz olup ortasında bir kısmı korunmuş zıvana bulunmaktadır.

Tarih: MS 3. yüzyıl (Akyürek-Şahin - Uzunoğlu 2022, 125-27); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Akyürek-Şahin - Uzunoğlu 2022, 125-27, No: 26.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11,

BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 18 (Resim 25).

Korunduğu Yer: Aizanoi Örenyeri, Kazı Envanter No: A15.MP196 (Eski Env No: 205).

Buluntu Yeri: Çavdarhisar İlçesi, Hacımahmut Köyü.

Ölçüleri: Yük: 119 cm, Gen: 53 cm, Kal: 14 cm.

Malzeme: İnce grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli üzerindeki figürler ve kabartmalar görünüyor ancak iyi korunmuş durumda değildir. Stelin sağ alt tarafı stelin ortasına kadar kopmuş, bu nedenle sağdaki kadın figürünün elbisesinin alt kısmı ile ayakları eksik kalmıştır. Sol altta da etkili bir aşınma vardır. Alınlık kenarları ile sağ ve sol pilasterlerin kenarlarda kopmalar vardır. Alınlığın sağ kenarından başlayıp solda bulunan erkek figürünün başının üzerinden çaprazlamasına geçerek soldaki pilaster başlığının üzerinde biten derin bir çatlak vardır. Stelin üst kısmından başlayıp sağdaki kadının başının üzerinden çapraz biçimde geçip sağ pilastere kadar devam eden bir çatlak daha vardır. Sağ pilasterin orta kısmından başlayıp sağdaki kadının elbisesinden geçerek alt kısma kadar çapraz inen başka bir çatlak daha vardır. Bunun dışında stel yüzeyinde yer yer küçük çatlaklar, aşınmalar ve deformasyonlar görülmektedir.

Tanımı: Stelin üçgen alınlığının tepesinde, sağ ve sol köşelerinde palmet motifi bulunur. Resim alanının sağ ve sol kenarlarında üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslü pilasterler vardır. Bu pilasterler bitişik V şeklinde vurgulanmış çizgisel başlığa sahiptir. Sol pilasterin başlığında yoğun tahribat vardır. Sol pilasterin altlığı 3 şeritle vurgulanmışken sağdaki eksiktir. Stelde alınlık palmeti ile sol köşe palmeti arasında, sol ve sağ köşe palmetleri ile pilaster başlıkları arasında, erkek figürünün boynunun solunda ve erkek ve kadın figürünün başlarının arasındaki boşlukta Antik Yunanca yazıtlar bulunur:

COI

2 TOC-
YN-
4 ΦΟΡ[ΑΙC]
ΑΥΡΕΡ- TICCA- K(E)TEK-
6 ΜΗCΠ- ΝΠΡΟC ΝΩ..
ΑΤΡΙΦ- ΔΕΙΧΙΡ- ΙΟΔ.
8 ΩΦΟΡ ΑΝΤΗΝΒ- ΡΑΜΝ-
K(E)AMM- MHT- ΑΡΥΧΘΟ- ΗΜΗC
10 IA PI NONEKA- XAP-
THCMEΛ- IN
12 AINCΠE-
PIΠE

Stelde resim alanı, üst kenarı kemer şeklinde olan bir niş içerisinde verilmiştir. Ana resim alanında ayakta cepheden 3 figür bulunur. Soldaki erkek sağdaki ise kadındır ve bunların arasında daha küçük boyutlu verilmiş bir erkek çocuğu yer alır. Çocuğun başı hemen hemen yanındaki figürlerin diz kapağı hizasındadır. Kadın ve erkek figürü kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeğin kıyafeti diz kapağının altında bitirilmişken kadınınki uzundur. Figürlerin yüzleri birbirine benzemektedir. İri badem gözleri vardır. Göz kapakları kalınca vurgulanmıştır. Erkek ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Saçları arkadan öne doğru dalgalı ince çizgilerle gelmiş ve uçları bir sıra düz, bir sıra spiralli biçimde bitirilmiştir. Kadının başı kapalı verilmiştir. Boynunda yatay çentiklerle vurgulanmış bir kolyesi vardır. Saçları ortadan ikiye ayrılmıştır. Önden arkaya doğru çapraz biçimli ince çizgilerle gitmektedir. Çocuğun saçları da düz ince çizgilerle gösterilmiştir. Erkek ve kadın figürünün başları arası ile alınlık arasında boşlukta olasılıkla sonradan kazınmış bir güneş haçı vardır. Her 3 figürün de sağ elleri manto dışında göğüs üzerinde verilmiş selamlama pozisyonundadır. Aşağı doğru sarkıtılmış sol ellerde erkek ve erkek çocuğununki boş, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 19 (Resim 26).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 4.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 95 cm, Gen: 51 cm, Kal: 7 cm.

Malzeme: Gri renkli taş.

Korunma Durumu: Mezar steli genel hatlarıyla korunmuştur. Üçgen alınlığın en üst noktasında ufak bir kopma vardır. Sağ pilasterin üst noktasından başlayıp sol pilasterin alt kısmına doğru çapraz biçimde inen bir kırık vardır. Bu kırığın bulunduğu stelin dış kenarlarında kopmalar mevcuttur. Sağ alt köşede büyükçe çapraz biçimli bir kopma vardır. Sol alt köşede ise daha küçük bir kopma vardır. Bunun dışında yüzeyde çok küçük miktarda aşınmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın üst kısmında, sağ ve sol köşelerinde palmet motifi bulunmaktadır. Ancak üst noktadaki palmetin ortasına küçük bir niş içerisinde iki büst işlenmiştir. Anlaşılabildiği kadarıyla büstlerden soldaki erkek sağdaki ise kadındır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında, göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Üstteki palmet ile sağdaki palmetin arasında baklava dilimi şeklinde yapılmış çizgisel süsleme yer alır. Üst palmet ile sol palmet arasında ise sağa dönük profilden bir köpek kabartması vardır. Ancak köpeğin baş kısmı, alınlık ortasındaki büstlerin olduğu nişe denk geldiğinden eksiktir. Bu da bize alınlıktaki büstlerin sonradan kazınmış olabileceğini göstermektedir. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı bulunan iki pilaster sınırlar. Bu pilasterlerden soldakinin altlık kısmı 3 şeritle vurgulanmışken sağdaki

eksiktir. Pilasterlerin başlık kısmı ise birbirine değen V'lerden oluşan çizgilerle süslenmiştir. Her iki pilaster başlığı ile sağ ve sol köşe palmetlerinin arasında Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

	Αὐρ. Λου-	κὲ πατ[ρᾶ-]
2	λιανεῖς	σι Τροφ[ίμῳ]
	πατρὶ Λ-	ἰστρατ[ιώ-]
4	ουλιαν-	τῃ κὲ Πα[π-]
	ῷ κὲ μητ-	ιᾳ κὲ ἀδε-
6	ρὶ Ἰστρ-	λφοῖς
	ατονί-	ΠΡΑΠ-
8	κῃ	κὲ Τρο[φί-]
		μῳ.

Aur. Loulianos babası Loulianos için ve annesi Istratonike için ve amcası? asker Trophimos için ve Papia için ve kardeşleri - - - ve Trophimos için.

Resim alanının üzeri kemer biçiminde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü yer almaktadır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet erkekte diz kapağının bir miktar altına, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel biçimde vurgulanmıştır. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir kırbaç, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Erkek ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Figürlerin yüzleri birbirine benzemektedir. İri badem gözlüdürler ve gözkapakları belirgin biçimde gösterilmiştir. Erkeğin yüzü üçgen çentiklerle gösterilmiş biçimde sakallıdır. Saçları arkadan öne doğru hafif dalgalı ince çizgilerle gelerek ön kısımda hafif spiralli biçimde sonlanmıştır. Kadının başı açık olup saçları kısa ve küttür. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, ince çizgilerle dairesel biçimde önden arkaya doğru gitmektedir. Kadının boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Stelin alt kısmında kısmen korunmuş bir yazıt bulunmaktadır:

[Τρό]φιμος β′ μνήμη[ς χάριν]

2 [- -]ονι Ἀρτε-

[- -]ῳ Ἀπολλω-

4 [νίῳ] ζῶντι.

Trophimos'un oğlu Trophimos hatırası nedeniyle

- - - - Arte- - - henüz hayatta olan Apollonios için.

Stel en altta ortada bir zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: MS 250/60 civarı (Lochman 2003, 271); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 271, Kat. II 225, Taf. 15, Abb. 54.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 20 (Resim 27).

Korunduğu Yer: İstanbul Arkeoloji Müzeleri, Envanter No: 73.64.

Buluntu Yeri: Kütahya İli.

Ölçüleri: Yük: 125 cm, Gen: 66 cm, Kal: 11 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Stelin tepesi yatay biçimde, alınlığın sağ ve sol kenarları çapraz biçimde, her iki pilasterin olduğu kısım baştanbaşa dikey biçimde sonradan kesilmiştir. Bu haliyle stel biraz küçülmüştür. Stel yüzeyinde az miktarda aşınma ile az miktarda etkisiz çatlak vardır. Sol üst dış kenarda yüzeysel kopmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmet kabartmaları bulunmaktadır. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan pilasterlerle sınırlıdır. Altlık kısımları 3'er şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları üzerinde kazıma bitişik V'lerden oluşan çizgiler bulunur. Pilaster

başlıkları ile köşe palmetleri arasındaki alanlarda her iki tarafta da Antik Yunanca yazıt bulunur. Ancak kesilmeden dolayı bazı harfleri kaybolmuştur:

	…ΕΡ	ΕΤΕ…
2	…Ν	ΚΝΩ…
	…ΑΙ	ΚΥΡ…
4	…ΦΙ	ΛΛ[Α]…
	……	Κ…..
6	…..Ι	ΑΦΦ…
	…..Υ	……

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında üç tane insan figürü bulunur. Solda erkek, sağda kadın ve ikisinin arasında ufak boyutlu verilmiş bir kız çocuğu figürü bulunmaktadır. Kız çocuğunun boyu yandaki figürlerin diz kapakları hizasındadır. Her üç figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeğin kıyafeti diz kapağına kadar inerken, kadının ve kız çocuğununki ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Her üç figürün de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıtılmış sol ellerinde erkek bir tahra ile kırbaç, kadın iğ-öreke, kız çocuğu ise bir kuş tutmaktadır. Figürlerin yüzleri birbirine benzemektedir. Badem gözlüdürler. Erkeğin saçları arası ince çizgilerle vurgulanmış bukleler halinde verilmiştir. Başın sağ yarısındaki buklelerin ucu sağa spiralli, sol yarısındaki buklelerin ucu da sola spiralli şekilde sonlandırılmıştır. Erkeğin bıyıkları ve sakalları üçgen şeklinde çentiklerle gösterilmiştir. Erkek ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Kadının boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Kadın ve kız çocuğunun saçları kısa ve küt verilmiştir. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, ince çizgilerle çok hafif dalgalı şekilde arkaya doğru gitmektedir. Saçın alt kısmı ise hafif çapraz biçimli ince çizgilerle gösterilmiştir. Stelin alt kısmında 2 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

ΑΦΦΙ[Α]Κ(Ε)ΜΗΤΡΙΚ(Ε)ΑΔΕΛΦΗ

2 MNHMHCXAPIN

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Koch 1990, 126, Abb.19.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 21 (Resim 28).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 405.

Buluntu Yeri: Aslanapa İlçesi, Çömlekçi Köyü.

Ölçüleri: Yük: 135 cm, Gen: 68 cm, Kal: 15 cm.

Malzeme: Orta grenli, gri damarlı beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunmuştur. Alınlığın en tepesi ile sağ kenarında ufak kopmalar vardır. Stelin alt sağ kenarının yüzeyinde bir kopma vardır. Çocuk figürlerinin saçlarında kopmalar vardır. Yüzeyde bazı yerlerde az miktarda aşınma vardır. Stel yüzeyinde birçok noktada etkili/etkisiz derin ve derin olmayan çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Stelin dış kenarları kaba yontulmuştur. Alınlığın en tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kazıma palmet süslemesi vardır. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan pilasterlerle sınırlandırılmıştır. Pilasterlerin altlık kısımları 3 şeritle vurgulanmışken, başlık kısımları ise bitişik V'lerden oluşan çizgilerle vurguludur. Her iki pilaster başlığının üzeri ile köşe palmetleri arasında Antik Yunanca yazıtlar bulunmaktadır:

Αὐρ. Νε[ί]- τέκνοι-
2 κανδρ- ς Ἀστερ-
ος Τρο- ίῳ κὲ Διο-

4	φιμᾶ-	μήδῃ
	δος κὲ	κὲ Απφι-
6	[Σ]ευῆ-	ῳ κὲ Απ-
	ρα	πης

Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü, sağda bir kız çocuğu ile solda bir erkek çocuğu figürü verilmiştir. Çok figürleri erkek figürünün hemen hemen bacak hizasındadırlar. Kız çocuğu erkek çocuğundan bir miktar daha kısadır. Erkek figürünün başının sağında ve solunda kalan boşlukları dolduracak şekilde daha sonradan birer tane güneş haçı kazınmıştır. Soldaki güneş haçının altında bir yazıt vardır:

	ἔτους
2	τξθ΄

Erkek figürü kiton üzeri himation giyimlidir. Elbisesi diz kapaklarına kadar inmektedir. Elbisesinin yaka kısmı ile en alt kısmı, iki katlı dikey çentikli verilmiştir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde bir rulo ile bir balmumu tableti tutmaktadır. Figürün boynunda bant şeklinde bir kolye vardır. Saçları arkadan öne doğru dalgalı biçimde tek sıra halinde gelmektedir. Bazı noktalarda uçları spiralli biçimde sonlandırılmıştır.

Resim alanının solunda yer alan erkek çocuğu figürü kısa tunik elbise giymiştir. Kıyafeti sadedir. Kıyafetinin yaka kısmı ters U şeklinde, en alt kısmı ise U şeklinde iki katlı olacak şekilde çizgisel verilmiştir. Her iki elini de yanlardan aşağı doğru sarkıtmıştır. Sağ elinde bir tahra, sol elinde ise bir üzüm salkımı tutmaktadır. Saçları yetişkinde olduğu gibi arkadan öne doğru gelen hafif dalgalı çizgilerle verilmiştir.

Resim alanının sağında yer alan kız çocuğu da kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet ayak bileklerine kadar inmektedir. Sağ eli manto dışından

göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde bir kuş tutmaktadır. Boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Kız çocuğunun saçlarının üst kısmı tahrip olmuş ancak yanları korunmuştur. Buna göre arkadan öne doğru düz gelen kısa saçları vardır.

Stelin sol alt kenarında 3 satırlık bir yazıt vardır:

ἐγγόνοις γλυκυ-
2 τάτοις
μνήμης χάριν.

MS 369 (Sulla Erası'na göre 284-85). Trophimos ve Severa'nın oğlu Aur(elius) Nikandros (bu mezarı) çocukları asterios ve Diomedes ve Apphios'un anısı için (yaptı), ve Apes çok sevgili torunlarının anısı için (yaptı).

Tarih: Sulla Erası'na göre MS 284/85 (Gibson 1980, 66-68; Drew-Bear vd. 2007, 240-41); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Gibson 1980, 66-68, No. 7, Fig. 20; Lochman 1990, 505, Bei. 52, Fig. 2; Drew-Bear vd. 2007, 240-41.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 22 (Resim 29).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 6540.

Buluntu Yeri: Çavdarhisar İlçesi, Gökler Köyü.

Ölçüleri: Yük: 82 cm, Gen: 42 cm, Kal: 6 cm.

Malzeme: Mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunmuştur. Stelin alınlığı eksiktir. Alınlığın yalnızca sağ ve sol alt kenarları korunagelmiştir. Stelin alt kısmında

sağ ve sol köşelerinde kopma vardır. Stelin yüzeyi çoğunlukla kalkerle kaplanmıştır. Yüzeyinde yer yer sararmalar vardır.

Tanımı: Korunan izden anlaşıldığı kadarıyla mezar steli üçgen alınlıklı olup tek katlıdır. Stel yukarı doğru daralan bir forma sahiptir. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Pilasterlerin altlık kısımları aralıklı dikey çizgilerle vurguludur. Başlık kısımları ise iki yatay çerçeve arasında birbirine bitişik V'lerden oluşan kazıma çizgilerle vurgulanmıştır. Her iki pilaster başlığının üst kısmında düz alanlar bulunmaktadır. Resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet diz kapağına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Sağ eli manto dışında, göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıtılmış sol elinde bir tahra tutmaktadır. Figürün yüzü iri bademi gözlüdür. Göz kenarları kalınca vurgulanmıştır. Yüzü üçgen biçimli derin çentiklerle gösterilerek sakallı verilmiştir. Saçları arkadan öne doğru kıvrımlı ince çizgiler halinde gelerek uçları spiralli bitirilmiştir. Stelin alt kısmında 4 satırlık Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

ΑΥΡΠΑΠΙΑΝΟCΚ(Ε)ΑΜΜΙΑCΤΕΚΝ[Ω]
2 ΜΑΚΡΟΒΙΩΑΩΡΟΘΑΝΗΚ(Ε)ΚΥΡΙ[ΛΛ]-
ΑΕΓΓΟΝΩCΑΥΚΥΤΑΤΩ
4 ΜΝΗΜΗCΧΑΡΙΝ

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 23 (Resim 30).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 9584.

Buluntu Yeri: Gediz İlçesi, Akkaya Köyü.

Ölçüleri: Yük: 110 cm, Gen: 62,5 cm, Kal: 10 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Stelin alınlık kısmı eksiktir. Stelin sağ kenarı, sağ pilasterin orta hizasından yukarı doğru dikey biçimde yüzeyden kopmuştur. Sol alt köşede kırık vardır. Stel yüzeyi yoğun bir şekilde aşınmıştır. Yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığa ait korunmuş sol alt kenardan ve benzerlerinden hareketle üçgen alınlıklı olduğu düşünülmektedir. Alınlığa ait korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla alınlığın üzeri baştanbaşa kazıma stilize palmet ile süslüdür. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki ince pilasterle sınırlıdır. Altlık kısımları 3 şeritle vurgulanmışken korunan sol başlık kısmının üzeri bitişik V'lerden oluşan çizgilerle vurgulanmıştır. Sol pilaster başlığının üzeri ile alınlığın köşesine kadar olan alan düz bırakılmıştır. Bu kısımda silinmiş bir yazıt olma ihtimali de vardır. Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden solda erkek ile sağda kadın figürü verilmiştir. Her iki figürün başlarının üzerini kalın bir kuşak kaplamaktadır. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet erkekte diz kapağının biraz altına, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafet hatları çizgisel kıvrımlarla vurguludur. Her iki figürün de sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir tahra, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Yuvarlak ve birbirine benzer yüz hatlarına sahip figürlerin saçları aşınma nedeniyle belli olmamaktadır. Kadın başı kapalı verilmiştir. Stelin alt kısmında Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

Αὐρ. Θεοδωρὰς ἀνδρὶ [Ἀλεξ]-
2 άνδρῳ κὲ ἑαυτῇ ζώσα κὲ τὰ [τέκ]-
να αὐτῶν Ἀλέξανδρος κὲ [- -]

4 [κὲ] Ζωτικὸς κὲ Παπιας [- - -]

[- - - - -]ς μνήμης [χ]ά[ριν]

6 [- -]N. . ἐποίησεν

Aure(elia) Theodoras (bu mezarı) kocası Aleksandros'un anısına ve hayatta iken kendisi için çocukları Aleksandros ve [- - -] ve Zotikos ve Papias ile beraber yaptı [- - - - - -].

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Drew-Bear vd. 2007, 242-43.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 24 (Resim 31)[315].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 92 cm, Gen: 43 cm, Kal: 6 cm.

Malzeme: -

Korunma Durumu: Mezar steli iyi korunmuş durumdadır. Alınlığın sağ köşesi ile alınlığın sağındaki yazıtlı alanın dış kenarında kopmalar vardır. Üçgen alınlığın sol kenarında da kopma mevcuttur. Stelin alt kısmının sağ ve sol köşeleri ufak biçimde kopmuştur. İnsan figürlerinin yüzlerinde kısmi tahribatlar vardır. Erkek figürünün sağ el parmaklarında bir tahribat söz konusudur. Bunun dışında stel yüzeyinde küçük miktarlarda aşınmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı biçimde verilmiştir. Üçgen alınlığın ortasında, sağ ve sol kenarlarında palmet süslemesi mevcuttur. Ortadaki merkezi palmetin hemen altında 2 satır Antik Yunanca yazıt bulunur. Steldeki sağ ve sol köşe palmetlerinin altında ve pilaster başlıklarının üzerindeki

[315] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 271, Kat. II 226, Taf. 15, Abb. 55.

boşlukta yazıtlar bulunur. Resim alanı sağdan ve soldan üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslenmiş pilasterlerle sınırlandırılmıştır. Pilasterlerin altlık kısmı 3 şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları ise birbirine değen V'lerden oluşan kazıma ile süslenmiştir. Stelde resim alanı, üzeri kemerli biçimde verilmiş bir alan içerisinde yer almaktadır. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü vardır. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Erkeğin kıyafeti diz kapağı altına, kadınınki ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Her iki figürün de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Erkek aşağı sarkıttığı sol elinde bir şey tutmazken, kadın sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Figürlerin yüzleri şişkince ve gözleri iri verilmiştir. Erkeğin korunagelmiş az miktardaki saçına göre saçları araları çizili biçimde arkadan öne doğru gelerek uçları yukarı doğru spiralli verilmiştir. Kadının başı açık olup kısa ve küt saçları vardır. Saçları ortadan ikiye ayrılmış şekilde, önden arkaya doğru ince çizgilerle gitmektedir. Boynunda zincir biçiminde bir kolye vardır. Stelin alt kısmında da 3 satır yazıt bulunmaktadır. Stel üzerindeki yazıtlar şu şekildedir:

[Αὐρ. Σ]τρατονικὴς πατρὶ
[- - -]ας μνήμης χάριν.
Αὐρ. Ἀπ- κὲ α[ὐτ-]
πης ῇ ζῶ[σ-]
Σωσά- ᾳ κὲ [τ-]
νδρο- ὰ τέ-
υ ἀν- κνα
δρὶ Σ̣- αὐτ-
ωσᾶ ῶν
Ἀππης κὲ Φιλοπάτωρ πατρὶ κὲ
μητ(ρ)ὶ κὲ Ἀσκληπιάδης β΄ πάτρωνι
μνήμ *vac* ης χάριν.

Aur(elius) Stratonikes babası - - - - için hatırası nedeniyle.

Sosandros'un kızı Aur(elia) Appes, hayattayken kocası Sosas için, hayattayken kendisi için ve onların (= kendilerinin) çocukları için.
Appes ve Philopator papaları için, anneleri için ve efendileri Asklepiades oğlu Asklepiades için hatıraları vesilesiyle.

En altta ortada eksik bir zıvana ile stel sonlanmaktadır.

Tarih: MS 250 civarı (Lochman 2003, 271; SEG Vol LIII-2 2007, 409-10); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 271, Kat. II 226, Taf. 15, Abb. 55; SEG Vol LIII-2 2007, 409-10, No. 1558.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 25 (Resim 32).

Korunduğu Yer: İzmir Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 27632.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 86 cm, Gen: 42,55 cm, Kal: 4 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Sağ ve sol alt köşelerindeki ufak kopmalar dışında eksiği bulunmamaktadır. Resim alanındaki figürlerin yüzlerinde tahribat vardır. Mezar stelinin yüzeyi ince bir kalker tabakası ile kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmet süslemesi vardır. Alınlığın tepesindeki palmetin alt kısmına 2 satır Antik Yunanca yazı yazılmıştır:

ΤΡΑ.ΟΝΙΚΗCΠΑΤΡΙ-
2 ΑCΜΝΗΜΗCΧΑΡΙΝ

Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Pilasterlerin altlık kısımları 3'er şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları üzerinde bitişik V'lerden oluşan çizgiler bulunur. Sağda ve solda pilaster başlıklarının üstü ile köşe palmetleri arasında yazıtlar bulunur:

	ΑΥΡΑΠ-	Κ(Ε)Α.
2	ΠΗϹ	.Ζ.
	ϹΩϹΑ-	ΑΚ(Ε).
4	ΝΔΡΟ-	ΑΤΕ-
	ΥΑΝ-	ΚΝΑ
6	ΔΡΙϹ-	ΑΥΤ-
	ΩϹΑ	ΩΝ

Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş solda erkek sağda kadın figürü bulunur. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeğin kıyafeti diz kapağına kadar inerken kadınınki ayaklarına kadar inmektedir. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Erkek ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Her ikisi de sağ ellerini manto dışında göğüs üzerine koymuş, selamlama pozisyonunda durmaktadır. Aşağı sarkıttıkları sol ellerinde erkeğinki boş, kadınınkinde ise iğ-öreke bulunmaktadır. Kadının boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Figürlerin yüzleri birbirine benzemektedir. Badem gözlüdürler. Erkeğin saçlarının üst kısmı tahrip olmuştur. Korunmuş yanlarına göre karışık çizgilerle arkadan öne doğru gelmektedir. Kadının başı açık olup ensesine kadar inen kısa ve küt saçları vardır. Saçları ince çizgilerle önden arkaya doğru gitmektedir. Mezar stelinin alt kısmında 3 satır yazıt vardır. En altta bir zıvanaya ait iz görülmektedir. Alttaki yazıt:

	ΑΠΠΗϹΚ(Ε)ΦΙΛΟΠΑΤΟΡΠΑΤΡΙΚ(Ε)Ω
2	…ΗΤΙΚ(Ε)ΑϹΚΛΗΠΙΑΔΗϹΒΠΑΤΡΙ

ṂNHMHCXAPIN

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 26 (Resim 33).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 507.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 80 cm, Gen: 40 cm, Kal: 6 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu iyi değildir. Üçgen alınlığın sağ köşesinde bir kopma vardır. Sağ pilasterin üst kısmından başlayıp, resim alanında bulunan figürünün boynundan geçerek sol pilaster başlığına kadar yatay biçimli uzanan bir kırık vardır. Resim alanındaki figürün yüzü aşınmıştır. Stel yüzeyinde aşınmalar vardır. Yüzey bazı kısımlarda kalkerle kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın dış kenarı profilli yapılmıştır. Alınlığın üst kısmında, sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması vardır. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlamaktadır. Pilasterlerin altlık kısmı iki şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları ise bitişik V'lerden oluşan çizgilerle vurgulanmıştır. Pilaster başlıklarının üzeri ile köşe palmetlerin arasında Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Εὐτύ- τέκ[ν-]
2 χης Νεά- ῳ ἀώρ-

ρχου κὲ ϣ κὲ ἀδ-
4 Ἀμιας ελφῷ
Ὀνησί- Μηνοφ-
6 [μῳ] [ίλλῳ]

Nearkhos'un oğlu Eutykhes ve Amias küçük yaşta ölen oğulları Onesimos için ve kardeşi Menophilos için.

Resim alanı, üzeri kemer şeklinde nişli bir alan içerisinde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü bulunur. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet diz kapaklarının biraz altında sonlanmaktadır. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Kıyafetin bir ucu sol kolun üzerinden aşağı doğru dik biçimde inmektedir. Figürün sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıtılmış olan sol elinde bir kırbaç tutmaktadır. Stelin alt kısmında bir yazıt bulunur ve en altta ortada zıvana vardır. Yazıtta:

κὲ Τατας β΄ κὲ Αφειας ἐγόνῳ
2 [- - - -]οδρεινεῖς μνήμης χά[ρ]ιν.
ve Tatas'ın kızı Tatas ve Apheias torunları için hatıraları nedeniyle.

Tarih: MS 245 civarı (Lochman 2003, 271); MS 260-80 (Yazar).
Lit: Lochman 2003, 271, Kat. II 223, Taf. 15, Abb. 53.
Krş: TÜN 31, KBN 1, TBN 2, TÜN 49, KDN 2.

Kat: TÜN 27 (Resim 34).
Korunduğu Yer: Uşak Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 1.3.85.
Buluntu Yeri: - (Varinlioğlu tarafından kökeninin Kütahya/Altıntaş olduğu ifade edilmektedir).
Ölçüleri: Yük: 92 cm, Gen: 46,5 cm, Kal: 6 cm.
Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.
Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stel, pilaster altlıkları arasında yatay olarak resim alanındaki figürün de ayaklarından geçecek

şekilde kırılarak ikiye ayrılmıştır. Resim alanındaki figürün yüzünde ve vücudunda az miktarda deformasyon vardır. Alınlık kısmında çapraz bir çatlak vardır. Stelin yüzeyi ince bir kalker tabakasıyla kaplanmıştır. Yer yer beton kalıntıları görülmektedir.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmetler bulunur. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlamaktadır. Pilasterlerin altlık kısımları 3'er şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları ise bitişik V'lerden oluşan çizgilerle vurgulanmıştır. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında kalan alanda her iki tarafta da Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Οἱ δύω ἀδ-
ελφοῖ Ἀ-
λε[ξ]άνδρῳ
πάτρωνι
μνήμης
χάριν.
ὃς ἂν κακο-
ποήσι, εἰς
τὰ ἴδια τέ
κνα·

İki kardeş amcaları Aleksandros için hatırası nedeniyle (bu mezarı yaptırdılar). Her kim ki (bu mezara) kötü bir şey yapacak olursa, kendi çocukları üzerinde (lanet olsun?)!

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü bulunur. Figür kiton üzeri himation giyimlidir. Elbisesi dizkapaklarının biraz altına kadar inmektedir. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Elbisenin bir ucu sol kolun üzerinden yana doğru sarkıtılarak ucu iki püsküllü şekilde bitirilmiştir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıtılmış olan sol elinde bir kırbaç tutmaktadır. Ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Figürün yüzü sakallı verilmiştir. Sakal detayları birbirinden ayrı yarım daireye yakın çizgilerle gösterilmiştir. Saçları hafif kabarık şekilde arkadan öne doğru gelen çok hafif dalgalı çizgilerle gösterilmiştir. Yuvarlakça yüz yapısına sahiptir.

Stelin alt kısmında, resim alanının sağ ve sol bitim yerinden aşağı doğru indirilmiş iki çizgi arasında yazıt yer almaktadır:

μηνὸς Αὐγνέου *(sic)*
12 ἑπτακαιδεκάτου·
Ταράζης καὶ Εὐτέχνις.

Audynaios ayının onyedisinde: Tarazes ve Eutekhnis.

En altta ortada zıvana vardır.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Varinlioğlu 2022, 140-41, No: 207.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 28 (Resim 35).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 117 cm, Gen: 60 cm, Kal: 8 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu kötüdür. Alınlığın tepe noktası ile diğer iki kenarında kopmalar vardır. Yüzeyinde etkili çatlaklar vardır. Pilasterlerin üst kısmında deformasyonlar vardır. Resim alanındaki figürlerin başlarında tahribat vardır. Yüzeyde aşınmalar vardır. Mevsimsel şartlardan kaynaklı kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın tepe noktası ile sağ ve sol köşelerinde palmet süslemesi bulunur. Alınlığın tepesindeki palmet ile sağ köşe palmetin arasında bir tarak kabartması bulunur. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma

yaprağı kabartması bulunan iki pilasterle sınırlıdır. Altlık kısımları 3 şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımlarında ise bitişik V'lerden oluşan kazıma çizgiler bulunur. Pilaster başlıkları ile köşe palmetlerinin arasındaki alanlar düz bırakılmıştır.

Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda kadın figürü bulunur. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet erkekte diz kapaklarının biraz altına kadar, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafet hatları çizgisel hatlarla vurguludur. Her iki figürün de sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı ve hafif öne sarkıtılmış sol ellerinde erkek bir tahra, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Erkek ayağına bağcıklı kapalı bir ayakkabı giymiştir. Figürler badem gözlü olup baş yapıları yuvarlak biçimde verilmiştir. Korunageldiği kadarıyla erkeğin saçları ince çizgilerle hafif dalgalı biçimde öne doğru gelmektedir. Kadın başı kapalı verilmiştir. Saçlarının ön kısmı örtü altından görülmektedir. Saçları önden arkaya doğru ince çizgilerle gitmektedir. Kadının boynunda arası yatay çizgilerle gösterilmiş bir kolye vardır. Stelin alt kısmında 3 satır Antik Yunanca yazıt bulunur. En altta ortada zıvana bulunmaktadır. Yazıt:

ΑΥΡΕΠΙΝΙΚΟCΚ(Ε)ΚΥΡΙΛΛΟCΑΔΕΛΦΩΚ(Ε)ΑΠΠΗC
2 ΜΗΤΗΡΕΡΜΗΤΕΚΝΩΚ(Ε)ΑΥΤΗΖΩCΑ
ΜΝΗΜΗCΧΑΡΙΝ

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 29 (Resim 36).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açık Hava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8938.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 109 cm, Gen: 58 cm, Kal: 10 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Alınlığın sağ ve sol kenarları büyük ölçüde kopmuştur. Sol pilasterin yalnızca orta kısmı korunagelmiş, altındaki ve üstündeki kısımlar kopmuştur. Sağ pilaster üzerinde etkili bir çatlak vardır. Resim alanındaki figürlerin başları kopmuştur. Stel yüzeyinde aşınma vardır. Yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ köşede oldukça silik palmet kabartması bulunur. Resim alanını sağdan ve soldan kondisyonu kötü durumda, üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlamaktadır. Altlık kısımları 3'er şeritle vurgulanmıştır. Korunan sağ pilasterin başlığı üzerinde bitişik V'lerden oluşan çizgiler bulunmaktadır. Sağ pilaster başlığının üzerindeki köşe palmetine kadar olan alanda oldukça silik durumda yalnızca birkaç harfi görülebilen Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

TO...
2 H…A
HM...
4 CXA-
PIN

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü bulunur. Her ikisinin başının üzerindeki boşlukta bir yazıt bulunmaktadır:

K(E)MOYCEOC

2 ΓΟΝΕΥCIN

Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Erkeğin kıyafeti diz kapaklarına kadar, kadınınki ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Her ikisi de sağ elini manto dışında göğüs üzerine koyarak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir kırbaç, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Figürlerin başları kopmuştur. Erkeğin saç kabartısı görülür ancak detayları seçilememektedir. Kadın başı açık verilmiş, saçları enseye kadar inecek şekilde kısa ve küttür. Saçlarının korunan yan kısımlarına göre yanlara doğru çizgisel biçimde gösterilmiştir. Stelin alt kısmı kabaca bırakılmıştır. Alt kısım düz biçimde sonlanmaktadır.

Tarih: Bizans öncesi Frig mezar steli (Pfuhl - Möbius 1977, 175); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1977, 175, Kat. 597, Taf. 94; Koch 1990, 125, Abb. 17.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 30 (Resim 37)[316].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Gediz yakınlarında fotoğraflanmış.

Ölçüleri: -

Malzeme: -

Korunma Durumu: Mezar stelinin alınlığı eksiktir. Üst tarafta yer alan çocuk büstünün başı eksiktir. Pilasterlerin üzeri çapraz şekilde alınlık kısmıyla üçgen bir şekil oluşturacak biçimde kopmuştur. Ayaktaki erkek figürünün başı eksiktir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

[316] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Stelin ölçüleri de belirtilmemiştir. Bkz. Lochman 2003, 269, Kat. II 217, Taf. 14, Abb. 48.

Tanımı: Mezar stelinin korunan izlerden ve benzerlerinden hareketle üçgen bir alınlığa sahip olduğu düşünülebilir. Tek resim alanlıdır. Stelde üstte ortada bir çocuk büstü yer almaktadır. Başının eksik olması nedeniyle cinsiyeti seçilememektedir. Kiton üzeri himation giymiştir. Sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda kadın figürü verilmiştir. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Erkekte elbise diz kapağının bir miktar altına, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Erkek ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Her iki figürün sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Erkek aşağı sarkıttığı sol elinde bir kırbaç, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Kadın başı kapalı verilmiştir. Boynunda üzeri çizgiyle süslü kolye bulunmaktadır. Kadının örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, araları çizili biçimde yanlara ve arkaya doğru gitmektedir.

Sağ ve sol pilasterlerin üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunur. Pilasterlerin altlık kısımları iki şeritle vurgulanmışken başlık kısımları eksiktir. Stelin alt kısmı düz biçimde sonlandırılmıştır. Stelin yazıtları olasılıkla günümüze ulaşmamıştır.

Tarih: MS 240/50 (Lochman 2003, 269); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 269, Kat. II 217, Taf. 14, Abb. 48.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 31 (Resim 38).

Korunduğu Yer: Bilecik Müze Müdürlüğü, Envanter No: A-472.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 73 cm, Gen: 54 cm, Kal: 10 cm.

Malzeme: İnce grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin resim alanında bulunan erkek figürünün boynunun yukarısından itibaren alınlık kısmı eksiktir. Bunun dışında mezar steli iyi derecede korunmuştur. Yüzeyde korunagelmiş tüm kabartmalar da oldukça iyi seçilebilmektedir. Stelin sağ alt köşesinde bir kopma vardır. Sol alt köşesinde ise küçük bir kopma vardır. Stel yüzeyinde az miktarda sararma vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve benzerlerinden hareketle olasılıkla üçgen alınlıklı verilmiştir. Stelin sağ ve sol kenarlarında üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslü pilasterler vardır. Pilaster başlıkları üzerinde ortada sivri bir üçgen, bunun sağında ve solunda birer yarım üçgenden oluşan kabartma vardır. Sol pilasterin altlık kısmı 3 şeritle vurgulanmışken sağdaki eksiktir. Sağdaki pilaster başlığının hemen üzerinde bir balmumu tableti kabartması korunagelmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü yer alır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafeti çizgisel kıvrımlarla vurgulanmıştır. Sağ eli manto dışında, göğüs üzerinde selamlama pozisyonundadır. Sol eli aşağı doğru sarkıtılmış olup belli belirsiz küçük bir nesne (ip ya da kayış gibi esnek bir şey?) tutuyor. Kıyafetin sol kolun üzerinden geçip aşağı doğru sarkıtılmış kısmında görülen ince işçilik ilgi çekicidir. Kıyafet diz kapaklarının biraz aşağısında bitirilmiştir. Ayağında kapalı ayakkabı vardır. Stelin alt kısmında 2 satır Antik Yunanca yazıt ve bunun altında az bir kısmı korunmuş zıvana bulunur. Yazıtta:

Ὀνησικράτης καὶ Τ̣ατία Ι[- - - -]

2 [.]Σ̣Ω μνήμης χάριν.

Onesikrates ve Tatia - - - -'nın anısı vesilesiyle (bu steli diktiler).

Tarih: MS 2-3. yüzyıl (Akyürek-Şahin - Uzunoğlu 2022, 125); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Akyürek-Şahin - Uzunoğlu 2022, 125, No: 25.

Krş: TÜN 26, KBN 1, TBN 2, TÜN 49, KDN 2.

Kat: TÜN 32 (Resim 39)[317].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Işıklar Köyü.

Ölçüleri: Yük: 68 cm, Gen: 32,5 cm, Kal: 6 cm.

Malzeme: -

Korunma Durumu: Mezar steline ait bir parça korunagelmiştir. Resim alanındaki erkek figürünün boynundan yukarısı, stelin alınlık kısmı dahil eksiktir. Stelin sol kenarı boydan boya eksiktir. Sağ pilaster ve üzerindeki yazıt ile erkek figürünün boynundan aşağısı ile stelin alt kısmı iyi korunmuş durumdadır. Yüzeyde çok küçük tahribatlar vardır.

Tanımı: Stel tek katlı olarak verilmiş olup benzerlerinden hareketle üçgen bir alınlığa sahip olduğu düşünülmektedir. Resim alanını sınırlayan sağ pilasterin üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunur. Pilasterin altlık kısmı 3 şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısmı ise birbirine değen V'lerden oluşan çizgilerle gösterilmiştir. Sağdaki pilasterin üst kısmında Antik Yunanca bir yazıt bulunur:

	[- - -]	[π]ρωθ-
2	[- - -]	άνοντ-
	[- - -]	ι ἐθῶν
4	[- - -]	κὲ μν-
	[- - -]	ήμης
6	[- - -]	χάριν.

- - - - 25 yaşında erken ölen - - - - için hatırası nedeniyle.

Resim alanında ayakta cepheden bir asker figürü verilmiştir. Askeri zırh giyimlidir. Kıyafetin göğüs bölümü ile bacak bölümü dikey çizgilerler gösterilmiştir. Karın kısmı ise düzdür, bu kısımda bir kemer vardır. Her iki el de aşağı doğru sarkıtılmıştır. Sağ elinde dikey yönlü bir mızrak tutmaktadır. Sol elinde ise bir kılıç ve bir kalkan tutmaktadır. Kılıcın enseye doğru giden uç kısmı üst tarafta kopan parçayla birlikte kaybolmuştur. Kalkanın üzerinde

[317] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 272, Kat. II 230, Taf. 16, Abb. 56.

halka motifleri yer alır ve halkaların arasında bitkilerden oluşturulmuş çelenk motifi vardır. Figür ayağına kapalı bir askeri bot giymiştir. Stelin alt kısmında bir zıvana vardır.

Tarih: MS 260-80 yılları (Lochman 2003, 272; Masséglia 2013, 108; Yazar).

Lit: Lochman 2003, 272, Kat. II 230, Taf. 16, Abb. 56; Masséglia 2013, 108, Figure 5.6.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 33 (Resim 40).

Korunduğu Yer: İstanbul Rahmi Koç Özel Koleksiyonu.

Buluntu Yeri: Altıntaş Ovası.

Ölçüleri: Yük: 216 cm, Gen: 70 cm, Kal: 24 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Sol alt köşede çok küçük bir kopma vardır. Yüzeyinde aşınmalar ile çizilmeler vardır. Yüzeyde az sayıda etkisiz çatlak vardır. Yüzey yer yer gözenekli hale gelmiştir.

Tanımı: Mezar steli sivri üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesinde, sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması bulunmaktadır. Sağdaki köşe palmetin üzerinde bir tarak kabartması vardır. Tepe palmetin altında, alt kısmı resim alanındaki kemerli kısma değecek şekilde verilmiş daire biçiminde bir niş vardır. Bu nişin içerisinde sağına dönük profilden bir kartal kabartması verilmiştir. Bu küçük nişin sol tarafında ortasında kalem bulunan bir balmumu tableti bulunmaktadır. Stelde resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilasterle sınırlandırılmıştır. Altlık kısımları 3'er şeritle gösterilmiştir. Başlık kısımları üzerinde de dikey yaprak kabartması bulunur. Pilaster başlıkları ile köşe

palmetleri arasında kalan alanlarda her iki tarafta da Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Αὐρ. κὲ τὰ τέκνα
Βερονε[ικ]- αὐτοῖς Χαρίτων
ὴς Καλλ[ί]- κὲ [Z]ωσᾶς
ῳ ἀνδρὶ κὲ Ζώσιμο-
κὲ ἑαυτῇ ς κὲ Βερον-
[ζ]ῶ̣σα εικὴς γον-
εῦσιν μ̣-
νήμης
χάρι-
ν.

Aur(elia) Beroneikes kocası Kallias için ve yaşarken kendisi için ve onların çocukları Khariton ve Zosas ve Zosimos ve Beroneikes ebeveynleri için hatıraları nedeniyle.

Üzeri kemerli verilmiş resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü bulunmaktadır. Figürlerin başları arasında yazıt bulunur:

Ἔτους τζι΄
317 yılı. (Sulla Erası'na göre MS 232/33).

Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Kıyafet erkekte diz kapaklarının biraz altına kadar, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafetlerin bir ucu sol kollarından aşağı dikey biçimli sarkıtılarak ucu iki püsküllü şekilde bitirilmiştir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir kırbaç, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Erkeğin yüz hattı yuvarlak verilmiş ve yüzü sakallıdır. Saçları hafif kabarık biçimde iki katlı verilmiştir. Saçları arkadan öne bukleler halinde gelerek uçları hafifçe yana doğru sivri şekilde sonlandırılmıştır.

Ayağına kapalı bir bot giymiştir. Kadın başı kapalı verilmiştir. Boynunda üst üste iki tane kolyesi vardır. Üstteki araları dikdörtgen şeklinde verilmiş, alttaki ise zincir şeklindedir. Alttaki kolyenin ortasında bir tane sarmaşık yaprağı şeklinde sarkacı vardır. Kadının örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış ve yanlardan arkaya doğru hafif dalgalı biçimde ince çizgilerle gitmektedir. Figürlerin bulunduğu kısmın altındaki ince çerçeve üzerinde 1 satır yazıt bulunmaktadır:

κὲ Τατιον κὲ Λαυδικὴς νύνφαι ἐτήμησαν.

ve gelinleri Tation ve Laudikes onurlandırdılar.

Stelin alt kısmında sol tarafta başları cepheden gövdeleri profilden verilmiş sağa doğru gider pozisyondaki boynuzlu iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Orta kısım boş bırakılmıştır. Sağ tarafta ise sağına dönük profilden verilmiş Cerberus kabartması bulunur. Stel en altta ortada yer alan zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: Sulla Erası'na göre MS 232/33 (Gibson 1978, 11-13); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Gibson 1978, 11-13, No. 1, Taf. I, II-a; Lochman 1990, 504, Bei. 51, Fig. 3.

Krş: TÜN 1, TÜÇ 9, KKN 1, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 41, TÜN 40, TÜN 37, TÜN 55.

Kat: TÜN 34 (Resim 41)[318].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Yenikaraağaç Köyü.

Ölçüleri: Yük: 80 cm, Gen: 66 cm, Kal: 18 cm.

Malzeme: -

Korunma Durumu: Mezar stelinin üçgen alınlığının en üst noktası eksiktir. Resim alanındaki figürlerin hemen hemen diz kapaklarından aşağısı eksiktir. Sağ pilasterin başlık kısmı ile üçgen alınlığın sağ kenarı kopmuştur vardır. Resim alanındaki figürlerin yüzleri tahrip olmuştur. Stel yüzeyinde etkili/etkisiz çatlaklar vardır.

[318] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 275, Kat. II 270, Taf. 19, Abb. 69.

Tanımı: Korunan izlerden stelin tek katlı verildiği ve üçgen alınlığa sahip olduğu anlaşılmaktadır. Üçgen alınlığın üzerinde birtakım kabartmalar verilmiştir. Ortada yalnızca bacakları korunagelmiş platform üzerinde duran bir kartal? figürü, bunun sağında ise bir çerçeve üzerinde duran başı eksik bir köpek, (belki Cerberus?) figürü vardır. Köpeğin sağında ve kartalın solunda birer tane sarmaşık ve üzüm salkımı vardır. Alınlığın en sağ kenarında dikdörtgen bir nesne bulunmaktadır. Eksik olması nedeniyle tam seçilememektedir (belki bir tarak?). Sol tarafta önce bir balmumu tableti, sonra ise bir tahra yer almaktadır. Resim alanını sınırlayan pilasterlerin üzerinde kazıma teknikte üzeri yarım daire ile kapalı üst üste bitişik Y'lerden oluşan balık puluna benzer motif yer alır. Sol pilasterin üst kısmında sağına dönük küçük bir kuş kabartması yer alır. Steldeki resim alanın üzeri kemer biçiminde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü yer alır. Kadın ve erkeğin başlarının üzerini bir kuşak kaplamaktadır. Bu kuşağın üzeri ile alınlık kemeri arasındaki boşlukta sağına dönük tahrip vaziyette bir kuş kabartması vardır. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Her iki figürün de sağ elleri manto dışında olup göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonundan verilmiştir. Sol elleri aşağı sarkıtılmıştır. Erkeğin sol eli boşken kadınınkinde iğ-öreke vardır. Figürlerin yüzleri tahrip olmuştur. Erkeğin çok az korunagelmiş saçlarına göre ince dalgalı çizgilerle gösterilmiştir. Kadının başı kapalıdır. Saçlarının yalnızca ön kısmı görünmektedir. Korunageldiği kadarıyla kadının saçları ince çizgilerle dalgalı biçimde verilmiş olup arkada toplanmıştır. Boynunda çentiklerle gösterilmiş bir kolye vardır. Stelde alınlık üzerinde bulunan kartalın altındaki platform ile alınlığın kenarında tahrip durumda yazıt bulunmaktadır (Yazıt eksik gözükmektedir):

a) κὲ Αὔξιμος γανβρός·

b) τὸν θεόν
2 σοι, μὴ
ἀδι - κή-

4 σι - ς

a) Ve damadı Auksimos:

b) Tanrı adına haksızlık yapmayacaksın!

Tarih: MS 220 civarı (Lochman 2003, 275); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 275, Kat. II 270, Taf. 19, Abb. 69.

Krş: TÜN 13, TÜN 42, TÜN 36, KÜÇ 7, TKN 5, TKÇ 2.

Kat: TÜN 35 (Resim 42).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-22783.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 97 cm, Gen: 75 cm, Kal: 20 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin resim alanında yer alan figürlerin gövdelerinin yarısından itibaren alt kısmı eksiktir. Üçgen alınlığın üst kısmı ile sol kenarında kopmalar vardır. Sağ pilasterin tamamı tahrip olmuştur. Sol pilasterin ise çok az bir kısmı korunagelmiştir. Figürlerin yüzünde derin tahribat vardır. Yüzeyde kısmi aşınmalar, kararmalar ile yoğun biçimde yosunlaşma görülmektedir. Yüzeyde gözenekler oluşmuştur.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığındaki korunan izlerinden dolayı üçgen alınlıklı olduğu anlaşılmaktadır. Alınlığın sağ ve sol köşelerinde tahrip durumda birer palmet kabartması bulunur. Alınlığın ortasında yuvarlakça bir niş içerisinde küçük bir erkek büstü verilmiştir. Cepheden verilmiş olan büst, kiton üzeri himation giymiştir. Yüzü tamamen tahrip olmuştur. Manto dışındaki sağ eli göğüs üzerine konulmuştur. Alınlığın sağ tarafında bir tarak ve küçük bir ayna, sol tarafında ise balmumu tableti kabartması yer almaktadır. Sağ ve sol pilasterler eksiktir ancak sol taraftakinin üzerinde spiral şeklinde bir bitki kabartması ile V şeklinde verilmiş başlığın çok küçük bir kısmı korunagelmiştir. Sol pilaster başlığı ile sol köşe palmeti arasındaki boşlukta Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

.ΥΡΗΚΥΡΙΛ.

2 .ZΩTIK.
ÇYNBIΩ̣
4 TEKNΩ
ZΩ̣TIKO
6 ……T
…ZΩNK(E).
8 TEKNΩ̣
AYTΩN

Stelin üzeri kemerli verilmiş resim alanında ayakta cepheden yan yana duran solda erkek ile sağda kadın figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Kadın başı kapalı verilmiştir. Sağ elleri manto dışında, göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Kadın aşağı sarkıtılmış olan sol elinde iğ-öreke tutarken erkeğin eksik olmasından dolayı elinde bir şey tutup tutmadığı anlaşılamamaktadır. Stelin alt kısmı eksiktir.

Tarih: MS 240-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: TÜN 36 (Resim 43).

Korunduğu Yer: Bursa Arkeoloji Müzesi, Envanter No: 2630.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Aykırıkçı Köyü.

Ölçüleri: Yük: 198 cm, Gen: 95 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Stel genel hatlarıyla iyi korunmuştur. Yüzeyde yer yer küçük çaplı aşınmalar ve kopmalar mevcuttur. Alınlığın üst sağ yarısında küçük bir kopma vardır. Alınlığın sol alt kısmında yatay kısa bir çatlak bulunmaktadır. Figürlerin yüzlerinde kopma ve tahribat vardır. Yüzeyde çizilmeler dikkat çekmektedir.

Tanımı: Üçgen alınlıklı verilmiş olan mezar steli tek katlıdır. Alınlık çerçevesi üzerinde hem sağda hem de solda üzüm salkımı ve asma yaprağı motifi

bulunur. Alınlık çerçevesinin sağ tarafında kadın figürünün baş hizasında bir ayna, onun üzerinde iki tane şişe, onun da üzerinde silikçe yatay bir tarak bulunur. Alınlık çerçevesinin sol tarafında erkek figürünün boyun hizasında ise bir balmumu tableti dikkat çeker. Bu tabletin üzerinde Antik Yunanca bir yazıt vardır:

τὸν μὴ
2 θε- ἀδι-
ὸν κή-
4 σοὶ σει-
ς.

Tanrı adına haksızlık yapmayacaksın!

Resim alanının sağında ve solunda üzeri sarmaşık motifiyle süslü birer pilaster bulunur. Bu pilasterlerden soldaki stilize yaprak şeklinde başlığa sahipken sağdaki başlık tahribattan dolayı kaybolmuştur. Pilasterlerin altlık kısımları işlenmemiştir.

Stelde resim alanı kemer şeklinde bir niş içerisinde verilmiştir. Bu nişin üst kısmının konturu kazıma bir kuşakla süslenmiş, tam ortasından ise bir bantla sıkılmış biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş üç figür bulunmaktadır. Bunlardan çocuk olanı, erkek ve kadın figürünün başlarının arasındaki boşlukta, bir platform üzerinde küçükçe betimlenmiştir. Solda yer alan erkek ve sağda yer alan kadın figürlerinin boyları uzundur. Erkek ve kadın figürü vücutlarını saracak biçimde kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıvrımlar çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Elbise erkeğin sağ ayak üzerine kadar inerken sol ayağının biraz daha yukarısındadır. Kadın ise ayaklarına kadar örtülüdür. Sağ aşağıda verilen kıyafetlerinin ucu püsküllüdür. Her iki figürün de sağ elleri manto dışında göğüs üzerinde verilmiş selamlama pozisyonundadır. Sol kolları dirsekten hafifçe bükülerek öne doğru alınmıştır. Erkek sol elinde bir kırbaç, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Saç yapısından erkek olduğu anlaşılan çocuk figürünün kıyafet ve el duruşları yetişkinlerinkiyle aynıdır. Figürlerin yüzleri ince uzun

verilmiştir. Erkeğin saç stili arkadan öne doğru ince çizgilerle gelmiş, saçının ön tarafı ise ortadan ikiye ayrılmış, uçları sağa ve sola bakan bukleler şeklinde verilmiştir. Çocuk figürünün saçları birbirinden ayrılmış dikdörtgen şeklinde dik bukleler halinde gösterilmiştir. Kadın başı kapalı verilmiş ve boynundan kalp şeklinde sarkacı bulunan bir kolye vardır. Örtü altından görünen saçları belirgin biçimde ortadan ikiye ayrılmış ve tanlara doğru ince çizgilerle dalgalı biçimde gitmektedir. Başında bir saç bandı bulunur. Figürlerin ayakları altında yer alan çerçevenin üzerinde 3 satır yazıt bulunur:

Αππη Μηνοφίλῳ ἀνδρὶ κὲ Εὐτύχῳ τέκ{ε}νῳ κὲ ἑα[υ]-
2 τῇ ζῶσα, κὲ τὰ τέκνα αὐτῶ<ν> Τατια κὲ Νεικάνωρ κὲ Αμμ[α]
νύνφη κὲ Τειμόθεος γανβρὸς ἐτείμησαν μνήμης χάριν.

Appe kocası Menophilos için ve oğlu Eutykhos için ve yaşarken kendisi için (bu mezarı yaptırdı). Kendi çocukları Tatia ve Neikanor ve gelinleri Amma? ile damatları Teimothos hatırasından dolayı (ölenleri) onurlandırdılar.

Yazıtlı alanın altında dikdörtgen bir panel içerisinde sağa doğru gider pozisyonda gövdeleri profilden, başları cepheden verilmiş yan yana duran iki öküz, hemen arkalarında yer alan ve başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir.

Tarih: Bizans öncesi Frig mezar steli (Pfuhl - Möbius 1977, 181); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Mendel 1908, 42-44, No: 47, Fig. 19; Mendel 1909, 290-92, No: 47, Fig. 19; Pfuhl - Möbius 1977, 181, Kat. 637, Taf. 97; Cremer 1992, 91, Taf. 27.

Krş: TÜN 13, TÜN 34, TÜN 42, KÜÇ 7, TKN 5, TKÇ 2.

Kat: TÜN 37 (Resim 44 a, b, c).

Korunduğu Yer: Aizanoi Örenyeri, Envanter No: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Yalnızsaray Köyü.

Ölçüleri: Yük: 214 cm, Gen: 114 cm, Kal: 30 cm.

Malzeme: Kalın grenli gri mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kütlesel olarak iyi korunmuştur. Stelde herhangi bir kopma, çatlak ya da eksilme bulunmamaktadır. Ancak stelin yüzeyindeki tüm kabartmalar oldukça aşınmıştır. Figürler ancak genel hatlarıyla seçilebilmektedir. Resim alanındaki erkek figürünün sol omuzu üzerinde küçük bir oyuk vardır. Erkek ve kadın figürlerinin diz kapakları arasında tam ortada olasılıkla sonradan çeşme olarak kullanılmak üzere bir delik açılmıştır. Yüzeyinde iklim şartlarından dolayı kararmalar görülmektedir.

Tanımı: Mezar steli büyük kütleli olarak yapılmıştır. Tek katlı ve üçgen alınlıklıdır. Stelin alınlığında, sağ ve sol köşelerinde oldukça silik durumda palmet motifi vardır. Üçgen alınlıktaki palmet motifinin alt kısmı ile ana resim alanı kemerinin üzeri arasında yuvarlakça belirtilmiş bir alan içerisinde silik olmasından dolayı cinsiyeti anlaşılamayan küçük bir büst yer alır. Ana resim alanını yanlardan sınırlayan pilasterlerin üzerinde silikçe üzüm salkımı ve asma yaprağı süslemesi vardır. Altlık kısmı 3 şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları aşınmadan dolayı seçilememektedir. Resim alanı kemer şeklinde bir nişin içerisinde verilmiştir. Resim alanında oldukça tahrip vaziyette ayakta cepheden solda erkek, sağda kadın figürü bulunur. Kadın figürü bir platform üzerinde durmaktadır. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Kadın figürünün başı kapalı olduğu korunan izden anlaşılmaktadır. Erkeğin kıyafeti diz kapağı altında bitirilmişken kadınınki ayak bileklerine kadar indirilmiştir. Figürlerin sağ elleri manto dışında, göğüs üzerinde selamlama pozisyonundadır. Her ikisi de sol ellerini aşağı doğru sarkıtmış, erkeğin elinde bir nesne tutup tutmadığı anlaşılamamakta, kadın ise korunan izlere göre iğ-öreke tutuyor olmalıdır. Stelin altında sol tarafta silikçe sağa doğru gider pozisyonda gövdeleri profilden başları cepheden verilmiş yan yana iki öküz, hemen arkalarında yer alan ve başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Yazıtları olasılıkla korunmamıştır.

Tarih: MS geç 3. yüzyıl (MAMA X, 95); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: MAMA X, 95, No. 299, Pl. XXXIV.

Krş: TÜN 1, TÜN 33, TÜÇ 9, KKN 1, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 41, TÜN 40, TÜN 55.

Kat: TÜN 38 (Resim 45).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 407.

Buluntu Yeri: Aslanapa İlçesi, Çömlekçi Köyü.

Ölçüleri: Yük: 200 cm, Gen: 95 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Stelin alt kısmı, her iki pilasterin alt kısmı boyunca figürlerin de ayaklarından geçecek şekilde aşağı çapraz biçimde kırıktır. Alınlığın en tepe noktasında küçük bir kopma vardır. Resim alanındaki erkek figürünün sağ dirsek altından dikey şekilde inen etkili bir çatlak vardır. Stel yüzeyinde yer yer aşınma ile çatlaklar vardır. Resim alanındaki figürlerin yüzlerinde kısmi tahribat vardır.

Tanımı: Mezar steli genişçe üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşeleri kabartma palmetlerle süslüdür. Tepe palmeti ile sağdaki palmetin arasında bir ayna ile tarak kabartması vardır. Tepe palmeti ile soldaki palmetin arasında ise bir balmumu tableti kabartması bulunur. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması olan pilasterlerle sınırlıdır. Pilasterlerin altlık kısımları 3 şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları ise yatay iki şerit arasında bir miktar boş alan bırakılarak verilmiştir. Pilaster başlıkları ile köşe palmetlerinin arasında her iki tarafta da Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

	Αὐρ.	κὲ Δάϊππος
2	Αππῃ Ἀσ-	κὲ Κύριλλος
	κληπιά-	οἶ Δαΐππου
4	δου θυγα-	πατρὶ κὲ μη-
	τρὶ υἱοὶ	τρὶ μνήμης
6	Τρό[φ]ιμος	χάριν.

Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü vardır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kadının başı kapalıdır. Kıyafet erkekte diz kapağının biraz altına, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafet detayları çizgisel hatlarla vurguludur. Kıyafetlerinin bir ucu sol kollarından aşağı doğru

sarkıtılarak uç kısmı 2 püsküllü olarak verilmiştir. Erkek ayağına kapalı bir bot giymiştir. Her iki figür de sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir kırbaç, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Erkeğin suratı bir basamak yükseltilecek şekilde sakallı yapılmıştır. Bıyık ve sakal detayları ise çizgisel verilmiştir. Saçları, araları çizili bukleler halinde üst kısım uçları sola, alt kısım uçları sağa doğru spiralli yapılarak 2 kat halinde verilmiştir. Kadının saçları ortadan ikiye ayrılarak çizgisel biçimde boğumlar halinde arkaya ve yanlara doğru gitmektedir. Kadının boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Resim alanının altındaki çerçeve üzerinde 2 satır yazıt vardır:

τίς ἂν προσάξι χῖρα τὴν βαρύφθονον ὑδρωπικὸς
2 γενοῖτο κὲ κλινῆς βάρος.

Aslepiades'in kızı Aur(elia) Appe'nin anısına, oğulları, Trophimos ve Daippos ve Kürillos, Daippos'un oğulları, (bu mezarı) babaları ve anneleri için (yaptı). Her kim bu mezara kıskanç elini uzatırsa, gut hastalığına tutulsun ve yatağına ağır gelsin.

Stelin alt kısmında sol tarafta yer alan gövdeleri profilden başları cepheden verilmiş yan yana duran iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Sağ kısımdaki alan boş bırakılmıştır. En altta ortada yer alan zıvana ile stel sonlanmaktadır.

Tarih: MS 225 sonrası (Strubbe 1997, 121-22); MS 3. yüzyıl (Merkelbach - Stauber 2001, 209); MS 220 yılları (Lochman 2003, 269); MS 270-80 (Yazar).

Lit: Strubbe 1997, 121-22, No. 163, Pl. I; Merkelbach - Stauber 2001, 209, No. 16/23/09; Lochman 2003, 269, Kat. II 207, Taf. 13, Abb. 45; Drew-Bear vd. 2007, 238-39.

Krş: TÜN 1, TÜN 33, TÜÇ 9, KKN 1, TÜN 39, TÜN 41, TÜN 40, TÜN 37, TÜN 55.

Kat: TÜN 39 (Resim 46).

Korunduğu Yer: Basel Antika Müzesi ve Ludwig Koleksiyonu (İsviçre).

Buluntu Yeri: Frigya Bölgesi.

Ölçüleri: Yük: 125 cm, Gen: 68 cm, Kal: 15 cm.

Malzeme: İnce grenli, gri damarlı, beyaz mermer.

Korunma Durumu: Tüm olarak korunagelmiş mezar stelidir. Kondisyonu iyi derecededir. Sağ alt köşesinde ufak bir darbe izi vardır. Yüzeyinde az miktarda çizilme ile aşınma vardır. Yüzeyde yer yer sararmalar ile az sayıda etkisiz çatlak vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kabartma palmetler vardır. Alınlığın sağ kenarında, sağdaki köşe palmetinin hemen üzerinde bir tarak kabartması verilmiştir. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlamaktadır. Atlık kısımları iki ince yatay çerçeve arasında çukurluk olacak şekilde verilmiştir. Başlık kısımları yukarı doğru eğimli verilmiş ve üzerinde U formunda detayları gösterilmiş birer yaprak kabartması bulunmaktadır. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasındaki düz alanlarda ve resim alanındaki figürlerin başları arasındaki boşlukta Antik Yunanca yazıtlar bulunmaktadır:

		κὲ Τατια-	
2		νὸς γο-	
		νεῦσι μν-	
4	Αὐρ(ηλία) Τα-	ήμης χά-	κὲ Ἀλέξαν-
	τιανὴς	ριν.	δρος γαμ-
6	Παπια		βρὸς κὲ Κ-
	ἀνδρὶ κὲ		υρίλλα
8	ἑαυτῇ		κὲ Παπι-
	ζῶσα		ας

Aur(elia) Tatianes kocası Papias için ve hayattayken kendisi için ve Tatianos ebeveynleri için hatıraları nedeniyle. Ve damadı Aleksandros ve Kyrilla ve Papias.

Üzeri kemerli şekilde verilmiş resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü verilmiştir. Figürler kiton üzeri himation giyimlidir.

Elbise kıvrımları çizgisel şematik hatlarla verilmiştir. Kıyafet erkekte diz kapaklarına kadar, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafetlerinin bir ucu sol kolun üzerinden aşağı doğru dikey biçimde sarkarak ucu iki püsküllü şekilde bitirilmiştir. Erkek ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Her iki figürün de sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir kırbaç tutarken kadın iğ-öreke tutar. Erkeğin yüzü sakallıdır. Tüyler küçük üçgen çentiklerle gösterilmiştir. Saçları araları çizili bukleler halinde arkadan öne doğru gelerek uçları sağa doğru spiralli biçimde sonlandırılmıştır. Kadın başı kapalı verilmiştir. Boyunda kalp şeklinde bir sarkacı bulunan zincir şeklinde kolye vardır. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış ve yanlardan arkaya doğru düzenli ince çizgilerle gitmektedir. Resim alanının altında sol tarafta dikdörtgen bir metop içinde sağa doğru ilerler pozisyonda başları cepheden gövdeleri ise profilden verilmiş boynuzlu iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Bunun sağında ise kare şeklindeki bir metop içerisinde cepheden bir erkek çocuğu büstü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimli olan büstün sağ eli göğsü üzerinde olup selamlama pozisyonundadır. Saçları da yukarıdaki erkek ile aynı şekilde işlenmiştir. Büstün olduğu kare alanın sol ve sağ kenarlarında Antik Yunanca yazıtlar bulunmaktadır:

	Τατι-	Τίς ἀν-
2	ανὴ[ς]	ποσοίσει
	Τροφί-	χεῖρα τὴ-
4	μῳ	ν βαρύφ-
		θονον [Ἐ]
6		κάτης μ-
		ελαίνη[ς]
8		περιπέ-
		σοιτο δ-
10		αίμο-
		σιν.

Tatianes Trophimos için. Her kim ki (kıskançlıktan) ağırlaşan elini (bu mezara) sürecek olursa, Kara Hekate'nin cinlerine rastlasın! (= cinlerine kurban gitsin!).

Stel en altta ortada zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: MS 230-40 yılları (Lochman 1990, 459); MS 270-80 (Yazar).

Lit: Lochman 1990, 459, Fig. 7; Lochman 1990, 483-87, Nr. 263.

Krş: TÜN 1, TÜN 33, TÜÇ 9, KKN 1, TÜN 38, TÜN 41, TÜN 40, TÜN 37, TÜN 55.

Kat: TÜN 40 (Resim 47).

Korunduğu Yer: Heykel Koleksiyonu ve Bizans Sanatı Müzesi (Berlin, Almanya). Envanter No: 4/69.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 97,5 cm, Gen: 42 cm.

Malzeme: Mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Alınlığın tepe noktasında bir kopma vardır. Sağ pilaster başlığı üzerindeki yazıtlı alanda dış kenardan bir kopma vardır. Resim alanındaki kadın figürünün saçlarının bir kısmı tahrip olmuştur. Stel yüzeyinde etkili ve etkisiz çatlaklar vardır. Yüzeyde yer yer tahribatlar görülmektedir.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve sivri üçgen alınlıklı biçimde verilmiştir. Stel yukarı doğru daralan bir forma sahiptir. Alınlık kısmı oldukça dardır. Alınlığın sağ ve sol köşelerinde birer palmet kabartması bulunur. Alınlığın ortasında ayakta cepheden kiton üzeri himation giyimli bir erkek çocuğu figürü verilmiştir. Başının üst kısmı tahrip olmuştur. Kısa tunik kıyafet giymiştir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol elini yandan aşağı doğru sarkıtarak hafifçe öne almıştır. Alınlık üzerinde çocuğun sağ ve sol kenarlarında kalan tüm boşlukları dolduracak şekilde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması verilmiştir. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlamaktadır. Pilasterlerin altlık kısımları 3'er şeritle verilmiştir. Başlık kısımları ise kare biçiminde kazınarak düz şekilde gösterilmiştir.

Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında kalan alanlarda iki tarafta da (sağdaki kısmen tahrip olmuş) Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

	Μνησ-	κὲ Εἰτα-
2	ᾶς Εὐ-	λικῷ
	πράξ-	ἐγγ[ό-]
4	α συν-	νῳ
	βίῳ	κὲ Σω-
6	κὲ ἑαυ-	σᾶς
	τῷ ζ-	κὲ [- -]
8	ῶν	M[- -]
		CI[- -]
10		IIM
		θεος

Mnesas karısı Eupraksa için ve hayattayken kendisi için ve torunu Italicus için ve Sosas ve - - - - tanrı - - - -

Üzeri kemer şeklinde olan resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü verilmiştir. Figürler kiton üzeri himation giyimlidir. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla gösterilmiştir. Kıyafet erkekte diz kapaklarının biraz altına kadar, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Erkek ayağına kapalı ve bağcıklı bir ayakkabı giymiştir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir kırbaç tutarken kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Erkeğin yüzü yuvarlakça ve sakallı biçimde verilmiştir. Saçları araları çizili kalın bukleler halinde verilmiş ve uçları başın sağ yarısındakiler sağa, sol yarısındakiler ise sola doğru spiralli şekilde sonlandırılmıştır. Kadın başı açık verilmiş, saçları kısa küttür. Saçları önden arkaya doğru düzenli çizgilerle gidecek şekilde gösterilmiştir. Boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Stelin alt kısmında 2 satır yazıt bulunmaktadır:

τέκνῳ Εἰταλικῷ κὲ πατρὶ κὲ μη-

2 τρὶ μ[ν]ήμης χάριν

Oğlu Italicus için ve babası için ve annesi için hatıraları nedeniyle.

Stel en altta ortada bir zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: MS 240/250 civarı (Lochman 2003, 270); MS 270-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 270, Kat. II 221, Taf. 14, Abb. 51.

Krş: TÜN 1, TÜN 33, TÜÇ 9, KKN 1, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 41, TÜN 37, TÜN 55.

Kat: TÜN 41 (Resim 48).

Korunduğu Yer: Basel Antika Müzesi ve Ludwig Koleksiyonu (İsviçre). Envanter No: BS 294.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 147 cm, Gen: 69 cm, Kal: 20 cm.

Malzeme: Mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stelin alınlığı sol taraftan sağa aşağı doğru, resim alanındaki kadın figürünün de başının üzerinden geçecek şekilde kopmuş olup üst kısmı eksiktir. Stelin sol alt köşesinde de bir kopma vardır. Sol pilasterde darbe izleri bulunmaktadır. Stelin sağ alt köşesinde de darbeden dolayı yüzeysel bir kopma vardır. Yüzeyde kısmi aşınmalar ile az miktarda etkisiz çatlak vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve alınlığa ait korunan izden anlaşıldığı kadarıyla üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Dış kenarları kaba yontulmuştur. Alınlığın tepe noktasında ve sol köşesinde palmete ait kabartmalar eksik biçimde görülmektedir. İki palmet arasında bir üzüm salkımı kabartması vardır. Resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan pilasterlerin üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunur. Pilasterlerin altlık kısımları 3'er şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları ise dikdörtgen biçimli alanın kazılarak düzleştirilmesiyle gösterilmiştir. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında kalan alanlarda her iki tarafta da (sağdaki kopmadan dolayı eksik) Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

[Τατι]ον Ἀπολ- [- - -

2 [λωνίῳ] ἀνδρὶ κὲ - - -

αὐτῇ ζῶσα - - -

4 κὲ τέκνα - - -

αὐτῶν Ἀ- - - -

6 πελλᾶς κὲ - - -

Τρόφιμος - - -

8 κὲ Ε- μνή-]

ὕανδ- μη[ς χ-]

10 ρος άριν

Tation kocası Apollonios için ve yaşarken kendisi için ve bunların çocukları Apellas ve Trophimos ve Euandros hatıraları nedeniyle (bu mezarı yaptırdılar).

Resim alanının üzeri kemerli şekilde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü bulunur. Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla gösterilmiştir. Kıyafet erkekte diz kapaklarının biraz altına kadar, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafetlerinin bir ucu sol kolun üzerinden aşağı dikey biçimde sarkıtılarak ucu püsküllü bitirilmiştir. Figürlerin elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir pense, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Figürlerin yüzleri yuvarlakça olup birbirine benzemektedir. Erkeğin yüzü sakallı verilmiştir. Saçları araları çizili bukleler halinde arkadan öne doğru gelerek ön tarafta uçları başın sağ yarısındakiler sağa, sol yarısındakiler ise sola doğru spiralli şekilde sonlandırılmıştır. Kadının başı kapalıdır. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış ve ince çizgiler şeklinde hafif dalgalı biçimde önden arkaya doğru gitmektedir. Boynunda kalp şeklinde bir sarkacı olan zincir biçimli kolyesi vardır. Resim alanının alt kısmında kaba bırakılmış ince bir çerçeve ve bunun altında da üzeri sade bırakılan bir alandan sonra stel sonlanmaktadır.

Tarih: MS 230 yılı (Lochman 2003, 269); MS 270-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 269, Kat. II 210, Taf. 13, Abb. 46.

Krş: TÜN 1, TÜN 33, TÜÇ 9, KKN 1, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 40, TÜN 37, TÜN 55.

Kat: TÜN 42 (Resim 49)[319].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Afyon İli, İhsaniye İlçesi, Osmanköy Köyü. (Altıntaş İlçesi'nin 16 km güneydoğusu)

Ölçüleri: Yük: 88 cm, Gen: 60 cm, Kal: 12 cm.

Malzeme: -

Korunma Durumu: Çoğunluğu korunagelmiş bir mezar stelidir. Mezar stelinin alınlığının üst kısmı eksiktir. Alınlığın yan kısımlarında da derin tahribatlar vardır. Sağ pilasterin alt yarısı eksiktir. Stelin resim alanındaki figürlerin ayaklarından aşağıdaki kısmı eksiktir. Erkek figürünün vücudunun muhtelif yerlerinde derin tahribatlar vardır. Figürlerin yüzlerinde tahribat vardır. Bunun dışında yer yer çatlaklar ile aşınmalar vardır.

Tanımı: Korunan izlerden stelin tek katlı ve üçgen bir alınlığa sahip olduğu anlaşılmaktadır. Alınlığın kenarları tahrip olduğundan burada herhangi bir kabartma olup olmadığı bilinmemektedir. Yalnızca alınlığın sol alt kenarında bir balmumu tableti ve bunun altında da alt kısmı tahrip durumda bir kese kabartması görülmektedir. Resim alanını sağdan ve soldan üzeri sarmaşık yaprağı motifi ile süslü iki pilaster sınırlamaktadır. Başlık kısımları ucu sivri dikey verilmiş 3'er kazıma yaprakla gösterilmiştir. Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda kadın figürü bulunmaktadır. Her iki figürün başının üzerini kısmen tahrip olmuş bir kuşak kapatmaktadır. Figürler kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel şekilde vurgulanmıştır. Kıyafet erkekte diz kapağının altına, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Her iki figürün de sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıtılan sol ellerde erkeğinki boş, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Erkeğin korunagelmiş saçlarından anlaşıldığı kadarıyla arkadan öne doğru araları çizili dikey bukleler halinde gelerek uçları hafif

[319] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 276, Kat. II 274, Taf. 19, Abb. 70.

spiralli biçimde sonlandırılmıştır. Kadının başı kapalı verilmiş olup yalnızca saçlarının ön kısmı görülmekte ancak detaylar tahrip olmuştur.

Tarih: MS 220 civarı (Lochman 2003, 276); MS 270-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 276, Kat. II 274, Taf. 19, Abb. 70.

Krş: TÜN 13, TÜN 34, TÜN 36, KÜÇ 7, TKN 5, TKÇ 2.

Kat: TÜN 43 (Resim 50).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 1801.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 140 cm, Gen: 83 cm, Kal: 8 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Alınlığın tepe noktasından resim alanına inen ve sağ pilaster başlığına doğru giden kısım kopmuş olup eksiktir. Resim alanındaki figürlerin omuzları arasında bir delik bulunmaktadır. Sol pilaster başlığından başlayıp yatay şekilde resim alanındaki figürlerin boyun hizasından geçerek sağ kenara kadar gelen bir kırık vardır. Sol alt köşede çapraz biçimli bir kopma vardır. Yüzeyde az miktarda çatlak ile aşınma vardır. Stelin alt kısmında daha çok olmak üzere mevsimsel şartlardan kaynaklı kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın yalnızca sol kenarı korunagelmiştir. Burada üstte spiral şeklinde bitkisel bir kabartma bulunur. Bunun sağ tarafından oldukça aşınmış bir nesne (belki bir kalathos veya bir vazo), bunun sağında da sol yarısı korunmuş yuvarlak bir nesne (olasılıkla bir ayna) bulunmaktadır. Bitki kabartmasının sol tarafında ise bir kese ile en altta bir balmumu tableti kabartması bulunur. Resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan pilasterlerin üzeri, çizgisel çerçeve içerisinde verilmiş dikey çizgilerle birbirine bağlanan iç içe iki baklava dilimi ve ortasında birer yuvarlak bulunan motiflerle süslenmiştir. Altlık kısımları genişçe vurguludur. Korunan sol başlığın V şeklinde çizgi ile vurgulandığı görülmektedir. Resim alanı üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü bulunmaktadır. Her iki figürün başları arasında bir platform üzerinde düren küçükçe Sol (Helios)

büstü bulunur. Bunun da üzerinde birbirlerine yüzleri birbirine dönük ağızlarında çelenk tutan simetrik iki kuş kabartması bulunmaktadır.

Figürler kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeğin kıyafeti diz kapaklarının biraz altına kadar, kadınınki ise ayaklarına kadar inmektedir. Kadının başı kapalıdır. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol kolları yanlardan aşağı doğru sarkıtılmış olup elleri hafif öne alınmıştır. Erkek sol elinde bir rulo tutarken kadınınki ise boştur. Erkek ayağına kapalı bir bot giymiştir. Erkeğin yüzündeki sakal yüzden bir basamak yükseltilerek yapılmış ve detaylar çizgisel verilmiştir. Saçları yarım daireye yakın spiralli bukleler şeklinde iki kat olarak verilmiştir. Kadının saçlarının üst kısmı tahrip olmuş, korunan yan kısımlarına göre arkaya doğru çizgisel şekilde gitmektedir. Her iki figürün de gözbebekleri yuvarlakça oyularak gösterilmiştir. Stelin alt kısmında, sol ve sağ pilasterlerin altlık kısmında 1'er satır en altta da 5 satır olmak üzere Antik Yunanca toplam 6 satır yazıt vardır:

Γάειος Αφιας
2 Μηνόφιλος κὲ Ἀλέξανδρος κὲ Κόϊντος κὲ Ἑρμῆς κὲ
Πωλίων Κοίντῳ κὲ Ματει γονεῦσιν ἐποίησαν
4 κὲ Τατια κὲ Αμμια κὲ Αμια ἀδελφαὶ κὲ Αμμια κὲ Αμμια
κὲ Αμμια κὲ Αππη κὲ Νανα ἐνάτερες ἐτείμησαν τοὺ<ς> ἑαυ-
6 τῶν γονὲ<ῖ>ς μνήμης χάρ<ι>ν ἦτὸν Θεόν σοι μὴ ἀδικήσε<ι>ς ᾖ

Gaius, Aphias, Menophilos ve Aleksandros ve Kuintus ve Hermes ve Polion (bu mezarı) ebeveynleri Kuintus ve Mateis için yaptılar ve Tatia ve Ammia ve Ammia, onların kız kardeşleri ve Ammia ve Ammia ve Ammia ve Appe ve Nana, onların gelinleri (yengeler), ebeveynlerinin anısını onurlandırdılar. Tanrı adına (bu mezara) zarar verme!

Yazıtlı alanın sol kenarında dikey verilmiş bir orak kabartması ile en altta ortada bir saban kabartması vardır. Stelin en altında sol tarafta bir kısmı korunagelmiş zıvana vardır.

Tarih: MS 220 yılları (Lochman 2003, 275); MS 276-82 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 275, Kat. II 266, Taf. 18, Abb. 67; Drew-Bear vd. 2007, 234-35.

Krş: -

Kat: TÜN 44 (Resim 51).

Korunduğu Yer: İzmir Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 15617.

Buluntu Yeri: İzmir.

Ölçüleri: Yük: 87 cm, Gen: 46 cm, Kal: 5 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stel her iki pilaster başlığı arasında yatay biçimli kırılmıştır. Üst parçası da sağ taraftan çapraz biçimli bir daha kırılmıştır. Stelin sağ alt köşesi, sağ pilasterin alt kısmı ile alttaki yazıtın sağ tarafındaki kısmını eksiltecek biçimde kopmuştur. Sol alt köşesi de yüzeyden kopmuştur. Sol pilasterin başlık kısmı, üzerindeki yazıtla birlikte kopmuştur. Yüzey ince bir kalker tabakasıyla kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması vardır. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üsüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Pilasterlerin altlık kısımları kayıptır. Başlık kısımları ise (soldaki oldukça eksik) yatay iki çerçeve arasında eğimli biçimde verilmiştir. Pilaster başlıklarının üstü ile köşe palmetleri arasındaki alanda her iki tarafta da Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

	ΤΡΟΦΙ-	ΠΑΤ-
2	ΜΗC	ΡΙΚ(Ε).
	Κ(Ε)ΤΡΟΦΙ-	ΜΗΤ
4	ΜΟCΚ(Ε)	ΡΤΑ.
	ΦΙΛΙΠ-	ΤΟ.
6	ΠΟC	ΑΦΙΑ
	…Ι	ΦΙΑ

Üzeri kemer şeklinde verilmiş olan resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü verilmiştir. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet detayları çizgisel hatlarla verilmiştir. Kıyafet erkekte diz

kapaklarının biraz altına kadar inerken, kadında ayak bileklerine kadar inmektedir. Erkek ayağına kapalı bir bot giymiştir. Her ikisinin de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıtılmış sol ellerinde erkek bir kırbaç tutarken, kadın iğ-öreke tutmaktadır. Kadının ayakları erkeğinkine göre biraz daha yukarıda verilmiştir. Erkek figürünün yüzündeki sakalı ve bıyığı gösterilmiştir. Sakal tüyleri üçgen biçimli küçük çentiklerle vurgulanmıştır. Saçları araları çapraz çizgilerle vurgulanmış buklelerle öne doğru gelerek uçları spiral şeklinde sonlandırılmıştır. Kadının başı açıktır, saçlarının ön kısmında bir saç bandı bulunmaktadır. Boynunda zincir şeklinde kolyesi vardır. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, üst kısmı hafif yarım daire şeklinde, diğer kısımları ise düz ve çapraz çizgilerle yanlara doğru gitmektedir. Saçları ense hizasında bitecek şekilde kısa ve küttür. Stelin alt kısmında 3 satır yazıt vardır:

Κ(Ε)ΑΔΕΛΦΟΙΑΥΤΟΥΙCΤΗ…
2 ΥΨΙΩΚ(Ε)ΜΕΝΑΝΔΡΟCΠΕ…
ΜΝΗΜΗCΧΑΡΙΝ

Tarih: MS 280-90 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 45 (Resim 52).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 7.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 70 cm, Gen: 45 cm, Kal: 5 cm.

Malzeme: Mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta kondisyondadır. Üçgen alınlığın üst kısmı ile sağ kenarında yoğun kopmalar vardır. Resim alanındaki figürlerin yüzleri tamamen tahrip olmuştur. Sağ pilasterin yüzeyinde etkili bir çatlak vardır. Bunun dışında yüzeyde yer yer çatlaklar ile sararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı verilmiştir. Alınlığın korunagelmiş sol köşesinde bir palmet süslemesi vardır. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Pilasterlerin altlık kısmı 3'er şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları ise iki ince çerçeve arasında dikdörtgen bir alan şeklinde gösterilmiştir. Ancak yüzeyindeki aşınma nedeniyle üzerindeki olası motifler seçilememektedir. Alınlığın sol kenarındaki palmetin altı ile pilaster ballığı üzerindeki alanda yoğun tahribat nedeniyle okunamayan bir yazıt bulunmaktadır. Resim alanının üzeri kemer biçiminde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü yer almaktadır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla gösterilmiştir. Kıyafet erkekte diz kapağının bir miktar altına, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıtılan sol ellerinde ise erkek bir kırbaç, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Erkek ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Erkeğin yüzünde korunagelmiş çok küçük parçadan anlaşıldığı kadarıyla yüzü sakallıdır. Kadının başı açık olup saçları kısa ve küt gösterilmiştir. Korunageldiği kadarıyla saçları ince çizgilerle önden arkaya doğru gitmektedir. Boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Stelin altında düz bir alan bulunur ve en altta bir kısmı eksik olan zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: MS 280-90 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN

20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 46 (Resim 53).

Korunduğu Yer: Afyon Müze Müdürlüğü, Envanter No: 9476.

Buluntu Yeri: - (Lochman'a göre Banaz civarında bulunmuş olmalı).

Ölçüleri: Yük: 75 cm, Gen: 50 cm, Kal: 6 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Stelin yalnızca sağ alt köşesi kopmuş olup eksiktir. Başka bir eksiği bulunmamaktadır. Stelin yüzeyi yoğun bir şekilde kalkerle kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması vardır. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması olan pilasterlerle sınırlıdır. Korunmuş sol pilasterin altında iki şerit bulunmaktadır. Pilaster başlıkları üzerinde dikey verilmiş detayları belirgin iki tane yaprak motifi bulunmaktadır. Her iki tarafta da pilaster başlıkları ile köşe palmetlerinin arasında kalan alanda yazıt vardır:

	Αὐρ. Ὀν-	ῳ Εὐτύ-
2	ήσιμος	χῃ μνή-
	κὲ Φαυστῖ-	μης χά-
4	να τ(έ)κν-	ριν.

Aur(elios) Onesimos ve Faustina kendilerinin çocuğu Eutyches'in hatırası için (bu mezarı yaptırdı).

Resim alanın üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir erkek çocuğu figürü vardır. Figürün başının sağındaki ve solundaki boşluklarda 4'er yapraklı birer çiçek kabartması bulunur. Sağdakinin yaprak uçları düz, soldakinin ise sivri biçimli verilmiştir. Erkek çocuğu kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafeti diz kapaklarının biraz altına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Kıyafetinin

bir ucu sol kolun yanından aşağı doğru iki boğum halinde sarkarak uçları püsküllü sonlandırılmıştır. Figürün manto dışındaki sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde bir kuş tutmaktadır. Ayaklarına kapalı bot giymiştir. Saçları düz kalın boğumlar araları çizili vaziyette verilmiş, uçları spiralli biçimde sonlandırılmıştır. Stel alt kısımdaki düz alandan sonra sonlanmaktadır.

Tarih: MS 240/50 yılları (Lochman 2003, 269-70); MS 280-90 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 269-70, Kat. II 219, Taf. 14, Abb. 49.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 47 (Resim 54).

Korunduğu Yer: Uşak Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 5.84.94.

Buluntu Yeri: - (Varinlioğlu tarafından kökeninin Kütahya/Altıntaş olduğu ifade edilmektedir).

Ölçüleri: Yük: 86 cm, Gen: 43 cm, Kal: 4 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Herhangi bir eksiği bulunmamaktadır. Kabartma alanında kısmi aşınmalar vardır. Yüzeyde etkisiz çatlaklar vardır. Yüzey yer yer kalkerle kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmetler bulunur. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki ince pilaster sınırlamaktadır. Pilasterlerin altlık kısımları 3'er şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları ise bitişik V'lerden oluşan çizgilerle vurgulanmıştır. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında kalan alanda her iki tarafta da Antik Yunanca yazıtlar bulunmaktadır:

Αὐρ(ηλία)
2 Κύρι-
λλα
4 Μαρ-
κέλλ-
6 ου τέ-
κνοις
8 Τιμο-
θέῳ κὲ
10 Ἀλε-
ξάν-
12 δρῳ
κὲ Ἀλ-
14 εξαν-
δρίᾳ
16 μνή-
μης
18 χάρ-
ιν.

Marcellus'un kızı Aur(elia) Kyrilla çocukları Timotheos ve Aleksandros ve Aleksandria için hatıraları nedeniyle.

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden verilmiş üç insan figürü bulunur. Bunlardan soldaki ve sağdaki erkek, ikisinin ortasında aşağıda küçük boyutlu verilmiş olan ise bir kız çocuğudur. Her üç figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeklerin kıyafeti diz kapaklarının biraz altına kadar inmektedir. Kız çocuğununki ise ayaklarına kadar iner. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Her üçü de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol elleri aşağıya sarkıtılmıştır. Soldaki erkek bir tahra, sağdaki erkek bir rulo, kız çocuğu ise bir kuş tutmaktadır. Soldaki erkek kapalı bir ayakkabı giymiştir. Soldaki erkeğin yüzü sakallıdır. Tüyler nokta şeklinde çentiklerle gösterilmiştir. Saçları arkadan öne çapraz biçimli dalgalı çizgilerle gelerek uçları spiral şeklinde sonlanmaktadır. Sağdaki erkeğin saçları birkaç boğum halinde araları eğik çizgilerle verilmiştir. Her iki erkek figürünün yüzleri birbirine benzemektedir. Kız çocuğu enseye kadar inen kısa küt saçlara sahiptir. Saçları boğumlar halinde, üst kısmı araları yarım daireye yakın çizili, yanları ise yana doğru çizili şekilde gösterilmiştir. Stel alt kısımda düz bir alandan sonra ortada zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: MS 280-90 (Yazar).

Lit: Varinlioğlu 2022, 142, No: 209.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 48 (Resim 55).

Korunduğu Yer: Uşak Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 5.85.94.

Buluntu Yeri: - (Varinlioğlu tarafından kökeninin Kütahya/Altıntaş olduğu ifade edilmektedir).

Ölçüleri: Yük: 90 cm, Gen: 47 cm, Kal: 5 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Kırılarak 3 parçaya ayrılmıştır. Kırığın bir tanesi resim alanın ortasında yatay hafif çapraz biçimli, diğeri ise alt kısımda dikey çapraz biçimli olan kırıktır. Stelin eksik parçası bulunmamaktadır. Resim alanlarında kısmi aşınmalar ile çizilmeler vardır. Yüzeyin bazı kısımları az miktarda kalkerle kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmetler bulunur. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki ince pilaster sınırlamaktadır. Sol pilasterin altlık kısmı 4 şeritle, sağ pilasterin altlık kısmı ise 3 şeritle vurgulanmıştır. Pilaster başlıkları ise V şeklinde çizgi ile vurgulanmıştır. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında kalan alanda her iki tarafta da Antik Yunanca yazıtlar bulunmaktadır:

	Αὐρ(ηλία) Κύ-	κὲ ἑαυτ-
2	ριλλα	τῇ ζῶ-
	ἀνδὶ *(sic)*	σα κὲ Ε-
4	ρι Ἀλ-	ὐνόᾳ

εξάν- κὲ Γα-
6 δρῳ κὲ ειάν-
τεκν- ης πα-
8 ῳ Ἀλ- τρὶ κὲ
εξάν- μητ-
10 δρίᾳ ρί.

Aur(elia) Kyrilla kocası Aleksandros için ve çocuğu Aleksandria için ve hayattayken kendisi için ve Eunoas için ve Gaianes babası ve annesi için.

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden verilmiş üç insan figürü bulunur. Bunlardan soldaki erkek, sağdaki kadın, ikisinin ortasında aşağıda küçük boyutlu verilmiş olan ise bir kız çocuğudur. Her üç figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeğin kıyafeti diz kapaklarının biraz altına kadar inerken kadın ve kız çocuğununki ise ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Her üçü de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol elleri aşağıya sarkıtılmıştır. Erkek bir tahra, kadın iğ-öreke, kız çocuğu ise kuş tutmaktadır. Kadın ve erkeğin yüzü birbirine benzemektedir. Solda yer alan erkek kapalı bir ayakkabı giymiştir. Yüzü sakallıdır ve tüyler üçgen şeklinde çentiklerle gösterilmiştir. Saçları arkadan öne çapraz biçimli dalgalı çizgilerle gelerek uçları hafifçe spiral şeklinde sonlanmaktadır. Kadın ile kız çocuğunun saçları ortadan ayrılmış, saçın ön kısmı yarım daire şeklindeki çizgilerle, diğer kısımları ise arkaya doğru giden çizgilerle vurgulanmıştır. Kadının boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Stelin alt kısmında bir yazıt vardır:

κὲ Συντρόφῃ μνή-
μης χάριν.

ve Syntrophe için hatırası nedeniyle.

Stel yazıttan sonra en altta ortada bir zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: MS 280-90 (Yazar).

Lit: Varinlioğlu 2022, 141-42, No: 208.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 49 (Resim 56).

Korunduğu Yer: Uşak Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 31.2.97.

Buluntu Yeri: Gediz İlçesi, Gölcük Köyü.

Ölçüleri: Yük: 94 cm, Gen: 51 cm, Kal: 5 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Resim alanındaki figürlerin ayaklarından itibaren aşağısı eksiktir. Stelin ortasında dikey şekilde etkili bir çatlak vardır. Stelin yüzeyi bazı yerlerde yoğun, bazı bölümlerde daha az olmak üzere aşınmıştır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmetler bulunur. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlamaktadır. Sol pilaster gövdesinin üst yarısı ile sağ pilasterin tamamı görünmeyecek kadar aşınmıştır. Soldaki pilasterin altlık kısmı aşınmıştır. Başlık kısmı dikdörtgen biçimli olacak şekilde yukarı doğru eğimli ve çerçeveli verilmiş ancak yüzeyi aşınmıştır. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında kalan düz alanlar aşınmış olduğundan olasılıkla bu alanlardaki yazıtlar kaybolmuştur. Resim alanının üzeri kemer şeklinde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden yan yana iki erkek figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafetleri uzundur, ayaklarına kadar inmektedir. Figürlerin yüzü ile kıyafetleri üzerinde aşınmalar vardır. Kıyafetleri çizgisel hatlarla vurguludur. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Aşağı sarkıtılmış sol elleri yoğun bir şekilde tahrip olmuştur. Soldaki erkeğin sol elinde

aşınmadan dolayı seçilemeyen bir nesne (belki bir rulo?), sağdaki erkeğin sol elinde ise oldukça silik bir tahra vardır. Erkeklerin yüz hatları silinmiştir. Seçilebildiği kadarıyla her ikisinin de suratı sakallıdır. Tüyler üçgen çentiklerle gösterilmiştir. Saçları araları çizili bukleler halinde öne doğru gelerek uçları spiral şeklinde sonlanmaktadır.

Tarih: MS 280-90 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 31, TÜN 26, KBN 1, TBN 2, KDN 2.

Kat: TÜN 50 (Resim 57 a).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 1157.

Buluntu Yeri: Gediz İlçesi, Yenikent Beldesi (Yeniköy).

Ölçüleri: Yük: 92 cm, Gen: 46 cm, Kal: 6 cm.

Malzeme: Mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu kötüdür. Sağ taraftaki pilaster başlığından başlayıp resim alanındaki figürlerin boyun hizasından geçerek soldaki pilastere kadar uzanan yatay biçimli bir kırık steli ikiye bölmektedir. Alınlık üzerinde yoğun aşınmalar vardır. Pilaster başlıklarının olduğu kısımda da aşınma vardır. Bunun dışında yüzeyde yer yer aşınma ile etkisiz çatlaklar mevcuttur.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı verilmiştir. Üçgen alınlığın tepesi yoğun biçimde aşınmıştır. Ancak alınlığın sağ ve sol köşelerinde palmet izleri görülebilmektedir. Resim alanı sağdan ve soldan üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslü pilasterlerle sınırlandırılmıştır. Pilasterlerin altlık kısımları 3 şeritle vurgulanmışken başlık kısımları aşınmıştır. Resim alanının üzeri kemer şeklinde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü yer almaktadır. Kadın yüksekçe bir platformun üzerinde durmaktadır. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlara sahiptir. Kıyafet erkekte diz kapağının bir miktar altına, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Her iki figürün de sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Erkeğin aşağı sarkıtılmış olan sol elinde bir tahra, kadınınkinde

ise iğ-öreke vardır. Erkeğin yüzü sakallı verilmiştir. Saçları kabarık olarak verilmiş ancak aşınmıştır. Kulak üzerinde dalgalı biçimde çizilerek gösterilmiş birkaç tutam saçı görülmektedir. Kadının başı kapalı verilmiştir. Ön tarafta örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış ve önden arkaya doğru dairesel biçimde ince çizgilerle gitmektedir. Boynunda zincir şeklinde iki tane kolyesi bulunmaktadır. Stelin alt kısmında 3 satırlık Antik Yunanca bir yazıt bulunmakta ve en altta ortada bir zıvana vardır. Yazıtta:

ἔτους τξς΄ Αὐρ.
2 Ἀπουλεῖος γλυκυτάτῃ
μητρὶ μνήμης χάριν.

366. yılda. Aur. Apouleios biricik annesi için hatırası nedeniyle.

Tarih: Stil olarak MS 240/250 (Lochman 2003, 270); MS 281/82 (Stel üzerindeki yazıtta geçen 366 yılının Sulla Erası'na göre çevrilmesi sonucu, Yazar).

Lit: Lochman 2003, 270, Kat. II 220, Textabb. 33, Taf. 14, Abb. 50.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 51 (Resim 58).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 21609.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 88,5 cm, Gen: 50 cm, Kal: 5,5 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu orta derecedir. Mezar stelinin sol alt köşesinde genişçe bir kopma vardır. Bu kopma sol pilasterin alt kısmını ve soldaki figürün ayakları ile stelin alt kısmının çoğunluğunu eksiltmiştir.

Yüzeyde bazı yerlerde aşınma vardır. Stelin yüzey geneli ince bir kalker tabakasıyla kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın üzerinde, sağ ve sol köşelerinde palmet süslemesi vardır. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan pilasterlerle sınırlıdır. Korunan sağ pilasterin altı iki profilli sütun kaidesi biçiminde verilmiştir. Pilasterlerin başlık kısımları; üzerinde U biçimli bir çizgi ve içerisinde bir yaprak motifi olacak şekilde verilmiştir. Her iki pilaster başlığının üst kısmı ile köşe palmetlerinin arasındaki düz alanlarda Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

	ΑΥΡΤΡΟ-	Κ(Ε)ΑΠΠ-
2	ΦΙΜΟC	ΗCΟΝΗ-
	ΤΡΟΦΙΜΩ	CΙΜΩΥ-
4	ΥΙCΚ(Ε)Ζ-	ΙΟΑΩ-
	ΩΤΙΚΟC	ΡΟΙC

Resim alanı üzeri kemerli bir niş içerisinde verilmiştir. Resim alanında birbirinin kopyası gibi yapılmış ayakta cepheden yan yana duran iki erkek figürü vardır. Her iki figürün başları arasında yazıt bulunmaktadır:

	ΕΤΟΥC
2	ΤΛΔ

Figürlerin her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafetleri diz kapaklarına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Her ikisi de sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağıya sarkıtılmış olan sol ellerinde, sağdaki figür bir kuş tutarken soldakinin eli boştur. Ayaklarına kapalı birer bot giymişlerdir. Her iki figürün saçları aynı şablonla yapılmıştır. Saçları araları çizili bukleler halinde soldan sağa doğru yay şeklinde geldikten sonra uçları

sağa doğru spiralli biçimde bitirilmiştir. Figürlerin göz bebekleri işlenmiştir. Stelin sağ alt kısmında oldukça kötü durumda olan yazıt bulunmaktadır:

MNHMHCXAPIN

Tarih: MS 283/84 yılları (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜN 52 (Resim 59).

Korunduğu Yer: Emet İlçesi, Eğrigöz Köyü çeşmesinde kullanılmaktadır.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 115 cm, Gen: 99 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Stelin sağ dış kenarında, üstte ve altta kopmalar vardır. Sol pilasterin orta kısmı yüzeyden kopmuştur. Sağ ve sol pilasterlerin en alt kısımlarında yüzeyden kopma vardır. Resim alanındaki figürün tamamı kazınmıştır. Geriye hiçbir şey kalmamıştır. Stelin resim alanında, orta kısmın biraz altında sağda ve solda çeşme için açılmış iki delik bulunmaktadır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı ve tak katlı olarak verilmiştir. Stelin alınlığının tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması bulunur. Sağ köşe palmeti ile tepe palmeti arasında bir tarak kabartması vardır. Tepe palmeti ile sol köşe palmeti arasında da bir şişe ve ayna kabartması bulunmaktadır. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde, uçlarında 4 yapraklı çiçek bulunan kıvrıkdal motifi bulunan iki pilaster sınırlamıştır. Başlık kısımları korinth düzenine uyacak şekilde akanthus yaprakları ile süslenmiştir. Pilaster başlıkları ile köşe

palmetleri arasında kalan alanlarda her iki tarafta da Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır. Yazıt bir mezar şiiridir:

Μᾶρκος τ᾽ ἀδελφὸς καὶ μόνους ἰδοῦ[σαν]
Τρόφιμος σὸς εὐνέ- εἴκοσι ἐνια[υτῶν]
της σοὶ τόνδε τύμ- κύκλους
βον, ὦ καλὴ Κορινθία, Ἅιδης κέ[κευ]-
λάϊνον ἔτευξαν ὠ- θε τὴν κα[λὴν]
[κυ]μόρῳ μνήμης Κορινθ[ίαν]
[χάρ]ιν.

Hem kardeşin Markos hem de yatak arkadaşın Trophimos, bu taş mezarı, ey güzel Korinthia senin için yaptırdılar, erken ölen senin hatıran nedeniyle. Hades, sadece yirmi yıl görmüş olan güzel Korinthia'yı kendine aldı.

Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanındaki figür kazınmış, kazınan kısımdaki izden anlaşıldığı kadarıyla burada ayakta bir insan figürü olmalıdır. Alınlık üzerindeki nesnelerden anlaşıldığı kadarıyla bu figür olasılıkla bir kadındır. Stelin alt kısmı çeşmeye gömülü olduğu için görülememektedir.

Tarih: Geç Roma'dan Bizans'a geçiş aşaması (Merkelbach - Stauber 2001, 197-98); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1977, 152-53, Kat. 477, Abb. 37; Merkelbach - Stauber 2001, 197-98, No. 16/22/01.

Krş: -

Kat: TÜN 53 (Resim 60).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 6949.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Beşkarış Köyü.

Ölçüleri: Yük: 93 cm, Gen: 46 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin alt kısmı ile ayakta bulunan figürlerin ayaklarından itibaren aşağısı eksiktir. Alt sol tarafta çapraz bir kopma vardır. Stelin yüzeyi

genelde kalker ile kaplanmıştır. Yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar vardır. Yer yer sararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı olup üçgen alınlıklı verilmiştir. Alınlığın üst noktasında, sağ ve sol köşelerinde palmet süslemesi mevcuttur. Üstteki palmetin ortasına küçük bir niş içinde küçük bir büst işlenmiştir. Aşınma nedeniyle cinsiyeti seçilememektedir. Üst palmet ile köşe palmetlerinin arasında 4 yapraklı birer çiçek kabartması işlenmiştir. Resim alanı sağdan ve soldan üzeri düz iki pilasterle sınırlandırılmıştır. Başlık kısımları piramidal şekilli 3'er yaprakla vurgulanmıştır. Altlık kısımları eksiktir. Üst kısmı kemerli niş şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden solda bir kadın, sağda ise bir kız çocuğu figürü yer almaktadır. Kız çocuğunun başı, kadının omuz hizasındadır. Her ikisi de kiton üzeri uzun himation giyimlidir. Kadının sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Kadın sol eli ile kız çocuğunun sol omuzunu kavramıştır. Kız çocuğu her iki elini aşağı doğru sarkıtmış olup sağdakinde bir kuş tutarken soldaki boştur. Her iki figür de başı kapalı verilmiştir. Kadının saçları kabarık biçimde önden arkaya doğru dalgalı çizgilerle gitmektedir. Boynunda görülebildiği kadarıyla sarmaşık yaprağı şeklinde iki sarkacı bulunan bir kolye vardır. Kız çocuğunun saçları aşınmıştır. Stelin yazıtları olasılıkla günümüze ulaşmamıştır.

Tarih: MS 3. yüzyılın sonları? (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: TÜN 54 (Resim 61).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8959.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 142 cm, Gen: 77 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Resim alanının sağ ve solundaki pilasterlerin orta hizasından itibaren aşağısı eksiktir. Sol pilaster yüzeyden tahrip olmuştur. Resim alanındaki figürün yüzü tahrip olmuştur. Stel üzerindeki kabartmalar çokça aşınmıştır. Yüzeyde çok sayıda etkili ve etkisiz çatlak vardır.

Tanımı: Mezar steli genişçe üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kabartma palmetler verilmiştir. Palmetlerin arasında, uçlarında altışar adet yuvarlak yapraklı çiçekler bulunan spiral şeklinde bitki kabartması verilmiştir. Korunagelmiş sağ pilasterin gövdesi sadedir. Altlık kısımları kayıptır. Pilaster başlıkları üzerinde bitişik V'lerden ve bunun içinin ters V harfi ile kapatılmasından oluşturulmuş lale benzeri motif bulunmaktadır. Sağdaki pilaster başlığının hemen altında oldukça tahrip olmuş zor okunabilen bir yazıt bulunmaktadır:

- - / μετὰ / τῶν τ/έκνων Αμι/ᾳ συν/βίῳ / μνή/μης / χά/ριν.

- - - *çocuklarıyla beraber karısı Amia için hatırası nedeniyle (bu mezar taşını yaptırdı).*

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta, cepheden verilmiş kiton üzeri himation giyimli bir kadın figürü bulunmaktadır. Kıyafeti ayaklarına kadar iner. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıtılmış ve hafif öne alınmış sol elinde ise iğ-öreke tutmaktadır. Kadının başı kapalıdır. Yüzü ve saçlarının ön kısmı tahrip olmuştur. Korunagelmiş yanlardaki saçına göre çizgisel biçimde verilmiştir. Kepçe biçiminde kulakları gösterilmiştir. Korunageldiği kadarıyla stelin alt kısmı düz şekilde sonlandırılmıştır.

Tarih: Bizans öncesi Frig steli, MS 3. yüzyıl (Pfuhl - Möbius 1977, 150); MS 3. yüzyılın sonları? (Yazar).

Lit: SEG Vol VI 1932, 19, No. 114; Pfuhl - Möbius 1977, 150, Kat. 465, Taf. 76; MAMA X, 189, Appendix II – Kütahya, List 4, Pl. LVI – Kütahya P4.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: TÜN 55 (Resim 62).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 15375.

Buluntu Yeri: Aslanapa İlçesi, Karadiğin Köyü.

Ölçüleri: Yük: 190 cm, Gen: 85 cm, Kal: 23 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli tüm olarak korunagelmiştir. Sol alt köşedeki ufak bir kopma dışında herhangi bir eksiği bulunmamaktadır. Stelin kabartma alanı kimi yerde daha fazla, kimi yerde daha az olmak üzere tümden aşınmıştır. Stelin orta kısmında dikey inen etkili bir çatlak vardır. Resim alanında sağda yer alan kadın figürünün kıyafeti üzerinde de dikey bir çatlak vardır. Bunun dışında yüzeyde daha küçük çatlaklar da vardır. Yüzey gözenekli hale gelmiştir.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın ortasında küçükçe yuvarlak bir niş içerisinde hayvan figürlerinden oluşan bir sahne vardır. Kabartmalar silikleşmiştir. Görülebildiği kadarıyla yüzleri birbirine dönük profilden iki aslan ön ayaklarıyla bir boğanın üzerine basmaktadır. Sola dönük olan boğanın arka ayakları havada, ön ayakları ise dizlerinden kırılarak başı yerde verilmiştir. Solda yer alan aslanın kuyruğu nişin dışına taşmıştır. Nişin alt hizası yatay biçimde baştanbaşa çizilmiştir. Üçgen alınlığın sol köşesinde silikçe bir palmet kabartması görülmektedir. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan pilasterlerle sınırlıdır. Pilasterlerin altlık kısımları 4'er şeritle vurgulanmıştır. Korunan sol başlık üzerinde dikey biçimli yaprak motifleri işlenmiştir. Sol pilaster başlığı ile sol kenardaki palmet arasında oldukça silik durumda Antik Yunanca bir yazıt vardır:

[….]κὲ Τατ[ι]ας κὲ Τρο[φ]ιμ[….]ΝΟ κὲ Κύριλλα.ΝΟ[….]
2 […….]Ο[- -] ἀνδρί[- -]
[…..]Ω[.]ΛΛΟC [- - - -]

- - - - ve Tatias ve Trophimos ve Kyrilla - - - - - kocası için - - - -

Bu kısmın karşı tarafı tahrip durumdadır. Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü verilmiştir. Başları ve vücutları çoğunlukla aşınmıştır. Korunmuş kıyafet detaylarından kiton üzeri himation giyimli oldukları anlaşılmaktadır. Erkek diz kapaklarının alt hizasına kadar, kadın ise ayak bileklerine kadar inen kıyafet giymiştir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Korunan izden kadının başı kapalı verildiği anlaşılmaktadır. Kollar ve eller tamamen tahrip vaziyettedir. Kadının başı ile erkeğin başı arasındaki boşlukta üst tarafta yatay verilmiş bir tarak kabartması bulunur. Stelin alt kısmında sol kenarda sağa doğru gider pozisyonda gövdeleri profilden başları cepheden verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Stelin alt kısmında sağ tarafta kalan alan ise boştur. Olasılıkla bu alanda yer alan yazıtlar kazınmıştır.

Tarih: Olasılıkla MS 230/40 yılları (MAMA X, 96); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: MAMA X, 96, No. 303.

Krş: TÜN 1, TÜN 33, TÜÇ 9, KKN 1, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 41, TÜN 40, TÜN 37.

Kat: TÜN 56 (Resim 63).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 406

Buluntu Yeri: Aslanapa İlçesi, Çömlekçi Köyü.

Ölçüleri: Yük: 147 cm, Gen: 81 cm, Kal: 14 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Resim alanındaki figürlerin yüzlerinde kısmi tahribat vardır. Stelin alt kısmında bir miktar kopma vardır. Yüzeyde az miktarda aşınma vardır. Sağ alt köşede çapraz biçimli etkili bir çatlak vardır. Bunun dışında yüzeyde etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşeleri kazıma palmetlerle süslüdür. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı olan pilasterlerle sınırlıdır. Pilasterlerin altlık kısımları vurgulu değildir. Başlık kısımları ise V şeklinde

çizgilerle vurgulanmıştır. Başlıkların üzeri ile köşe palmetlerinin arası düz bırakılmıştır. Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden 3 insan figürü vardır. Soldaki ve ortadaki erkek, sağdaki ise kadındır. Ortadaki ve soldaki erkeğin başlarının arasında Antik Yunanca bir yazıt vardır:

ἔτους
2 ττπθ΄

Soldaki erkek figürü kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafeti diz kapağına kadar inmektedir. Kıyafetin gövde kısmı sade, göğüs ve etek kısmı çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Sağ eli manto dışında göğüs üzenine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde bir tahra tutmaktadır. Figürün ağız ve burun kısmı tahrip olmuştur. Badem gözlüdür. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, arkadan öne doğru hafif dalgalı çizgilerle gelmektedir.

Ortadaki erkek figürü yüksekçe bir platform üzerinde durmaktadır. Platformun üzerinde sağa doğru gider pozisyonda gövdesi cepheden başları profilden verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan arkalarındaki sabanı çekmektedir. Arkadaki saban bir miktar platformun dışına taşmıştır. Bu figürün portre özellikleri soldaki erkek ile aynı biçimde verilmiştir. Kısa tunik sade bir elbise giymiştir. Kıyafetin yaka kısmı ile en alt bölümü iki katlı çizgisel şeritlerle vurgulanmıştır. Ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Her iki elini de aşağı doğru sarkıtmıştır. Sağ elinde bir üvendire, sol elinde ise balmumu tableti tutmaktadır.

Resim alanında sağda duran kadın figürü kiton üzeri himation giyimli olup başı kapalı verilmiştir. Elbisesi ayak bileklerine kadar inecek şeklide uzundur. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Boynunda zincir şeklinde bir kolye bulunmaktadır. Örtü altından görünen saçları bir miktar aşınmıştır. Korunduğu kadarıyla ortadan ikiye ayrılmış biçimde çizgisel verilmiş saçları önden arkaya doğru üst kısım oval şekilde, yan kısımlar da

hafif dalgalı biçimde gitmektedir. Badem gözlüdür. Stelin alt kısmında ortada 2 öküz tarafından çekilen sağa gider pozisyonda olasılıkla saman yüklü bir kağnı bulunmaktadır. Stelde resim alanının altındaki çerçeve ile stelin alt kısmında uzunca bir yazıt bulunmaktadır:

Αὐρ. Μαρκειανὸς Μάρκου κὲ Δόμνα τέκνῳ Λέοντιῳ
γλυκυτάτῳ ἀωροθανῇ ἐτῶν · ιθ΄ · κὲ ἑαυτοῖς ζῶντες
κὲ τὰ τέκνα αὐτῶν τίς{ς} ἂν
Ἀμμίαντος κὲ Διομή- προσάξι χῖρ-
δης κὲ Εὔμηλος πατρ- α τὴν βαρύχθ-
ὶ ζῶντι κὲ μητρὶ ζῶσῃ ονον ὀρφαν-
κὲ ἀδελφῷ θεθνῶτι ὰ τέκνα λίποι-
γλυκυτάτοις μνήμη- το οἶκον χῆ-
ς χάριν. ρον βίον ἔρη-
μον.

MS 304/5. Markus'un oğlu Aur(elius) Markianus ve Domna, (bu mezarı) 19 yaşında zamansız ölen çok sevgili çocukları Leon'a ve henüz hayatta iken, kendileri için (yaptı), ve onların çocukları, Ammianos ve Diomedes ve Eumelos, hayatta olan çok sevgili baba ve annelerine ve ölen kardeşlerinin anısına. Kim (bu mezara) ağır ve kıskanç elini atacak olursa, çocukları öksüz kalsın, evi dul, boş bir hayat sürsün.

Tarih: MS 304/5 (Sulla Erası'na göre Gibson 1978, 37-40; Tabbernee 1997, 316-22; İznik 2006, 368-69; Drew-Bear vd. 2007, 248-49; Mitchell 2023, 219-20; Yazar).

Lit: Gibson 1978, 37-40, Pl. XVII, No. 16; Lochman 1990, 505, Bei. 52, Fig. 3; Tabbernee 1997, 316-22, Kat. 53, Fig. 58, Pl. 26 No. 53; İznik 2006, 368-69, Res. 42; Drew-Bear vd. 2007, 248-49; Mitchell 2023, 219-20, Fig. 34.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN

20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, BBB 18.

Kat: TÜN 57 (Resim 64).

Korunduğu Yer: Benaki Müzesi (Atina/Yunanistan), No: 31520.

Buluntu Yeri: Frigya Bölgesi.

Ölçüleri: Yük: 132 cm, Gen: 70 cm, Kal: 25 cm.

Malzeme: Beyaz, kahverengimsi mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Alınlığın tepe noktasının sağında çok ufak bir tahribat vardır. Resim alanındaki kadın figürünün saçında bir tahribat vardır. Stelin sol alt kısmında küçük darbe izleri vardır. Stelde az miktarda aşınma ile çizilme vardır. Yüzeyde etkili olmayan çatlaklar vardır. Yüzey kısmen ince bir kalkerle kaplanmıştır. Kabartmalar net bir şekilde görülebilmektedir.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Stelin dış kenarları kaba yontulmuştur. Alınlığın tepesinde palmet kabartması görülmektedir. Alınlığın sağ ve sol kenarının üzeri spiral şeklinde çizgisel bitki motifi ile süslenmiştir. Stelin resim alanını sağdan ve soldan üzerinde çapraz çizgiler bulunan çok ince iki pilaster sınırlar. Altlık kısımları ince yatay birer çerçeve ile gösterilmiştir. Başlık kısımları gövdesinden biraz daha genişçe verilmiş olup üzerinde bitişik V'lerden oluşan çizgiler bulunmaktadır. Resim alanının üzeri kemerli biçimde ve çerçeveli verilmiştir. Bu çerçeve pilaster başlıkları üzerinde de yatay olarak devam etmektedir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise bir kadın figürü bulunmaktadır. Kadın erkeğe oranla daha kısa verilmiş, boyu erkeğin omuz hizasındadır. Erkeğin vücudu daha genişçe, kadınınki ise dar verilmiştir. Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Her ikisinin de kıyafeti benzer verilmiş, kıvrımlar çizgiseldir. Kıyafetlerin bir ucu sol kol üzerinden dikey şekilde sarkıtılmış ve ucu püsküllü sonlandırılmıştır. Kıyafet erkekte kadına göre biraz daha uzundur. Kıyafetin alt kısmı bacak hareketinden dolayı sağa doğru hafifçe yukarı kalkmıştır. Her iki figürde de sağ bacağın önde olmasından dolayı sağ diz kapakları yuvarlakça gösterilmiştir. Erkek ayağına bağcıklı bir sandalet, kadın

ise açık bir sandalet giymiştir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Ancak erkek sağ elinde açık bir kitap tutmaktadır. Sol elleri aşağı doğru sarkıtılmıştır. Erkeğin sol elinde, üzerinde A harfi yazılı olan kapalı bir rulo bulunurken, kadınınki boştur. Her iki figürün de yüzü birbirine benzemektedir. Birbirine yakın iri gözler, öne doğru çıkıntılı burun ile altta küçük bir ağız vardır. Saçlarının altından küçük kepçe kulakları gösterilmiştir. Erkeğin saçları kabarık biçimde verilmiştir. Saçları iki katlı, araları çizili kalın bukeler halinde verilerek uçları spiral şeklinde sonlandırılmıştır. Kadın kısa saçlıdır. Kadının saçları arkadan öne doğru tel tel gelerek alın ve kulak üstünde sonlandırılmıştır. Erkek figürünün sol tarafında, sağ dirseğin alt hizasında dikey şekilde üçlü yaba kabartması verilmiştir. Erkek figürünün başının solunda ise dikey verilmiş bir pedum kabartması bulunur. Kadın figürünün başının üzerindeki boşlukta, üzerinde iğ-öreke bulunan bir kalathos ve iğin üzerine konmuş sola dönük profilden bir kuş, tarak ve ayna kabartmaları vardır. Resim alanının altındaki çerçeve üzerinde 2 satır ve alt kısımda 1 satır olmak üzere toplam 3 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

ἐπὶ τὰς τέκνοις Διοδώρῳ καὶ Ἰστεφάνῳ
καὶ ἀτῇ ἔτι ζῶσα Κύριλλα καὶ Σωτηρὶς
τοῖς ἀδελφοῖς ἐποήσα.

Oğullarım Diodoros ve Istephanos için ve hayattayken kendim için (ben) Kyrilla (bu mezarı) yaptırdım ve (kızım) Soteris erkek kardeşleri için.

Yazıtın hemen altında ortada bir saban kabartması verilmiştir. Stel en altta genişçe bir zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: Olasılıkla MS 3. yüzyılın ilk yarısı (MS 200-250) (Vlizos 2018, 25-53); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Vlizos 2018, 25-53, Abb. 1-3.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58.

Kat: TÜN 58 (Resim 65).

Korunduğu Yer: İstanbul Arkeoloji Müzeleri, Envanter No: 4087.

Buluntu Yeri: Frigya Bölgesi?

Ölçüleri: Yük: 163 cm, Gen: 70 cm, Kal: 15 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli genel olarak iyi derecede korunagelmiştir. Yüzeyde az miktarda aşınma ile çizilme vardır. Yüzey ince bir kalker tabakası ile kaplanmıştır. Sağ akroterin olduğu kısım yüzeyden kopmuştur. Alınlığın dış kenarlarında ufak kopmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesinde palmet kabartması bulunur. Alınlığın sağ ve sol köşelerindeki akroterler ise çeyrek daire şeklinde ve üzeri sade verilmiştir. Sol akroter üzerinde alt hizada sağına dönük profilden küçük bir kuş kabartması verilmiştir. Sağ akroterin yüzeyi tahriptir. Stelin resim alanı sağdan ve soldan gövdesinin üzeri sade olan iki pilasterle sınırlandırılmıştır. Altlık kısımları küçük, orta, büyük şeklinde 3 şeritli genişçe verilmiştir. Başlık kısımları ince profilli ve bunun üzeri de yukarı doğru eğimli verilmiştir. Sol pilaster başlığı ile sol köşe akroteri arasında kalan alanda Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır. Yazıt:

Πάπας Θα-
λασίᾳ συμ-
βίῳ κὲ τὰ
τέκνα αὐ-
τῶν
κὲ Μάτρ-
ων ἐνάτρι
μνήμης
[χά]ριν

Papas karısı Thalasia için ve onların çocukları ve Matron yengesi için hatıraları nedeniyle.

Sağ pilaster başlığı üzerinde olduğu düşünülen yazıt ise olasılıkla tahrip olmuştur. Resim alanının üzeri, çerçevesi belirgin işlenmiş kemerli şekilde verilmiştir. Resim alanının kemerli nişin içerisine denk gelen kısmı, alt kısma göre bir basamak daha yukarıda verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir kadın figürü verilmiştir. Figürün omuz hizasından itibaren üst kısmı yuvarlak nişin içerisinde kalmaktadır. Kiton üzeri himation giyimli olan kadının elbisesi ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Kıyafetinin bir ucu sol kolun üzerinden aşağıya dikey biçimde sarkıtılarak ucu püsküllü bitirilmiştir. Sağ eli manto dışından göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıtılmış ve hafifçe öne alınmış sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Kadın başı kapalı verilmiştir. Boynunda ortada kalp şeklinde, bunun sağında ve solunda sarmaşık yaprağı şeklinde birer sarkacı olan kolye bulunmaktadır. Kadının yüzü yuvarlakçadır. Göz bebekleri işlenmiştir. Saçları altından kulakları gösterilmiştir. Saçları ince çizgilerle gösterilmiştir. Önde ortadan ikiye ayrılmış olan saçları en üst kısımda yarım daire şeklinde, yanları ise dalgalı ve çapraz biçimde arkaya doğru gitmektedir. Stelin alt kısmında 3 satırlık bir yazıt bulunmaktadır:

Μάτρων Αμμιᾳ συμβίῳ κὲ Πίτᾳ μητρὶ κὲ ἑαυτῷ
2 ζῶν κὲ Παπας τὴν ἐνατέρα κὲ τὴν μητέραν
ἐτείμησεν μνήμης χάριν.

Matron karısı Ammia için ve annesi Pita için ve yaşarken kendisi için ve Papas yengesini ve annesini hatıraları nedeniyle onurlandırdı.

Tarih: Bizans öncesi kabartma tarzında yapılmış (Pfuhl - Möbius 1977, 153); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1977, 153, Kat. 478, Taf. 78; Koch 1990, 129, Abb. 28.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 57.

Kat: TÜN 59 (Resim 66 a).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 15310.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Üçhüyük Köyü.

Ölçüleri: Yük: 139 cm, Gen: 94 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli, üzerinde yer alan figürün diz kapakları hizasından çapraz biçimde kopmuş olup alt kısmı eksiktir. Figürün karın bölgesinin ortasında olasılıklı çeşme olarak kullanılmak üzere sonradan yuvarlakça açılmış bir delik bulunmaktadır. Yüzey geneli aşınmıştır. Yüzeyinde yer yer kararmalar olup yüzey ayrıca gözenekli hale gelmiştir.

Bu mezar stelinin günümüzde resim alanındaki figürün omuzlarından itibaren yukarısı da kopmuş olup üst kısmı da eksilmiştir. Stelin yalnızca orta kısmı kalmıştır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın üst kısmında net seçilemeyen bir kabartma, sağ ve sol köşelerinde ise palmetler bulunur. Alınlığın ortasına alttaki resimli alanın üzerini kapatacak şekilde üçgen çerçeve bulunmaktadır. Resim alana böylelikle naiskos görünümü kazandırılmıştır. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde sırtları birbirine değen yarım dairelerden oluşturulmuş baklava dilimi motifi bulunan pilasterlerle sınırlandırılmıştır. Pilasterler dış kenardan bir miktar içeride yapılmıştır. Başlık kısımları yukarı doğru genişleyen formda verilmiştir. Üzerinde dikey verilmiş detayları belirgin üçer yaprak kabartması bulunur. Üzeri kemerli verilmiş resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü bulunmaktadır. Başı tahrip olmuştur. Kiton üzeri himation giyimlidir. Çizgisel hatlarla elbise kıvrımları vurgulanmıştır. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttığı sol elinde bir rulo tutmaktadır.

Tarih: 2. yüzyılın son on yılı (MS 190-200) (MAMA X, 56); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: MAMA X, 56, No. 176, Pl. XIX.

Krş: -

Kat: TÜN 60 (Resim 67).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 80 cm, Gen: 80 cm, Kal: 11 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin üst kısmına ait parça olarak korunagelmiştir. Resim alanındaki figürlerin gövdelerinden itibaren aşağısı eksiktir. Mevsimsel şartlardan kaynaklı kısmi kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın tepe noktası ile sağ ve sol köşelerinde palmet süslemesi bulunur. Alınlığın tepesindeki palmet ile sağ köşe palmetin arasında bir tarak, bir ayna ve ağzı tıpalı bir şişe kabartması bulunur. Tepe palmeti ile sol köşe palmetin arasında ise bir balmumu tableti yer alır. Resim alanı sağdan ve soldan birer düz pilaster ile sınırlıdır. Ancak pilastlerler, figürlerin omuz hizasında eğimli bir basamakla yükseltilerek alınlık kısmına geçirilmiştir. Başlık kısmı bu şekilde basamaklı olarak vurgulanmıştır. Resim alanının üzeri kemer şeklinde yapılmıştır. Resim alanında ayakta cepheden solda bir erkek sağda ise bir kadın figürü bulunur. Gövdelerinden itibaren aşağısı eksiktir. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet hatları çizgiseldir. Figürlerin burunları tahrip olmuştur. Göz bebekleri vurgulanmıştır. Erkek figürünün saçları araları çizili iki katlı bukleler halinde verilerek uçları sivri şekilde sonlandırılmıştır. Kadının başı kapalı olup saçlarının ön kısmı örtü altından görünmektedir. Ortadan ikiye ayrılmış saçları ince çizgilerle önce bir miktar aşağı sonra arkaya doğru gider biçimde verilmiştir. Kadının boynunda çizgi şeklinde ince bir kolye vardır. Her iki figür de kollarını aşağı doğru sarkıtmış ancak alt kısım eksik olduğundan elleri görülememektedir.

Tarih: MS 325 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

7.1.1.2. Tek Katlı, Üçgen Alınlıklı, Çerçeveliler (TÜÇ)

Kat: TÜÇ 1 (Resim 68)[320].

[320] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 273, Kat. II 245, Taf. 17, Abb. 61.

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Işıklar Köyü.

Ölçüleri: Yük: 39 cm, Gen: 40,5 cm, Kal: 8,5 cm.

Malzeme: -

Korunma Durumu: Bir mezar steline ait parçanın küçük bir kısmı korunagelmiştir. Alınlık kısmı, resim alanının küçük bir kısmı ile sağ pilasterin olduğu bölümün bir kısmı korunagelmiştir. Üçgen alınlığın tepe noktasında ufak bir kopma vardır. Resim alanındaki figürün çenesinde bir aşınma vardır. Bunun dışında stelde ufak tahribatlar vardır.

Tanımı: Benzerlerinden hareketle stelin tek katlı olduğu düşünülebilir. Alınlığın en üst kısmında kazıma teknikte stilize palmet süslemesi vardır. Alınlıkta palmetlerin alt bitim noktasında yatay bir çizgi bulunur. Bu çizginin altından resim alanına kadar olan bölümde Antik Yunanca 7 satırlık bir yazıt bulunur:

Αὐρ. Τρόφιμος
2 Λόκρου κὲ Αὐρ. Σε-
βηρία τέκνῳ Εἱ-
4 σύστῳ στρατιώτῃ
ὀπτίονι κὲ Τροφίμης ἀ-
6 δελφῷ κὲ Εὐτύχης κὲ Ἡσύ-
χις κὲ Πατρίκις πάτρωνι.

Lokros'un oğlu Aur(elius) Trophimos ve Aur(elia) Severia oğulları asker optio (= bir yüzbaşının seçilmiş yardımcısı/astsubay) Eisystos için ve Trophimes erkek kardeşi için ve Eutykhese ve Hsykhis ve Patrikis efendileri için.

Resim alanının sağ tarafını üzerinde üzüm salkımı ile asma yaprağı bulunan bir çerçeve sınırlamaktadır. Resim alanı dikdörtgen biçimde verilmiştir. Resim alanının hem üst hem de sağ kenarındaki çerçevelerin üzerinde sırtları birbirine değen yarım dairelerden oluşan balık puluna benzer bir motif bulunmaktadır. Resim alanında bir erkeğe ait baş bulunmaktadır. Burun ve çenesi tahrip olmuştur. Gözler iri verilmiş ve gözün dış kenarları kalınca

vurgulanmıştır. Saçları arkadan öne doğru düz/hafif dalgalı ince çizgilerle gelmektedir.

Tarih: MS 300 civarı (Lochman 2003, 273); MS 240-60 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 273, Kat. II 245, Taf. 17, Abb. 61.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜÇ 2 (Resim 69)[321].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Frigya Bölgesi.

Ölçüleri: Yük: 87 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Alınlığın sol alt köşesinde küçük bir kopma vardır. Sol pilasterde darbe kaynaklı çok küçük bir kopma vardır. Stelin sağ ve sol alt köşelerinde küçük kopmalar vardır. Yüzeyde az miktarda çizilme ile küçük çatlaklar vardır. Kabartma alanları net şekilde görülmektedir. Yüzeyde bazı yerlerde sararmalar bulunmaktadır. Yüzey kısmen ince bir kalker tabakasıyla kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve sivri üçgen alınlıklı biçimde verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde çizgisel teknikte palmetler vardır. Resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan çerçevelerin üzerinde, sırt sırta değen yarım daireler ve bunların aralarının baklava dilimi motifini oluşturduğu kazıma teknikteki süsleme bulunur. Bu çerçeveler ile köşe palmetleri arasında her iki tarafta da düz alan bulunmaktadır. Resim alanında birbirinin kopyası gibi verilmiş ayakta cepheden iki kadın figürü bulunur. Kadınların başlarının üzerini, üzeri çapraz çizgilerle vurgulanmış bir kuşak kaplamaktadır. Figürlerden soldakinin etek altında bacak hatları görülmektedir. Elbisenin alt

[321] Stelin bilgileri https://www.bonhams.com/auction/24251/lot/120/a-roman-marble-stele/ web sitesinden 02.05.2024 tarihinde alınmıştır.

kısmı önce kısa tunik giymiş gibi yatay bir çizgi ile gösterilmiş, ardından alt kısım daha sonradan tekrar kazınarak elbise ayaklara kadar uzatılmıştır. Kadının sol elinde tuttuğu iğ ve örekenin bulunduğu kısmın önce kazındığı, daha sonradan ise buraya iğ-örekenin işlendiği anlaşılmaktadır. Bu da bize bu figürün önce erkek olarak tasarlandığını, sol elinde olasılıkla erkeklere özgü bir nesne tuttuğunu, daha sonradan ise değiştirilerek kadına çevrildiğini göstermektedir. Kadınlar kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet ayak bileklerine kadar inmektedir. Soldaki kadın başı kapalı verilmiştir. Kıyafet kıvrımları her ikisinde de aynı şekilde çizgisel hatlarla verilmiştir. El parmakları vücuda oranla ince-uzun verilmiştir. Her ikisinin de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Her ikisi de aşağı doğru sarkıttığı sol elinde iğ-öreke tutar. Soldaki başı kapalı kadının boynunda zincir şeklinde, sağdaki başı açık kadının boynunda ise arası yatay çentiklerle gösterilmiş bir kolye bulunmaktadır. Her iki kadının yüzleri de neredeyse birbirinin aynısı gibi yapılmıştır. İri badem gözleri ve alt tarafta küçükçe ağızları vardır. Kadınların saçları da benzerdir. Ortadan ayrılmış saçlar, ince çizgilerle ön kısımda yarım daire şeklinde, yan kısımlarda ise çapraz biçimde arkaya doğru gider. Sağdaki kadın kısa ve küt saçladır. Saçlarının alt kısmı da ince yatık çizgilerle gösterilmiştir. Resim alanının altında 4 satırlık Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

ΑΥΡΑΝΤΩΝΙΟCΜΗΤΡΙΤΑΤΙΑ-
ΝΗΚ(Ε)CΥΝΒΙΩΑΜΜΙΑΚ(Ε)ΛΟΥ-
ΛΙΑΝΟCΜΗΤΡΙΖΩCΕΚ(Ε)ΕΝ-
ΑΤΡΙΜΝΗΜΗCΧΑΡΙΝ

Stelin alt kısmı düz şekilde sonlanmaktadır.

Tarih: MS 3. yüzyıl civarı (İlgili websitesi tarafından[322]); MS 240-60 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4,

[322] https://www.bonhams.com/auction/24251/lot/120/a-roman-marble-stele/ (02.05.2024)

TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜÇ 3 (Resim 70).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 13.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 90 cm, Gen: 47 cm, Kal: 5 cm.

Malzeme: Mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi korunmuş durumdadır. En alttaki zıvanasında bir kopma vardır. Bunun dışında yüzeyde çok küçük aşınmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın üzerinde herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. Üçgen alınlığın en üst noktasından başlayıp tüm alınlık boyunca ve resim alanının sağ ve sol kenarlarına kadar devam eden Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

Αὐρ.
Ἐλπὶς
ἀνδρὶ Εὐ-
τύχῳ κὲ ἑαυ-
τῇ ζῶσα τὰ τέ-
κνα αὐτῶν Ἀλέξ[α-]
νδρος ἰστρατιώτης κὲ
Ὀνήσιμος κὲ Εὐτάχις
κὲ Ἡρά-
κλις μνή-
πατ- μης
ρὶ κὲ χάρ-
μητ- ιν.
ρὶ

Aur. Elpis kocası Eutykhos için ve hayattayken kendisi için. Onların çocukları asker Aleksandros ve Onesimos ve Eutakhis ve Heraklis babaları için ve anneleri için hatıraları nedeniyle.

Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki çerçeve sınırlar. Çerçeveler üstten ve alttan yalnızca birer şeritle sınırlandırılmışlardır. Resim alanın dikdörtgen biçimde verilmiştir. Resim alanının üst kenarının eğimli kısmı kazıma palmetle süslenmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü yer verilmiştir. Kadın figürü bir platform üzerinde durmaktadır. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet erkekte diz kapağının bir miktar altına, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel biçimde vurgulanmıştır. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıtılan sol ellerde erkeğinki boş, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Erkek ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Figürlerin yüzleri saçlar dışında neredeyse birbirinin aynısıdır. Erkeğin yüzü sakalsızdır. Saçları arkadan öne doğru ince çizgilerle hafif dalgalı biçimde gelmektedir. Kadının başı kapalıdır ve boynunda yatay çentiklerle gösterilmiş bir kolye vardır. Saçları korunduğu kadarıyla ortadan ikiye ayrılmış ve önden arkaya doğru ince çizgilerle gitmektedir. Stelin altında sağ tarafta kadın figürünün alt hizasına denk gelen yerde sağa doğru gider pozisyonda gövdeleri profilden başları cepheden verilmiş yan yana duran iki öküz, hemen arkalarında yer alan ve başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. En altta zıvanaya ait bir iz korunagelmiştir.

Tarih: MS 300 civarı (Lochman 2003, 273-74); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 273-74, Kat. II 246, Taf. 17, Abb. 62.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN

16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜÇ 4 (Resim 71).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 508.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 90 cm, Gen: 42 cm, Kal: 6 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli genel olarak iyi korunmuş durumdadır. Üçgen alınlığın en üst noktasında bir aşınma ile sol kenarında kopmalar vardır. Stelin en altında ufak kopmalar vardır. Resim alanındaki figürün saçlarında bir aşınma vardır. Stel yüzeyinde yer yer etkili/etkisiz çatlaklar ile küçük aşınmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın üst noktasında, sağ ve sol köşelerinde çok stilize kazıma palmet motifi bulunmaktadır. Bu kazıma palmetlerin arasında neredeyse hiç boşluk kalmamıştır. Resim alanı sağ ve sol kenardan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki çerçeveyle sınırlandırılmıştır. Çerçeveler üstten ve alttan ince birer şerit içerisine alınmıştır. Her iki çerçevenin üst kısmı ile köşe palmetlerinin arasında Antik Yunanca yazıtlar bulunmaktadır. Yazıtlar okunabildiği kadarıyla:

	..ΛΟΥΚΑΥΟC	Κ(Ε)ΗCΥΝΒΙΟΕ-
2	CΥΝΒΙΟC	ΑΥΤΟΥΚΥΡΙ-
	..ΟΥΚ..	ΛΛΑΑΝΥΨ-
4	ΚΥΡΙΛΛΑ	ΑΓΛΥΚΥΤ-
	..ΦΑΝ	ΑΤΗΠΑ-
6	…ΘΑ	ΡΕCΤΗC-
	…ΤΡΟ-	ΑΝΜΝΗ-
8	[ΦΙ]ΜΟC	ΜΗCΧ-
		ΑΡΙΝ

Resim alanı, üzeri kemer şeklinde nişli bir alan içerisinde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir kadın figürü bulunur. Kadın kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet ayak bileklerine kadar inecek şekilde uzundur. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıtılmış olan sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Kadın başı açık verilmiş, saçları kısa ve küttür. Saçları korunabildiği kadarıyla önden arkaya doğru ince çizgilerle gitmektedir. Boynunda yatay çentiklerle gösterilmiş iki tane kolye bulunmaktadır.

Stelin alt kısmında bir yazıt bulunur. Okunabildiği kadarıyla:

ΑΙΚΡΟΝΕΥCΧΟΑΗCΟΝΜΟΙΠΑΡΟΔΙΤΑΟΥΤWCΤΕ-
2 ΓΟΝΗΜΗΚΑΘΙΔΟΙCΚ(Ε)ΜΑΘΕCΑΤΙCΕΝΘΑΔΕ-
..ΑΙΔΟΥΡΕΙΟΘΥΓΑΤΗΡΑΩΡΟΘΑΝΗΑΝΔ-
4 …ΝΠΙΚΡΑΜΟΙΡΑΚ(Ε)ΗΔΥCΑΛΙΠΡΟC
..ΡΙΝΥCΕΚΛΑCΕΜΟΥΤΗΝ
6 ..ΝΕΟΤΗΤΑΚ(Ε)ΟΥΔΙCΜΕΔΛΑΚΑΛΗCΠΑ-
[Τ]ΡΙΔΟΕΠΟΜΑΥCΑCΑ..Ε..ΑΡΙΤΩ-
8 .ΕΑΥΟΥΤΟΙC……Ν

Tarih: MS geç 3. yüzyıl (Mitchell 1993, Vol I, 186); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Mitchell 1993, Vol I, 186, Fig. 32.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜÇ 5 (Resim 72).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 8165.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 80 cm, Gen: 43,5 cm, Kal: 7 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin yalnızca alınlığı eksiktir, onun dışında çok iyi korunmuştur. Üst kısmın kenarlarında kopmalar vardır. Sol alt köşesinde çapraz biçimli küçük bir kopma vardır. Stelin yüzeyi kısmi olarak ince bir kalker tabakasıyla kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı olup alınlığı eksiktir. Ancak korunan izlerden dolayı üçgen alınlıklı olduğu anlaşılmaktadır. Resim alanının sağında ve solunda sırtları birbirine değen yarım dairelerden oluşan baklava dilimine benzer kazıma motif ile süslenmiş iki pilaster yer almaktadır. Her iki pilasterin de üst kısmında birer üzüm salkımı kabartması verilmiştir. Stelin resim alanı kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda bir erkek çocuğu ile sağda bir kız çocuğu figürü verilmiştir. Erkek figürünün başının üzerinde yalnızca alt yarısı korunagelmiş bir üzüm salkımı vardır. Figürlerin başlarının arasındaki boşlukta boyun hizasında dikey bir üzüm salkımı kabartması daha vardır. Figürlerin her ikisi de sade kıyafet giymiştir. Kıyafet erkekte diz kapağı hizasına kadar, kızda ise ayaklarına kadar inmektedir. Erkeğin kıyafetinin yaka kısmında yatay biçimli hafif aşağı oval bir şerit bulunur. Elbisesinin en alt kenarında da yatay bir şerit vardır. Kız çocuğunun kıyafetinin yaka kısmında dikey zikzak motifi ve bunun altında kareli şekilde verilmiş iki sıra şerit daha vardır. Kıyafetinin en alt kısmında da dikey çizgilerle verilmiş kazıma zikzak vardır. Erkek çocuğunun üçgen biçimli çentiklerle gösterilmiş çok seyrek bir sakalı vardır. Bu nedenle olasılıkla ergenlik çağına yeni girmiş bir delikanlıyı temsil etmektedir. Her iki figür de her iki elini aşağı doğru sarkıtmıştır. İkinin de sağ eli boştur. Erkek çocuğu sol elinde bir tahra tutarken, kız çocuğu bir kuş tutmaktadır. Erkek ayaklarına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Erkek figürünün saçları ince çizgilerle arkadan öne doğru bir sıra düz bir sıra dalgalı biçimde gelerek dalgalı kısımların uçları spiralli şekilde bitirilmiştir. Kız çocuğu başı açık verilmiş ve enseye kadar inen kısa küt saçları vardır. Saçları ortadan ikiye ayrılmış ve ince çizgilerle üst kısım dairesel şekilde, yanları ise düz şekilde arkaya doğru gitmektedir. Ense kısmındaki saçları ise sağa aşağı çapraz çizgilerle gösterilmiştir.

Boynunda yatay çentiklerle vurgulanmış bir kolye vardır. Sol elinin yüzük parmağında biri ortada biri altta olmak üzere iki tane yüzük bulunmaktadır. Stelin alt kısmında Antik Yunanca 4 satır yazıt bulunmaktadır. En altta ortada bir zıvana vardır. Yazıt:

AYPMHTPOΔWPOCK(E)ANTIΠATP-
2 ACΘYΓATPIMHTPOΔOPAK(E)A-
ΛEΞANΔPOCCYNBIOΓΛYKY
4 TATHMNHMHCXAPIN

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜÇ 6 (Resim 73).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 823.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 30 cm, Gen: 42 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar steline ait yalnızca resim alanındaki figürlerin baş kısımları ile alınlık kısmının koruna geldiği bir parçadır. Yüzeyinde hafif aşınma vardır. Sol alt kenarda ve alt ortada küçük kopmalar vardır.

Tanımı: Üçgen alınlıklı bir mezar steline ait parçadır. Benzerlerinden hareketle stelin tek katlı olduğu düşünülmektedir. Üçgen alınlığın üst noktasında stilize kazıma bir palmet motifi bulunur. Resim alanı sağdan ve soldan üzeri sırtları birbirine değen yarım dairelerden oluşan baklava motifi ile süslü çerçevelerle sınırlıdır. Bu çerçeveler stelin en üst bitim yerine kadar düz biçimde devam

etmektedir. Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında iki tane erkeğe ait baş görülmektedir. Boyunlarından itibaren aşağısı eksiktir. Sağdaki erkek başı soldakinden biraz daha yukarıda yer almaktadır. Başlarının üzerini bir kuşak kapatmaktadır. Soldakinin saçları inci çizgilerle öne doğru düz/hafif dalgalı biçimde gösterilmiştir. Sağdakinin saçları ise arkadan öne doğru ince çizgilerle gelerek uçları sola ve sağa doğru spiralli sonlandırılmıştır.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜÇ 7 (Resim 74).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 10339.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Aslanapa İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 70 cm, Gen: 60 cm, Kal: 17 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu kötüdür. Stelin resim alanındaki figürlerin gövdelerinden itibaren aşağısı eksiktir. Alınlığın üzeri tamamen kazınmıştır. Sağ ve sol pilasterlerin üzeri kazınmıştır. Resim alanındaki figürlerin yüzlerinde derin tahribat, vücutlarında ise aşınmalar vardır. Stelin üst sağ köşesinde dikey bir kırık vardır. Bunun dışında kenarlarda ve yüzeyde yer yer küçük çapta kopmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Stelin alınlığının üst noktası ile sağ ve sol köşesinde kazıma palmet süslemesi olduğu korunan izlerden anlaşılmaktadır. Resim alanının sağ ve sol kenarını sınırlayan iki çerçevenin üzeri kazınmış olsa da korunagelen izlerden dolayı burada üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartmasının olduğu anlaşılmaktadır. Her iki

çerçevenin üzeri ile alınlığın köşeleri arasındaki düz alanlar kazınmış, olasılıkla burada bulunan yazıtlar da silinmiştir. Resim alanının üzeri kemer şeklinde verilmiştir. Bu kemerin dış çerçevesi üzerinde sol tarafta Antik Yunanca kısa bir yazıt bulunmaktadır:

ΚΑΤΥΛΙΟΥ

Resim alanında ayakta cepheden verilmiş yan yana duran 3 tane insan figürü yer almaktadır. Başlarından gövdelerine kadar olan kısmı korunagelmiştir. Figürlerden en sağdaki kadın, diğer ikisi erkektir. Figürlerin yüzleri tahrip olmuş, saçlarının ise bir kısmı korunagelmiştir. Her iki erkeğin saçları arkadan öne doğru çapraz/düz çizgilerle vurgulanmıştır. Kadının kısa küt verilmiş saçları da önden arkaya ince çizgilerle verilmiştir. Her üç figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konulmuş olup selamlama pozisyonunda durmaktadırlar. Aşağı sarkıtılmış olan sol ellerinin tahrip olması nedeniyle ellerinde bir şey tutup tutmadığı bilinmemektedir.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜÇ 8 (Resim 75).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açık Hava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8939.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 113 cm, Gen: 65 cm, Kal: 19 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Resim alanındaki figürlerin yüzleri ile elleri tahrip olmuştur. Stel yüzeyinde çok fazla etkili/etkisiz çatlak bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kazıma palmetler bulunur. Palmetler genişçe işlendiğinden alınlık üzerinde neredeyse boşluk kalmamıştır. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki çerçeve sınırlar. Sol çerçevenin alt kısmı kısa bırakılmıştır. Bunun altındaki boşluğa ise sağa dönük profilden tahrip durumda bir hayvan (belki bir köpek veya bir at?) kabartması verilmiştir. Çerçevelerin üzeri ile köşe palmetleri arasındaki alanlarda iki tarafta da tahrip durumda Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Αὐρ Βαλ- κὲ Τροφίμ-
ο̣ινας ῳ̣ ἀωροθα-
Ἀρχεσ- νῆ κὲ Τατι-
τράτου ανῆς ἐκύ-
μητρὶ ρα κὲ τέκ-
Κυρίλλῃ νοις γλυ-
κὲ τέκν- κυτάτο-
οις Μεν- ις μνή-
άνδρῳ μης χά-
ριν.

Arkhestratos'un oğlu Aur(elius) Baloinas annesi Kyrille için ve vakitsiz (ölen) çocukları Menandros ve Trophimos için ve kayınvalidesi Tatiane için ve biricik çocukları için hatıraları nedeniyle (bu mezarı yaptırdı).

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden üç tane figür verilmiştir. Bunlardan ortadaki kadın figürü, bunun sağında ve solunda küçük boyutlu verilmiş birer erkek çocuğu figürü bulunur. Soldaki çocuğun boyu kadının gövdesine kadar uzamakta, sağdaki çocuk ise daha kısa boylu olarak verilmiştir. Kadın figürü kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet ayaklarına

kadar inmektedir. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttığı sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Başı kapalı verilmiş olan kadının yüzü tahrip olmuştur. Soldaki erkek çocuğu kısa tunik, sade bir kıyafet giymiştir. Her iki elini de aşağı doğru sarkıtmıştır. Başı tahrip olmuştur. Sağdaki erkek çocuğu da kısa tunik, sade bir kıyafet giymiştir. Her iki elini de aşağı doğru sarkıtmış, sağ elinde bir üzüm salkımı ile sol elinde bir kuş tutmaktadır. Başı tahrip olmuştur. Stelin alt kısmına sonradan Ermenice bir yazıt yazılmıştır.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Buckler vd. 1924/25, 151-52, No. 137, Fig. 75; SEG Vol VI 1932, 21, No. 123; Koch 1990, 124, Abb. 16; MAMA X, 189, Appendix II – Kütahya, List 5, Pl. LVI – Kütahya P5.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜÇ 9 (Resim 76).

Korunduğu Yer: İstanbul Rahmi Koç Özel Koleksiyonu.

Buluntu Yeri: Altıntaş Ovası.

Ölçüleri: Yük: 197 cm, Gen: 87 cm, Kal: 18 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stel, resim alanındaki figürlerin göğüs hizasından geçecek şekilde yatay olarak kırılmış ve ikiye bölünmüştür. Sol üst köşede ufak bir kopma vardır. Erkek figürünün kafa ve boynundan geçen etkili bir çatlak vardır. Bunun dışında yüzeyde aşınmalar ile etkili/etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesinde palmet kabartması bulunmaktadır. Bu palmetin orta kısmı ince bir çerçeve

biçiminde verilmiş ve resim alanının üzerindeki kemer kısmına kadar aşağı indirilmiştir. Alınlığın sağ ve sol köşelerinde yüzleri birbirine dönük profilden iki stilize yunus balığı kabartması verilmiştir. Soldaki yunusun üstünde bir yazıt vardır:

Ἔτους τκδ΄
324 yılı. (Sulla Erası'na göre MS 239/40).

Yunuslar küçük bir balığı yutar biçimde verilmişlerdir. Sağdaki yunusun başının üzerinde bir ayna ve sol tarafında bir tarak kabartması vardır. Soldaki yunusun alt hizasında ise ortasında kalem bulunan bir balmumu tableti kabartması bulunur. Alınlığın sağ alt kenarında ise küçükçe verilmiş ayakta cepheden bir erkek çocuğu figürü kabartması işlenmiştir. Saçları kısa verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafeti diz kapaklarının bir miktar altına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Çocuğun sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde bir kuş tutmaktadır. Alınlığın sol alt kenarında ve resim alanının üzerindeki kemerli kısmın çerçevesi üzerinde Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Αὐρήλια Νανας Παπίᾳ ἀνδρὶ κὲ Παπίᾳ ἐγόνῳ ἀώρῳ
κὲ τὰ τέκ-
να αὐτῶ-
ν Παπι-
ας κὲ Ἀπο-
λινάριο[ς]
κὲ Απας
κὲ Ξε[ν]-
ίων πα-
τρὶ κὲ μ-
[η]τ̣ρὶ ζῶ-
σῃ

Aurelia Nanas kocası Papias için ve vakitsiz ölen torunu Papias için ve onların çocukları Papias ve Apolinarios ve Apas ve Ksenion babaları için ve hayattayken anneleri için.

Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki çerçeve ile sınırlandırılmıştır. Bu çerçevelerin altlık kısmı 3'er şeritle gösterilmiştir. Üzeri kemerli verilmiş resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü verilmiştir. Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla gösterilmiştir. Erkeğin kıyafeti diz kapaklarının biraz aşağısına kadar, kadınınki ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafetlerinin bir ucu sol kollarından aşağı dikey biçimli sarkıtılarak ucu iki püsküllü şekilde bitirilmiştir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinde ise erkek bir rulo ve kırbaç tutarken, kadın iğ-öreke tutmaktadır. Erkek ayağına kapalı bir bot giymiştir. Erkeğin saçları araları çizilmiş kalın bukleler halinde alına doğru gelerek uçları küt bitirilmiştir. Yüzü sakallıdır. Kadın başı kapalı verilmiştir. Boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış ve hafif dalgalı çizgilerle önden arkaya doğru gitmektedir. Figürlerin ayaklarının altında bulunan ince çerçeve üzerinde 2 satır yazıt bulunmaktadır:

κὲ αἱ νύφαι αὐτῶν Ἀμιὰς κὲ Κυρίλα κὲ Κυρίλλα
2 γονεῦσιν μνήμης χαριν.

ve onların gelinleri Amias ve Kyrila ve Kyrilla ebeveynleri için hatıraları nedeniyle.

Stelin alt kısmında sol tarafta bir yazı kalemliği, orta kısım boş bırakılmış ve sağ tarafta ise sağına dönük profilden Cerberus kabartması bulunmaktadır. Stel en altta solda yer alan kısmen korunmuş zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: Sulla Erası'na göre MS 239/40 (Gibson 1978, 13-15); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Gibson 1978, 13-15, No. 2, Taf. II-b; Lochman 1990, 504, Bei. 51, Fig. 4.

Krş: TÜN 1, TÜN 33, KKN 1, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 41, TÜN 40, TÜN 37, TÜN 55.

Kat: TÜÇ 10 (Resim 77).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 20565.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 112 cm, Gen: 64 cm, Kal: 21 cm.

Malzeme: Kalın grenli, gri damarlı, beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi korunmuş durumdadır. Eksik parçası bulunmamaktadır. Alınlığın sol kenarı ile sol çerçevenin üzerinde ve resim alanındaki erkek büstünün başında kırık yerler olup sonradan yapıştırılmıştır. Alınlık kısmında hafif aşınma vardır. Yüzeyde az miktarda sararma vardır.

Tanımı: Tek katlı olan mezar steli üçgen alınlığa sahiptir. Üçgen alınlığın dış kenarı basitçe bir çerçeve ile sınırlandırılmıştır. Üçgen alınlığın içerisinde sağda iğ-öreke, sol tarafta ise sağına dönük bir kuş kabartması vardır. Stelde üçgen alınlığın hemen altındaki düz çerçeveden sonra resim alanına geçilir. Resim alanının sağ ve solundaki çerçeve, büstlerin boyun hizasında bir basamak yükseltilmiştir. Dikdörtgen şeklinde verilmiş resim alanında cepheden solda erkek, sağda ise kadın büstü bulunur. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Erkeğin suratı ince hafif dalgalı çizgilerle vurgulanmış şekilde sakallıdır. İnce çizgilerle vurgulu bukleler halinde hafif dalgalı saçları vardır. Kadının başı kapalı, yalnızca saçlarının ön kısmı görülmektedir. Ortadan ikiye ayrılmış saçları ince çizgilerle vurgulanmış, yanlardan arkaya doğru birkaç boğum halinde gitmektedir. Kadının boynunda zincir biçiminde ince bir kolye vardır. Büstlerin başlarının üzerini bir kuşak kaplamaktadır. Bu kuşak ortadan bir bantla sıkılmıştır.

Büstlerin hemen altında aynı resim alanı içerisinde sağa doğru gider pozisyonda, gövdeleri profilden başları cepheden verilmiş iki öküz, boyunduruk la başlarına bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Mezar stelinin altında 4 satırlık Antik Yunanca yazıt bulunur. En altta ortada bir zıvana ile stel sonlanmaktadır. Yazıt okunabildiği kadarıyla:

AYPANTWNIAOP…CIMAPKW
2 K(E)NANAΓΛYKYTATOICK(E)MHNH
ΘYΓATHPK(E)EPMHCΓANBPOCK(E)NANA
4 ΘYΓATHPETIMHCANMNHMHCXAPIN

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: KÜÇ 1, KKN 2, KKÇ 1.

Kat: TÜÇ 11 (Resim 78).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 10300.

Buluntu Yeri: Gediz İlçesi, Altınkent Beldesi (eski Altıntaş).

Ölçüleri: Yük: 80 cm, Gen: 48 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli tüm olarak korunmuştur. Ancak stelin resim alanı tümüyle kazınmış olup düzleştirilmiştir. Sağ alt köşede küçük bir kopma vardır. Resim alanını sınırlayan çerçevelerin üzerinde de çatlaklar ve aşınmalar vardır. Yüzeyde sararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı olup tek katlıdır. Stelin alınlığının üst noktası ile sağ köşesinde kazıma palmet süslemesi mevcuttur. Sol köşedeki palmet olasılıkla kaybolmuştur. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki çerçeve ile sınırlandırılmıştır. Sağ pilasterin üstünde Antik Yunanca bir yazıt vardır:

ΟΡΦ-
2 ΑΡΑ
ΤΕΚΝ-
4 ΑΔΙΠ-
ΟΡΙΟΟ-
6 ΙΚΟΝ

Sol pilasterin üstündeki alan tahrip olmuştur. Tahrip olan kısmın da üzerinde dikey ince uzun dikdörtgen şeklinde üst kısmı oval alt kısmı düz gelen ancak ne olduğu anlaşılamayan kazıma bir şey bulunmaktadır. Resim alanının üzeri kemer şeklinde yapılmıştır. Resim alanına bakıldığında sonradan yüzeyinin kazındığı anlaşılmaktadır. Ancak alt kısımda resim alanından geriye kalan izlere göre burada ayakta cepheden solda bir erkek, sağda ise bir kadın figürü olduğu anlaşılmaktadır. Adamın çıplak verilmiş bacaklarının alt kısmı, kadının ise uzun elbisesi ile ayakları belli belirsiz biçimde seçilebilmektedir. Stelin en altında çok iyi okunamayan bir yazıt bulunmaktadır:

ΛΛ..PIOCK(E).ETEMΩNIC
2 ANOCΠATPIΦIΛOECN-
PITATIΩMNHMHCXAP[IN]
4 ANΠPOCΔEIXIPATHN
BAPYXΘONON

Tarih: MS 240-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TÜÇ 12 (Resim 79).

Korunduğu Yer: Virginia Üniversitesi Fralin Sanat Müzesi, (Charlottesville, Virginia; Amerika Birleşik Devletleri).

Buluntu Yeri: Asya, Türkiye[323].

Ölçüleri: Yük: 125 cm, Gen: 80 cm, Kal: 17 cm.

Malzeme: Mermer.

[323] Bkz. https://collection.museum.virginia.edu/objects-1/info/6505 (04.05.2024 tarihinde erişildi.)

Korunma Durumu: Stelin alınlığının sağ kenarındaki bir kopma dışında iyi derecede korunagelmiştir. Stelde çok küçük çizilmeler vardır. Kabartma alanları net bir şekilde görülmektedir.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Dış kenarları kaba yontulmuştur. Stelin resim alanı dışında kalan dış kenarları basitçe yapılmıştır. Alınlık hariç diğer 3 kenar ince çerçeve şeklinde verilmiştir. Hem alınlıkta hem diğer 3 kenar üzerinde herhangi bir süsleme unsuru olmayıp sade bırakılmıştır. Alınlığın sağ alt kenarında, resim alanının da üst sağ köşesinin üstünde kazıma bir tarak motifi vardır. Alınlığın sol alt kenarında, resim alanının da sol üst köşesine denk gelen yerde dikey bir kazıma pedum motifi vardır. Alınlık üzerinde Antik Yunanca bir yazıt yer almaktadır:

Κύριλλα
2 Ἀκρισίῳ συμβίῳ κὲ
Ἀλεξάνδρῳ τέκνῳ
4 καὶ ἑαυτῇ ζῶσα κὲ τό τέκνον αὐτῆς
Κάτυλλος ἐποίησαν μνήμης
6 χαριν κὲ Αππης τέκνον σεν
Τρόφιμος Σειρακλεανὸς λατύπος ἐποί[η]-

Kyrilla kocası Akrisios için ve oğlu Aleksandros için ve hayattayken kendisi için ve onun oğlu Catullus hatıraları nedeniyle (bu mezarı) yaptırdılar. Ve Appe'nin oğlu. Seiraklea'lı? taş ustası Trophimos (bu mezar taşını) yaptı.

Stelin resim alanı dikdörtgen biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden 3 tane insan figürü verilmiştir. Bunlardan sağdaki kadın, diğer 2'si erkektir. Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet kıvrımları çizgisel biçimde verilmiştir. Kıyafet kadında ayaklarına kadar iner. Erkeklerde ise bacakların alt kısmını bir miktar açıkta bırakacak şekilde yukarıda verilmiştir. Her 3 figürde de kıyafetlerin bir ucu sol kolun üzerinden aşağı doğru doğru dikey bir tomar şeklinde sarkıtılmış ve ucu püsküllü bitirilmiştir. Figürlerin bir bacağının önde diğerinin geride olmasından kaynaklı diz kapakları gösterilmiştir. Erkekler ayağına kapalı birer çizme

giymişlerdir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Ancak elin tamamı görünmez, yalnızca parmaklar görünmektedir. Figürler sol ellerini aşağı doğru sarkıtmıştır. Erkeklerin sol eli boşken kadın iğ-öreke tutmaktadır. Kadın başı açık verilmiştir. Boynunda dalga şeklinde bir kolye vardır. Üç figürün de yüz hattı birbirine benzemektedir. Üzgün gibi görünen bakışlara sahiptirler. Kadının saçları ortadan ikiye ayrılmış, kısa ve küt verilmiştir. Yanlara doğru düzenli ince çizgiler halinde bir sıra yüksekte bir sıra alçakta olacak şekilde dalgalı verilmiştir. Saçları ense üzerinde hafifçe genişlemektedir. Ortadaki erkeğin yüzü sakalsızdır. Saçları araları çizilmiş dalgalı dar bukleler halinde arkadan öne doğru gelmiştir. En önde saç ayrımı gösterilmiştir. Soldaki erkeğin yüzü bir basamak yüksekte olacak şekilde sakallı gösterilmiştir. Saçları ortadaki erkeğe benzemektedir. Ön kısımdaki saç ayrımlarının arası biraz daha açık şekilde gösterilmiştir.

Tarih: MS 220 yılı (Lochman 2003, 267); MS 230 yılı (Virginia Üniversitesi Fralin Sanat Müzesi)[324]; MS 240-50 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 267, Kat. II 187, Taf. 11, Abb. 41.

Krş: TKB 1, TBÇ 1, KÜÇ 2, TÜÇ 13, TÜÇ 14, BBN 3.

Kat: TÜÇ 13 (Resim 80).

Korunduğu Yer: Basel Antika Müzesi ve Ludwig Koleksiyonu (İsviçre).

Buluntu Yeri: Frigya Bölgesi.

Ölçüleri: Yük: 157 cm, Gen: 85 cm, Kal: 15 cm.

Malzeme: Mermer

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Stelin alınlığının dış kenarlarında ufak tahribatlar vardır. Sol alt köşede kopma vardır. Resim alanındaki figürlerin burunlarında tahribat vardır. Stel yüzeyinde az miktarda aşınma ile az sayıda etkisiz çatlak vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Stelin alınlığı ile yan kısımları ince çerçeve şeklinde verilmiştir. Alınlık üzerine nesneler sıkıştırılmıştır. Alınlığın sağ alt kenarında bir ayna, tarak, çiçek rozeti, saç

[324] Bkz. üst dipnot.

iğnesi (çoğunlukla eksik), bir ayna ve en üst kısmında kalemlik ve bunun altında bir kalem yer almaktadır. Alınlığın üst noktasından sola doğru ise balmumu tableti, bir kese ve spiral şeklinde bir bitki kabartması mevcuttur. Resim alanını sınırlayan ince çerçevelerin üzerinde sağdakinde sarmaşık yaprağı kabartması bulunur. Sol taraftakinde ise dikey biçimde verilmiş üstte üçlü bir yaba ile altında kürek kabartması verilmiştir. Resim alanının üst çerçevesi üzerinde Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

Τατιας Λυκίσκῳ ἀνδρὶ γλυκυτάτῳ κὲ Εὐτυχιανῇ θυγατρὶ κὲ ἑαυτῇ
Tatias biricik kocası Lykiskos için ve kızı Eutykhiane için ve kendisi için

Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden 3 insan figürü bulunmaktadır. Solda erkek, ortada kız çocuğu, sağda ise kadın verilmiştir. Ortadaki çocuk figürü bir altar üzerinde durmaktadır. Kız çocuğunun başının üstündeki boşlukta bir kalathos ve bunun üzerinde sağına dönük profilden verilmiş bir kuş kabartması bulunmaktadır. Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet erkekte diz kapaklarının biraz daha altına kadar, kız çocuğu ile kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Figürlerin kıyafetlerinde bir bacağın geride durmasından dolayı diz kapağı detayı gösterilmiştir. Elbise kıvrımları çizgisel biçimde vurguludur. Erkek ayağına kapalı bir bot giymiştir. Her 3 figürün de sağ eli manto dışında göğüs üzerine bırakılarak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol ellerini aşağı doğru sarkıtmışlardır. Erkeğin sol elinde bir rulo, kız çocuğunun bir kuş ve kadınınkinde iğ-öreke bulunmaktadır. Kadın ve kız çocuğunun boyunlarında birer tane üzeri çapraz çizgilerler süslü kolye bulunmaktadır. Erkeğin yüzü sakallı verilmiştir. Sakal detayı küçük üçgen çentiklerle gösterilmiştir. Saçları üst üste olacak şekilde araları çizili bukleler halinde verilerek uçları sivri biçimde bitirilmiştir. Alnının ortasında kırışıklıklar çizgilerle gösterilmiştir. Kadının saçları ortadan ikiye ayrılmış, yanlara doğru bir yukarı bir aşağı olacak şekilde çizgili şekilde verilmiş ve en arkada ense üzerinde biraz genişlemektedir. Kız çocuğunun saç yapısı da kadınınkine benzer biçimde verilmiştir. Ortadan ikiye ayrılmış

saçları, araları çizili biçimde önden arkaya doğru dalgalı şekilde gitmiştir. Resim alanın alt kısmında 2 satır yazıt bulunmaktadır:

ἔτι ζῶσα κὲ τὰ τέκνα αὐτῶν Τατις κὲ Τρόφιμος κὲ Λυ-
2 κίσκος ἐποίησαν μνήμης χάριν.

henüz yaşarken ve bunların çocukları Tatis ve Trophimos ve Lykiskos hatıraları nedeniyle (bu mezarı) yaptırdılar.

Stelin alt kısmında ortada dikdörtgen bir alan içerisinde sağa doğru ilerler pozisyonda başları cepheden gövdeleri profilden verilmiş boynuzlu iki öküz, boyunduruklа başlarına bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Bu sahneden sonra stel altta ortada zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: 3. yüzyılın 3. on yılı (MS 220-230) (Lochman 1990, 477-83); MS 240-50 (Yazar).

Lit: Lochman 1990, 477-83, No. 262.

Krş: TKB 1, TBÇ 1, KÜÇ 2, TÜÇ 12, TÜÇ 14, BBN 3.

Kat: TÜÇ 14 (Resim 81).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 512.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 126 cm, Gen: 80 cm, Kal: 18 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Yüzeyi yoğun şekilde aşınmıştır. Yüzey genelinde etkili/etkisiz çatlaklar vardır. Resim alanındaki figürlerin başlarında tahribat vardır. Sol çerçevenin üst kısmında yüzeysel kopma vardır. Dış kenarlarda ufak kopmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve üçgen alınlıklı biçimde verilmiştir. Resim alanı dıştan iki ince çerçeve ile sınırlandırılmıştır. Üçgen alınlığın dış sınırı profille vurgulanmış, resim alanındaki figürlerin baş hizasında resim alanının bir miktar içine girmiştir. Resim alanının üst kısmında sol tarafta sağa dönük profilden bir kartal, hemen sağında ise bir küre üzerinde yüzü kartala dönük profilden bir kuş kabartması vardır. Resim alanında ayakta cepheden 3 insan

figürü vardır. Sağdaki ve soldaki erkek, ortadaki ise kadındır. Kadın yüksekçe bir platform üzerinde durmaktadır. Her üçü de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet erkeklerde diz kapaklarının biraz altına kadar, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Her üçünün de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol ellerini aşağı sarkıtmışladır. Kadının sol elinde iğ-öreke, soldaki erkeğin eli görülebildiği kadarıyla boş, sağdaki erkeğin elinde ise ucu aşağı doğru bakacak şekilde bir rulo vardır. Her iki erkek ayağına kapalı birer bot giymiştir. Figürlerin yüzleri tamamen tahrip olmuştur. Soldaki erkek ile kadının saçlarının bir kısmı korunagelmiştir. Anlaşıldığı kadarıyla saçları ince çizgilerle gösterilmiştir. Kadının başı kapalıdır. Boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Stelin en alt kısmında bir yazıt vardır. Yazıtın geri kalanı olasılıkla aşınarak günümüze ulaşmamıştır:

μνήμης χάριν.
…'nın anısı için.

Tarih: MS 220/30 yılları? (Lochman 2003, 276); MS 280-90 (Yazar).
Lit: Lochman 2003, 276, Kat. II 281, Taf. 20, Abb. 72; Drew-Bear vd. 2007, 236-37.
Krş: TKB 1, TBÇ 1, KÜÇ 2, TÜÇ 12, TÜÇ 13, BBN 3.

7.1.2. Tek Katlı, Kemer Alınlıklılar

7.1.2.1. Tek Katlı, Kemer Alınlıklı, Naiskoslar (TKN)

Kat: TKN 1 (Resim 82)[325].
Korunduğu Yer: -
Buluntu Yeri: Zafertepeçalköy.
Ölçüleri: Yük: 120 cm, Gen: 69 cm, Kal: 29 cm.
Malzeme: Beyaz mermer.

[325] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. MAMA Vol X, 90-91, No. 278, Pl. XXXII; Lochman 2003, 269-70, Kat. II 218, Textabb 32 (Rekonstruktion).

Korunma Durumu: Mezar steli kötü korunmuş durumdadır. Stel parçalanmış olup birleşebilen iki parçası mevcuttur. Alınlığın üst sağ kenarı ile resim alanındaki kadın figürü ile solundaki erkek figürünün yarısı üst parçada korunagelmiştir. Bunun altındaki parçada ise Kadın figürünün alt yarısı ile hemen solunda küçük bir çocuk figürü korunagelmiştir. Sağ pilaster üst ve alt iki parçada birleşmektedir. Alınlık kısmında kopma vardır. Her üç figürün de yüzü tahrip olmuştur. Yüzeyinde aşınmalar vardır.

Tanımı: Korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla stel kemer alınlıklı olmalıdır. Alınlığın sağ köşesinde bir palmet süslemesi görülmektedir. Sağ pilaster üzerinde üzüm salkımı ve asma yapraklarından oluşan kabartma bir süsleme vardır. Pilaster atlığı görülmezken, başlığı ortası çukur dikdörtgen biçiminde gösterilmiştir. Pilasterin üst kısmındaki boşlukta Antik Yunanca bir yazıt vardır:

κὲ τὰ τέκνα
2 αὐτῶν Τα-
τιον κὲ Ἀ-
4 νδρέα-
<ς> κὲ Χρυ-
6 σίον κὲ
Δόμνα
8 κὲ Εὐαν-
δράς.

Ve onların evlatları Tation ve Andreas ve Khrysion ve Domna ve Euandras.

Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü yer alır. Bunların arasında ise bacakları hizasında küçük bir çocuk figürü yer almaktadır. Çocuk, bir platform üzerinde durmaktadır. Her üç figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla gösterilmiştir. Kadının kıyafeti ayaklarına kadar inerken, çocuğunki diz kapağının biraz altına kadar inmektedir. Her üçü de manto dışında verilmiş sağ ellerini göğüsleri üzerine koyarak selamlama pozisyonunda durmaktadırlar. Kadının başı açık, saçları kısa ve küttür. Kadının boynunda çift kolye ile kulaklarında

küpe vardır. Figürlerin sol elleri aşağı sarkıtılmıştır. Kadın sol elinde iğ-öreke tutmakta, erkeğinki eksiktir, çocuğunki ise boştur. Stelin alt kısmında yazıt bulunur:

[- - - - - - - - - - υ]ἱὸς κὲ Τρόφιμος γανβρὸς
2 [κὲ τὰ τέκνα] αὐτῶν Ἄφιον κὲ Εἰστρατόνικος
[γονεῦσ]ιν γλυκυτάτοις μνήμης χάριν.

- - - - - *oğlu ve damadı Trophimos (ve) onların (evlatları) Aphion ve Eistratonikos biricik ebeveynleri için hatıralarından ötürü.*

Stelin alt kısmı düz biçimde sonlanmaktadır.

Tarih: MS 245-50/55 yılları (MAMA X, 90-91); MS 240/50 (Lochman 2003, 269-70); MS 240-80 (Yazar).

Lit: MAMA X, 90-91, No. 278, Pl. XXXII; Lochman 2003, 269-70, Kat. II 218, Textabb. 32 (Rekonstruktion).

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TKN 2 (Resim 83).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 15271.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Aykırıkçı Köyü.

Ölçüleri: Yük: 188 cm, Gen: 74,5 cm, Kal: 20 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli çok iyi derecede korunagelmiştir. Kemer alınlığın en üst noktasında çok küçük bir kopma vardır. Resim alanındaki figürün sağ kolunda bir miktar kopma vardır. Figürün kıyafetinde ve sol pilaster üzerinde küçük aşınmalar vardır. Sol pilasterin altlık kısmından başlayıp stelin alt kısmına doğru sağa çapraz biçimde inen bir çatlak vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı olup tek katlı verilmiştir. Alınlığın en üst noktası ile sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması bulunur. Sağdaki palmet ile üstteki palmetin arasını bir ayna kabartması doldurmuştur. Üstteki palmet ile soldaki palmetin arasında ağzı tıpalı bir şişe ile bir tarak kabartması bulunmaktadır. Resim alanını sağdan ve soldan iki pilaster sınırlar. Pilasterler görkemli bir naiskosu andıracak şekilde belirgindir. Gövdeleri yuvarlak sütun şeklinde yapılmıştır. Altlık kısımları yuvarlakça genişleyen formda verilmiştir. Başlık kısımları ise korinth düzeninde verilmiştir. Resim alanı üzeri kemerli bir nişin içine oyularak yapılmıştır. Kemerin dış hattının üzeri süslü bir kuşak biçiminde verilmiştir. Sağdan ve soldan gelen iki kuşak, alınlığın ortasındaki palmetin tam altında birleşmektedir. Birleşim yerinde 3 yapraklı bir çiçek rozeti vardır. Resim alanında ayakta cepheden bir kadın figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giymiş olan kadının elbisesi uzun olup ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafetin bir ucu sol kolun üzerinden aşağı doğru sarkmaktadır. Kadın yüksekçe bir kaidenin üzerinde durmaktadır. Kadının başı kapalı verilmiş olup saçlarının ön kısmı görünmektedir. Ortadan ikiye ayrılmış olan saçları yanlara doğru oldukça düzgün ince çizgilerle dalgalı şekilde verilerek arkada toplanmıştır. Kadının sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı ve hafif öne doğru sarkıttığı sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Kadının üzerinde durduğu kaidenin üzerinde Antik Yunanca 2 satır yazıt bulunmaktadır:

ΖΗΛΑCΚΑΙΜΑΝΙΟC
2 ΛΑΤΥΠΟΙ

Bu kaidenin altında biraz daha geniş dikdörtgen şeklinde alçak bir platform yer alır. Ardından stelin alt kısmına geçilir. Bu kısımda yer alan bir yazıt olasılıkla sonradan kazınmıştır. En altta ortada bir zıvana ile stel sonlanmaktadır.

Tarih: MS 240-50 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: TKN 3 (Resim 84).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 416.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 135 cm, Gen: 95 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. 2. defa kullanım görmüştür. Stelin alt kısmı ile sol alt köşesinde kopmalar vardır. Stel yüzeyinde etkili/etkisiz çatlaklar vardır. Ayrıca yüzeyde aşınmalar olup, bazı yerler kalkerle kaplanmıştır. Resim alanındaki figürlerin yüzleri tahrip olmuştur.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve kemer alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın en üst noktası ile sağ ve sol kenarlarında kazıma palmetler bulunur. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilasterle sınırlandırılmıştır. Altlık kısımları vurgulanmamıştır. Başlık kısımları ise bitişik V'lerden oluşan çizgilerle vurgulanmıştır. Sol pilaster başlığı ile sol kenar palmetin arasındaki alanda ortadan bantla sıkılmış bir rulo ile yazı kalemi yer alırken, sağ taraftaki aynı alan boş bırakılmıştır. Resim alanının üzeri kemerli şekilde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü yer almaktadır. Figürlerin başlarının üzerini ince bir kuşak kaplamaktadır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kadının başı kapalıdır. Kıyafetleri çizgisel hatlarla vurguludur. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol elleri aşağı sarkıtılmış, erkek bir rulo tutarken kadınınki kazınma nedeniyle bilinmemektedir (olasılıkla iğ-öreke olmalı?). Kadın figürünün kıyafetinin gövde kısmı sonradan kazınarak buraya Ermenice bir yazıt yazılmıştır.

Her iki figürün de yüzleri tahrip olmuş ancak saçlarının bir kısmı korunagelmiştir. Erkeğin kısa saçları arkadan öne doğru düze yakın çizgilerle gelmektedir. Kadının örtü altından görünen saçları düze yakın çizgilerle

önden arkaya ve yanlara doğru gitmektedir. Kadının boynunda görülebildiği kadarıyla zincir şeklinde bir kolye vardır. Resim alanındaki figürlerin etek kısmından itibaren stelin en altına kadar olan alan sonradan kazınarak üzerine Ermenice yazıt yazılmıştır. Sağ pilasterin alt kısmında cepheden iki öküz başı ve öküzlerin ön bacakları görülmektedir. Gövdeleri ve arkalarındaki pulluk, Ermenice yazıt nedeniyle kazınan alanda kalmıştır.

Tarih: MS 290-300 yılları (Lochman 2003, 272); Roma İmparatorluk Dönemi (Drew-Bear vd. 2007, 244-45); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 272, Kat. II 238, Taf. 16, Abb. 58; Drew-Bear vd. 2007, 244-45.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TKN 4 (Resim 85).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 408.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Ilıcahöyücek Mevkii.

Ölçüleri: Yük: 175 cm, Gen: 49 cm, Kal: 17 cm.

Malzeme: Kalın grenli gri damarlı beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Genel olarak bir eksiği bulunmamaktadır. Sağ ve sol alt köşelerde çok küçük kopmalar vardır. Resim alanındaki figürün saçlarında ufak bir kopma vardır. Stel yüzeyinde kısmi çatlaklar vardır. Yüzeyde etkili/etkisiz aşınmalar ile çizilmeler vardır.

Tanımı: Mezar steli ince uzun dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Tek katlı ve üzeri kemer alınlıklı verilmiştir. Alınlığın tepesinde dışa doğru bir çıkıntı ve bu çıkıntının üzerinde de palmet kabartması vardır. Kemer alınlığın sağ ve sol köşeleri sivri biçimde yapılmıştır. Resim alanı sağdan ve soldan üzeri düz çok ince iki pilasterle sınırlıdır. Altlık kısımları vurgulu değildir. Başlık kısımları ise resim alanındaki figürün baş hizasında, kendi gövdesinden biraz geniş sütun başlığı şeklinde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş

bir erkek figürü vardır. Vücudu genişçe yapılmış, kolları yandaki pilasterlerin üzerine taşmıştır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet diz kapaklarının biraz altına kadar inmektedir. Ayağına bot giymiştir. Figür, resim alanının en altında yer alan ve ayakları resim alanının altında kalan bir tabure üzerinde durmaktadır. Baş hizasında sağda bir kalemlik ile solda çok az açık bir rulo bulunmaktadır.

Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Parmakların arası açık ve uçları yukarı doğru bakmaktadır. Aşağı doğru sarkıttığı sol elinde bir anahtar ve bir çanta tutmaktadır. Figür ince uzun yüz yapısına sahiptir. Saçları arka arkaya farklı yöne kıvrılmış birkaç boğum haline, araları çizgisel şekilde ayrılarak verilmiştir. Gözleri iridir, kulak delikleri derin oyulmuştur. Stelin en altında önce 2 satır, sonra biraz boşluk bırakıldıktan sonra 3 satır daha olmak üzere toplam 5 satır Antik Yunanca yazıt vardır:

Αφια Ἀλεξάνδρου ἀδελ-
φῷ Ἀλεξάνδρῳ μνήμης χάριν.
εἴ τις ποσοίσει χεῖρα τὴν βαρύ-
φθονον τεύταις ἀώροις
περιπέσοιτο συνφοραῖς.

Aleksandros'un kızı Aphia, (bu mezarı) kardeşi Aleksandros'un anısına yaptı. Eğer biri (bu mezara) ağır ve kıskanç elini sürecek olursa, aynı mevsimsiz felaketlere düşsün.

Tarih: MS 3. yüzyıl (Gibson 1980, 70-71); Roma İmparatorluk Dönemi (Drew-Bear vd. 2007, 302-3); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Gibson 1980, 70-71, No. 12, Fig. 25; Drew-Bear vd. 2007, 302-3.

Krş: -

Kat: TKN 5 (Resim 86).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 2.

Buluntu Yeri: Kütahya

Ölçüleri: Yük: 180 cm, Gen: 88,5 cm, Kal: 25 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Alınlığın dış kenarlarında kopmalar vardır. Sağ pilasterin dış kenarında kopmalar vardır. Pilasterlerin yüzeyi aşınmıştır. Resim alanındaki figürlerin başları kopmuştur. Sağ alt köşede ufak bir kopma vardır. Stelin yüzeyinde yer yer aşınmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Korunageldiği kadarıyla kemer alınlığın kenarı baştanbaşa üzüm salkımı ve asma yaprağı ile süslüdür. Alınlığın sağ kenarında en altta bir tarak, ayna ve ağzı tıpalı şişe kabartması vardır. Sol kenarının en altında ise bir kalemlik kabartması bulunur. Resim alanını sınırlayan her iki pilaster de çok tahrip olmuştur. Görülebildiği kadarıyla altlık kısımları şeritlerle vurguludur. Soldaki pilaster başlığının üzerinde V şeklinde bir çizgi ve bunun ortasında da ters V şeklinde çizgi bulunmaktadır. Pilaster başlığı lale çiçeğine benzemektedir. Sağ pilaster başlığının hemen alt kısmında, üzerinde yün yumakları bulunan bir kalathos verilmiştir. Sol pilaster başlığının hemen altında ise kısa kenarları oval verilmiş ince uzun bir nesne (olasılıkla bir rulo?) ve bunun altında spiral şeklinde ne olduğu seçilemeyen bir nesne bulunmaktadır.

Resim alanının üzeri kemerli bir kuşakla verilmiştir. Kuşak ortadan bantla sıkılmıştır. Kuşağın sağ ve soldaki alt bitim yerleri resim alanının içerisine doğru bir miktar girmektedir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek ve sağda kadın figürü bulunmaktadır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet erkekte diz kapağı altına, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Kadın başı kapalı verilmiştir. Her ikisinin de sağ eli manto dışında, göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol kolları yandan aşağı doğru sarkıtılmış ve elleri biraz öne alınmıştır. Sol ellerinde erkek bir kırbaç, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Kıyafetlerinin bir ucu sol kollarından aşağı doğru sarkıtılmıştır. Kadın ve erkeğin başları arasında üstte 3 yapraklı bir çiçek kabartması bulunur. Bunun hemen altında da yuvarlak bir rozet vardır. Stelin alt kısmında, resim alanının alt hizası içe

doğru 3 basamak halinde kabartma olarak verilmiştir. Bu kısmın üzerinde bir saban kabartması ve Antik Yunanca yazıt vardır:

[- - - - - -]O[- - -]ΩAN[- - -] ἑαυτῇ ζῶσα κὲ
2 [- - - τὰ τ]έκνα αὐ[τῶν] Γλύκων κὲ Αππας κὲ Νανας ἐτεί-
[μ]ησαν τοὺς γονεῖς μνήμης χάριν.

[- - -] hayatta iken kendisi için ve [- - -] Glükon ve Appas ve Nanas ebeveynlerinin anısını onurlandırdı.

Tarih: MS 210 yılları (Lochman 2003, 275); Roma İmparatorluk Dönemi (Drew-Bear vd. 2007, 232-33); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 275, Kat. II 263, Taf. 18, Abb. 66; Drew-Bear vd. 2007, 232-33.

Krş: TÜN 13, TÜN 34, TÜN 42, TÜN 36, KÜÇ 7, TKÇ 2.

Kat: TKN 6 (Resim 87).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 5.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Sevdiğin Köyü.

Ölçüleri: Yük: 142 cm, Gen: 72 cm, Kal: 23 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Alınlığın yalnızca bir miktar sağ kenarı korunagelmiş, diğer kısımları tamamen kopmuştur. Alınlığın sol alt kenarında derinlemesine tahribat vardır. Stelin alt kenarında kopmalar vardır. Yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar vardır. Resim alanındaki insan figürünün yüzünde tahribat vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı kopmuş olsa da bir miktar korunan sağ kenarına göre kemer alınlıklı olmalıdır. Stel tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın sağ köşesinde bir palmet süslemesi bulunur. Palmetin üzerinde üst yarısı eksik bir ayna kabartması vardır. Resim alanı sağdan ve soldan üzeri ince bir şerit içerisinde yer alan çizgisel baklava dilimi motifiyle süslenmiş pilasterlerle sınırlıdır. Altlık kısımları, ortasındaki daha yüksekçe olmak üzere yatay 3'er şeritle vurgulanmıştır. Korunan sağ pilaster başlığının üzerinde dikey yönlü sade işlenmiş 3 yaprak kabartması bulunmaktadır. Resim alanının üzeri

kemer şeklinde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş bir kadın figürü vardır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Çizgisel hatlarla kıyafet kıvrımları vurgulanmıştır. Kıyafet ayaklarına kadar inmektedir. Kadının ayakları tahrip olmuştur. Kadın başı kapalı olarak verilmiştir. Tahrip olmasına rağmen bir miktar görülebilen saçları anlaşıldığı kadarıyla fazla dalgalı olmayan çizgilerle arkaya doğru giderek ense kısmında birleşmektedir. Kadının boynunda halka şeklinde bir kolye vardır. Kadının sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol kolu ise yandan aşağı doğru sarkıtılarak eli hafif gövdesine doğru öne getirilmiştir. Sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Stelin alt kısmında oldukça zor okunabilen Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

Mᾶρκος κὲ Αμμιας Αφιᾳ θυγατρὶ
2 μνήμης χάριν.
τίς [ἀ]ν ποσοίσι χῖρα τὴν κακὴν
4 [οὕτως ἀ]ώροις π[εριπέσοιτο συνφοραῖς]

Markus ve Ammias (bu mezarı) kızları Aphia'nın anısına (yaptırdılar). Her kim (buraya) kötü elini uzatırsa benzer şekilde vaktinden önce felaketlere düşsün.

Tarih: MS 3. yüzyıl (Gibson 1980, 68-69); MS 200 yılları (Mitchell 1993, Vol I, 186; Lochman 2003, 269); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Gibson 1980, 68-69, No. 9, Fig. 22; Mitchell 1993, Vol I, 186, Fig. 31; Lochman 2003, 269, Kat. II 204, Taf. 41, Abb. 156; Drew-Bear vd. 2007, 230-31.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TÜN 58, TÜN 57.

7.1.2.2. Tek Katlı, Kemer Alınlıklı, Çerçeveliler (TKÇ)

Kat: TKÇ 1 (Resim 88).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8945.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 85 cm, Gen: 54 cm, Kal: 17 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Alınlığın kenarları ile sol çerçeve tamamen aşınmıştır. Resim alanındaki figürlerin başları kopmuştur. Resim alanında aşınmalar vardır. Sağ çerçevenin alt kısmında dıştan kopmalar vardır. Stelin sol alt köşesi kopmuştur. Resim alanında küçük ve etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Stelin alınlığı tamamen aşınmıştır. Ancak bu stelin Pfuhl - Möbius'ta yayımlanan fotoğrafında sol çerçevenin üst kısmından başlayıp alınlığa doğru dikey şekilde giden ve alınlık üzerinde de devam eden Antik Yunanca bir yazıt olduğu görülmektedir. Yine fotoğrafta resim alanının üst kısmını oluşturan 3 kemerin soldakinin üzerinde, alınlık kısmında bir balmumu tableti görülmektedir. Fotoğrafta sağ çerçevenin üzerinde başı sola dönük profilden kazıma küçük bir kuş ve kuşun üzerinde de belli belirsiz bir ayna olduğu da görülmektedir. Resim alanının sağ kenarındaki çerçeve üzerinde (Pfuhl - Möbius'taki fotoğrafta sol çerçeve üzerinde de) sırtları birbirine değen yarım dairelerden oluşturulmuş kazıma baklava dilimi motifi bulunmaktadır.

Resim alanının üzeri ortadaki biraz daha yukarıda olacak şekilde 3 kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü verilmiştir. Bir de bunların ortasında ayakta cepheden verilmiş altta erkek çocuğu, bunun üzerinde ise bir platform üzerinde duran, başı ortadaki kemerin içine kadar uzanmış bir kız çocuğu figürü bulunmaktadır. Resim alanında solda duran erkek figürü kısa tunik bir kıyafet giymiştir. Elbisesinin yaka kısmı ile etek kısmında, dikey birer şeritle bağlı uçlarında sarmaşık yaprağı şeklinde sarkacı bulunan ikişer tane elbise aksesuarı bulunmaktadır. Sağ eli manto dışında biraz aşağıda olacak şekilde göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttığı sol elinde belli belirsiz bir rulo tutmaktadır. Sağdaki kadın figürü kiton üzeri himation giyimlidir. Başı kapalıdır. Elbisesi ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel biçimde verilmiştir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı

doğru sarkıttığı sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Ortada yer alan erkek çocuğu figürünün başı, erkek ve kadın figürünün dirsekleri hizasındadır. Çocuk dizkapaklarına kadar inen kısa tunik kıyafet giymiştir. Kıyafetin üst yarısı yatay çizgilerle, alt yarısı ise dikey iki şeritle üç kısma bölünmüş ve araları yarım daire şeklinde çizgilerle gösterilmiştir. Boynunda V şekline getirilmiş bir atkısı vardır. Sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttığı sol elinde belli belirsiz bir nesne (olasılıkla bir rulo?) tutmaktadır. Erkek çocuğu figürünün başının üzerinde yer alan kız çocuğu figürü ayak bileklerine kadar inen uzun bir kıyafet giymiştir. Kıyafeti dikey çizgilerle gösterilmiştir. Boynuna bir atkı sarılmıştır. Ellerini ön tarafta kavuşturmuş ve elinde belli belirsiz bir nesne (olasılıkla iğ-öreke?) tutmaktadır. Resim alanının altında 6 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

ΑΕΝΑ… Δ.ΗΜΑΤΡΙ…… ΝΑΙΚΙ
ΕΛΠΙΖΩΚΚΥΡΙΛΛΗΚ(Ε)ΠΕΙΤΕΤΕΚΝΟΙCΙΝΑΩ
.ΟΙCΕΖΕΤΕΡ..ΟΓΑΜΟΥΚΥΡΙΛΛΗCΔΥΟΘ
.ΟCΠΤΟΙCΚ(Ε)ΤΡΙCΙΤΟΙCΙΔΙΟΙCΖΩΙΛΩΗΔΕΘΚ
…ΤΡΙΤΑΤΙΑΝΗΚ(Ε)ΝΥΝΦΗΚΥΡΙΛΛΗΛΧΥΜ
…ΡΟΙCΚΕΩΗΑΥΤΟCΕΑΥΤΩ

Tarih: Bizans öncesi Frig steli (Pfuhl - Möbius 1977, 181); MS 3. yüzyılın sonları? (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1977, 181, Kat. 638, Taf. 97; Koch 1990, 119, Abb. 7.

Krş: -

Kat: TKÇ 2 (Resim 89).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8943.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 150 cm, Gen: 90 cm, Kal: 25 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır. Figürlerin yüzleri yoğun biçimde aşınarak kaybolmuştur. Stel üzerinde fazla miktarda etkili çatlak vardır. Yüzeyde mevsimsel şartlardan kaynaklı kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı ve tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın en üst noktasında palmet kabartması vardır. Alınlığın sağ kenarında yukarıdan aşağıya sırasıyla çok yapraklı bir çiçek rozeti, iki parfüm şişesi, bir ayna, bir çiçek rozeti ve tarak yer almaktadır. Sol kenarında ise çok yapraklı bir çiçek rozeti, spiral şeklinde bir bitki kabartması, bir çiçek rozeti ve en altta bir balmumu tableti kabartması yer alır. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde spiral şeklinde bir gövdeye bağlı sarmaşık yaprağı kabartması ile süslü iki çerçeveyle sınırlandırılmıştır. Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Bu kısım basamaklı olarak verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü bulunur. Her iki figürün başının üzerini bir kuşak kaplamaktadır. Bu kuşağın ortasında alt kısmında bir yaprak kabartması, üstte ise üzeri baklava dilimi motifi ile kazınmış yuvarlakça bir nesne bulunur. Figürler kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet detayları basitçe şematik çizgilerle vurgulanmıştır. Kıyafet erkekte bacağın alt kısmını biraz gösterecek şekilde aşağıya kadar, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafetin bir ucu sol kolun üzerinden aşağıya doğru dikey bir tomar halinde inmektedir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir rulo, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Figürlerin yüz detayları kaybolmuştur. Erkeğin korunagelmiş az miktardaki saçlarına göre saçları spiral şeklindeki bukleler halinde verilmiştir. Kadın başı kapalı verilmiştir. Korunagelmiş çok az saçlarına göre saçların araları çizilerek gösterilmiştir. Boynunda ortada kalp şeklinde, bunun sağında ve solunda sarmaşık yaprağı şeklinde birer sarkacı olan kolye bulunur. Stelin alt kısmında, resim alanının alt hizasında bir basamak önde yapılmış alan üzerinde Antik Yunanca bir yazıt mevcuttur. Yazıt okunabildiği kadarıyla:

ΑΘΗΝ..CΑΦΙΑΝ..ΕΑΥΤΟΙCΥΝΒΙΟΝ

2 K(E)EAYTONETIZWCHTATEKNAAYTWN

[- -]

Tarih: MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 13, TÜN 34, TÜN 42, TÜN 36, KÜÇ 7, TKN 5.

7.1.2.3. Tek Katlı, Kemer Alınlıklı, Belirsizler (TKB)

Kat: TKB 1 (Resim 90).

Korunduğu Yer: Bursa Arkeoloji Müzesi, Envanter No: 3171.

Buluntu Yeri: Altıntaş Vadisi.

Ölçüleri: Yük: 173 cm, Gen: 73 cm, Kal: 23 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Stelin resim alanı ile alt kısmı iyi korunmuştur. Resim alanının sol kenarı boydan boya eksiktir. Alınlık kısmı boydan boya kopmuştur. Resim alanının sağ kenarının, kadın figürünün sol kolu hizasına denk gelen kısmı eksiktir. Figürlerin yüzlerinde aşınmalar vardır. Bunun yanı sıra stelde yüzeysel aşınmalar da görülmektedir.

Tanımı: Kopmuş olan alınlığın izlerinden anlaşıldığı kadarıyla kemer alınlıklı yapılmış olan mezar steli tek katlıdır. Sağ üst köşede bir kısmı korunagelmiş ayna kabartması bulunmaktadır. Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Alınlık çerçevesinin korunmuş olan sağ kenarının üzerinde Antik Yunanca bir yazıt bulunur. Okunabildiği kadarıyla:

[- - - τ]ὰ τέκνα <α>ὐτῶν.

- - - *onların evlatları*

Resim alanında ayakta cepheden verilmiş olan iki figürden soldaki erkek sağdaki ise kadındır. Her iki figürün başları arasındaki boşlukta içi yün yumaklarıyla dolu bir kalathos ve üzerinde sağa doğru profilden verilmiş bir kuş bulunur. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet erkeğin diz kapağının biraz altında iken kadının ise ayaklarına kadar inmektedir.

Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Erkek ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Yüzü sakallı verilmiştir. Saçları arakadan öne doğru ucu sivri bitirilmiş, araları çizili bukleler halinde verilmiştir. Kadının başı açıktır. Kadının saçları ortadan ikiye ayrılmış, yanlara doğru bir sıra tümsek bir sıra çukur oluşacak şekilde dalgalı biçimde verilmiştir. Çukur olan kısımlar arkadan öne doğru verilmiştir. Saçlar en altta hafifçe yanlara doğru açıldıktan sonra tekrar arka tarafta toplanmaktadır. Her iki figür de manto dışına aldıkları sağ elini göğüs üzerine koymuş şekilde selamlama pozisyonundadır. Erkek aşağı sarkıttığı sol elinde bir parşömen, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Figürlerin bastığı yerde bulunan çerçeve üzerinde bir yazıt bulunmaktadır:

Ἀγάθων κὲ Τρόφημος ἐτείμησαν τοὺς [ἑαυτῶ]ν γον-
εῖς
μνή-
μης
χά-
ριν.

Agathon ile Trophimos kendi ebeveynlerini hatıralarından ötürü onurlandırdılar.

Resim alanının altında dikdörtgen bir panel içerisinde sağa doğru gider pozisyonda gövdeleri profilden, başları cepheden verilmiş yan yana iki öküz hemen arkalarında yer alan ve başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Bu panelin sağ ve sol tarafında dikey vaziyette üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartmaları bulunur.

Tarih: MS 220-30 (Masséglia 2013, 106); MS 240-50 (Yazar).

Lit: Mendel 1908, 44-46, No: 48, Fig. 20; Mendel 1909, 292-94, No: 48, Fig. 20; Pfuhl - Möbius 1977, 173, Kat. 581, Taf. 92; Koch 1990, 128, Abb. 25; Lochman 1990, 503, Bei. 50, Fig. 3; Schörner 2005, 264, Abb. 4; Masséglia 2013, 106, Figure 5.5.

Krş: TBÇ 1, KÜÇ 2, TÜÇ 12, TÜÇ 13, TÜÇ 14, BBN 3.

7.1.3. Tek Katlı, Düz Alınlıklılar

7.1.3.1. Tek Katlı, Düz Alınlıklı, Naiskoslar (TDN)

Kat: TDN 1 (Resim 91).

Korunduğu Yer: Bursa Arkeoloji Müzesi, Envanter No: 2551.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Aykırıkçı Köyü.

Ölçüleri: Yük: 134 cm, Gen: 87 cm, Kal: 21 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Stelin üst kısmında kopmalar vardır. Üst kısımda ortadan başlayarak erkek figürünün başının üzerinden geçecek şekilde sola doğru çapraz şekilde inerek sol pilasterin üst noktasında sonlanan bir eksik parça vardır. Üst kısımda ortadan sağa çapraz şekilde inerek kadın figürünün başının üzerinden geçip sağ pilasterin üst hizasında biten bir kırık vardır. Alt kısımda yazıtlı alanda yer yer aşınmalar vardır. Sağ alt köşede küçük bir kopma vardır. Figürlerin yüzlerinde ve elbise detaylarında kısmi aşınmalar mevcuttur.

Tanımı: Stelin resim alanı dikdörtgen şeklindedir. Resim alanını sınırlayan sağ ve sol pilasterlerin üzeri sarmaşık motifiyle bezenmiştir. Pilasterlerin başlık kısmı üzerinde birer kazıma V, altlık kısımlarında ise birer kazıma ters V bulunmaktadır. Sağ pilasterin üst bölümünde, kadın figürünün baş hizasında stilize bir tarak ve ayna bulunmaktadır. Üst yatay çerçeve üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunur. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü bulunur. Her iki figürün başları arasındaki boşlukta bir daire üzerinde duran sağa dönük profilden verilmiş kuş kabartması bulunmaktadır. Her iki figür de vücutlarını sıkıca saran şematize olmuş kıvrımlara sahip kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeğin kıyafeti ayakları ve bacakların bir kısmını açıkta bırakacak şekilde, kadınınki ise ayak bileklerine kadar aşağı inmektedir. Figürler sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Sol elleri ise dirsekten hafifçe bükülerek aşağı doğru sarkıtılmıştır. Erkeğin sol eli boş, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Erkeğin saçları araları çizili dağınık bukleler halinde verilmiş ve uçları sivri bitirilmiştir. Sakalları ise ince-uzun çentikler

halinde belirgin biçimde gösterilmiştir. Kadının saçları ise 3 katlı olarak verilmiştir. Her bir katı oluşturan yatay saç boğumlarının üzeri enlemesine çizgilerle gösterilmiştir. Saçlar ense üzerinde hafif yana doğru açıldıktan sonra ense üzerinde toplanmaktadır. Stelin alt kısmında 3 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

[Ἀ]σκλᾶς Αμιᾳ συνβίῳ κὲ ἑαυτῷ ἔτι ζῶν κὲ τὰ τένκα αὐ-
2 [τῶ]ν Τρόφιμος κὲ Δόμνα ❦ κὲ αἱ νύνφαι
[Να(?)]νας κὲ Δόμνα ἐτίμησαν μνήμης χάριν.

Asklas karısı Amia için ve henüz hayattayken kendisi için (bu mezarı yaptırdı) ve çocukları Trophimos ile Domna ve gelinleri Nanas? ile Domna hatırasından ötürü (Amia'yı onurlandırdılar).

Tarih: MS 240-50 (Yazar).

Lit: Mendel 1908, 46-47, No: 49, Fig. 21; Mendel 1909, 294-95, No: 49, Fig. 21; Koch 1990, 128, Abb. 24.

Krş: BBB 10, TBN 4, BBB 15, BBB 16, TBN 5, TBN 6, BBB 17.

Kat: TDN 2 (Resim 92).

Korunduğu Yer: Afyon Müze Müdürlüğü, Envanter No: 2002-19.

Buluntu Yeri: Afyon İli, Sinanpaşa İlçesi, Başkimse Köyü (Altıntaş İlçesi'nin 23 km güneyi).

Ölçüleri: Yük: 114 cm, Gen: 69 cm, Kal: 22 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Sağ ve sol pilasterlerin yüzeyinde kopmalar vardır. Stelin sağ alt köşesi kopmuştur. Alt kısmın sol tarafında kopma vardır. Stel yüzeyinde aşınma vardır. Resim alanındaki figürlerin yüzleri kopmuştur. Stel yüzeyinde gözenekler oluşmuştur. Stelin alt tarafında solda yatay biçimli etkili bir çatlak vardır.

Tanımı: Mezar steli tek katlı ve düz alınlıklı verilmiştir. Üst çerçevenin yüzeyi aşınmış olup görülebildiği kadarıyla yüzeyi sade bırakılmıştır. Resim alanını sağdan ve soldan ince iki pilaster sınırlar. Pilasterler üzerinde kopma ve tahribatlar

vardır. Görülebildiği kadarıyla sağ pilasterin üzerinde, ters biçimde duran Y ve alt kısmı yarım dairelerle kaplı balık puluna benzer kazıma motif vardır. Sağ taraftaki korunmuş pilaster başlığı resim alanında sağda duran kadının omuz hizasındadır. Pilaster başlığı eğimli verilmiştir. Üzeri V şeklinde bir çizgi ve bunun üzerini kapatan ters V şeklinde bir çizgi bulunacak şekilde vurgulanmıştır. Pilaster başlığından sonra yukarıda olan kısmın üzeri oldukça tahrip olmuş, seçilebildiği kadarıyla üzeri sarmaşık yaprağı şeklinde bitkisel kabartma ile süslüdür. Sol pilasterin yalnızca en alt kısmı korunagelmiştir. Altlık kısmı 2 şeritle vurgulanmıştır.

Resim alanında ayakta cepheden 3 tane insan figürü verilmiştir. Bunlardan soldaki erkek, ortadaki ve sağdaki ise kadındır. Ortadaki kadın bir altar üzerinde durmaktadır. Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet detayları çizgisel biçimde vurgulanmıştır. Erkek figürünün kıyafeti sağ ayağına kadar uzun şekilde inmiş, buradan sol bacağa doğru çapraz biçimde yukarı çıkarak sol bacağın alt kısmını açıkta bırakmıştır. Diğer iki kadının kıyafeti ise ayaklarına kadar inmektedir. Her üçünün de kıyafeti sol kollarından aşağı doğru sarkarak uçları püsküllü şekilde sonlandırılmıştır. 3 figürün de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıtılan sol ellerinde erkek bir kırbaç, ortadaki kadın iğ-öreke tutarken sağdaki kadının eli boştur. Sağdaki kadının yüzü ve saçları tahrip olmuştur. Başı kapalı verilmiştir. Boynunda sarmaşık yaprağı şeklinde tek sarkacı bulunan bir kolye vardır. Ortadaki kadının başı tamamen tahrip olmuş, siluet şeklinde görülmektedir. Boynun sağ ve sol kenarındaki boşluklarda kazıma olarak 3'er yapraklı çiçek rozeti vardır. Solda yer alan erkeğin başı ve saçlarının üst kısmı tahrip olmuştur. Arka kısımda bir kısmı korunagelmiş saçlarına göre ince hafif dalgalı çizgilerle saçları öne doğru gelmektedir. Ortadaki kadının altında yer alan altarın üzerinde Antik Yunanca silik bir yazıt vardır:

.CANKOAOIC
2 EZIZOMNHM
ΦHC…H

4 MEA..NHC
EN..COIT
5 Δ..IMOCI

Stelin en alt kısmında çoğunlukla tahrip olmuş bir yazıt bulunur:

…MOCΔHIAC…K…

Tarih: MS 300 civarı (Yazar).
Lit: Yayınlanmadı.
Krş: TBB 3, TDB 1.

7.1.3.2. Tek Katlı, Düz Alınlıklı, Çerçeveliler (TDÇ)

Kat: TDÇ 1 (Resim 93).
Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 10636.
Buluntu Yeri: Kütahya Merkezde Paşam Sultan Türbesi onarımı esnasında bulunmuş.
Ölçüleri: Yük: 94 cm, Gen: 76 cm, Kal: 20 cm.
Malzeme: Sarı renkli mermer.
Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Sol alt köşesinin yüzeyi kopmuştur. Alt kısımda dikey ve bununla bağlantılı çapraz biçimli etkili çatlak vardır. Bunun haricinde daha etkisiz çatlaklar da vardır. Stel üzerindeki tüm figürlerin başları tahrip olmuştur. Yüzey genelinde aşınmalar ile tahribatlar vardır. Stelin ortasında olasılıkla çeşme olarak kullanılmak üzere sonradan açılmış bir delik bulunmaktadır.
Tanımı: Mezar steli tek katlı ve yaklaşık kare biçimli olarak verilmiştir. Resim alanını sağdan ve soldan çevreleyen çerçevelerin üzerinde çok stilize kazıma teknikle verilmiş sarmaşık yaprakları bulunur. Resim alanının üst çerçevesi üzerinde baştanbaşa üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunur. Resim alanı kendi içinde yatay olarak bir profille ikiye bölünmüştür. Bu profilin yüzeyi küçük üçgen biçimli çentiklerle süslenmiştir. Üst bölümünde cepheden 3 adet büst verilmiştir. Ortadaki büst biraz daha küçük ve alt hizası diğer ikisine göre daha yukarıdadır. Korunan saç izlerinden anlaşıldığı kadarıyla sağdaki

uzun saçlı olan kadın, diğer ikisi ise erkektir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Aşınmış sol elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Alt panelde de yukarıdakilere göre daha küçük verilmiş birbirinden ayrı cepheden iki büst bulunmaktadır. Saç izlerinden anlaşıldığı kadarıyla soldaki erkek, sağdaki ise kadındır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. İki büstün arasındaki boşluğu dolduracak boyutta bir kalathos vardır. Kalathosun üzerindeki boşlukta başları büstlere dönük yuvarlakça çiçek rozeti üzerinde duran birer kuş kabartması bulunur. Ancak oldukça tahrip durumdadırlar. Stelin alt kısmında Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

[Αὐρ.] Εὔτυχος Αππη συνβίῳ
2 [κὲ ἑαυ]τῷ ἔτι ζῶν κὲ Ποπλίῳ κὲ
[Τροφί]μῳ κὲ Γαΐῳ θρεπτῷ
4 [κὲ Τρόφι]μος Αππη ἐνατρί

Aur(elius) Eutükhos (bu mezarı) karısı Appe ve henüz hayatta iken kendisi için ve Publius ve Trophimos ve beslemesi Gaius için ve Trophimos kayınvalidesi Appe için (yaptı).

Tarih: Roma İmparatorluk Dönemi (Drew-Bear vd. 2007, 218-19); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Drew-Bear vd. 2007, 218-19.

Krş: KDÇ 3.

7.1.3.3. Tek Katlı, Düz Alınlıklı, Belirsizler (TDB)

Kat: TDB 1 (Resim 94).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 124,5 cm, Gen: 52 cm, Kal: 23 cm.

Malzeme: Kalın grenli gri mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü korunmuş durumdadır. Stel sağdan ve soldan daha sonradan kesilmiştir. Resim alanındaki figürlerden sağdakinin sağ yarısı da kesilmeden dolayı eksilmiştir. Soldaki figürün de vücudunun sol kenarının bir kısmı kesilmeden dolayı eksiktir. Stelin kabartma alanı oldukça aşınmıştır. Resim alanındaki figürlerin kıyafetleri aşınmış ancak seçilebilmektedir. Başları ise yoğun biçimde aşınmış olup yüzleri ve saçları yalnızca siluet olarak görülebilmektedir. Yüzeyde etkisiz çatlaklar ile kısmi kopmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli düz alınlıklı verilmiş ancak sağ ve sol kenarı eksiktir. Üst kısım yatay düz bir çerçeve şeklinde verilmiştir. Stelin alt kısmı düz çerçeve şeklinde verilmiştir. Resim alanı bu iki çerçeve arasındadır. Resim alanında ayakta cepheden yan yana 3 insan figürü verilmiştir. Figürlerin başlarının üzerinde yoğun aşınmadan dolayı silikleşmiş bir kuşak yer almaktadır. Figürlerden ortadaki ve soldaki erkektir. Sağdaki ise saçlarının diğer ikisine göre daha aşağı iniyor oluşu ve kıyafetinden dolayı kadın olmalıdır. Figürlerin yüzleri ile saçları aşınmadan dolayı tamamen silikleşmiştir. Saçların baştan bir basamak yukarıda yapıldığı anlaşılmaktadır. Figürler kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeklerde kıyafet bacaklarının alt kısmını bir miktar gösterecek kadar yukarıda, kadında ise ayaklara kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Kadının sol kolunun bulunduğu kısım eksiktir. Her iki erkek de sol ellerini aşağı sarkıtmış, soldakinin elinde bir rulo varken ortadakinin eli boştur. Figürlerden ortada duran erkek, bir miktar yüksekte ve önde olan platformun üzerinde durmaktadır. Ortadaki figürün boyun hizasında sağda ve solda 3 yapraklı birer çiçek rozeti bulunur. Stel alt kısmında düz bir alandan sonra sonlanmaktadır. Stelin yazıtları olasılıkla tahrip olduğundan günümüze ulaşmamıştır.

Tarih: MS 3. yüzyılın son çeyreği (MS 275-300) (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TBB 3, TDN 2.

7.1.4. Tek Katlı, Belirsiz Alınlıklılar

7.1.4.1. Tek Katlı, Belirsiz Alınlıklı, Naiskoslar (TBN)

Kat: TBN 1 (Resim 95).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8956.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 113 cm, Gen: 104 cm, Kal: 9 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Stelin alınlığı eksiktir. Sağ pilasterin yalnızca gövdesine ait çok küçük bir parça korunagelmiş, geri kalanı eksiktir. Sol pilasterin yüzeyinde kopmalar vardır. Stelin alt kısmı figürlerin ayakları hizasından itibaren eksiktir. Resim alanındaki figürlerin yüzlerinde derin tahribat vardır ve elleri de tahrip olmuştur. Yüzeyde aşınma ve fazla etkili olmayan çatlaklar vardır. Yüzeyde yer yer yosunlaşma görülmektedir.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı eksik olduğundan alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Alınlığın çok az korunagelmiş sol alt kenarı üzerinde bir palmet kabartması görülmektedir. Resim alanını sınırlayan pilasterden sağdaki eksik, soldakinin ise görülebildiği kadarıyla gövdesinin üzeri sade bırakılmıştır. Sol pilaster başlığı üzerinde dikey verilmiş detayları belirgin yaprak kabartması bulunur. Üzeri kemerli verilmiş resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü bulunur. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet erkekte diz kapaklarının altına, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafet detayları yuvarlakça şematik kıvrımlar şeklinde gösterilmiştir. Kıyafetlerinin bir ucu sol kolun üzerinden kalın bir tomar şeklinde aşağıya doğru sarkmıştır. Figürlerin kolları ve elleri tahrip olmuştur. Korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda durmaktadırlar. Sol elleri yandan aşağı doğru sarkıtılmıştır. Seçilebildiği kadarıyla erkeğinki boş, kadınınkinde ise bir nesne (olasılıkla iğ-öreke?) bulunmaktadır. Figürlerin saçlarının çok az bir kısmı korunagelmiştir. Erkeğinki araları çizili düze yakın hafif dalgalı biçimde öne doğru

gelmektedir. Kadının başı kapalıdır. Ense üzerinde az miktarda korunagelmiş saçları yatay çizgilerle gösterilmiştir. Kadının başının hemen solundaki boşlukta bir tarak kabartması verilmiştir.

Tarih: Bizans öncesi Frig steli (Pfuhl - Möbius 1977, 173); MS 240-50 (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1977, 173, Kat. 578, Taf. 91.

Krş: -

Kat: TBN 2 (Resim 96).

Korunduğu Yer: Manisa Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 8407.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 65 cm, Gen: 57 cm, Kal: 9 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli parçası orta derecede korunagelmiştir. Mezar stelinin alınlığı kopmuş olup eksiktir. Sol kenarı kopmuştur. Stel sol taraftan resim alanında soldaki erkeğin gövdesini çapraz biçimde eksiltecek şekilde sağa doğru kopmuştur. Sağda bulunan kadının ise bacaklarının olduğu kısım ile sağ pilasterin alt yarısı eksiktir. Yüzeyinde çatlaklar vardır. Yüzeyi aşınmıştır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Sağ pilasterin üst yarısı korunagelmiştir. Üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunur. Pilaster başlığı bitişik V'lerden oluşan çizgilerle verilmiştir. Üst kısımda alınlığın sağ köşesine ait palmet kabartması vardır. Palmet ile pilaster başlığı üstünde kalan alanda Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Αὐρ. Ἑρμί-
2 ας κ(αὶ) Κύ{C}-
ριλλα Τορ-
4 κ(αὶ) φιμια-
νὴ τε-
6 {τ}θρεμ-
ένη ΕΡΑ[- - -]
8 Μ[- - -]
υἑῷ.

Aur(elius) Hermias ve Kyrilla Trofimiane besleme oğulları (evlatlık oğulları) - - - - için (bu mezarı yaptırdılar).

Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda bir erkek ile sağda bir kadın figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol elleri aşağı doğru sarkıtılmıştır. Erkek sol elinde yalnızca üst kısmı korunagelmiş bir kırbaç, kadın ise bir kuş tutmaktadır. Erkek ve kadının yüzleri yuvarlakçadır ve birbirine benzemektedir. Göz bebekleri vurgulanmıştır. Erkeğin saçları S biçimli kıvrımlarla verilmiş ve uçları spiralli bitirilmiştir. Kadının başı açıktır. Saçı kısa ve küt olup ensesine kadar inmektedir. Saçları korunageldiği kadarıyla ince çizgilerle arkaya doğru gitmektedir. Boynunda giyoş şeklinde bir kolye vardır.

Tarih: MS 3. yüzyıl (Malay 1994, 163); MS 240 yılları (Lochman 2003, 269); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Malay 1994, 163, Inscr. No. 544, Taf. 94, Fig. 246; Lochman 2003, 269, Kat. II 216, Taf. 13, Abb. 47.

Krş: TÜN 31, TÜN 26, KBN 1, TÜN 49, KDN 2.

Kat: TBN 3 (Resim 97).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 15364.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 97 cm, Gen: 63 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Resim alanındaki figürlerin kıyafetleri dışındaki alanlar aşınmış ya da tahrip olmuştur. Stelin alınlığı eksiktir. Stelin üst sol kenarı çapraz biçimde kopmuş olup eksiktir. Alt sol kenarı da çapraz biçimli kopmuş olup eksiktir. Stelin alt kısmı, figürlerin ayaklarından itibaren aşağısı eksiktir. Sağ pilasterin orta kısmında bir kopma vardır. Resim alanındaki figürlerin başları kopmuştur. Sağ ve sol pilasterlerin yüzeyi aşınmıştır. Resim alanında da kısmi aşınmalar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı eksik olduğundan alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın korunagelmiş sağ alt köşesinde bir palmet kabartması görülmektedir. Resim alanı sağdan ve soldan üzeri zor görülebilen zikzak motifi ile süslü pilasterlerle sınırlıdır. Sağ pilasterin korunmuş başlık kısmına göre bitişik V'lerden oluşan çizgilerle vurgulanmıştır. Pilaster başlığı ile köşe palmeti arasındaki alanda oldukça silik olduğundan okunamayan bir yazıt vardır.

Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet erkekte diz kapaklarının altına, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Kıyafetlerin sol koldan aşağı doğru sarkan ucu püsküllü şekilde sonlandırılmıştır. Her ikisinin de sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkan sol ellerinde erkek bir kırbaç, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TBN 4 (Resim 98).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 10551.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 73 cm, Gen: 58 cm, Kal: 14 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli parçası orta derecede korunagelmiştir. Stelin üst kısmı resim alanındaki figürün göğüs hizasından itibaren yukarısı eksiktir. Sol pilasterin orta kısmında aşınmalar vardır. Sağ alt köşede küçük bir kopma vardır. Stel yüzeyinde kısmi aşınmalar ile etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli olasılıkla tek katlı verilmiştir. Dış kenarlarından kabaca yontulmuştur. Resim alanı sağdan ve soldan çerçeve içerisinde verilmiş üzeri kazıma zikzak ile süslü pilasterlerle sınırlıdır. Altlık kısımları ters V şeklinde bitişik çizgilerle vurgulanmıştır. Resim alanında ayakta cepheden bir kadın figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidir. Elbisesi ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafetinin bir ucu sol kolundan aşağı doğru sarkmış ve diz kapağı hizasına kadar inmektedir. Uç kısmı ise tek püsküle sonlanmıştır. Kıvrımlar çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Sağ kolunun alt hizası korunmuş, üst yukarısı eksiktir. Görülebildiği kadarıyla sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttığı sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Figürün göbek hizasında sol taraftaki boşlukta bir kalathos kabartması vardır. Resim alanının alt kısmı düzdür. Bu kısımda tahrip olmuş bir yazıtın olması da olasıdır.

Tarih: MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Drew-Bear vd. 2007, 224-25.

Krş: TDN 1, BBB 10, BBB 15, BBB 16, TBN 5, TBN 6, BBB 17.

Kat: TBN 5 (Resim 99)[326].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Yeni Mahalle (Çetme Köyü).

Ölçüleri: Yük: 88 cm, Gen: 66,5 cm, Kal: 10 cm.

Malzeme: -

Korunma Durumu: Mezar stelinin alınlık kısmı ile resim alanındaki figürün boynundan yukarıda olan kısmı eksiktir. Sağ üst tarafta çapraz biçimli bir kırık vardır. Stelin sağ alt köşesi kopmuştur. Yüzeyde yer yer kararmalar ile tahribat vardır.

Tanımı: Stelin alınlık kısmı eksik olduğundan alınlık şekli hakkında fikir sahibi değiliz. Resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan pilasterlerin üzerinde sırtları birbirine değen yarım dairelerden oluşan balık puluna benzer motif bulunmaktadır. Sağdaki pilasterin altında 3, soldakinin altında ise 4 kazıma

[326] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 274, Kat. II 253, Taf. 18, Abb. 64.

yuvarlak vardır. Resim alanının sağ ve sol kenarları içe doğru eğimli verilmiş ve bunların üzeri kazıma zikzak motifiyle süslenmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir kadın figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel biçimde verilmiştir. Sağ eli manto dışında, göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol eli aşağı doğru sarkıtılmıştır. Her iki elde de parmaklar tahrip olmuştur. Kadının sağ omuz hizasında olasılıkla dikdörtgen biçiminde bir nesne bulunmakta ancak eksik olması nedeniyle seçilememektedir. Sol omuz hizasında ise Antik Yunanca bir yazıt bulunur:

[- - -]
2 αν κὲ
Αμι-
4 αν.
- - - *ve Amia'yı.*

Mezar stelinin alt kısmında en sağda iğ-öreke kabartması, bunun solunda bir kalathos, bunun solunda da sağına dönük profilden bir at kabartması bulunur. Sol kenarda ise bir yazıt bulunmaktadır:

τις τούτῳ μνή-
2 ματι κακῶς ποι-
ήσει, ἰς θεοὺς
4 κατηραμένο-
ς ἤτω.
Kim bu mezara kötü bir şey yaparsa, tanrıların gözünde lanetli olsun!

Tarih: MS 180/90 civarı (Lochman 2003, 274); MS 300 civarı (Yazar).
Lit: Lochman 2003, 274, Kat. II 253, Taf. 18, Abb. 64.
Krş: TDN 1, BBB 10, TBN 4, BBB 15, BBB 16, TBN 6, BBB 17.

Kat: TBN 6 (Resim 100)[327].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Aykırıkçı Köyü.

Ölçüleri: Yük: 83 cm, Gen: 46 cm, Kal: 7 cm.

Malzeme: -

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin sağ pilasterin bir kısmı ile pilasterin üst kısmı ve resim alanının sağ tarafına ait küçük bir bölümü korunagelmiştir. Yer yer çatlaklar ile tahribat vardır.

Tanımı: Stelin resim alanını sınırlayan sağ pilasterin üzerinde sarmaşık yaprağı kabartması bulunur. Pilasterin başlık kısmı iki ince şerit arasında kazıma iki daire ile gösterilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden yalnızca vücudunun sol tarafı korunagelmiş bir kadın figürü vardır. Boyundan yukarısı ile ayaklarının olduğu bölüm eksiktir. Kadın kiton üzeri himation giyimli olup elbise kıvrımları çizgisel vurguludur. Aşağı doğru sarkan sol elinde iğ-öreke bulunur. Kıyafetinin bir ucu sol kolun üzerinde aşağı doğru dik biçimde sarkıtılmıştır.

Tarih: MS 180/90 civarı (Lochman 2003, 274); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 274, Kat. II 254, Taf. 18, Abb. 65.

Krş: TDN 1, BBB 10, TBN 4, BBB 15, BBB 16, TBN 5, BBB 17.

7.1.4.2. Tek Katlı, Belirsiz Alınlıklı, Çerçeveliler (TBÇ)

Kat: TBÇ 1 (Resim 101).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 6948.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Beşkarış Köyü.

Ölçüleri: Yük: 100 cm, Gen: 47 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Orta derecede korunmuş bir mezar stelidir. Stelin alınlık kısmı eksiktir. Dış kenarlarında ufak kopmalar vardır. Sağ alt köşede bir kopma vardır. Resim alanındaki figürlerin yüzlerinde kısmi aşınma vardır. Yüzeyde küçük çaplı aşınmalar, çizilmeler ile etkisiz çatlaklar vardır.

[327] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 274, Kat. II 254, Taf. 18, Abb. 65.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığının eksik olması nedeniyle alınlık biçimi hakkında bilgi sahibi değiliz. Resim alanının sağ ve sol kenarını üzeri düz ince uzun iki çerçeve sınırlar. Çerçevelerin üzerinde Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Sol:
ΛΟ/ΠΑ/C/ΔΑ/ΤΥ/ΠΟ/C/ΑΤ/ΤΑ/ΠΙ/ΝΕ/Ο/Ε/ΠΟ/ΙΗ/CΕ/Ν/❦/ΓΟΝ/ΘΕΟ/NCO/ΙΜΗ/ΑΔ/ΙΚ/ΗC/ΕC

Sağ:
ΓΟ/ΝΕ/Υ/C/Ε[Π]/ΟΙ/ΗC/ΑΝ/ΜΝ/Η/ΜΗ/C/ΧΑ/ΡΙΝ/❦/

Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü verilmiştir. Figürler bir çerçeve üzerinde durmaktadırlar. Kadın ayrıca yüksekçe bir platform üzerinde durmaktadır. Erkek ve kadın figürünün başları arasındaki boşlukta ince bir çerçeve üzerinde duran başı eksik bir çocuk figürü bulunmaktadır. Çocuk dizkapaklarına kadar inen kısa bir tunik giymiştir. Kıyafeti dikey çizgilerle gösterilmiştir. Kollarını önce yana açmış sonra dirsekten itibaren öne doğru getirmiştir. Çocuğun boyun hizasında sağda eksik olmasından dolayı ne olduğu seçilemeyen bir kabartma vardır.
Erkek ve kadın figürü kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet erkekte bacağın alt kısmını bir miktar gösterecek şekilde, kadında ise ayak bileklerine kadar aşağı inmektedir. Her iki figürün de sağ elleri manto dışına alınmış, göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Aşağı sarkıtılmış olan sol ellerde erkeğinkinde bir rulo bulunurken kadınınki boştur ve elbisesinden hafifçe tutar gibidir. Erkeğin saçları araları çizili oval formlu karışık biçimde kalın bukleler halinde verilmiştir. Kadının başı açıktır. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, üzeri çizgili biçimde arkaya doğru birkaç kuşak halinde verilmiş ve ense hizasında biraz genişledikten sonra arkaya doğru gitmektedir. Boynunda bir kolye bulunmaktadır. Kadın figürünün başının sağ tarafındaki boşlukta bir tarak ve bunun üzerinde üst kısmı eksik bir ayna kabartması bulunur. Erkek figürünün başının solundaki boşlukta ise bir orak kabartması bulunur. Resim

alanının altındaki çerçevenin üzerinde ve stelin alt kısmında yazıt bulunur. En altta ortada ise zıvana vardır. Yazıt:

[ZW]TH…EYNA.ZWT…
2 K(E)EAYTOICETIZWNTECK(E)ZWTH…
KHK(E)AMMIATATEKNAAYTWNK(E)EY…
4 TYXHCΓANBPOCETEIMHCANTYCΓON-
EICMNHM[H]CXAPINK(E)MIKKAΛWK(E)ΔION-
6 [I]CIOAΔEΛΦOICEΠOIHCAN
MNHMHCXAPIN

Tarih: MS 220 civarı (Lochman 2003, 275); MS 240-50 (Yazar).
Lit: Lochman 2003, 275, Kat. II 269, Taf. 19, Abb. 68.
Krş: TKB 1, KÜÇ 2, TÜÇ 12, TÜÇ 13, TÜÇ 14, BBN 3.

7.1.4.3. Tek Katlı, Belirsiz Alınlıklı, Belirsizler (TBB)

Kat: TBB 1 (Resim 102).
Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 25.
Buluntu Yeri: -
Ölçüleri: Yük: 142 cm, Gen: 74 cm, Kal: 15 cm.
Malzeme: Gri renkli mermer.
Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunmuştur. Stelin üst kısmı eksiktir. Resim alanındaki erkek figürünün boynundan yukarısı, kadın figürünün ise başından yukarısı eksiktir. Stelin üst kısmında etkili darbe izleri vardır. Sağ pilasterin tamamına yakını tahrip olmuştur. Sol pilasterin yüzeyinin tamamına yakını aşınmıştır. Resim alanındaki figürlerin kıyafetleri ve vücutları çoğunlukla aşınmıştır. Figürler siluet şeklinde görülmektedir. Alt kısımdaki yazıtlı alanda da aşınmalar vardır. Harfler zor seçilmektedir. Resim alanının alt kısmında ortada çapraz bir çatlak vardır.
Tanımı: Mezar stelinin alınlığının eksik oluşundan dolayı alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Ancak tek katlı olarak verildiği anlaşılmaktadır. Resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan pilasterler hem kopma hem aşınma nedeniyle

kötü durumdadırlar. Ancak korunan az miktardaki kısımlarından dolayı pilasterlerin üzerinin üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslü olduğu anlaşılmaktadır. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş solda erkek, sağda ise bir kadın figürü bulunur. Kadın ve erkeğin başlarının arasında korunan izden anlaşıldığı kadarıyla figürlerin başlarının üzerini bir kuşak kaplamaktadır. Erkek diz kapağına kadar inen kısa tunik bir elbise giymiştir. Ancak kıyafetine ait tüm detaylar aşınarak düzleşmiştir. Kadın ise ayak bileklerine kadar inen kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeğin başı eksiktir, kadının ise yüzü silikleşmiştir. Korunan izden anlaşıldığı kadarıyla kadın başı açık, kısa ve küt saçlıdır. Kadın figürünün sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde belli belirsiz iğ-öreke tutmaktadır. Seçilebildiği kadarıyla erkeğin her iki eli de aşağı sarkıtılmıştır. Sol elinde ucu ensesinin arkasına kadar giden bir kılıç tutmaktadır. Her ne kadar aşınmadan dolayı görülemese de, benzerlerinden hareketle sağ elinde bir mızrak tuttuğu düşünülebilir. Resim alanının altında sol tarafta, sağa doğru gider pozisyonda arka arkaya profilden gem ve eyerli iki at kabartması bulunur. Alt kısımda sağda ise oldukça silik durumda 5 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

[ὃς ἂν] προσάξι χεῖραν
2 [τὴν βαρ]ύχθονον, ὄρφαν-
[α τέκνα] λίποιτο οἶκον
4 [ ] χῆρον βίον ρη-
[μον] μνήμης χά[ρι]ν.

[- - -] anısına. Eğer birisi, (bu mezara) ağır kıskanç elini sürecek olursa, çocukları öksüz kalsın, evi [- -] dul, yalnız bir hayat sürsün.

Tarih: MS 240-80 (Yazar).

Lit: Drew-Bear vd. 2007, 246-47.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27,

TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TBB 2 (Resim 103)[328].

Korunduğu Yer: Altıntaş İlçesi, Gökçeler Köyü (mezarlık duvarında).

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 64 cm, Gen: 55 cm, Kal: 10 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli parçası kötü derecede korunagelmiştir. Stelde resim alanındaki figürlerin boynundan yukarısı eksiktir. Stelin sağ alt ve sol alt köşelerinde etkili kopmalar vardır. Yüzeyinde yoğun aşınma vardır. Erkek figürünün gövdesi üzerinde çapraz biçimli inen belirgin bir çatlak vardır. Bunun dışında yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar vardır. Yüzeyde iklim şartlarından dolayı kararmalar mevcut olup gözenekler oluşmuştur.

Tanımı: Mezar stelinin üst kısmı eksik olduğundan alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Tek katlı olarak verildiği düşünülmektedir. Resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan çerçevelerin üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunmaktadır. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş başları eksik solda erkek sağda ise kadın figürü bulunur. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Kıyafet erkekte diz kapağının altına kadar, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinden erkek bir tahra, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır.

Stelin alt kısmında solda dikdörtgen bir alan içerisinde sağa doğru ilerler pozisyonda başları cepheden gövdeleri ise profilden verilmiş yan yana iki öküz kabartması bulunmaktadır. Arkalarındaki saban olasılıkla stelin kopmuş olan sol köşesine ait parça üzerinde kalmıştır. Öküzlerin bulunduğu kısmın sağ tarafında Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

[328] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. MAMA Vol X, 77-78, No. 240, Pl. XXVII.

- - - - - - - - - - - - - - - - - -
κὲ [? Νά]νᾳ μάμῃ κὲ μήτ-
ρωσιν κὲ συνβίῳ Τατι-
ανῇ κὲ Τατιανὸς
μητρὶ γλυκυτά-
τῃ μνήμης
χάριν.

- - - - - *ve büyükannesi Nana için ve dayıları için ve karısı Tatiane için ve Tatianos biricik annesi için hatıraları nedeniyle.*

Tarih: Olasılıkla 3. yüzyılın 2. çeyreği (MS 225-50) (MAMA X, 77-78); MS 260-80 (Yazar).

Lit: MAMA X, 77-78, No. 240, Pl. XXVII.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: TBB 3 (Resim 104).

Korunduğu Yer: Aizanoi Örenyeri, Kazı Envanter No: A18.MP.45.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Beşkarış Köyü.

Ölçüleri: Yük: 124 cm, Gen: 77 cm, Kal: 11 cm.

Malzeme: İnce grenli gri mermer.

Korunma Durumu: Yoğun biçimde tahribata uğramış mezar stelidir. Stelin alınlığı eksiktir. Sol kenarı da eksiktir. Sol kenardaki kopmuş kısım, sağ aşağıya çapraz biçimde indiğinden soldaki figürün gövdesinin sağ yarısını da eksiltmiştir. Sağ kenarda da etkili biçimde kopmalar ve tahribatlar görülür. Resim alanındaki figürlerin yüzlerinde, ellerinde ve ayaklarında yoğun tahribat vardır. Soldaki erkek figürünün başı tamamen yok olmuş, sağ

omuzunun bulunduğu kısım çaprazlamasına eksiktir ve gövdenin sağ yarısı aşağıya kadar eksiktir. Stel üzerinde sağdaki figürün üzerinden de geçecek şekilde boydan boya dikey inen bir çatlak vardır. Stelin alt kısmında bulunan yazıtlı alanda derin tahribat izleri görülür. Bunun dışında yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur.

Tanımı: Stelin alınlık kısmı ile sağ ve sol pilasterlerin bulunduğu kısım belirsizdir. Ancak figürlerden dolayı tek resim alanına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Resim alanında üç tane ayakta cepheden figür vardır. Bunlardan soldaki erkek, diğer ikisi ise kadındır. Resim alanının üst sağ tarafında korunan bir izden dolayı, resim alanının üst kenarının üçgen şeklinde yapıldığı düşünülebilir. Figürlerin başlarının üzerini bir girland kuşağı kaplamaktadır. Bu girlandın üzerinde sağda ve solda birbirlerine dönük tahrip olmuş şekilde iki kuş kabartması görülür. Figürlerden ortadaki, diğer ikisine göre biraz daha uzundur. Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Soldaki erkek figürünün kıyafeti diz kapağının altında, kadın figürlerinin ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafetlerinin bir ucu sol kolun altından aşağı doğru dikey biçimde sarkarak uçları püsküllü bitirilmiştir. Her üç figür de sağ ellerini göğüsleri üzerine koymuş olup selamlama pozisyonundadır. Ortadaki kadının başı kapalı, sağdakinin açıktır. Erkek figürü aşağı doğru sarkıttığı sol elinde bir kırbaç tutmaktadır. Ortadaki kadının sol eli tahrip olduğundan elinde bir şey tutup tutmadığı anlaşılamamaktadır. Sağdaki kadının da eli tahrip olmuş ancak korunan izden dolayı iğ-öreke tuttuğu anlaşılmaktadır. Sağda ve ortada yer alan kadınların başları arasındaki boşlukta derince kazılarak verilmiş bir tarak motifi bulunur. Ortadaki kadın ile soldaki erkek figürünün başları arasında Antik Yunanca bir yazıt bulunur:

τὸν θεὸν σοί· μὴ ἀδικήσεις

Tanrı adına (bu mezara) zarar verme!

Stelin alt kısmında bir yazıt bulunmakta, ancak yoğun tahribattan dolayı harfler seçilememektedir.

Tarih: Olasılıkla 3. yüzyılın 3. on yılı (MS 220-30) (MAMA X, 15); MS 280-90 (Yazar).

Lit: MAMA X, 15, No. 49, Pl. V.

Krş: TDB 1, TDN 2.

7. 2. KATLILAR

7.2.1. Katlı, Üçgen Alınlıklılar

7.2.1.1. Katlı, Üçgen Alınlıklı, Naiskoslar (KÜN)

Kat: KÜN 1 (Resim 105 a, b).

Korunduğu Yer: Stelin üst parçası Malcove Koleksiyonu (Toronto Üniversitesi/Kanada)'da; alt parçası ise İzmir Karşıyaka Belediyesi, Hamza Rüstem Fotoğraf Evi Müzesi'nde yer almaktadır[329]. Üst parçanın erişim numarası: M82.328, alt parçanın envanter numarası: 6352.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Üst parçanın ölçüsü: Yük: 63,5 cm, Gen: 60 cm, Kal: 6,5 cm. Alt parçanın ölçüsü Yük: 63,5 cm, Gen: 60 cm, Kal: 6,5 cm. Toplam yükseklik: 127 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli ortada derecede korunagelmiştir. Mezar steli alt ve üst resim alanlarını ayıran çerçeveden yatay biçimli olarak kesilmiş ve iki parçaya ayrılmıştır. Stelin üst parçasının dış kenarları sonradan kesilmiştir. Stelin üst parçası nispeten daha iyi korunmuştur. Alt parçanın üzerinde etkili/etkisiz çatlaklar vardır. Yüzeyde aşınmalar ile deformasyonlar vardır. Yüzeyde mevsimsel şartlardan kaynaklı yer yer kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli iki katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Mezar stelinin üst parçası sonradan tepe noktası yatay biçili, yanları ise çapraz biçimli, sağ ve sol kenarları ise dikey biçimli kesilerek beşgen halini almıştır. Bu sebeple üst parçanın sağ ve sol kenarlarında yer alan yazıtlardan geriye sadece birkaç harf kalmıştır. Üst parçanın alt kısmı da kesildiğinden, alt kısımda yer alan 2. satırdaki harfler çoğunlukla kaybolmuştur. Üst parça üzerinde yer alan sağ ve

[329] Detaylı bilgi için bkz. Lochman 2003, 272, Kat. II 242.

sol kenarlardaki yazıtlar ile alt kısmındaki çerçeve üzerinde Antik Yunanca yazıtlar bulunur. Yazıtlar okunabildiği kadarıyla:

…T E…
2 …O Ọ…
…OC Z…
4 …BI Ṃ…
…ỌΦ Ḥ…
6 …K(E) …
…I
8 …ΦIMΩK(E)AMMIAK(E)KAΛIBAPΠΩ̣…
……ΓΛΥΚΥΤΑΤΟΙCK(E)ΕΑΥΤΟC…

Üzeri kemerli verilmiş üst resim alanında solda bir erkek büstü, ortada ayakta cepheden bir çocuk figürü ile sağda bir kadın büstü verilmiştir. Her üçü de kiton üzeri himation giyimlidir. Elbise detayları çizgisel kıvrımlarla gösterilmiştir. Her üçünün de sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Erkek büstü sakallı verilmiş, tüyler küçük üçgen çentiklerle gösterilmiştir. Saçları arkadan öne doğru araları çizili dalgalı buklelerle gelerek uçları spiralli bitirilmiştir. Erkek çocuğunun kıyafeti diz kapaklarının biraz aşağısına kadar inmektedir. Aşağı doğru sarkıtılmış olan sol elinde bir kuş tutmaktadır. Saçları arkadan öne doğru çizilerek gösterilmiştir. Kadın figürünün başı açıktır. Boynunda zincir şeklinde bir kolyesi vardır. Saçları ortadan ikiye ayrılmış ilk boğum yarım daire şeklinde, yanları ise çizgisel biçimde çapraz şekilde arkaya doğru gitmektedir. Saçı enseye kadar inecek şekilde küttür. Kadın ve erkek büstünün yüz yapısı birbirine benzemektedir. Büstler ve çocuk figürü badem gözlüdür.

Alt resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Altlık kısımları 3'er şeritle vurgulanmıştır. Sol pilaster başlığı üzerinde bitişik V'lerden oluşan çizgiler vardır. Sağ pilaster başlığı verilmemiş, onun yerine bu kısımda bir ayna kabartması verilmiştir. Resim alanı kare biçiminde verilmiştir. Resim alanının

üstteki kenarı eğimli biçimde verilmiş ve bu kısmın üzeri kazıma zikzak motifiyle süslenmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda ve ortada erkek, sağda kadın olmak üzere 3 insan figürü verilmiştir. Sağda yer alan kadın figürünün boyun hizasında solda yatay bir tarak kabartması verilmiştir. Her 3 figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet erkeklerde diz kapaklarının biraz altına kadar, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafetleri neredeyse aynıdır. Kıvrımlar çizgisel hatlarla vurguludur. Erkekler ayaklarına birer kapalı ayakkabı giymişlerdir. Her 3 figürünün de sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Her 3'ü de sol elini yandan aşağıya doğru sarkıtmıştır. Soldaki erkek sol elinde yuvarlak bir kalkan tutmaktadır. Kalkanın alt kısmından püsküller sarkmaktadır. Kalkan üzerinde halkalar vardır ve bu halkaların arası da çelenklerle süslenmiştir. Ortadaki erkek sol elinde bir balmumu tableti tutarken, sağdaki kadın ise sol elinde iğ-öreke tutmaktadır. Her 3 figürün de yüzü birbirine benzemektedir. Erkeklerin portre özellikleri üst resim alanındaki erkek büstü ile aynıdır. Yüzleri sakalsızdır. Kadının portre özelliği de üst resim alanındaki kadın ile aynıdır. Boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır.

Stelin alt kısmında solda dikdörtgen bir panel içerisinde verilmiş sağa doğru gider pozisyonda başları cepheden gövdeleri profilden verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Stelin alt kısmında sağda ise bir çift kazıma sandalet bulunur. Stelin alt kısmı düz biçimde sonlanmaktadır.

Tarih: MS 3. yüzyıl (stelin üst parçası Toronto, Malcove Collection)[330]; MS 260-290 (stelin alt parçası Lochman 2003, 272); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 272, Kat. II 242, Taf. 16, Abb. 59.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN

330 http://collections.artmuseum.utoronto.ca:8080/objects/11076/gable-of-a-funerary-stele?ctx=f6e02c8f-090f-4781-be0b-80557da22720&idx=165 web adresinden 30.03.2024 tarihinde erişildi.

16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: KÜN 2 (Resim 106)[331].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Tavşanlı İlçesi, Balıköy Beldesi.

Ölçüleri: Yük: 111 cm, Gen: 75 cm, Kal: 14 cm.

Malzeme: -

Korunma Durumu: Bir mezar steline ait parçanın büyük çoğunluğu korunagelmiştir. Mezar stelinin alınlık kısmı eksiktir. Üst resim alanındaki kadın büstünün ağız hariç başı eksiktir. Stelde sol pilasterin üst yarısı yüzeyden tahrip olmuştur. Alt resim alanındaki insan figürlerinin etek kısımlarından aşağısı eksiktir. Bunun dışında stel yüzeyinde yer yer tahribatlar ile çatlaklar vardır.

Tanımı: Korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla mezar steli iki katlı ve üçgen alınlıklıdır. Alınlığın sağ ve sol köşelerinde bir kısmı korunmuş kazıma palmet süslemesi vardır. Alınlığın ortasında üst kısmı kemer şeklinde verilmiş olan bir niş içerisinde cepheden solda erkek sağda ise kadın büstü bulunur. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kadının başı kapalıdır. Boynundan zincir biçiminde bir kolye vardır. Her iki figürün de sağ elleri manto dışına alınmış ve göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Erkeğin saçları arakadan öne doğru ince dalgalı çizgilerle gelerek uçları yukarı doğru spiralli biçimde sonlandırılmıştır. Resim alanın sol tarafındaki boşlukta bir tahra bulunur. Resim alanın sağ tarafındaki boşlukta ise Antik Yunanca bir yazıt bulunur. Bu yazıt üst ve alt resim alanını ayıran çerçeve üzerindeki yazıtın devamı niteliğindedir:

κὲ Ἑρμιάν[ῃ]
πατρὶ κὲ
μητρὶ κὲ ἀ-
δελφαῖς

[331] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 273, Kat. II 244, Taf. 17, Abb. 60.

μνήμης
χάριν.

Ve Hermiane için, baba için ve anne için ve kız kardeşler için hatıraları nedeniyle.

Üst resim alanından alt resim alanına geçişte verilen çerçevenin üzerindeki yazıt ise şu şekildedir:

Αὐρ. Μαρκειαν[ὸ]ς Ἑρμῆδος κὲ Αμμιας τέκνοις
Ἀγάθονι κὲ [- -]ΦΚΔ[-]Η κὲ ἑαυτοῖς ζῶντες κὲ Ἑρμᾶς πατρὶ
κὲ μητρὶ κὲ ἀδελφαῖς κὲ ΑΓ[-]ΨΙΟΥ κὲ Αμμιας πάπῳ
κὲ μάμῃ.

Hermes'in oğlu Aur(elius) Marcianus ve Ammias çocukları Agathon ve - - - - için ve hayattalarken kendileri için ve babaları Hermas için ve anneleri için ve kızkardeşleri için ve büyükbabaları A- - - - için ve büyükanneleri Ammias için.

Alt resim alanı dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Resim alanının üst kenarı eğimli biçimde verilmiş ve tıpkı alınlığın köşelerinde olduğu gibi kazıma palmetlerle süslenmiştir. Alt resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan pilasterlerin üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslüdür. Resim alanını sınırlayan sağ pilasterin boyu kısa verilmiştir. Üst kısımda kalan boşlukta da ayakta cepheden verilmiş bir kız çocuğu figürü bulunur. Bu figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ eli manto dışında, göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde ise bir kuş tutmaktadır. Alt resim alanında ayakta cepheden verilmiş iki kadın figürü yer alır. Kadınların başı resim alanının üst kısmındaki palmetle süslü çerçevenin üzerine kadar yükselmiştir. Her iki figürün arasında, etek hizasında küçük boyutlu verilmiş ayakta cepheden bir de erkek çocuğu figürü vardır. Kadın figürleri birbirinin kopyası gibidir. Her ikisi de kiton üzeri himation giymiştir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Boyunlarında zincir şeklinde birer kolye vardır. Sağ elleri manto dışında,

göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Aşağı doğru sarkan sol ellerinde ise iğ-öreke tutmaktadırlar. Başları açık ve kısa küt saçlı verilmişlerdir. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, dairesel formlu ince çizgilerle önden arkaya doğru gitmektedir. Erkek çocuğu figürünün elbisesinin göğüs kısmı dikdörtgen şekilli olarak verilmiş ve alt kısmı düzdür. Her iki elini de aşağı doğru sarkıtmış ve sol elinde bir kuş tutmaktadır.

Tarih: MS 280/300 yılları (Lochman 2003, 273); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 273, Kat. II 244, Taf. 17, Abb. 60.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: KÜN 3 (Resim 107 a)[332].

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8958.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 130 cm, Gen: 73 cm, Kal: 14 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Sağ alt köşe ile sol alt köşesinde çok ufak kopmalar vardır. Resim alanındaki figürlerin yüzlerinde az miktarda aşınma vardır. Stel yüzeyinde de az miktarda aşınma vardır. Mevsimsel şartlardan dolayı bazı yerleri kararmıştır. Yüzeyde etkili ve etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığın sivri ucu ile sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması bulunur. Palmetlerin arasında her iki tarafta da yüzleri birbirine dönük olacak şekilde küre üzerinde duran kuş kabartmaları verilmiştir. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir

[332] Bu stelin günümüzde alınlığı sola aşağı çapraz biçimde kopmuş olup eksiktir. Ancak Pfuhl - Möbius tarafından yayımlanan fotoğrafında stel tamdır. Bkz. Pfuhl - Möbius 1977, Taf. 78, Fig. 479.

niş içerisinde solda erkek sağda ise kadın büstü vardır. Büstler kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Erkeğin saçları araları çizili bukleler halinde verilmiş ve uçları da sağa spiralli olacak şekilde alnın üzerinde bitirilmiştir. Kadın başı kapalı verilmiştir. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, yanlara ve arkaya doğru çizgisel biçimde gitmektedir. Resimli nişin dışında, sol alt kenarda bir balmumu tableti kabartması verilmiştir. Resimli nişin altındaki çerçeve üzerinde ve nişin dışındaki sağ alt kenarında Antik Yunanca yazıtlar bulunmaktadır. Ancak oldukça tahrip durumdadırlar. Okunabildiği kadarıyla:

[- - -]ς κὲ Ἄμμιον Τατίᾳ θυγατρὶ κὲ [ἑαυτ]οῖς
2 ζῶντες μνήμης χάριν.

- - - -s ve Ammion kızları Tatia için ve henüz yaşarlarken kendileri için hatırasından ötürü.

Alt resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilasterle sınırlandırılmıştır. Altlık kısımları 3'er şeritle vurgulanmışken başlık kısımları üzerinde dikey verilmiş ve detayları belirgin 3'er adet yaprak kabartması işlenmiştir. Alt resim alanı dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Üst kenarı eğimli şekilde verilmiş ve bu kısmın üzeri baştanbaşa palmetlerle süslenmiştir. Altında da ince profil bulunmaktadır. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş bir kız çocuğu figürü vardır. Figürün başı resim alanının bir miktar üst kenarına taşmıştır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafeti ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttığı sol elinde bir ayna tutmaktadır. Boynunda bant şeklinde bir kolye vardır. Başı açık verilmiş, kısa ve küt saçlıdır. Saç detayları aşınmıştır. Figürün ayaklarının bulunduğu yer bir basamak daha aşağıdadır. Stelin alt kısmında ortada sağa dönük profilden verilmiş küre üzerinde duran bir kuş kabartması bulunur.

Bunun hemen solunda ise iğ-öreke kabartması bulunmaktadır. Stel en altta ortada zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: MS 210-325 yılları arası (Merkelbach - Stauber 2001, 279); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1977, 153, Kat. 479, Taf. 78; Koch 1990, 124, Abb. 15; Merkelbach - Stauber 2001, 279, No. 16/32/01.

Krş: KÜÇ 4, KÜN 6, BÜB 3, KÜN 4, KÜÇ 5, KÜN 7.

Kat: KÜN 4 (Resim 108).

Korunduğu Yer: İstanbul Rahmi Koç Özel Koleksiyonu.

Buluntu Yeri: Altıntaş Ovası.

Ölçüleri: Yük: 174 cm, Gen: 82 cm, Kal: 23 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stelin alt kısmı eksiktir. Alt kısım ortadan kopmuş olup eksiktir. Bu kopma alt resim alanındaki figürün bacaklarından aşağısını ve sağ pilasterin alt kısmını eksiltmiştir. Yüzeyde aşınmalar ile az sayıda etkisiz çatlak bulunmaktadır. Yüzey bazı noktalarda gözenekli hale gelmiştir.

Tanımı: Mezar steli genişçe üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Stelin dış kenarları kaba yontulmuştur. Alınlığın üst noktası ile sağ ve sol köşelerinde palmet kabartmaları bulunmaktadır. Palmetlerin arası üzüm salkımı ve asma dalları kabartması ile süslenmiştir. Alınlığın sağ alt kenarında bir tarak ve bunun altında, üzerinde sola dönük profilden kuş bulunan bir kalathos kabartması bulunmaktadır. Alınlık ortasındaki at nalı yarım daire şeklindeki niş içerisinde cepheden solda erkek, sağda kadın büstü verilmiştir. Büstler kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Kadının sağ elinin içerisinde iğ-öreke bulunmaktadır. Bu nedenle alttaki iki parmağı bu iğ-örekeyi tutar şekilde kapalı verilmiştir. Büstlerin yüzleri üçgenimsi verilmiştir. Erkeğin saçları, ucu sivri bitirilmiş kalın bukleler halinde iki kat olarak verilmiştir. Suratı sakalsız verilmiştir. Kadının başı kapalıdır. Boynunda halka şeklinde sarkacı bulunan ince bir kolye bulunur. Kadının örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış ve dalgalı bir biçimde yanlardan arkaya doğru giderek

kulak arkasına sıkıştırılmıştır. Alınlıktaki figürlü nişin altındaki ince çerçeve üzerinde ve alt resim alanının üst sınırını belirleyen daha aşağıda yer alan çerçevelerin üzerinde olmak üzere tahrip durumda toplam 3 satırlık Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

τίς ἀ[ν προσοίσει χεῖρα τὴν βαρύφθ]-
2 ονο[ν οὕτως ἀώροις περιπέσο]-
ιτο [συνφοραῖς].

Her kim ki ağır mı ağır elini (bu mezara sürecek olursa), böyle vakitsiz felaketlere düşsün!

Alt resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan pilasterlerin gövdesi üzerinde, uçları sarmaşık yaprağıyla sonlanan kıvrıkdal kabartması motifi bulunur. Sağdaki pilasterin altlık kısmı eksiktir. Soldakinin altlık kısmı ise yatay ince bir çerçeve ve altında eğimli bir dikdörtgenden oluşmaktadır. Pilaster başlıkları ise alt kısımda yatay bir çerçeve, üstte ise yukarı doğru eğimli ve sonra düz bir çerçeve olacak şekilde verilmiştir. Sol pilasterin gövdesinde en altta ayakta cepheden ellerini iki yana sarkıtmış bir erkek çocuğu figürü yer almaktadır. Kısa tunik giymiş olan çocuğun kıyafeti dikey çizgilerle gösterilmiştir. Anlaşıldığı kadarıyla sağ elinde bir kap tutmaktadır. Pilaster altlığının hemen altında yalnızca birkaç harfi korunagelmiş bir yazıt bulunmaktadır:

… Π.ΑΙ |….. Ο ἐτείμησαν τὸν̣ - - -

- - - *onurlandırdılar* - - -

Üst resim alanından alt resim alanına geçişteki ince çerçevenin alt kısmı eğimli biçimde verilmiştir. Bu eğimli kısmın üzeri baştanbaşa palmetlerle süslüdür. Alt resim alanı dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Üst kenarı 3 basamaklı olarak verilmiştir. Resim alanındaki figürün başı 2. basamağa kadar çıkmaktadır. Alt resim alanında ayakta cepheden verilmiş ve yaklaşık bacak hizasından yukarısı korunagelmiş bir erkek figürü yer almaktadır.

Figürün başının hemen sağında bir balmumu tableti kabartması verilmiştir. Figür kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel verilmiştir. Kıyafetin bir ucu sol kolun üzerinden aşağıya doğru sarkıtılmıştır. Sağ eli manto dışında kıyafetin kenarını tutar gibi verilmiştir. Göğüs üstüne koyduğu bu eliyle selamlama pozisyonunda durmaktadır. Aşağı doğru sarkıttığı ve parmak uçlarını hafifçe yukarı kaldırdığı sol elinde bir kırbaç tutmaktadır. Figürün saçları yukarıdaki erkek büstü ile benzer şekilde, uçları sivri kalın bukleler halinde iki katlı olarak verilmiştir. Yüzü sakalsızdır.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Gibson 1978, 15-18, No. 3, Taf. III-a.

Krş: KÜÇ 4, KÜN 6, BÜB 3, KÜN 3, KÜÇ 5, KÜN 7.

Kat: KÜN 5 (Resim 109 a).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 15370.

Buluntu Yeri: Aslanapa İlçesi, Göynükören Köyü.

Ölçüleri: Yük: 144 cm, Gen: 76 cm, Kal: 12 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli üst ve alt resim alanını ayıran çerçeveden yatay olarak düzensiz biçimde kırılarak iki parçaya ayrılmıştır. Kırılma yerlerinde aşınmalar vardır. Alınlığın tepe noktası yatay biçimde kopmuş olup eksiktir. Üst resim alanındaki büstlerin başlarında aşınma vardır. Alt resim alanındaki figürlerin başlarında da yoğun aşınma vardır. Erkek figürünün başı neredeyse tamamen kaybolmuştur. Üst ve alt resim alanları arasındaki kırıktan dolayı sağ ve sol pilasterlerin üst kısmı tahrip olmuştur. Stelin alt kısmı, soldan sağa yukarı çapraz biçimde kopmuş olup eksiktir. Bu nedenle alt resim alanındaki erkek figürünün ayakları, sağdaki kadının elbisesinin alt kısmı ile sağ pilasterin altlık kısmı ile gövdesinin bir kısmı da eksilmiştir. Stel yüzeyinde çok sayıda etkili çatlak vardır. Sağ pilasterin orta kısmında bir tahribat vardır. Stelin sağ kısmı ile alt kısmında beton kalıntıları görülmektedir.

Mezar stelinin iki resim alanı arasından kırıldıktan sonra ayrılan üst parçası günümüzde kayıptır.

Tanımı: Mezar steli iki katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Stelin alınlığının tepe noktası ile sağ ve sol köşelerinde palmet kabartmaları bulunur. Sağdaki köşe palmetinin üzerinde bir tarak kabartması, soldakinin üzerinde ise bir balmumu tableti kabartması bulunur. Alınlık ortasında at nalı yarım daire şeklinde niş içerisinde solda erkek sağda kadın büstü verilmiştir. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Büstlerin sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Her iki büstün başının üzerini, üzeri çapraz çizgilerle gösterilmiş ince bir kuşak kaplamaktadır. Kadının başı kapalı olup boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Pilaster başlıkları ile köşe palmetleri arasında ve üstteki resim alanın alt kısmında Antik Yunanca yazıtlar bulunur:

Ἀλέξαν-
δρος κὲ Ζω-
τικὸς πα-
τρὶ Ἀλξά-
νδρῳ κὲ μη-
τρὶ Ζωτικῇ,
κὲ Ζωτικὸς
ἐνάτρι, Φι-
λοκύριος
κὲ Ζωτικὴ
πατρὶ κὲ μ̣[η-]
τρί, Ἐπικτ̣[η-]
τὸς ἀνυψιᾷ
Γαειαν̣(ῆ) μνή-
μης χά[ριν].
Γαειανῇ συνβίῳ κὲ ἑαυτῷ
ζῶν, κὲ Ἀλέξανδρος
ἀδελφῷ κὲ

Aleksandros ve Zotikos babaları Aleksandros için ve anneleri Zotike için ve Zotikos karısı Gaiane için ve hayattayken kendisi için, ve Aleksandros erkek kardeşi (Zotikos) için ve yengesi (Gaiane) için ve Philokyrios ve Zotike babaları ve anneleri için, Epiktetos kuzeni Gaiane için hatıraları nedeniyle (bu mezarı yaptırdılar).

Alt resim alanı sağdan ve soldan üzeri üsüm salkımı ve asma yaprağı kabartmasıyla süslü iki pilasterle sınırlıdır. Pilasterlerin altlık kısımları kayıtır. Oldukça tahrip olmuş başlıkları üzerinde ise stilize yaprak motifleri

bulunmaktadır. Dikdörtgen şeklinde verilmiş resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü vardır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Erkeğin kıyafeti diz kapaklarına kadar, kadınınki ise daha aşağı gitmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Aşağı sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir tahra, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Kadın başı kapalı verilmiştir. Boynunda iki tane zincir şeklinde kolye vardır. Kadın az bir kısmı korunagelmiş yan tarafındaki saçlarına göre saçları ince çizgilerle yanlardan arkaya doğru gitmektedir.

Tarih: Olasılıkla MS 255-65 yılları (MAMA X, 92-93); MS 240-80 (Yazar).

Lit: MAMA X, 92-93, No. 287, Pl. XXXIII.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: KÜN 6 (Resim 110).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açık Hava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8935.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 170 cm, Gen: 82 cm, Kal: 17 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Stelin alınlığının tepe noktası yatay biçimli kopmuştur. Alınlığın sol kenarı kopmuş, sağ kenarında da kopmalar vardır. Resim alanlarındaki figürlerin başları kopmuştur. Sol pilasterin üzerindeki kabartmalar aşınmıştır. Stel genelinde aşınma vardır. Yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesinde bir palmet kabartması vardır. Palmetin hemen sol kenarında oldukça eksik dikdörtgen biçiminde ne olduğu seçilemeyen bir nesne bulunmaktadır (belki

bir balmumu tableti?). Palmetin sağ altında ise oldukça silik durumda bir ayna kabartması vardır. Alınlığın sağ ve sol köşeleri korunmamıştır. Alınlığın sağ kenarının altında kondisyonu kötü bir tarak kabartması bulunmaktadır. Alınlık ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir nişin içerisinde solda erkek sağda ise kadın büstü bulunur. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Vücutları aşınmış, yüzleri ise kaybolmuştur. Korunagelmiş çok az saçlarına göre erkeğin saçı arkadan öne doğru karışık çizgilerler gelerek kabarık biçimde verilmiştir. Kadının saçları ensesine kadar inecek şekilde kısa ve küttür. Saç araları düz çizgilerle verilmiştir. Üst resim alanının altında üzeri yazıtlı bir çerçeve bulunur. Ancak stelin bu kısmı yoğun şekilde tahrip olduğundan harfler çok zor okunmaktadır:

. . λα[..... ἀ]ώροις . . κὲ Κυρι . . . . . αστρεψον ἰς ἐλπίδας,
2 αἵ μ᾽ ἐπλάνησ[αν]. Ἑαυτῷ ζ[ῶ]ν κὲ Κύριλλα κὲ Τρόφιμος
Κέκκελος? κὲ Τάτ[ι]ον νύνφη γονεῦσι κὲ ἀδελφοῖς μνήμη<ς>
4 χάριν.

- - - - - zamansız - - - ve Kyri- - - ümitler için - - - - -, ki onlar beni yanılttılar?.

Hayattayken kendisi için ve Kyrilla ve Trophimos Kekkelos? ve gelinleri Tation ebeveynleri için ve erkek kardeşleri için hatıraları nedeniyle (bu mezarı yaptırdılar).

Stelin alt resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Sol pilasterin yüzeyi yoğun şekilde tahrip olmuştur. Pilasterlerin altlık kısımları seçilebildiği kadarıyla 3'er şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları yatay iki çerçeve arasında eğimli alandan oluşmaktadır. Alt resim alanı dikdörtgen biçimde verilmiştir. Resim alanının üst kenarı çok hafif eğimli biçimde eğimli verilmiş ve üzeri baştanbaşa kabartma palmetlerle süslüdür. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş iki erkek figürü bulunmaktadır. Sağdaki figür ince bir platform üzerinde durmaktadır. Vücutları aşınmış, başları ise kopmuştur. Kiton üzeri

himation giyimlidirler. Kıyafetleri diz kapaklarının biraz altına kadar inmektedir. Kıyafet detayları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinde birer tane kırbaç tutmaktadırlar. Soldaki figürün az miktarda korunmuş izlerine göre saçı kabarıkça verilmiştir. Resim alanının altında sol tarafta dikdörtgen bir panel içerisinde sağa doğru gider pozisyonda başları cepheden gövdeleri profilden verilmiş iki öküz, başlarına boyunduruklа bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Bu sahnenin sağ tarafına daha sonradan Ermenice bir yazıt yazılmış, ancak daha sonradan da bu yazıt kazınmıştır. Alt kısım düz biçimde sonlanmaktadır.

Tarih: Bizans öncesi Frig steli, MS 3. yüzyıl (Pfuhl - Möbius 1977, 126); MS 240-80 (Yazar).

Lit: SEG Vol VI 1932, 17-18, No. 100; Pfuhl - Möbius 1977, 126, Kat. 356, Taf. 59; MAMA X, 189, Appendix II – Kütahya, List 1, Pl. LVI – Kütahya P1.

Krş: KÜÇ 4, BÜB 3, KÜN 3, KÜN 4, KÜÇ 5, KÜN 7.

Kat: KÜN 7 (Resim 111).

Korunduğu Yer: İzmir Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 248.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 147 cm, Gen: 75 cm, Kal: 14 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stel, alt resim alanındaki pilaster başlıkları arasından yatay biçimli kırılarak iki parçaya ayrılmıştır. Sol pilaster başlığının kırıldığı yerde kopmalar vardır. Stel yüzeyinde aşınmalar vardır. Yüzeyde etkili olmayan çatlaklar vardır. Yüzey yer yer kararmıştır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmetler bulunur. Alınlığın sağ ve sol kenarlarının üzerinde, iki üzüm salkımına sahip asma dalı kabartması vardır. Tepe palmeti ile sağdaki üzüm salkımı arasında bir tarak, sol köşe palmeti ile üzüm salkımı arasında ise bir kese kabartması bulunur. Sağ köşe palmetinin altında dikey vaziyette iğ-öreke kabartması bulunmaktadır. Alınlığın ortasında at nalı yarım

daire şeklindeki niş içerisinde cepheden solda erkek, sağda kadın büstü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Kadın ve erkeğin yüz yapısı birbirine benzemektedir. Gözbebekleri vurgulanmıştır. Erkeğin yüzü sakallı verilmiştir. Tüyler nokta şeklinde çentiklerle gösterilmiştir. Saçları arkadan öne doğru hafif dalgalı biçimde araları çizili kalın buklelerle gösterilmiştir. Uç kısımları sağa doğru spiralli biçimde sonlandırılmıştır. Kadının başı kapalıdır ancak saçları ön kısımda örtü altından görülmektedir. Ortadan ayrılmış olan saçları önlerden yarım daire, yanlardan ise çapraz çizgilerle arkaya doru gitmektedir. Resimli nişin sol alt kenarından başlayıp nişin altındaki çerçeve boyunca devam eden Antik Yunanca yazıt vardır:

AYP
2 ΤΡΟΦΙ-
MOCK(E)
4 .ΙΛΛ
EPMHY
6 OYEAY-
TOICZΩ-
8 …OCMNHMHCXAPINTICANOPOICEIXIPATHNB-
…ΥΦΘΟΝΟΝΟΥΤΟCΑΩΡΟΙCΠΕΡΠΕCΟΙΤΟCΥΝΦΟΡΑΙC

Alt resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Altlık kısımları, arası eğimli verilmiş iki yatay çerçeveden oluşmaktadır. Başlık kısımları üzerinde ise detayları gösterilmiş dikey 3 yaprak bulunmakta ancak silikçedir. Dikdörtgen biçiminde verilmiş resim alanının üst kenarı eğimli olup üzeri kazıma palmetlerle süslenmiştir. Bunun altında ince bir profil verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü yer almaktadır. Baş kısmı üstteki eğimli çerçevenin üzerine taşmıştır. Figürün boyun hizasında solda bir balmumu tableti kabartması vardır. Figür kiton üzeri himation giyimlidir. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Elbisesi diz kapaklarının bir

miktar altına kadar inmektedir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağıya doğru sarkıttığı sol elinde bir kırbaç tutmaktadır. Figürün portre özellikleri üst kısımdaki erkek büstü ile birebir aynıdır. Stelin alt kısmında sağa doğru gider pozisyonda başları cepheden gövdeleri profilden verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Alt kısım düz biçimde sonlanmaktadır.

Tarih: MS 283/84 yılları (Yazar).

Lit: Koch 1990, 124 vd., Abb. 20.

Krş: KÜÇ 4, KÜN 6, BÜB 3, KÜN 3, KÜN 4, KÜÇ 5.

Kat: KÜN 8 (Resim 112).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 9512.

Buluntu Yeri: Gediz İlçesi, Gökler Beldesi.

Ölçüleri: Yük: 117 cm, Gen: 64 cm, Kal: 11 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Alınlığın sağ kenarı dikey biçimli kopmuştur. Stelin alt kısmı ayakta insan figürünün diz kapaklarından itibaren aşağısı hafif oval biçimde kopmuş olup eksiktir. Stelin kabartma alanı tümden aşınmıştır. Kabartmalar zor seçilebilmektedir. İnsan figürlerinin başları tahrip olmuştur. Yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli iki katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın sağ kenarının üst yarısı ile sol kenarı korunagelmiştir. Alınlığın tepe noktası ile sol köşesinde oldukça silik durumda palmet süslemesi görülmektedir. İki palmetin arasında oldukça silik kabartma bir balmumu tableti vardır. Alınlığın ortasında yarım daire şekilli bir niş içerisinde solda erkek ile sağda kadın büstü görülmektedir. Oldukça aşınmışlardır. Kadının başının kapalı olduğu anlaşılmaktadır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Nişin altında düz bir çerçeveden sonra alt resim alanına geçilir. Stelin alt kısmındaki resim alanı korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla sağdan ve soldan üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilasterle

sınırlıdır. Soldaki pilasterin üzerinde, üst hizada oldukça silik bir tahra kabartması vardır. Korunan sol pilaster başlığının üzeri bitişik V'lerden ve bunun içinin ters V harfi ile kapatılmasından oluşan lale benzeri motifle vurguludur. Resim alanı naiskos biçiminde verilmiştir. Naiskos içinde ayakta cepheden bir erkek figürü vardır. Baş hizası resim alanının biraz yukarısındadır. Başı tamamen tahrip olmuştur. Kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol eli yandan aşağı doğru sarkıtılmıştır. Sol elinde silikleşmiş olması nedeniyle çok zor görülebilen bir kırbaç tutmaktadır. Stelin yazıtlı alanları olasılıkla aşınma ile kaybolmuş, bu nedenle günümüze ulaşmamıştır.

Tarih: Roma İmparatorluk Dönemi (Drew-Bear vd. 2007, 212-13); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Drew-Bear vd. 2007, 212-13.

Krş: KÜÇ 3, KKN 3, KÜÇ 6, BBB 14, KKÇ 2, KÜÇ 12.

Kat: KÜN 9 (Resim 113 a, b, c).

Korunduğu Yer: Aizanoi Örenyeri, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 177 cm, Gen: 113 cm, Kal: 25 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunmuştur. Stelde hemen hemen tüm yüzey ince bir kalker tabakasıyla kaplanmıştır. Üçgen alınlığın en üst noktasında bir kopma vardır. Alınlık çerçevesi ile sağ ve sol kenarlarda kopmalar vardır. Üçgen alınlık içerisindeki resim alanının sağ ve sol çerçevesi yüzeyden kopmuştur. Stelin sol alt ve sağ alt köşelerinde tahribat ve kopma vardır. En altta bulunan zıvana çoğunlukla eksiktir. Yer yer çatlaklar göze çarpmaktadır. Yüzeyde yer yer kararmalar vardır. Figürlerin yüzleri ve vücutları sağlam korunagelmiştir.

Tanımı: Mezar steli iki katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Dış kenarları kaba yontulmuştur. Stel alınlığının dış kenarı sırtları birbirine değen yarım daireler ve araları baklava dilimi oluşturacak şekilde kazıma bir motifle süslenmiştir.

Alınlık ortasında yer alan üst resim alanının üst kısmı üçgen şeklinde çerçeveli yapılmıştır. Üst resim alanı içerisinde cepheden yan yana solda erkek sağda kadın büstü bulunur. Büstlerin üzeri bir girland kuşağı ile kapatılmıştır. Girland kuşağı ile alınlık arasındaki boşluğa daire üzerinde duran sağa dönük profilden bir kuş kabartması sığdırılmıştır. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Manto dışında verilmiş sağ elleri göğüs üzerinde olup selamlama pozisyonundadır. Erkek figürünün saçları arkadan öne doğru araları çizili bukleler halinde gelmiş ve alnın ortasındaki kısmın uçları hafifçe spiralli gösterilmiştir. Erkeğin yüzündeki sakalların yanak kısmı çapraz uzun çizgilerle, çene etrafındaki tüyleri ise saçta olduğu aşağı düz inerek uçları hafif spiralli şekilde gösterilmiştir. Kadının başı kapalı olup saçlarının ön kısmı örtü dışındadır. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, ince çizgiler halinde yanlara ve arkaya doğru gitmektedir. Boynunda ortadaki halka şeklinde, bunun sağında ve solunda birer sarmaşık yaprağı şeklinde sarkacı olan kolye bulunur. Kadın figürünün başının sağındaki boşlukta, üzerinde iğ-öreke bulunan bir kalathos kabartması bulunur. Kadın ve erkek büstünün hemen altındaki boşlukta oldukça kötü durumda 2 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

TATEICCYN.....
2 ...ANΔPI...

Üst resim alanından ince bir çerçeve ile alt resim alanına geçilir. Bu çerçevenin üzeri tamamen kalkerle kaplı olduğu için üzerinde yazıt olup olmadığı bilinememektedir. Alt resim alanı sağdan ve soldan üzeri sarmaşık motifiyle süslü pilasterlerle sınırlıdır. Resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü yer alır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla gösterilmiştir. Kıyafeti ayaklarına kadar inecek şekilde uzundur. Sağ eli manto dışında verilmiş, göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda durmaktadır. Aşağı doğru sarkıttığı sol elinde bir kese tutmaktadır. Erkeğin saçları araları çizili ince bukleler halinde ve uçları spiral biçiminde sonlandırılarak gösterilmiştir. Yüzü bir basamak yükseltilerek

sakallı verilmiş ve tüyler derin olmayan kısa çizgilerle gösterilmiştir. Başının hemen solundaki boşlukta bir balmumu tableti kabartması yer alır. Başının sağındaki boşlukta ise gövde ortasına kadar inen bir yazıt yer alır:

ΠΑΤΡΙ/ΚΑΙΜΑΘ/ΑΓΟΝΕΥC/ΜΝΗΜΗC/ΧΑΡΙΝ/ΝΕΙ/ΚΟ/ΜΑC/ΜΑ/ΞΙ/ΜW/ΠΑ/ΤΡΙ/ΜΝΗ/ΜΗC/ΧΑ/ΡΙΝ

Alt kısımda düz bir alandan sonra çoğunlukla eksik bir zıvanadan sonra stel sonlanmaktadır.

Tarih: MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

7.2.1.2. Katlı, Üçgen Alınlıklı, Çerçeveliler (KÜÇ)

Kat: KÜÇ 1 (Resim 114).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 15357.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 160 cm, Gen: 82 cm, Kal: 24 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Stelin üst kısmında daha fazla tahribat vardır. Stelin alınlığında yer alan büstler tahrip olmuştur. Alt resim alanının da üst kısmında tahribat yoğundur. Sağ alt köşede çapraz biçimli kopma vardır. Yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar vardır. Yüzey gözenekli hale gelmiştir.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın tepesinde yuvarlakça küçük bir niş içerisinde sağa dönük profilden bir kartal kabartması vardır. Üçgen alınlığın sol kenarında bir balmumu tableti kabartması yer alır. Sol alt köşede zor görülebilen bir palmet süslemesi vardır. Alınlığın ortasında yarım daire şeklindeki niş içerisinde oldukça zor görülebilen solda erkek sağda ise kadın büstü vardır. Büstlerin başlarının üzeri bir kuşakla kapatılmıştır. Kuşağın ortasında dört yapraklı bir çiçek

rozeti bulunur. Büstlerin elleri tahrip olmuştur, kıyafetlerine ait az sayıda kıvrım görülmektedir. Saçlarının çok küçük bir kısmı korunagelmiştir. Kadın başı kapalı verilmiştir. Boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır.

Alt resim alanı sağdan ve soldan üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslü iki çerçeve ile sınırlıdır. Atlık kısmı 2 şerit halinde verilmiştir. Resim alanı dikdörtgen şeklindedir. Ortadan yatay bir profille kendi içinde ikiye bölünmüştür. Üst kısımda sol tarafta bir vazo ve içerisinden üzüm salkımı ve asma yaprağı çıkmış bitki, ortada bir altar ve üzerinde tahrip olmuş ayaklı bir kap (olasılıkla yiyecek veya içki kabı olmalı), sağda ise başının tahrip olması nedeniyle cinsiyeti seçilemeyen ve sağ eli göğsü üzerinde bir büst verilmiştir. Alt kısımda ise sağa doğru gider pozisyonda gövdeleri profilden başları cepheden verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Alt kısım görülebildiği kadarıyla boştur. En altta zıvanaya ait bir çıkıntı vardır. Stelin yazıtları olasılıkla tahribat nedeniyle günümüze ulaşmamıştır.

Tarih: MS 240-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: KKN 2, TÜÇ 10, KKÇ 1.

Kat: KÜÇ 2 (Resim 115).

Korunduğu Yer: Afyon Müze Müdürlüğü, Envanter No: 1410.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 110 cm, Gen: 48 cm, Kal: 12 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Kabartma alanlarında bir miktar aşınma vardır. Resim alanındaki büstlerin çenesinde ufak kopmalar vardır. Stel yüzeyinde kısmi sararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Stel aşağıdan yukarıya doğru hafifçe daralan bir forma sahiptir. Alınlığın ortasında üçgen şeklinde verilmiş bir sahne vardır. Bu üçgen sahnenin sağ ve sol kenarlarında bulunan profillerin üzeri dikey çizgilerle vurgulanarak küçük kareler haline getirilmiş ve böylece sahneye hareket kazandırılmıştır. Ortada dikey duran iğ-öreke

kabartması bulunur. Bunların sağında ve solunda yüzleri birbirine dönük şekilde simetrik verilmiş iki kuş kabartması vardır. Bunun altında ince düz bir alandan sonra üst resim alanına geçilir. Üst resim alanı kare biçiminde verilmiştir. Üst resim alanının üst kenarında da üzeri dikey çizgilerle küçük kareler şeklinde vurgulanmış bir profil yer almaktadır. Üst resim alanında solda bir erkek sağda ise kadın büstü yer almaktadır. Büstler kiton üzeri himation giyimlidirler. Kadının boynunda burgulu biçimde verilmiş bir kolye bulunmaktadır. Her ikisi de sağ ellerini manto dışından göğüsleri üzerine koyarak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Kadın ve erkeğin yüz yapısı birbirine benzemektedir. Erkeğin saçları bukleler halinde karışık dalgalı biçimde araları çizili biçimde gösterilmiştir. Kadının saçları ise ortadan ayrılmış, yanlara doğru bir sıra tümsek bir sıra çukur oluşturacak şekilde ince çizgilerle gösterilmiş ve ense üzerinde hafif yana doğru genişleyerek sonlanmıştır. Üst resim alanının altında yer alan düz bir çerçeveden sonra alt resim alanına geçilir. Alt resim alanının sağ ve sol kenarında hafif çukur biçimde iki çerçeve yer almaktadır. Bunlardan sol taraftakinin üzeri asma yaprağı (veya sarmaşık yaprağı) motifiyle süslenmiştir. Sağdakinin üzerinde ise spiral şeklinde bitkisel bezeme bulunur. Resim alanı dikdörtgen biçimde verilmiştir. Resim alanının eğimli verilmiş tüm kenarlarının üzerinde bitişik V'lerden oluşturulmuş kazıma motif bulunmaktadır. Resim alanında büyükçe verilmiş bir pan flüt kabartması vardır. Resim alanında pan flütün dışında kalan alt boşlukta Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

Ἐπιμελησαμένου Διοδώρου κὲ Τρόφιμος γανβρός.
(Mezarın) yapımıyla Diodoros ilgilenmişti ve damat Trophimos

Stelin en altında da baştanbaşa yazılmış bir yazıt vardır:

Τατιον Ἀλεξάνδρῳ ἀνδρὶ κ(ὲ) ἑαυ-
τῇ ζῶσα, κ(ὲ) τὰ τέκνα αὐτῶν Ἀλέξα-
νδρος κ(ὲ) Ἀσκλᾶς κ(ὲ) Ἀλεξανδρεία
ἐτείμησαν τοὺς γονεῖς μνήμης χάριν

Tation kocası Aleksandros için ve hayatta iken kendisi için (bu mezarı yaptırdı); ve kendilerinin çocukları Aleksandros ve Asklas ve Aleksandreia ebeveynlerini hatıralarından ötürü onurlandırdılar.

En altta ortada uç kısmı koparak eksilmiş bir zıvana vardır.

Tarih: MS 240-50 (Yazar).

Lit: Mitchell 1993, Vol I, 170-71, Fig. 28; SEG Vol XLIII 1996, 347-48, No. 935.

Krş: TKB 1, TBÇ 1, TÜÇ 12, TÜÇ 13, TÜÇ 14, BBN 3.

Kat: KÜÇ 3 (Resim 116).

Korunduğu Yer: Afyon Müze Müdürlüğü, Envanter No: 1469.

Buluntu Yeri: Afyon İli, Merkez İlçesi, Olucak Köyü (Altıntaş İlçesi'nin 17 km güneydoğusu).

Ölçüleri: Yük: 140 cm, Gen: 75 cm, Kal: 22 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stelin alt kısmı, alt resim alanında bulunan çocuk figürünün elbisesinin alt kısmının üzerinden geçerek sağa yukarı doğru çapraz biçimde koparak eksilmiştir. Bu kopma sağ taraftaki alanda yer alan kartal figürünün de gövdesinin alt yarısını eksiltmiştir. Stel soldan sağa aşağı çapraz biçimde boydan boya kırılarak iki parçaya bölünmüştür. Bu iki parçadan üstte olanının sağ alt ucu da kırılmıştır. Resim alanlarındaki figürlerin yüzleri ile saçlarının olduğu kısımlarda tahribat vardır. Stelin yüzeyine beton kalıntıları dökülmüştür.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlık kısmın yüzeyi, alt kısımdan bir basamak daha aşağıda verilmiştir. Alınlığın üzerinde ayakları aşağıdaki resimli alanın üzerine değen profilden sağa dönük kabartma bir kartal vardır. Kartalın başı geriye dönük biçimde verilmiş ve ağzında bir çelenk tutmaktadır. Kartalın sağında ve solunda yüzleri dışa dönük vücudu yarım daire şeklini almış birer tane stilize yunus balığı kabartması vardır. Steldeki üst resim alanı üst kenarı kemer şeklinde yan kenarları ise düz biçimde verilmiştir. Resim alanında solda erkek sağda ise kadın büstü vardır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs

üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Yalnız erkeğin alttaki iki parmağı içe bükülü vaziyetteyken diğerleri uzatılmıştır. Erkeğin yüzünde ve başında korunan kısımlardan anlaşıldığı kadarıyla yüzü sakallı verilmiş ve saçları dağınık halde çizgisel biçimde verilmiştir. Kadının boynunda ince bir kolye vardır. Saçlarının korunagelmiş kısımlarından anlaşıldığına göre çizgilerle vurgulanmış saçları ortadan ikiye ayrılmış, bir tümsek bir çukur olacak şekilde yanlara doğu gitmekte ve ense üzerinde hafifçe genişleyerek sonlanmaktadır. Üstteki resim alanının sol kenarında dikey şekilli çukurluk bir alanın içerisinde kalemlik kabartması verilmiştir. Resim alanının sağında ise üst üste dikey çukurlukların içerisinde verilmiş üstte iğ-öreke ile altta cinsiyeti seçilemeyen bir çocuk büstü vardır. Üstteki resim alanının altında, üzerinde 4 satır Antik Yunanca yazıt bulunan bir çerçeve vardır. Yazıt:

Νεικομαχὶς Ματρὶ συμβίῳ κὲ ἑαυτῇ
ζῶσα κὲ τὰ τέκνα αὐτῶν Καρικὸς καὶ
Μόδεστος κὲ Στρατονείκη νύμφη ἐ-
ποίησαν μνήμης χάριν.

Neikomakhis kocası Matris için ve yaşarken kendisi için ve onların çocukları Karikos ve Modestos ve gelinleri Stratoneike (bu mezarı) hatırası vesilesiyle yaptırdılar.

Yazıtlı çerçeveden sonra alt resim alanına geçilir. Steldeki alt resim alanı bir basamak aşağıda yapılmıştır. Alt resim alanında ortada derin bir dikdörtgen niş içerisinde ayakta cepheden verilmiş bir erkek çocuğu figürü vardır. Yüzü tahrip olmuş çocuk figürünün saçları çoğunlukla korunagelmiştir. Saçları kalınca yuvarlak biçimli bukleler halinde verilmiştir. Çocuğun kıyafeti ön kısımda dikey iki çizgi ile 3 bölüme ayrılmıştır. Sağ ve soldaki kısımlar dikey çizgilerle vurgulanmışken orta kısım sade bırakılmıştır. Çocuğun her iki eli yanlardan aşağı doğru sarkıtılmıştır. Çocuk sağ elinde bir kuş tutarken sol elinde büyükçe bir üzüm salkımı tutmaktadır. Kuş diğer elindeki üzümü gagalar gibi verilmiştir. Çocuk figürünün sağ kenarındaki alanda üstte sola

doğru bakan profilden stilize bir yunus balığı kabartması verilmiştir. Yunus balığının üzerine bir kişi binmiştir ve bu kişi sağ elinde tuttuğu meşaleyi ileri doğru uzatmaktadır. Sağ alt kenarda ise alt yarısı eksik, kanatlarını ve kafasını yukarı doğru kaldırmış, başını sola çevirmiş cepheden bir kartal kabartması vardır. Sol kenarda ise bir askılı yazı tableti, bunun hemen solunda bir kalem, bunların altında ise 4 tane çentikli küçük kare nesne, bunların altında ise yazıt bulunmaktadır:

τὸν Θεόν σο[ι]
2 μὴ ἀδική-
σεις.

Tanrı adına (bu mezara) zarar verme/haksızlık yapma!

Yazıtın altında ise solda bir strigilis ile bunun sağında bir oinochoe, bunların altında ise sağa dönük profilden verilmiş, başını yukarı doğru kaldırmış bir kuş kabartması bulunur.

Tarih: Bizans öncesi stel, MS 3. yüzyılın ilk yarısı (Pfuhl - Möbius 1977, 115-16); MS 3. yüzyılın ilk yarısı (Wujewski 1991, Fig. 34); MS 240-50 (Yazar).

Lit: MAMA VI, 124, No: 363, Pl. 63; Pfuhl - Möbius 1977, 115-16, Kat. 297, Taf. 54; Wujewski 1991, Fig. 34; Yüksekdağ 2024, 247, Fig. 18.

Krş: KKN 3, KÜÇ 6, KÜN 8, BBB 14, KKÇ 2, KÜÇ 12.

Kat: KÜÇ 4 (Resim 117).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açık Hava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8940.

Buluntu Yeri: - (Phufl - Möbius'a göre Kotiaeion (Kütahya) kökenlidir.)

Ölçüleri: Yük: 120 cm, Gen: 63 cm, Kal: 24 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Alınlığın sol kenarı ile sol çerçeve üzerinde kopmalar vardır. Resim alanındaki figürlerin yüzleri tahrip olmuştur. Stel yüzeyinde yoğun aşınma vardır. Ayrıca çok sayıda etkili ve etkisiz çatlak vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesinde belli belirsiz kabartmalar olduğu görülmektedir ancak aşınmadan dolayı ne oldukları seçilememektedir. Alınlık üzerindeki resimli nişin sağ alt kenarında dışta çok küçük cinsiyeti seçilemeyen cepheden bir çocuk büstü vardır. Seçilebildiği kadarıyla sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda durmaktadır. Çocuğun başının üzerinde silikçe yuvarlak bir rozet kabartması görülmektedir. Resimli nişin sol alt kenarında dışta da oldukça silik bir büst vardır. Alınlık ortasındaki at nalı yarım daire şeklinde nişin içerisinde solda erkek, sağda ise kadın büstü verilmiştir. Başları tahrip olmuş, vücutları ise yoğun şekilde aşınmıştır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Çizgisel hatlarla kıyafet detayları gösterilmiştir. Büstlerin sağ elleri manto dışından göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sağda yer alan kadının saçları enseye kadar inecek biçimde kısa ve küttür. Saçları ense üzerinde hafifçe genişlemektedir. Korunagelmiş izlerine göre saçları düz çizgilerle gösterilmiştir. Nişin altındaki ince düz bir çerçeveden sonra alt resim alanına geçilir.

Alt resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki çerçeveyle sınırlıdır. Alt resim alanı dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Resim alanının üst kenarı iki basamaklı verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü bulunur. Figürlerin başları tahrip olmuş, kıyafetlerinde aşınma vardır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet detayları çizgisel hatlarla gösterilmiştir. Erkeğin kıyafeti diz kapaklarının bir miktar altına kadar, kadınınki ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafetlerin bir ucu sol kolun üzerinden aşağıya doğru sarkıtılmıştır. Erkek ayağına kapalı bir bot giymiştir. Her iki figürün de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağıya sarkıttıkları sol ellerinde birer kuş tutmaktadırlar. Stelin alt kısmı ikinci kullanım için kazınmıştır. Pfuhl - Möbius'taki fotoğrafta stelin alt kısmında Ermenice bir yazıt görülmektedir. Ancak daha sonra bu yazıt kazınmış ve Ermenice yazıt yok olmuştur. Pfuhl - Möbius'ta bu stelin üzerinde Antik Yunanca bir yazıt olduğundan bahsedilmekte ancak bahsi geçen yazıt günümüze ulaşmamıştır. Yazıt:

τὸν θεόν / σοι μὴ ἀδι/κήσις

Tanrı adına (bu mezara) zarar vermeyeceksin / adaletsizlik yapmayacaksın!

Tarih: MS 240-50 (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1977, 173, Kat. 580, Taf. 92.

Krş: KÜN 6, BÜB 3, KÜN 3, KÜN 4, KÜÇ 5, KÜN 7.

Kat: KÜÇ 5 (Resim 118).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 10349.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Akçaköy Köyü.

Ölçüleri: Yük: 94 cm, Gen: 46 cm, Kal: 8 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu oldukça iyidir. Kabartma alanları çok iyi seçilmektedir. Kırık, eksik ya da çatlak bulunmamaktadır. Yalnızca üst resim alanındaki figürlerin burun ve çevresinde çok küçük aşınma vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı olup iki katlı verilmiştir. Stelin alınlığının üst noktası ile sağ ve sol köşelerinde palmet süslemesi mevcuttur. Sağ köşe palmetinin hemen üzerinde bir tarak kabartması vardır. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde solda erkek sağda ise kadın büstü yer almaktadır. Erkek figürünün bıyık ve sakal kısmı bir basamak yukarıda yapılarak üçgen çentiklerle tüyler vurgulanmıştır. Saçları ise araları çizili spiral şeklindeki kalın bukleler halinde verilmiştir. Kadının başı kapalıdır. Saçlarının ön kısmı görülmektedir. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, üst kısımları oval, yanları ise dalgalı çizgilerle önden arkaya doğru gitmektedir. Her iki büst de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Kemerli resim alanının sağ ve sol kenarında düz alanlar bulunmaktadır. Bu alanlardan soldakinin üzerinde ve kemerli resim alanının altındaki düz çerçeve üzerinde Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

AYP

2 ΜΙΚΥ-
ΛΟCΑ-
4 ΠΠΙΗ-
CΥΝΒ-
6 ΙΟΝΚ(Ε)ΤΕΚΝΩΖΕΝΙΩΚ(Ε)ΑΒΑCΚΑΝΤΟCΓΟΝΕΥ-
CΙΝΚ(Ε)ΑΔΕΛΦΩΚ(Ε)[Α]ΠΠΗCΓΥΝΗ

Alt resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki çerçeveyle sınırlıdır. Altlık kısımları yatay üçer şeritle vurgulanmıştır. Dikdörtgen şeklinde verilmiş alt resim alanında ortada ayakta cepheden verilmiş bir erkek figürü yer almaktadır. Figür kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet diz kapaklarının bir miktar altına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Elbisenin sol koldan aşağı dikey biçimde sarkan kısmının uçları 2 püsküllü olarak verilmiştir. Ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Figürün saçları araları çizili kalın bukleler halinde verilmiş ve uçları spiral biçimde sonlandırılmıştır. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıtılmış olan sol elinde bir kırbaç tutmaktadır. Ayaklar resim alanı alt çizgisinin bir miktar altına inmiştir. Stelin alt kısmında yazıt vardır:

ΜΝΗΜΗCΧΑΡΙΝ

En altta ortada bir zıvana vardır.

Tarih: MS 270-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: KÜÇ 4, KÜN 6, BÜB 3, KÜN 3, KÜN 4, KÜN 7.

Kat: KÜÇ 6 (Resim 119).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 696.

Buluntu Yeri: Kütahya Merkez, Kitaplık Avlusu'ndaki yıkıntıdan çıkmış.

Ölçüleri: Yük: 136 cm, Gen: 60 cm, Kal: 15 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Alınlığın üst kısmı ile sol kenarı kopmuştur. Bu kopma üst resim alanında solda bulunan büstün başını da eksiltmiştir. Stelin sol kenarı boyunca kopmalar vardır. Yüzey yoğun miktarda aşınmıştır. Stel üzerinde yer alan tüm kabartma figürlerin yüzleri yoğun şekilde aşınmış, vücutlarında da büyük tahribatlar vardır. Yazıtlı alanlarda da yoğun aşınma görülmektedir.

Tanımı: Mezar steli iki katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın korunan dış çerçevesi yoğun bir şekilde tahrip olmuştur. Bu nedenle burada herhangi bir kabartma olup olmadığı bilinmemektedir. Alınlık ortasında at nalı yarım daire şeklindeki niş içerisinde cepheden iki büst görülmektedir. Aşınmadan dolayı yalnızca siluet olarak seçilebilmektedirler. Korunan saç izlerinden dolayı olasılıkla sağdaki kadın, soldaki ise erkek olmalıdır. Üst resim alanının alt kısmındaki çerçeve üzerinde aşınmadan dolayı oldukça zor okunabilen Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

[- -] HCYΠΕΡΕ
2 αὐτῶν Ε...ΟΝΑ...ανας Ν μνήμης χάριν κὲ Ἐπίκτη-
τος ἀδελφὸς ἐτείμη[σε]ν [……Απ]πης τὰ τέκν-
4 αὐτοῦ νν α

Yazıtlı kısımdan sonra alt resim alanına geçilir. Alt resim alanının sağ ve solunda ortadan ikiye bölünmüş çerçeveler vardır. Bu çerçevelerin üst kısımları aşındığı için buralarda herhangi bir kabartma görülmemektedir. Çerçevelerin alt yarısında ise her iki tarafta naiskos içerisinde birer figür bulunur. Naiskosların üçgen çatısının dış kenarları çıkıntılı verilmiştir. Her iki figürün de yüzleri ve kıyafetlerinin bir kısmı tahrip olmuştur. Ancak soldakinin kısa tunik kıyafetinden dolayı erkek çocuğu, sağdakinin uzun kıyafetinden dolayı kız çocuğu olduğu düşünülebilir. Dikdörtgen şeklinde verilmiş alt resim alanının alt hariç diğer üç kenarının çerçevesinin üzeri yatay çizgilerle süslüdür. Resim alanında ayakta cepheden bir insan figürü vardır. Figürün baş hizası resim alanının biraz üstüne taşmıştır. Figür başından itibaren kasık hizasına kadar derin bir şekilde aşınmıştır. Kıyafetinin

alt kısımları görülmektedir. Kıyafeti diz kapaklarının biraz altında sonlandığından bunun bir erkek figürü olduğu düşünülebilir. Ayaklarına kapalı bir bot giymiştir. Stelin alt kısmında çok zor okunabilen bir yazıt bulunmaktadır:

Τρόφιμος κὲ Ἐπίκτητος ἐτείμησαν τὸν πατέρα
2 μνήμης χάριν ὃς ἂν προσοίσι χῖρα τῖν βαρύ-
φον[ο]ν ο[ὕτ]ως ἀώροις περιπέσοιτο συμφοραῖς.

[- - -] onların anısına ve kardeşleri Epiktetos [- - -] onurlandırdı ve çocukları Trophimos ve Epiktetos babalarının anısını onurlandırdı. Her kim yıkıcı elini (bu mezara) sürecek olursa böyle mevsimsiz felaketlere düşsün.

Tarih: Olasılıkla MS 220 sonrası (Strubbe 1997, 140-41); Roma İmparatorluk Dönemi (Drew-Bear vd. 2007, 214-15); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Strubbe 1997, 140-41, No. 201, Pl. II; Drew-Bear vd. 2007, 214-15.

Krş: KÜÇ 3, KKN 3, KÜN 8, BBB 14, KKÇ 2, KÜÇ 12.

Kat: KÜÇ 7 (Resim 120).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 15248.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 120 cm, Gen: 58 cm, Kal: 12 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Üçgen alınlığın sağ kenarı eksiktir. Sağ çerçeve baştanbaşa tahrip olmuştur. Sol çerçevenin orta kısmından itibaren aşağısı tahrip olmuştur. Stelin alttaki iki köşesinde de kopma vardır. Yüzeyde etkili olmayan çatlaklar ile aşınmalar vardır. Yüzeyde mevsimsel şartlardan kaynaklı kısmi kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı olup tek katlı verilmiştir. Stelin alınlığının korunagelmiş sol kenarı üzerinde üzüm salkımı ve asama yaprağı kabartması vardır. Alınlığın sol köşesi üzerinde bir balmumu tableti kabartması bulunur. Resim alanını sınırlayan çerçevelerden yalnızca soldakinin üst yarısı korunagelmiştir. Korunagelen kısım üzerinde, üzeri yarım dairelerle

kapatılmış üst üste bitişik Y'lerden oluşan balık puluna benzer motif olduğu görülmektedir. Resim alanının üzeri kemerli şekilde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş solda erkek sağda ise kadın figürü bulunmaktadır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet erkekte diz kapaklarının altına, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Her ikisinin de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıtılmış sol elleri hafif öne doğru çekilerek kıyafetlerini tutuyor gibidirler. Erkeğin sol elinde bir kırbaç varken kadınınkinde iğ-öreke vardır. Erkek ve kadının başının üzerini bir kuşak kaplamaktadır. Bu kuşağın üzerinde kalan alan yontulmamıştır. Erkeğin yüzü çentiklerle gösterilecek şekilde sakallı verilmiştir. Saçları önden arkaya doğru çok hafif dalgalı biçimde verilen çizgilerle belirtilmiştir. Kadının saçları da erkeğinkine benzer bir stilde işlenmiştir. Hafif dalgalı çizgilerle vurgulanmış saç arkada toplanmaktadır. Seçilebildiği kadarıyla kadının boynunda ortada yuvarlak ve yanlarda sarmaşık yaprağı şeklinde 5 adet? sarkacı bulunan bir kolye vardır. Kadının boyun hizasında sol tarafta bir tarak kabartması vardır. Resim alanının altında sol tarafta bir tahra ve bunun sağında da bir saban kabartması görülmektedir. Stelin alt kısmında sağ tarafta çok silik Antik Yunanca bir yazıt görülmektedir:

ΤΑΤΙΑCΟΑΠΑΝ.
2 ΟΚΛΙCΑΤΤΗC
CΑΕΤΙΜΗCΕ
4 ΤΡΟΦΙΜΟCΚΑΙΤΕ-
ΟΘΕΟCΤΟΥCΕΑΥ[ΤΟ]-
6 ΝΓΟΝΕΙCCΤΕΙΜ…
ΜΝΗΜΗCΧΑΡΙΝ

Tarih: MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 13, TÜN 34, TÜN 42, TÜN 36, TKN 5, TKÇ 2.

Kat: KÜÇ 8 (Resim 121).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-22781.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Çayırbaşı (Zemme) Köyü.

Ölçüleri: Yük: 127 cm, Gen: 65 cm, Kal: 24 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin alınlığının sol kenarı boyunca kopmalar vardır. Alınlık içerisindeki üst resim alanında bulunan büstlerin yüzleri tahrip olmuştur. Yüzeyde küçük çaplı aşınmalar vardır. Yüzeyde mevsimsel şartlardan dolayı kararmalar ile yosunlaşma görülmektedir. Fazla derin olmayan çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Stelin sol kenarı kaba yontulmuştur. Üçgen alınlığın sol kenarı üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması ile süslenmiştir. Alınlığın sağ kenarında ise en altta iğ-öreke, üstünde bir tarak ve bunun da üzerinde bir ayna ve yanında bir şişe kabartması vardır. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklindeki bir niş içerisinde yan yana cepheden solda erkek sağda kadın büstü yer verilmiştir. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Kadının başı kapalıdır. Sağ elleri manto dışında olup göğüs üzerine konarak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Erkeğin saçı arkadan öne doğru ince çizgilerle düz/hafif dalgalı kıvrımlar biçiminde verilmişken kadının örtü altında görünen saçları tahrip olmuştur. Her iki büstün üzerini kalınca bir kuşak kapatır. Kuşağın ortasında kazıma bir çiçek rozeti bulunur. Üst resim alanının hemen altındaki çerçeve üzerinde 3 satırlık Antik Yunanca bir yazıt bulunur. Yazıtlı kuşağın altında üzeri bitişik V'lerden oluşan çizgisel süsleme bulunan eğimli bir çerçeve daha vardır. Bu kısımdan sonra alttaki resim alanına geçilir. Alttaki resim alanının da en üstünde 2 satır yazıt bulunur. Yazıtlar şu şekildedir:

Ἀφφία Ἀλ[ε]ξάνδρῳ ἀνδρὶ κὲ ἑαυτῇ ζῶσᾳ κὲ τὰ τέ-
κνα αὐτῶν Ζωτικὸς κὲ Τατιὰς κὲ Τρόφιμος κὲ Πα-
πᾶς κὲ Θάλαμος τοὺς γονεῖς ἐτείμησαν μνή-
μης χάριν. ὃς ἂν ποσοίσι χῖρα τὴν βαρύφθο-

νον, οὕτως ἀώροι(ς) περιπέσοιτο συνφοραῖς.

Aphphia (Affia) kocası Aleksandros için ve kendisi için (kendisi) henüz hayattayken ve onlarınn çocukları Zotikos ve Tatias ve Trophimos ve Papas ve Thalamos ebeveynlerini hatıralarından ötürü onurlandırdılar. Her kim ki hasetle ağırlaşmış elini (bu mezara) sürecek olursa, vakitsiz ölüm akıbetine aynı şekilde uğrasın!.

Alt resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan çerçevelerin üzerinde üzeri yarım daire ile kapalı üst üste Y'lerden oluşan balık puluna benzer bir motif bulunur. Bunun iç kısmında her iki tarafta da üzeri zikzakla süslü bir kuşak daha vardır. Zikzaklı kuşağın iç kısmında da yalnızca resim alanının üst yarısına kadar inen üzeri çapraz çizgilerle süslü bir kuşak daha vardır. Alttaki dikdörtgen biçiminde verilmiş resim alanında ortada bir platform üzerinde sağa doğru gider pozisyonda gövdeleri profilden, başları cepheden verilmiş yan yana duran iki öküz kabartması vardır ve bu öküzler hemen arkalarında yer alan ve başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Resim alanı bunun dışında boş bırakılmıştır. Stelin alt kısmı gömülü olduğundan dolayı görülememiştir.

Tarih: Bizans öncesi Frig steli, Geç İmparatorluk Dönemi (Pfuhl - Möbius 1979, 284); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1979, 284, Kat. 1153, Taf. 173.

Krş: KDÇ 1, KBÇ 1, KÜÇ 10, KÜÇ 15, KÜÇ 9, KÜÇ 11.

Kat: KÜÇ 9 (Resim 122).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açık Hava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8936.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 90 cm, Gen: 62 cm, Kal: 12 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Alınlığın sol kenarında kopma vardır. Stelin sol alt köşesi kopmuştur. Üst resim alanının sağ kenarı yüzeyden kopmuştur. Yüzeyde aşınma vardır. Üst resim alanında

yatay/çapraz biçimli etkili bir çatlak vardır. Bunun dışında yüzeysel kopmalar ve çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığın en tepesinde dikey duran detayları işlenmiş bir yaprak motifi vardır. Alınlığın sağ ve sol köşeleri korunmamıştır. Üçgen alınlığın korunageldiği kadarıyla sağ ve sol kenarları üzerinde spiral şeklinde bitkisel kabartma olduğu görülmektedir. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklindeki niş içerisinde solda erkek sağda kadın büstü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Büstlerin yüzü tahrip olmuştur. Yüz şekilleri birbirine benzemektedir. Erkeğin saçları kabarık biçimde verilmiştir. Kadın başı kapalı verilmiş, korunan izlerden kabarık saçlara sahip olduğu anlaşılmaktadır. Resimli nişin altında, üzerinde çok zor okunabilen 3 satır Antik Yunanca yazıt bulunan bir çerçeve yer alır:

Κυρίλ̣[η ?] Νι̣μ̣ῳ τῷ̣ ἀνδρί κὲ αὐτῇ ἔ/τι ζῶσα ἐπόισεν κὲ
2 Αὐ(ρήλιος) Αὐγέας υειὸς κὲ Ἀπ/ο[λονίδης ?] τὰ τέκνα
αὐτῶν το[ῖς] αὐτῶν γονε[ῦσι ?]

Kyrile kocası Nimos için ve henüz hayattayken kendisi için (bu mezarı) yaptırdı ve oğlu Aur(elius) Augeas ve onların oğulları Apolonides kendi ebeveynleri için - - -

Alt resim alanı sağdan ve soldan iki kalın profil arasında dikey verilmiş zikzak motifi ile süslü iki çerçeveyle sınırlandırılmıştır. Stelin alt resim alanındaki alt sahnede sağa doğru gider pozisyonda başları cepheden gövdeleri cepheden verilmiş iki öküz, başlarına boyunduruk bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Öküzler besili biçimde verilmiştir. Arkalarında yer alan saban sol çerçevenin üzerine taşmıştır. Bu sahnenin sağ üstünde, üzerinde iğ-öreke bulunan bir kalathos vardır. Bunun solunda bir çekiç yer alır. Bunun da solunda yatay verilmiş iki keski yer alır. Keskilerin üzerinde bir tokmak ile bir sıkıştırıcı alet yer alır. Stelin alt kısmı düzdür.

Tarih: Bizans öncesi Frig mezar steli, Geç İmparatorluk Dönemi (Pfuhl - Möbius 1979, 284-85); MS 3-4. yüzyıllar (Wujewski 1991, Fig. 65); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1979, 284-85, Kat. 1155, Taf. 173; Wujewski 1991, Fig. 65; Yüksekdağ 2024, 258, Fig. 61.

Krş: KDÇ 1, KBÇ 1, KÜÇ 8, KÜÇ 10, KÜÇ 15, KÜÇ 11.

Kat: KÜÇ 10 (Resim 123)[333].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: - (Pfuhl - Möbius tarafından Altıntaş mezar stellerine benzetilmiştir.)

Ölçüleri: -

Malzeme: -

Korunma Durumu: Mezar stelinin kabartma alanlarının kondisyonu kötü durumdadır. Üçgen alınlığın tepesinde bir kopma vardır. Üst resim alanının sağ, sol ve üst çerçevesinin tamamına yakını tahrip olmuştur. Ayrıca insan figürlerinin yüzleri tamamen tahrip olmuştur. Alt resim alanının sağ çerçevesinin alt yarısı eksiktir. Alt resim alanındaki kabartma nesneler de çoğunlukla aşınmıştır. Bunun dışında stelde küçük çatlaklar ile yüzeysel deformasyonlar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Üçgen alınlığın sağ ve sol kenarı boyunca uzanan çerçevenin iç kısmı zikzak motifiyle süslenmiştir. Alınlığın ortasında sonradan yapıldığı anlaşılan kazıma bir daire ve içerisinde haç motifi vardır. Üçgen alınlığın alt kısmında üzeri tahribat nedeniyle okunamayan yazıtlı bir çerçeve bulunmaktadır. Bu çerçeveden sonra üst resim alanına geçilir. Dikdörtgen şeklinde verilmiş üst resim alanının çerçevesi tamamen tahrip olmuştur. Yalnızca sağ alt tarafta üzeri zikzak motifiyle süslü küçük bir parça korunagelmiştir. Üst resim alanında başlarının tahrip edilmesi nedeniyle cinsiyetleri seçilemeyen yan yana üç tane büst bulunur. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerinde olup selamlama pozisyonunda durmaktadırlar. Üst resim alanının altında bulunan ince düz bir çerçeveden sonra alt resim alanına geçilir. Alt resim alanı, üst resim alanından biraz daha dar olacak şekilde

[333] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Pfuhl - Möbius 1979, 520, Kat. 2172, Taf. 311.

dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Alt resim alanı sağdan ve soldan üzeri yarım dairelerle kapatılmış üst üste bitişik Y'lerden oluşan balık puluna benzer motifle süslü iki çerçeve ile sınırlıdır. Alt resim alanında bulunan kabartmalar tahrip olmuştur. Seçilebildiği kadarıyla en sağda iğ-öreke, ortada bir kalathos ve üzerinde bir tarak, en soldaki seçilemeyen nesneler ise olasılıkla bir taş ustasına ait aletler olmalıdır.

Tarih: Bizans öncesi Frig steli (Pfuhl - Möbius 1979, 520); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1979, 520, Kat. 2172, Taf. 311.

Krş: KDÇ 1, KBÇ 1, KÜÇ 8, KÜÇ 15, KÜÇ 9, KÜÇ 11.

Kat: KÜÇ 11 (Resim 124).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8942.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 96 cm, Gen: 70 cm, Kal: 18 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Alınlığın tepe noktası kopmuştur. Stelin dış kenarlarında kopmalar vardır. Sol pilasterin alt kısmı yüzeyden kopmuştur. Resim alanındaki insan figürlerinin yüzleri tahrip olmuş, vücutlarında da aşınmalar vardır. Stel yüzeyi oldukça aşınmıştır. Yüzeyde etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Dış kenarları kaba yontulmuştur. Alınlığın kenarları yüzeyden tahrip olmuştur. Alınlığın sol kenarı üzerinde belli belirsiz spiral şeklinde uzanan kazıma sarmaşık motifi bulunur. Alınlık ortasında yarım daire şeklinde bir niş bulunmaktadır. Nişin dış çerçevesi üzerinde yazıt bulunmakta ancak oldukça tahrip durumda olduğu için okunamamaktadır. Niş içerisinde solda erkek sağda kadın büstü bulunmaktadır. Her ikisinin başlarının üzerini bir kuşak kaplamaktadır. Bu kuşağın sağ ve sol bitim yerleri dikey çizgilerle gösterilmiştir. Büstler kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda gösterilmişlerdir. Kadın büstü başı kapalı verilmiştir. Büstlerin yüzü tahrip olmuş, saçları ise aşınmıştır. Görülebildiği kadarıyla her ikisinin

de saçları kabarık biçimde verilmiş, araları düz ve çapraz çizgilerle gösterilmiştir. Resimli nişin altında, üzerinde 2 satır olduğu anlaşılan ancak tahribattan dolayı harfleri okunamayan yazıt bulunmaktadır.

Alt resim alanı sağdan ve soldan üzerinde sırtları birbirine değen yarım dairelerden oluşan, baklava dilimi şeklinde kazıma motif bulunan iki çerçeveyle sınırlıdır. Resim alanı dikdörtgen şeklinde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü verilmiştir. Figürler kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeğin kıyafeti diz kapağına kadar, kadınınki ise ayaklarına kadar inmektedir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda gösterilmişlerdir. Kıyafet kıvrımları basit şematik çizgilerle verilmiştir. Figürlerin yüzleri tahrip olmuştur. Korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla her ikisi de sol elini aşağı doğru sarkıtmış ancak kolları ve elleri tahrip olmuştur.

Tarih: Bizans öncesi Frig steli (Pfuhl - Möbius 1977, 175). MS 4. yüzyıl veya geç 4. yüzyıl? (Tabbernee 1997, 412-14); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1977, 175, Kat. 598, Taf. 95; MAMA X, 189, Appendix II – Kütahya, List 3, Pl. LVI – Kütahya P3; Tabbernee 1997, 412-14, Kat. 66, Fig. 75, Pl. 12 No. 66.

Krş: KDÇ 1, KBÇ 1, KÜÇ 8, KÜÇ 10, KÜÇ 15, KÜÇ 9.

Kat: KÜÇ 12 (Resim 125).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8953.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 120 cm, Gen: 80 cm, Kal: 15 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Alınlığın tepesi kopmuş, sol kenarında da kopmalar vardır. Stel yüzeyinde aşınmalar vardır. İnsan figürlerinin başları kopmuştur. Stel yüzeyinde etkili ve etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli genişçe üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığın sağ ve sol kenarları üzerinde spiral şeklinde bitkisel kabartmalar vardır. Alınlık

ortasında at nalı yarım daire şeklindeki niş içerisinde solda erkek, sağda ise kadın büstü verilmiştir. Büstler kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda durmaktadırlar. Figürlerin yüzleri tahrip olmuş, saçlarının ise yalnızca arka kısımları korunagelmiştir. Erkeğin saçı kabarık verilmiş, saçları ince çizgilerle gösterilmiştir. Kadın başı kapalı verilmiş olup saçları erkeğinkine benzer biçimde işlenmiştir. Erkeğin başının sol kenarında 4 satır Antik Yunanca kısa bir yazıt bulunur. Okunabildiği kadarıyla:

ANTW / .AMETEIΔH / TATHMNH / MHCXAPIN

Stelin Pfuhl - Möbius'ta yayımlanan fotoğrafında resimli nişin altındaki çerçeve üzerinde 3 satırlık yazıt olduğu görülmektedir. Ancak günümüzde bu yazıt aşınarak kaybolmuştur.

Alt resim alanını sağdan ve soldan iki ince profil arasında verilmiş, üzeri spiral şeklinde bir gövdeye bağlanmış sarmaşık yapraklarıyla süslü iki çerçeve sınırlamaktadır. Alt resim alanı yatayda iki bölüme ayrılmıştır. Üst kısım kare şeklinde verilmiş ve bunun içerisine üst kısmı üçgen biçimde olacak şekilde bir niş oyulmuştur. Üçgen şeklindeki nişin dış köşelerinde karşılıklı birer kuş kabartması verilmiştir. Üçgen nişin ortasında cepheden bir kadın büstü verilmiştir. Büst kiton üzeri himation giyimlidir. Başı kapalıdır. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Saç yapısı yukarıdaki kadın büstü ile benzerdir. Kadının başının sağındaki boşlukta bir ayna, solundaki boşlukta ise bir tarak kabartması verilmiştir. Resim alanının altındaki bölmede ise en sağda oldukça tahrip olmuş durumda bir ayna, bunun solunda bir kalathos ve üstünde tarak, bunun solunda iğ-öreke ve en solda bir balmumu tableti kabartması bulunur. Alt kısım düz biçimde sonlanmaktadır.

Tarih: Bizans öncesi geç Frig steli (Pfuhl - Möbius 1979, 515-16); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1979, 515-16, Kat. 2147, Taf. 307.

Krş: KÜÇ 3, KKN 3, KÜÇ 6, KÜN 8, BBB 14, KKÇ 2.

Kat: KÜÇ 13 (Resim 126).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8941.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 114 cm, Gen: 60 cm, Kal: 23 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Resim alanındaki hayvan ve insan figürlerinin yüzleri tahrip olmuş, vücutlarında da önemli miktarlarda aşınma vardır. Stel yüzeyi oldukça aşınmıştır. Stelin sağ alt köşesi çapraz biçimli kopmuştur. Sağ çerçevenin üzerinde kopmalar vardır. Alt resim alanının ortasında dikey biçimli etkili bir çatlak vardır. Bunun dışında yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığın üst tarafı yüzeyden tahrip olmuştur. Stelin Pfuhl - Möbius'ta yayınlanan fotoğrafına göre alınlığın ince dış çerçevesi üzerinde burgu motifi vardır. Alınlığın ortasında yarım daire şeklinde bir niş yer almaktadır. Nişin içerisinde karşılıklı duran iki aslan kabartması vardır. Soldaki aslan erkek, sağdaki ise dişidir. Her iki aslan ön ayakları ise altlarında yer alan birer öküzün başına basmaktadırlar. Öküzlerin başı yerde, ön ayakları dizlerinden kırılmış vaziyette, arka ayakları ise yukarıda olacak şekilde verilmiştir. Bu sahne oldukça aşınmıştır. Sahnenin altında yatay bir çerçeve yer almaktadır. Pfuhl - Möbius'taki fotoğrafta bu çerçevenin üzerinde Ermenice bir yazıt görülmektedir. Ancak bu Ermenice yazıtın sonradan kazındığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevenin altında ise üzeri baştanbaşa dairelerle süslü bir çerçeve daha vardır. Daha sonra alt resim alanına geçilir. Alt resim alanı sağdan ve soldan üzeri yarım dairelerle kapalı bitişik Y'lerden oluşan balık puluna benzer motifle süslü iki çerçeveyle sınırlandırılmıştır. Alt resim alanı dikdörtgen biçimde verilmiştir. Resim alanı ortadan yatay bir çerçeve ile ikiye ayrılmıştır. Sahnenin alt kısmı da ortadan dikey biçimli bir çerçeveyle sağ ve soldan iki panele ayrılmıştır. T görünümlü bu çerçevenin üzeri burgu motifiyle süslüdür. Üst kısımda cepheden kiton ve himation giyimli iki büst

verilmiştir. Başlarının aşınması nedeniyle cinsiyetleri seçilememektedir. Oldukça tahrip olmuş sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Sol taraftaki büstün arkasında bir kıyafet tomarı bulunmaktadır. Alt kısımdaki iki panel içerisinde de cepheden birer büst verilmiştir. Ancak başlarının aşınması nedeniyle cinsiyetleri seçilememektedir. Kiton üzeri himation giyimli olan büstlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Steli alt kısmında oldukça silik ve harfleri zor okunabilen Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

- -
κὲ Ἀπολλονίῳ ἀδελφοῖς, Ἀλεξάνδρῳ [Κυρίλ-]
2 λης υἱῷ ἐπόησα

- - - - *erkek kardeşleri* - - - - *ve Apollonios için, (ben) Kyrilles oğlum Aleksandros için yaptırdım.*

Stelin alt kısmında sağda bir balmumu tableti, bunun hemen solunda ise bir tarak ve iğ-öreke motifi bulunmaktadır.

Tarih: MS 3. yüzyılın 2. yarısı (Waelkens 1986, 105); MS 3. yüzyıl (Tabbernee 1997, 323-27); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Waelkens 1986, 105, Kat. 246, Taf. 40; Pfuhl - Möbius 1979, 511, Kat. 2123, Taf. 305; Tabbernee 1997, 323-27; Kat. 54, Fig. 59-60, Pl. 5 No. 54.

Krş: -

Kat: KÜÇ 14 (Resim 127).

Korunduğu Yer: Afyon Müze Müdürlüğü, Envanter No: 1467.

Buluntu Yeri: Afyon İli, Merkez İlçesi, Olucak Köyü (Altıntaş İlçesi'nin 17 km güneydoğusu).

Ölçüleri: Yük: 138 cm, Gen: 70 cm, Kal: 18 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stelin alınlığının uç noktası kopmuştur. Alınlığın sağ ve sol kenarlarında etkili kopmalar vardır.

Stelin sol kenarında etkili kopma vardır. Stelin sol alt köşesinde bir kırık vardır. Bunun dışında yüzeyde daha etkisiz küçük çatlaklar vardır. Resim alanlarındaki figürlerin burunlarında kopmalar vardır. Stel yüzeyinde küçük gözenekler oluşmuştur.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığın korunan sağ ve sol kenarının yüzeyinde spiral şeklinde bitki kabartması olduğu görülmektedir. Alınlık ortasında yarım daire şeklinde verilmiş küçükçe bir niş içerisinde cepheden verilmiş başı sağına dönük, kanatları yarı açık pozisyonda bir kartal kabartması vardır. Kartal ince bir platformun üzerinde durmaktadır. Kartalın üzerinde durduğu platform ile kartalın içinde yer aldığı niş ile bu nişin altındaki resim alanına geçilen çerçevenin üzerinde Antik Yunanca yazıtlar vardır:

[- -]N TEOC[..]H
2 [- - - - - -]ς καὶ Ἠλίας Ἀλεξάνδρῳ τέκνῳ K[- - -]
- - - - - - - *ve Elias çocukları Aleksandros için* - - - - -

Üst resim alanı yalnızca üst ve altında yer alan çerçevelerin arasında verilmiştir. Bu kısımda solda bir erkek sağda ise kadın büstü yer alır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Her ikisi de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konulmuş vaziyette selamlama pozisyonunda verilmiştir. İki figürün de yüzü birbirine benzemektedir. Birbirine yakın verilmiş ortada genişçe açılmış gözleri ile altta küçükçe ağızları vardır. Erkeğin yüzü sakallı verilmiştir. Sakal detayları kat kat bukleler halinde ince çizgilerle verilmiştir. Erkeğin saçlarının üst kısmı ucu sivri bukleler halinde, alt kısmı ise damla biçimli bukleler halinde ve araları çizili biçimde verilmiştir. Kadın başı kapalı verilmiş, boynunda ince bir kolyesi vardır. Kadın başına saç bandı takmış ve bandın üzerinde halkalar bulunur. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, çizgisel biçimde arkaya doğru gitmektedir. Kadın büstünün sağ kenarındaki boşlukta bir kalathos, üzerinde tarak ve üzerinde sağına dönük profilden bir kuş kabartması bulunur. Kadın ile erkek büstünün arasında dikey

verilmiş bir ayna kabartması vardır. Üst resim alanının altında yer alan yazıtlı çerçeveden sonra alt resim alanına geçilir. Yazıt:

[- - -] Μ̣ενεκρᾶς Νικηφόρ(ο)ς Ἠλίας Μ̣ανιας Ἀφφια Κ[.]Λ[…]
2 αἰπόαισ[αν]

Menekras, Nikephoros, Elias, Manias, Aphphia, - - - -

Alt resim alanının sağında ve solunda yer alan dikey çerçevelerin üzeri sarmaşık kabartması ile süslüdür. Dikdörtgen şeklinde verilmiş alt resim alanında ayakta cepheden bir erkek çocuğu figürü vardır. Kısa kollu ve dizkapaklarına kadar inen bir elbise giymiştir. Elbise kıvrımları sağ ve soldan dikey, orta kısmından ise aşağı doğru yarım daire şeklinde çizgisel hatlarla gösterilmiştir. Boynuna bir atkı sarılmış ve sol kolla paralel biçimde gövde ortasına kadar sarkıtılmıştır. Sağ eli göğsü üzerinde selamlama pozisyonunda durmaktadır. Sol eli yandan düz şekilde aşağıya doğru sarkıtılmıştır. Sol elinin başparmağına sarılı bir kırbaç tutmaktadır. Ayaklarına kapalı bir bot giymiştir. Figürün yüzü üst resim alanındaki büstlerle benzerdir. Saçları tek kat halinde araları çizili bukleler halinde aşağı doğru gelip uçları spiralli biçimde sonlanmaktadır. Stelin alt kısmında sağa doğru gider pozisyonda gövdeleri profilden başları cepheden verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Bunun sağ tarafında ise bir yazıt vardır:

Ἀλέξανδρο-
2 ν τὸν ἀδελφὸ-
ν καὶ τοὺς γ-
4 ονῖς ἐτίμ-
ησαν.

Kardeşleri Aleksandros'u ve ebeveynlerini onurlandırdılar.

Tarih: Bizans öncesi stel, olasılıkla MS 4. yüzyılın ilk yarısı (Pfuhl - Möbius 1977, 115-16); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: MAMA VI, 123-24, No: 362, Pl. 63; Pfuhl - Möbius 1977, 115-16, Kat. 297, Taf. 54; Koch 1990, 118, Abb. 6; Yüksekdağ 2024, 254, Fig. 46.

Krş: KÜÇ 16.

Kat: KÜÇ 15 (Resim 128).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 23.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 124 cm, Gen: 55 cm, Kal: 20 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunmuştur. Alınlığın tepe noktasının sağında ufak kopmalar vardır. Üst resim alanındaki nişin çerçevesinde kopmalar vardır. Üst resim alanındaki figürlerin saçlarında, alt resim alanında ise at ve eşek kabartmalarının gövdeleri kopmuştur. Stel yüzeyi bazı noktalarda aşınmıştır. Yüzey kısmi olarak kalkerle kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli iki katlı ve üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Stelin dış kenarları kaba yontulmuştur. Üçgen alınlığın tepe noktasında çıplak verilmiş Herkules, sağ elinde aşağı sarkıttığı sopasını tutmaktadır. Herkules'in sağında yüzü ona dönük profilden 3 başlı Cerberus (cehennem köpeği) bulunmaktadır. Herkules sol eliyle köpeğin tasmasını tutmaktadır. Alınlığın sol kenarı boydan boya kazıma sarmaşık ile süslenmiştir. Alınlığın ortasında üzeri zikzakla süslü kemerli bir kuşak içerisinde solda erkek sağda ise kadın büstü verilmiştir. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Kadının parmak uçları eksiktir. Erkeğin yüzündeki sakal, yüzden bir basamak yükseltilerek yapılmıştır. Arkadan öne doğru hafif dalgalı gelen kısa saçları vardır. Kadının başı kapalıdır. Ön kısımda görünen, ortadan ikiye stilize ayrılmış saçları yanlardan düz çizgilerle arkaya doğru gitmektedir. Boynunda sarmaşık yaprağı şeklinde tek sarkacı bulunan bir kolyesi vardır. Büstlerin yer aldığı nişin sağ dış kenarında bir ayna ve ağzı tıpalı bir şişe bulunmaktadır. Büstlerin bulunduğu nişin altındaki düz çerçeve üzerinde 2 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Αφφιας Εὐρετῷ ἀνδρὶ κὲ αὐτῇ
2 ζῶσα κὲ τὰ τέκνα αὐτῶν

Bunun altında aşağı doğru eğimli bir çerçeve bulunur. Çerçevenin sağ yarısı sağa yatık, sol yarısı sola yatık çizgilerle süslüdür. Bu kısımdan sonra alttaki resim alanına geçilir. Bu alanın üstünde düz bir alan bulunmaktadır. Burada sağda içerisinde iğ-öreke bulunan bir kalathos ve bunun solunda bir tarak vardır. Solda ise 3 satır yazıt bulunmaktadır:

Εὐρετὸς κὲ
2 Τελέσφορος
κὲ Νίκης νύφη

Aşağıdaki resim alanın sağ ve sol dış çerçevesi, üzeri yarım dairelerle kaplı üst üste bitişik Y'lerden oluşan balık puluna benzer motifle süslenmiştir. Resim alanının içerisinde bulunan üst ve sağ kenardaki profillerin üzeri yatık çizgilerle süslenmiştir. Resim alanı dikdörtgen şeklinde verilmiş olup dış kenarlardan bir miktar derine yapılmıştır. Resim alanında sağda, sola doğru gider pozisyonda bir at figürü verilmiştir. Kuyruğu resim alanının dışına taşmıştır. Gövdesi kopmuş olup ayakları sağlam kalmıştır. Atın hemen önünde cepheden bir erkek figürü yer alır. Sol eliyle atın yularını tutarken sağ elinde bir sopa tutmaktadır. Erkek figürü kısa tunik elbise giymiştir. Elbisesi dikey çizgilerle vurgulanmıştır. Elbisenin göğüs kısmında sağda ve solda sarmaşık yaprağı şeklinde verilmiş iki aksesuarı bulunmaktadır. Figürün belini ince bir kuşak sarmaktadır. Erkek figürünün solunda, sola gider vaziyette gövdesi çoğunlukla kopmuş bir eşek figürü yer almaktadır. Resimli alanın altındaki çerçeve üzerinde ve bunun da altında yazıt bulunmaktadır:

ἐτίμησαν τοὺς γονῖς
2 μνήμης χάριν.

Aphias (bu mezarı) kocası Heuretos'un (anısına) ve kendisi için henüz hayatta iken (yaptı) ve onların çocukları Heuretos ve Telesphoros ve gelinleri Nikes (ise) ebeveynlerinin anısını onurlandırdılar.

En altta solda çoğunlukla eksik bir zıvana yer almaktadır.

Tarih: Roma İmparatorluk Dönemi (Drew-Bear vd. 2007, 216-17); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Drew-Bear vd. 2007, 216-17.

Krş: KDÇ 1, KBÇ 1, KÜÇ 8, KÜÇ 10, KÜÇ 9, KÜÇ 11.

Kat: KÜÇ 16 (Resim 129).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 15238.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 102 cm, Gen: 90 cm, Kal: 18 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin üst ve alt kısmı iki ayrı parça halindedir. Fotoğraf üzerinden birleştirilmiştir. Olasılıkla alt kısmında kayıp bir parçası daha vardır. İyi derecede korunagelmiştir. Sağ alt kenarında bir kopma vardır. Yüzeyinde çok az aşınma ile mevsimsel şartlardan dolayı kararma vardır. Yüzeyde küçük miktarlarda etkisiz çatlak vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı olarak verilmiş ve iki katı korunagelmiştir. Alınlığın tepe noktasında ve sağ ve sol köşelerinde kabartma palmet süslemesi vardır. Palmetlerin arası spiral şeklinde bitkisel süsleme ile doldurulmuştur. Alınlığın ortasında çerçevesi belirli at nalı yarım daire şeklindeki bir niş içerisinde cepheden solda erkek sağda ise kadın büstü yer alır. Büstler kiton üzeri himation giyimlidirler. Her ikisinin de sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Kadının başı kapalıdır. Boynunda çok ince bir kolye vardır.

Büstlerin portre özellikleri birbirine benzemektedir. Genişçe yuvarlak bir yüz yapısına sahiptirler. Göz bebekleri vurgulanmıştır. Göz kapakları, ortadan oldukça geniş açılmış, yanlardan ise sivrilerek bitmiştir. Altta yatay kısa ağızları vardır. Erkeğin saçı en önde araları çizili ve uçları sivri 4 bukle

halinde verilmiş, diğer kısımları ise çizilerek gösterilmiştir. Saçlar enseye kadar uzamıştır. Kadının saçlarının en önünde bir saç bandı vardır. Bandın üzeri dikey çizgilerle vurgulanmıştır. Saçları çok hafif dalgalı çizgilerle vurgulanarak yanlara ve arkaya doğru gitmektedir. Resimli alanın altındaki çerçeve üzerinde Antik Yunanca bir yazıt vardır:

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟCK(Ε)ΤΙΜΟΟCOCKA… ΩΝΗCΙ-
2 ΜΩK(Ε). A.ON..ONK(Ε)ΜΗΝΑΔΕΛΦ…ΜΝΗΜΗCΧΑΡΙΝ
ΕΡΜΟΓΑCONΕΛΕΥΟΕΡΟΝΑΠΕΛΕΝΑΝΑΝΕΤΑΦΟΝ

Bu kısımdan sonra alt resim alanına geçilir. Alt resim alanı sağdan ve soldan iki kısa çerçeve içerisinde, üzerinde stilize üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan çerçevelerle sınırlıdır. Asma yaprakları daha çok sarmaşık yaprağına benzemektedir. Resim alanı dikdörtgen şeklindedir. Ortada cepheden verilmiş bir erkek büstü yer alır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ eli manto dışından göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Portre özellikleri üst resim alanındaki figürlerle benzerlik gösterir. Saçlarının ön kısmı uçları sivri bukleler halinde, diğer kısımları düz çizgilerle verilmiş olup saçı arkada enseye kadar gösterilmiştir. Alt kısımda 2 satır yazıt görülmektedir:

Κ(Ε)ΕΡΚΤΑCAΔΕΛΦΟCK(Ε)ΜΑΘΙΑCAΔΕΛΦΗΚ(Ε)ΗΡΜΗΤΑCΓΑ
ΝΡΙΟCK…
2 .ΡΩΚΟΝΜΗC…CANYΦ…K…C..OΘ..CKNOYOCΩICTO…

Tarih: MS 325 civarı (Yazar).
Lit: Yayınlanmadı.
Krş: KÜÇ 14.

7.2.2. Katlı, Kemer Alınlıklılar

7.2.2.1. Katlı, Kemer Alınlıklı, Naiskoslar (KKN)

Kat: KKN 1 (Resim 130).

Korunduğu Yer: Basel Antika Müzesi ve Ludwig Koleksiyonu (İsviçre). Envanter No: BS 262.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 181 cm, Gen: 91 cm, Kal: 34 cm.

Malzeme: Kırmızı damarlı beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stelin alınlığının sol kenarı kopmuştur. Sağ alt köşede bir kopma vardır. Alt resim alanındaki figürlerin yüzlerinde tahribat vardır. Stel yüzeyinde aşınmalar ile etkili/etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Dış kenarları kaba yontulmuştur. Üst kısmı nesnelere, alt kısım ise figürlü alana ayrılmıştır. Stelin alınlığının tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kazıma palmetler bulunur. Alınlık ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde sağda balmumu tableti, ortada yarı açık rulo, solda ise kalemlik kabartması verilmiştir. Nişin altındaki düz çerçeve üzerinde Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Φαβατος Τατιᾳ γυναικὶ <κὲ> ἑαυτῷ ζῶν κὲ
Ἀνδρόνεικος κὲ Φαβατος κὲ Ἄμμα Τατιανῇ μητρὶ
μνήμης
χάριν.

Phabatos karısı Tatia için ve yaşarken kendisi için ve Androneikos ve Phabatos ve Amma anneleri Tatiane için hatırası nedeniyle (bu mezarı yaptırdılar).

Stelin alt resim alanı dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Resim alanı sağdan ve soldan üzeri sarmaşıklarla süslü iki pilasterle sınırlandırılmıştır. Altlık kısımları iki ince yatay çerçeve arasında çukurluk olacak şekilde verilmiştir. Başlık kısımları üzerinde U şeklinde detayları verilmiş birer yaprak bulunur. Resim alanının üst kenarı eğimli verilmiş ve üzeri baştanbaşa palmetlerle süslenmiştir. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü verilmiştir. Kadın figürü yüksekçe bir platformun üzerinde

durmaktadır. Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla gösterilmiştir. Kıyafet erkekte diz kapaklarının altına kadar, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Her iki figürde de kıyafetin bir ucu sol koldan aşağı doğru dikey biçimde sarkıtılmış ve ucu iki püsküllü olacak şekilde bitirilmiştir. Erkek ayağına kapalı bir çizme giymiştir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinde erkek bir kırbaç, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Figürlerin yüzleri yuvarlakça yapılmış ve birbirine benzemektedir. Gözbebekleri vurgulanmıştır. Erkeğin saçları arkadan öne doğru arası çizili kalın bukleler halinde gelerek alın üzerinde uçları hafifçe eğik biçimde sonlandırılmıştır. Kadın başı kapalı verilmiştir. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, bukleler halinde yanlardan arkaya doğru çizgisel biçimde gitmektedir. Boynunda halka şeklinde bir sarkacı bulunan kolye vardır. Kulaklarında yuvarlakça küpeleri vardır. Stelin alt kısmında ortada sağa doğru ilerler pozisyonda başları cepheden gövdeleri profilden verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Sağ tarafta bir kalathos ve üzerinde sola dönük profilden verilmiş bir kuş kabartması bulunmaktadır.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 1990, 476, dn. 3; Lochman 1990, 503, Bei. 50, Fig. 2.

Krş: TÜN 1, TÜN 33, TÜÇ 9, TÜN 38, TÜN 39, TÜN 41, TÜN 40, TÜN 37, TÜN 55.

Kat: KKN 2 (Resim 131)[334].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Karaağaç Köyü.

Ölçüleri: Yük: 97 cm, Gen: 90 cm, Kal: 30 cm.

Malzeme: -

Korunma Durumu: Mezar stelinin alınlığının dikey sol yarısı ile üst resim alanının sol yarısı eksiktir. Alt resim alanının ise soldan sağa aşağı çapraz biçimde alt kısmı eksiktir. Stelin sağ üst köşesinde yüzeysel bir kopma vardır. Alınlık

[334] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 265-66, Kat. II 162, Taf. 11, Abb. 40.

ortasındaki niş içinde yer alan aslanın vücudunda tahribat vardır. Ortadaki resim alanındaki büstlerin yüzleri tahrip olmuştur. Yazıtlı alanlarda tahribat vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı ve üç katlı olarak verilmiştir. Alınlık kısmı üzerinde herhangi bir kabartma olup olmadığı bilinememektedir. Alınlık ortasında yarım daire şeklinde bir nişin içerisinde yalnızca sola dönük bir aslanın gövde kısmı korunagelmiştir. Vücudunda yüzeysel kopmalar vardır. Bu kısmın altındaki düz çerçeveden sonra ortadaki resim alanına geçilir. Ortadaki ve alttaki resim alanlarını sınırlayan sağ kenardaki pilaster korunagelmiştir. Pilasterin genişçe dikdörtgen şeklinde başlığı ve altlığı biçimde işlenmiştir. Gövdesi üzerinde alt yarıda zikzak motifi, üst yarıda ise sırtları birbirine değen yarım dairelerden oluşan balık puluna benzer motif vardır. Ortadaki resim alanında cepheden solda erkek sağda ise kadın büstü bulunur. Kadın büstü çok ince bir çerçevenin üzerinde verilmiştir. Erkeğin neredeyse sol yarısı eksiktir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet hatları çizgisel kıvrımlarla verilmiştir. Kadının başı kapalıdır. Büstlerin sağ elleri manto dışından göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Bu resim alanının üst kenarının içe bakan eğimli kısmı baştanbaşa palmet motifiyle süslenmiştir. Bu resim alanı ile en alttaki resim alanı arasında, üzerinde Antik Yunanca yazıt bulunan bir çerçeve bulunur:

[Σ]ἀ̣λ̣λ̣ι̣ος καὶ Ζώσιμος κὲ Κύριλλα ἀ-
2 [δ]ελ[φ]ῷ [- - - - - - - - -] κὲ τοῖς γονεῦ-
σι [- - - - - - -] τὰ τέκνα αὐτοῦ [κὲ . . . . .] σ̣ύ̣<ν>βιος
4 [μνή]μ[ης χάριν].
Sallios ve Zosimos ve Kyrilla erkek kardeşleri - - - - için ve ebeveynleri - - - - için - - - - onun çocukları - - - hatıralarından ötürü.

En alttaki resim alanı soldan sağa çapraz biçimde eksiktir. Korunan kısmında sağda cepheden başı açık bir kadın büstü, büstün solunda iğ-öreke kabartması, bunların solunda da sağına dönük bir kuş figürü (belki bir kalathosun üzerinde durmaktaydı?) korunagelmiştir.

Tarih: MS 3. yüzyılın 2. yarısı? (MAMA X, 44-45); MS 210/20 civarı (Lochman 2003, 265-66); MS 260-80 (Yazar).

Lit: MAMA X, 44-45, No. 144; Lochman 2003, 265-66, Kat. II 162, Taf. 11, Abb. 40.

Krş: KÜÇ 1, TÜÇ 10, KKÇ 1.

Kat: KKN 3 (Resim 132).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 551.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Yeşilyurt (Keçiler) Köyü.

Ölçüleri: Yük: 113 cm, Gen: 69 cm, Kal: 28,5 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelin alınlığının sol kenarı, alınlık üzerindeki resim alanının solunda yer alan büst ile alt resim alanına ait bir figürün yalnızca başı ile sol pilaster başlığının olduğu kısım korunagelmiştir. Stelin diğer parçaları eksiktir. Kötü derecede korunagelmiştir. Parçanın sağ kenarında kopan kısmın kenarı aynı zamanda aşınmıştır. Stel yüzeyindeki figürlerin başları tahrip olmuştur. Stelin alt sol kenarı da aşınmıştır. Yüzeyde doğal oluşum kaynaklı kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı ve katlı olarak verilmiştir. Alınlığın sol kenarında üstte bir at arabası üzerine yatırılmış ölü kadın, olasılıkla kocası tarafından boynundan kavranmış, sol eli ile de ruhu bedeninden ayrılmaktadır. Sağa doğru giden atın yalnızca gövdesinin sol yarısı korunagelmiştir. Alınlığın sol alt kenarında da cepheden çıplak verilmiş Herkules, sağa dönük olan üç başlı Cerberus'un üzerinde ayakta durmaktadır. Aşağı sarkıttığı sağ elinde aslan postu, sol elinde ise sopasını tutmaktadır. Herkules ile at arabası arasında kalan bölümde bir yazıtın varlığı anlaşılmakla birlikte oldukça silik olduğundan harfler okunamamaktadır. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde cepheden iki insan büstü görülmektedir. Sağdaki büstün başı ile vücudunun sağ yarısı, soldakinin de başı tahrip olmuştur. Soldaki büstün cinsiyeti erkek, sağdaki ise enseye kadar inen saçları nedeniyle kadın olmalıdır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Kadının eli tahrip olmuş, erkeğin sağ eli manto dışında göğüs üzerine konulmuş

selamlama pozisyonundadır. Her iki büstün başları arasında üst tarafta alt kısmı kuşakla sınırlandırılmış küçük bir Sol (Helios) büstü vardır.

Alt resim alanında üzeri kemerli verilmiş bir alan içerisinde bir erkek figürüne ait oldukça tahrip olmuş vaziyette baş vardır. Üst ve alt resim alanını ayıran kısımda, sol kenarda küçük kare bir alan içerisinde bir küre üzerinde duran sağına dönük kuş kabartması vardır. Bunun alt kısmında aşağı doğru inen 3 basamak vardır. Bunun sağ tarafında ise daha büyükçe bir kare alan içerisinde sağına dönük rahvan pozisyonunda bir at ve üzerinde süvari kabartması vardır. Bu sahnenin altında pilaster başlığına ait sütun başlığı şeklinde bir kabartma vardır.

Tarih: Roma İmparatorluk Dönemi (Drew-Bear vd. 2007, 210-11); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Drew-Bear vd. 2007, 210-11.

Krş: KÜÇ 3, KÜÇ 6, KÜN 8, BBB 14, KKÇ 2, KÜÇ 12.

Kat: KKN 4 (Resim 133).

Korunduğu Yer: Bursa Arkeoloji Müzesi, Envanter No: 2594.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Aykırıkçı Köyü.

Ölçüleri: Yük: 198 cm, Gen: 95 cm, Kal: 22 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Stel genel hatlarıyla iyi korunmuştur. Yüzeyde yer yer küçük çaplı aşınmalar ve kopmalar mevcuttur. Alınlığın üst kısmında kopma vardır. Üst ve alt resim alanını birbirinden ayıran yazıtlı çerçevenin orta kısmı yüzeyden kopmuştur. Alt resim alanındaki nişin kenarlarında yoğun şekilde kopmalar vardır. Kadın figürünün yüzünde bir miktar aşınma görülür. Yüzeyde ayrıca yer yer çizilmeler vardır.

Tanımı: Kemer alınlıklı biçimde verilen mezar steli iki katlıdır. Alınlık çerçevesi üzerinde üstte yalnızca alt yarısı korunmuş, alınlığın sağ ve sol köşelerinde ise korunmuş durumda palmet kabartmaları bulunur. Palmetlerin arası ise uçlarında çiçek bulunan kıvrıkdal kabartması ile süslenmiştir. Alınlık çerçevesinin sağ ve sol alt kenarında karşılıklı birer stilize yunus balığı kabartması bulunur. Alınlık içerisinde dış konturu, birbirine değen ters yarım

daireler ve arası çiçeklerle süslü olan, at nalı yarım daire şeklinde bir niş bulunmaktadır. Bu nişin içerisinde karşılıklı duran, gövdeleri profilden başları ise cepheden verilmiş iki aslan kabartması vardır. Soldaki aslanın kuyruğu nişin dışına taşmıştır. Aslanların yeleleri vurgulu, dilleri de dışarıda verilmiştir. Sağda yer alan aslan arka ayakları üzerine oturur biçimde verilmişken diğeri ayaktadır. Her iki aslan da ön ayakları ile bir öküz başının üzerine basmaktadır. Alınlık kısmının alt çerçevesi üzerinde orta kısmı kopmuş 2 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Γάϊος ΤΑ[- - - - - - - - -]κ[- - - - - - - -]Ω κὲ ἑαυτῷ
2 ἔτι ζὼς καὶ Α[- - - - - - - - - - - - -] μνήμης χάριν.

Gaius - - - - - - ve kendisi için henüz hayattayken ve - - - - - - - hatırasından ötürü (bu mezarı yaptırdı).

Üst resim alanından alt resim alanına geçiş üzeri palmet motifiyle süslü bir profille sağlanmıştır. Alt resim alanını sınırlayan sağ ve sol pilasterlerin üzeri, uçlarında çiçek ve çeşitli meyveler bulunan kıvrıkdal motifiyle süslüdür. Resim alanı naiskos şeklinde bir nişin içerisinde verilmiştir. Bu naiskos biçili nişin sağ ve sol kısımları üzeri korunageldiği kadarıyla sarmaşık kabartmasıyla süslüdür. Yalancı sütun başlılarının üzerinde palmetler yer almaktadır. Alt resim alanı için ayrılmış nişin dış kısmında sağ üstte bir tarak, sol üstte ise ayna ve ağzı tıpalı bir parfüm şişesi bulunmaktadır. Niş içerisinde ayakta cepheden verilmiş bir kadın figürü verilmiştir. Kiton üzerine himation giymiş olan kadının başı örtülüdür. Kıyafet ayak haricinde tüm vücudu sarmaktadır. Kıyafetin bir ucu sol kolun üzerinden aşağı doğru sarkmıştır. Figür manto dışına aldığı sağ elini göğüs üzerine koyarak selamlama pozisyonunda durmaktadır. Aşağı doğru sarkıttığı sol elinde ise iğ-öreke tutmaktadır. Kadının boynunda ortadaki halka şekilli, sağ ve soldaki sarmaşık yaprağı şeklinde sarkacı olan bir kolye bulunmaktadır. Stelin bulunduğu yere

sabitlenmesi amacıyla alt kısmı gömülüdür. Ancak Mendel'in söylediğine göre stelin görülemeyen alt kısmında bir saban motifi bulunur[335].

Tarih: Geç İmparatorluk Dönemi (Pfuhl - Möbius 1977, 150); Geç Antik Çağ (Wujewski 1991, Fig. 74); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Mendel 1908, 40-42, No: 46, Fig. 18; Mendel 1909, 288-90, No: 46, Fig. 18; Pfuhl - Möbius 1977, 150, Kat. 464, Taf. 76. Wujewski 1991, Fig. 74; Cappelletto 2017, 257, Fig. 7.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: KKN 5 (Resim 134 a, b, c, d).

Korunduğu Yer: Aizanoi Örenyeri, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 197 cm, Gen: 114 cm, Kal: 22 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kabartma alanları iyi derecede korunmuştur. Stelin yüzeyi çoğunlukla ince bir kalker tabakasıyla kaplanmıştır. Alınlığın sağ yarısında yüzeyden kopmalar vardır. Stelin alt kısmında soldaki zıvana korunmuş, sağdaki kopmuş olup eksiktir. Alt resim alanındaki figürlerin bedenleri üzerinde ve muhtelif yerlerde derin olmayan çatlaklar ile az sayıda çizilme vardır. Yüzeyde yer yer doğal oluşum kaynaklı kararmalar mevcuttur.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığın en üst noktasında bir kartal kabartması vardır. Kartalın yalnızca bacakları, gövdesinin alt bölümü ile yukarı kaldırdığı kanatlarının alt bölümü korunagelmiştir. Bacakları ile pençeleri kalınca verilmiştir. Alınlık çerçevesi üzerinde kartalın sağ ve sol tarafında spiral şeklinde bitki kabartması vardır. Alınlığın sağ alt kenarında bir ayna, sol alt kenarında ise bir balmumu tableti ile bunun altında sağa dönük profilden küçük bir at kabartması vardır. Alınlık ortasındaki yarım daire şekilli niş içerisinde solda erkek, sağda ise kadın büstü verilmiştir. Büstlerin başlarının üzerini baklava dilimi şeklinde süslü bir kuşak kapatır. Kuşağın tam ortasında dikey bir yaprak kabartması vardır.

[335] Mandel 1908, 42; 1909, 290.

Büstlerin her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri göğüs üzerinde olup selamlama pozisyonundadır. Her iki büstün de yüzleri birbirine benzer verilmiştir. Birbirine yakın iri gözlere ve altta küçük birer ağza sahiptirler. Saçları altında yer alan küçük kulakları kepçe biçiminde verilmiştir. Erkeğin yüzü bir basamak yüksekte yapılmış şekilde sakallıdır. Tüyler küçük üçgen şeklinde çentiklerle gösterilmiştir. Saçları araları çizili iki katlı bukleler şeklinde verilmiş ve uçları küt bitirilmiştir. Kadının başı kapalıdır, saçlarının ön kısmı örtü altından görünmektedir. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, yanlara ve arkaya doğru ince çizgilerle gitmektedir. Üst resim alanından alt resim alanına geçilen çerçeve üzerinde 4 satır halinde verilmiş Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır. Yazıtın alt 2 sırası alttaki resim alanın üzerine taşmıştır:

TEIMWNKAICWCΘENHCXAPITWNAK(E)KYPIΛΛANTOYCE-
2
AYTWNΓONEICETEIMHCANMNHMHCXAPINTEIMWNK(E)AMM
I-
ACKYPIΛΛANTHNEAYTWNΘYΓATEPAK(E)EAYTOYCETIZWN
TECETEI-
4 MHCANMNHMHCXAPIN

Alt resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan pilasterlerin üzerinde üst üste verilmiş üzeri yarım dairelerle kapalı Y'lerden oluşan balık puluna benzer motif bulunmaktadır. Altlık kısımları ikişer yüksekçe şeritle vurgulanmışken başlık kısımları bitişik iki tane V harfi şeklinde çizgiyle vurguludur. Başlıklardaki bu motif ortadaki tam yanlardan ise yarımşar yaprak motifini de andırmaktadır. Başlık kısımlarının üzerinde birer tane de silme bulunur. Dikdörtgen şeklinde verilmiş alt resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda kadın figürü yer alır. Figürler kiton üzeri himation giyimlidir. Her ikisinin de kıyafeti uzundur. Kadınınki ayak bileklerine, erkeğinki ise kadınınkinden az daha yukarısına kadar inmektedir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda

verilmişlerdir. Sol elleri yandan aşağı doğru sarkıtılmıştır. Erkeğin sol elinde bir kese, kadınınkinde ise iğ-öreke vardır. Erkek ayağına kapalı bir bot giymiştir. Hem erkeğin hem kadının portre özellikleri üst kısımda niş içerisinde yer alan büstlerle aynı işlenmiştir. Farklı olarak kadının boynunda üzerinde yuvarlaklar bulunan bir saç bandı vardır. Kadının boynunda ortada halka şeklinde, bunun sağında ve solunda sarmaşık yaprağı şeklinde birer sarkacı bulunan kolye vardır. Kadının kulaklarında da küpe vardır. Kadının başının sağındaki boşlukta bir ayna ve üzerinde ağzı tıpalı bir şişe vardır. Kadın ve erkeğin başlarının arasındaki boşlukta ise bir balmumu tableti kabartması vardır. Stelin alt kısımda 4 satır yazıt bulunur:

CWΘENHCKYPIΛΛANTHNEAYTOYCYNBIONK(E)EAYTONETIZWN
ETEI-
2
MHCENMNHMHCXAPINTEIMWNKYPIΛΛANTHNEAYTOYMHT
EPAETEIMHCEN
TICANΠPOCOICEIXEIPATHNBAPYΦΘONONOYTWCAWPOIC
4 ΠEPIΠECOITOCYNΦOPAIC

Tarih: MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: KKN 6 (Resim 135).

Korunduğu Yer: Bursa Arkeoloji Müzesi, Envanter No: 2587.

Buluntu Yeri: Altıntaş Vadisi.

Ölçüleri: Yük: 133 cm, Gen: 88 cm, Kal: 21 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Stel genel hatlarıyla korunagelmiştir. Yüzeyde yer yer küçük çaplı aşınmalar ve kopmalar mevcuttur. Alınlık içerisindeki büstlerin yüzlerinde tahribat vardır. Alt resim alanında bulunan ayakta insan figürünün tamamı

kazınmış, figüre ait yalnızca iz kalmıştır. İkinci kullanım olasılığı vardır. Alt resim alanının orta kısmında sağdan sola stel boyunca bir kırık vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Alınlık çerçevesi üzerinde ortada bir çiçek kabartması; bunun solunda üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması, sağında ise spiral şeklinde bitkisel süsleme bulunur. Alınlık çerçevesinin sağ tarafında kadın büstünün baş hizasında yukarıdan aşağıya iğ-öreke, ağzı tıpalı bir parfüm şişesi, ayna, aynanın kulp hizasında üç top şeklinde bir çiçek rozeti? ve en altta tarak kabartması bulunur. Çerçevenin solunda ise erkek figürünün boyun hizasında üstte balmumu tableti, altta ise açık bir rulo ve ortasında kalemlik kabartması yer alır. Alınlık ortasında, dış konturu zikzakla süslü ancak tahrip olmuş, at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde cepheden solda erkek, sağda ise kadın büstü bulunur. Her ikisi de kiton üzeri himation giymiş olup sağ elleri manto dışarısında göğüs üzerindedir. Erkeğin saçları kabarık biçimde verilmiştir. Korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla arkadan öne doğru ince çizili dalgalı şekildedir. Kadın başı kapalı verilmiş olup boynunda silikçe bir kolyesi vardır. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, ince çizgilerle yanlardan arkaya doğru dalgalı biçimde gitmektedir. Her iki figürün başları arasındaki boşlukta alttaki yaprağı iyi korunmuş üsttekileri silik olan 3 yapraklı bir çiçek kabartması vardır. Büstlerin olduğu bu kısımdan alt resim alanına geçiş bir çerçeve ile verilmiştir. Bu çerçevenin üzerinde 1 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Λεύκιος Αφφιᾳ σ[υν]βίῳ κε ἑαυτῷ ζῶν ἐποίησεν.
Leukios karısı Aphphia için ve henüz hayattayken kendisi için (bu mezarı) yaptırdı.

Alt resim alanı dikdörtgen şeklinde olup sağ ve sol kenarı silindirik gövdeli kabartma sütunlarla sınırlandırılmıştır. Kaide kısmı yuvarlakça üç halka şeklinde (torus-trokhilos-torus) gösterilmiştir. Başlık kısımları ise yukarı doğru genişleyen formda olup, üzerinde ortada tam yanlarda yarım verilmiş dikey yapraklarla gösterilmiştir. Bu sütunların iç kısmında üzeri zikzakla

süslü oldukça tahrip durumda ve yalnızca alt yarısı korunagelmiş ince bir çerçeve daha yer almaktadır. Resim alanı içerisinde sonradan tamamına yakını kazınmış ayakta cepheden verilmiş bir figür yer almaktadır. Anlaşılabildiği kadarıyla figür, üzeri bitkisel bezemeyle süslü bir platform üzerinde verilmiştir. Stelin alt kısmında 4 satır yazıt bulunmaktadır:

Εὐτύχης [κὲ] Ἐπίκτησις μητρὶ κὲ Εὐτύχῃ τέκνῳ
2 ἀώρῳ, μνήμης χάριν· Αμμιας κὲ Ναναs ἡ κὲ Οὐεναυία
κὲ Καλλιτύχης αἱ θυγατέρες τοὺς ἑαυτῶν γονῖς
4 ἐτείμησαν μν[ήμης] χάριν.

Eutykhes ve Epiktesis anneleri için ve küçücük yaşta ölen oğulları Eythkhes için, hatıraları nedeniyle (bu mezarı yaptırdılar). Kızları Ammias, Venavia diye de bilinen Nanas ve Kallitykhes kendi ebeveynlerini anıları nedeniyle onurlandırdılar.

Tarih: MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Mendel 1908, 49-50, No: 51, Fig. 23; Mendel 1909, 297-98, No: 51, Fig. 23.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

7.2.2.2. Katlı, Kemer Alınlıklı, Çerçeveliler (KKÇ)

Kat: KKÇ 1 (Resim 136).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 122 cm, Gen: 73 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Çoğunlukla korunmuş bir mezar stelidir. Kondisyonu orta derecedir. Alınlığın üst sol kenarı geniş biçimde kopmuş olup eksiktir. Stelin sol dış kenarında kopmalar vardır. Alt sağ kenarda küçük bir kopma vardır. Resim alanında yer alan figürlerin başlarında bir miktar aşınma vardır. Stel yüzeyinde yer yer doğal oluşum kaynaklı kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığının üst ve sağ köşesinde kabartma palmet süslemesi vardır. Alınlığın bulunduğu sağ kenarda bir tarak kabartması vardır. Alınlığın ortasında yarım daire şeklinde ince bir çerçevesi bulunan alan içerisinde sağdan sola doğru sırasıyla iğ-öreke, kalathos ve üzerinde sağına dönük bir kuş, en solda ise balmumu tableti kabartması vardır. Alınlık kısmının altında üzerinde Antik Yunanca 4 satırlık yazıt bulunan çerçeve vardır:

ΔΑΔΑCCEYHPWANΔPIKAIEAYTHZW-
2 CHKAITATEKNAAYTWNCEYHPEINOC
ΚΑΙΓΑΙΑΝΟCΚ(Ε)ΖWΤΙΚΗCΠΑΤΡΙ
4 ΓΛΥΚΥΤΑΤWΜΝΗΜΗCΧΑΡΙΝ

Alt bölümde kare şeklinde verilmiş bir resim alanı yer almaktadır. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan çerçevelerle sınırlıdır. Resim alanında cepheden yan yana duran solda erkek, sağda ise kadın büstü yer alır. Her iki büstün başları arasında bir ayna kabartması bulunur. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları şematik çizgilerle vurgulanmıştır. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Erkeğin yüzü sakallı verilmiş olup bu kısım bir basamak yükseltilerek yapılmıştır. Tüyler dikey çentiklerle gösterilmiştir. Saçları ise çizgilerle araları çizili verilmiş bukleler halinde iki kat olarak verilmiştir. Kadın başı kapalı verilmiş ancak saçlarının ön kısmı görülmektedir. Saçlar yanlara doğru oval biçimli çizgilerle giderek arkada toplanmıştır. Stelin alt kısmındaki boşlukta sağa doğru gider pozisyonda başları cepheden gövdeleri profilden yan yana duran iki öküz arkalarındaki sabanı çekmektedir. En altta ortada zıvanaya ait bir iz bulunmaktadır.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: KÜÇ 1, KKN 2, TÜÇ 10.

Kat: KKÇ 2 (Resim 137).

Korunduğu Yer: Afyon Müze Müdürlüğü, Envanter No: 10238.

Buluntu Yeri: Afyon İli, İhsaniye İlçesi, Hacıbeyli Köyü (Altıntaş İlçesi'nin 15 km doğusu).

Ölçüleri: Yük: 110 cm, Gen: 57 cm, Kal: 15 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin alınlığı eksiktir. Üst sağ kenarı genişçe biçimde kopmuş olup eksiktir. Bu eksilme üst resim alanında sağda yer alan büstü de eksilmiştir. Stelin sağ alt dış kenarında kopma vardır. Stelin alt kısmı yüzeyden yukarı, sağa doğru kopmuştur. Resim alanındaki figürlerin başları tahrip olmuştur. Yüzeyde yer yer ufak kopmalar ile aşınmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığı eksiktir ancak sol kenarda korunan izden dolayı kemer alınlık olmalıdır. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde solda erkek büstü verilmiştir. Büst kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Bu büstün yanında yalnız sağ omuzunun çok küçük bir kısmı korunagelmiş bir büst daha olduğu anlaşılmaktadır. Üst kısımdaki bu nişin altında 2 satır Antik Yunanca yazıt vardır:

Κορνοῦτος ἑαυτῷ [κὲ τῇ δεῖνι]
2 συνβίῳ κὲ Ἱπποθόη τ[ῇ θυγατρὶ]

Üstteki yazıtlı çerçevenin altında, üzerinde baştanbaşa yumurta dizisi olan bir çerçeve yer alır. Daha sonra alttaki resim alanına geçilir. Alt resim alanının sağ ve sol dış kenarları üzerinde, üzeri yarım dairelerle kapatılmış üst üste bitişik Y'lerden oluşan balık puluna benzer çizgisel motif yer alır. Bu çerçevelerin iç kısmında bir basamak daha aşağıda yapılmış iki çerçeve daha vardır. Bunların üzeri kazıma zikzakla süslüdür. Sağdakinin üst kısmında bir kalathos ve içerisinde iğ-öreke kabartması ile bunların üzerinde yalnızca sol yarısı korunagelmiş bir tarak kabartması vardır. Soldaki çerçevenin en üstünde ise bir balmumu tableti kabartması vardır. Çerçevelerin ortasında kalan dikdörtgen biçimli, biraz daha derine oyulmuş alan içerisinde ayakta

cepheden bir kadın figürü yer almaktadır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları düz ve oval çizgilerle vurgulanmıştır. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol kolu yandan aşağı doğru sarkıtılarak eli biraz öne doğru alınmıştır. Kadın figürünün yüzü tahrip olmuştur. Saçları ortadan ikiye ayrılarak çizgisel biçimde arkaya doğru giymektedir. Stelin en altında 4 satır yazıt vardır:

ἔτι ζῶν ἐποίησεν μνήμης χ[άριν].
2 Ζωτικὸς κὲ Καρικὸς τοὺς ἑαυ[τῶν γο-]
νεῖς ἐτείμησαν κὲ Φιλήτ[η Ἐπικτή- ?]
4 της κὲ Ἀγαθήμερος σύ[νβιος αὐτῆς.]

Cornutus kendisi için ve kendi eşi filanca için ve kızı Hippothoe için henüz yaşarlarken (bu mezarı) hatıraları nedeniyle yaptırdı. Zotikos ve Karikos kendi ebeveynlerini onurlandırdılar ve Philete Epiktetes? ve kendi kocası Agathemeros.

Tarih: MS 3. yüzyıl? (Yazar).
Lit: MAMA VI, 124, No. 364, Pl. 63.
Krş: KÜÇ 3, KKN 3, KÜÇ 6, KÜN 8, BBB 14, KÜÇ 12.

Kat: KKÇ 3 (Resim 138).
Korunduğu Yer: Bursa Arkeoloji Müzesi, Envanter No: 3164.
Buluntu Yeri: Altıntaş Vadisi.
Ölçüleri: Yük: 184 cm, Gen: 89 cm, Kal: 25 cm.
Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.
Korunma Durumu: Stel genel hatlarıyla iyi korunmuş olsa da bazı bölümlerinde kırılma ve kopmalar mevcuttur. Yüzeyde aşınmalar ve kopmalar görülmektedir. Alınlığın üst noktasında, üstteki nişe kadar inen dikey bir çatlak vardır. Alınlığın sol kenarına paralel bir çatlak daha vardır. Alınlığın üst sol kenarında kısmi kopmalar görülür. Alt resim alanındaki figürün

boynundan yukarısı derin bir biçimde kopmuştur. Figürün üzerinde durduğu kaide de tahrip olmuştur.

Tanımı: Kemer alınlıklı olan mezar steli iki katlıdır. Alınlık çerçevesi üzerinde hem sağda hem solda üzüm salkımı ve asma yaprağı motifi bulunur. Alınlık çerçevesinin sağ altında küre üzerinde duran sola dönük profilden bir kuş; sol alt tarafında ise ağzı tıpalı bir şişe ve ayna, bunun üzerinde tarak ve bunun üzerinde de kalathos (yün kutusu) durmaktadır. Kalathosun üzerinde sağda bir öreke (muhtemelen eksik olan solda da bir iğ) bulunmaktadır. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş ve bu nişin içerisinde de karşılıklı, profilden birbirlerine bakan iki aslan kabartması vardır. Aslanların kuyrukları nişin dışına taşmıştır. Her iki aslanın ortasında yerde bir öküz yatmaktadır. Öküzün ön dizleri kırılmış, baş tarafı yerde ve arka kısmı hafifçe yukarıdadır. Solda bulunan aslan dişidir ve bir platform üzerinde durmaktadır. Arka ayaklarından destek alacak biçimde gövdesi yukarı kalkık vaziyettedir. Sağ ön ayağı yerde, sol öndeki ise havada ve dirsekten kırılmıştır. Sağdaki aslan da arka ayaklarıyla yerden destek alır ve ön ayakları ile öküzün kafasına ve vücuduna basar. Üst resim alanı ile alt resim alanı arasındaki geçişte üzerinde 4 satır Antik Yunanca yazıt bulunan bir çerçeve bulunur. Bu kısım ana resim alanındaki figürün başının yerleştirilmesi için açılan oyuk nedeniyle ortadan ikiye bölünmüştür. Yazıtta:

Γάϊος κὲ Δάφνη Γαΐῳ τέκνῳ κὲ ἑαυτοῖς
2 ζῶντες καὶ Μηνόφιλ|ος τοὺς γονεῖς κὲ ἀδελφὸν
ἐτίμησαν μνήμης χάριν κὲ Τάτις γονῖς κὲ
4 ἀδελφὸν ἐτίμησεν.

Gaius ve Daphne oğulları Gaius için ve yaşarlarken kendileri için (bu mezarı yaptırdılar). Menophilos ebeveynleri ile erkek kardeşini (yani Gaius'u) hatıralarından dolayı onurlandırdı ve Tatis ebeveynleri ile erkek kardeşini (yani Gaius'u) onurlandırdı.

Bu yazıtlı alanın bulunduğu kısımda sağda dikey verilmiş iğ-öreke kabartması bulunmaktadır.

Alt resim alanının sağ ve sol kenarı dikeyde üzeri Y harfi ve yarım dairelerin dikey birleşimi ile oluşturulan balık pulu motifi ile kazıma teknikte süslenmiş pilasterler ile sınırlandırılmıştır. Alt resim alanının üst kısmı, kazıma teknikle yapılan aralıklı dairelerin bulunduğu eğimli bir şerit ile sınırlandırılmıştır. Ancak bu şeridin ortası figürün başı için açılmış oyuk nedeniyle ikiye bölünmüştür. Alt resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü bulunmaktadır. Omuzlarından aşağısı dikdörtgen şeklinde bir niş içerisinde yer alırken baş ve boyun kısmı için yuvarlak bir niş oyulmuş ancak baş bu nişin de üzerine taşmış vaziyette, alınlıktaki nişin alt kısmına kadar yükselmiştir. Dikdörtgen nişin sağ üst tarafında, baş için açılan yuvarlak nişin ise sağ tarafına denk gelen yerde bir balmumu tableti kabartması bulunur. Alt resim alanındaki erkek figürünün baş kısmı derin bir şekilde tahrip olmuş, yalnızca sol kulağının bir kısmı kalmıştır. Erkek figürü kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ el manto dışında göğüs üzerine konmuş selamlama pozisyonundadır. Sol kol ise dirsekten kırılmış, sol el aşağı sarkıtılmış ve hafif sola dönük şekilde verilmiştir. Sol eli boştur. Kıyafet sağ ayağına kadar inerken bacak hareketinden dolayı sol bacakta biraz yukarı çekilmiştir. Mantonun sağ alttaki bitim noktası püsküllüdür. Stelin sergilendiği yerde sabitlenmesi amacıyla gömülü olmasından dolayı alt kısmı görülememiştir. Ancak Mendel ve Pfuhl-Möbiüs tarafından yayımlanan fotoğraflarda erkek figürü bir platform üzerinde durmakta ve stelin alt kısmında sağda bir saban kabartması görülmektedir[336].

Tarih: Bizans öncesi Frig steli (Pfuhl - Möbius 1977, 107); MS 3-4. yüzyıl (Wujewski 1991, Fig. 63); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Mendel 1908, 38-40, No: 45, Fig. 17; Mendel 1909, 286-88, No: 45, Fig. 17; Pfuhl - Möbius 1977, 107, Kat. 248, Taf. 47; Koch 1990, 123, Abb. 13; Lochman 1990, 503, Bei. 50, Fig. 4; Wujewski 1991, Fig. 63.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

[336] Mendel 1908, 39, Fig. 17; 1909, 287, Fig. 17; Pfuhl - Möbius 1977, Taf. 47, Fig. 248.

7.2.3. Katlı, Düz Alınlıklılar

7.2.3.1. Katlı, Düz Alınlıklı, Naiskoslar (KDN)

Kat: KDN 1 (Resim 139 a, b).

Korunduğu Yer: Aizanoi Örenyeri, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 196 cm, Gen: 84 cm, Kal: 24 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kısmen korunmuş, kısmen tahribata uğramıştır. Stelin alınlığı ile üst resim alanında bulunan iki adet büstün başları eksiktir. Stelin en alt kısmında yoğun şekilde tahribat izleri ve kopmalar vardır. En alt kısımda dikdörtgen şeklinde bir kopma vardır. Bu kopma nedeniyle alt resim alanındaki figürünün ayakları ile bacak bölümünün bir kısmı eksilmiştir. Alt resim alanında bulunan erkek figürünün burun, ağız ve çene kısımlarında tahribat vardır. Alt resim alanındaki küçük boyutlu verilmiş kadın figürünün baş kısmı tamamıyla tahribata uğramıştır. Bunun dışında stelde derin ve yüzeysel çatlaklar vardır. Yer yer aşınmalar görülmektedir.

Tanımı: Korunan izlerden stelin dolayı stel düz bir alınlığa sahip olmalıdır. Alınlık ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde iki adet cepheden büst yer alır. Cinsiyetleri seçilememektedir. Her iki figürünün boynundan yukarısı eksiktir. Büstlerin gövde dış hatları yuvarlakça işlenmiştir. Her iki büst de kiton üzeri himation giyimlidir. Çizgisel kıyafet kıvrımlarına sahiptirler. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerinde selamlama pozisyonundadır. Nişin dışında sağda altta bir ayna tarak ve üstünde bir ayna, sol üstte ise bir balmumu tableti bulunmaktadır. Bu nedenle sağdaki büstün bir kadına, soldakinin ise bir erkeğe ait olduğu düşünülebilir. Üst resim alanının hemen altında, üzerinde 2 satır Antik Yunanca yazıt bulunan bir çerçeve bulunur:

TEIMWNKAIMAΘPAETEIMWNIYIΩKAI
2 EAYTOICETIZWNTECEΠOIHCANCΩICΘENHC

Alt resim alanı sağ ve sol kenarlardan üzeri sarmaşık motifiyle süslü pilasterlerle sınırlandırılmıştır. Pilastlerlerin altlık kısmı eksik olup başlık kısımları kazıma teknikte verilmiş dikey 3'lü yapraklarla vurgulanmıştır. Resim alanında ayakta cepheden iki figür vardır. Soldaki erkek uzun, sağdaki kadın figürü ise küçük boyutlu işlenmiştir. Kadın figürünün başı erkeğin sol eli hizasında başlamakta ve ayakları erkeğin diz kapağı hizasında bitmektedir. Sağ üst boşlukta erkek figürünün baş hizasında başlayıp omuz hizasına kadar inen bir yazıt yer almaktadır:

ΚΑΙΑΠΠΗC/ΤΕΙΜΩΝΑ/ΤΟΝΑΔΕΛ/ΦΟΝΚΑΙΤΟΥC/ΕΑΥΤΩΝΓΟ/
ΝΕΙCΕΤCΙ/ΜΗCΑΝ/ΚΑΙΑΜΜΙΑC/ ΤΕΙΜΩΝΙ/ΑΝΔΡΙ/ΜΝΗ/ΜΗC/
ΧΑΡΙΝ

Resim alanındaki figürler kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında, göğüs üzerinde olup selamlama pozisyonundadır. Erkeğin elbisesi diz kapakları altına kadar, kadınınki ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları dikey ve yuvarlak çizgilerle vurgulanmıştır. Küçük boyutlu verilmiş kadın bir platform üzerinde durmuştur. Başı tahrip olmuştur. Başının bulunduğu kısımda da dikdörtgen çerçeve bulunur. Erkek figürü sol elinde bir rulo tutarken kadının sol eli boştur. Erkeğin saçları hafif dalgalı biçimde araları çizili buklelerle verilmiş ve uçları spiralli bitirilmiştir. Yüzü sakallıdır ancak tahrip olmuştur.

Tarih: MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, BBN 4, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: KDN 2 (Resim 140).

Korunduğu Yer: İstanbul Arkeoloji Müzeleri, Envanter No: 4089.

Buluntu Yeri: Frigya Bölgesi.

Ölçüleri: Yük: 83 cm, Gen: 62 cm, Kal: 9 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Stelin üst kenarının sağ ve sol köşelerinde çok küçük kopmalar vardır. Stelin sağ ve sol dış kenarlarında önemsiz kopmalar vardır. Yüzeyinde kısmi aşınma ile az miktarda etkisiz çatlak vardır. Yüzey bazı yerlerde ince bir kalker tabakasıyla kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli iki katlı ve düz alınlıklı biçimde verilmiştir. Stelin alınlığı üzerinde herhangi bir süsleme bulunmaz. Alınlığın ortasında nispeten küçükçe verilmiş yarım daire şeklinde bir niş içerisinde yan yana cepheden verilmiş solda erkek ve sağda kadın büstü bulunur. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Gözleri iri verilmiş ve gözbebekleri vurgulanmıştır. Erkek sakallı ve bıyıklı verilmiştir. Saçları kalın bukleler halinde dalgalı biçimde öne doğru gelerek uçları spiralli bitirilmiştir. Kadının başı kapalıdır. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, üst kısım yarım daire şeklinde, yanları ise çapraz biçimde önden arkaya doğru gitmektedir. Kadının boynunda ince bir kolye vardır. Alınlıktaki büstlerin yer aldığı nişin üst sağ tarafında çok küçük verilmiş bir kız çocuğu büstü vardır. Bunun üzerinde de bir tarak motifi yer alır. Stelin alınlığının en üst noktasından başlayarak büstlerin yer aldığı nişin dışında kalan tüm alınlık boyunca, nişin altındaki çerçeve üzerinde ve alt resim alanındaki figürlerin başları arasında devam ederek sonlanan Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

ATAPICZWTIKWANΔPIKOYPIΔ.
.WNKOΛΠHNK(E)ZWCIMWK(E)ΔAΔA.
TEKNOICAYW .OΘANHO
ICΓAMONO YKEΠO.
HCETATI ΕΓΓΟΝ
HAYWPOΘ ANHK(E)EAY-
THETIZW CAK(E)TATE-
KNAAYI WNEYTY
XOCK(E)AM MIACK(E)ZW-

10 ΤΙΚΟCΕΓΓΟΝΟCΚ(Ε)ΔΙΟΝΥCΙΟCΑΔΕΛΦΩΓΛΥΚΥ-
ΤΑΤΩ
12 ΕΠΟΙΗC-
ΑΝ[ΜΝΗ]ΜΗC
14 ΧΑΡΙ-
Ν

Stelin alt resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlar. Altlık kısımları 3'er şeritle vurgulanmıştır. Başlık kısımları üzerinde üç adet dikey sade verilmiş yaprak motifi bulunur. Alt resim alanı dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Resim alanının eğimli verilmiş üst kenarının üzeri bitişik V'lerden oluşan çizgilerle süslenmiştir. Resim alanındaki figürlerin başları bu alana kadar yükselmiştir. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş solda erkek, sağda ise kadın figürü yer almaktadır. Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Kıyafet erkekte diz kapağına kadar, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Erkek ayağına bağcıklı bir bot giymiştir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı doğru sarkıttıkları sol ellerinde, erkeğinki boşken kadın iğ-öreke tutmaktadır. Erkeğin saçları üst resim alanındaki erkek büstünün saçları ile benzer verilmiştir. Arkadan öne doğru kalınca bukleler halinde gelerek önde spiralli biçimde bitirilmiştir. Yüzü sakalsızdır. Kadının saçları halka şeklinde 3 katlı olarak verilmiştir. Her bir halkanın üzeri çapraz biçimli çizgilerle gösterilmiştir. Boynunda zincir şeklinde bir kolye vardır. Stelin alt kısmında sağa doğru gider pozisyonda başları cepheden gövdeleri ise profilden verilmiş iki boynuzlu öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Bu sahnenin sol tarafında ise bir tahra verilmiştir. Stelin alt kısmında ortada bir kısmı korunagelmiş zıvana bulunmaktadır.

Tarih: Bizans öncesi Frig steli (Pfuhl - Möbius 1977, 175); MS 3. yüzyıl (Wujewski 1991, Fig. 61); MS 4. yüzyılın başları (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1977, 175, Kat. 596, Taf. 94; Koch 1990, 125, Abb. 18; Wujewski 1991, Fig. 61.

Krş: TÜN 31, TÜN 26, KBN 1, TBN 2, TÜN 49.

7.2.3.2. Katlı, Düz Alınlıklı, Çerçeveliler (KDÇ)

Kat: KDÇ 1 (Resim 141).

Korunduğu Yer: Afyon Müze Müdürlüğü, Envanter No: 1479.

Buluntu Yeri: Afyon'da kaldırılan büyük mezarlıktan.

Ölçüleri: Yük: 96 cm, Gen: 71 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stelin üst kısmındaki düz çerçeve yüzeyden kopmuştur. Sağ üst köşede bir kopma vardır. Üst resim alanındaki sağ ve sol çerçevelerin yüzeyinde kopmalar vardır. Resim alanlarındaki figürlerin yüzlerinde tahribatlar vardır. Stel yüzeyinde etkili/etkisiz çapraz biçimli çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli düz alınlıklı ve iki katlı olarak verilmiştir. Üst resim alanı dikdörtgen biçimli verilmiştir. Burada cepheden birbirinde ayrı biçimde işlenmiş iki erkek büstü vardır. Her iki büstün ortasında büyükçe bir balmumu tableti kabartması vardır. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Büstlerin yüzleri birbirine benzemektedir. Soldakinin saçları kabarık biçimde verilmiştir. Saçlarının araları ince çizgilerle vurgulanarak öne doğru gelmektedir. Sağdakinin saçları da soldaki gibi kaba verilmiştir. Farklı olarak saçlar diğerine göre çok hafif dalgalı ve birbirine paralel çizgilerle öne doğru gelmiştir. Üst resim alanının altında 2 satır Antik Yunanca yazıt bulunur. Yazıtın ortası tahrip olmuştur. Korunduğu kadarıyla:

[.]ευνας Με[νεκλέους (?) Τελε]σφόρῳ ἀνδρὶ καὶ
2 μητρὶ ἑαυτοῦ Ἀν[νια(?)]νῇ μνήμης χάριν.

Menekles? kızı Kseunas kocası Telesphoros için ve kendi annesi Anniane? için hatıralarından ötürü (bu mezarı yaptırdı).

Yazıtlı çerçeveden sonra alt resim alanına geçilir. Alt resim alanının üst kısmı eğimli verilmiş ve bu kısmın üzerinde bitişik V'lerden oluşan kazıma çizgiler vardır. Alt resim alanı sağdan ve soldan üzerinde, çizgisel verilmiş üst üste üzeri yarım dairelerle kapalı bitişik Y'lerden oluşan balık puluna benzer motifle süslü çerçevelerle sınırlandırılmıştır. Resim alanında ortada cepheden bir kadın büstü verilmiştir. Büstün başı üstteki eğimli çerçevenin üzerine taşmıştır. Büstün sağında belirgince verilmiş bir kalathos ve üzerinde iğ-öreke kabartması vardır. İğ-örekenin solunda ise bir tarak kabartması vardır. Büstün sol tarafında ise ağzı tıpalı bir şişe, sonrasında bir ayna ve bir tane daha ağzı tıpalı şişe kabartması verilmiştir. Kadın büstü, üzerinde yazıt bulunan bir platformun üzerinde durmaktadır. Yazıt:

τίς ἂν προσοίσει χῖρα τὴ[ν - - - -]

Her kim ki (ağır mı ağır) elini (bu mezara sürecek olursa) - - -

Kadın büstü kiton üzeri himation giyimlidir. Başı kapalıdır. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Boynunda sarmaşık yaprağı şeklinde bir sarkacı olan ince bir kolyesi vardır. Saçlarının ön kısmı örtü altından görünmektedir. Saçına bir saç bandı takmıştır. Saçları ortadan ikiye ayrılmış, ilk boğum dairesel çizilerek arkaya doğru giderken diğer boğumlar araları çizili şekilde yanlardan arkaya doğru gitmektedir. Kadın badem gözlüdür, küçükçe bir ağzı vardır. Suratı üzgün görünmektedir. Stelin alt kısmı düz bırakıldıktan sonra sonlanmaktadır.

Tarih: MS 2. veya 3. yüzyıl (MAMA IV, 8); Bizans öncesi geç Frig steli (Pfuhl - Möbius 1979, 515-16); MS 220-40 (Yazar).

Lit: MAMA IV, 8, No: 22, Pl. 14; Pfuhl - Möbius 1979, 515-16, Kat. 2146, Taf. 307.

Krş: KBÇ 1, KÜÇ 8, KÜÇ 10, KÜÇ 15, KÜÇ 9, KÜÇ 11.

Kat: KDÇ 2 (Resim 142).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-22782.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 168 cm, Gen: 84 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin alınlığının solda üst kenarında bir kopma vardır. Sağ ve sol pilasterlerde yoğun biçimde aşınma vardır. Alt resim alanındaki insan figürlerinin yüzlerinde tahribat mevcut olup vücutlarında aşınmalar vardır. Stelin tüm yüzeyi gözenekli hale gelmiştir. Yüzeyde mevsimsel şartlardan dolayı kararmalar ile yoğun biçimde yosunlaşma görülmektedir. Fazla derin olmayan çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli katlı olup düz alınlığa sahiptir. Üstteki resim alanı daha küçük verilmiştir. Burada alınlık ortasında yarım daire şeklinde fazla derin olmayan bir niş içerisinde sağa dönük profilden verilmiş bir aslan, ön ayakları ile bir boğanın başına basmaktadır. Kuyruğu kıvrımlı biçimde verilmiş olup nişin dışarısına taşmıştır. Yeleleri abartılı işlenmiştir. Yerde yatan sağa dönük boğanın ise arka ayakları havada, ön bacakları dizlerinden kırılmış biçimde ve başı yerde verilmiştir. Nişin sağında ve solunda simetrik olmayacak şekilde birer tane stilize yunus balığı kabartması bulunmaktadır. Sağdaki yunus alınlığın sağını dik olarak kaplayacak şekilde, soldaki yunus ise alınlığın sol üst köşesine yatay olarak verilmiştir. Sağdaki yunusun hemen altında bir tarak kabartması vardır. Soldaki yunusun hemen üzerinde 3 harften oluşan Antik Yunanca bir yazıt bulunur:

Αὐρ.

Üstteki resim alanı ile alt resim alanı arasındaki çerçevenin üzerinde yazıt bulunur:

Ἀλέξανδρος κὲ Αὐρήλιοι
2 Παπίας κὲ Κύριλλα Παπίᾳ κὲ Ἀμμι-
ᾳ γονεῦσιν.

Aur(elius) Aleksandros ve Aurelius Papias ve Aurelia Kyrilla ebeveynleri Papias ve Ammia için.

Yazıtlı çerçevenin sağ tarafında üstte A ve altta Ω harfleri vardır. Çerçevenin sol kenarında ise sağda bir kalemlik ve solda ortasında yazı kalemi bulunan bir balmumu tableti kabartması yer alır.

Alt resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan pilasterlerin üzerindeki üzüm salkımı ve asma yaprağı motifleri aşınmadan dolayı çok zor seçilmektedir. Pilasterlerin başlık kısımları iki ince yatay profil arasındaki düz alan şeklinde gösterilmiştir. Altlık kısımları stelin gömülü olmasından dolayı görülememektedir. Dikdörtgen şeklinde verilmiş alt resim alanında ayakta cepheden verilmiş solda erkek, sağda ise kadın figürü yer alır. Resim alanının üst kenarının eğimli kısmı baştanbaşa palmetlerle süslüdür. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Kadın başı kapalı verilmiştir. Kıyafet erkekte diz kapağının hemen altına kadar, kadında ise ayaklarına kadar inmektedir. Figürlerin elleri tahrip olmuş durumdadır ancak korunan izlerden sağ ellerin manto dışına alınıp göğüs üzerine konarak selamlama pozisyonunda verildikleri anlaşılmaktadır. Sol eller ise aşağı sarkıtılmış, erkeğin elinde bir şey tutup tutmadığı anlaşılamazken kadının belli belirsiz iğ-öreke tuttuğu anlaşılmaktadır. Stelin alt kısmı gömülü olduğundan dolayı görülememektedir. Ancak MAMA X cildindeki stelin yayınında; stelin alt kısmında sağda, sağa doğru gider pozisyonda gövdeleri profilden, başları cepheden verilmiş yan yana duran iki öküz kabartmasının olduğu ve bu öküzlerin hemen arkalarında yer alan ve başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çektiği ve stelin en altında bir zıvana olduğu belirtilmektedir[337].

Tarih: MS 235-245/50 yılları (MAMA X, 77); MS 240-80 (Yazar).

Lit: MAMA X, 77, No. 239, Pl. XXVI.

Krş: -

Kat: KDÇ 3 (Resim 143).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 511.

Buluntu Yeri: Kütahya.

Ölçüleri: Yük: 90 cm, Gen: 51 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

[337] MAMA Vol X, 77, No. 239.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Stelin sol üst köşesi yüzeyden kopmuştur. Üst resim alanındaki figürlerin başları ile kıyafetlerinde, alt resim alanında ise figürlerin başlarında yoğun tahribat vardır. Stelin sol dış kenarı ile alt kısmında kopmalar vardır. Yüzey genelinde aşınma vardır. Yüzeyde etkisiz çatlaklar vardır. Stelde üst tarafta daha yoğun olmak üzere gözenekler oluşmuştur.

Tanımı: Mezar steli iki katlı ve düz alınlıklı biçimde verilmiştir. Alınlığın üst çerçevesi yoğun biçimde tahrip olmuştur. Bu kısımda çok silik biçimde çoğu harfleri okunamayan Antik Yunanca bir yazıt vardır. Harfler görülebildiği kadarıyla:

[- - - - - - - - - - - - -] καὶ ἡ γυνὴ α[ὐ]-
2 [τοῦ - - - - - - - -]ν[ο]υ τι ζῶντες

Stelin sağ ve sol kenarı, üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı motifi bulunan iki çerçeve ile sınırlıdır. Görülebildiği kadarıyla altlık ve başlık kısımları vurgulu değildir. Sağ çerçevenin üst noktası, görüldüğü kadarıyla üst resim alanındaki figürün omuz hizasında sonlanmaktadır. Üst resim alanı kare şeklindedir. Resim alanında solda erkek sağda ise kadın büstü vardır. Başları tamamen tahrip olmuştur. Seçilebildiği kadarıyla kadın başı örtülü verilmiştir. Her iki büst de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Resim alanının altındaki çerçeve üzerinde 2 satır yazıt bulunmaktadır:

ἐποίησαν τι ζῶντες καὶ
2 τὰ τέκνα αὐτῶν

Yazıttan sonra alt resim alanına geçilir. Alt resim alanı, üst resim alanından daha küçük bir kare şeklinde verilmiştir. Dış çerçevesi sağdan ve soldan dikey kazınmış birer alanla belirtilmiştir. Sağ ve sol çerçeve üzerinde kazıma spiral şeklinde bitkisel motif yer alır. Alt resim alanında yan yana cepheden olasılıkla iki erkek büstü yer alır. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Başları

arasında boşlukta iki tane ne olduğu anlaşılamayan küçük çizgisel kare vardır. Resim alanının alt hizasında çizgisel çerçeve içerisinde 2 satır yazıt bulunmaktadır:

Τύρανος καὶ Καρικὸς
2 ἐποίησαν μνήμης χάριν.

[- - -] ve karısı [- - -] henüz yaşarlarken. Onlar henüz yaşarlarken bu (mezarı) yaptılar ve çocukları Türanos ve Karikos bu (mezarı) onların anısı için yaptı.

Stelin en alt kısmında bir saban motifi yer almaktadır.

Tarih: Olasılıkla 3. yüzyılın 4. on yılı (MS 230-40) (MAMA X, 25); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: MAMA X, 25, No. 84, Pl. VIII; Drew-Bear vd. 2007, 222-23.

Krş: TDÇ 1.

7.2.4. Katlı, Belirsiz Alınlıklılar

7.2.4.1. Katlı, Belirsiz Alınlıklı, Naikoslar (KBN)

Kat: KBN 1 (Resim 144).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 15353.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Yeni Karacaören (Karacaviran) Köyü.

Ölçüleri: Yük: 126 cm, Gen: 88,5 cm, Kal: 29 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Stelin üst kısmında daha fazla tahribat vardır. Stelin alınlık kısmı soldan sağa doğru aşağı çapraz biçimde kopmuştur. Alınlığın geriye kalan kısmı ise yoğun şekilde aşınmış ve yüzeyden kopmaları vardır. Alınlık ortasındaki nişin içerisindeki büstler çoğunlukla tahrip olmuştur. Sağ ve sol pilaster başlıklarının olduğu kısım tahrip olmuştur. Alt resim alanındaki figürlerin başları kopmuştur. Stelin alt kısmında etkili kopmalar vardır. Stel yüzeyinde etkili çatlaklar vardır. Stel yüzeyi kısmi olarak kireçle kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı eksik olduğundan alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Stel iki katlı olarak verilmiştir. Alınlığın üst kısmında çok tahrip olmuş şekilde sol yarısı korunmuş, sağ yarısı ise çapraz biçimde eksik olan bir niş vardır. Bu nişin içerisinde çok zor görülebilen cepheden iki büst vardır. Başları arasında kazıma sarmaşık yaprağı motifi vardır. Korunagelmiş çok az saçlarına göre soldaki erkek, sağdaki ise kadındır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Nişin sol tarafında ve altında bazı harfleri korunagelmiş bir yazıt bulunmaktadır:

[- - -]ΩN
[- - - -]OC
[- - - -]H
[- - - - -]
[- -]\Ω
[ἑαυτ]ῷ ζῶν̣[- - - -]ῳ γονεῦσιν
[ἀ]δ̣ε̣λ̣[φ - - - - -]

Alt resim alanı sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilasterle sınırlıdır. Altlık kısımları 2 şeritle vurgulanmıştır. Çok zor görülebilen başlık kısımları üzerinde bitişik V'lerden oluşan çizgiler vardır. Resim alanında ayakta cepheden 3 tane insan figürü vardır. Bunlardan sağdaki kadın, diğer ikisi erkektir. İki erkeğin başları arasındaki boşlukta, alttaki iki yaprağı korunagelmiş kazıma çiçek motifi vardır. Figürler kiton üzeri himation giyimlidirler. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Kıyafet erkeklerde diz kapağına kadar, kadında ise ayak bileklerine kadar inmektedir. Kıyafetlerinin bir ucu sol kolun üstünden aşağı dikey biçimde sarkıtılarak ucu püsküllü sonlandırılmıştır. Kadının başı kapalıdır. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Aşağı sarkıtılan sol ellerinde kadın iğ-öreke, erkekler ise kırbaç tutmaktadır. Stelin alt kısmında oldukça zor okunabilen bir yazıt vardır:

κὲ Γλαύκη κὲ Τροφίμ̣[ῳ] μ̣νήμης χάριν.

- - - - - - - hayattayken kendisi için ebeveynleri - - - - - için - - - - kardeşi - - - - ve Glauke için ve Trophimos için hatıraları nedeniyle (bu mezarı yaptırdı).

Tarih: MS 230-235/40 yılları (MAMA X, 71); MS 260-80 (Yazar).
Lit: MAMA X, 71, No. 225, Pl. XXV.
Krş: TÜN 31, TÜN 26, TBN 2, TÜN 49, KDN 2.

7.2.4.2. Katlı, Belirsiz Alınlıklı, Çerçeveliler (KBÇ)

Kat: KBÇ 1 (Resim 145).
Korunduğu Yer: Bursa Arkeoloji Müzesi, Envanter No: -
Buluntu Yeri: -
Ölçüleri: Yük: 65 cm, Gen: 52 cm, Kal: 11 cm.
Malzeme: Orta grenli, gri damarlı, beyaz mermer.
Korunma Durumu: Katlı bir mezar stelinin alt kısmıdır. Mezar stelinin alt resim alanının tamamı ile üstteki resim alanının küçük bir kısmı korunagelmiştir. Üst resim alanındaki büstün yalnızca göğüs üstündeki sağ eli ve bunun hizasındaki vücudu korunagelmiştir. Omuzlar, boyun ve baş kısmı yoktur. Stelin alt resim alanındaki figürlerin yüzlerinde ve sağ ellerinde yoğun tahribat vardır. Stelin sağ alt köşesinde bir kopma vardır. Kenarlarda kırılmalar ve kopmalar mevcuttur. Alt resim alanının sol kenar çerçevesinde ve stelin altındaki yazıtlı alanda yoğun aşınma vardır. Stel yüzeyinde yer yer kararmalar ve yüzeysel çatlaklar görülmektedir.
Tanımı: Stelin üst kısmında sağ elini kıyafetinden dışarı çıkarmış göğüs üzerine koymuş selamlama pozisyonunda olan cinsiyeti belirlenemeyen bir büst bulunmaktadır. Elin sağ ve sol tarafında vücut hareketine göre şekil almış elbise kıvrımları görülmektedir. Alt resim alanına geçişte önce düz, sonra aşağı doğru eğimli bir çerçeve yer almaktadır. Bu eğimli çerçeve, alt resim alanının üst sınırını oluşturmakta ve üzeri boydan boya birbirine bitişik V şeklinde kazıma çizgilerle süslenmiştir. Alt resim alanının sağ ve sol çerçevesinin üzeri dikey zikzaklarla süslüdür, ancak soldaki aşınmadan dolayı

çok zor görülmektedir. Resim alanında cepheden birbirine bitişik verilmiş solda erkek sağda ise kadın büstü vardır. Figürlerin baş kısımları bir miktar üstteki eğimli çerçeveye taşmıştır. Kıyafet kıvrımları alçak kabartma olarak işlenmiştir. Her iki figür de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ ellerini kıyafetin dışına çıkarmış biçimde göğüslerine koymuş selamlama pozisyonunda durmaktadırlar. Kadın başı kapalı verilmiştir. Erkeğin çok az korunagelmiş saçlarına göre arkadan öne doğru düz/hafif dalgalı biçimde çizgilerle gösterilmiştir. Büstlerin altında 3 satır olarak görülebilen Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

[Εὐ]τ̣ύχης κὲ Νείκη AṂỊΩ[. .]A[. . ?]
2 Γ̣[. . .] κ̣ὲ̣ ἑαυτοῖς ζῶντες Ị[- - - - - ?]
[μνήμ]η̣ς χάριν.

Euthykhes ve Neike - - - için ve kendileri için yaşarlarken (bu mezarı) hatırası nedeniyle yaptırdılar.

Tarih: MS 2. yüzyıl sonu – MS 3. yüzyılın ilk yarısı (Uzunoğlu 2019, 380-81); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Uzunoğlu 2019, 380-81, No: 3.

Krş: KDÇ 1, KÜÇ 8, KÜÇ 10, KÜÇ 15, KÜÇ 9, KÜÇ 11.

7. 3. KATI BELİRSİZLER

7.3.1. Belirsiz, Üçgen Alınlıklılar

7.3.1.1. Belirsiz, Üçgen Alınlıklı, Belirsizler (BÜB)

Kat: BÜB 1 (Resim 146).

Korunduğu Yer: Bursa Arkeoloji Müzesi, Envanter No: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Aykırıkçı Köyü.

Ölçüleri: Yük: 95 cm, Gen: 80 cm, Kal: 17 cm.

Malzeme: Orta grenli, gri damarlı, beyaz mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin üst parçasıdır. Ana resim alanında yer alan erkek ve kadın figürlerinden baş kısmı ve yukarısı, üçgen alınlık bölümü korunagelmiştir. Erkek figürünün başının sağ kısmı ve yüzünün ortasından aşağısı, kadın figürünün ise boyun hizasından aşağısı eksiktir. Yüzeysel çatlaklar ve aşınmaların yanı sıra alt kısımda etkili kopmalar mevcuttur.

Tanımı: Mezar stelinin üçgen bir alınlığa sahip olduğu korunan parçadan anlaşılmaktadır. Sivri biçimli bitirilmiş alınlığın en üst noktasında ortada, alt kısmı dairesel bir çizgiyle sınırlandırılmış ufak bir palmet süslemesi bulunur. Bu palmetin sağ alt kısmında ayna ve tarak kabartması bulunur. Palmetin altında ayakta çıplak Herkules, sol omuzu üzerinde tutturulmuş olan bir pelerin, göğsünün üst yarısını örterek sırta doğru atılmıştır. Sağ elinde yukarı doğru kaldırılmış şekilde sopası vardır. Sol kolunu yana doğru açmıştır. Sol elinin hemen altında ince bir platform üzerinde duran Cerberus (üç başlı cehennem köpeği) bulunur. Herkules'in solunda ve Cerberus'un sağında stilize birer yunus balığı bulunur. Soldakinin baş kısmı steldeki kopmadan dolayı eksiktir. Sağdaki yunusun hemen sağında üç yapraklı çiçek rozeti bulunur. Rozetin sağ tarafında yalnızca üst yarısı korunagelmiş, üzerinde yün yumakları bulunan bir kalathos ve bunun da üzerinde iki adet ağzı tıpalı şişe kabartması bulunur. Ana resim alanı kemer şeklinde dış konturu bulunan bir niş içerisinde verilmiştir. Cepheden solda erkek, sağda ise kadın figürü vardır. Erkek ve kadının başlarının üzerini bir girland kuşağı kapatır. Bu girland kuşağının orta hizasında üstte bir dört yapraklı bir çiçek rozeti ve bunun üzerinde sağa dönük profilden bir kuş kabartması vardır. Erkek figürünün yalnızca saçlarının sol tarafı, alnının sol kenarı, sol gözü ve sol kulağı korunagelmiştir. Görülebildiği kadarıyla saç bukleleri iki katlı olarak aşağı doğru sivrilen üçgenler şeklinde verilmiştir. Kadının başı kapalıdır ancak saçlarının ön kısmı görünmektedir. Saçlarına bir saç bandı takmıştır. Saç bandının üzerinde halkalar bulunur. Saçları ortadan ikiye ayrılmış ve çok ince çizgiler halinde yanlara ve arkaya doğru gitmektedir. Yüzü yuvarlakça verilmiş, gözleri birbirine yakın ve altta küçükçe bir ağız vardır.

Tarih: Bizans öncesi mezar steli, MS 3. yüzyıl (Pfuhl - Möbius 1977-79, 176); MS 3. yüzyıl (Wujewski 1991, Fig. 58); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Mendel 1908, 47-49, No: 50, Fig. 22; Mendel 1909, 295-97, No: 50, Fig. 22; Pfuhl - Möbius 1977-79, 176, Kat. 605, Taf. 303; Wujewski 1991, Fig. 58.

Krş: -

Kat: BÜB 2 (Resim 147).

Korunduğu Yer: Malcove Koleksiyonu (Toronto Üniversitesi/Kanada), Erişim numarası: M82.323[338].

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 42 cm, Gen: 47 cm, Kal: 7 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin yalnızca üst kısmına ait bir parçadır. Niş içerisindeki büstlerden sonra alt kısım kopmuş olup eksiktir. İyi derecede korunagelmiştir. Kabartmalar net biçimde görülebilmektedir. Yüzeyinde az sayıda önemsiz çatlak ile aşınma vardır.

Tanımı: Mezar steli parçası üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alt kısmı eksiktir. Benzerlerinden hareketle stelin alt kısmının figürlü ya da kapı tipli olduğu düşünülmektedir. Alınlığın tepe noktasında, alt kısmı alttaki büyük nişin üzerine değecek şekilde küçük bir niş içerisinde verilmiş cepheden bir kız çocuğu büstü yer almaktadır. Kız çocuğu büstü kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel verilmiştir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Yüzü yuvarlakça verilmiş, gözbebekleri vurgulanmıştır. Saçları ortadan ikiye ayrılmış ve ince çizgilerle önden arkaya doğru giderek kulak üzerinde toplanmıştır. Boynunda ince bir kolye vardır. Alınlığın sağ kenarındaki boşlukta yukarıdan aşağı doğru iğ-öreke, bir tarak ve üzerinde 2 tane parfüm şişesi ve ayna kabartması verilmiştir. Kız çocuğu büstünün yer aldığı nişin sol tarafında ise küçük bir küre, bir tarak ve tarağın altında bir küre üzerinde tünemiş sağına dönük profilden kuş kabartması yer almaktadır. Alınlığın sol alt kenarındaki boşlukta ise üzüm salkımı ve asma dalı kabartması bulunmaktadır.

Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde cepheden solda erkek, sağda ise kadın büstü verilmiştir. Her iki büst de kiton üzeri

[338] Detaylı bilgi için bkz. http://collections.artmuseum.utoronto.ca:8080/objects/11075/gable-of-a-funerary-stele?ctx=2388cf7e-1383-468d-a95d-34f576985196&idx=164 (03.05.2024 tarihinde erişildi.)

himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Her ikisinin de sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Büstlerin yüzü yuvarlakça ve birbirine benzer şekilde verilmiştir. Gözleri çekik, gözkapakları belirgin ve gözbebekleri işlenmiştir. Altta küçükçe ağızları vardır. Erkeğin yüzü bir basamak yükseltilerek verilmiş şekilde sakallıdır. Saçları ise araları çizili genişçe bukleler halinde verilmiş ve buklelerin uçları hafifçe yana doğru kıvrılmıştır. Kadın başı kapalı verilmiştir. Başörtüsünün kenarları omuz üzerinde bitirilmiş ve uçları sıkılarak püsküllü biçimde sonlandırılmıştır. Boynunda ortada halka şeklinde ve bunun yanlarında birer tane sarmaşık yaprağı şeklinde sarkacı bulunan kolye vardır. Kadın saçına bir saç bandı takmıştır. Bu bandının üzerinde yuvarlaklar bulunmaktadır. Kadının saçları ortadan ikiye ayrılmış ve simetrik verilmiştir. En öndeki kısım yarım daire şeklinde önden arkaya giderken, ortadaki kısım aşağı doğru çizgilerle gösterilmiş ve en alttaki kısım da arkaya doğru verilmiş çizgilerle enseye doğru gitmiştir. Mezar steli parçasının sağ alt kısmında bir yazıtın parçası olduğu anlaşılan MIW harfleri görülmektedir.

Tarih: MS 210-20 yılları (Lochman 1990, 459); MS erken 3. yüzyıl (Masséglia 2013, 101); MS 3. yüzyıl (Toronto Üniversitesi, Malcove Koleksiyonu)[339]; MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 1990, 459, Fig. 8; Masséglia 2013, 101, Figure 5.3.

Krş: -

Kat: BÜB 3 (Resim 148).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 7859.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: -

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin üst kısmına ait küçük bir parça olarak korunagelmiştir. Yalnızca alınlığın sol kenarı, alınlık ortasındaki niş içerisinde yer alan bir büst ile büstün altında ince uzun biçimli uzayan küçük

[339] Bkz. üst dipnot.

bir kısım mevcuttur. Stel parçası, büstün boynundan geçecek şekilde yatay biçimli kırıktır.

Tanımı: Mezar stelinin katlı ve üçgen alınlığa sahip olduğu anlaşılmaktadır. Üçgen alınlığın ortasında bir palmet süslemesi mevcuttur. Üst resim alanında kemerli bir niş içerisinde bir erkek büstü yer almaktadır. Erkek büstü nişin sol kenarında verildiğinden sağ kısımdaki eksik yerde bir başka büst olmalıdır. Yüzü sakallı verilmiş büstün saçları ise öne doğru hafif dalgalı bukleler şeklinde verilerek uçları spiralli şekilde sonlandırılmıştır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerinde olup selamlama pozisyonunda verilmiştir. Büstün altında alt resim alanına geçildiği anlaşılan önce düz sonra eğimli gelen bir çerçeve bulunmaktadır. Bu çerçevenin düz olan kısmı üzerinde ve stelin alt bölümüne ait korunagelmiş çok küçük parçanın üzerinde Antik Yunanca bir yazıta ait birkaç harf korunagelmiştir:

……KAPT……
2 ……OPEC……
……AIA……
4 ……ATP……
……HM……

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: KÜÇ 4, KÜN 6, KÜN 3, KÜN 4, KÜÇ 5, KÜN 7.

Kat: BÜB 4 (Resim 149).

Tipoloji Kodu: BÜB.

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-15295.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Alibeyköy Köyü.

Ölçüleri: Yük: 72 cm, Gen: 69 cm, Kal: 26 cm.

Malzeme: İnce grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin yalnızca üst kısmının sağ köşesine ait bir parça olarak korunagelmiştir. Sağ alt kenarında fazla derin olmayan yüzeysel bir kopma vardır. Yüzeyde kısmi aşınmalar ile az miktarda kararma mevcuttur.

Tanımı: Korunan parçadan hareketle stelin üçgen şeklinde alınlığa sahip olduğu söylenebilir. Üstte alınlığın dış kenarı bir çiçek rozeti, girland kuşağı ve en sağda bukranion ile süslüdür. Stelin sağ köşe çıkıntısı üzerinde bir palmet kabartması ile altında iki katlı yapraklardan oluşan süsleme yer alır. Alınlıkta üçgen şeklinde çerçeveli bir alınlık içerisinde yüzü tahrip sakallı ve uzun saçlı bir erkek büstü (belki Zeus) ve bunun üzerinde baş kısmı eksik olan bir köpek (belki Cerberus) kabartması vardır. Bunların sağında ise köşede stilize bir yunus ve ağzında küçük bir balık vardır. Üçgen alanın altında, alttaki resim alanını sınırlayan kemer şeklinde bir çerçeve görülmektedir. Bu kemerin sağ tarafında, yukarıdan ve aşağıdan sınırlandırılmış yatay bir alan içerisinde sarmaşık kabartması bulunur.

Tarih: MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: BÜB 5 (Resim 150).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 22686.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 60 cm, Gen: 55 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin küçük bir parçası olarak korunagelmiştir. Stel sol pilaster başlığının olduğu kısımdan başlayarak resim alanındaki figürün bacaklarının bulunduğu hizaya kadar çapraz biçimde aşağı, bacak kısımlarından sağ pilastere doğru da yukarı çapraz şekilde kırılmış olup alt kısmı eksiktir. Stel üzerinde fazla derin olmayan çatlaklar vardır. Resim alanındaki figürün başında ve ellerinin bulunduğu kısımda tahribat vardır. Stel yüzeyi kalker tabakası ile kaplanmıştır.

Tanımı: Mezar steli parçası üçgen alınlıklıdır. Alınlığın üst noktası ile sağ ve sol kenarlarında palmet süslemesi vardır. Palmetlerin arası kıvrıkdal kabartması

ile doldurulmuştur. Korunduğu kadarıyla sağ pilasterin gövdesi üzerinde zikzak şeklinde çizgisel süsleme vardır. Resim alanının üzeri kemer şeklinde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden bir çocuk figürü verilmiştir. Cinsiyeti seçilememektedir. Başı yoğun şekilde tahrip olmuş figürün saçlarının bir bölümü korunagelmiştir. Üzerinde dikey çizgilerle vurgulanmış kıyafeti vardır. Kıyafeti karın bölgesinde kuşak yapılmıştır. Her iki koltuk altı arasında yatay ince bir kuşak bulunur. Eksik olmasına rağmen korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla her iki elini de aşağı doğru sarkıtmıştır. Sol elinde baş ve kuyruk kısmına ait izlerden anlaşıldığı kadarıyla bir kuş? tutmaktadır.

Tarih: MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: BÜB 6 (Resim 151).

Korunduğu Yer: İzmir Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 6351.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 66 cm, Gen: 56 cm, Kal: 11,5 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin yalnızca alınlığı ve alınlık üzerinde yer alan resimli nişe ait parçasıdır. Nişin altındaki çerçevenin yüzeyinde kopma vardır. Yüzeyde etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli genişçe üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Ancak alt kısmın kapı tipli mi ya da figürlü mü olduğu bilinememektedir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kabartma palmetler vardır. Palmetlerin arası spiral şeklinde bitki kabartması ile süslüdür. Alınlık ortasında at nalı yarım daire şeklindeki niş içerisinde cepheden bir kadın büstü verilmiştir. Büst kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Başı kapalıdır. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, çizgisel biçimde arkaya doğru gitmektedir. Saçlarına saç bandı takmıştır. Bandın üzerinde daireler bulunmaktadır. Kulakları kepçedir. Gözleri birbirine yakın verilmiş, gözbebekleri vurgulanmıştır.

Resimli nişin altında eğimli bir çerçeve bulunmaktadır. Bu çerçevenin üzeri baştanbaşa kabartma palmetlerle süslüdür.

Tarih: MS 325 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

7.3.2. Belirsiz, Düz Alınlıklılar

7.3.2.1. Belirsiz, Düz Alınlıklı, Belirsizler (BDB)

Kat: BDB 1 (Resim 152).

Korunduğu Yer: Afyon Müze Müdürlüğü, Envanter No: 1614.

Buluntu Yeri: Afyon İli, Merkez İlçesi, Anıtkaya (Eğret) Köyü (Altıntaş İlçesi'nin 24 km güneydoğusu).

Ölçüleri: Yük: 60 cm, Gen: 80 cm, Kal: 19 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli parçası orta derecede korunagelmiştir. Bir mezar stelinin yalnızca alınlık kısmı olarak günümüze ulaşmıştır. Sağ üst köşesi kopmuştur. Alınlığın en üst dış kenarı boyunca kopmalar vardır. Yüzeyinde çatlaklar vardır. Niş içerisinde yer alan büstlerin burun ve ağızlarında tahribat vardır.

Tanımı: Mezar steli parçasının düz alınlıklı olduğu anlaşılmaktadır. Ancak alt kısmın kapı tipli mi ya da figürlü mü olduğu bilinememektedir. Sol üst köşede bir palmet kabartması mevcuttur. Sağ köşe kopmuş ancak sağ köşede yer alan palmetin yalnızca daire şeklindeki en alt iki çizgisi görülmektedir. Stelin sağ kenarında bir tarak ve ayna kabartması varken, sol kenarında çizgisel verilmiş sarmaşık motifi vardır. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde niş içerisinde cepheden solda erkek sağda ise kadın büstü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda durmaktadırlar. Her ikisi de badem gözlüdür. Erkeğin yüzü sakallıdır. Saçları öne doğru gelen dik çizgilerin arası eğik çizgilerle doldurularak gösterilmiş ve uçları spiral şekilde sonlandırılmıştır. Kadının başı kapalıdır. Boynunda sağdaki kalp şeklinde, soldaki ise sarmaşık

yaprağı şeklinde olan iki sarkaçlı kolye vardır. Kadının örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, öndeki boğumlar yarım daire şeklinde çizgilerle, yan boğumlar ise yanlara doğru hafif dalgalı çizgilerle gösterilmiştir. Erkek ve kadın büstlerinin başlarının arasında 3 yapraklı bir çiçek motifi işlenmiştir. Resimli nişin altındaki çerçeve üzerinde 3 satır Antik Yunanca yazıt bulunur:

Εἰρηναῖος Μανιᾳ συνβίῳ κὲ ἑαυτῷ ζῶν ἐποίησεν
2 κὲ τὰ τέκνα αὐτῶν Θάλλος κὲ Δημόκριτος κὲ Ὀνήσιμος ἐτεί-
μησαν τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς μνήμης χάριν.

Eirenaios karısı Mania için ve henüz hayattayken kendisi için (bu mezarı) yaptırdı; ve onların çocukları Thallos ve Demokritos ve Onesimos kendi ebeveynlerini hatıraları vesilesiyle onurlandırdılar.

Stel parçasının alt kısmında, stelin alt bölümüne ait kısmın üst çerçevesi korunagelmiştir. Bir kısmı tahrip, bir kısmı korunmuş olan üst çerçevenin üzeri sarmaşıklarla süslüdür. Bunun sağında ve solunda alt kısmın dikey çerçevelerinin uç kısımlarına ait çizgiler görülmektedir.

Tarih: MS 280-90 (Yazar).

Lit: MAMA VI, 125, No: 365, Pl. 63.

Krş: -

7.3.3. Belirsiz, Belirsiz Alınlıklılar

7.3.3.1. Belirsiz, Belirsiz Alınlıklı, Naiskoslar (BBN)

Kat: BBN 1 (Resim 153).

Korunduğu Yer: İstanbul Arkeoloji Müzeleri, Envanter No: 06.12.

Buluntu Yeri: Frigya Bölgesi.

Ölçüleri: Yük: 78 cm, Gen: 49 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli parçası kötü derecede korunagelmiştir. Stelin alınlığı soldan sağa aşağı doğru çapraz biçimde kopmuş olup eksiktir. Resim

alanındaki erkek figürünün sol omuzundan sol pilasterin ortasına doğru çapraz biçimde kopma vardır. Alt kısım eksiktir. Stelin yalnızca alınlığının sol köşesi, sol pilasterin yalnızca üst kısmı ile resim alanındaki erkek figürünün gövdesinin üst yarısı korunagelmiştir. Sol pilasterin gövdesi yüzeyden kopmuştur. Resim alanındaki erkek figürünün yüzü aşınmış, detaylar kaybolmuştur. Stel yüzeyinde aşınmalar ile çizilmeler vardır. İklim şartlarından dolayı yüzeyde kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli parçasının alınlığı kayıptır. Alınlığın korunagelmiş sol köşesi üzerinde palmet kabartması bulunur. Palmetin sağ tarafında ise, yalnızca sol alt köşesi korunagelmiş bir balmumu tableti kabartması vardır. Sol pilaster başlığı üzerinde detayları işlenmemiş iki tane dikey yaprak motifi bulunmaktadır. Pilasterin gövdesi yüzeyden aşınmıştır. Pilaster başlığı ile köşe palmeti arasında 10 satırlık Antik Yunanca yazıt bulunur. Okunabildiği kadarıyla:

…CAYT.M
2 ANΔPIKAIEAY-
ΤΩZWCAA.
4 KAKTPAX.
KAZAYTEM
6 ETEIMHCA-
NTOYCEAY-
8 THNΓONE-
ICMNHMHC
10 XAPIN

Resim alanının üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş bir erkek figürü bulunmaktadır. Figür resim alanının soluna sıkıştırılmış olduğundan olasılıkla sağ tarafta da bir başka figür olmalıdır. Erkek figürünün gövdesinin çapraz biçimde yukarısı korunmuştur. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet detayları çizgisel hatlarla vurgulanmıştır. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama

pozisyonunda verilmiştir. Yüzü tahrip olmuş figürün bir miktar saçları korunagelmiştir. Saçları kabarık biçimde, arkadan öne doğru dalgalı ve dağınık çizgilerle gelmektedir.

Tarih: MS 220-40 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: BBN 2 (Resim 154).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-22780.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Yalnızsaray Köyü.

Ölçüleri: Yük: 120 cm, Gen: 79 cm, Kal: 30 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin resim alanındaki figürün boynundan yukarıda olan kısmı eksiktir. Figürün boynundan başlayıp sol kola doğru uzayan ve sol pilasterin üzerinde biten derin bir çatlak vardır. Sağ pilaster üzerinde iki, sol pilasterde bir yatay çatlak görülmektedir. Bunun dışında stel yüzeyinde küçük çatlaklar da vardır. Stelin üst kısmı daha fazla olmak üzere yüzeyi yoğun şekilde aşınmıştır. Yüzeyde mevsimsel şartlardan dolayı kararmalar ile yosunlaşma görülmektedir. Yüzey üstte daha yoğun olmak üzere gözenekli hale gelmiştir.

Tanımı: Stelin alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Resim alanının sağ ve sol kenarları üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan pilasterlerle sınırlandırılmıştır. Pilasterlerin üzeri bitişik V harfleri ile vurgulanmışken altlık kısmı ise üç şeritle vurgulanmıştır. Resim alanında ayakta cepheden zırh giysili bir asker kabartması yer alır. Kıyafet detayları dikey şeritlerle vurgulanmıştır. Karın kısmında genişçe bir kuşak ve ortasında bir kemer bulunur. Kıyafeti diz kapaklarına kadar inmektedir. Her iki eli de yanlardan aşağı doğru sarkıtılmıştır. Sağ elinde bir mızrak bulunurken sol elinde tuttuğu nesne tahrip olması nedeniyle seçilememektedir. Bacak hizasında sağda düz bir çizgi üzerinde duran başı eksik bir köpek? ile solda bir balmumu tableti bulunur. Stelin sağ alt kısmında sağa doğru gider pozisyonda gövdeleri profilden başları cepheden verilmiş yan yana iki öküz,

hemen arkalarında yer alan ve başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. En solda ise sağda yarı açık bir rulo ile solunda bir kalemlik kabartması bulunur. Ortada Antik Yunanca bir yazıt ve en altta ortada çok az kısmı korunagelmiş bir zıvana vardır. Yazıtta:

κὲ τά τέκνα αὐ-
2 τών Κυριλλίων
κὲ Μαρκέλλα
4 [άδ]ελφῷ κὲ Μέ-
[νανδ]ρος ΟΞΥ
6 [- - - Ζω]τικῷ
[- - - - μνήμης χάριν]

Ve onların çocukları Kyrillion ve Markella erkek kardeşleri için ve Menandros - - - Zotikos için - - - (hatıraları nedeniyle)

Tarih: MS 280 civarı (Lochman 2003, 272; SEG Vol LIII-2 2007, 410; Masséglia 2013, 109); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 272, Kat. II 231, Taf. 16, Abb. 57; SEG Vol LIII-2 2007, 410, No. 1560; Masséglia 2013, 109, Figure 5.7.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: BBN 3 (Resim 155).

Korunduğu Yer: Afyon Müze Müdürlüğü, Envanter No: -

Buluntu Yeri: Afyon İli, Merkez İlçesi, Anıtkaya (Eğret) Köyü (Altıntaş İlçesi'nin 24 km güneydoğusu).

Ölçüleri: Yük: 79 cm, Gen: 47 cm, Kal: 22 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin resim alanındaki yalnızca solda yer alan büst ile hemen altındaki bir büstün korunageldiği parçadır. Stelin alınlığı eksiktir. Alttaki büstün alt bitiminden itibaren aşağısı eksiktir. Alınlığın sol dikey kenarı, pilaster başlığı ile gövdesinin az bir kısmı korunagelmiştir. Büstlerin yüzünde tahribat vardır. Yüzeyde yer yer aşınmalar ile etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı ve katı hakkında bilgi sahibi değiliz. Alınlığın korunagelmiş sol dik kenarının üzerinde kazıma sarmaşık motifi vardır. Bunun altında yer alan pilaster başlığının yüzeyi tahrip olmuştur. Başlığın alt kısmı 3 şerit halinde eğimli verilmiştir. Pilasterin gövdesinde sırtları birbirine değen yarım dairelerden oluşan baklava dilimi motifi vardır. Resim alanı tek alan içerisinde altlı üstlü olarak verilmiştir. Üstte solda cepheden bir erkek büstü vardır. Bunun sağında bir başka büstün gövdesinin sağ yarısı görülmektedir. Her ikisinin ortasına denk gelen hizada altta bir erkek büstü daha vardır. Büstler kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Erkek figürleri portre özelleri bakımından birbirine benzemektedir. Yuvarlakça yüz yapısına sahiptirler. Sakalları bir basamak yükseltilerek verilmiştir. Sakal araları dalgalı çizgilerle gösterilmiştir. Saçlarının korunagelen kısımlarına göre arkadan öne doğru hafif dalgalı çizgilerle kabarık biçimde verilmiştir. Alttaki erkek büstünün sağ omuzu üzerinde küre üzerinde duran yüzü büste dönük bir kuş kabartması bulunmaktadır.

Tarih: MS 220/30 yılları (Lochman 2003, 269-70); MS 280-90 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 269-70, Kat. II 280, Taf. 19, Abb. 71.

Krş: TKB 1, TBÇ 1, KÜÇ 2, TÜÇ 12, TÜÇ 13, TÜÇ 14.

Kat: BBN 4 (Resim 156).

Korunduğu Yer: İstanbul Rahmi Koç Özel Koleksiyonu.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Akçaköy Köyü.

Ölçüleri: Yük: 110 cm, Gen: 85 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli parçası orta derecede korunagelmiştir. Stelin üst kısmı eksiktir. Stel, resim alanında ayakta duran figürlerin boyun hizasından

kopmuş olup üst kısım eksiktir. Sağ ve soldaki pilasterlerin olduğu kısımlar ise biraz daha aşağıdan kopmuştur. Stel soldaki figürün bacakları hizasından, sağdaki figürün ise gövdesinin üzerinden çapraz şekilde kırılmış olup iki parça halindedir. Bu kırıktan dolayı bütünlüğü bozulmamıştır. Stelin sağ alt köşesinde darbe izleri mevcuttur. Yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar ile aşınmalar vardır. Özellikle alt kısımda daha yoğun olmak üzere gözenekler oluşmuştur. Stelde resim alanındaki figürlerin ayaklarının arasında ve aynı hizada yazıtlı alanın altında olasılıkla çeşme olarak kullanılmak üzere sonradan açılmış iki delik bulunmaktadır.

Tanımı: Mezar stelinin üst kısmının eksik olması nedeniyle alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Resim alanını sağdan ve soldan gövdesi silindirik verilmiş iki pilaster sınırlamaktadır. Başlık kısımları eksiktir. Altlık kısımları iki yatay çerçeve arasında çukurluk olacak şekilde gösterilmiştir. Stelde resim alanında ayakta cepheden başları noksan iki erkek figürü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafet kıvrımları fazla derin olmayan çizgilerle gösterilmiştir. Kıyafetler diz kapağının altına kadar iner ve sağ dizin kırılmasından dolayı sağ bacaktan sol bacağa doğru çapraz biçimde yükselir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Aşağı soru sarkıttıkları ve hafif öne aldıkları sol ellerinde soldaki erkek bir rulo tutarken sağdakinin eli boştur. Soldaki figür ayağına kapalı bir bot, sağdaki ise sandalet giymiştir. Resim alanındaki figürlerin ayaklarının bulunduğu kısmın altı bir basamak önde olacak şekilde dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Bu kısmın üzeri ile sağ pilasterin altında ve stelin alt kısmında Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır. Yazıt bir mezar şiiri biçimindedir:

τῶνδ’ Ἀμμία μήτηρ πέ̣̣νθους βαρύτητι δαμεῖσα
ἔτλη πρὸς τεκεε̣̣ίων δόμον Ἄϊδος εἰσαφικέσθαι.
Νεικάνωρ τρὶς τόδε σῆμα βροτοῖς ἐτεχνήσατο θ-
έσθαι,
τῆς μὲν ἀνὴρ κὲ τῶν δὲ πατὴρ μοιρῶν ἰότητι.
ὃς προσοίσει χε[ῖρα τὴν]

βαρύφθονον [οὕτως ἀ]-

8 ώροις περ[ιπέσοιτο συνφοραῖς.]

- - Bu adamların annesi Ammia, acının ağırlığı altında ezilerek, Hades'in evindeki oğullarına gitmeyi üstlendi. Nikanor'un oğlu ve torunu Nikanor, bu mezarı insanlar için diktirdi; Kader Kardeşler'in iradesine göre (Nikanor) onun kocası idi ve bu (adamların) babasıydı.

Her kim ki kıskançlığının ağır elini bu (mezarın) üzerine sürerse, o da erken ölümün talihsizliklerinin kurbanı olsun.

Figürlerin üzerinde durduğu dikdörtgen yazıtlı alanın sağında ve solunda, pilaster altlıklarının da alt kısmına denk gelen yerde, yazıtlı alana bitişik olacak şekilde iki tarafta da iç içe geçmiş dikdörtgen şeklinde ikişer yatay profil bulunmaktadır. Stelin alt kısmında sol tarafta dikdörtgen şeklinde bir metop içerisinde sağa doğru ilerler pozisyonda verilmiş iki öküz arkalarındaki sabanı çekmektedir. Öküzlerin başları olasılıkla çeşme olarak açılmış deliğe denk gediğinden kayıptır. Bu sahnenin sağ tarafı boş bırakılmıştır.

Tarih: MS 3. yüzyıl civarı (SEG Vol XXVIII 1982, 316; Merkelbach - Stauber 2001, 228); MS 3. yüzyılın 2. yarısı (MS 250-299) (Yazar).

Lit: Gibson 1978, 18-20, No. 4, Taf. III-b; SEG Vol XXVIII 1982, 316, No. 1105; Merkelbach - Stauber 2001, 228, No. 16/31/03.

Krş: TÜN 3, TÜN 11, TKN 2, TÜN 8, TÜN 9, TÜN 10, TÜN 53, TÜN 54, KKN 6, KKN 4, KKÇ 3, KDN 1, KÜN 9, KKN 5, TKN 6, TÜN 58, TÜN 57.

Kat: BBN 5 (Resim 157).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 15297.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Çakırsaz Köyü.

Ölçüleri: Yük: 45,5 cm, Gen: 56,5 cm, Kal: 9 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli parçasının resim alanındaki figürlerin boynundan itibaren yukarıda olan kısmı eksiktir. Sol pilasterin üst kısmı tahrip olmuştur. Dış kenarlarda irili ufaklı kopmalar vardır. Stelin yüzeyinde kısmi aşınmalar

vardır. Yüzeyde doğal oluşum kaynaklı kararmalar vardır. Yüzey gözenekli hale gelmiştir.

Tanımı: Mezar stelinin alınlık biçimi ve katlı olup olmadığı hakkında bilgi sahibi değiliz. Stelin dış kenarları kaba yontulmuştur. Resim alanını sağdan ve soldan üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki pilaster sınırlamaktadır. Başlık kısımları korunmamış pilasterlerin altlık kısımları 4 adet ince yatay şeritle vurgulanmıştır. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek sağda ise kadın figürü yer almaktadır. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Erkeğin kıyafeti diz kapaklarının biraz altına, kadınınki ise ayaklarına kadar inmektedir. Figürlerin sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol elleri aşağı doğru sarkıtılarak yatay şekilli verilmiştir. Erkeğin sol elinde bir kırbaç, kadınınkinde ise iğ-öreke vardır. Resim alanın altında sağ tarafta dikdörtgen şeklinde bir niş yer almaktadır. Bu nişin içerisinde sağa doğru gider pozisyonda verilmiş, gövdeleri profilden başları ise cepheden verilmiş yan yana iki tane öküz başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Öküzlerin boynuzları nişin üzerine taşmıştır. Bu nişin sol tarafında Antik Yunanca bir yazıt yer almaktadır:

TOYCZEΛACA-
2 [Ω]POICK(E)MHTPOH-
.ΠOMCANMNH-
4 MHCXAPIN

Tarih: MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

7.3.3.2. Belirsiz, Belirsiz Alınlıklı, Belirsizler (BBB)

Kat: BBB 1 (Resim 158)[340].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Çakırsaz Köyü.

Ölçüleri: Yük: 57 cm, Gen: 67 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: -

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin üst kısmına ait parça olarak korunagelmiştir. Yalnızca alınlık kısmı ile alt bölümün çok küçük bir kısmına ait parçadır. Alınlığın üzeri ile sağ köşesi kopmuş olup eksiktir. Alınlık içerisindeki kadın büstünün yüzü tahrip olmuştur. Sağ elinde de bir miktar aşınma vardır.

Tanımı: Alınlığın üst sol köşesinde tahrip durumda bir palmet motifi görülmektedir. Alınlığın üst ve sağ kenarı tahrip olduğundan bu kısımlarda herhangi bir kabartma olup olmadığı bilinememektedir. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde cepheden verilmiş bir kadın büstü bulunur. Büst kiton üzeri himation giyimlidir. Giysi kıvrımları çizgisel biçimde verilmiştir. Başı kapalıdır. Sağ eli manto dışındadır ve göğsü üzerine konularak selamlama pozisyonundan verilmiştir. Kafa kısmında kadının yalnızca sağ kulağı ile kulağının üzerinde az miktarda saçları korunagelmiştir. Kulak üstündeki saçlarından görülebildiği kadarıyla ince çizgilerle dalgalı biçimde arkaya doğru gitmektedir. Alınlık kısmındaki resimli alandan alt bölüme 3 silmeli bir kısımdan sonra geçilir. Alt bölümde yalnızca resim alanını sınırlayan sol üstteki ince bir çerçevenin köşesi görülmektedir. Bunun dışında stel eksiktir. Stelde niş içerindeki kadın büstünün hemen altında, silmelerin altında ve alt resim alanının çerçevesinin üst kısmında Antik Yunanca yazıtlar görülmektedir:

Δράκκος Δαδᾳ γυναικὶ καὶ ἑαυτῷ ἔτι ζῶν· Τειμόθεος,
2 Δράκκος, Γάϊος, Διονύσιος τοῖς ἑαυτῶ[ν γονεῦσι]
τά τέκν[α μνήμης χάριν].

[340] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 257, Kat. II 41, Taf. 5, Abb. 19.

Drakkos karısı Dada için ve henüz hayattayken kendisi için: evlatları Timotheos, Drakkos, Gaius, Dionysios kendi (ebeveynlerinin hatırası nedeniyle).

Tarih: MS 160 civarı (Lochman 2003, 257); MS 130-40 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 257, Kat. II 41, Taf. 5, Abb. 19.

Krş: -

Kat: BBB 2 (Resim 159).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 22679.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 55 cm, Gen: 23 cm, Kal: 15 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin küçük bir parçası olarak korunagelmiştir. Korunan parçadan anlaşıldığı kadarıyla stel ortadan dikey biçimde kırılmış yalnızca alınlık üzerindeki figürlü alanın sol kenarı ile bunun alt kısmının küçük bir kısmı korunagelmiştir. Dış kenarlarında kopmalar vardır.

Tanımı: Alınlığın dış kenarlarında kopmalar olduğundan alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Korunageldiği kadarıyla alınlık kenarında üzüm salkımı motifi olduğu anlaşılmaktadır. Alınlık ortasında yalnızca sol tarafı korunagelmiş at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde bir erkek büstü olduğu görülmektedir. Büst, nişin sol tarafına sıkıştırılmış olduğundan sağ tarafta da bir başka büstün olması gerektiği düşünülebilir. Kiton üzeri himation giyimli olan figürün görülebildiği kadarıyla sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Yüzü sakallı verilmiş figürün sakal bölümü bir basamak yükseltilerek yapılmıştır. Genişçe bir yüze sahiptir. Saçları arkadan öne doğru dağınık dalgalı çizgilerle verilmiştir. Nişli resim alanının altındaki sol kısmı korunmuş çerçeve üzerinde Antik Yunanca bir yazıt görülmektedir. Yazıt korunduğu kadarıyla:

ΑΡΧΑΤΝΑΝΩ…
2 Κ(Ε)ΕΑΥΤΟCΙΟ…

Yazıtın altındaki yalnızca sol kenarı korunagelmiş eğimli çerçevenin üzerinde bitişik V'lerden oluşan çizgisel süsleme mevcuttur.

Tarih: MS 220-40 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: BBB 3 (Resim 160).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-15275.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 98 cm, Gen: 58 cm, Kal: 20 cm.

Malzeme: İnce grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin yalnızca üst kısmının sol tarafı ile alttaki resim alanının sol üst kenarına ait bir parça olarak korunagelmiştir. Üst resim alanında niş içinde bulunan erkek büstünün başı ve yüzünün sağ tarafında tahribat vardır. Mevsimsel şartlardan kaynaklı yüzeyde yer yer kararmalar mevcuttur.

Tanımı: Üst resim alanının sol yarısı korunagelmiştir. Stelin alınlık şekli belli değildir. Alınlık ortasında yer alan at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde cepheden bir erkek büstü görülmektedir. Kıvrımları çizgisel hatlarla vurgulanmış olan kiton üzeri himation giyimlidir. Manto dışındaki sağ eli göğüs üzerine konmuş olup selamlama pozisyonundadır. Eli hafif yukarı doğru çekilmiştir. Büstün sakalları ve bıyıkları ince çizgilerle düz/hafif dalgalı şekilde gösterilmiştir. Anlaşıldığı kadarıyla saçları da iki katlı araları çizili bukleler halinde verilmiştir. Korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla erkek büstünün sağında bir başka büst de olmalıdır. Resim alanının çerçevesinin üzerinde Antik Yunanca bir yazıt bulunur:

ΑΥΡΑΒΑCΚΑΝΤΟCΚΑΤΑΛΕΙΠΕΙΤΗΓΛΥΚΥΤΑΤΗΠΑΤΡΙΔΙΚΡΕ…

Mezar stelinin alınlık çerçevesinin korunagelmiş sol kenarında ölümle ilgili sahneler vardır. Burada üstte bir araba üzerine yatırılmış ölü kadın, olasılıkla

kocası tarafından boynundan kavranmış, sol eli ile de ruhu bedeninden ayrılmaktadır. Bu sahnenin hemen altında ise olasılıkla ölmüş kadını temsil eden başında polos bulunan ayakta cepheden bir kadın, yukarı kaldırmış olduğu sol elinde bir şişe (büyük olasılıkla unguanterium) tutmaktadır. Aşağı sarkmış sol elinde ne olduğu anlaşılamayan bir nesne tutmaktadır. Kadın figürünün sağ tarafında yerde ters dönmüş bir kalathos bulunur. Bu sahnenin hemen altında bir metop içerisinde ayakta cepheden çıplak biçimde işlenmiş kanatlı Cupid (Eros), önde kollarını kavuşturmuş ve başını sol omuzuna dayamış biçimde üzgünce durmaktadır. Sağ bacağını bükerek sol bacağının önüne koymuştur. Üst resim alanının altındaki düz alanda 2 satır yazıt görülmektedir:

ΤΡΟΦΙΜΟCCΥΝΑΜΕΤΗΔΟΝΝΕCΗ...
2 ΕΥΗΚΟΥCΔΕΓΟΝΕCΙΦΑΝΕΙCΤΡΟ…

Stelin korunmuş sol alt bölümünde, alttaki resim alanının sınırları dâhilinde kalan bölümde, sağ tarafta yalnızca sola dönük olan baş kısmı korunagelmiş bir kartalın ağzında çelenk vardır. Bu kartalın hemen önünde yüzü kartala dönük olan bir kuş kabartması daha vardır. Kuşun da alt kısmında olasılıkla alt resim alanının sol çerçevesine ait çok az kısmı korunagelmiş üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunmaktadır.

Tarih: MS 240-50 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: BBB 4 (Resim 161).

Korunduğu Yer: Uşak Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 5.11.95.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 47 cm, Gen: 43 cm, Kal: 6,5 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli parçası çok kötü derecede korunagelmiştir. Alınlık kısmı eksiktir. Resim alanındaki figürlerin göbek hizasından aşağısı eksiktir.

Resim alanının neredeyse tamamı aşınmıştır. Figürler çok silik bir şeklide görülmektedir. Yüzeyinde etkili/etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığının eksik olması nedeniyle alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Olasılıkla tek katlı olarak verilmiştir. Alınlığın korunagelmiş kısımlarından anlaşıldığı kadarıyla alınlığın tepesi ile sol köşesinde kazıma palmet süslemesi bulunmaktadır. Görülebildiği kadarıyla resim alanını sınırlayan pilasterlerin üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunmaktadır. Sol pilaster başlığının V şeklinde çizgilerle vurgulandığı görülmektedir. Pilaster başlığı ile köşe palmeti arasında iki tarafta da dikey boş alanlar bulunmaktadır. Üzeri kemer biçiminde verilmiş resim alanı içerisinde ayakta cepheden iki insan figürü verilmiştir. Figürler çok fazla siliktir. Anlaşıldığı kadarıyla soldaki erkek sağdaki ise kadındır. Erkeğin saçları kısa, kadınınki ise enseye kadar inecek biçimde küt verilmiştir. Erkek her iki elini de aşağı sarkıtmıştır. Sağ elinde ince uzun bir üvendire? ile sol elinde tanelerinden bazıları korunagelmiş üzüm salkımı tutmaktadır. Erkeğin başının üzeri ile niş arasında da belli belirsiz bir üzüm salkımı seçilebilmektedir. Kadının sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Aşağı sarkıtılmış olan sol elinde iğ-öreke tutmaktadır.

Tarih: MS 240-60 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: BBB 5 (Resim 162).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 7682.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Işıklar Köyü.

Ölçüleri: Yük: 30 cm, Gen: 36 cm, Kal: 6,5 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar steline ait kemer şeklindeki niş içerisinde yer alan bir büst ile bunun hizasında sol kenardaki pilaster başlığının bulunduğu kısım korunagelmiştir. Üst ve sağ kenarda kopmalar vardır. Büstün yüzünde bir miktar aşınma ile yüzeyde çizilmeler vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı hakkında bilgi sahibi değiliz. Üzeri kemer şeklinde verilmiş resim alanında cepheden bir erkek büstü yer almaktadır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Gözler badem şeklindedir, göz çevresi belirgin işlenmiştir. Saçları ince çizgilerle vurgulanmış, üst kısım düz yanları ise hafif dalgalı olup uçları spiralli bitirilmiştir. Resim alanının sol kenarındaki pilasterin çok küçük bir kısmı korunagelmiştir. Gövdesi üzerindeki spiral şeklinde bir bitki kabartması görülmektedir (belki üzüm asması?). Pilaster başlığı ise aşınmış olup, görülebildiği kadarıyla bitişik V'lerden oluşan çizgilerle vurgulanmıştır. Pilaster başlığının üst kısmındaki alanda Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

ΑΛΑΚΕΔWΝΗ
2 ΑΚΑCΤΟΥΚ
ΤΥΧΙΑΝΗC
4 ΤΕΤΗCΑΛΕ-
ΖΑΝΔΡΟC
6 ΑΔΕΛΦΟ
ΤΕΚΝW

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: BBB 6 (Resim 163).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 67 cm, Gen: 70 cm, Kal: 10 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin orta kısmına ait parça olarak korunagelmiştir. İnsan figürlerinin yalnızca gövde kısmı ile aynı hizadaki sol pilaster korunagelmiştir. Stelin geriye kalan kısımları eksiktir. Stel parçası yoğun bir şekilde tahribata uğramıştır. Özellikle alt kısımda kırılma ve kopmalar yoğundur. Sağ pilasterden geriye çok küçük bir parça kalmıştır. Stelin sağ tarafında bir kırık ve alt kısmında etkili çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli parçasının korunagelmiş sol pilasteri üzerinde üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması görülmektedir. Resim alanında ayakta cepheden yan yana iki insan figürü vardır. Soldakinin boynundan aşağı ile gövdesi, sağdakinin ise göğüs hizası ile karın bölgesi arası korunagelmiştir. Cinsiyetleri belirlenememektedir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Elbise kıvrımları çizgiler hatlarla vurguludur. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sağ taraftaki figürün sağ eli tahrip olmuştur. Her ikisi de sol ellerini aşağı doğru sarkıtmıştır. Sol elleri tahrip olmuştur.

Tarih: MS 240-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: BBB 7 (Resim 164).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 9521.

Buluntu Yeri: Aslanapa İlçesi, Bezirgan Köyü (Altıntaş İlçesi'nin 28 km kuzeybatısı).

Ölçüleri: Yük: 60 cm, Gen: 75 cm, Kal: 11 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin yalnızca alt kısmına ait bir parça olarak korunagelmiştir. Mezar stelinin resim alanındaki figürlerin yaklaşık bacaklarının alt kısmından itibaren aşağıda olan parçası korunmuştur. Bu parçanın üstü eksiktir. Orta kısımda çapraz biçimli dikey bir çatlak vardır. Parçanın üst kısmında kopmalar, kenarlarında ise aşınmalar vardır. Yüzeyinde mevsimsel şartlardan dolayı oluşmuş kısmi kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin resim alanının alt kısmına ait küçük kısmı korunagelmiştir. Korunagelen kısımdan anlaşıldığı kadarıyla resim alanında ayakta cepheden solda bir erkek sağda ise bir kadın figürü vardır. Erkeğin bacaklarının alt kısmı görülmektedir. Kadının ise ayaklarına kadar uzanan elbisesinin küçük bir kısmı görülmektedir. Figürlü alanın altında yazıtlı bir alan bulunmakta ancak yazıtlar aşınmadan dolayı kaybolduğu için okunamamaktadır. Bu alanın da altında iki sıra arka arkaya ikişer tane öküz tarafından çekilen saban görülmektedir. Sağa doğru ilerleyen pozisyonunda oldukları anlaşılan öküzlerin baş kısımları aşınmadan dolayı görülememektedir. Bu sahnenin altındaki düz bir çerçeveden sonra stel sonlanmaktadır. Alt kısımda ortada zıvanaya ait iz mevcuttur.

Tarih: MS 240-80 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56, BBB 18.

Kat: BBB 8 (Resim 165).

Korunduğu Yer: İzmir Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 851.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 34 cm, Gen: 32,5 cm, Kal: 5,5 cm.

Malzeme: Orta grenli, gri damarlı, beyaz mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar steline ait küçük bir parça olarak korunagelmiştir. Mezar stelinin alınlığındaki niş içerisinde solda yer alan büst ile alt kısmına ait çerçevenin bir kısmı korunagelmiştir. Alınlığın üst kenarı kopmuştur. Büstün ağzından itibaren yukarısı tahrip olmuştur. Yüzeyinde etkili olmayan çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı eksik olduğundan alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Alt kısmın kapı tipli mi ya da figürlü mü olduğu bilinememektedir. Alınlığın korunagelmiş sol köşesinde kabartma palmet bulunur. Palmetin üstündeki korunagelmiş alınlık kenarı üzerinde olasılıkla spiral şeklinde bir bitkinin uç kısmı görülmektedir. Palmet altında yer alan dikdörtgen biçimli düz alan, resimli nişin altındaki çerçeveye bağlanmıştır. Alınlık ortasında yalnızca sol yarısı korunagelmiş at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde cepheden erkek büstü yer alır. Büst nişin sol tarafında yer aldığından olasılıkla sağ tarafta da bir başka büst olmalıdır. Büst kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Büstün yüzüne ait korunagelmiş kısımlardan anlaşıldığı kadarıyla yüzü sakallı verilmiştir. Sakal detayları üçgen şeklindeki çentiklerle vurgulanmıştır. Figürün saçları altından kulakları gösterilmiştir. Yan kısımlarında korunan saçlarına göre saçı kabarık biçimde verilmiştir. Resim alanının altında eğimli bir çerçeve bulunur. Bu çerçevenin üzeri yumurta dizisi ile süslüdür. Çerçevenin sol kenarında ise alttaki pilaster başlığına ait çizgiler görülmektedir.

Tarih: MS 280-90 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: BBB 9 (Resim 166).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-12285.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Kuyucak Köyü, Havaalanı Sahası.

Ölçüleri: Yük: 122 cm, Gen: 90 cm, Kal: 21 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin üst kısmı eksiktir. Bu kopukluk stelin üst sol kısmından başlayıp insan kabartmasının boyun hizasından çapraz biçimde

aşağı doğru geçerek sağ pilastere kadar gelen kısmı kapsamaktadır. Sol alt köşede çapraz biçimdeki yüzey kopması, altta yer alan zıvananın da sol kenarını eksiltmiştir. Resim alanında yer alan figürün ellerinde, ayaklarında ve ayaklarının altındaki yazıtlı alanda yoğun tahribat vardır. Bunun dışında yüzeyde mevsimsel şartlardan kaynaklı kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin üst kısmı eksik olduğundan, alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Stelin resim alanını sağdan ve soldan sınırlayan pilasterlerin üzerinde uçları sarmaşıklarla sonlanan kıvrıkdal kabartması bulunmaktadır. Sol pilasterin en üst kısmında bir kısmı korunagelmiş bir üzüm salkımı kabartması görülmektedir. Resim alanında bir niş içerisinde ayakta cepheden verilmiş başı eksik, cinsiyeti seçilemeyen bir figür bulunur. Resim alanının iç kısmında sağda ve solda üzeri kazıma zikzakla süslü iki dikey kuşak bulunur. Bu kuşaklar ortadan bantla sıkılmıştır. Soldaki kuşağın tamamına yakını tahrip olmuştur. Figür kiton üzeri himation giyimlidir. Elbisesi ayaklarına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Sağ eli manto dışında, göğüs üzerinde selamlama pozisyonundadır. Aşağı sarkıtılmış sol eli tahrip olduğu için elinde bir nesne tutup tutmadığı bilinmemektedir. Figürün üzerinde durduğu dikdörtgen şeklindeki platform üzerinde oldukça tahrip durumda 3 satırı görülebilen Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

…….A…….
2 …IOYTA.CA…ΝΠΕΡΙΠΕ-
COITOCYNΦOPAIC

Stelin alt kısmında sol tarafta, yalnızca sağ yarısı korunagelmiş bir saban kabartması bulunur. En altta ortada yer alan zıvana ile stel sonlanmaktadır.

Tarih: MS 3. yüzyılın 2. yarısı (MS 250-299) (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: BBB 10 (Resim 167).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-22767.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Alibeyköy Köyü.

Ölçüleri: Yük: 85 cm, Gen: 75 cm, Kal: 22 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin üzerinde yer alan kabartma iki insan figürünün boyunlarından itibaren üst kısmı eksiktir. Sol pilaster eksiktir. Sağ pilasterin yüzeyi tamamen tahrip olmuştur. Alt sağ köşede bir kopma, soldaki figürün ayakları altındaki kısımda ise yüzeyden kopma vardır. Yüzeyde mevsimsel şartlardan dolayı kararma ve yosunlaşma görülmektedir. Stel genelinde yer yer aşınmalar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı hakkında fikir sahibi değiliz. Sağ pilasterin yüzeyi koptuğundan herhangi bir süsleme görülememektedir. Ancak stelin MAMA X cildinde yer alan çiziminde, sağ pilasterin üzerinde sarmaşık motifi bulunmaktadır. Resim alanında ayakta cepheden solda erkek, sağda bir kadın kabartması vardır. Çizgisel kıvrımlara sahip kiton üzeri himation giyimlidirler. Erkeğin kıyafeti diz kapağının hemen altına inerken, kadınınki ise ayaklarına kadar inmektedir. Manto dışındaki sağ ellerini göğüs üzerine koyarak selamlama pozisyonunda durmaktadırlar. Elleri kıyafetin kenarını tutar gibi işlenmiştir. Erkek figürü sol elinde bir parşömen, kadın ise iğ-öreke tutmaktadır. Resim alanının altında sol tarafta oldukça tahrip durumda, yalnızca baş ve gövdelerinin bir kısmı korunagelmiş, sağa doğru ilerler biçimde gövdeleri profilden başları cepheden verilmiş iki öküz kabartması vardır. Öküz kabartmalarının sağ tarafında korunabildiği kadarıyla yalnızca 4 satırı görülebilen Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır. MAMA X tarafından stelin belgelenmesi aşamasında olasılıkla stelin alt kısmı görülemediği için yazıtları yayınlanamamıştır:

…NK(E)ΔO……IOA…
2 OCANTOYTOKAKOΠOIHCO…
TOIOYTAΠPOΘOITOΘIAK…
4 TAYTAAWPA

Tarih: Olasılıkla MS 200-215 yılları (MAMA X, 28-29); MS 3. yüzyılın 2. yarısı (250-299) (Yazar).

Lit: MAMA X, 28-29, No. 98.

Krş: TDN 1, TBN 4, BBB 15, BBB 16, TBN 5, TBN 6, BBB 17.

Kat: BBB 11 (Resim 168).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-22803.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 60 cm, Gen: 52 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar steline ait küçük bir parça olarak korunagelmiştir. Stelde yalnızca bir insan figürünün gövdesinin alt yarısı ile aynı hizadaki sol pilaster kısmı korunmuştur. Sol pilasterin yüzeyi tamamen tahrip olmuştur. Figürün elbisesinde yoğun aşınma vardır. Bacak ve ayaklarında da tahribat vardır. Stelin alt kısmında da kopmalar mevcuttur. Yüzeyinde kısmi kararmalar ile az miktarda yosunlaşma vardır.

Tanımı: Stelin sol kenarında bir pilaster bulunmakta ancak yüzeyi tamamen kazınmıştır. Resim alanında ayakta cepheden bir insan figürünün gövde alt yarısı bulunmaktadır. Figür kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet ayaklarının bir miktar üzerine kadar inmektedir. Sağ alt kenarda kıyafetin uçlarına ait iki püskül görülmektedir. Bu püsküllerle aynı hizada, eksik olan sol el tarafından tutulduğu anlaşılan bir kırbacın uç kısmı görülmektedir. Figürün kırbaç tutması nedeniyle erkek olduğu düşünülmektedir.

Tarih: MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: BBB 12 (Resim 169).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 22646.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 40 cm, Gen: 36 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Kalın grenli gri mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar steline ait küçük bir parça olarak korunagelmiştir. Yalnızca alınlığın sol kenarı, sol pilasterin üst kısmı ile resim alanındaki figürün gövdesine kadar olan kısmı korunagelmiştir. Yüzey yoğun şekilde aşınmaya uğramıştır. Kabartmalar zor seçilmektedir.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığının korunan sol kenarına ve çok az bir kısmı korunagelen sağ kenarına göre üçgen alınlıklıdır. Alınlık yüzeyi tamamen silikleştiği için burada herhangi bir kabartma olup olmadığı bilinememektedir. Çok az bir kısmı korunagelmiş sol pilasterin üzerinde belli belirsiz üzüm salkımı ile asma yaprağı kabartması görülmektedir. Pilasterin başlık kısmı aşınma nedeniyle seçilememektedir. Sağ pilasterin bulunduğu kısım tamamen eksiktir. Üst kısmı kemer şeklinde verilmiş resim alanında cepheden bir erkek kabartması verilmiştir. Figürün göğüs hizasından itibaren aşağısı eksik olduğundan ayakta mı olduğu ya da büst şeklinde mi verildiği anlaşılamamaktadır. Yuvarlakça yüz yapısı ile uçları spiral şeklinde verilmiş saçları belli belirsiz seçilebilmektedir. Figür kiton üzeri himation giyimlidir. Kıvrımlar çizgisel hatlarla vurguludur. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir.

Tarih: MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: -

Kat: BBB 13 (Resim 170).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 20.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 63 cm, Gen: 58 cm, Kal: 17 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunmuştur. Resim alanındaki figürlerin başlarından itibaren yukarısı eksiktir. Figürlerin ayaklarından itibaren de aşağısı eksiktir. En sağdaki figürün vücudunun yarısı kopmadan dolayı eksilmiştir. Alt kısımda olasılıkla sonradan çeşme olarak kullanılmak üzere açılmış bir delik bulunmaktadır. Figürlerin başları yoğun tahribata uğramıştır. Elbiselerinin de göğüs hizasından itibaren alt kısmı yoğun şekilde

aşınmıştır. Sol pilaster üzerindeki olasılıkla yazıt bulunması gereken alanlar tahrip edilmiştir.

Tanımı: Mezar steli olasılıkla tek katlı olmalıdır. Resim alanının sol kenarında düz bir çerçeve korunagelmiştir. Bu çerçevenin üzerinde, alt kısımda çizgisel verilmiş küçük bir kalkan ve mızrak bulunur. Çerçevenin korunan en üst ve en alt kısımlarındaki kazınmış alanlarda olasılıkla yazıtlar bulunmaktaydı. Herhangi bir yazıt günümüze ulaşmamıştır. Resim alanında ayakta cepheden verilmiş 3 figür bulunmaktadır. Bu figürlerden en sağda olanı, uzun saçlarından ve uzun elbisesinden dolayı kadın, diğer ikisi ise erkek olmalıdır. Korunan izlerden kiton üzeri himation giyimli oldukları anlaşılmaktadır. Erkeklerde kıyafet diz kapağına kadar, kadında ise ayak bileğine kadar inmektedir. Figürlerin elleri ve kolları tahrip olmuştur. Korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Sol elleri hiç görülmemektedir. Kadının boynunda halka şeklinde bir kolye olduğu görülebilmektedir.

Tarih: MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Drew-Bear vd. 2007, 228-29.

Krş: -

Kat: BBB 14 (Resim 171).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 15319.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 80 cm, Gen: 64 cm, Kal: 14 cm.

Malzeme: Gri renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli parçası kötü derecede korunagelmiştir. Stelde resim alanındaki figürün boynundan itibaren yukarısı çapraz biçimde kopmuş olup eksiktir. Sağ alt köşesi eksiktir ve aynı köşenin kenarında yüzeyden de kopma vardır. Stel yüzeyinde yoğun bir şekilde aşınma vardır. Yüzeyde yer yer kopmalar ile küçük çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin üst kısmı eksik olduğu için alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Olasılıkla tek katlı olarak verilmiştir. Korunan parça üzerinden görüldüğü kadarıyla resim alanının sağ ve solunda dikdörtgen metoplar içinde

ayakta cepheden birer figür verilmiştir. Bu metoplar olasılıkla naiskos biçimli verilmiş olmalıdırlar. Soldakinin içerisinde bir erkek çocuğu figürü verilmiştir. Oldukça tahrip durumdadır. Kıyafeti kısa tuniktir. Elbisesi üzerinde görüldüğü kadarıyla yarım daire şeklinde kıvrımlar vardır. Anlaşıldığı kadarıyla sağ eli göğüs üzerinde, sol eli ise yandan aşağı doğru sarkıtılmıştır. Sağdaki metop içerisinde bir kız çocuğu figürü yer alır. Uzun elbise giymiştir. Kıyafeti dikey çizgilerle vurguludur. Anlaşıldığı kadarıyla sol eli göğüs üzerinde, sağ eli yandan aşağı doğru sarkıtılmıştır. Sol taraftaki erkek figürünün altında kare bir alan içerisinde balmumu tableti kabartması vardır. Bunun simetrisi olan karşı taraf tahrip durumdadır ancak burada belli belirsiz yatay bir ayna kabartması seçilmektedir. Resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü vardır. Diz kapaklarına kadar inen bir kıyafet giymiştir. Kıyafet iki dikey şeritle üçe bölünmüş ve şeritlerin arası V şeklinde kıvrımlarla gösterilmiştir. Etek ucunda küçük üçgen çentikler bulunmaktadır. Sağ eli göğüs üzerinde, sol eli yandan aşağı doğru sarkıtılmıştır. Elbisenin sağ kenarı ile çerçeve arasında ne olduğu anlaşılamayan kaba ve tahrip durumda bir şey vardır. Bacaklar tahrip olmuş ancak ayağındaki bota ilişkin açıkta duran bağcıkları görülmektedir. Aynı bağcıklar erkek çocuğu figüründe de görülmektedir. Stelin alt kısmı düz verilmiştir. Yazıtları olasılıkla günümüze ulaşmamıştır.

Tarih: MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Drew-Bear vd. 2007, 226-27.

Krş: KÜÇ 3, KKN 3, KÜÇ 6, KÜN 8, KKÇ 2, KÜÇ 12.

Kat: BBB 15 (Resim 172).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-22768.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Akçaköy Köyü.

Ölçüleri: Yük: 150 cm, Gen: 85 cm, Kal: 17 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin üzerinde yer alan bir insan figürünün göğüs kısmından itibaren üst kısmı eksiktir. Sol pilasterin olduğu kısım tamamen tahrip olmuştur. En alt kısımda kopmalar vardır. Stelin yüzeyi oldukça

aşınmış olup kabartmalar güçlükle seçilebilmektedir. Stel yüzeyinde mevsimsel şartlardan dolayı kararma ve sıkı bir yosunlaşma görülmektedir. Yüzeyde gözenekler oluşmuştur.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı hakkında fikir sahibi değiliz. Sağ pilasterin gövdesi üzerinde sarmaşık yaprağı kabartması vardır. Pilasterin altlık kısmında iki ince şerit arasında iki oval daire motifi bulunmaktadır. Pilasterin resim alanına bakan iç kısmında, sırt sırta değen yarım dairelerden oluşan balık puluna benzer bir motif ile süslü bir çerçeve daha bulunur. Resim alanında ayakta cepheden bir erkek figürü bulunur. Figür kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet diz kapağının altına kadar inmektedir. Kıyafet kıvrımları çizgisel hatlarla işlenmiştir. Figürün sağ diz kapağı elbise altından gösterilmiş, bacak hareketinden dolayı kıyafetin sağ kısmı biraz yukarı kalkmıştır. Kıyafetin bir ucu sol kolun üzerinden aşağı doğru dik biçimde ve kıvrımları vurgulu şekilde inmektedir. Figürün sağ elinin bulunduğu kısım eksiktir. Yandan aşağıya sarkıtılmış olan sol eli boştur. Figürün sol tarafındaki boşlukta üstte silikçe bir balmumu tableti?, bunun altında bir kese ve onun da altında bir kalemlik kabartması bulunur. Resim alanının altında sağa doğru ilerler biçimde gövdeleri profilden başları cepheden verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlı olan arkalarındaki sabanı çekmektedir. Lochman tarafından stel yüzeyinde Antik Yunanca bir yazıt olduğundan bahsedilir[341], ancak günümüzde bu yazıt kaybolmuştur:

[------] IO [------]
2 [-----]ΤΟΙΠΟ [----]
[-------] ἐτείμη[σ]αν
4 [----------]
- - - - *onurlandırdılar.*

Tarih: MS 180/90 (Lochman 2003, 274); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 274, Kat. II 251, Taf. 17, Abb. 63.

Krş: TDN 1, BBB 10, TBN 4, BBB 16, TBN 5, TBN 6, BBB 17.

[341] Lochman 2003, 274, Kat. II 251.

Kat: BBB 16 (Resim 173).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-22793.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 62 cm, Gen: 68 cm, Kal: 18 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar steline ait küçük bir parça olarak korunagelmiştir. Stelin yalnızca bir insan figürünün gövdesinin alt yarısı ile aynı hizadaki sağ pilaster kısmı korunmuştur. Sol kenar tamamen tahrip olmuştur. Figürün elbisesinin sol kenarı dikey olarak aşınmıştır. Stelin sağ alt kısmında dikey çapraz biçimli kopma vardır. Alt kısım soldan sağa genişçe çapraz biçimli kopmuştur. Yüzeyde kısmi kararmalar vardır.

Tanımı: Stelin sağ kenarında iki tane üzeri süslü çerçeve olduğu anlaşılmaktadır. Bunlardan dışta olanının üzerinde korunageldiği kadarıyla, üzeri yarım dairelerle kapatılmış üst üste verilmiş Y harflerinden oluşan balık puluna benzer motif bulunmaktadır. İçtekinin üzerinde ise sarmaşık kabartması bulunmaktadır. Resim alanında ayakta cepheden yalnızca gövdesinin alt kısmı mevcut olan bir figür vardır. Cinsiyeti anlaşılamamaktadır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet ayak bileklerine kadar inmektedir. Elbisesi çizgisel kıvrımlara sahiptir. Sol eli aşağı sarkıtılmış olup boştur. Figürün sol yanı tamamen kazınmış olduğundan burada başka bir figür olup olmadığı anlaşılamamaktadır.

Tarih: MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: TDN 1, BBB 10, TBN 4, BBB 15, TBN 5, TBN 6, BBB 17.

Kat: BBB 17 (Resim 174).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 695.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 69 cm, Gen: 59 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu kötü durumdadır. Stelin üst kısmı, resim alanındaki figürün göğüs hizasından itibaren yukarısı eksiktir. Sağ ve sol alt köşelerde kopmalar vardır. Yüzeyde yer yer doğal oluşum kaynaklı kararmalar vardır. Ayrıca yüzeyde fazla derin olmayan çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin üst kısmı eksik olduğu için alınlık şekli hakkında bilgi sahibi değiliz. Resim alanı sağdan ve soldan üzerinde sarmaşık yaprağı kabartması bulunan iki pilaster ile sınırlandırılmıştır. Sol pilasterin altlık kısmında iki daire motifi görülmektedir. Resim alanında göğüs kısmından itibaren aşağısı korunmuş ayakta cepheden verilmiş bir insan figürü bulunmaktadır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Elbisesi uzundur, ayak bileklerinin bir miktar üzerinde sonlanmaktadır. Sağ eli manto dışında parmakları hafif yukarı kaldırılmış biçimde göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Sol eli ise aşağı doğru sarkıtılmıştır. Görülebildiği kadarıyla elleri boştur. Stelin alt kısmında çoğunlukla tahrip olmuş Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır. Yazıt okunabildiği kadarıyla:

τίς ἂν ποσοίσει χεῖρα
2 [τὴν βαρύφ]θ̣ονον πολλοῖς αὐώρο̣[ις]
[περιπέσοι]τ̣ο συνφοραῖς

Şayet birisi ağır ve kıskanç elini (bu mezara) uzatacak olursa, birçok vakitsiz felaketlere düşsün!

Tarih: MS 3. yüzyıl (Gibson 1980, 68); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Gibson 1980, 68, No. 8, Fig. 21.

Krş: TDN 1, BBB 10, TBN 4, BBB 15, BBB 16, TBN 5, TBN 6.

Kat: BBB 18 (Resim 175).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 15369.

Buluntu Yeri: Zafertepeçalköy.

Ölçüleri: Yük: 63 cm, Gen: 77 cm, Kal: 10 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Bir mezar stelinin yalnızca alt kısmına ait parça olarak korunagelmiştir. Stelin alt kısmı soldan sağa çapraz biçimde kopmuş ve resim alanındaki figürlerin yalnızca ayakları ile stelin en alt kısmı korunagelmiştir. Yüzey gözenekli hale gelmiştir. Alt kısmın yüzeyinde kopmalar vardır. Yüzeyde küçük çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı ve katı hakkında bilgi sahibi değiliz. Sol kenarda alt kısmı korunmuş pilasterin gövdesi üzerinde kabartma üzüm salkımı ve asma yaprağı motifi vardır. Resim alanında ayakta 3 tane insan figürü vardır. Bu figürlerden soldaki erkek sağdaki ise kadındır. Ortadakinin cinsiyeti bilinmemektedir. Soldaki erkek figürünün yalnızca bacakları ile kıyafetinin sol ucu korunagelmiştir. Ayağına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Benzerlerinden de hareketle kiton üzeri himation giyimli olduğu düşünülebilir. Ortada yer alan figürün yalnızca sağ ayağının ucu görünmektedir. Sağda yer alan kadın figürünün yalnızca sağ ayağı ile ayağına kadar uzun şekilde inmiş kıyafetinin sol ucu korunagelmiştir. Kadının da benzerlerinden hareketle kiton üzeri himation giyimli olduğu düşünülebilir. Ortada yer alan figür yüksekçe dikdörtgen biçimli bir platformun üzerinde durmaktadır. Platformun üzerinde yuvarlak bronz bir davul vardır. Bunun ortasında ise Antik Yunanca bir yazıt yazılmış ancak tahrip durumdadır[342]:

Χαλκο
2 τύνπα-
νον

Resim alanının altında 2 satır yazıt mevcuttur:

τὶ<ς>ς ἂν προσ̣άξι χῖρ̣αν τὴν βαρύχθ[ονον ὀρφανὰ]
2 [τέ]κ̣να λίπ̣̣οιτο οἶκον χῆρον βίον ἐρῆμον.

Her kim ki (kıskançlıktan) ağırlaşmış elini (bu mezara sürecek olursa), (ölsün), çocuklarını yetim bıraksın, evi boş (kalsın), hayatı ıssızlaşsın!

[342] Χαλκοτύνπανον = Khalkotympanon kelimesi "dini şenliklerde kullanılan bronzdan davul" anlamına gelmektedir ve stelin üzerindeki davul motifini açıklamak için de bu kelime motifin içine yazılmıştır.

Stelin alt kısmında ortada sağa doğu gider pozisyonda gövdeleri profilden başları ise cepheden verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Ancak arkalarındaki saban kısmı korunagelmemiştir. Bunların sağında ise profilden sağa doğru gider pozisyonda bir başka hayvan (belki at?) kabartması vardır. Bu hayvanın da başı ile kuyruk kısmı tahrip olmuştur.

Tarih: MS 304/5 yılları (MAMA X, 91; Strubbe 1997, 122; Merkelbach - Stauber 2001, 289; Yazar).

Lit: MAMA X, 91, No. 279, Pl. XXXII; Strubbe 1997, 122, No. 164; Merkelbach - Stauber 2001, 289, No. 16/32/13; İznik 2006, 249, Res. 35.

Krş: TÜN 2, TÜN 4, TÜÇ 2, TÜN 5, TÜN 6, TÜÇ 1, TÜN 7, BBB 4, TÜN 14, TÜN 17, TÜN 19, TÜN 18, BBN 2, TÜN 24, TÜN 30, TÜN 32, KÜN 2, TBB 2, TÜÇ 4, TÜÇ 6, TÜÇ 3, TÜN 22, TÜÇ 5, TÜÇ 7, TÜN 28, TÜN 21, TÜN 27, TKN 3, TÜN 23, TBN 3, TÜN 15, KÜN 1, TÜN 25, TÜN 29, TÜÇ 8, TÜN 20, TÜN 16, TKN 1, BBB 7, TÜÇ 11, BBB 6, TBB 1, KÜN 5, TÜN 45, TÜN 46, TÜN 47, TÜN 48, TÜN 44, TÜN 50, TÜN 51, TÜN 56.

7. 4. KAPI TİPLİLER (KT)

Kat: KT 1 (Resim 176).

Korunduğu Yer: Bursa Arkeoloji Müzesi, Envanter No: 2021/32.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 197 cm, Gen: 76,5 cm, Kal: 32 cm.

Malzeme: Orta grenli, gri damarlı, beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli bütünlüğü bozulmayacak şekilde korunmuş durumdadır. Yüzeyinde yer yer çatlaklar ile aşınmalar bulunmaktadır. Üçgen alınlığın sol kenarında kopmalar mevcuttur. Alınlık üzerindeki niş içinde verilen kadın büstünün yüzünde derin tahribat vardır. Büstün alnının sağ kenarı ile sağ göz dışında yüz tamamen tahrip olmuştur. Stelin alt kısmındaki kapı bölümünün sol çerçevesi, kapı bölümünün üst hizasından başlayıp

aşağıya kadar yüzeyden tahrip olmuş vaziyette eksiktir. Yüzeyde yer yer kararmalar mevcuttur.

Tanımı: Sivri üçgen alınlıklı, kapı tipli mezar stelidir. Üçgen alınlığın içerisinde at nalı yarım daire şekilli niş içinde bir kadın büstü bulunur. Alınlığın köşeleri palmetlerle süslüdür. Palmetlerin arası da (sol kenardaki oldukça eksik) çiçek rozeti ve bitkisel kabartmalarla süslenmiştir. Niş içerisinde bulunan kadın büstü cepheden verilmiş vücudunu ve başının yarısını sıkıca kapatmış kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet detayları çizgisel kıvrımlarla gösterilmiştir. Saçları ortadan ikiye ayrılmış ve arası çizili bukleler halinde dalgalı şekilde arkaya doğru gitmektedir. Saçlarının altında kulakları gösterilmiştir. Sağ eli manto dışından göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Kadın büstünün altındaki çerçeve üzerinde 2 satır, kapı bölümünün üst kısmında 1 satır ve panellerin olduğu kısmın da üstünde 2 satır olmak üzere Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Γλαῦκος Λ<α>υδίκῃ τῇ ἑ̣α̣[υτο]ῦ̣ συνβίῳ καὶ Παπίας
καὶ Γλα̣ῦ̣κος αὐτοῦ υἱοῖ τὴν ἑαυτῶν μητερὰ
ἐτείμησαν μνήμης χάριν.
Ὅς ἂν ποσοίσ̣ε̣ι̣ [χεῖρα τ]ὴ̣ν̣ βαρύφθονον οὗ-
τως ἀώρ̣[οις περιπέσοιτο σ]υνφόραις.

Glaukos eşi Laudike için ve oğulları Papias ve Glaukos anneleri için hatırası nedeniyle (onu bu mezar taşıyla) onurlandırdılar. Her kim ki hasetle ağırlaşmış elini (bu mezara) sürecek olursa, vakitsiz ölüm akıbetine aynı şekilde uğrasın!

Kapı bölümüne geçiş basamaklarla verilmiştir. Bu kısımda önce yatay bir profil, sonra ise ortası çukur biçimli bir çerçeve bulunmaktadır. Kapı bölümü dış kısımdan iki basamaklı bir çerçeve içerisine alınmıştır. Panellerin olduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Dikdörtgen şeklinde 4 panelle verilmiş kapı bölümünün üst ve alt panelleri arasında birer kaset bulunmaktadır. Kasetlerin kısa kenarı içe doğru yarım daire şeklinde verilmiştir. Sağ ve sol

panelleri ortadan stilize ion başlıklı bir sütun ayırır. Sütunun altlık kısmı genişçe verilmiştir. Altlık kısmının altında aşağı doğru sivri 3 adet üçgen bulunur. Her bir panelin dış kenarı çerçeveli verilmiştir. Panellerde sırasıyla üst solda iki kulpu bulunan bir kapı tokmağı, üst sağda yuvarlak mekanizmalı bir anahtar deliği (deliğin köşelerinde sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntıları bulunur), alt solda içerisinde yün bulunan bir kalathos ve alt sağda ise iğ-öreke kabartması verilmiştir. Stel alt kısmında ortadan çoğunlukla eksik bir zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: MS 2. yüzyılın ikinci yarısı, olasılıkla 160 yılları (Uzunoğlu 2019, 378-79); MS 130-40 (Yazar).

Lit: Uzunoğlu 2019, 378-79, No: 1.

Krş: KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 2 (Resim 177).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-22769.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 114 cm, Gen: 65 cm, Kal: 20 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin alınlığının üst kısmı yatay biçimde kopmuş olup eksiktir. Stelin sağ alt köşesinde büyükçe bir kopma vardır. Alınlık ortasında bulunan kadın büstünün yüzü ve sağ eli tahrip olmuştur. Yüzeyde yer yer aşınmalar, kararmalar ile yosunlaşma mevcuttur.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığının üst kısmı eksiktir, ancak korunan izlerden dolayı kemer alınlığa sahip olduğu düşünülmektedir. Alınlığın sağ ve sol köşelerinde palmet süslemesi bulunur. Palmetlerin arasında, büstün bulunduğu kemerli nişe paralel olarak spiral şeklinde bitki kabartması verilmiştir. Alınlık ortasındaki at nalı yarım daire şeklindeki niş içerisinde cepheden verilmiş bir kadın büstü bulunur. Büst, kiton üzeri himation giyimlidir. Korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla, manto dışındaki sağ eli göğüs üzerine konmuş olup selamlama pozisyonundadır. Kadının başı kapalı olup saçlarının ön kısmı

dışardadır. Stel üzerinde yuvarlak nişin sol alt kenarında ve kapı bölümünün sağ üst kenarında olmak üzere Antik Yunanca yazıt bulunur:

EYMAC
2 AIAΦΦIAC
AIAPTAC
4 NANA.
MNHMHCXAPIN

Kadın büstünün yer aldığı kemerlin nişin sağ ve sol kenarının altında yer alan eğimli çerçeveden sonra kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümünün üst, sağ ve sok kenarları düz bırakılmıştır. Kapı bölümü dış kenardan bir basamaklı ince bir çerçeve içerisine alınmıştır. Bu ince çerçevenin iç kısımları sade bırakılmıştır. Stelin kapı bölümü bir miktar derine oyulmuştur. Kapı bölümü dış kısımları 1 basamak çerçeveli olacak şekilde 4 panel halinde verilmiştir. Üst paneller kare, alt paneller ise dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Sağ ve sol panelleri ortadan dikey biçimde altlık ve başlığı genişçe vurgulanmış yalancı bir sütun ayırır. Üst ve alt panellerin arasındaki muhtemel kasetler aşınmadan dolayı görülememektedir. Üst sol panel içerisinde bir tarak, üst sağ panelde anahtar deliğinin köşelerinde çıkıntıları bulunan yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması, alt sol panelde üzerinde yün yumakları bulunan bir kalathos ve alt sağ panelde iğ-öreke kabartması bulunur. Stelin alt kısmı gömülü olduğundan dolayı görülememiştir.

Tarih: MS 130-40 (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: KT 1, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 3 (Resim 178).

Korunduğu Yer: Louvre Müzesi (Paris, Fransa). Envanter No: MND 420.

Buluntu Yeri: Afyon İli, Sinanpaşa İlçesi, Güney Köyü (Altıntaş İlçesi'nin 30 km güneyi).

Ölçüleri: Yük: 107 cm, Gen: 77 cm, Kal: 11 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli birkaç kopma dışında iyi derecede korunagelmiştir. Kabartma alanları net bir biçimde görülebilmektedir. Stelin sağ üst köşesi, sağdaki büstün başının sağ tarafından itibaren olan kısmını ve sağ alttaki Medusa'nın başının üst yarısını da eksiltecek biçimde kopmuştur. Sol üst köşede bir kopma vardır. Kapı bölümünün solundaki çerçeve üzerinde, sol alt köşede ve sağ alt köşede kopmalar vardır. Yüzeyinde çok küçük çizilmeler ile çok küçük çatlaklar vardır.

Tanımı: Düz alınlıklı verilmiş olan mezar stelinin üst kısmı figürlü alana alt kısmı ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Alınlığın sol üst köşesinde yarısı korunagelmiş bir balmumu tableti vardır. Alınlıktaki nişin dışında sağ ve sol alt kenarlarda birer boynuzlu Medusa kabartması bulunmaktadır. Alınlıkta at nalı yarım daire şeklinde verilmiş nişin içerisinde solda erkek, sağda ise kadın büstü verilmiştir. Figürler kiton üzeri himation giyimlidir. Kadının kıyafeti iki omuz arasında dökümlü kuşak biçiminde verilmiştir. Erkeğin sağ eli göğsü üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Kadının sol eli öne doğru olacak biçimde gösterilmiştir. Erkeğin yüzü sakallı biçimde gösterilmiş ve tüyler dağınık şekilde verilmiştir. Saçları arkadan öne doğru araları çizili dikey bukleler halinde gelerek uçları alın üzerinde yuvarlak yapılarak bitirilmiştir. Kadının saçının sağ yarısı çoğunlukla eksiktir. Saçları ortadan ikiye ayrılmış ve önden kulak arkasına doğru geniş dairesel çizgilerle gitmektedir. Kulak hizasından aşağısı ise aşağı doğru çapraz çizgilerle gösterilmiştir. Saçları arakada ensede toplanmıştır. Kadının boynunda 4 adet yuvarlakça sarkacı olan bir kolye bulunmaktadır. Kemerli nişin çerçevesi üzerinde, nişin altındaki çerçeve üzerinde, kapı panellerinin üst ve alt kısmında Antik Yunanca yazıtlar bulunmaktadır:

Φιλέτερος κὲ Τρόφιμος κὲ Διογᾶς [- - -]ρος
Διογᾷ πατρὶ κὲ Φαύστῃ μητρὶ ἔτι ζῶσῃ
ἐποίησαν μνήμης χάριν. Ὃς ἂν προσάξῃ
χῖρα τὴν βαρύφθονον, τέκνων ἀώρων περι-

πέσοιτο συνφοραῖς.

6 Ἐνθάδε κῖται Διογᾶς σοφὸς

ἀνὴρ ἡδὺς ἅπα-

8 σιν.

Phileteros ve Trophimos ve Diogas - - - -ros babaları Diogas için ve henüz hayatta olan anneleri Fauste için hatıraları nedeniyle (bu mezarı) yaptırdılar. Her kim ki (kıskanç) ağır elini (bu mezara sürecek olursa), çocukları vakitsiz felakete düşsün! Burada bilge Diogas yatıyor, herkes için hoş adam!

Stelin kapı bölümü sağdan ve soldan üzeri üzüm salkımı ve asma yaprağı kabartması bulunan iki çerçeve ile sınırlandırılmıştır. Bu çerçevelerin iç kısmında alt kısım hariç diğer 3 kenarda ince bir profil bulunmaktadır. Bu profilin iç kısmı ile kapı panellerinin arasında kalan bölümde sarmaşık yaprağı kabartması işlenmiştir. Panellerin bulunduğu kısmın dışında ince bir çerçeve vardır. Panellerin bulunduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Paneller 4 adet ve kareye yakın biçimde verilmişlerdir. Panelleri ortadan gövdesi iki dikey çizgi ile gösterilmiş yalancı bir sütunla ayrılmaktadır. Yalancı sütunun atlık kısmı volütlü verilmiş, başlık kısmı ise ion ve korinth düzeninde gösterilmiştir. Üst ve alt panellerin arasında yatay kasetler bulunmaktadır. Paneller ve kasetlerin her biri dıştan kalınca çerçeveli ve köşeleri çapraz çizili olarak gösterilmiştir. Üst sağ panelde yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması (deliğin sol tarafında dikdörtgen şeklinde küçük bir delik ve dış kenarlarında yuvarlaklar bulunur), üst sol panel boş bırakılmış, alt iki panelde ise M şeklinde birer tane kapı tokmağı bulunur. Panellerin alt kısmında sol tarafta, sağa doğru gider pozisyonda başları cepheden gövdeleri profilden verilmiş boynuzlu iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Alt kısım düz biçimde sonlanmıştır.

Tarih: Olasılıkla 3. yüzyılın 2. on yılı (MS 210-20) (Waelkens 1986, 159); MS 220 civarı (Louvre Müzesi)[343]; MS 130-40 (Yazar).

Lit: Waelkens 1986, 159, Kat. 398, Taf. 58; Schörner 2005, 264, Abb. 5;

[343] Bkz. https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010277043# (07.05.2024 tarihinde erişildi.)

Krş: KT 1, KT 2, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 4 (Resim 179).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 8264.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Pınarcık Köyü.

Ölçüleri: Yük: 109 cm, Gen: 50 cm, Kal: 10 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu çok iyidir. Eksik parçası bulunmamaktadır. Stelin sağ dış kenarının ortasında küçük kopmalar vardır. Kapı bölümünün üst ortasında ve yazıtlı çerçevenin ortasında ufak darbe izleri vardır. Kapı bölümünün sağ çerçevesinin alt kısmında az bir aşınma vardır. Yüzey bazı bölümlerde ince kalker tabakasıyla kaplanmıştır. Stelin yüzeyindeki kabartmalar çok iyi korunmuştur.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığının en üst noktası, yapım aşamasında düz şekilde kesilmiştir. Stelin üst kısmına kabartma şeklinde bir üçgen alınlık yapılmıştır. Üçgen alınlığın üst noktası, sağ ve sol köşeleri dışa doğru yuvarlak biçimli çıkıntılı yapılmıştır ve üzerlerinde palmet süslemesi mevcuttur. Üçgen alınlığın sağ ve sol kenarlarının dışında kalan boşluklara 4 yapraklı birer çiçek rozeti işlenmiştir. Üçgen alınlığın iç çerçevesi belirgin biçimde kalın verilmiştir. Üçgen alınlığın içerisinde karşılıklı küre üzerinde duran birer kuş kabartması vardır. Üçgen alınlığın altında iki tane basamak vardır. Sonra düz bir çerçeveden sonra resimli alana geçilir. Resimli alanın sağ ve sol kenarında başlık ve altlık kısmı genişçe vurgulanmış kabartma sütunlar vardır. Sütun kabartmalarının gövdesi üzerine birer tane kırbaç kabartması işlenmiştir. İki sütunun arasındaki kare biçimli alanda bir platform üzerinde duran yan yana cepheden iki erkek büstü vardır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Her ikisi de sol elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Soldakinin saçları arası çizili yuvarlak bukleler halinde verilmiştir. Sağdakinin saçları ise araları çizili biçimde aşağı doğru bir miktar düz geldikten sonra uçları spiralli bitecek şekilde verilmiştir. Resimli alanın

altında, üzerinde 5 satırlık Antik Yunanca yazıt bulunan alt kısmı eğimli yapılmış bir çerçeve bulunur. Yazıt:

ΔWCIΘEOCKAIAMMIAETEIMHC̣ẸṆ
2 TACAYTWNEΓ…AMNHMḤC̣X̣Ạ-
PINKAIMIKKHCHMHTHPKAIA̲Λ̲E̲-
4 ZANΔPEAAΔEΛΦHAΔEΛΦOYCAW-
PO…EIC

Yazıtlı çerçevenin alt kısmından sonra kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümünün dış çerçevesi sade bırakılmıştır. Kapı bölümü dış çerçevenin bir miktar derinine oyulmuştur. Kapı bölümünü tam ortadan başlık ve altlık kısmı genişçe vurgulanmış dikey bir sütun ayırır. Kapı bölümü kare şeklinde 4 panel olarak verilmiştir. Her bir panelin dış kısmı içe eğimli çerçeveyle sınırlıdır. Üst sol panelde kapı tokmağı, üst sağ panelde yuvarlak şekilli kilit mekanizması (anahtar deliğinin köşelerinde sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntıları bulunur), alt sol ve alt sağ panellerde birer balmumu tableti kabartması bulunmaktadır. Stelin alt kısmı düz biçimde sonlandırılmıştır.

Tarih: MS 260-80 (Yazar).

Lit: Gül 2022, Lev. XXIII-c.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 5 (Resim 180).

Korunduğu Yer: Kuzey Carolina Sanat Müzesi (Raleigh, Kuzey Carolina; Amerika Birleşik Devletleri). Müze Kayıt Numarası: G.79.6.13.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Çayırbaşı (Zemme) Köyü.

Ölçüleri: Yük: 153 cm, Gen: 86,4 cm, Kal: 20,3 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Tüm olarak korunagelmiş mezar stelidir. Kondisyonu çok iyi durumdadır. Yalnızca tepe noktasında çok ufak bir kopma vardır. Yüzeyinde az miktarda çizilme ile aşınma vardır.

Tanımı: Mezar stelinin üst bölümü figürlü alana, alt kısmı ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Stelin dış kenarları kaba yontulmuştur. Üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın en üstünde vücudunu ve kanatlarını yukarı kaldırmış başı eksik bir kartal kabartması vardır. Alınlığın sağ kenarında üzüm salımı ve asma dalı kabartması bulunmaktadır. Sağ kenarda bunun altında ise bir ayna ve altında iğ-öreke kabartması vardır. Alınlığın sol kenarında bir bıçak (veya keski?) ile sol kenarda tanrıça Hecate ile bunun altında açık bir rulo vardır. Rulo üzerinde Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

Διονύ-
2 σιος
ἱερε-
4 ύς.

Rahip Dionysios

Alınlık bölümünün sağ ve sol alt kısımlarında, nesnelerin altında yalnızca pilaster başlıkları verilmiştir. Bunlar V şeklinde verilmiş, üzeri ters V ile kapatılarak lale çiçeğine benzer bir şekil almıştır.

Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklindeki nişin içerisinde solda erkek sağda ise kadın büstü verilmiştir. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Giysi kıvrımları şematik kıvrımlarla verilmiştir. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Figürler çekik gözlü verilmiş, gözbebekleri vurgulanmıştır. Saçları altında küçük kepçe kulakları gösterilmiştir. Erkeğin yüzü bir basamak yükseltilerek yapılmış şekilde sakallıdır. Saçları araları çizili kalın bukleler halinde öne doğru gelerek uçları küt şekilde bitirilmiştir. Kadının başı kapalıdır. Örtünün sağ ve sol ucu omuz üzerinde biterek uçları sıkılmıştır. Başına bir saç bandı takmıştır. Bandın üzerinde yuvarlaklar bulunmaktadır. Örtü altından görünen saçları önden ikiye ayrılmış ve 3 farklı boğum halinde gösterilmiştir. En üstteki boğum yarım daire biçiminde ince çizgilerle önden arkaya doğru gider. Bunun altındaki boğum aşağı doğru inen çapraz çizgilerle gösterilmiştir. Ense üzerindeki en alttaki boğum ise yatay çizgilerle arkaya doğru gitmektedir.

Boynunda ince bir kolye vardır. Alınlık üzerindeki bu nişin altında, üzerinde 3 satır yazıt bulunan bir çerçeve vardır:

Διονύσιος Τερτίᾳ συ[ν]βίῳ καὶ ἑαυτῷ ἔτι ζῶς καὶ τὰ τέ-
2 κνα αὐτῶν Γάιο[ς] καὶ Μνησᾶς καὶ Αππης καὶ Αμμιας νύνφ-
αι ἐτείμησαν μνήμης χάριν.

Dionysios karısı Tertia için ve henüz hayattayken kendisi için ve bunların çocukları Gaius ve Mnesas ve gelinleri Appes ve Ammias hatıraları nedeniyle (ebeveynlerini) onurlandırdılar.

Yazıtlı çerçeveden sonra kapı bölümüne geçilir. Kapı kısmı sağdan ve soldan en dış kısımda üzerinde sarmaşık yaprağı kabartması bulunan iki çerçeveyle sınırlıdır. Bunun iç kısmında ise alt hariç diğer 3 kenarda üzeri zikzakla süslü bir kuşak bulunur. Bu kuşağın her 3 kenardan da ortası bir bantla sıkılmıştır. Bu kuşağın iç kısmında yer alan sağ ve sol kenarlardaki çerçeve üzerinde kıvrıkdal kabartması vardır. Bu kıvrıkdalların uçları çeşitli çiçek ve meyvelerle sonlanmaktadır. Kuşağın üst kısmının iç kenarındaki çerçeve üzerinde ise spiral şeklinde bitki kabartması bulunur. Panellerin olduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Paneller alttaki ikisi daha yüksekçe olmak üzere dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Panellerin ortasında gövdesi bir basamak yukarıda verilmiş yalancı bir sütun yer alır. Yalancı sütunun genişleyen formda 3 basamaklı altlık ve başlığı vardır. Üst ve alt panellerin arasında çerçeveli ve içerisinde 3'er daire motifi bulunan kasetler yer alır. Panellerin her birinin dış kısmı çerçeveli verilmiştir. Üst sağ panelde yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması, üst solda sağdaki panelden buraya bir menteşeyle bağlanan yaprak şeklinde bağlantı elemanı bulunur. Alt sağ panelde kalathos ve üzerinde soluna dönük bir kuş ve bunun da üzerinde bir tarak kabartması bulunur Alt sol panelde ise bir tabure üzerinde duran, üstünde ateş yanan bir altar kabartması verilmiştir. Stelin alt kısmında solda belli belirsiz bir saban kabartması yer alır. Stelin alt kısmı olasılıkla sonradan kazınmıştır.

Tarih: MS 180 yılı civarı (Lochman 2003, 260); MS 240-60 yılları (Kuzey Carolina Sanat Müzesi)[344]; MS 260-80 (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 260, Kat. II 92, Taf. 8, Abb. 29.

Krş: KT 6, KT 7, KT 13, KT 17, KT 20, KT 22, KT 23, KT 24, KT 25.

Kat: KT 6 (Resim 181).

Korunduğu Yer: İstanbul Rahmi Koç Özel Koleksiyonu.

Buluntu Yeri: Altıntaş Ovası.

Ölçüleri: Yük: 156 cm, Gen: 82 cm, Kal: 23 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stelin en alt kısmında kopma vardır. Stelin sağ ve sol dış kenarlarında ufak kopmalar vardır. Resim alanındaki figürlerin yüzleri tahrip olmuştur. Yüzeyde etkili ve etkisiz çatlaklar vardır. Yüzeyde kısmi aşınma ile kararmalar vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı biçimde verilmiştir. Üst bölüm figürlü alana, alt kısım ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Alınlığın üzeri sade bırakılmıştır. Alınlığın sağ alt kenarında bir kalathos ve üzerinde soluna dönük profilden kuş kabartması bulunmaktadır. Stelin alınlığı üzerinde, alınlığın sol alt kenarında, alınlıktaki figürlü alanın altındaki çerçeve üzerinde ve kapı bölümünün üst kısmında olmak üzere Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır. Yazıt bir mezar şiiri biçimindedir:

ζῆ ζῆ

2 χαῖρε
κὲ ἀνα-
4 γνῶθι
κὲ σοι βί-
6 ος ὄλβι-
ος ἔσ-
8 ται.

[344] Detaylı bilgi için bkz. https://ncartmuseum.org/object/funerary-stela-of-the-priest-dionysios-and-his-wife-tertia/ (03.05.2024 tarihinde erişildi.)

Μαρκιανῷ [ἀ]δε<λ>φῷ κεδνῇ τε ἀλόχῳ Χρυσάνθῃ

10 [σ]εμνὸς Ἀλέξανδρος τεῦξεν κὲ ζωὸς ἑαυτῷ ❦ εἰνάρετοι σοφιῆς

[ἄ]νδρες μακάρων τ’ ἱερῆες ἐσθλοὶ ἐπ’ εὐσεβίῃ κὲ φρένιμοι πραπίσ-

12 ιν, ὧν διὰ χρησιμότητα κὲ οὐ φθιμέ[ν]ων[…]α χῶρος ἴσχησι ψυχὰς ἀλλ-

ὰ θεῶν μέλαθρα ❦ τέκνα δὲ κεδνὰ γονεῦσιν, Ἀλεξάνδρῳ μὲν ἔτευξας

14 Δημήτριος κὲ Ἀλέξανδρος κὲ Εὔτυχος ἠδ’ Ἀλεξάνδρα ❦ Μαρκιανῷ δ’ ἄρα

Δόμνα κὲ Ἀλέξανδρος κὲ Κυρίλλα ❦ ἄμφω μαρτυριῆς εὐσεβίης θ’ ἕνεκεν.

Kafaların üzerinde iki kere: *yaşarken* *yaşarken*

Şiirin çevirisi:

Kardeşi Markianos için ve onun asil karısı Khrysanthe için saygın Aleksandros (bu mezarı) yaptırdı ve yaşarken kendisi için. Onlar erdemli, bilge insanlar idiler ve kutsalların (tanrıların) rahipleriydiler; dindarlıklarında asil ve anlayışlarında bilge idiler. Faydalı (insanlar) olmaları nedeniyle onların ruhlarını ölülerin yeri değil, tanrıların odaları barındıracaktır.

Asil çocukları (bu mezarı) ebeveynleri için Alexandros Demetrios, Alexandros, Eutychos ve Alexandra için, ama Markianos Domna ve Alexandros ve Kyrilla için, her ikisi için de dindarlıklarının bir kanıtı olarak yaptırdılar.

Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklindeki niş içerisinde cepheden verilmiş iki erkek büstü bulunur. Yüz detayları tahribattan dolayı kaybolmuştur. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Figürlerin yüz hatları birbirine benzemektedir. Her ikisinin de saçları kabarık biçimde verilmiş, soldakinin daha belirgin olacak şekilde uçları yuvarlak hatlı verilmiştir. Stelde üst bölümden kapı bölümüne geçişte eğimli bir kısım yer

almaktadır. Bu eğimli kısmın üzeri baştanbaşa çizgisel V'lerle süslenmiştir. Bu V'lerin arası da ters V ile kapatılmıştır.

Stelin alt kısmındaki kapı bölümü en dışta sağdan ve soldan düz iki çerçeve oluşturacak şekilde sade bırakılmıştır. Panellerin olduğu kısmın dışındaki sağ ve sol çerçevenin üzeri, uçları 4 yapraklı çiçek ve sarmaşık yaprağı ile bitirilmiş kıvrıkdal motifi ile süslüdür. Panellerin olduğu bölüm bir miktar derine oyulmuştur. Paneller 4 adet olarak ve dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Panelleri ortadan dikey şekilde gövdesi bir basamaklı olan yalancı sütun ayırmaktadır. Altlık kısmı genişçe verilmiş, başlık kısmında ise ucu sağa ve sola spiralli bitirilmiş yaprak motifi bulunmaktadır. Üst ve alt panellerin arasında yatay kasetler bulunur. Kasetlerin kısa kenarları içe doğru yarım daire şeklinde verilmiştir. Panellerin dış kısımları çerçeveli verilmiştir. Üst sağ panelde yuvarlak şekilli bir anahtar mekanizması (anahtar deliğinin köşelerinde sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntılar ve kenarlarında yuvarlaklar bulunur), sol üst panelde ise sağ panelden buraya bir menteşeyle bağlanan yaprak şeklindeki bağlantı elemanı, alt sol panelde ayakta çıplak verilmiş sol elinde aslan postu ve sopasını tutan Herkules, alt sağ panelde yüzü Herkules'e dönük profilden verilmiş ve boynundaki tasması Herkules'in sol elinde olan Cerberus ve aynı panelde Cerberus'un hemen üzerinde iğ-öreke kabartması verilmiştir. Panellerin alt kısmındaki düz alan üzerinde başları cepheden gövdeleri profilden verilmiş yan yana duran iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir.

Tarih: MS 3. yüzyıl (SEG Vol XXVIII 1982, 311-12); Olasılıkla 3. yüzyılın 4. on yılı (MS 230-240) (Waelkens 1986, 99); MS 2. yüzyıl civarı (Constitutio Antoniniana'dan (Antoninianus Anayasası - MS 11 Temmuz 212 önce) (Merkelbach - Stauber 2001, 226-27); MS 260-80 (Yazar).

Lit: Gibson 1978, 20-23, No. 5, Taf. IV-a; SEG Vol XXVIII 1982, 311-12, No. 1091; Waelkens 1986, 99, Kat. 233, Taf. 35; Merkelbach - Stauber 2001, 226-27, No. 16/31/02.

Krş: KT 5, KT 7, KT 13, KT 17, KT 20, KT 22, KT 23, KT 24, KT 25.

Kat: KT 7 (Resim 182).

Korunduğu Yer: Basel Antika Müzesi ve Ludwig Koleksiyonu (İsviçre).

Buluntu Yeri: Frigya Bölgesi.

Ölçüleri: Yük: 142 cm, Gen: 71 cm, Kal: 30 cm.

Malzeme: Beyaz damarlı sarımsı mermer.

Korunma Durumu: Tüm olarak korunagelmiş mezar stelidir. Kondisyonu iyi derecededir. Sağ ve sol pilasterlerin üzerinde darbe kaynaklı tahribat vardır. Yüzeyinde az miktarda aşınma ile etkili/etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Kapı tipli verilmiş mezar stelinin üst kısmı figürlü alana, alt kısmı ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Alınlığı kemer şeklinde verilmiştir. Alınlığın kenarları sade bırakılmıştır. Alınlığın ortasındaki at nalı yarım daire şeklinde bir niş bulunmaktadır. Bu nişin dış çevresi bitkisel süslü bir kuşak şeklinde yapılmıştır. Nişin içerisinde cepheden solda erkek, sağda ise kadın büstü bulunmaktadır. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla verilmiştir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Yüzleri yuvarlakça olup birbirine benzemektedir. Erkeğin yüzü ince dalgalı çizgilerle sakallı olarak verilmiştir. Saçları araları çizili bukleler halinde arkadan öne doğru gelerek ön tarafta uçları başın sağ yarısındakiler sağa, sol yarısındakiler ise sola doğru spiralli şekilde sonlandırılmıştır. Kadının başı kapalıdır. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, arası çizili bukleler halinde önden arkaya doğru hafif dalgalı biçimde gitmektedir. Nişin bulunduğu alanın altında, üzerinde 2 satır Antik Yunanca yazıt bulunan ince bir çerçeveden sonra kapı bölümüne geçilir. Yazıt:

Ἀπολλώνιος κὲ Σάλλιος κὲ Παπιας ἀδελφῷ κὲ ἐν[α]-
2 τρὶ κὲ Δομιανὸς πενθερῷ κὲ πενθερᾷ μνήμης [χ]άριν.

Apollonios ve Sallios ve Papias erkek kardeşleri için ve yengeleri için ve Domianos kayınbabası ve kayınvalidesi için hatıraları nedeniyle.

Kapı bölümü sağdan ve soldan, uçları sarmaşık yaprağıyla sonlanan kıvrıkdal kabartması ile süslenmiş iki geniş pilasterle sınırlandırılmıştır. Pilasterlerin altlık kısmı vurgulanmamıştır. Başlık kısımları gövde genişliğinde verilmiş

ve yukarı doğru eğimli olarak yapılmıştır. Üzerinde ise detayları vurgulanmış dikey bitişik yaprak kabartmaları bulunmaktadır. Kapı bölümün her iki pilaster başlığı arasında kalan üst kısmında, önce aşağı doğru eğimli sonra ise üzerinde yatay iki çizgi bulunan bir çerçeve bulunmaktadır. Aşağı doğru eğimli olan çerçevenin üzeri baştanbaşa palmetlerle süslüdür. Panellerin bulunduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Paneller 4 adet ve dikdörtgen biçimde verilmiştir. Panelleri ortadan dikey şekilde altlık ve başlığı genişçe gösterilmiş yalancı bir sütun ayırır. Panellerin dış kenarı iki basamaklı çerçeveli verilmiştir. Üst ve alt panellerin arasında kısa kenarları içe doğru hafif dairesel verilmiş kasetler bulunur. Panellerde üst sağda yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması (anahtar deliğinin köşelerinde küçük sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntılar ile dış kenarlarında yuvarlaklar bulunur), üst solda ise sağdaki panelden buraya bir menteşe ile bağlanan yaprak şeklinde bir bağlantı elemanı, alt sağ panelde iğ-öreke ve üzerlerinde bir tarak, alt sol panelde bir balmumu tableti ve üzerinde bir kese kabartması bulunmaktadır. Panellerin bulunduğu kısmın alt kısmında dikdörtgen bir metop içerisinde sağa doğru ilerler pozisyonda başları cepheden gövdeleri ise profilden verilmiş boynuzlu iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanmış olan sabanı çekmektedir. Alt kısım görülebildiği kadarı ile düz şekilde sonlanmaktadır.

Tarih: MS 220-30 yılları (Lochman 1990, 458); MS 270-80 (Yazar).

Lit: Lochman 1990, 458, Fig. 6; Lochman 1990, 473-76, Nr. 261.

Krş: KT 5, KT 6, KT 13, KT 17, KT 20, KT 22, KT 23, KT 24, KT 25.

Kat: KT 8 (Resim 183).

Korunduğu Yer: Uşak Müzesi Müdürlüğü, Envanter No: 34.2.73.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 110 cm, Gen: 53 cm, Kal: 14 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Sağ üst köşesinde küçük bir kopma vardır. Sağ alt köşesi kopmuştur. Stel yüzeyinde çatlaklar vardır. Yüzeysel kopmalar vardır. Üstteki resim alanında soldaki erkek ile

ortadaki çocuk figürünün yüzleri kopmuştur. Yüzeyde az miktarda aşınma vardır.

Tanımı: Mezar steli genişçe üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sol köşesinde palmet süslemesi vardır. Tepe palmetinin solunda bir çiçek rozeti vardır ve köşe palmetine kadar olan alanda spiral şeklinde bitki kabartması vardır. Sağ kenar eksiktir ancak spiral şeklinde bir bitki kabartmasının uç kısmı görülmektedir. Alınlığın ortasında üst kısmı hafifçe oval verilmiş bir niş içerisinde büstler yer almaktadır. Solda bir erkek büstü, sağda bir kadın büstü ve ikisinin ortasında ayakta cepheden verilmiş bir erkek çocuğu figürü yer almaktadır. Her iki büst ile çocuk figürü kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Soldaki erkek büstünün korunagelmiş saçlarına göre karışık dalgalı çizgilerle kısa olarak verilmiştir. Kadın büstü başı kapalı verilmiştir. Örtü altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılmış, yanlardan arkaya doğru çizgisel biçimde gitmektedir. Gözbebekleri çukur biçimde oyularak gösterilmiştir. Kulağında küpeleri vardır. Boynunda ince bir kolyesi vardır. Erkek çocuğu figürünün kıyafeti uzundur. Sol bacağın geride olmasından dolayı elbisenin bu kısmı biraz yukarı çekilmiştir. Aşağı sarkıttığı sol elinde bir kırbaç tutmaktadır. Ayaklarına kapalı bir ayakkabı giymiştir. Saçlarının korunageldiği kadarıyla erkek büstü ile aynı stilde verildiği anlaşılmaktadır. Resimli nişin sağ ve solunda iki çerçeve bulunur. Çerçevelerin alt ve üst kısımları yatay ikişer şeritli verilmiştir. Çerçevelerin en alt kısmında ortadan dikey çizgiyle ikiye bölünmüş birer kare vardır. Gövdesi üzerinde biri dikey ikisi sağda çapraz, ikisi solda çapraz olmak üzere beşer çizgiyle verilmiş yaprak benzeri kazıma motifler vardır. Sağdaki çerçevenin gövdesi üzerinde üst tarafta bir tarak kabartması bulunur. Resimli alanın altında Antik Yunanca 1 satır yazıt bulunmaktadır:

Ἀσκλ<α>πιά<δ>[η]ς Ταταδος καὶ Κουίντα

Tatas oğlu Asklepiades ve Quinta

Yazıtlı kısmın altında üzeri baştanbaşa palmetlerle süslü, altında bir profili bulunan eğimli bir çerçeve vardır. Bunun altından kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümü en dış kenarlardan düz bırakılmıştır. Düz olan bölümde üst kısımda bir yazıt bulunur. Yazıt sağ alttan da devam etmektedir:

ἔτι ζῶντες Ταταν τὸ<ν> <ἑ>αυτῶν υἱὸν, ἐτεί-
2 καὶ Δαδης καὶ Ἀσκλαπιάδης ἀδελφοὶ μη-
σα-
4 ν μ-
νή-
6 μη-
ς χά-
8 ριν.

henüz yaşarlarken kendi oğulları Tatas'ı ve erkek kardeşleri Dades ile Asklepiades (ölen kardeşleri Tatas'ı) hatırası nedeniyle onurlandırdılar.

Daha sonra iç kısımda alt hariç diğer üç kısımda üzeri sarmaşıklarla süslü çerçeveli bölüm vardır. Bunun da iç kısmında panellerin olduğu bölüm yer almaktadır. Bu bölüm bir miktar derine oyulmuştur. Paneller 4 tane dikdörtgen şeklinde verilmiştir. Paneller ortadan dikey bir yalancı sütunla ayrılır. Sütunun kaide kısmı genişçe verilmiştir. Başlık kısmı ion şeklinde volütlü verilmiş ve üstünde bir yaprak kabartması mevcuttur. Paneller dıştan eğimli çerçeveli verilmiştir. Üst ve alt panellerin arasında kısa kenarları içbükey dikdörtgen şeklinde içerisi derin oyulmuş kasetler yer almaktadır. Panellerde üst ve alt solda birer kapı tokmağı, üst sağda yuvarlak şekilli kilit mekanizması (deliğin köşelerinde sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntılar bulunur) ve altta sağda bir kalathos ve üzerinde iğ-öreke kabartması verilmiştir. Stelin alt kısmında yatay biçimli duran solda orak ile sağda saban kabartması bulunur.

Tarih: Olasılıkla geç Severuslar Dönemi (Waelkens 1986, 106-7); MS 276-82 (Yazar).

Lit: Waelkens 1986, 106-7, Kat. 249, Taf. 40; Cappelletto 2017, 261, Fig. 12; Varinlioğlu 2022, 158, No: 231, Pl. 290, Fig. 231.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 9 (Resim 184).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Üçüyük Köyü.

Ölçüleri: Yük: 159 cm, Gen: 69 cm, Kal: 12 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu iyi durumdadır. Tüm olarak korunagelmiştir. Yüzeyde az miktarda etkili olmayan çatlak vardır. Bazı bölümlerinde küçük miktarlarda aşınmalar vardır. Yüzeyde yer yer mevsimsel şartlardan kaynaklı kararma vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklıdır. Üst kısım figürlü alana, alt kısım ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Üçgen alınlığın tepesinde palmet süslemesi vardır. Bu palmetin sağ ve sol kenarları boyunca spiral şeklinde bitkisel kabartma vardır. Üçgen alınlığın sağ ve sol köşesinde birbirinin kopyası gibi yapılmış iki naiskos içerisinde figürler bulunmaktadır. Naiskosların üçgen alınlıklarının köşeleri dışa çıkıntılı verilmiş ve üzeri palmetlerle süslenmiştir. Sağdan ve soldan çevrelenen pilasterlerin altlık ve başlık kısımları profilli şekilde vurgulanmıştır. Naiskosların içinde kemer şeklinde verilmiş resim alanlarının üzerinde yuvarlak şekilli birer rozet bulunur. Naiskoslardan soldakinin içerisinde bir erkek çocuğu, sağdakinin içerisinde ise bir kız çocuğu verilmiştir. Çocuk figürleri kiton üzeri himation giyimlidirler. Kız çocuğunun başı kapalıdır. Erkek çocuğun kıyafeti sağ ayaktan sol ayağa doğru çapraz biçimde yukarı çıkmaktadır. Kız çocuğununki ayaklarına kadar inmektedir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Her ikisi de sol ellerini aşağı doğru sarkıtmış ve ellerinde 4 yapraklı bir çiçeği sapından tutmaktadır.

Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklindeki niş içerisinde cepheden verilmiş bir kadın büstü yer almaktadır. Kiton üzeri himation giyimlidir. Kıyafet hatları çizgisel biçimde erilmiştir. Sağ eli manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Başı kapalı verilmiş

olan kadının saçlarının ön kısmı görülmektedir. Saçları ortadan ikiye ayrılmıştır. En üstteki ki boğum ince çizgilerle yanlara doğru, kulak üstündeki diğer boğum ise ince çizgilerle arkaya doğru gitmektedir. Kadın kepçe kulaklı verilmiştir. İri gözleri vardır ve göz bebekleri vurgulanmıştır. Boynunun aşağı kısmında ortada yuvarlak ve yanlarda birer sarmaşık yaprağı şeklinde sarkaçları bulunan kolye vardır.

Üst bölümdeki figürlü alanın altında, üzerinde Antik Yunanca 2 satır yazıt bulunan bir çerçeve vardır. Yazıtta:

Ἀρτεμᾶς καὶ Νανας Τατιᾳ καὶ Νανᾳ καὶ Χρηστίωνι τέκνοις
2 [ἀ]ώροις μνήμης χάριν καὶ Ἀσκληπιάδης μήτρως ἀνυ(ψ)ίᾳ

Yazıtlı çerçevenin alt kısmında eğimli bir çerçeve bulunur. Bu kısım baştanbaşa palmetlerle süslüdür. Bu kısmın altında ince bir profil bulunur. Ardından üzerinde 2 satır yazıt bulunan düz bir alan vardır. Yazıtta:

ἐτείμησεν καὶ Ἀρτεμᾶς καὶ Νανας καὶ Ἀσκληπιάδης Τατιᾳ
2 μητρὶ μνήμης χάριν·

Daha sonra kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümünün en üst kısmı inci-boncuk dizisi ile süslenmiştir. Kapı bölümünün yer aldığı kısmın en dış kenarında sağda ve solda, üzerinde çizgisel baklava dilimi motifi bulunan ince birer çerçeve bulunur. Kapı bölümünün dış çerçevesinin alt kısım hariç diğer üç kenarının üzeri uçlarında sarmaşık yaprağı bulunan kıvrıkdal kabartmasıyla süslenmiştir. Kapı bölümünde panellerin yer aldığı bölüm bir miktar derine oyulmuştur. Kapı bölümü ortadan bir basamaklı dikey bir çerçeve ile ayrılmıştır. Kapı bölümü alttakiler daha yüksek dikdörtgen dört panel şeklinde verilmiştir. Üst ve alt paneller arasında yatay kasetler bulunmaktadır. Kapı bölümünün her bir paneli ile kasetlerin dış kenarları iki basamak halinde verilmiştir. Üst sol panelde alta hizalanmış bir tarak, üst sağ panelde yuvarlak şekilli anahtar mekanizması (deliğin köşelerinde sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntıları ve her bir düz kenarın ortasında yuvarlaklar bulunur), alt sol

panelde kalathos ve üzerinde sağına dönük bir kuş, alt sağ panelde ise iğ-öreke kabartması bulunur. Stelin alt kısmında 3 satır yazıt vardır:

ὃς ἂν [τ]ούτῳ μνήματι{τι}κακῶς ποΐσει ἢ θαλά-
2 μῃ ταύτῃ, κατηραμένος ἤτω· ὡς ταῦτα ἄωρα,
οὕτως ἀώροις περ[ι]πέσοιτο συνφοραῖς.

Artemas ve Nanas mevsimsiz ölen çocukları Tatia, Nanas ve Khrestion'un anısı için ve dayıları Asklepiades yeğenini onurlandırdı ve Artemas ve Nanas ve Asklepiades anneleri Tatia'nın anısı için (bu mezarı yaptı). Eğer biri bu mezara veya bu mezar odasına kötülük yaparsa, lanetlenmiş olsun; nasıl bunlar mevsimsiz olmuşsa, böyle mevsimsiz felaketlere düşsün.

Stelin en altında zıvana vardır.

Tarih: Roma İmparatorluk Dönemi (Türktüzün vd. 2016, 146-48); MS 280-90 (Yazar).

Lit: Türktüzün vd. 2016, 146-48, Fotoğraf 4-5.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 10 (Resim 185).

Korunduğu Yer: Louvre Müzesi (Paris, Fransa). Envanter No: MND 421.

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 104 cm, Gen: 73 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stelin alınlığının üst kısmında yatay biçimde boydan boya kopma vardır. Sol üst köşesi kopmuştur. Alınlığın sağ kenarı yüzeyden kopmuştur. Stelin sağ alt köşesi yüzeyden çapraz biçimde kopmuştur. Üst bölümdeki büstlerin yüzlerinde aşınma ve kopma vardır. Yüzeyde az miktarda çizilme ile küçük çatlaklar vardır. Korunan kabartma alanları net şekilde görülmektedir.

Mezar stelinin bir nedenden dolayı ikinci kere tekrardan yontulduğuna dair izler vardır. Kapı panellerinin olduğu bölümde ortadaki kasetlerin hemen altında, alt panellere ait en üstte olması gereken yatay çizgiler korunmuş, bu

çizgilerin altı ise zımparalanmıştır. Alt panellerin olduğu kısım ise kesilerek ve tıraşlanarak bu kısımda bir zıvana oluşturulmuştur. Altta oluşturulan zıvananın sağ ve sol kenarları da kesilmiş olmalıdır. Çünkü kapı bölümünün sağ ve sol kenarında yer alan süslemeli çerçeveler alt kısımda devam etmesi gerekiyormuşçasına bir anda sonlanmıştır. Kapı bölümünün sol üst köşesinde bulunan saban motifinin de, mevcuttaki süslemelerin yontulması sonrası bunların üzerine işlendiği anlaşılmaktadır.

Tanımı: Düz alınlıklı verilmiş olan mezar stelinin üst kısmı figürlü alana alt kısmı ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Alınlığın üst kenarı tamamen kayıptır. Alınlığın sol kenarı düzdür. Sağ kenarı ise yüzeysel olarak tümden kaybolmuş ancak alınlıktaki nişin sağ alt kenarına denk gelen yerde bir kısmı korunagelmiş çizgisel teknikte bir öreke motifi vardır. Olasılıkla bunun sağındaki kayıp alanda bir iğ motifi vardı. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklindeki bir niş içerisinde cepheden solda erkek sağda ise kadın büstü verilmiştir. Büstlerin başlarının üst kısmı eksik, yüzlerinde ise aşınma vardır. Büstler kiton üzeri himation giyimlidirler. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla gösterilmiştir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Korunan kısımlarından görülebildiği kadarıyla iri badem gözlüdürler. Erkeğin yüzü sakallı verilmiştir. Saçları kabarık biçimde gösterilmiştir. Saç araları ince ve hafif dalgalı/düz çizgilerle gösterilmiştir. Saçlarının altında küçük kepçe kulakları gösterilmiştir. Kadın başı kapalı olarak verilmiştir. Örtü altında görülebildiği kadarıyla saçları ortadan ikiye ayrılmış, ince çizgilerle önden arkaya doğru dalgalı biçimde gitmektedir. Kulakları dışa çıkıntılı olup erkeğinkine göre iri verilmiştir. Büstlerin bulunduğu nişin altındaki çerçeve üzerinde Antik Yunanca 2 satır yazıt yer almaktadır:

Μαθίος Τατιᾳ συνβίῳ κὲ ἑαυτῷ ζῶν κὲ Δαμᾶς
2 τοὺς ἑαυτοῦ γονεῖς ἐτείμησεν μνήμης χάριν.

Mathios karısı Tatia için ve yaşarken kendisi için. Ve Damas kendi ebeveynlerini hatırları nedeniyle onurlandırdı.

Yazıtlı çerçevenin altında aşağı doğru eğimli verilmiş bir çerçeve daha vardır. Bu eğimli kısmın üzeri baştanbaşa bitişik V'lerden oluşan çizgiyle süslenmiştir. Bu kısmın da altında çok ince yatay bir profil bulunur. Daha sonra stelin kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümünün en üst kısmı yatayda spiral şeklinde çizgisel verilmiş bitki ile süslenmiştir. Kapı bölümün sol üst köşesine sonradan bir saban motifi kazınmıştır. Kapı bölümünün sağ ve sol dış kenarları, üzerinde dikey verilmiş paralel iki çizgi bulunan çerçeve ile gösterilmiştir. Bu çerçevelerin iç kısmında ise bir basamak aşağıda verilmiş kısımda, iki çizgi arasına alınmış üzeri yarım dairelerle kapalı üst üste bitişik Y'lerden oluşan balık puluna benzer motifle süslenmiş iki çerçeve daha bulunmaktadır. Ardından panellerin olduğu kısma geçilmektedir. Panellerin olduğu kısım bir miktar daha derine oyulmuştur. Paneller ortadan gövdesi bir basamak yüksekte verilmiş dikey bir yalancı sütunla ayrılmıştır. Yalancı sütunun altlık kısmı ile altta olması gereken paneller, stelin bu kısmının sonradan yontulmuş olması nedeniyle eksiktir. Yalancı sütunun başlık kısmı önce öne doğru çıkıntı yapmış bir çerçeve şeklinde, daha sonra yukarıdan oval formda gösterilmiştir. Üst panellerin altındaki kasetlerin kısa kenarları içe doğru yarım daire şeklinde verilmiştir. Mevcuttaki iki panel de dış kenarlardan iki basamaklı olarak verilmiştir. Üst sağ panelde ortasında anahtar deliği ile gösterilmiş yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması bulunur. Üst soldaki panelde ise halka şeklinde bir kapı tokmağı verilmiştir. Stel alt kısımda ortada bir zıvana ile son bulmaktadır.

Tarih: Olasılıkla 3. yüzyılın 3. on yılı (MS 220-30) (Waelkens 1986, 98); MS 230-40 yılları (Lovre Müzesi)[345]; MS 280-90 (Yazar).

Lit: Waelkens 1986, 98, Kat. 230, Taf. 34.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 11 (Resim 186).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8965.

[345]Bkz. https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010277044 (08.05.2024 tarihinde erişildi.)

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 108 cm, Gen: 60 cm, Kal: 19 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Sağ alt köşesinde ufak bir kopma vardır. En alttaki zıvana yüzeyden kopmuştur. Üst bölümde niş içerisindeki büstlerin yüzleri aşınmıştır. Stel yüzeyindeki kabartmalar yoğun biçimde aşınmış, bazı noktalarda silikleşmiştir. Sel yüzeyinde etkili ve etkisiz çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar steli kemer alınlıklı biçimde verilmiştir. Üst kısım figürlü alana, alt kısım ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Alınlığın kenarları oldukça aşınmış durumdadır. Alınlığın uç kısmı ile sağ ve sol köşelerinde palmetler bulunur. Palmetlerin arasında oldukça silik durumda oval bir kuşak içerisinde kazıma sarmaşık motifi bulunur. Sağdaki köşe palmetinin alt hizasında kazıma şeklinde iğ-öreke bulunmaktadır. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde niş içerisinde solda erkek sağda kadın büstü verilmiştir. Nişin üst kısmı alınlığa göre bir basamak daha aşağıda verilmiştir. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Başları gövdeye göre orantısız biçimde büyükçe verilmiştir. Kadının başı kapalıdır. Boynunda ince bir kolye vardır. Erkek büstünün saçlarının çok az bir kısmı korunagelmiştir. Buna göre ince çizgilerle arkadan öne doğru gelmektedir. Resimli nişin dışarısında sağ ve sol alt kenarlarında, nişin altındaki çerçeve üzerinde, kapı bölümünün üst kısmındaki düz alan ile kapı panellerinden üstte yer alanların üst kısmında Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

[Α]ππ-
ης Μεν-
νᾷ ἀν-
δρὶ κα-
ὶ ἑαυτ- Ἀ-
ῇ ἔτι ζ- λέξα-
ῶσα νδρος

8 καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν Ἐπιτύνχανος καὶ
καὶ Ἐπικάρπεα ἐτίμησαν κ(αὶ) Ἀλέξανδρος
10 γανβρῷ μνήμης χάριν.

Appes kocası Mennas için ve henüz yaşarken kendisi için (bu mezarı yaptırdı) ve onların çocukları Epitynkhanos ve Aleksandros ve Epikarpea (rahmetliyi) onurlandırdılar ve damatları Aleksandros için hatırası nedeniyle.

Stelin üst bölümünden kapı bölümüne eğimli bir çerçeve ile geçilir. Çerçevenin eğimli kısmının üzeri kazıma bitişik V'lerden oluşan çizgilerle süslüdür. Stelin kapı bölümü en dışta sağda ve solda üzerinde küçük V ve üzerinde bitişik olmayan kısa birer dik çizgi ile süslenmiştir. Kapı bölümünde sağda ve solda bir basamak aşağıda olan iki çerçeve bulunmaktadır. Bu çerçevelerin üzeri kıvrıkdal motifi ile süslüdür. Kıvrıkdalların en alt kısmında birer tane baklava dilimi motifi bulunmaktadır.

Kapı bölümünde panellerin olduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Paneller ortadan bir basamak yüksekte olan ve ortası çizili dikey bir yalancı sütunla ayrılır. Panellerden üstteki ikisi kare şeklinde, alttaki ikisi ise dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Üst ve alt panellerin arasında yatay şekilli, üzeri dalga motifi ile süslü kasetler yer almaktadır. Panellerin tümünün dış kenarı basamaklı verilmiştir. Üst sol panelde U şeklinde bir kapı tokmağı, üst sağ panelde dışarısında sarmaşık yaprağı biçiminde 4 çıkıntısı bulunan yuvarlak şekilli anahtar mekanizması, alt sol panelde bir balmumu tableti kabartması ile alt sağ panelde üzerinde yatay bir tarak bulunan bir kalathos kabartması yer alır. Stelin alt kısmında sol tarafta bir saban kabartması yer almaktadır. Stel en altta ortada bir zıvana ile sonlanmaktadır.

Tarih: Bizans öncesi Frig steli (Pfuhl - Möbius 1979, 518); MS 3. yüzyılın 2. çeyreği (Waelkens 1986, 107); MS 3. yüzyılın sonları? (Yazar).

Lit: Buckler vd. 1924/25, 170-71, No. 162, Pl. XXIII; Pfuhl - Möbius 1979, 518, Kat. 2162, Taf. 308; Waelkens 1986, 107, Kat. 250, Taf. 41.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 12 (Resim 187).

Korunduğu Yer: Ankara Roma Hamamı Açıkhava Müzesi Ve Ören Yeri, Envanter No: 8966.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Çavdarhisar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 114 cm, Gen: 60 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir[346]. Stelin alınlığının ortasından başlayıp kapı bölümüne kadar inen derin bir çatlak vardır. Stelin üst bölümünde, resimli nişin sağında yer alan pilaster çapraz biçimli kopmuş olup alt devamında ise çatlak vardır. Kapı bölümünün sol kenarı yüzeysel olarak tamamen kopmuştur. Bu kopma üst soldaki panelin sol üst köşesini de çapraz biçimde eksiltmiştir. Stel yüzeyinde çatlaklar vardır. Üst bölümdeki büstlerin yüzleri tahrip olmuştur. Stel yüzeyinde aşınma vardır. Yüzeyde iklim şartlarından dolayı kısmi kararmalar oluşmuştur.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı biçimde verilmiştir. Üst kısım figürlü alana, alt kısım ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kabartma palmetler bulunur. Palmetlerin arası spiral şeklinde bitki kabartması ile süslenmiştir. Alınlığın ortasında üst kısmı kemer şeklinde, yan kısımları ion başlıklı sütunlarla sınırlandırılmış bir resim alanı bulunmaktadır. Solda erkek, sağda ise kadın büstü verilmiştir. Erkeğin başı bir miktar resim alanının üzerine taşmıştır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Erkeğin sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. İşaret parmağı ile ortanca parmağı açıkken diğerleri kapalıdır. Kadının elleri gösterilmemiştir. Hem erkek hem kadının başı manto ile kapalıdır. Resimli nişin altında bir çerçeve bulunmaktadır. Bunun altında kalınca bir profilden sonra kapı bölümüne geçilir. Resimli nişin altındaki çerçeve üzerinde, kapı bölümünün en üstündeki düz alanda ve kapı panellerinin olduğu bölümün üzerinde Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Διόδοτος καὶ Θήρυνος καὶ Πείσας καὶ Αὖκτος

[346] Mezar stelinin Pfuhl - Möbius'ta ve Waelkens'ta yayımlanan fotoğraflarında daha iyi durumda olduğu görülmektedir. Bkz. Pfuhl - Möbius 1979, Tafelband II, Taf. 310, Fig. 2165; Waelkens 1986, Taf. 33, Fig. 226. Stelin tanımı bu fotoğraflara göre yapılmıştır.

2 Αὔκτῳ τῷ πατρὶ μνήμης χάριν
Αὔκτου καὶ Νανα συνβίου ἔτι δὲ ζώσης
4 διὰ τὴν ἑαυτῶν ὁμόνοιαν

Diodotos ve Therynos ve Peisas ve Auctus babaları Auctus için hatırası nedeniyle. Kocası Auctusun ve henüz yaşarken Nana kendi anlaşmaları aracılığıyla.

Kapı bölümü en dışta sağdan ve soldan düz çerçevelerle çevrilidir. Bunların iç kısmında iki profille verilmiş bir basamak daha aşağıda olan üzeri sade çerçeveler bulunur. Panellerin bulunduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Kapı bölümü 4 panel şeklinde verilmiştir. Üsttekiler kare, alttakiler dikdörtgen biçimli verilmiştir. Panelleri ortadan yalancı bir sütun ayırmaktadır. Başlık kısmı ion biçiminde verilmiş ve üzerinde bir yaprak motifi bulunur. Altlık kısmı hafif genişçe verilmiştir. Üst ve alt panellerin arasında kasetler bulunur. Kasetlerin kısa kenarları içe doğru yarım daire şeklinde verilmiştir. Paneller dıştan iki basamaklı çerçeveli olacak şekilde verilmişlerdir. Üst panellerde yuvarlak şekilli kilit mekanizması, alt solda bir kitap ve alt sağda iğ-öreke kabartması bulunur. Panellerin bulunduğu kısımda alt tarafta yazıt bulunur[347]:

Ιος νι σεμον κνουμανε κακεν αδακετ αινι
2 μανκα με ζε<με>λως κε δεως κε τι ετιτε-
τικμε̣̇̇νο[ς ειτου].

Stelin alt kısmı düz biçimde bitirilmiştir.

Tarih: Saç stiline göre muhtemelen Hadrian dönemi (MS 117-138) (Pfuhl - Möbius 1979, 519); saç stiline göre olasılıkla Alexander Severus'un saltanatının ilk yarısı (MS 208-222) (Waelkens 1986, 96); MS 3. yüzyılın sonları? (Yazar).

Lit: Pfuhl - Möbius 1979, 519, Kat. 2165, Taf. 310; Waelkens 1986, 96, Kat. 226, Taf. 33 ve 103; MAMA X, 189, Appendix II – Kütahya, List 7, Pl. LVI – Kütahya P7; Cappelletto 2017, 261, Fig. 12.

[347] Bu yazıtın dili Yeni Frigce'dir. Mezar soyguncularını caydırmak amacıyla yazılmış lanet ifadesidir.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 13 (Resim 188)[348].

Korunduğu Yer: -

Buluntu Yeri: Altıntaş İlçesi, Işıklar Köyü.

Ölçüleri: Yük: 145 cm, Gen: 28 cm, Kal: 20 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Kapı tipli bir mezar stelinin çoğunlukla korunmuş bir parçasıdır. Stelin kapı bölümü, sol üst taraftan sağ alt tarafa boydan boyda kopmuş olup eksiktir. Kapı bölümünün üst soldaki panelin üst yarısı ve alt sağ panelin soldan sağa çaprazlamasına sağ kısmı korunagelmiştir. Alınlık içerisindeki büstlerin yüzleri tahrip olmuştur. Yüzeyde deformasyonlar ile çatlaklar mevcuttur.

Tanımı: Stel üçgen bir alınlığa sahiptir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmet motifi bulunur. Alınlık üzerinde at nalı yarım daire şeklindeki bir nişin içerisinde cepheden solda erkek sağda ise kadın büstü vardır. Her iki büst de kiton üzeri himation giyimlidir. Yüzleri tahrip olmuştur. Kadının başı kapalıdır. Saçlarının ön kısmı örtünün dışındadır. Manto dışındaki sağ elleri göğüs üzerine konmuş, selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Nişin hemen altında önce düz sonra eğimli gelen bir çerçeve bulunur. Eğimli kısmın üzeri bitişik V'lerden oluşan kazıma çizgilerle süslüdür. Bunun altında ince bir profil vardır. Daha sonrasında kapı bölümüne geçilir.

Kapı bölümünün sol dış çerçevesi eksiktir. Sağ tarafta en dışta üzeri sade olan ince bir çerçeve bulunur. Bunun iç kısmında üzeri zikzakla süslü ince bir profil yer alır. Bunun da iç kısmında üzeri sade bir profil vardır. Kapı bölümünün sağ ve sol kenarlarının üzeri sarmaşıklarla, üst kısmı ise spiral şeklinde bitki kabartması ile süslüdür. Panellerin bulunduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Kapı bölümü dikdörtgen şeklindeki 4 panel halinde verilmiştir. Bu paneller dıştan bir basamaklı çerçeve ile sınırlandırılmışlardır.

[348] Araştırmalara rağmen mezar steline ulaşılamamıştır. Stelin kataloğu yayınlar üzerindeki fotoğraflardan yapılmıştır. Bkz. Lochman 2003, 258, Kat. II 65, Taf. 6, Abb. 23.

Sağdaki üst ve alt panelin arasında, üzeri kazıma yuvarlakla gösterilmiş bir kaset vardır. Paneller içerisinde üstte sağda yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması, üstte solda ise sağdaki panelden buraya bir menteşe ile bağlanan yaprak şeklinde bir bağlantı elemanı ve altta sağda yalnızca sağ üst köşesi korunagelmiş bir kalathos ve üzerinde yün yumakları seçilebilmektedir.

Tarih: MS 160/170 civarı (Lochman 2003, 258); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 258, Kat. II 65, Taf. 6, Abb. 23.

Krş: KT 5, KT 6, KT 7, KT 17, KT 20, KT 22, KT 23, KT 24, KT 25.

Kat: KT 14 (Resim 189).

Korunduğu Yer: İstanbul Rahmi Koç Özel Koleksiyonu.

Buluntu Yeri: Altıntaş Ovası.

Ölçüleri: Yük: 101 cm, Gen: 93 cm, Kal: 25 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli orta derecede korunagelmiştir. Stelin alt kısmı kopmuş olup eksiktir. Stelin üst bölümünde yer alan büstlerin yüzleri tahrip olmuştur. Yüzeyde aşınma ile çizilmeler vardır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı biçimde verilmiştir. Üst bölüm figürlü alana, alt kısım ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Stelin alınlığının tepe noktası ile sağ ve sol köşelerinde kabartma palmetler bulunur. Palmetlerin arası spiral biçimli bitki kabartması ile süslenmiştir. Stelin üst bölümündeki resimli alanın üzeri kemerli biçimde verilmiştir. Resim alanı yanlardaki pilaster başlıklarından biraz daha aşağı inmektedir. Niş içerisinde solda erkek, sağda kadın ve bunların arasına sıkıştırılmış küçük bir çocuk büstü yer almaktadır. Yalnızca baş olarak verilmiş çocuk büstü yanındaki büstlerin omuzları hizasındadır. Kadın ve erkek büstleri kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Kadının sağ elinde iğ-öreke bulunmaktadır. Kadın başı kapalı olarak verilmiştir. Boynunda görülebildiği kadarıyla tek sarkacı bulunan bir kolye bulunmaktadır. Erkeğin saçları kabarık biçimde verilmiştir. Saç detayları tahrip olmuştur. Stelin sağ ve sol kenarı, gövdesi üzeri sade verilmiş iki ince

pilasterle sınırlandırılmıştır. Pilasterlerin içe bakan kısmı 2 ince profilli verilmiştir. Başlık kısımları yukarı doğru eğimli verilmiş üç silme ile gösterilmiştir. Altlık kısımları kayıptır. Büstlerin bulunduğu nişin altındaki düz alanda 2 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Αππας Ἀλέξανδρον τὸν ἡαυτοῦ πατέρα καὶ
2 Τατεις αὐτοῦ έ σύνβιος ἐ[τείμ]ησαν μνήμης χάριν.

Appas babası Aleksandrosu ve Tateis kocasını hatırası nedeniyle onurlandırdılar.

Yazıtın hemen altından itibaren kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümünün dışarısı sağdan ve soldan uçlarında sarmaşık yaprakları bulunan kıvrıkdal motifi ile süslenmiştir. Panellerin olduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Kapı bölümü kareye yakın 4 panel şeklinde verilmiştir. Panelleri ortadan iki basamaklı verilmiş yalancı bir sütun ayırır. Başlık kısmı genişçe verilmiştir. Üst ve alt panellerin arasında iki ince kaset bulunmaktadır. Bunlarun kısa kenarları içe doğru eğimli yarım daire şeklinde verilmiştir. Panellerin dış kenarları çerçeveli verilmiştir. Üst sol panelde bir balmumu tableti kabartması, üst sağ panelde yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması (anahtar deliğinin köşelerinde sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntılar bulunur), alt sol panelde bir kalemlik ve alt sağ panelde içerisinde yün bulunan bir kalathos ve üzerinde sola dönük profilden bir kuş kabartması verilmiştir. Panellerin bulunduğu kısmın altında bir metop içerisinde iki tane cepheden boynuzlu öküz başı görülmektedir. Bunlar olasılıkla bir çelenk üzerinde durmaktalar ancak eksilmeden dolayı net görülememektedir.

Tarih: MS 2. yüzyılın sonları (Waelkens 1986, 94); MS 160 civarı (Lochman 2003, 257); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Gibson 1978, 23-24, No. 6, Taf. IV-b; Waelkens 1986, 94, Kat. 223, Taf. 32; Lochman 2003, 257, Kat. II 39, Taf. 23, Abb. 86; Cappelletto 2017, 252, Fig. 2.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 15 (Resim 190).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 549.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 155 cm, Gen: 80 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Kalın grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin üst kısmı kötü derecede, alt kısımdaki kapı bölümü ise iyi derecede korunagelmiştir. Stelin üst bölümünde aşınmalar vardır. Alınlık kısmı kopmuştur. Alınlığın yalnızca sağ ve sol dikey kenarları ile sağdaki kemer şeklindeki kısmın çok az parçası korunagelmiştir. Alınlıktaki bu kopma niş içerisinde sol taraftaki büstün başını da eksiltmiştir. Sağ tarafta yer alan büstün yüzü aşınmıştır. Stelin sağ alt köşesinde çok küçük bir kopma vardır.

Tanımı: Mezar stelinin sağ üst tarafta korunan parçadan dolayı kemer alınlıklı verildiği anlaşılmaktadır. Alınlığın korunan sağ ve sol köşeleri üzerinde palmet kabartması görülmektedir. Sağdaki palmetten üst kısma doğru giden spiral şeklinde bir bitki kabartması görülmektedir. Alınlık ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde cepheden yan yana iki tane kadın büstü vardır. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Her ikisinin de başı kapalıdır. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Her ikisin de boynunda ince bir kolye vardır. Bu nişin altında tahrip olmuş vaziyette Antik Yunanca bir yazıt vardır:

[…]ΑΓΗ ἑαυτῇ καὶ [- - - - - - - - - -]ΤΟΣ τὰς

Resimli alanın altından kalın-ince ve tekrar kalın-ince olmak üzere 4 profilden sonra kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümü bir çerçeve içerisinde verilmiş ve bu çerçevenin dışında kalan alanlar sade bırakılmıştır. Kapı bölümünün dışında üst kısımda ve içinde üst kısımda 1'er satır yazıt bulunur:

ἑαυτῶν θυγατέρας ἐτείμησαν μνήμης χάριν.

2 Ξευναν καὶ Ἐπίτευζιν

[- -] (bu mezarı) kendisi için (yaptı) ve [- -] kızları Kseunas ve Epiteuksis'in anısını onurlandırdı.

Kapı bölümünün çerçevesi üzerinde, uçlarında farklı bitkilere ait çiçekler/meyveler olan kıvrıkdal kabartması vardır. Panellerin yer aldığı bölüm bir miktar derine oyulmuştur. Paneller ortadan altlık kısmı genişçe olacak şekilde vurgulu yalanca bir sütunla ayrılmaktadır. Paneller alttaki ikisi daha yüksekçe olan dikdörtgen şeklinde ve 4 adet olarak verilmiştir. Üst ve alt panellerin arası, kısa kenarları içe doğru yarım daire şeklinde çizgisel olan yatay kasetlerle ayrılmıştır. Her bir panel dış kısımdan çerçeve içine alınmıştır. Paneller simetrik verilmiştir. Üst panellerde yuvarlak mekanizmalı anahtar deliği (deliğin köşelerinde sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntıları bulunur), alt panellerin içerisinde ise üstte tarak altta kalathos yer almaktadır. Stelin altında ortada zıvana vardır.

Tarih: Geç Antoninler Dönemi (Waelkens 1986, 93); Roma İmparatorluk Dönemi (Drew-Bear vd. 2007, 186-87); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Gibson 1980, 82, Fig. 19; Waelkens 1986, 93, Kat. 221, Taf. 31; Drew-Bear vd. 2007, 186-87.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 16 (Resim 191).

Korunduğu Yer: Kayıptır.

Buluntu Yeri: Uşak İli, Banaz İlçesi, Hatipler Köyü.

Ölçüleri: Yük: 100 cm, Gen: 52 cm, Kal: 10 cm.

Malzeme: Beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Üçgen alınlığın sağ ve sol kenarları tahrip olmuş ve eksilmiştir. Üst bölümdeki büstlerin yüzleri ve elleri tahrip olmuştur. Üst kısmın sağ ve sol kenarları da yüzeyden kopmuştur. Kapı bölümü nispeten daha iyi korunmuştur. Stelin sağ alt köşesinde bir kopma vardır. Bunun dışında yüzeyde aşınmalar ile çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı korunan izlerden anlaşıldığı kadarıyla sivri üçgen biçiminde verilmiştir. Stelin üst kısmı çok fazla tahrip olduğundan alınlık çerçevelerinin yüzeyinde kabartma olup olmadığı bilinmemektedir. Üst bölümde bir niş içerisinde yan yana cepheden iki büst yer almaktadır. Başları ve vücutlarında ciddi tahribat vardır. Olasılıkla soldaki erkek, sağdaki kadın olmalıdır. Sağ elleri tahrip olmuş olsa da korunan izden dolayı ellerin göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verildiği anlaşılmaktadır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Kadının boynunda inci çeklinde bir kolye vardır. Büstlerin yer aldığı nişin altındaki çerçeve üzerinde ve kapı bölümünün üst kısmında oldukça zor okunabilen Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

[…… τον σ]ύνβ̣ιον ἐτί̣μησεν ἔτι ζῶσα
2 κὲ Τελε<σ>φόρος. τὸν θεόν σοι· μὴ ἀ-
δικήσεις.
4 — — — νύ[ν]φη— — —
— — — — — — ἔτι ζῶ̣̣σιν

- - - - *kocası filancayı kendisi henüz yaşarken onurlandırdı ve Telesphoros. Tanrı adına haksızlık yapmayacaksın!* - - - *gelini* - - - - *henüz hayattalarken* - - -

Üst bölümden kapı bölüme geçişte verilen eğimli çerçevenin üzeri baştanbaşa yumurta dizisi ile süslüdür. Stelin kapı bölümünün sağında ve solunda üzeri sarmaşıkla süslü iki çerçeve yer almaktadır. Panellerin olduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Panelleri ortadan üzeri zikzakla süslü, başlığı ve altlık kısmı genişçe verilmiş yalancı bir sütun ayırır. Paneller 4 adet olarak ve kare biçiminde verilmişlerdir. Panellerin üstünde, arasında ve altında olmak üzere kasetler bulunur. Kasetlerin kısa kenarlarında dışta bir daire, bunun iç kısmında ise yarım daire bulunur. Panellerin her birinin dış kısmı kalınca çerçeveli verilmiştir. Üst solda yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması (anahtar deliğinin sol tarafında dikdörtgen şeklinde küçük bir delik daha bulunur), üst sağda bir palmiye? ve kalathos, alt solda balmumu tableti ile alt sağda bir

tarak kabartması bulunur. Stelin alt kısmında ortada bir saban kabartması verilmiştir. Alt kısım düz biçimde sonlanmıştır.

Tarih: Olasılıkla 3. yüzyılın 3. veya 4. on yılı (MS 220/40) (Waelkens 1986, 160); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: MAMA VI, 112-13, No. 322, Pl. 56; Waelkens 1986, 160, Kat. 400, Taf 59.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 18, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 17 (Resim 192).

Korunduğu Yer: Kayıptır. (MAMA VI (1939)'da Hasanköy'de bir çeşmede kullanıldığı belirtilmiş).

Buluntu Yeri: Uşak İli, Banaz İlçesi, Hasanköy Köyü.

Ölçüleri: Yük: 108 cm, Gen: 75 cm, Kal: 15 cm.

Malzeme: Kireçtaşı.

Korunma Durumu: Mezar steli kötü derecede korunagelmiştir. Alınlığın sol köşesi genişçe biçimde kopmuştur. Alınlık içerisinde yer alan büstlerin yüzleri tahrip olmuştur. Büstlerin altında yer alan çerçevenin üzeri tahrip olmuştur. Stelin alt kısmının ortası yüzeyden tahrip olmuştur. Stel yüzeyinde yoğun aşınma görülmektedir. Yüzeyde etkili/etkisiz çatlaklar ile tahribat vardır. Yazıtların üzerinde de tahribat vardır. Stelin kapı bölümünde üst iki panelin arasında olasılıkla çeşme olarak kullanılmak üzere sonradan açılmış bir delik bulunmaktadır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı düz bir şekilde verilmiştir. Stelin üst bölümünde dikdörtgen biçimli niş içerisinde cepheden solda erkek sağda ise kadın büstü verilmiştir. Büstlerin yüzleri tahrip durumda ve elleri verilmemiştir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Kıyafetleri önden V şeklini almıştır. Kadın büstünün sağında dikdörtgen bir alan içerisinde altta bir ayna ve saç tokası, bunun üstünde ise bir tarak ve şişe kabartması bulunmaktadır. Erkek figürünün sol alt kenarında bir kısmı korunagelmiş yarı açık bir rulonun üzerinde, üstte T ve altında E harfi görünmektedir. Stelin en üst kısmında yer alan çerçeve üzerinde, kadın büstünün sağ tarafında yer alan nesnelerin üzerinde ve stelin en alt kısmında Antik Yunanca yazıtlar bulunmaktadır:

[τὸν θεόν σοι· μὴ] ἀ̣δικήσεις. εἰ δ̣[έ] τ̣ις ἀ̣δικ[ή]-
[σει, τὰ] αὐτῷ
[διπλᾶ] γένοι-
το.
[χέρε(?)]τε.
Εὔ-
φη-
μος
λα- π-
τύ- ος.
[— — — — — — — — — — —]υτου[..]
μονου[……]ς εἵνεκα μ[νη]-
[μο]σύνης [……] τοῦ κὲ Πείσων[ος].

Tanrı adına haksızlık etmeyeceksin. Her kim ki haksızlık ederse onun için iki katı (haksızlık) olsun!

Taş ustası Euphemos - - - - hatırası nedeniyle - - - - namı-diğer Peison'un - - -

Stelin kapı bölümü üst bölümden bir basamak daha aşağıda verilmiştir. Stelin üst kısmı ile kapı kısmını ayıran basamaklı kısmın üzeri diş sırası ile süslüdür. Stelin kapı bölümü sağdan ve soldan stilize asma yaprağı kabartması ile süslüdür. Kapı bölümünün alt hariç diğer üç kenarı iç içe geçmiş 3 profille sınırlandırılmıştır. Bu profillerin iç kısmında yumurta ve inci-boncuk dizisinden oluşan bir kuşak daha vardır. Panellerin olduğu bölüm bir miktar derine oyulmuştur. Paneller 4 adet ve kareye yakın dikdörtgen biçiminde verilmişlerdir. Panellerin üstünde, arasında ve altında yatay kasetler bulunmaktadır. Kasetlerin kısa kenarları içe doğru yarım daire şeklinde verilmiştir. Panellerin her biri dış kenardan çerçeveli verilmiştir. Üst sağ panelde yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması, solda ise sağdaki kilitten buraya bir menteşe ile bağlanan yaprak şeklinde bağlantı elemanı, altta sağda üzerinde iğ-öreke bulunan bir kalathos ve altta solda bir balmumu tableti kabartması bulunur. Stelin alt kısmı düzdür.

Tarih: Orta Severuslar dönemi, eğer stelin yazıtı tarih içeriyorsa MS 220/21 yılına tarihlenmesi de olası (Waelkens 1986, 160-61, Kat. 401, Taf 59); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: MAMA VI, 112, No. 321, Pl. 56; Waelkens 1986, 160-61, Kat. 401, Taf 59.

Krş: KT 5, KT 6, KT 7, KT 13, KT 20, KT 22, KT 23, KT 24, KT 25.

Kat: KT 18 (Resim 193).

Korunduğu Yer: Afyon Müze Müdürlüğü, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 145 cm, Gen: 75 cm, Kal: 13 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Yalnızca alınlık üzerindeki nişin içerisinde yer alan büstler kazınmıştır. Sol alt köşesinde çok küçük bir kopma vardır. Stelin alt kısmında da ufak kopmalar mevcuttur. Yüzeyde etkili ve etkisiz çatlaklar bulunmaktadır. Yüzey yer yer sararmıştır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde kabartma palmetler bulunur. Palmetlerin arası spiral şeklinde bitkisel kabartma ile süslüdür. Sol kenardaki bitkinin kıvrımlarının ortası ince matkapla delinmiştir. Alınlığın sağ altında yatay bir ayna ile altında bir saç tokası kabartması yer almaktadır. Alınlığın sol alt kenarında ise bir balmumu tableti kabartması ile altında bir yazı kalemi bulunur. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde tamamen kazınarak siluet olarak görülebilen cepheden iki büst vardır. Korunan izden anlaşıldığı kadarıyla olasılıkla soldaki erkek, sağdaki ise kadındır. Her iki büstün başlarından yukarı doğru çapraz biçimde birleşen iki çizgi ve bunun üstteki birleşim yerinde kazıma bir haç motifi vardır. Resim alanının altında sonradan kazınmış ince bir alan bulunmaktadır. Bunun altında dış çerçevesi burgulu verilmiş eğimli bir alan bulunmaktadır. Bu kısmın üzeri baştanbaşa palmetlerle süslüdür. Daha sonra stelin kapı bölümüne geçilir. Bu kısmın 4 kenarı da sonradan kazınmıştır. Kapı bölümünün dış kenarındaki çerçevenin hafifçe eğimli verilmiş iç kenarında yumurta dizisi süslemesi bulunur. Yumurta dizisinin iç kısmında ise inci-boncuk dizisi vardır. Bunun iç

kısmında da üzeri spiral şeklinde bitkisel kabartma bulunur. Spirallerin ortası ince matkapla delinmiştir. Bu çerçevenin sağ ve sol üst köşelerinde küçükçe verilmiş girdap şeklinde rozet kabartmaları vardır. Kapı bölümünde panellerin olduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Paneller ortadan dikey biçimli yalancı bir sütunla ayrılmaktadır. Gövdesi iki basamaklı olacak şekilde verilmiştir. Altlık kısmı genişçe sütun kaidesi biçiminde verilmiş ve bir platformun üzerine oturtulmuştur. Başlık kısmı ortası ince matkapla delinmiş iki volüt şeklinde ve ortasından yukarı doğru çıkmış bir yaprakla gösterilmiştir. Üst ve alt panellerin ortasında dikdörtgen yatay, dış kısmı iki basamaklı olarak verilmiş kasetler yer alır. Paneller dışardan eğimli çerçeveli olarak yapılmışlardır. Üst sol panelde yarı açık bir rulo, üst sağ panelde yuvarlak mekanizmalı bir anahtar deliği (deliğin solunda dikdörtgen şeklinde küçük bir delik daha bulunur ve dış kısmı noktalarla süslüdür), alt panellerde ise birer kapı tokmağı kabartması verilmiştir. Selin altındaki alan tamamen kazınmış olduğundan olasılıkla yazıtlar kaybolmuştur.

Tarih: MS 140/50-180 yılları (Ülker-Kucuk 2019, 104-5); MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Ülker-Kucuk 2019, 104-5, Kat. 27, Res. 27.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 19, KT 21, KT 26.

Kat: KT 19 (Resim 194).

Korunduğu Yer: Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi, Envanter No: A-22790.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Altıntaş İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 96 cm, Gen: 60 cm, Kal: 15 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin alınlık kısmı eksiktir. Alınlıkta yer alan büstlerin tamamına yakını eksiktir. Büstlerin yalnızca alt kısmına ait çok az bir parça korunagelmiştir. Kapı bölümü korunmuştur ancak sol pilasterin yarısından itibaren aşağısı eksiktir. Sağ alt köşede bir kopma vardır. Stelin alt kısmında kopmalar vardır. Yüzeyde çatlaklar, aşınmalar ile yosunlaşma vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlık kısmında yan yana iki tane büst olduğu, alt kısımda çok az korunagelmiş kıyafet kıvrımlarından anlaşılmaktadır. Bu resim alanının

altında önde düz sonra ise alt kısmı eğimli gelen bir çerçeve bulunur. Eğimli kısım üzerinde bitişik V'lerden oluşan kazıma teknikte süsleme vardır. Bu çerçevenin altında çok ince bir profil vardır. Daha sonra kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümünün en üstünde oldukça tahrip olmuş durumda Antik Yunanca bir yazıt görülmektedir:

……ΚΑΙΤΡΟΦΙΜΟC…

Kapı bölümünün en sağında dikey düz bir çerçeve vardır. Bunun iç kısmında bir basamak aşağıda verilmiş kapı bölümünü sınırlayan alanın sağ ve sol kısmının üzeri sarmaşık kabartması ile süslüyken üst kısmı ise spiral şeklinde bitki kabartmasıyla süslenmiştir. Kapı bölümü ortadan dikey biçimde, altlığı ve başlığı genişçe vurgulanmış yalancı bir sütun ile ayrılmaktadır. Kapı bölümü kare şeklinde dört panel halinde verilmiştir. Üst ve alt panellerin arasında birer kaset bulunur. Paneller ve kasetler ince birer çerçeve ile sınırlıdır. Üst sağ panel içerisinde yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması (dış kenarlarında yuvarlaklar bulunur), sol üstte bir kapı tokmağı, sağ altta iğ-öreke ve sol altta bir kese kabartması bulunmaktadır. Stelin alt kısmı düz şekilde sonlanmaktadır.

Tarih: MS 3. yüzyıl? (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 21, KT 26.

Kat: KT 20 (Resim 195).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 21610.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 186 cm, Gen: 80 cm, Kal: 22,5 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu iyi durumdadır. Alınlığın en üst kenarı kopmuştur. Resim alanındaki büstlerden soldakinin başı tamamen kopmuştur. Kapı bölümünün dışındaki çerçevenin sol alt kenarında yüzeysel bir kopma

vardır. Bunun dışında yüzeyde çok az miktarda aşınma vardır. Kapı bölümünün üst kısmındaki çerçevenin ince profili tahrip olmuştur.

Tanımı: Mezar steli olasılıkla düz alınlıklı olarak verilmiştir. Alınlığın sağ ve sol kenarlarında palmet kabartması görülmektedir. Sağdaki palmetin üzerinde ne olduğu anlaşılamayan (belki bir üzüm salkımı ile asma dalı?) bir bitkisel kabartmanın uç kısmı görülmektedir. Alınlık ortasında at nalı yarım daire şeklinde verilmiş olan nişin içerisinde yan yana cepheden iki erkek büstü verilmiştir. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Her ikisi de sağ elinde birer parşömen tutmaktadır. Parmaklar oldukça uzun verilmiştir. Figürlerin kıyafetleri başı ile uyumsuz biçimde işlenmiştir. Kıyafet vücuda tam oturtulamamış, boyun ile kıyafet arasında mesafe bulunmaktadır. Elbise kıvrımları çizgisel hatlarla vurguludur. Soldaki figürün kulakları ile saçlarının sağ kısmına ait çok küçük bir parça korunagelmiştir. Sağdaki figürün yüzünde aşınmalar olsa da hatları iyi seçilebilmektedir. Saçları öne doğru araları çizilmiş kalın bukleler halinde gelerek uçları spiralli bitirilmiştir. Saçları kulak üzerinde sonlanmıştır. Göz bebekleri belirgin şekilde işlenmiştir. Her iki figürün de kulakları kepçe şeklinde verilmiştir. Nişin altında 1 satır Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

ΔΑΔΗCΚΑΙΑΜΙΑCΕΤΕΙΜΗCΑΝΤΕΤΕΚΝΑΜΝΗΜΗCΧΑΡΙΝ

Yazıtlı kısmın altında aşağı doğru eğimli küçük bir çerçeve bulunur. Bunun da altında iki ince profil arasında üzeri baştan başa çizgisel daire motifiyle süslü bir kuşak bulunur. Bunun altında ince düz bir alan vardır. Bunun da altında, üzeri sağa doğru yarım daire şeklinde çentiklerle vurgulanmış bir profil yer alır. Bunun altında da 2 satır yazıt vardır:

ΤΙCΑΝΠΡΟCΟΙCΕΙΧΕΙΡΑΤΗΝΒΑΡΥΦΘΟΝΟΝ
2 ΟΤWCΑΥWΡΟΙCCΥΝΦΟΡΑΙC

Ardından kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümü en dış kısımda sağdan ve soldan düzdür. Kapı bölümünün içerisi sağ, sol ve üst kısımdan üzeri spiral şeklinde bitkisel kabartmayla süslüdür. Bu kısmın üst kenarı inci-boncuk dizisiyle süslenmiş ancak tahrip olmuştur. Panellerin yer aldığı kısım bir miktar derine oyulmuştur. Paneller ortadan altlık ve başlığı 3'er şeritle vurgulu ve gövdesi basamaklı verilmiş yalancı dikey bir sütunla ayrılır. Her bir panelin dış çerçevesi iki basamaklı yapılmıştır. Üst ve alt panellerin arasındaki yer alan yatay kasetlerin üzeri 3'er daire ile süslüdür. Üst sağ panelde yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması (anahtar deliğinin köşelerinde sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntılar bulunur), üst sol panelde ise sağ panelden buraya bir menteşeyle bağlanan yaprak şeklinde bağlantı elemanı yer alır. Her iki alt panelde ise simetrik biçimde üstte yazı kalemliği ve altında balmumu tableti kabartması yer alır. Stelin alt kısmı düzdür. En altta ortada zıvana vardır.

Tarih: MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: KT 5, KT 6, KT 7, KT 13, KT 17, KT 22, KT 23, KT 24, KT 25.

Kat: KT 21 (Resim 196).

Korunduğu Yer: Kayıptır. Waelkens'a göre bu stel 1866 yılında Kütahya Ermeni Mezarlığında, 1900 ve 1924 yılları arasında Kütahya'daki büyük Ermeni Kilisesi'nde kopyalanmıştır.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: -

Malzeme: Mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Stelin üst bölümündeki büstün yüzünde aşınma vardır. Stel yüzeyinde aşınmalar ile ufak tahribatlar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı genişçe üçgen biçiminde verilmiştir. Stelin yayınlardaki fotoğrafında alınlığın tepe noktası görülmemektedir. Üçgen alınlığın sağ ve sol kenarları, çizgisel verilmiş spiral şeklinde bitki motifi ile süslenmiştir. Bunun aşağısında nişin sağ ve sol kenarları, üzeri üst üste üzeri yarım

dairelerle kapalı Y'lerden oluşan çizgilerle süslenmiştir. Stelin alınlığında genişçe verilmiş yuvarlak bir niş içerisinde cepheden tek erkek büstü bulunmaktadır. Büst kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ eli göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Gözleri birbirine yakın işlenmiştir Yüzü yaşlıca verilmiş ve suratı sakallıdır. Saçları arkadan öne doğru çizgiler haline gelerek uçları başın sol yarısındakiler sola, sağ yarısındakiler ise sağa olacak şekilde spiralli biçimde bitirilmiştir. Niş içerisinde büstün sağ tarafındaki boşlukta dikey bir pedum kabartması bulunmaktadır. Büstün bulunduğu nişin altında ince düz bir çerçeve, bunun altında ise üzeri baştanbaşa çizgisel verilmiş bitişik V'lerle süslü eğimli bir kısım bulunur. Bu kısımdan sonra stelin kapı bölümüne geçilir. Nişin altındaki çerçeve üzerinde ve kapı bölümünün üst kısmında Antik Yunanca yazıt bulunmaktadır:

Ἀνδρόμαχος κὲ Ματεις Ἀλέξανδρον τὸν
2 ἑαυτῶν υἱὸν κὲ ἑαυτοὺς ἔτι ζῶντες
ἐτείμησαν· κὲ Ἐπίνεικος τοὺς γονεῖς κὲ τὸ-
4 ν
[ἀδελφὸν ? - - - - - - - - - - - - - - - - - -].

Andromakhos ve Mateis oğulları Aleksandros'u ve henüz hayattayken kendilerini onurlandırdılar: ve Epineikos ebeveynlerini ve - - - - - kardeşini? - - - -

Stelin kapı bölümü sağdan ve soldan üzeri yarım dairelerle kapalı üst üste bitişik verilmiş Y'lerden oluşan balık puluna benzer motifle süslü iki çerçeve ile sınırlandırılmıştır. Bu çerçeveden hemen sonra panellerin olduğu kısma geçilir. Panellerin bulunduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Paneller dikdörtgen biçiminde verilmiştir. Panelleri ortadan altlık ve başlığı genişçe verilmiş yalancı bir sütun ayırır. Panellerin arasında yatayda kasetler vardır. Kasetlerin üzerinde soldakinde sola yatık, sağdakinde ise sağa yatık çapraz çizgiler bulunur. Panellerin her biri dışarıdan çerçevelidir. Üst sol panelde cepheden başını kaldırmış kanatları açık bir kartal, üst sağ panelde yuvarlak

şekilli bir kilit mekanizması, alt sol panelde bir kese ve alt sağ panelde üzerinde sola dönük profilden bir kuş bulunan kalathos kabartması yer alır. Stelin alt kısmında düz verilmiş ve bunun altında da eğimli verilmiş çerçevelerin üzerine sonradan 2 satır Ermenice yazıt yazılmıştır.

Tarih: Bizans öncesi Frig steli (Pfuhl - Möbius 1979, 510); Severuslar Dönemi'nin sonları (MS 210-235) (Waelkens 1986, 104); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Buckler vd. 1924/25, 159, No. 146, Pl. XXI; Pfuhl - Möbius 1979, 510, Kat. 2114, Taf. 305; Waelkens 1986, 104, Kat. 244, Taf 39; Cappelletto 2017, 256, Fig. 6; Yüksekdağ 2024, 254, Fig. 47.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 26.

Kat: KT 22 (Resim 197).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 1.

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 178 cm, Gen: 80 cm, Kal: 20 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi korunmuş durumdadır. Alınlığın en üst dış kenarında ufak kopmalar vardır. Stelin en altında orta kısımda kopma vardır. İnsan büstlerinin yüzlerinde aşınma vardır. Yüzeyinde fazla etkili olmayan çatlaklar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin üst kısmı figürlü alana, alt kısmı ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Alınlığı üçgen biçiminde verilmiştir. Alınlığın en tepe noktasında aşınmış vaziyette bir kız çocuğu büstü yer alır. Alınlığın sağ ve sol köşelerinde birer çizgi üzerinde duran palmet süslemesi vardır. Sağ palmet ile kız çocuğu büstü arasında bir tarak ve ayna kabartması bulunur. Sol palmet ile kız çocuğu büstü arasında ise bir balmumu tableti kabartması bulunur. Alınlığın ortasında at nalı yarım daire şeklinde, çerçevesi belirgin verilmiş bir niş içerisinde solda erkek sağda ise kadın büstü yer almaktadır. Kiton üzeri himation giyimli olan büstlerin sağ elleri manto dışında, göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Erkeğin saçları, uç kısımları spiralli biten bukleler halinde ve iki kat olarak verilmiştir. Kadının başı kapalıdır. Kadının örtü

altından görünen saçları ortadan ikiye ayrılarak araları çizili olarak yanlara ve arkaya doğru dalgalı biçimde gitmektedir. Resim alanının çerçevesi üzerinde Antik Yunanca bir yazıt bulunmaktadır:

Νανας Ἀπο[λλώ]νιου [τ]ὸν ἑαυτῆς [ἄνδρα] κὲ ἑαυτὴν ἔτι ζώσα
2 ἐτείμησεν κὲ τὰ τέκνα

Nişin altında yer alan ince çerçevenin de üzerinde yazıt bulunmaktadır:

αὐτῶν Ἀπολλώνιος

Yazıtlı çerçevenin altında aşağı doğru eğimli bir çerçeve bulunur. Bu kısmın sağ yarısı sağa yatmış çizgilerle, sol yarısı ise sola doğru yatmış çizgilerle süslenmiştir. Ardından kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümünün dış kenarı, alt kısım hariç 3 kenardan iki ince çerçeve içerisinde, üzeri yarım dairelerle kapatılmış Y'lerden oluşan balık puluna benzer motifle süslü çerçeveyle sınırlandırılmıştır. Üst kısımdaki dış çerçevenin üzerinde yazıt bulunmaktadır:

Ἀνδρόμαχος κὲ Ἄλυπος

Kapı bölümü 4 panel halinde verilmiştir. Paneller ortadan dikey olarak başlık ve altlık kısmı genişçe vurgulu yalancı bir sütunla ayrılır. Üst ve alt panellerin arasında, üzeri ortadan yatay çizgili olan profil şeklinde birer kaset bulunur. Panellerin dış kenarları birer basamaklı olacak şekilde verilmiştir. Üst sağ panelde yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması, üst solda ise sağdaki kilitten gelerek buraya bir menteşeyle bağlanan yaprak şeklinde bağlantı elemanı bulunur. Alt sol panelde yarısı açık bir rulo ile altında yazı kalemliği bulunur. Sağ alt panel ise sonradan kazınarak üzerine Ermenice bir yazıt yazılmıştır. Mezar stelinin alt kısmında ortada bir saban kabartması verilmiştir. Sol tarafta ise yazıt vardır:

τίς ἂν ποσάξει χεῖρα τὴν βαρύφθονον

2 πολλοῖς ἀώροις περιπέ-

σοιτο συνφοραῖς.

Nanas kocası Apollonios'u ve henüz hayatta iken kendisini onurlandırdı, ve onların çocukları Apollonios, Lasamos, Andromakhos ve Alüpos ile birlikte ebeveynlerini onurlandırdı. Eğer birisi ağır ve kıskanç elini (bu mezara) uzatacak olursa birçok vakitsiz felaketlere düşsün.

Tarih: Olasılıkla 3. yüzyılın 3. on yılı (MS 220-30) (Waelkens 1986, 101-3); Roma İmparatorluk Dönemi'ne (Drew-Bear vd. 2007, 204-5); MS 300 civarı (Yazar).

Lit: Buckler vd. 1924/25, 159-60, No. 147, Pl. XXI; Waelkens 1986, 101-3, Kat. 240, Taf. 38; Drew-Bear vd. 2007, 204-5.

Krş: KT 5, KT 6, KT 7, KT 13, KT 17, KT 20, KT 23, KT 24, KT 25.

Kat: KT 23 (Resim 198 a, b).

Korunduğu Yer: Aizanoi Örenyeri, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 200 cm, Gen: 89 cm, Kal: 19 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunmuştur. Stelde yalnızca alınlığın üst kenarı ile en altta yer alan zıvana kısmında bir kopma vardır. Sağ alt köşede çok küçük bir kopma vardır. Stel yüzeyi, alınlık kısmında biraz daha fazla olmak üzere çok ince bir kalker tabakası ile kaplanmıştır. Alınlıkta yer alan büstlerin yalnızca burun ve ağız kısımlarında bir tahribat vardır. Mevsimsel şartlardan dolayı kısmi kararmalar vardır.

Tanımı: Kemer alınlıklı olan mezar stelinin üst kısmı figürlü alana, alt kısmı ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Stelin dış kenarları kaba yontulmuştur. Alınlığın sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması bulunur. Sağ ve sol palmetlerin arası üzüm salkımı ve asma dalı ile süslenmiştir. Sağdaki palmetin altında iğ-öreke, soldaki palmetin altında ise bir kese kabartması bulunur. Alınlık ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir niş içerisinde cepheden verilmiş solda erkek sağda ise kadın büstü bulunur. Büstlerin üzeri bir girland kuşağı ile

kapatılmıştır. Girland kuşağının orta hizasında altında 3 yapraklı bir çiçek rozeti bulunur. Büstler kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında olup göğüs üzerine konmuş, selamlama pozisyonundadır. Kadın ve erkeğin yüzleri benzer biçimde işlenmiştir. Her iki figürün de saçlarının altındaki küçük kulakları kepçe biçiminde verilmiştir. Erkeğin saçları ters üçgen biçiminde uçları sivri bitecek şekilde araları çizili bukleler halinde verilmiştir. Kadının başı kapalı olup saçlarının yalnızca ön kısmı görülmektedir. Kadının başörtüsü omuz üzerinde bitmektedir. Örtünün sağ ve soldaki uçları sıkılarak püsküllü bitirilmiştir. Kadının saçları ortadan ikiye ayrılmış, yanlara doğru ince çizgiler halinde gitmekte, kulak üzerindeki kısım ise ince çizgilerle arkaya doğru giderek arkada toplanmıştır. Kadının boynunda ortada halka şeklinde bunun yanında da sarmaşık yaprağı şeklinde birer sarkacı bulunan kolye vardır. Büstlerin bulunduğu kısmın altında bir satır Antik Yunanca yazıt bulunur:

MYPTIAOCMYPTIAOYANEIKHTOCETEIMHCENTATIAN

Bu yazıtın altında üzeri baştanbaşa palmet motifi ile süslü yatay bir kuşak bulunur. Bu kuşağın altında da 3 satır yazıt vardır:

THNEAYTOYCYNBIONMNHMHCXAPINKAIEAY-
2 TONETIZΩNKAINEIKIACKAIAMIAKAIAΠΠHCETEI-
MHCANETOY.....ΓONEICMNHMHCXAPIN

Kapı bölümü dışarıdan sağda ve solda üzeri zikzakla süslü ince bir kuşak içerisine alınmıştır. Kapı bölümü sağ, sol ve üst kenardan üzerinde spiral şeklinde bitki kabartması olan çerçeve içerisine alınmıştır. Panellerin olduğu kısım bir miktar derine oyulmuştur. Kapı bölümü ortadan gövdesi, altlık ve başlığı basamakla vurgulu dikey bir yalancı sütunla ortadan ikiye ayrılmıştır. Kapı bölümü 4 panel halinde verilmiştir. Üst ve alt panellerin arasında, üzeri balık pulu motifiyle bezenmiş olan kasetler yer alır. Her bir panelin dış kısmı iki ince çerçeve ile sınırlandırılmıştır. Üst sağ panelde anahtar deliğinin

köşelerinde sarmaşık yaprağı şeklinde çıkıntıları bulunan yuvarlak bir kilit mekanizması yer alır. Bu mekanizma soldaki panel üzerinde yer alan yaprak biçimindeki bağlantı elamanına bir menteşeyle bağlanır. Alt sağ panelde üzerinde sağa dönük profilden bir kuş bulunan kalathos ve bunun üzerinde de bir tarak yer alır. Alt sol panelde ise altta açık bir rulo ve bunun üst kısmında kalemlik yer alır. Stelin en alt kısmında sol tarafta, çerçevenin tam alt hizasına denk gelecek şekilde bir balmumu tableti kabartması bulunur. Bunun sağında ise perspektiften dolayı bir üstte biri alttaymış gibi görünen başları cepheden vücutları profilden sağa doğru gider pozisyonda verilmiş iki öküz, başlarına boyundurukla bağlanan sabanı çekmektedir. Bu öküzlerin sağ tarafında da 4 satır yazıt bulunur:

TICANΠPOCOIC.NEIPA-
2 THNBAPYΦΘONONE……
MATAPAMEMOCTATEKNWN
4 TEKNOIC

Tarih: MS 325 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: KT 5, KT 6, KT 7, KT 13, KT 17, KT 20, KT 22, KT 24, KT 25.

Kat: KT 24 (Resim 199).

Korunduğu Yer: Kütahya Özel Tugay Müzesi, Envanter No: 15328.

Buluntu Yeri: Aslanapa İlçesi, Ören Köyü.

Ölçüleri: Yük: 162 cm, Gen: 72 cm, Kal: 16 cm.

Malzeme: Sarı renkli mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli iyi derecede korunagelmiştir. Stelin sol alt köşesinde küçük bir kopma vardır. Resim alanındaki figürlerin burunları aşınmıştır. Yüzeyinde etkili olmayan çatlaklar vardır. Yüzeyde yer yer ufak tahribatlar vardır. Kapı bölümünün ortasında olasılıkla çeşme olarak kullanılmak üzere sondan açılmış bir delik bulunmaktadır.

Tanımı: Mezar steli üçgen alınlıklı olarak verilmiştir. Üst kısım figürlü alana alt kısım ise kapı bölümüne ayrılmıştır. Alınlığın tepesi ile sağ ve sol köşelerinde palmet kabartması bulunur. Palmetlerin arası sarmaşıklarla süslüdür. Soldaki sarmaşıkta üzüm salkımlarına da yer verilmiştir. Alınlığın sol alt kenarında bir ayna kabartması vardır. Alınlık ortasında at nalı yarım daire şeklinde bir nişin içerisinde cepheden solda kadın sağda ise erkek büstü verilmiştir. Büstlerin yüzleri birbirine benzemektedir. Gözbebekleri vurgulanmıştır. Kiton üzeri himation giyimlidirler. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmişlerdir. Kadının başı kapalıdır. Başörtüsünün iki ucu sıkılmış olup uçları püsküllü şekilde sonlandırılmıştır. Örtü altından görünen saçları ortadan ayrılarak araları çizili şekilde birkaç boğum halinde arkaya doğru gitmektedir. Kadının boynunda ortada halka şeklinde, bunun sağında ve solunda sarmaşık yaprağı şeklinde birer sarkacı bulunan kolye vardır. Kulaklarında da küpe vardır. Erkeğin suratı sakallıdır. Tüyler küçük çentiklerle gösterilmiştir. Saçları, araları çizili bukleler halinde öne doğru gelerek uçları hafif spiral biçiminde sonlandırılmıştır. Büstlerin bulunduğu alanın altındaki çerçeve üzerinde 1 sıra Antik Yunanca yazıt bulunur:

Μηδεανὸς ἐτείμησεν Αφιον {ετειμη} σύνβιον

Yazıtın altında eğimli bir çerçeve bulunur. Bu çerçevenin üzeri baştanbaşa yumurta dizisi ile süslüdür. Bunun altında ince bir profil, profilin altında da inci-boncuk dizisi bulunur. Ardından kapı bölümüne geçilir. Kapı kısmı en dıştan sade bırakılmış düz alanlara sahiptir. Üst kısımdaki düz alanın üzerinde 1 satır yazıt bulunur:

[καὶ] ἥαυτὸν ἔτι ζῶν μνήμη<ς> χάριν.

Medeanos karısı Aphion'un ve henüz hayatta iken kendisinin anısını onurlandırdı.

Kapı bölümünün dış kısmı, alt kısım hariç 3 taraftan üzeri süslü geniş çerçevelere sahiptir. Üst kısımda spiral şekilli bitkisel kabartma, sağ ve sol kenarlarda uçları sarmaşık yaprağı ve çiçeklerle sonlanmış kıvrıkdal kabartması ile süslenmiştir. Çerçevenin dış kısmı kuşaklarla süslenmiş ve kuşaklar ortadan bantla sıkılmıştır. Panellerin olduğu bölüm bir miktar derine oyulmuştur. Paneller 4 adet ve dikdörtgen şeklinde verilmiştir. Paneller ortadan dikey, altlığı genişçe başlığı ise dikey üç yaprak şeklinde vurgulu yalancı bir sütunla ayrılmaktadır. Üst ve alt paneller arasında dikdörtgen şeklinde kasetler vardır. Panellerin ve kasetlerin her biri dışardan iki basamaklı şekilde çerçevelendirilmiştir. Paneller içerisinde üstte sağda yuvarlak şekilli bir kilit mekanizması (anahtar deliğinin köşeleri noktalarla vurgulu ve yuvarlağın kenarlarında da 4 nokta bulunur), üst sol panelde sağdaki panelden buraya menteşe ile bağlanarak gelen yaprak şeklinde bağlantı elemanı vardır (menteşenin üzeri küçük dairelerle vurgulu). Alt sağ panelde yarı açık bir rulo ve alt sol panelde içi yünlerle dolu bir kalathos ve üzerinde sağına dönük bir kuş kabartması vardır. Stelin alt kısmı düzdür. En altta ortada zıvana vardır.

Tarih: MS 170 yılları (Lochman 2003, 259); Roma İmparatorluk Dönemi (Drew-Bear vd. 2007, 200-1); MS 325 civarı (Yazar).

Lit: Lochman 2003, 259, Kat. II 81, Taf. 7, Abb. 25; Drew-Bear vd. 2007, 200-1.

Krş: KT 5, KT 6, KT 7, KT 13, KT 17, KT 20, KT 22, KT 23, KT 25.

Kat: KT 25 (Resim 200 a, b, c).

Korunduğu Yer: Aizanoi Örenyeri, Envanter No: -

Buluntu Yeri: -

Ölçüleri: Yük: 210 cm, Gen: 88 cm, Kal: 18 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar steli kısmen korunmuş, kısmen tahribata uğramıştır. Alınlık kısmı yukarıdan aşağı, alınlık ortasında yer alan kartalın boynuna kadar eksiktir. Üstteki figürlü resim alanının sağ çerçevesi derin biçimde aşınarak eksilmiştir. Yine bu resim alanının sol kenarının alt yarısı derinlemesine kopmuştur. Sağda yer alan kadın büstünün yüzü kırılarak tahrip olmuştur.

Kapı bölümünün sol üst kısmından en alt kısmına kadar derin biçimde kopmalar vardır. Bu kopma, kapı kısmının da bir miktar sol tarafını eksiltmiştir. Kapı bölümün sağ tarafındaki dış konturda da kısmi kopmalar vardır. Stelin en alttaki köşeleri de çapraz biçimde kopmuştur. Stel yüzeyinde kapı bölümünde daha yoğun olmak üzere aşınmalar vardır. Yüzeyde gözenekler oluşmuştur.

Tanımı: Stelin üçgen bir alınlığa sahip olduğu korunan izden anlaşılmaktadır. Üçgen alınlığın içerisinde üçgen şeklinde iki basamaklı bir alan daha oluşturulmuştur. Sol kenarda korunan izden alınlığın en dış kenarının üzerinin kazıma zikzak ile süslü olduğu anlaşılmaktadır. Üçgen alanın ortasında kanatlarını yukarı doğru açmış, tüyleri pul şeklinde verilmiş bir kartal kabartması vardır. Baş ve boyun kısmı eksiktir. Alınlığın çıkıntılı verilmiş sol köşesinin üzeri palmet ile süslü, sağ köşedeki ise tahrip durumdadır. Alınlık kısmı ile büstlerin bulunduğu resim alanı arasında kalan çerçeve üzerinde tahrip durumda Antik Yunanca 2 satır yazıt bulunur:

.EIMΩNK(E)ΛYKΩPM.K(E) ZΩTIKOCOY…
2 .EKΩTHNK(E)ΩPEAN… MHCANK(E)ΔOM…

Dikdörtgen şeklinde olan üst resim alanının çerçevesinin korunan sol üst kısmının üzeri dikey zikzak çizgilerle süslüdür. Resim alanında cepheden iki büst verilmiştir. Soldaki erkek sağdaki ise kadın büstüdür. Büstlerin üzeri bir girland kuşağı ile kapatılmıştır. Kiton üzeri himation giyimli olan figürlerin kıyafetleri çizgisel kıvrımlarla verilmiştir. Manto dışındaki sağ elleri göğüs üzerinde selamlama pozisyonundadır. Erkeğin saçları 2 katlı verilmiş, araları çizili ve uçları sivri sonlanan bukleler halinde verilmiştir. Erkeğin sakalı da saçları ile aynı biçimde verilmiştir. Kadının yüzü oldukça tahrip olmuştur. Saçlarının bir kısmı korunagelmiştir. Anlaşıldığı kadarıyla yanlara doğru dalgalı ve derin olmayan ince çizgilerle giderek arkada toplanmıştır. Kadının boynunda ince bir kolye bulunmaktadır. Kadın ve erkeğin arasındaki çukurlaşmış kısım oldukça kararmıştır. Bu kısımda kadının başının hemen

solunda silikçe bir ayna bulunur. Resim alanının altında yer alan çerçeve üzerinde 1 satır yazıt bulunur:

… AIMNHMHC[XAPIN]

Bu kısmın altında üzeri aralıklı kazıma daire motifleriyle süslü bir çerçeve bulunur. Bu çerçeveden sonra kapı bölümüne geçilir. Kapı bölümünün dış kısmı üzeri sarmaşık motifiyle süslü olan çerçevelerle çevrelenmiştir. Ancak sol kenardaki çerçeve eksiktir. Sağdaki sarmaşıkla süslü çerçevenin dışında da önce üzeri spiralle süslü dikey bir profil, bunun da sağında üzeri dikey zikzaklarla süslü bir kuşak daha yer almaktadır. Kapı bölümü dört kenardan ince bir çerçeve içerisine alınmıştır. Kapı bölümü dört panel halinde verilmiştir. Üsttekiler kareye yakın, alttakiler ise dikdörtgen biçimlidir. Üst ve alt paneller arasındaki kasetlerin üzeri aralıklı daire motifleri ile süslüdür. Her bir panel de kendi içerisinde birer çerçeve ile sınırlandırılmıştır. Panellerin ortasında başlığı ve altlığı V şeklinde vurgulanmış yalancı bir sütun yer alır. Başlığı üzerinde silikçe dikey 3 yaprak motifi bulunmaktadır. Panellerde üstte sağda yuvarlakça bir kilit mekanizması, üst solda sağdaki kilit mekanizmasından bir menteşe ile buraya bağlanan yaprak şeklinde bir bağlantı elemanı bulunmaktadır. Alt solda üstte yarı açık bir rulo ve üzerinde kalemlik, altında ise bir kese bulunmaktadır. Alt sağ panelde ise üzerinde iğ-öreke bulunan bir kalathos yer alır.

Tarih: MS 325 civarı (Yazar).

Lit: Yayınlanmadı.

Krş: KT 5, KT 6, KT 7, KT 13, KT 17, KT 20, KT 22, KT 23, KT 24.

Kat: KT 26 (Resim 201).

Korunduğu Yer: Kütahya Müze Müdürlüğü, Envanter No: 8263.

Buluntu Yeri: Kütahya İli, Dumlupınar İlçesi.

Ölçüleri: Yük: 122,5 cm, Gen: 65 cm, Kal: 9,5 cm.

Malzeme: Orta grenli beyaz mermer.

Korunma Durumu: Mezar stelinin kondisyonu kötüdür. Kırılarak parçalara ayrılmış ve eksik parçaları vardır. Eksik parçalar stelin kapı kısmındadır. Yüzeyde çok küçük aşınmalar vardır.

Tanımı: Mezar stelinin alınlığı düzdür. Alınlık üzerinde yarım daire şeklinde bir niş içerisinde büstler işlenmiştir. Nişin dış kenarında altta her iki tarafta yüzleri dışa dönük stilize birer yunus balığı bulunmaktadır. Alınlığın sağ ve sol köşelerinde birer palmet kabartması bulunur. Alınlığın sağ kenarında yunus balığı üzerinde ağzı tıpalı bir şişe, onun üzerinde bir tarak ve saç iğnesi, bunların üzerinde ağzı tıpalı bir şişe daha, bunun da üst sol çaprazında bir ayna kabartması bulunur. Alınlık üzerinde ortada 4 yapraklı bir çiçek rozeti bulunur. Bunun hemen sağında 6 yapraklı bir çiçek, solunda ise 8 yapraklı bir başka çiçek kabartması bulunur. Alınlığın sol kenarındaki yunus balığının üzerinde yatay bir yazı kalemi, bunun üzerinde bir balmumu tableti, bunun da üst sağ çaprazında dikey bir yazı kalemi daha vardır. Büstlerin içerisinde bulunduğu niş çerçevesinin üzerinde Antik Yunanca bir yazıt bulunur:

Ἀσινία Χρυσὶς Ἀσίνιον Ὑμῆ τὸν σύμβιον ἐτείμησεν

Niş içerisinde solda bir erkek sağda ise bir kadın büstü bulunur. Her ikisi de kiton üzeri himation giyimlidir. Sağ elleri manto dışında göğüs üzerine konularak selamlama pozisyonunda verilmiştir. Erkeğin saçları aralı çizili spiral bukleler halinde verilmiştir. İnce bıyıkları ve dalgalı sakalları vardır. V şeklinde badem elması işlenmiştir. Kadının başı kapalıdır. Saçlarının ön kısmı bir miktar görülmektedir. Önden arkaya doğru hafif dalgalı biçimde oval ve çapraz çizgilerle giden saçları ense üzerinde toplanmaktadır. Boynunda ince bir kolye vardır.

Stelde üst kısımdan kapı bölümüne geçişte üzeri önce düz, sonra eğimli gelen bir çerçeve bulunur. Düz kısım üzerinde yazıt bulunur. Eğimli kısmın üzeri baştanbaşa palmetlerle süslüdür. Kapı bölümünün en üst kısmında yer alan ince çerçevenin üzerinde de yazıt bulunur. Yazıtlar şu şekildedir:

μνήμης χάριν σὺν καὶ Ὑμῆ τῷ υἱῷ· τὶς ἂν δὲ

2 προσάξει χεῖρα τὴν βαρύφθ[ονον ἔστω κ]ᾳ-

Kapı bölümünün dış çerçevesi üzerinde alt kenar dışındaki diğer 3 kenarda sarmaşık yaprağı kabartması vardır. Kapı bölümü bir miktar derine oyulmuştur. Paneller ortadan altlık ve başlık kısmı korinth düzeninde altlık kısmı ise altıgenin yarısı olacak şekilde yalancı bir sütunla ayrılmıştır. Kapı bölümü dikdörtgen şeklindeki 4 panel halinde verilmiştir. Üst ve alt panellerin arasında birer kaset yer alır. Kasetlerin ortası derince oyulmuş ve kısa kenarları içe doğru yarım daire şeklinde verilmiştir. Her bir panel dıştan içe doğru eğimli birer çerçeve içerisinde verilmiştir. Üst sol panel içerisinde bir kalemlik varken, üst sağ panelin kabartma alanı eksiktir. Alt sol panelde dikey verilmiş bir saban, alt sağ panelde ise küçük bir kalathos ve üzerinde iğ-öreke kabartması vardır. Stelin alt kısmında bir yazıt vardır:

.τηραμένος ὑπό τε Δία, Γῆν, Ἥλιον.

Asinia Khrysis kocası Asinius Hymes'i (veya Hymen'i) oğlu Hymes (veya Hymen) ile beraber hatırası nedeniyle onurlandırdı. Her kim ki ağır mı ağır elini (bu mezara) sürecek olursa Zeus, Ge ve Helios nezdinde lanetli/lanetlenmiş olsun!

En altta ise zıvanaya ait bir iz korunagelmiştir.

Tarih: MS erken 3. yüzyıl (SEG Vol. XLIV 1997, 352-53); MS 325 civarı (Yazar).

Lit: Türktüzün - Wörrle 1994, 95-101; SEG Vol. XLIV 1997, 352-53, No. 1027; Gül 2022, Lev. XXIII-b; Grüll 2023, 99, Fig. 1.

Krş: KT 1, KT 2, KT 3, KT 4, KT 8, KT 9, KT 10, KT 11, KT 12, KT 14, KT 15, KT 16, KT 18, KT 19, KT 21.

KAYNAKÇA

Metinde kullanılan kısaltmalarda aşağıda gösterilenler dışında kalanlarda Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün formatı kullanılmıştır. Antik kaynaklarda Der kleine Pauly'nin önerileri dikkate alınmıştır. Türkçe kısaltmalarda Türk Dil Kurumu esas alınmıştır.

Abbas - Gürsoy 2022 I. Abbas - İ. Güsoy, "Antik Roma'da Müzik", P. Ahanchi-F. Babayeva-Shukurova-E. R. O. Agayev (eds.), 2nd International Azerbaijan Congress on Life, Social, Health, and Art Sciences, August 13-14, 2022 (Baku, Azerbaijan), 159 - 64.

Akyürek-Şahin 2016 N. E. Akyürek-Şahin, "Manisa Müzesi'ndeki Eserlerin Işığında Lydia'da Hekate Kültü", F. Onur-H. Uzunoğlu-F. Avcu (eds.), Eskiçağ Yazıları 9 (Akron 12) (İstanbul), 101 - 174.

Akyürek-Şahin 2016 N. E. Akyürek-Şahin, "The Cult of Hecate in Lydia: Evidence from the Manisa Museum", Gephyra 13, 1 - 48.

Akyürek-Şahin - Uzunoğlu 2022 N. E. Akyürek-Şahin - H. Uzunoğlu, "Neue Inschriften aus Bilecik 1", Gephyra 23, 101 - 184.

Arcagök - Şahin 2024 İ. Arcagök - M. Şahin, "Görükle'den İki Yeni Mezar Steli", OLBA XXXII, 55 - 65.

Bağdatlı-Çam 2023 F. Bağdatlı-Çam, Antik Dönem Mezar Stelleri (İstanbul). Arkeoloji ve Sanat Yayınları

Berndt-Ersöz 2012 S. Berndt-Ersöz, "Frig Krallığı: Kökenleri, Tarihi ve Politik Gelişimi, The Phrygian Kingdom: Origins, History and Political Development", T. T. Sivas – H. Sivas (eds.), Frigler Phrygians, Midas'ın Ülkesinde, Anıtların Gölgesinde, In the Land of Midas, In the Shadow of Monuments (İstanbul), 16 - 41.

Bozoğlu 2010 İ. Bozoğlu, "Aizanoi Antik Kenti Kapı Biçimli Mezar Taşları ve Bezemeleri", Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Mersin).

Buckler vd. 1924/25 W. H. Buckler - W. M. Calder - C. W. M. Cox, "Asia Minor, 1924. II.--Monuments from Cotiaeum", The Journal of Roman Studies, Vol. 15 (1925), 141 - 175.

Cappelletto 2017 E. Cappelletto, “Funerary Reliefs With Spinning Objects: a New Issue”, S. Lefebvre (dir.), Iconographie Du Quotidien Dans L’art Provincial Romain: Modèles Régionaux, Actes du XIVème Congrès international d’art provincial romain, Dijon, 1er-6 juin 2015, 44ème supplément à la Revue Archéologique de l’Est (Dijon), 249 - 66.

Cooper 1978 J. C. Cooper, An Illustrated Encyclopaedia Of Traditional Symbol (London). Thames and Hudson Ltd.

Cömert 2010 B. Cömert, Mitoloji ve İkonografi (Ankara). De Ki Basım Yayım Ltd. Şti.

Cremer 1992 M. Cremer, Hellenistich-römische Grabstelen im nordwestlichen Kleinasien, Bithynien, AMS 4.2 (Bonn).

Cumont 1966 F. Cumont, Recherches sur le Symbolisme Funeraire Des Romains, Librairie Orientaliste Paul Geuthner (Rue Vavin, Paris).

Çelik - Albayrak 2019 B. Çelik - Y. Albayrak, “Soğmatar’dan Ele Geçen Bir Kartal Figürü”, Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi 42, 60 - 67.

Davis 2012 S. J. Davis, “Bird Watching in the Infancy Gospel of Thomas, From Child’s Play to Rituals of Divine Discernment”, S. E. Myers (ed.), In Portraits of Jesus: Essays in Christology (Tübingen: Mohr Siebeck), 125 - 53.

Deighton 2012 H. J. Deighton, Eski Roma Yaşantısında Bir Gün, H. Kökten Ersoy (çev.) (İstanbul). Homer Kitabevi

Dinç - Fındık 2021 M. Dinç - A. Fındık, “Sebaste’den (Uşak) Kapı Tipli Yeni Bir Mezar Steli”, Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt: 11, Sayı: 22, 247 - 263.

Doğer 2009 E. Doğer, Roma Heykeltıraşlığı, Ege Üniversitesi Yayınları Edebiyat Fakültesi Yayın No: 146 (İzmir). Ege Üniversitesi Basımevi

Drew-Bear vd. 2007 T. Drew-Bear - F. Demirkök - E. Ş. Dönmez - M. Türktüzün, Ben Anadolu’da doğdum / I was born in Anatolia / Je suis né en Anatolie, Tugay Anadolu Kültür-Sanat ve Arkeoloji Müzesi (Kütahya).

Duman 2019 — E. Duman, Afyon Müzesi'nde Sergilenen Kapı Tipi Mezar Stelleri, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (İzmir).

Durukan 2020 — A. Durukan, Grek Heykeltıraşlığında Heykel Tipleri, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Doktora Tezi (Erzurum).

Erhat 1996 — A. Erhat, Mitoloji Sözlüğü (İstanbul). Remzi Kitabevi

Erdinç 2020 — Z. Erdinç, Aizanitis Bölgesi Mezar Taşları, Pamukkale Üniversitesi Arkeoloji Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi (Denizli).

Fıratlı - Robert 1964 — N. Fıratlı - L. Robert, Les Stèles Funéraires De Byzance Gréco-Romaine, Bibliothèque Archéologique et Historique de L'Institut Français D'Archéologie D'Istanbul XV (Paris).

Gül 2022 — M. Gül, MÖ 1. Binden Roma İmparatorluk Dönemi Sonuna Kadar Anadolu'da Stylus, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Edirne).

Gibson 1978 — E. Gibson, "The Rahmi Koç Collection Inscriptions. Part I, Grave Monuments from the Plain of Altıntaş", Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik (ZPE) (Bonn), 1 - 34.

Gibson 1978 — E. Gibson, The "Christians for Christians" Inscriptions of Phrygia: Greek Texts, Translation and Commentary, Hardvard Theological Studies, XXXII (Missoula, Montana).

Gibson 1980 — E. Gibson, "Gravestones in the Kütahya Museum", Türk Arkeoloji Dergisi, Sayı XXV-1 (Ankara), 59 - 86.

Grimal 1997 — P. Grimal, Mitoloji Sözlüğü, Sevgi Tamgüç (çev.) (İstanbul). Sosyal Yayınlar

Grüll 2023 — T. Grüll, "Representations of writing tools and materials on Phrygian door stelae", T. Grüll (ed.), Representations of Writing Materials on Roman Funerary Monuments (Archaeopress Roman Archaeology 104), 96 - 114.

Has 2021 — A. C. Has, "Gece Karanlığını Aydınlatan Tanrıça Hekate: Kyzikos Örnekleri", Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Sayı 66, 466 - 481.

İznik 2006 — E. İznik, Roma İmparatorluğu Döneminde Frigya Epiktetos Merkezlerinde Sosyopolitik Sosyoekonomik ve Sosyokültürel Yapı, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi (Eskişehir).

İznik 2018 — E. İznik, "Roma Egemenliği Döneminde Phrygia Epikteos Bölgesinde İktisadi Yapı", L. G. Gökçek-E. Yıldırım-O. Pekşen (eds.), Anadolu'nun Eski Çağlarında İktisadi ve Zirai Hayat (İstanbul), 761 - 787. Değişim Yayınları

İznik 2022 — E. İznik, "Hellen ve Romalı Yazarların Anlatılarıyla Frigler ve Frigya", R. T. Polat (ed.), Fetih ve Medeniyet: Bir Çağın Gizemli Uygarlığı Frigler, T.C. Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi, Eylül 2022, Yıl: 02 – Sayı: 05, 12 - 25.

Karagöz 2002 — Ş. Karagöz, "Küçük Asya'ya Özgü bir Tannça: Hekate", Anatolian Research, Sayı 16, 303 - 320.

Kelp 2013 — U. Kelp, "Grave monuments and local identities in Roman Phrygia", P. Thonemann (ed.), Roman Phrygia Culture and Society (Cambridge University Press), 70 - 94.

Kızıl 2017 — A. Kızıl, "Antik Dönem Yunan Dünyası'nda Ölüm Kavramı ve Bununla İlgili Bazı Betimler", Amisos 3, 32 - 65.

Kitchell 2014 — K. F. Kitchell Jr., Animals in the Ancient World from A to Z, (London and New York). Routledge Taylor&Francis Group

Koch 1990 — G. Koch, "Zwei Grabreliefs aus Phrygien im J. Paul Getty Museum", M. True-G. Koch (eds.), Occasional Papers on Antiquities, 6, Roman Funerary Monuments, in the J. Paul Getty Museum Vol. 1, (Malibu, California), 115 - 132.

Kortanoğlu 2006 — R. E. Kortanoğlu, Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Dağlık Phrygia Bölgesi Kaya Mezarları, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi (İstanbul).

Kortanoğlu 2012 — R. E. Kortanoğlu, "Dağlık Frigya Bölgesi Hellenistik ve Roma Dönemi Kaya Mezarlarında Frig Etkileri", T. T. Sivas-H. Sivas (eds.), Frigler, Midas'ın Ülkesinde, Anıtların Gölgesinde, (İstanbul), 288 - 309. Yapı Kredi Yayınları

Kortanoğlu 2016 — R. E. Kortanoğlu, "Notes on Façade Architecture and Ornamental Elements on Monumental Rock - Cut Tombs in

Highland of Phrygia in Hellenistic and Roman Imperial Periods", TÜBA-AR, Sayı 19, 243 - 267.

Kortanoğlu 2019 — R. E. Kortanoğlu, "Monumentality upon Logos: Tomb Architecture in the Sacred Area of Phrygia, Significance and New Interpretations", G. R. Tsetskhladze (ed.), Phrygia in Antiquity: from the Bronze Age to the Byzantine Period, Proceedings of an International Conference 'The Phrygian Lands over Time: From Prehistory to the Middle of the 1st Millennium AD', held at Anadolu University, Eskişehir, Turkey, 2nd–8th November, 2015, Colloquia Antiqua 24 (Leuven – Paris – Bristol), 719 - 737.

Küçükcan 2019 — M. Küçükcan, Akmonia Antik Kenti Mezar Stelleri ve Bomoslar, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Entitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Uşak).

Laflı - Bru 2016 — E. Laflı - H. Bru, "Inscriptions et monuments funéraires grécoromains d'Anatolie occidentale", Anatolia Antiqua XXIV, 103 - 116.

Laflı 2017 — E. Laflı, "Funerary and Votive Monuments in Graeco-Roman Cilicia", Anatolian Studies, Vol. 67, 145 - 180.

Lazenby 1949 — F. D. Lazenby, "Greek and Roman Household Pets", The Classical Journal, Vol. 44, No. 5, 299 - 307.

Lewerentz 1993 — A. Lewerentz, Stehende männliche Gewandstatuen im Hellenismus: Ein Beitrag zur Stilgeschichte und Ikonologie hellenistischer Plastik, Band 5 (Hamburg).

LIMC III 1986 — Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae III-1 (Zürih und München).

LIMC IV 1988 — Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae IV-1 (Zürih und München).

LIMC V 1990 — Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae V-1 (Zürih und München).

LIMC VI 1992 — Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae VI-1 (Zürih und München).

Lochman 1990 — T. Lochman, "Une stéle phrygienne", La Revue du Louvre et des Musées de France, 40/6, 455 - 61.

Lochman 1990 — T. Lochman, “Eine Gruppe Spätrömischer Grabsteine aus Phrygien”, E. Berger (ed.), Antike Kunstwerke aus der Sammlung Ludwig III Skulpturen, Veröffentlichungen des Antikenmuseums Basel Band 4/3, (Mainz), 453 - 508.

Lochman 2003 — T. Lochman, Studien zu kaiserzeitlichen Grab- und Votivreliefs aus Phrygien (Basel). Skulpturhalle Basel

MAMA IV — Monumenta Asiae Minoris Antiqua Vol. IV, Monuments and Documents From Eastern Asia and Western Galatia, W. H. Buckler-W. M. Calder-W. K. C. Guthrie (eds.), The Manchester University Press (1933).

MAMA VI — Monumenta Asiae Minoris Antiqua Vol. IV, Monuments and Documents From Phrygia and Caria, W. H. Buckler-W. M. Calder (eds.), The Manchester University Press (1939).

MAMA IX — Monumenta Asiae Minoris Antiqua Vol. IX, Monuments from the Aezanitis, C. W. M. Cox-A. Cameron-J. Cullen (recorded by), B. Levick-S. Mitchell-J. Potter-M. Waelkens (eds.), D. Nash (the coins by), Society for the Promotion of Roman Studies Journal of Roman Studies Monographs No. 4 (London) (1988).

MAMA X — Monumenta Asiae Minoris Antiqua Vol. X, Monuments from Appia and the Upper Tembris Valley, Cotiaeum, Cadi, Synaus, Ancyra Sidera and Tiberiopolis, C. W. M. Cox-A. Cameron-J. Cullen (recorded by), B. Levick-S. Mitchell-J. Potter-M. Waelkens (eds.), Society for the Promotion of Roman Studies Journal of Roman Studies Monographs No. 7 (London) (1993).

Masséglia 2013 — J. Masséglia, “Phrygians in relif: trends in self-representation”, P. Thonemann (ed.), Roman Phrygia Culture and Society (Cambridge University Press), 95 - 123.

Mendel 1908 — G. Mendel, Musées Impériaux Ottomans, Catalogue des Sculptures Grecques, Romaines et Byzantines du Musée de Brousse (Atina). Imprimerie P. D. Sakellarios

Mendel 1909 — G. Mendel, Catalogue des Monuments Grecs, Romains et Byzantins du Musée Impérial Ottoman de Brousse, In: Bulletin de Correspondance Hellénique (BCH). Volume 33, 245 - 435.

Merkelbach - Stauber 2001 R. Merkelbach - J. Stauber, Steinepigramme aus dem Griechischen Osten, Band III, Der "Ferne Osten" und das Landesinnere bis zum Tauros (München – Leipzig).

Mitchell 1993 S. Mitchell, Anatolia Land, Men, and Gods in Asia Minor Volume I, The Celts in Anatolia and the Impact of Roman Rule, Clarendon Press (Oxford).

Mitchell 2023 S. Mitchell, The Christians of Phrygia from Rome to the Turkish Conquest, Ancient Judaism and Early Christianity 117, Early Christianity in Asia Minor 4 (Leiden/Boston).

Mullen - Bowman 2021 A. Mullen - A. Bowman, Scripts and Texts, Manual of Roman Everyday Writing Volume 1 (Nottingham).

Naumann 1983 F. Naumann, Die Ikonographie der Kybele in der Phrygischen und der Griechischen Kunst, Verlag Ernst Wasmuth (Tübingen).

Neils - Oakley 2003 J. Neils - J. H. Oakley, Coming of Age in Ancient Greece: Images of Childhood from Classical Past (New Haven and London). Yale University Press

Oral 2014 E. Oral, "Frig Kaya Anıtlarında Motif ve Bezeme Anlayışı", The Journal of Academic Social Science, 2014-7, 101 - 109.

Özcan 2014 F. Özcan, "Isparta Müzesi'ndeki Yerel Stilde Bazı Roma Dönemi Mezar Stelleri", SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 32, 143 - 154.

Özcan 2022 S. Özcan, Kütahya, Eskişehir ve Afyonkarahisar İllerinde Yer Alan Phryg Kaya Anıtlarının Korunması ve Sunumu: Sorunlar ve Öneriler, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Kütahya).

Özcan - Savrum-Kortanoğlu 2023 S. Özcan - M. Savrum-Kortanaoğlu, "Phryg Vadisinde Yer Alan Kaya Anıtlarının Korunması ve Sunumu: Sorunlar ve Öneriler", Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(3), 923 - 942.

Özgan 2013 R. Özgan, Roma Portre Sanatı II (İstanbul). Ege Yayınları

Özgan 2015 R. Özgan, Roma Portre Sanatı III, İ. Karaoğlan (ed.) (İstanbul). Ege Yayınları

Özkaya 1997 V. Özkaya, “The Shaft Monuments And The Taurobolium Among The Phrygians”, Anatolian Studies, Vol. XLVII, 89 - 103.

Parker 2023 R. Parker, Religion in Roman Phrygia from Polytheism to Christianity, University of California Press (Oakland, California).

Parman 2002 E. Parman, Ortaçağda Bizans Döneminde Frigya (Phrygia) ve Bölge Müzelerindeki Bizans Taş Eserlerleri, TC Anadolu Üniversitesi Yayınları No. 1347, Edebiyat Fakültesi Yayınları No. 11 (Eskişehir).

Perrot - Chipiez 1892 G. Perrot - C. Chipiez, History of Art in Phrygia, Lydia, Caria and Lycia, Chapman and Hall Limited (London).

Polat 2008 Y. Polat, “The Phrygian Rock Cut Religious Monuments, the Destructions of the Monuments and Their Restoration Processes”, O. Menozzi-M. L. di Marzio-D. Fossataro (eds.), Proceedings of the IX Symposium on Mediterranean Archaeology, Chieti (Italy), 425-30. BAR International Series 1739

Pfuhl - Möbius 1977 E. Pfuhl - H. Möbius, Die ostgriechischen Grabreliefs. Text und, Tafel Band I (Mainz am Rhein). Verlag Philip von Zabern

Pfuhl - Möbius 1979 E. Pfuhl - H. Möbius, Die ostgriechischen Grabreliefs. Text und, Tafel Band II (Mainz am Rhein). Verlag Philip von Zabern

Richter 1965 G. M. A. Richter, The Portraits of Greeks, Vol. 2, Phaidon Press Ltd. (London).

Sarıboğa - Akıncı 2017 B. Sarıboğa - Ç. Akıncı, “Antik Yunan Toplumunda Ve Felsefesinde Müzik Ve Flüt Çalgısı”, AKÜ AMADER, Cilt 3, Sayı 6, 17 - 32.

Schörner 2005 G. Schörner, “Sepulkralrepräsentation im kaiserzeitlichen Phrygien: Elite ohne ‘Negotiation’?”, herausgegeben von G. Schörner, Romanisierung – Romanisation Theoretische Modelle und praktische Fallbeispiele, Oxford (England), 253 - 264. BAR International Series 1427

SEG 1932 Supplementum Epigraphicum Graecum, L. Robert (Atina), M. N. Tod (Oxforf), E. Ziebarth (Hamburg) (mod.) Vol. VI 1932.

SEG 1982 Supplementum Epigraphicum Graecum, H. W. Pleket-R. S. Stroud (eds.), Vol. XXVIII 1978 (Amsterdam).

SEG 1996 Supplementum Epigraphicum Graecum, H. W. Pleket-R. S. Stroud-J. H. M. Strubbe (eds.), Vol. XLIII, 1993 (Amsterdam).

SEG 1997 Supplementum Epigraphicum Graecum, H. W. Pleket-R. S. Stroud-J. H. M. Strubbe (eds.), Vol. XLIV, 1994 (Amsterdam).

SEG 2007 Supplementum Epigraphicum Graecum, A. Chaniotis-T. Corsten-R. S. Stroud-R. A. Tybout (eds.), Vol. LIII-2, 2003 (Leiden – Boston).

Strabon 2000 Strabon, Antik Anadolu Coğrafyası (Geographika: XII-XIII-XIV), Adnan Pekman (çev.) (İstanbul). Arkeoloji ve Sanat Yayınları

Strubbe 1997 J. Strubbe, Inschriften Griechischer Städte aus Kleinasen, Band 52, APAI ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΙ, J. Strubbe (ed.), Imprecations against Desecrators of the Grave in the Greek Epitaphs of Asia Minor. A Catalogue (Bonn).

Şahin 2000 M. Şahin, Miletopolis Kökenli Figürlü Mezar Stelleri ve Adak Levhaları, Türk Tarih Kurumu Basımevi (Ankara).

Şahin 2004 M. Şahin, "Pisidia Antiocheiası Eros'u", Taner Korkut (haz.), 60. Yaşında Fahr Işık'a Armağan, Anadolu'da Doğdu, Festschrift für Fahri Işık zum 60. Geburtstag (İstanbul), 731 - 742.

Şahin 2016 M. Şahin, "Değirmenkaya Mezar Anıtı", OLBA 24, 341 - 364.

Şahin 2018 S. Şahin, "Frig Vadisi'nin Sanatsal Dışavurumu ve Eser Analizleri", Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 39, 185 - 206.

Tabbernee 1997 W. Tabbernee, Montanist Inscriptions and Testimonia: Epigraphic Sources Illustrating the History of Montanism, North American Patristic Society Patristic Monograph Series 16 (Macon, Georgia).

Takmer 2018 B. Takmer, "Kotiaion Yazıtları Üzerine Notlar I- Kotiaion Civarında İmparator Azatlıları ve İmparator Arazileri", Phaselis IV, 423 - 445.

Temür 2009 A. Temür, Grek Sanatında Karışık Yaratıklar, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi (Erzurum).

Tepebaş - Canlı 2020 U. Tepebaş - H. Canlı, "Mersin Müzesi'nden Hellenistik Dönem'e Ait Bir Mezar Steli", Seleucia X, 185 - 200.

Terry - Ousterhaut 1980 A. B. Terry - R. G. Ousterhaut, "Souvenir of a World in Transition: A Late Roman Grave Stele from Phrygia" in: Bulletin Krannert Art Museum, University of Illinois, Urbana-Champaign, Volume VI, Number 1 (Champaign, Illinois), 14 - 28.

Texier 2002 C. Texier, Küçük Asya Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi, 2. Cilt, Ali Suat (çev.) (Ankara). Enformasyon ve Dokümantasyon Hizmetleri Vakfı

Tokmak 2017 M. Tokmak, Frig Vadisi Kaya Anıtlarındaki Bozulma Türlerinin İklim İle İlişkisi: Midas Anıtı, Maltaş Anıtı, Küçük Yazılıkaya Anıtı, Aslankaya Anıtı, Yılankaya ve Aslantaş Anıtı, Bitmemiş Anıt (Beau Bassin, Mauritius). LAMBERT Academic Publishing

Tüfekçi-Sivas 1997 T. Tüfekçi-Sivas, Eskişehir-Afyonkarahisar-Kütahya İl Sınırları İçindeki Phryg Kaya Anıtları, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi (İstanbul).

Tüfekçi-Sivas 2004 T. Tüfekçi-Sivas, "Friglerde Ana Tanrıça/Matar Kubileya Tapınımına Ait Kült Anıtları Üzerine Yeni Gözlemler", Uluslararası Türk Dünyası İnanç Merkezleri Kongresi Bildirileri, 23-27 Eylül 2002 Mersin (Ankara), 935 - 959.

Türktüzün - Wörrle 1994 M. Türktüzün - M. Wörrle, "Eine neue Türgrabstele aus dem phrygischen Alioi", Chiron, Mitteilungen Der Kommission Für Alte Geschichte und Epigraphik des Deutschen Archäologischen Instituts, Band 24 (München), 95 - 101.

Türktüzün vd. 2016 M. Türktüzün - S. Ünan - M. Çeri, "Üçhöyük Köyü Kurtarma Kazısı", Kütahya Müzesi 2015 Yıllığı "50. Yıl Anısına", Kütahya Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sayı: III (Kütahya), 145 - 166.

Uzunoğlu 2019 H. Uzunoğlu, "Phrygia'dan Bir Grup Yeni Mezar Steli", Mediterranean Journal of Humanities (MJH), IX/1, 377 - 385.

Ülker-Kucuk 2019 M. Ülker-Kucuk, Afyonkarahisar Arkeoloji Müzesi'nden Kapı Tipi Mezar Stelleri, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Samsun).

Varinlioğlu 2022 E. Varinlioğlu, The Greek Inscriptions in the Museum of Uşak (İstanbul).

Varner 2001 E. R. Varner, "Portraits, Plots, and Politics: "Damnatio memoriae" and the Images of Imperial Women", Memoirs of the American Academy in Rome, Vol. 46, 41 - 93.

Vermeule 1972 C. Vermeule, "Greek Funerary Animals 450-300 B.C.", American Journal of Archaeology, Vol. 76, No. 1, 49 - 59.

Vlizos 2018 S. Vlizos, Zu einer phrygischen Grabstele in Athen, Μια φρυγική στήλη στην Αθήνα Μουσείο Μπενάκη, Τόμ. 2 (2002), 25 - 35.

Waelkens 1986 M. Waelkens, Die kleinasiatischen Türsteine, typologische und epigraphische Untersuchungen der kleinasiatischen Grabreliefs mit Scheintür (Mainz am Rhein). Verlag Philipp von Zabern

Willi 2021 A. Willi, Writing Equipments, Manual of Roman Everyday Writing Volume 2 (Nottingham).

Wujewski 1991 T. Wujewski, Anatolian Sepulchral Stelae In Roman Times, Adam Mickiewicz University Press. Poznań (Poland).

Yıldırım 2014 Ö. C. Yıldırım, Çanakkale Müzesindeki Antik Çağ Mezar Stelleri, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (İstanbul).

Yıldırım 2021 Ö. C. Yıldırım, Roma İmparatorluk Dönemi'nde Küçük Asya'da Tarım, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi (Çanakkale).

Yıldırım 2022 Ö. C. Yıldırım, "Roma Dönemi'nde Anadolu'da Metal El Aletleri", A. Kuruçay (ed.), Alet İşler: Dünyamızı Biçimlendiren Nesneler (İstanbul), 217 - 224.

Yüksekdağ 2024 A. Yüksekdağ, Antik Dönem Mezar Stelleri Üzerindeki Eşya ve Hayvan Betimlemeleri, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi (Konya).

Online Kaynaklar:

http://collections.artmuseum.utoronto.ca:8080/objects/11076/gable-of-a-funerary-stele?ctx=f6e02c8f-090f-4781-be0b-80557da22720&idx=165 (30.03.2024 tarihinde erişildi.)

https://kam.illinois.edu/collection-highlight/grave-stele (02.05.2024 tarihinde erişildi.)

http://collections.artmuseum.utoronto.ca:8080/objects/11075/gable-of-a-funerary-stele?ctx=2388cf7e-1383-468d-a95d-34f576985196&idx=164 (03.05.2024 tarihinde erişildi.)

https://ncartmuseum.org/object/funerary-stela-of-the-priest-dionysios-and-his-wife-tertia/ (03.05.2024 tarihinde erişildi.)

https://collection.museum.virginia.edu/objects-1/info/6505 (04.05.2024 tarihinde erişildi.)

https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010278097# (05.05.2024 tarihinde erişildi.)

https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010277043# (07.05.2024 tarihinde erişildi.)

https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010277044 (08.05.2024 tarihinde erişildi.)

https://arkeolojigezginleri.blogspot.com/2014/08/smyranin-agorasi.html (11.05.2024 tarihinde erişildi.)

https://roman-empire.net/people/florian (29.05.2025 tarihinde erişildi.)

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portraitkopf_des_Numerianus.png (29.05.2025 tarihinde erişildi.)

GÖRSEL LİSTESİ

Harita 1 Soa (Altıntaş) antik kenti fiziki coğrafyası. (Google earth, 18.10.2023)

Harita 2 Soa (Altıntaş) antik kenti lokalizasyonu ve Upper Tembris (Yukarı Porsuk) havzasında Altıntaş Vadisi olarak bilinen bölgeyi gösteren harita. (Gibson 1978, 33, Map. 1)

Harita 3 Soa (Altıntaş) antik kenti lokalizasyonu ve Upper Tembris (Yukarı Porsuk) havzasında Altıntaş Vadisi olarak bilinen bölgeyi yakından gösteren harita. (Gibson 1978, 34, Map. 2)

Resim 1 Altıntaş Köyü'nden genel görünüm (Fotoğraf: Yazar, 23.09.2023).

Resim 2 Altıntaş Köyü'nde yer alan antik dönem köprüsünden görünüm (Fotoğraf: Yazar, 23.09.2023).

Resim 3 Altıntaş Köyü'nde yer alan antik dönem köprüsünden görünüm (Fotoğraf: Yazar, 23.09.2023).

Resim 4 Altıntaş Köyü'nde yer alan modern bir köprünün kenarında duran bir mezar steli ile sütun gövdelerine ilişkin görünüm (Fotoğraf: Yazar, 23.09.2023).

Resim 5 Altıntaş Köyü'nde yer alan modern köprünün kenarında yer alan bir mimari blok ile bir sütun gövdesine ilişkin görünüm (Fotoğraf: Yazar, 23.09.2023).

Resim 6 Altıntaş Köyü içerisinde bir evin yıkıntıları arasında yer alan sütun gövdelerine ilişkin görünüm (Fotoğraf: Yazar, 23.09.2023).

Resim 7 Altıntaş Köyü içerisindeki bir caminin bahçesinde mezar taşı olarak kullanılan sütun gövdelerine ilişkin görünüm (Fotoğraf: Yazar, 23.09.2023).

Resim 8 TÜN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 22.10.2023)

Resim 9 TÜN 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 10 TÜN 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 25.09.2022)

Resim 11	TÜN 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: https://kam.illinois.edu/collection-highlight/grave-stele 26.07.2022)
Resim 12	TÜN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 09.07.2023)
Resim 13	TÜN 6 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)
Resim 14	TÜN 7 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010278097 26.07.2022)
Resim 15	TÜN 8 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 09.07.2023)
Resim 16	TÜN 9 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 31.10.2022)
Resim 17	TÜN 10 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 25.09.2022)
Resim 18	TÜN 11 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Pfuhl - Möbius 1977, Kat. 480, Taf. 77)
Resim 19	TÜN 12 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 258)
Resim 20	TÜN 13 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 07.09.2022)
Resim 21	TÜN 14 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 222, Taf. 15, Abb. 52)
Resim 22	TÜN 15 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 31.10.2022)
Resim 23	TÜN 16 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Basel Antika Müzesi ve Ludwig Koleksiyonu arşivi)
Resim 24	TÜN 17 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Prof. Dr. N. Eda Akyürek-Şahin arşivi)
Resim 25	TÜN 18 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)
Resim 26	TÜN 19 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 12.07.2023)
Resim 27	TÜN 20 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 25.09.2023)
Resim 28	TÜN 21 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 240)
Resim 29	TÜN 22 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Prof. Dr. N. Eda Akyürek-Şahin arşivi)

Resim 30 TÜN 23 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 242)

Resim 31 TÜN 24 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 226, Taf. 15, Abb. 55)

Resim 32 TÜN 25 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 31.10.2022)

Resim 33 TÜN 26 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 34 TÜN 27 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 22.10.2023)

Resim 35 TÜN 28 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 36 TÜN 29 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2022)

Resim 37 TÜN 30 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 217, Taf. 14, Abb. 48)

Resim 38 TÜN 31 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Prof. Dr. N. Eda Akyürek-Şahin arşivi)

Resim 39 TÜN 32 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 230, Taf. 16, Abb. 56)

Resim 40 TÜN 33 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: İstanbul Rahmi M. Koç Müzesi arşivi)

Resim 41 TÜN 34 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 270, Taf. 19, Abb. 69)

Resim 42 TÜN 35 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 43 TÜN 36 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Prof. Dr. N. Eda Akyürek-Şahin arşivi)

Resim 44 TÜN 37 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 44a TÜN 37 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 44b TÜN 37 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 44c TÜN 37 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 45 TÜN 38 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 238)

Resim 46 TÜN 39 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 1990, 485)

Resim 47 TÜN 40 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 221, Taf. 14, Abb. 51)

Resim 48 TÜN 41 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 210, Taf. 13, Abb. 46)

Resim 49 TÜN 42 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 274, Taf. 19, Abb. 70)

Resim 50 TÜN 43 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 234)

Resim 51 TÜN 44 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 31.10.2022)

Resim 52 TÜN 45 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 53 TÜN 46 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 01.10.2023)

Resim 54 TÜN 47 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 22.10.2023)

Resim 55 TÜN 48 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 22.10.2023)

Resim 56 TÜN 49 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 22.10.2023)

Resim 57 TÜN 50 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 220, Taf. 14, Abb. 50).

Resim 57a TÜN 50 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 58 TÜN 51 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 59 TÜN 52 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: https://www.wikiloc.com/hiking-trails/emet-egrigoz-ikitas-kanyonu-dereli-yayla-yolu-56306350/photo-37638151 01.06.2025)

Resim 60 TÜN 53 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 61 TÜN 54 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2022)

Resim 62 TÜN 55 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 11.07.2023)

Resim 63 TÜN 56 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 248)

Resim 64 TÜN 57 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Vlizos 2018, 26, Abb. 1)

Resim 65 TÜN 58 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 25.09.2022)

Resim 66 TÜN 59 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: MAMA X, No. 176, Pl. XIX)

Resim 66a TÜN 59 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 67 TÜN 60 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 68 TÜÇ 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 245, Taf. 17, Abb. 61)

Resim 69 TÜÇ 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: https://www.bonhams.com/auction/24251/lot/120/a-roman-marble-stele/ 02.05.2024)

Resim 70 TÜÇ 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 09.07.2023)

Resim 71 TÜÇ 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Prof. Dr. N. Eda Akyürek-Şahin arşivi)

Resim 72 TÜÇ 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 09.07.2023)

Resim 73 TÜÇ 6 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 74 TÜÇ 7 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 75 TÜÇ 8 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2022)

Resim 76 TÜÇ 9 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: İstanbul Rahmi M. Koç Müzesi arşivi)

Resim 77 TÜÇ 10 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 78 TÜÇ 11 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 79 TÜÇ 12 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 187, Taf. 11, Abb. 41)

Resim 80 TÜÇ 13 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Basel Antika Müzesi ve Ludwig Koleksiyonu arşivi)

Resim 81 TÜÇ 14 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 236)

Resim 82 TKN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 218, Textabb. 32 (Rekonstruktion))

Resim 83 TKN 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 09.07.2023)

Resim 84 TKN 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 244)

Resim 85 TKN 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 302)

Resim 86 TKN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 232)

Resim 87 TKN 6 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 11.07.2023)

Resim 88 TKÇ 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 07.09.2022)

Resim 89 TKÇ 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 07.09.2022)

Resim 90 TKB 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Prof. Dr. N. Eda Akyürek-Şahin arşivi)

Resim 91 TDN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Prof. Dr. N. Eda Akyürek-Şahin arşivi)

Resim 92 TDN 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 01.10.2023)

Resim 93 TDÇ 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 218)

Resim 94 TDB 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 95 TBN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Pfuhl - Möbius 1977, 173, Kat. 578, Taf. 91)

Resim 96 TBN 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 03.12.2023)

Resim 97 TBN 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 11.07.2023)

Resim 98 TBN 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 224)

Resim 99 TBN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 253, Taf. 18, Abb. 64.)

Resim 100 TBN 6 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 254, Taf. 18, Abb. 65)

Resim 101 TBÇ 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 09.07.2023)

Resim 102 TBB 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 246)

Resim 103 TBB 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: MAMA Vol X, No. 240, Pl. XXVII)

Resim 104 TBB 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 105 KÜN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 242, Taf. 16, Abb. 59)

Resim 105a KÜN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: http://collections.artmuseum.utoronto.ca:8080/objects/11076/gable-of-a-funerary-stele?ctx=f6e02c8f-090f-4781-be0b-80557da22720&idx=165 30.03.2024)

Resim 105b KÜN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: https://arkeolojigezginleri.blogspot.com/2014/08/smyranin-agorasi.html 11.05.2024)

Resim 106 KÜN 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 244, Taf. 17, Abb. 60)

Resim 107 KÜN 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Pfuhl - Möbius 1977, Kat. 479, Taf. 78)

Resim 107a KÜN 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2022)

Resim 108 KÜN 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: İstanbul Rahmi M. Koç Müzesi arşivi)

Resim 109 KÜN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: MAMA X, No. 287, Pl. XXXIII)

Resim 109a KÜN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 11.07.2023)

Resim 110 KÜN 6 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 07.09.2022)

Resim 111 KÜN 7 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 30.10.2022)

Resim 112 KÜN 8 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 212)

Resim 113 KÜN 9 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 113a KÜN 9 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 113b KÜN 9 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 113c KÜN 9 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 114 KÜÇ 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 11.07.2023)

Resim 115 KÜÇ 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 01.10.2023)

Resim 116 KÜÇ 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 01.10.2023)

Resim 117 KÜÇ 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 07.09.2022)

Resim 118 KÜÇ 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 09.07.2023)

Resim 119 KÜÇ 6 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 214)

Resim 120 KÜÇ 7 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 121 KÜÇ 8 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 122 KÜÇ 9 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2022)

Resim 123 KÜÇ 10 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Pfuhl - Möbius 1979, Kat. 2172, Taf. 311)

Resim 124 KÜÇ 11 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2022)

Resim 125 KÜÇ 12 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 07.09.2022)

Resim 126 KÜÇ 13 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 07.09.2022)

Resim 127 KÜÇ 14 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 01.10.2023)

Resim 128 KÜÇ 15 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 216)

Resim 129 KÜÇ 16 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 03.09.2023)

Resim 130 KKN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Basel Antika Müzesi ve Ludwig Koleksiyonu arşivi)

Resim 131 KKN 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 162, Taf. 11, Abb. 40)

Resim 132 KKN 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 210)

Resim 133 KKN 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Prof. Dr. N. Eda Akyürek-Şahin arşivi)

Resim 134 KKN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 134a KKN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 134b KKN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 134c KKN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 134d KKN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 135 KKN 6 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 28.07.2022)

Resim 136 KKÇ 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 137 KKÇ 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 01.10.2023)

Resim 138 KKÇ 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 28.07.2022)

Resim 139 KDN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 139a KDN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 139b KDN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 140 KDN 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 25.09.2022)

Resim 141 KDÇ 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 01.10.2023)

Resim 142 KDÇ 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 143 KDÇ 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 222)

Resim 144 KBN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 11.07.2023)

Resim 145 KBÇ 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 09.12.2022)

Resim 146 BÜB 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Prof. Dr. N. Eda Akyürek-Şahin arşivi)

Resim 147 BÜB 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: http://collections.artmuseum.utoronto.ca:8080/objects/11075/gable-of-a-funerary-stele?ctx=2388cf7e-1383-468d-a95d-34f576985196&idx=164 03.05.2024)

Resim 148 BÜB 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 149 BÜB 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 150 BÜB 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 151 BÜB 6 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 30.10.2022)

Resim 152 BDB 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 01.10.2023)

Resim 153 BBN 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 25.09.2022)

Resim 154 BBN 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 231, Taf. 16, Abb. 57)

Resim 155 BBN 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 01.10.2023)

Resim 156 BBN 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Gibson 1978, No. 4, Taf. III-b)

Resim 157 BBN 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 158 BBB 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 41, Taf. 5, Abb. 19)

Resim 159 BBB 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 160 BBB 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 161 BBB 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 22.10.2023)

Resim 162 BBB 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 163 BBB 6 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 164 BBB 7 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 165 BBB 8 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 31.10.2022)

Resim 166 BBB 9 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 167 BBB 10 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 168 BBB 11 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 169 BBB 12 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 170 BBB 13 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 228)

Resim 171 BBB 14 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 226)

Resim 172 BBB 15 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 173 BBB 16 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 174 BBB 17 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 175 BBB 18 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 11.07.2023)

Resim 176 KT 1 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 06.10.2022)

Resim 177 KT 2 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 178 KT 3 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010277043# 07.05.2024)

Resim 179 KT 4 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 09.07.2023)

Resim 180 KT 5 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: https://ncartmuseum.org/object/funerary-stela-of-the-priest-dionysios-and-his-wife-tertia/ 03.05.2024)

Resim 181 KT 6 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: İstanbul Rahmi M. Koç Müzesi arşivi)

Resim 182 KT 7 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 1990, 475)

Resim 183 KT 8 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 22.10.2023)

Resim 184 KT 9 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 185 KT 10 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010277044 08.05.2024)

Resim 186 KT 11 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 07.09.2022)

Resim 187 KT 12 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 07.09.2022)

Resim 188 KT 13 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 65, Taf. 6, Abb. 23)

Resim 189 KT 14 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Lochman 2003, Kat. II 39, Taf. 23, Abb. 86)

Resim 190 KT 15 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 186)

Resim 191 KT 16 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Waelkens 1986, Kat. 400, Taf 59)

Resim 192 KT 17 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Waelkens 1986, Kat. 401, Taf 59)

Resim 193 KT 18 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 01.10.2023)

Resim 194 KT 19 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 10.07.2023)

Resim 195 KT 20 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Kütahya Müze Müdürlüğü arşivi)

Resim 196 KT 21 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Waelkens 1986, Kat. 244, Taf 39)

Resim 197 KT 22 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 204)

Resim 198 KT 23 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 198a KT 23 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 198b KT 23 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 199 KT 24 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Drew-Bear vd. 2007, 200)

Resim 200 KT 25 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 200a KT 25 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 200b KT 25 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 200c KT 25 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 13.07.2023)

Resim 201 KT 26 Katalog numaralı stel. (Fotoğraf: Yazar, 09.07.2023)

Grafik 1 Altıntaş mezar stellerinin günümüzde korunduğu yerler. (Yazar).

Grafik 2 Atölye 1 kronolojisi (Yazar).

Grafik 3 Atölye 2 kronolojisi (Yazar).

Grafik 4 Atölye 3 kronolojisi (Yazar).

Grafik 5 Atölye 4 kronolojisi (Yazar).

Grafik 6 Atölye 5 kronolojisi (Yazar).

Grafik 7 Atölye 6 kronolojisi (Yazar).

Grafik 8 Atölye 7 kronolojisi (Yazar).

Grafik 9 Atölye 8 kronolojisi (Yazar).

Grafik 10 Atölye 9 kronolojisi (Yazar).

Grafik 11 Atölye 10 kronolojisi (Yazar).

Grafik 12 Atölye 11 kronolojisi (Yazar).

Grafik 13 Atölye 12 kronolojisi (Yazar).

Grafik 14 Atölye 13 kronolojisi (Yazar).

Grafik 15 Atölye 14 kronolojisi (Yazar).

Grafik 16 Atölye 15 kronolojisi (Yazar).

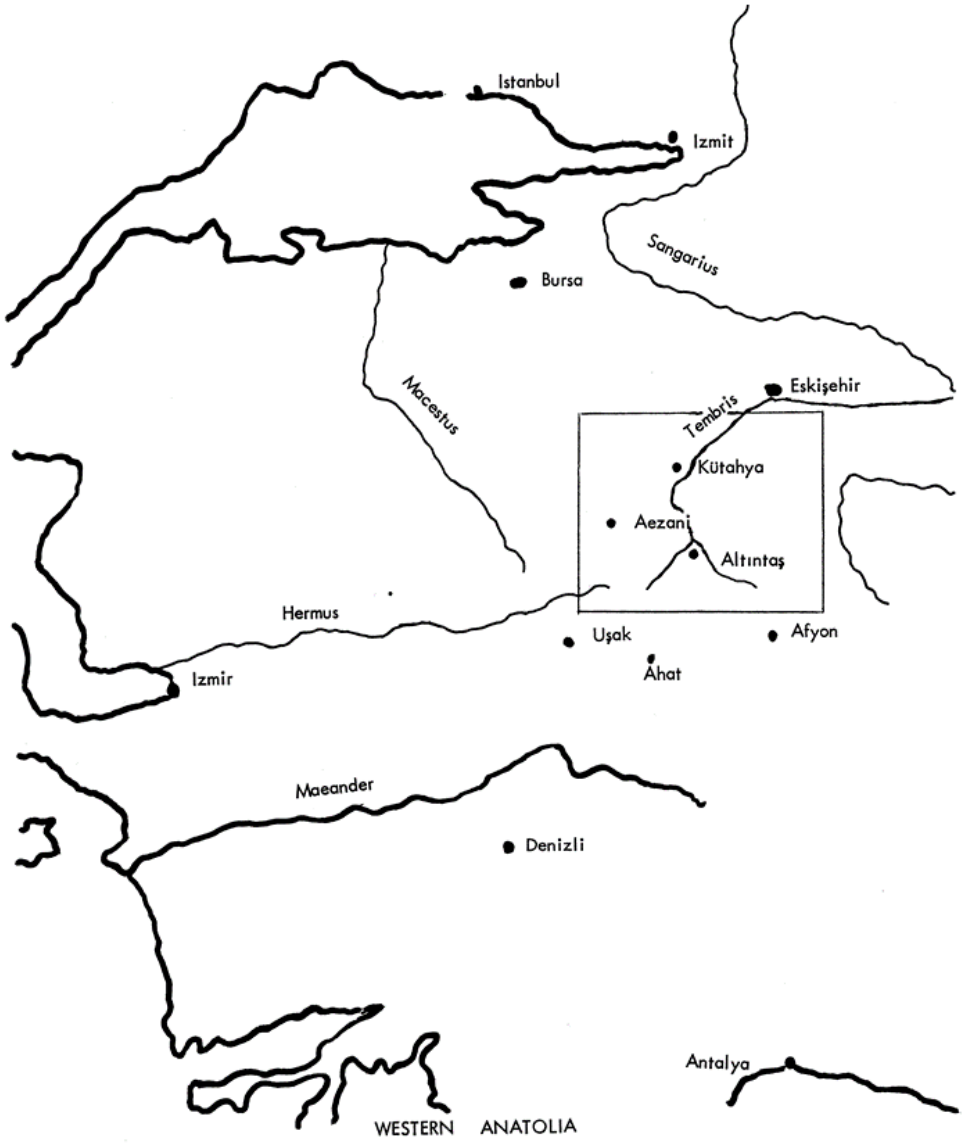
Grafik 17 Atölye 16 kronolojisi (Yazar).

Grafik 18 Diğer Atölyeler kronolojisi (Yazar).

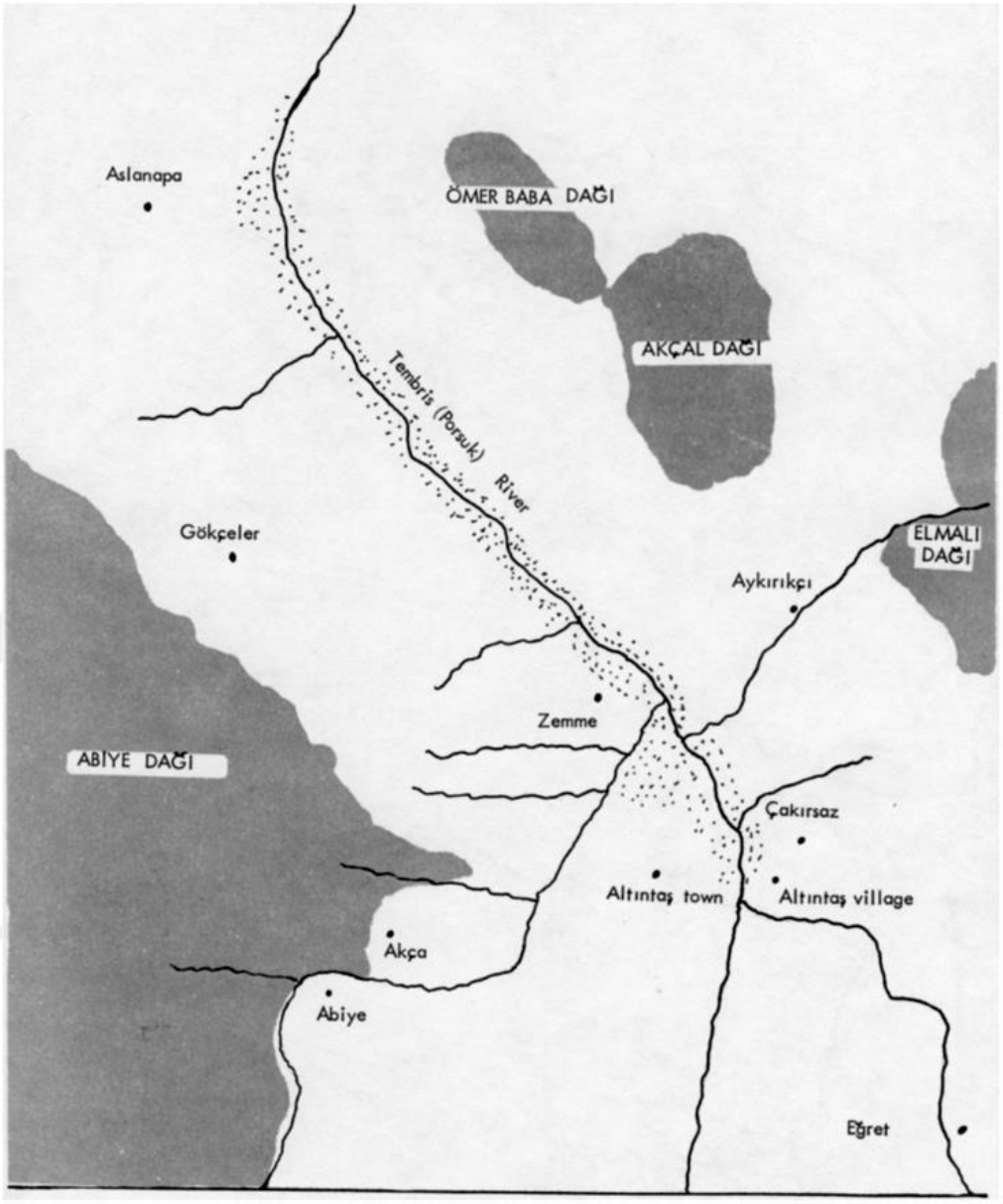
GÖRSELLER

Harita 1

Istanbul
Izmit
Sangarius
Bursa
Macestus
Eskişehir
Tembris
Kütahya
Aezani
Altıntaş
Hermus
Uşak
Afyon
Izmir
Ahat
Maeander
Denizli
Antalya
WESTERN ANATOLIA

Harita 2

Aslanapa
ÖMER BABA DAĞI
AKÇAL DAĞI
Tembris (Porsuk) River
Gökçeler
ELMALI DAĞI
Aykırıkçı
Zemme
ABİYE DAĞI
Çakırsaz
Altıntaş town
Altıntaş village
Akça
Abiye
Eğret

Harita 3

Resim 1

Resim 2

Resim 3

Resim 4

Resim 5

Resim 6

Resim 7

Resim 8 TÜN 1

Resim 9 TÜN 2

Resim 10 TÜN 3

Resim 11 TÜN 4

Resim 12 TÜN 5

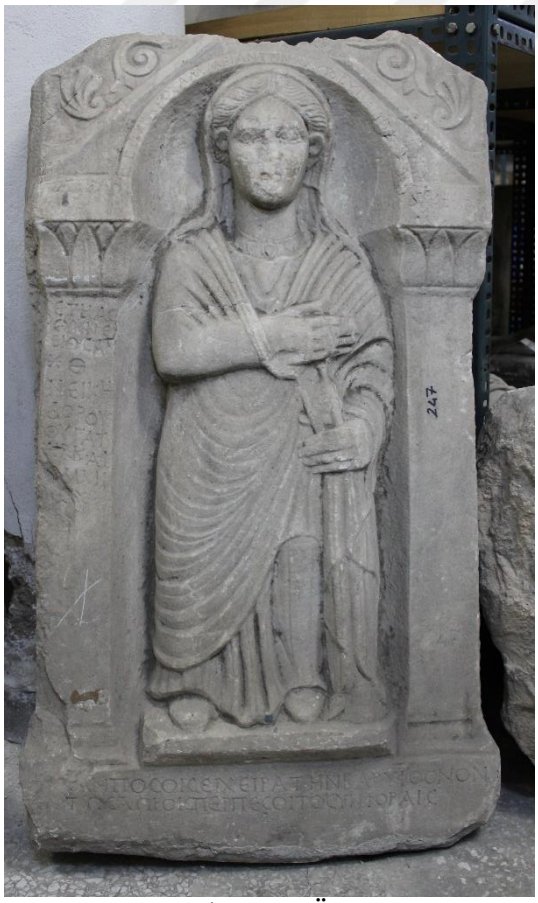
Resim 13 TÜN 6

Resim 14 TÜN 7

Resim 15 TÜN 8

Resim 16 TÜN 9

Resim 17 TÜN 10

Resim 18 TÜN 11

Resim 19 TÜN 12

Resim 20 TÜN 13

Resim 21 TÜN 14

Resim 22 TÜN 15

Resim 23 TÜN 16

Resim 24 TÜN 17

Resim 25 TÜN 18

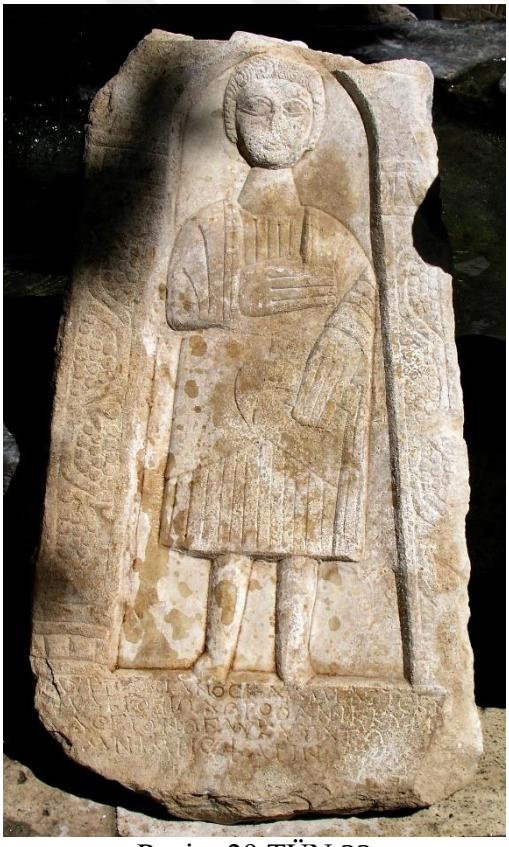
Resim 26 TÜN 19

Resim 27 TÜN 20

Resim 28 TÜN 21

Resim 29 TÜN 22

Resim 30 TÜN 23

Resim 31 TÜN 24

Resim 32 TÜN 25

Resim 33 TÜN 26

Resim 34 TÜN 27

Resim 35 TÜN 28

Resim 36 TÜN 29

Resim 37 TÜN 30

Resim 38 TÜN 31

Resim 39 TÜN 32

Resim 40 TÜN 33

Resim 41 TÜN 34

Resim 42 TÜN 35

Resim 43 TÜN 36

Resim 44 TÜN 37

Resim 44a TÜN 37

Resim 44b TÜN 37

Resim 44c TÜN 37

Resim 45 TÜN 38

Resim 46 TÜN 39

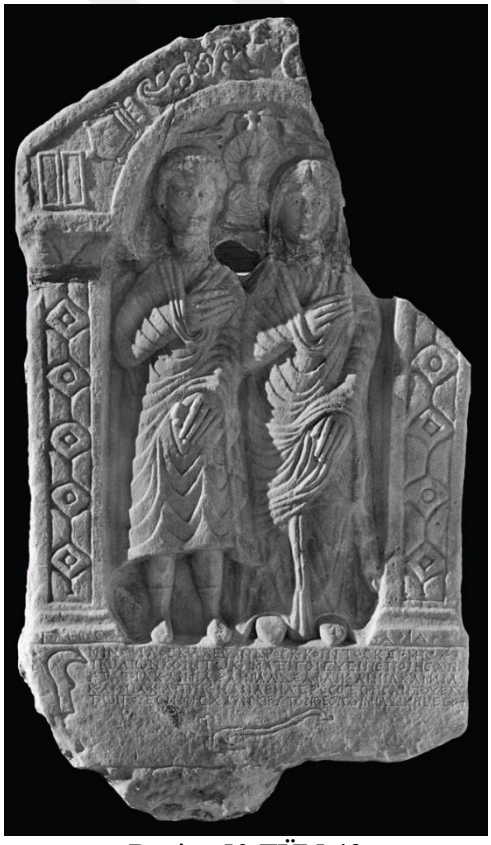
Resim 47 TÜN 40

Resim 48 TÜN 41

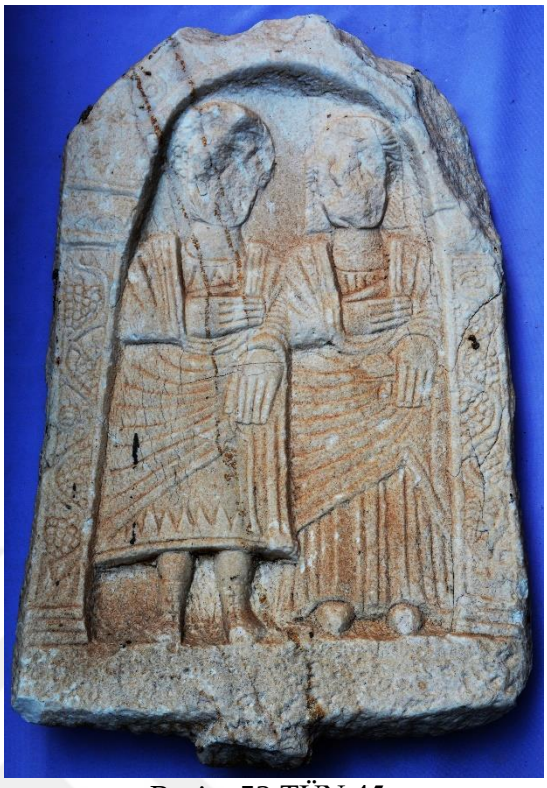
Resim 49 TÜN 42

Resim 50 TÜN 43

Resim 51 TÜN 44

Resim 52 TÜN 45

Resim 53 TÜN 46

Resim 54 TÜN 47

Resim 55 TÜN 48

Resim 56 TÜN 49

Resim 57 TÜN 50

Resim 57a TÜN 50

Resim 58 TÜN 51

Resim 59 TÜN 52

Resim 60 TÜN 53

Resim 61 TÜN 54

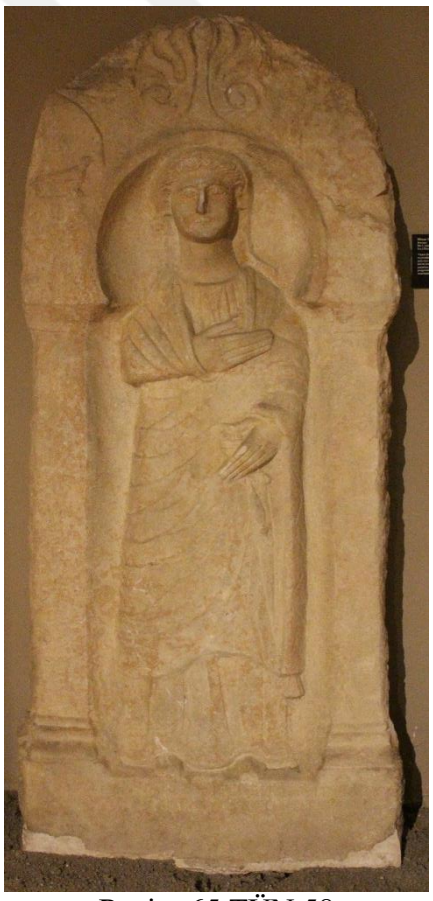
Resim 62 TÜN 55

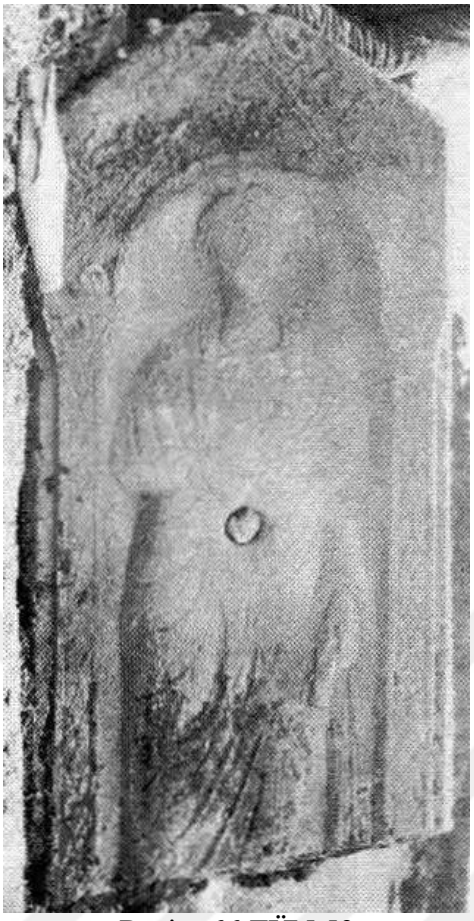
Resim 63 TÜN 56

Resim 64 TÜN 57

Resim 65 TÜN 58

Resim 66 TÜN 59

Resim 66a TÜN 59

Resim 67 TÜN 60

Resim 68 TÜÇ 1

Resim 69 TÜÇ 2

Resim 70 TÜÇ 3

Resim 71 TÜÇ 4

Resim 72 TÜÇ 5

Resim 73 TÜÇ 6

Resim 74 TÜÇ 7

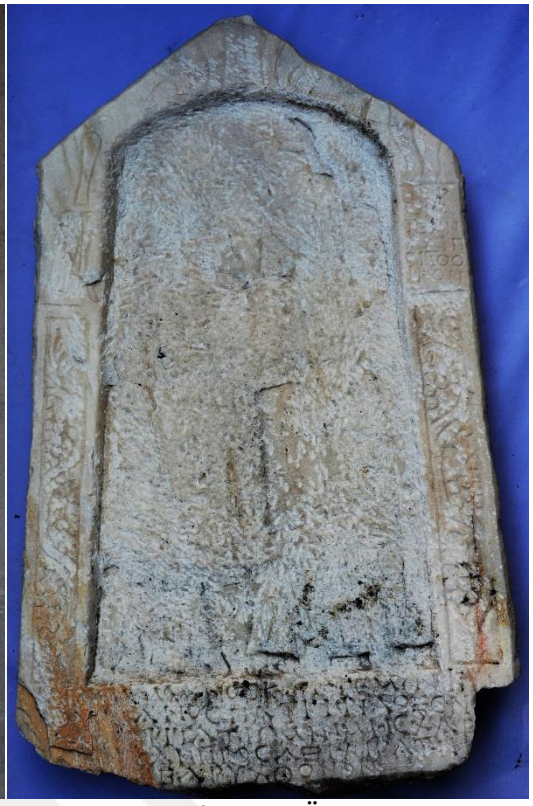
Resim 75 TÜÇ 8

Resim 76 TÜÇ 9

Resim 77 TÜÇ 10

Resim 78 TÜÇ 11

Resim 79 TÜÇ 12

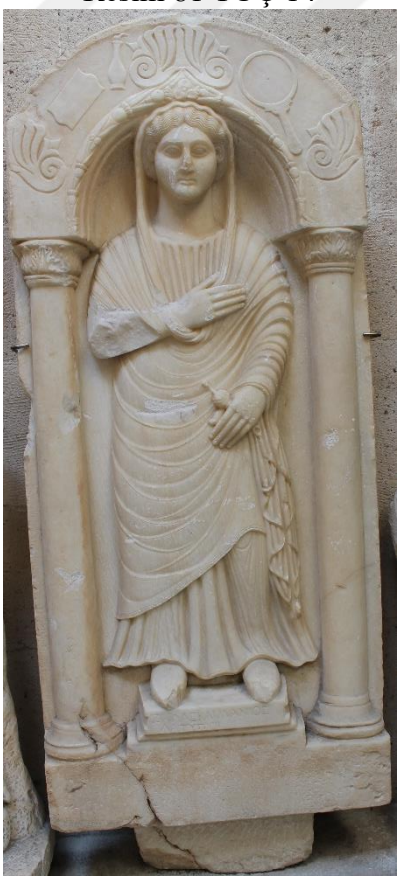
Resim 80 TÜÇ 13

Resim 81 TÜÇ 14

Resim 82 TKN 1

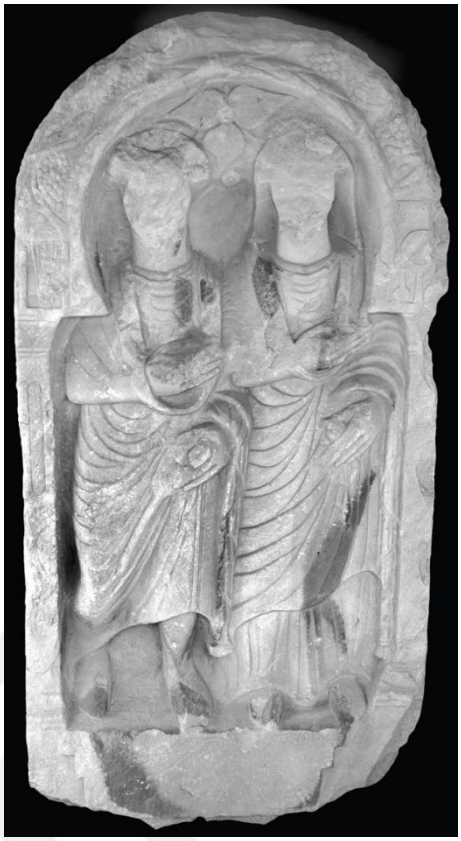
Resim 83 TKN 2

Resim 84 TKN 3

Resim 85 TKN 4

Resim 86 TKN 5

Resim 87 TKN 6

Resim 88 TKÇ 1

Resim 89 TKÇ 2

Resim 90 TKB 1

Resim 91 TDN 1

Resim 92 TDN 2

Resim 93 TDÇ 1

Resim 94 TDB 1

Resim 95 TBN 1

Resim 96 TBN 2

Resim 97 TBN 3

Resim 98 TBN 4

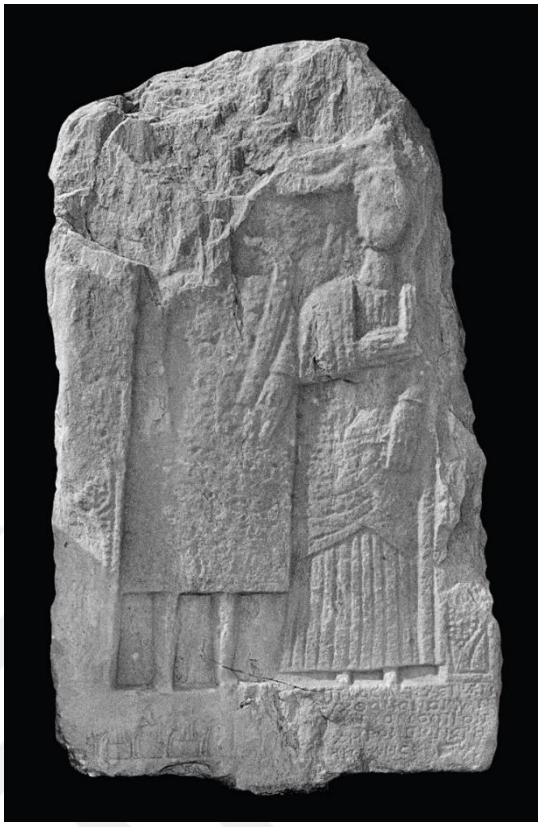
Resim 99 TBN 5

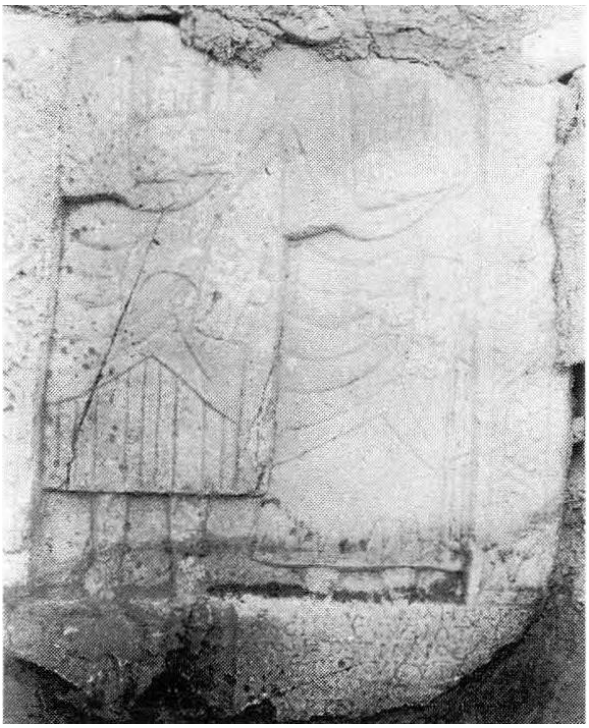
Resim 100 TBN 6

Resim 101 TBÇ 1

Resim 102 TBB 1

Resim 103 TBB 2

Resim 104 TBB 3

Resim 105 KÜN 1

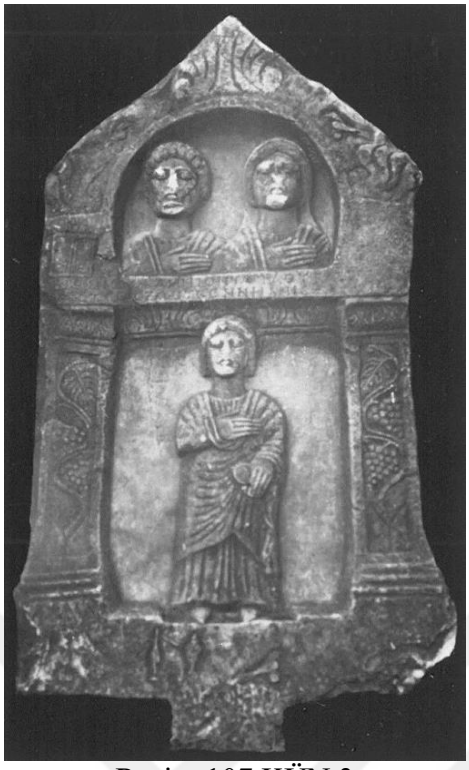
Resim 105a KÜN 1

Resim 105b KÜN 1

Resim 106 KÜN 2

Resim 107 KÜN 3

Resim 107a KÜN 3

Resim 108 KÜN 4

Resim 109 KÜN 5

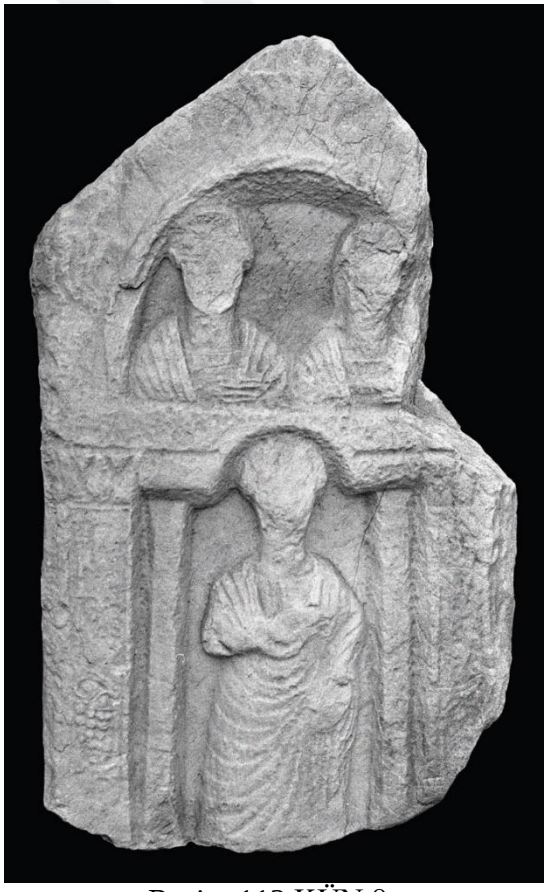
Resim 109a KÜN 5

Resim 110 KÜN 6

Resim 111 KÜN 7

Resim 112 KÜN 8

Resim 113 KÜN 9

Resim 113a KÜN 9

Reim 113b KÜN 9

Resim 113c KÜN 9

Resim 114 KÜÇ 1

Resim 115 KÜÇ 2

Resim 116 KÜÇ 3

Resim 117 KÜÇ 4

Resim 118 KÜÇ 5

Resim 119 KÜÇ 6

Resim 120 KÜÇ 7

Resim 121 KÜÇ 8

Resim 122 KÜÇ 9

Resim 123 KÜÇ 10

Resim 124 KÜÇ 11

Resim 125 KÜÇ 12

Resim 126 KÜÇ 13

Resim 127 KÜÇ 14

Resim 128 KÜÇ 15

Resim 129 KÜÇ 16

Resim 130 KKN 1

Resim 131 KKN 2

Resim 132 KKN 3

Resim 133 KKN 4

Resim 134 KKN 5

Resim 134a KKN 5

Resim 134b KKN 5

Resim 134c KKN 5

Resim 134d KKN 5

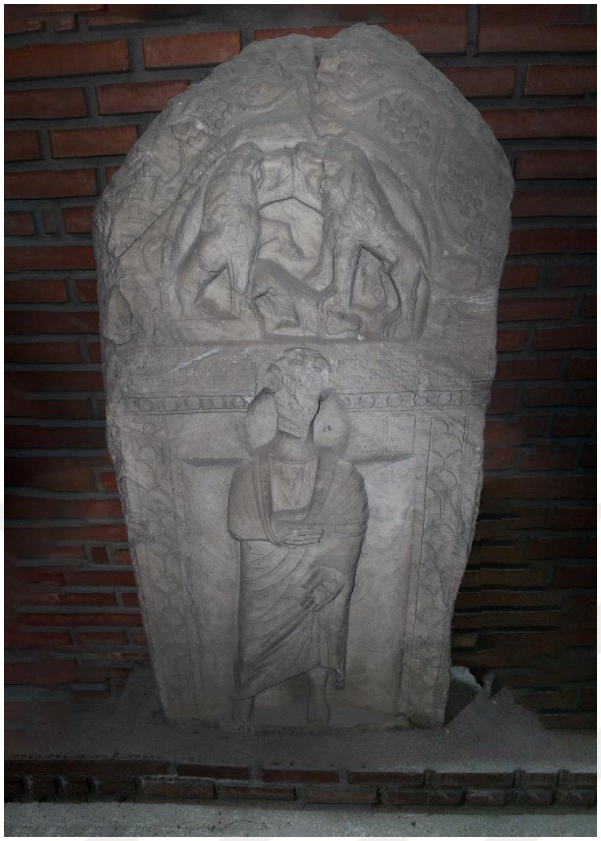
Resim 135 KKN 6

Resim 136 KKÇ 1

Resim 137 KKÇ 2

Resim 138 KKÇ 3

Resim 139 KDN 1

Resim 139a KDN 1

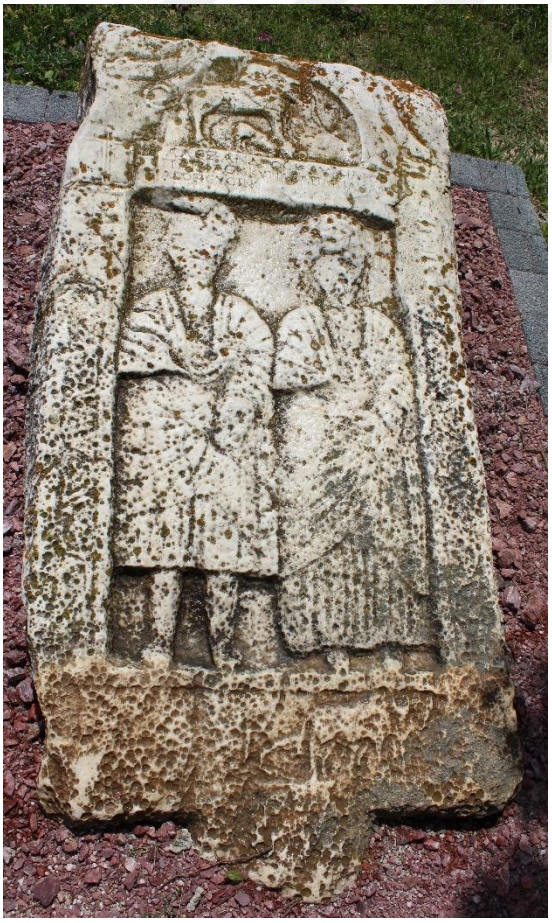
Resim 139b KDN 1

Resim 140 KDN 2

Resim 141 KDÇ 1

Resim 142 KDÇ 2

Resim 143 KDÇ 3

Resim 144 KBN 1

Resim 145 KBÇ 1

Resim 146 BÜB 1

Resim 147 BÜB 2

Resim 148 BÜB 3

Resim 149 BÜB 4

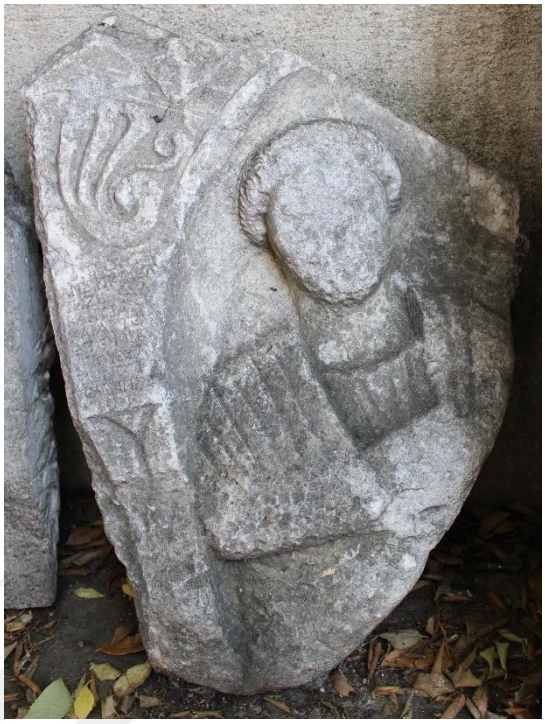
Resim 150 BÜB 5

Resim 151 BÜB 6

Resim 152 BDB 1

Resim 153 BBN 1

Resim 154 BBN 2

Resim 155 BBN 3

Resim 156 BBN 4

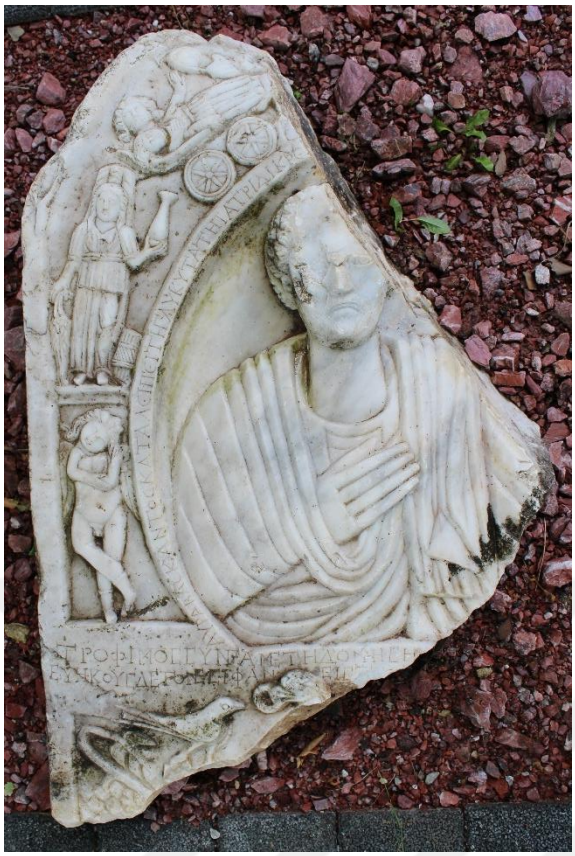
Resim 157 BBN 5

Resim 158 BBB 1

Resim 159 BBB 2

Resim 160 BBB 3

Resim 161 BBB 4

Resim 162 BBB 5

Resim 163 BBB 6

Resim 164 BBB 7

Resim 165 BBB 8

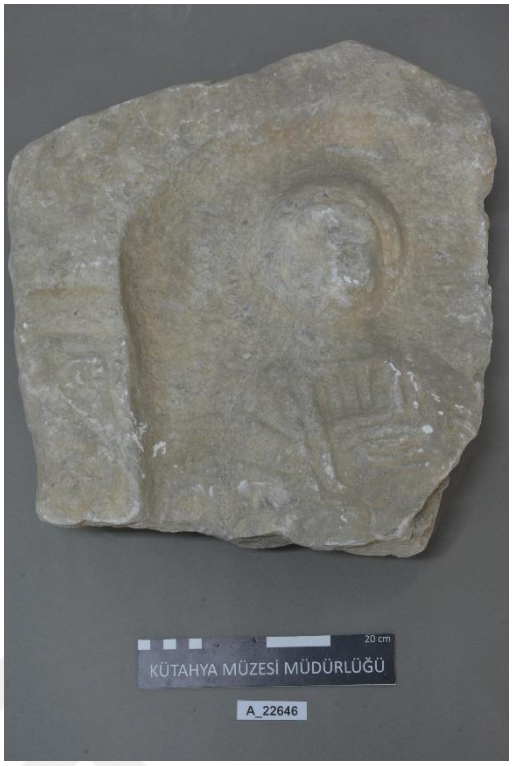
Resim 166 BBB 9

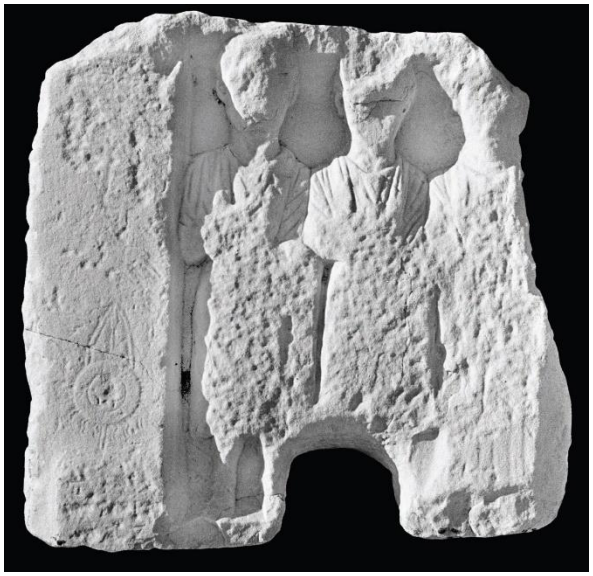
Resim 167 BBB 10

Resim 168 BBB 11

Resim 169 BBB 12

Resim 170 BBB 13

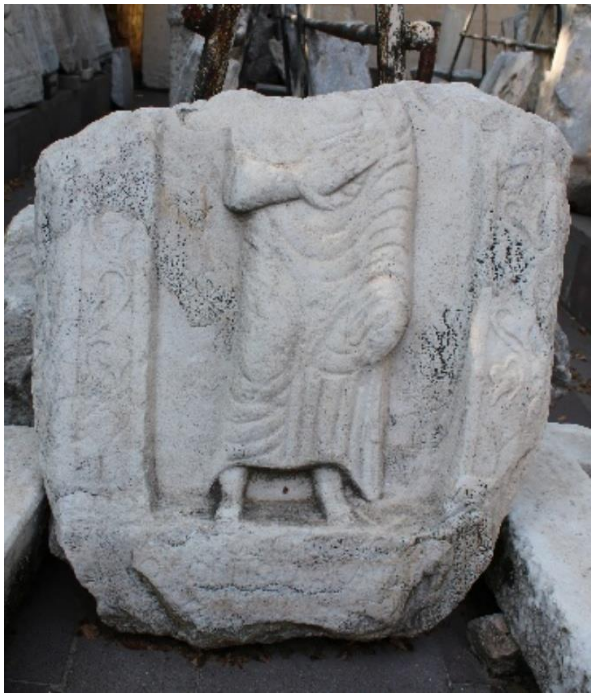
Resim 171 BBB 14

Resim 172 BBB 15

Resim 173 BBB 16

Resim 174 BBB 17

Resim 175 BBB 18

Resim 176 KT 1

Resim 177 KT 2

Resim 178 KT 3

Resim 179 KT 4

Resim 180 KT 5

Resim 181 KT 6

Resim 182 KT 7

Resim 183 KT 8

Resim 184 KT 9

Resim 185 KT 10

Resim 186 KT 11

Resim 187 KT 12

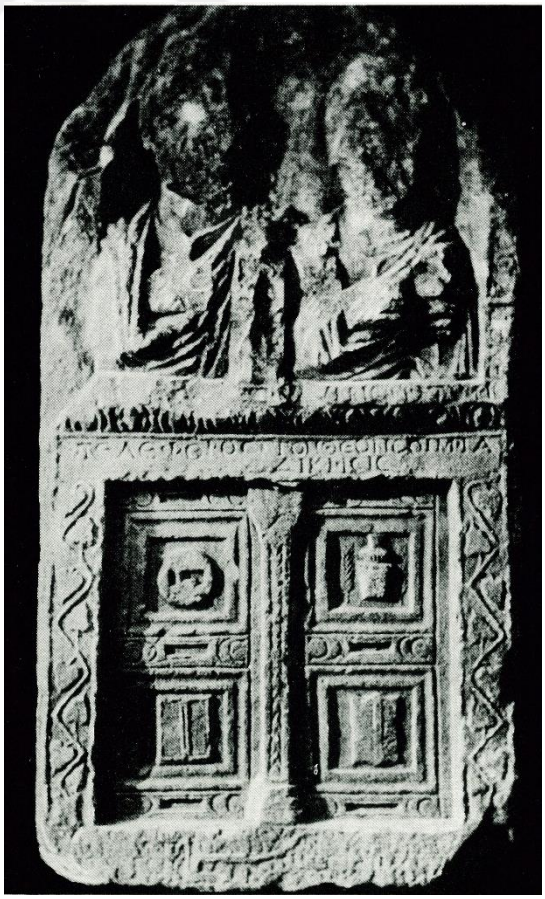
Resim 188 KT 13

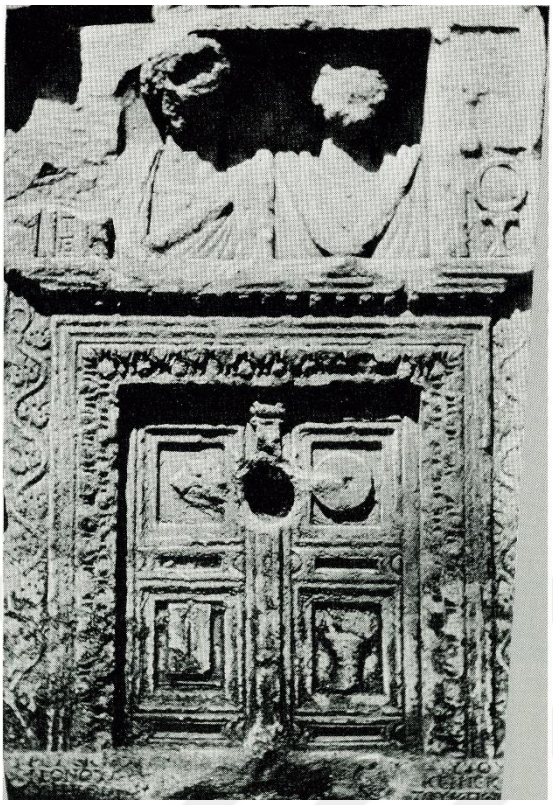
Resim 189 KT 14

Resim 190 KT 15

Resim 191 KT 16

Resim 192 KT 17

Resim 193 KT 18

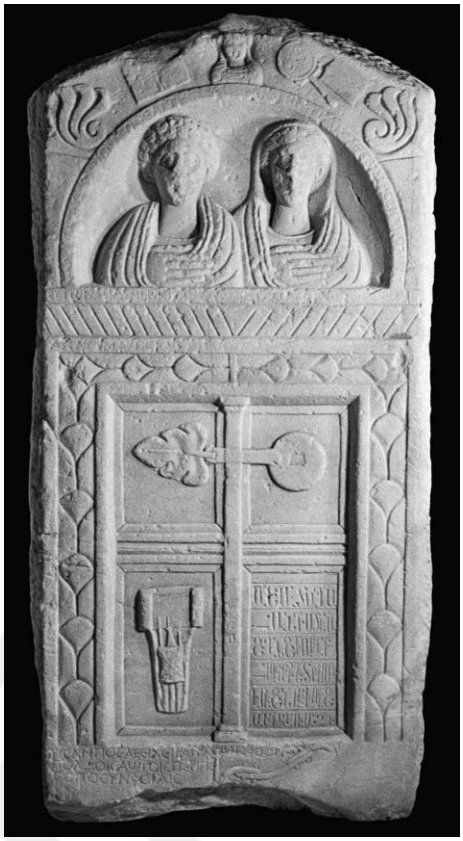
Resim 194 KT 19

Resim 195 KT 20

Resim 196 KT 21

Resim 197 KT 22

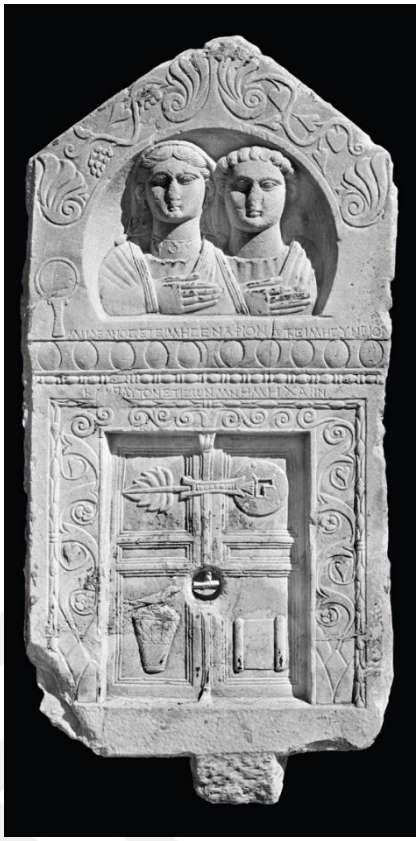
Resim 198 KT 23

Resim 198a KT 23

Resim 198b KT 23

Resim 199 KT 24

Resim 200 KT 25

Resim 200a KT 25

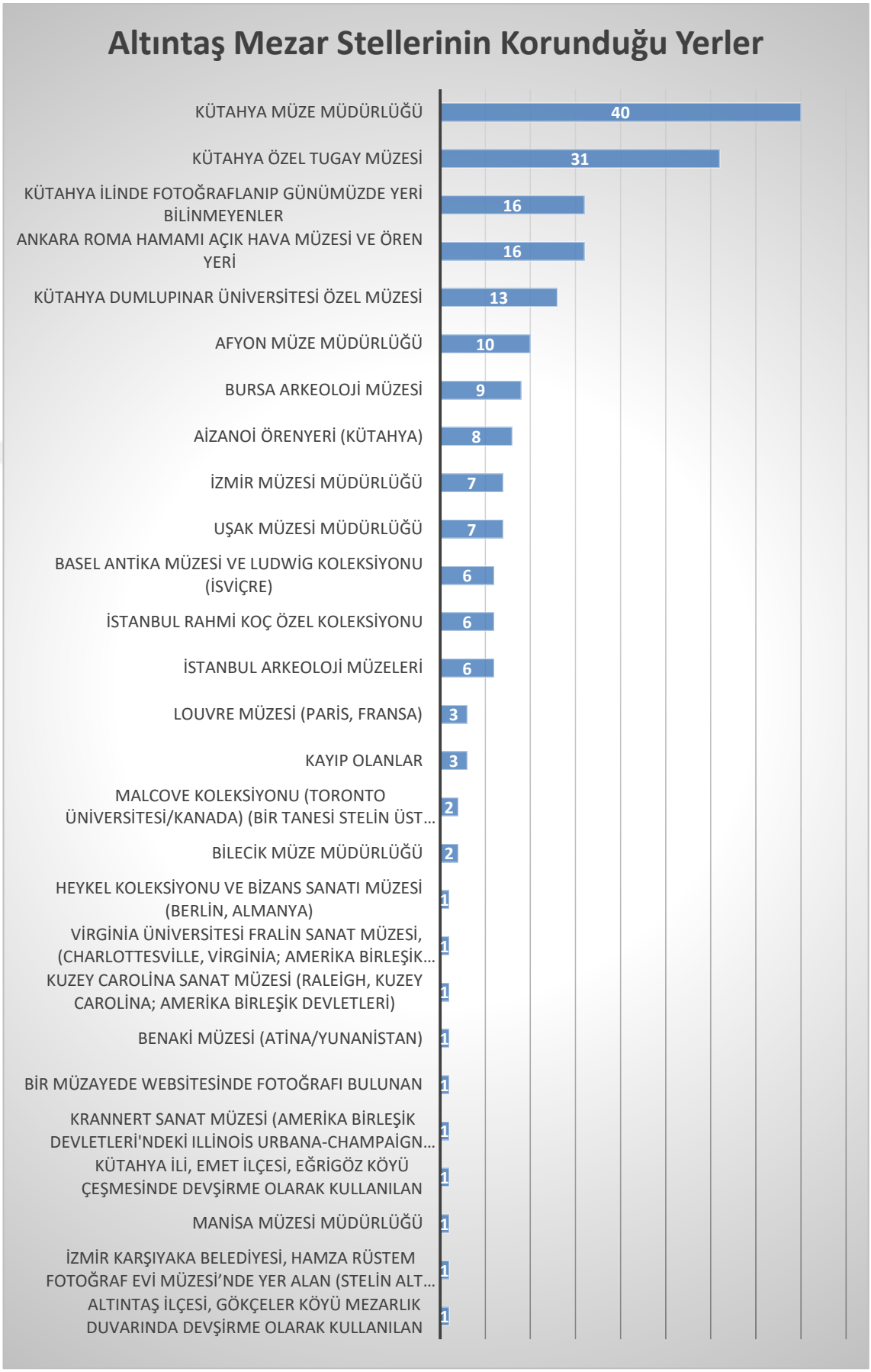
Resim 200b KT 25

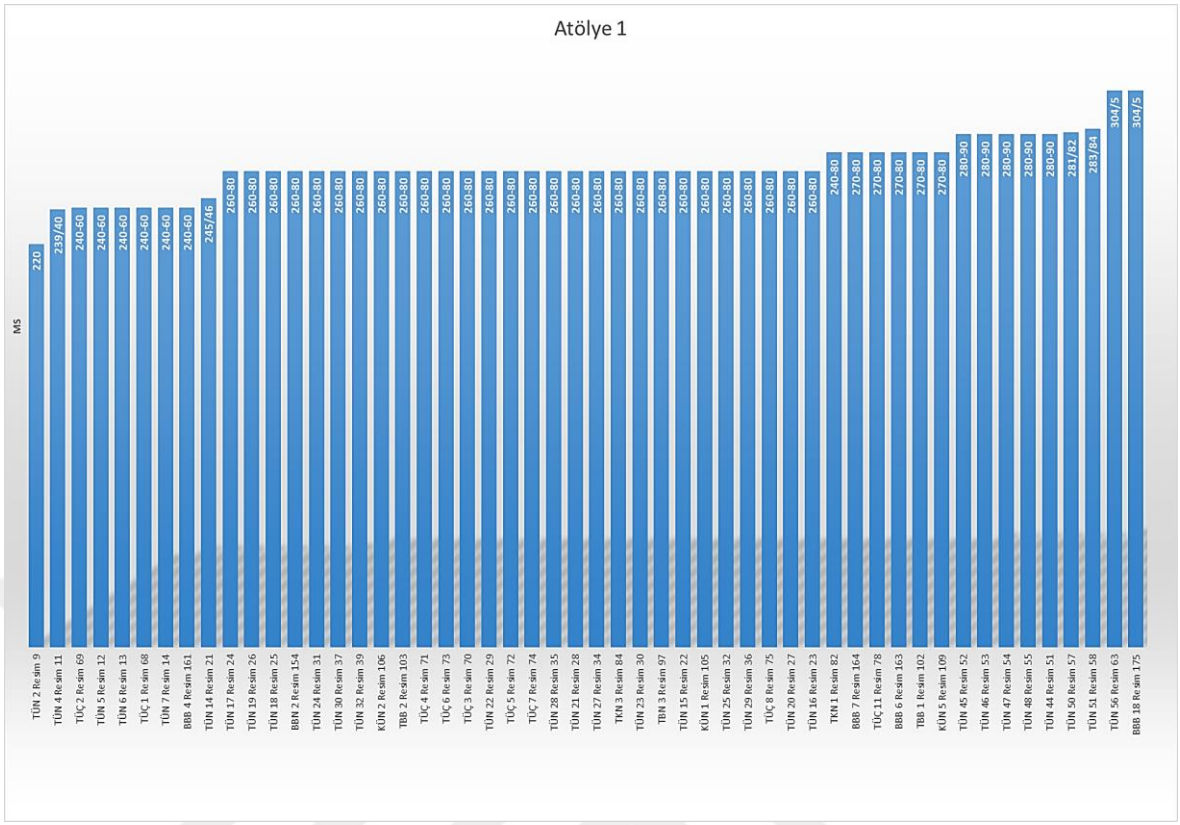
Resim 200c KT 25

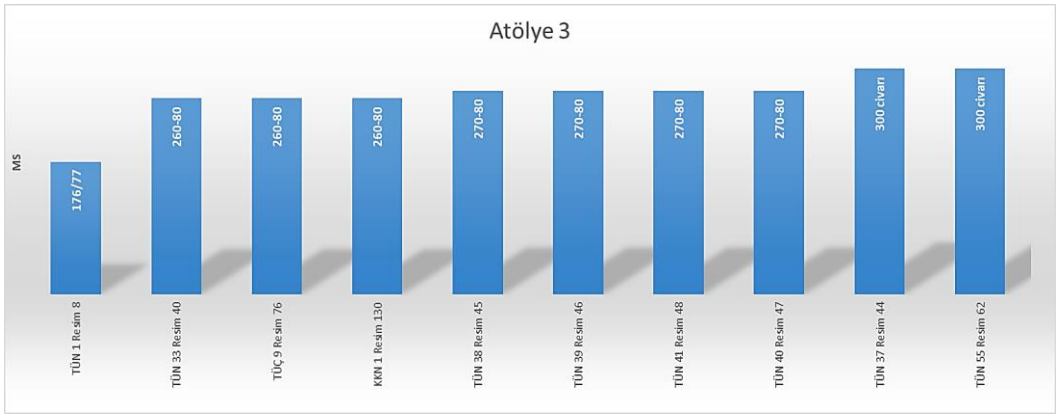

Resim 201 KT 26

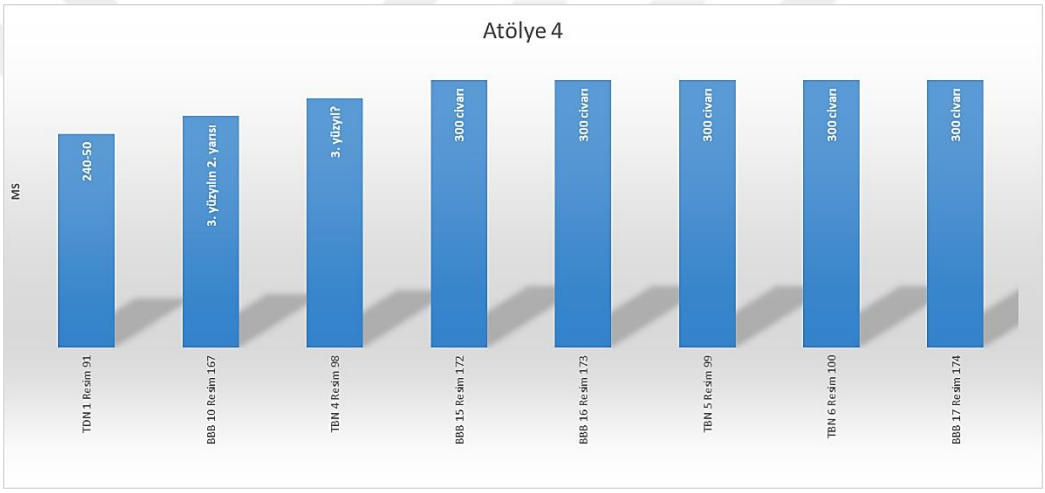

Altıntaş Mezar Stellerinin Korunduğu Yerler
KÜTAHYA MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ
40
KÜTAHYA ÖZEL TUGAY MÜZESİ
31
KÜTAHYA İLİNDE FOTOĞRAFLANIP GÜNÜMÜZDE YERİ BİLİNMEYENLER
16
ANKARA ROMA HAMAMI AÇIK HAVA MÜZESİ VE ÖREN YERİ
16
KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ ÖZEL MÜZESİ
13
AFYON MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ
10
BURSA ARKEOLOJİ MÜZESİ
9
AİZANOİ ÖRENYERİ (KÜTAHYA)
8
İZMİR MÜZESİ MÜDÜRLÜĞÜ
7
UŞAK MÜZESİ MÜDÜRLÜĞÜ
7
BASEL ANTİKA MÜZESİ VE LUDWİG KOLEKSİYONU (İSVİÇRE)
6
İSTANBUL RAHMİ KOÇ ÖZEL KOLEKSİYONU
6
İSTANBUL ARKEOLOJİ MÜZELERİ
6
LOUVRE MÜZESİ (PARİS, FRANSA)
3
KAYIP OLANLAR
3
MALCOVE KOLEKSİYONU (TORONTO ÜNİVERSİTESİ/KANADA) (BİR TANESİ STELİN ÜST...
2
BİLECİK MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ
2
HEYKEL KOLEKSİYONU VE BİZANS SANATI MÜZESİ (BERLİN, ALMANYA)
1
VİRGİNİA ÜNİVERSİTESİ FRALİN SANAT MÜZESİ, (CHARLOTTESVİLLE, VİRGİNİA; AMERİKA BİRLEŞİK...
1
KUZEY CAROLİNA SANAT MÜZESİ (RALEİGH, KUZEY CAROLİNA; AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ)
1
BENAKİ MÜZESİ (ATİNA/YUNANİSTAN)
1
BİR MÜZAYEDE WEBSİTESİNDE FOTOĞRAFI BULUNAN
1
KRANNERT SANAT MÜZESİ (AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDEKİ ILLİNOİS URBANA-CHAMPAİGN...
1
KÜTAHYA İLİ, EMET İLÇESİ, EĞRİGÖZ KÖYÜ ÇEŞMESİNDE DEVŞİRME OLARAK KULLANILAN
1
MANİSA MÜZESİ MÜDÜRLÜĞÜ
1
İZMİR KARŞIYAKA BELEDİYESİ, HAMZA RÜSTEM FOTOĞRAF EVİ MÜZESİ'NDE YER ALAN (STELİN ALT...
1
ALTINTAŞ İLÇESİ, GÖKÇELER KÖYÜ MEZARLIK DUVARINDA DEVŞİRME OLARAK KULLANILAN
1

Grafik 1

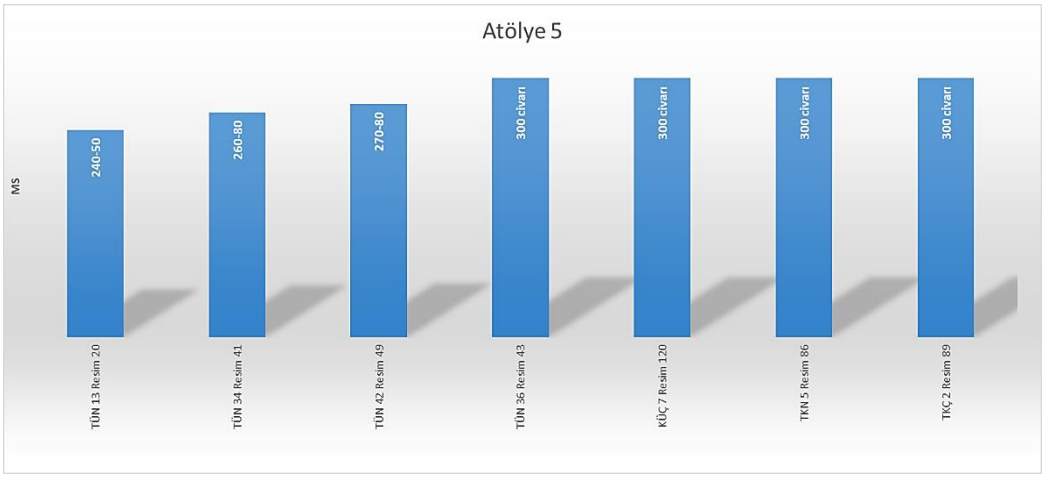

Atölye 1
MS
220
239/40
240-60
240-60
240-60
240-60
240-60
240-60
245/46
260-80
260-80
260-80

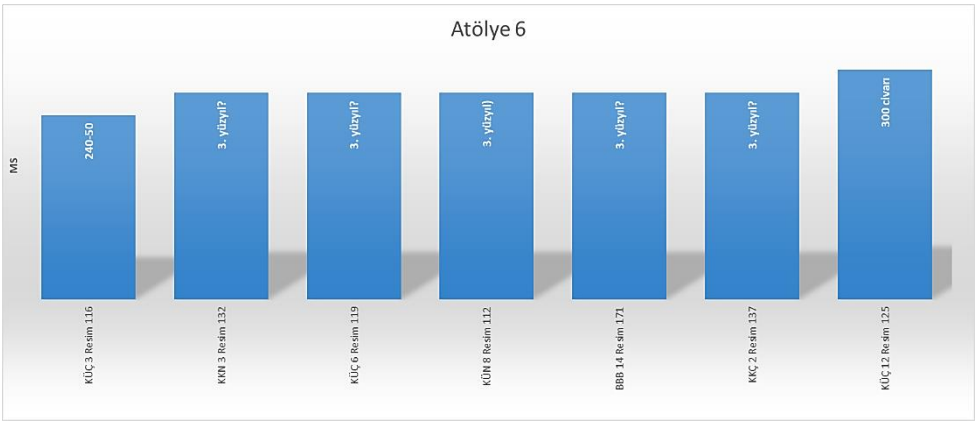
Grafik 4

Grafik 5

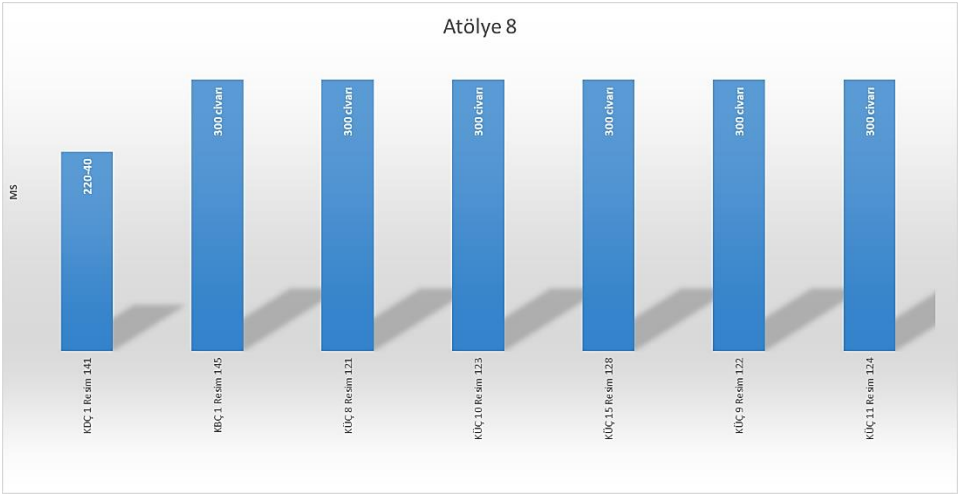
Grafik 6

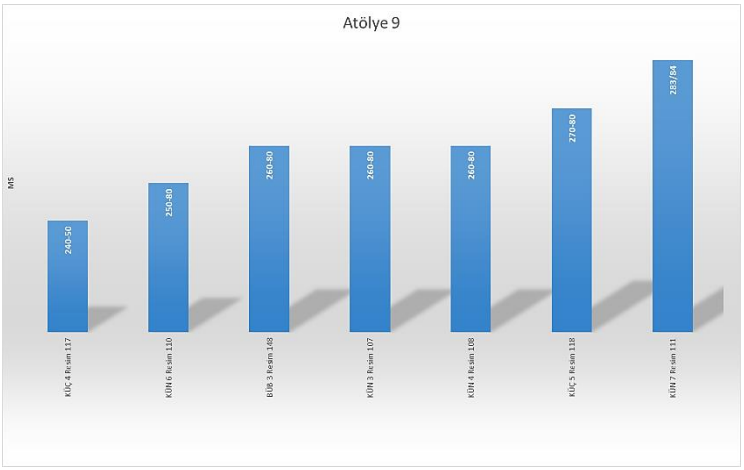
Grafik 7

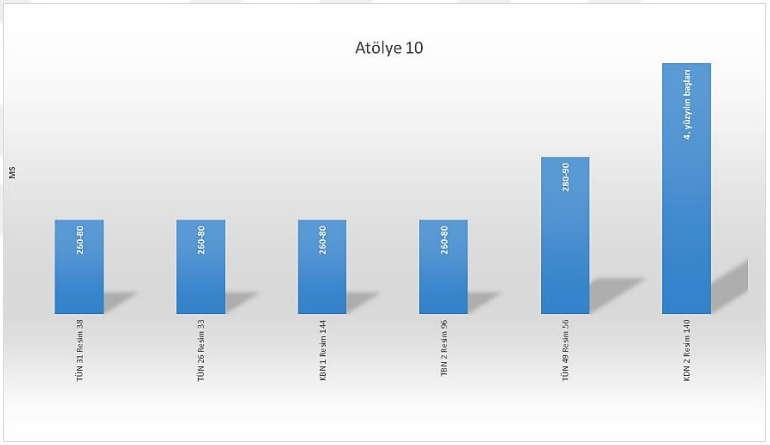
Grafik 8

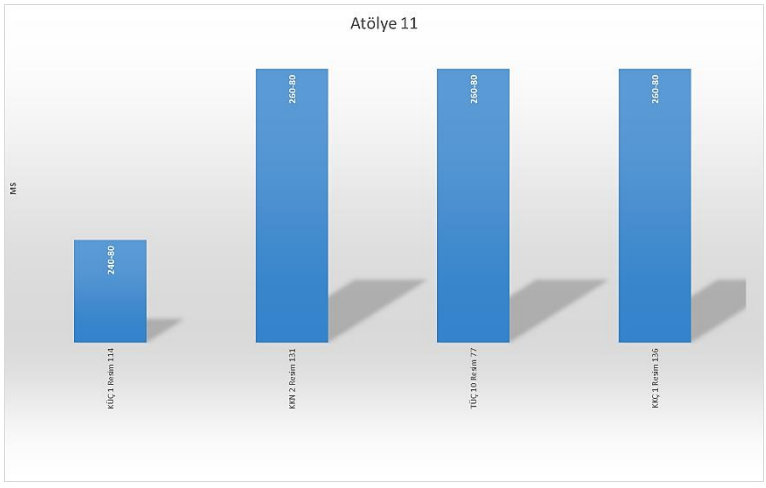
Grafik 9

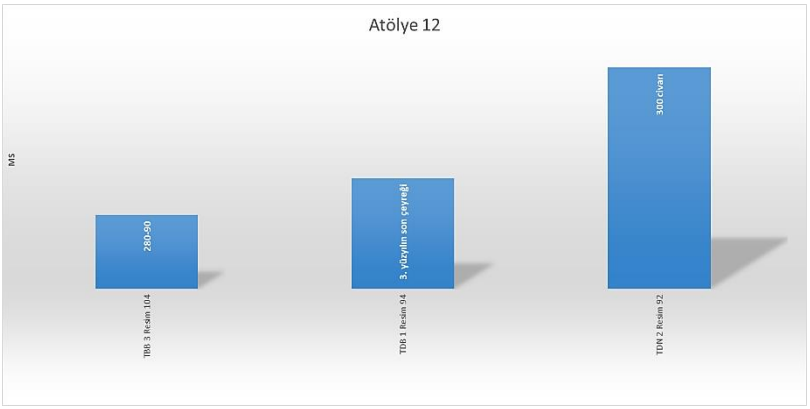
Grafik 10

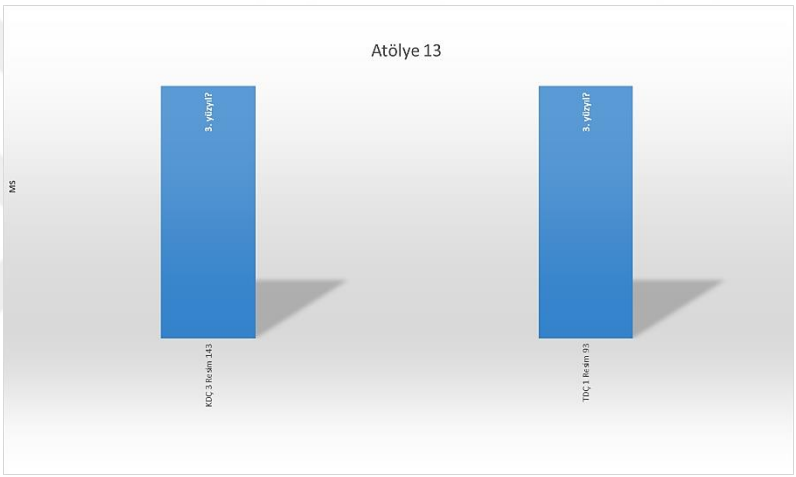
Grafik 11

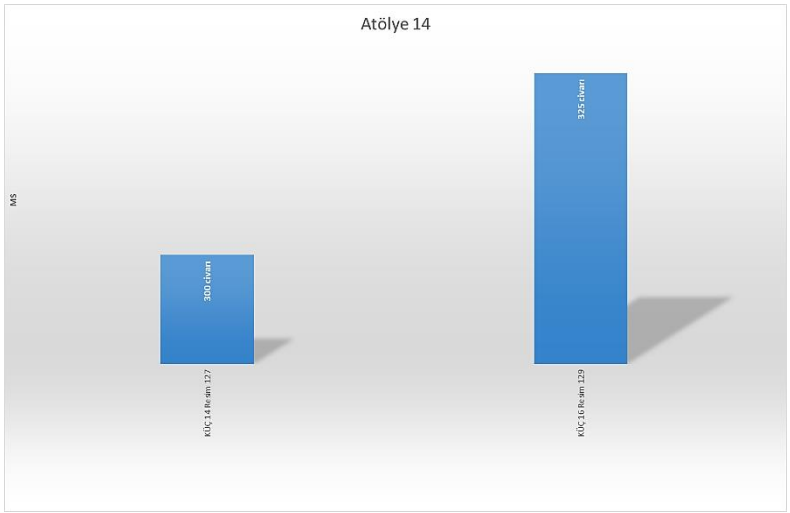
Grafik 12

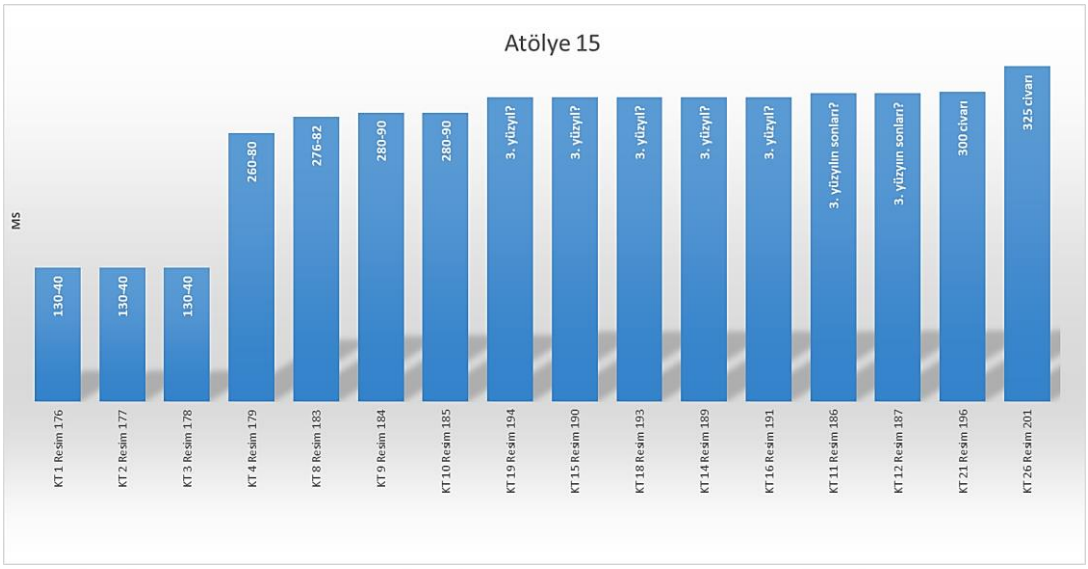
Grafik 13

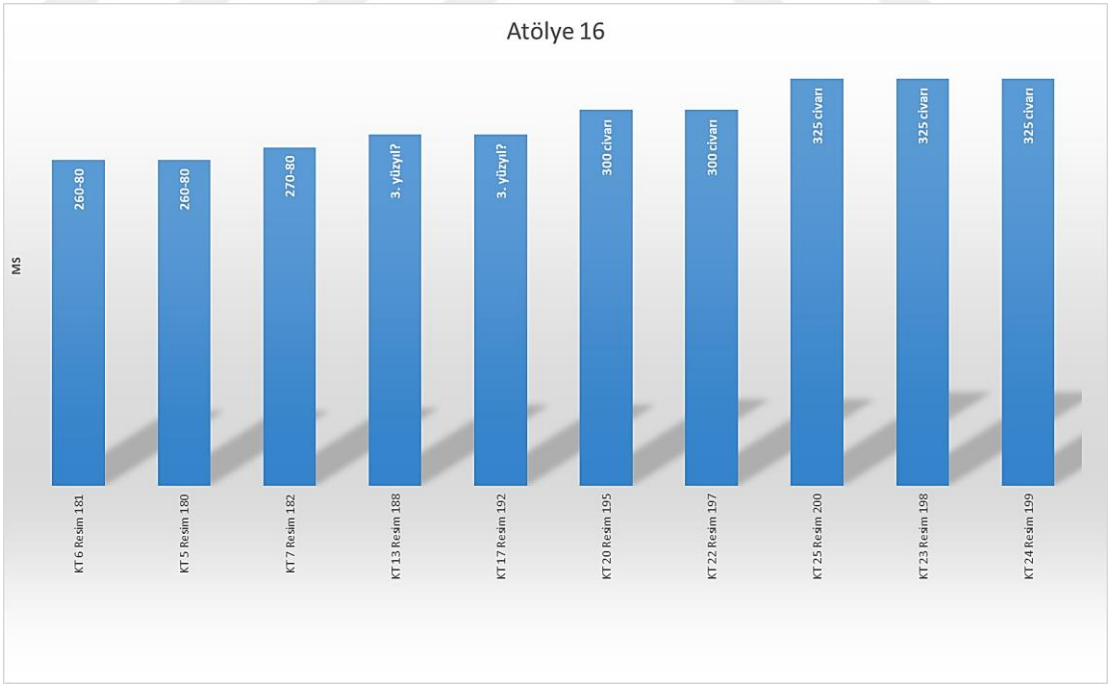
Grafik 14

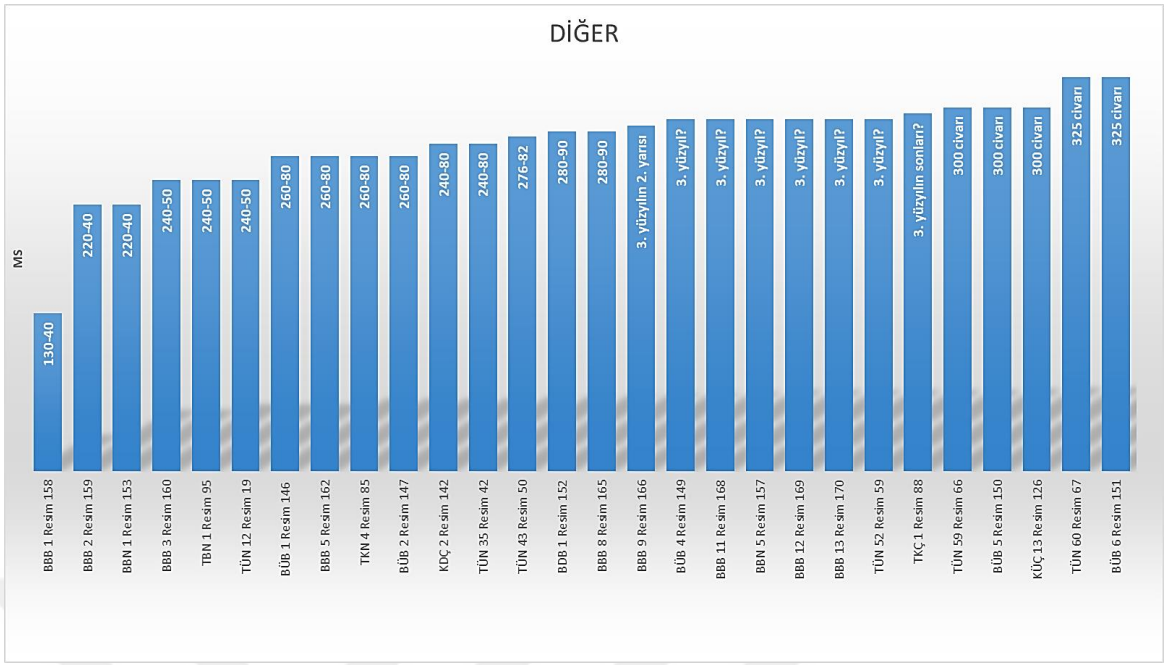
Grafik 15

Grafik 16

Grafik 17

DİĞER
MS
130-40
220-40
220-40
240-50
240-50
240-50
260-80
260-80
260-80
260-80
240-80
240-80
276-82
280-90
280-90
3. yüzyılın 2. yarısı
3. yüzyıl?
3. yüzyıl?
3. yüzyıl?
3. yüzyıl?
3. yüzyıl?
3. yüzyıl?
3. yüzyılın sonları?
300 civarı
300 civarı
300 civarı
325 civarı
325 civarı
BBB 1 Resim 158
BBB 2 Resim 159
BBN 1 Resim 153
BBB 3 Resim 160
TBN 1 Resim 95
TÜN 12 Resim 19
BÜB 1 Resim 146
BBB 5 Resim 162
TKN 4 Resim 85
BÜB 2 Resim 147
KDÇ 2 Resim 142
TÜN 35 Resim 42
TÜN 43 Resim 50
BDB 1 Resim 152
BBB 8 Resim 165
BBB 9 Resim 166
BÜB 4 Resim 149
BBB 11 Resim 168
BBN 5 Resim 157
BBB 12 Resim 169
BBB 13 Resim 170
TÜN 52 Resim 59
TKÇ 1 Resim 88
TÜN 59 Resim 66
BÜB 5 Resim 150
KÜÇ 13 Resim 126
TÜN 60 Resim 67
BÜB 6 Resim 151

Grafik 18

ÖZGEÇMİŞ			
Adı-Soyadı	İbrahim		ARCAGÖK
Doğum Yeri ve Yılı			
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce		
Eğitim Durumu	**Başlama - Bitirme Yılı**		**Kurum Adı**
Lise	2001	2004	Silifke Lisesi
Lisans	2004	2008	Dicle Üniversitesi
Yüksek Lisans	2016	2019	Bursa Uludağ Üniversitesi
Doktora	2020	2025	Bursa Uludağ Üniversitesi
Çalıştığı Kurum (lar)	**Başlama - Ayrılma Yılı**		**Çalışılan Kurumun Adı**
1.	2010	Halen	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Üye Olduğu Bilimsel ve Meslekî Kuruluşlar			
Katıldığı Proje ve Toplantılar			
Yayınlar:	İ. Arcagök - M. Şahin, "Görükle'den İki Yeni Mezar Steli", OLBA XXXII, 55-65 (2024).		
Ödül ve Burslar:	Türk-Amerikan İlmi Araştırmalar Derneği (ARIT) tarafından verilen 2023 yılı "Soa/Altıntaş Kökenli Mezar Stelleri" konulu araştırma projesi doktora bursu.		
İletişim (e-posta):			
Tarih:			
İmza:			
Adı-Soyadı:	İbrahim ARCAGÖK		